நமோ தஸ்ஸ ப⁴க³வதோ அரஹதோ ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ.

ஸுபோ³தா⁴லங்காரடீகா

க³ந்தா²ரம்ப⁴கதா²

யோ பாத³னீரஜவரோத³ரராதி⁴தேன [...ராதி³கேன (க॰)],
லோகத்தயேன’விகலேன நிராகுலேன;
விஞ்ஞாபயீ நிருபமெய்யதமத்தனோ தங்,
வந்தே³ முனிந்த³மபி⁴வந்தி³ய வந்த³னீயங்.

பத்தோ ஸபத்தவிஜயோ ஜயபோ³தி⁴மூலே,
ஸத்³த⁴ம்மராஜபத³விங் யத³னுக்³க³ஹேன;
ஸத்தாபஸத்த [ஸத்தப்பஸத்த² (க॰)] விபுலாமலஸக்³கு³ணஸ்ஸ,
ஸத்³த⁴ம்மஸாரரதனஸ்ஸ நமத்து² தஸ்ஸ.

யோ பா⁴ஜனத்தமபி⁴ஸம்பு⁴ணி ஸக்³கு³ணஸ்ஸ,
தஸ்ஸாபி த⁴ம்மரதனஸ்ஸ மஹாரஹஸ்ஸ;
ஸம்பா⁴விதங் ஸஸிரஸாஹிதஸன்னதேஹி,
ஸம்பா⁴வயாமி ஸிரஸா க³ணமுத்தமங் தங்.

யே’நந்ததந்தரதனாகரமந்த²னேன,
மந்தா²’சலோல்லஸிதஞாணவரேன லத்³தா⁴;
ஸாரா மதாதி ஸுகி²தா ஸுக²யந்தி சஞ்ஞே,
தே மே ஜயந்தி கு³ரவோ கு³ரவோ கு³ணேஹி.

1. தோ³ஸாவபோ³த⁴ பட²மபரிச்சே²த³

ரதனத்தயப்பணாமவண்ணனா

1. **முனிந்த³வத³னம்போ⁴ஜ-க³ப்³ப⁴ஸம்ப⁴வஸுந்த³ரீ;
ஸரணங் பாணினங் வாணீ, மய்ஹங் பீணயதங் மனங்.**

1. அதா²யங் க³ந்த²காரோ க³ந்தா²ரம்பே⁴ புப்³ப³பயோகா³னுப³ந்த⁴ஸபா⁴வஸித்³தி⁴கவிகு³ணோபேதானங் யதிபோதானங் தது³பாயந்தரவிரதா கமந்தராபேதபரக்கமஸம்ப⁴வேனாதி⁴க³தப்³யஸனஸதமுபலப்³ப⁴ த³யாஸஞ்ஜாதரஸரஸஹத³யதாய தது³பாயபூ⁴தங் ப³ந்த⁴லக்க²ணங் விரசயிதுகாமோபி⁴மதஸித்³தி⁴னிமித்தமத்தனோதி⁴க³தஸத்³த⁴ம்மதே³வதானுஸ்ஸரணங் தாவ த³ஸ்ஸேதுமாஹ “**முனிந்தே³**”ச்சாதி³. நனு “ப³ந்த⁴லக்க²ணங் விரசயிதுகாமோ”தி வுத்தங், கிமெத்த² லக்க²ணகரணேன அதி³ட்ட²லக்க²ணாபி தி³ஸ்ஸந்தி ப³ந்த⁴ந்தாதி? ஸச்சங், ததா²பி தே கு⁴ணக்க²ரப்பகாஸா தப்³பி³தூ³னங் பயோகா³னுஸாரினோ வா ஸியுங், புப்³பே³ கதஸத்த²பரிசயா வா ஸியுந்தி விஞ்ஞெய்யங். வாணீ மய்ஹங் மனங் பீணயதந்தி ஸம்ப³ந்தோ⁴. **வாணீ**தி வா ஸரஸ்ஸத்யபரனாமதெ⁴ய்யா காசி தே³வதா, ஸா ஸப்³பா³வதா³தா யதி²ச்சி²தத்த²ஸாத⁴னபுண்ட³ரீகக³ப்³பே⁴ நிஸீத³தீதி லோகவாதோ³. **வாணீ**தி பன பச்சுஹவிரஹேனாபி⁴மதஸித்³தி⁴னிப³ந்த⁴னேகதாணோ

ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴பா⁴ஸிதோ ஸத்³த⁴ம்மோ, ததோயேவாயங் தே³வதா ருப்பதே. தத்த² ஸரஸ்ஸதியா யதா²'ஸத்தா ஜாதாய மனோஸம்பீணனந்தி லோகோ, ஸத்³த⁴ம்மதே³வதாய து மனோபீணனங், தஸ்ஸா ஸப்³ப³வஜ்ஜரஹிதாயச்சந்தனிம்மலாய நிரந்தரத்த²னேகதாணப்பவத்தியா மனஸோ ஸம்பீணனங். தேன ச பஸ்ஸத்³தி⁴, தாய பன ஸுக²ங், தேனாபி ஸமாதி⁴, ஸமாதி⁴ஸம்ப⁴வேன யதா²பூ⁴தாவபோ³த⁴ஸம்ப⁴வதோ விசித்தானேகஸத்³த³த்த²விஸேஸா படிப⁴ந்த்யனாயாஸேன, ததோ ச யதி²ச்சி²தஸித்³தி⁴னிப்ப²த்தீதி வங்கவுத்தியா தப்பஸாத³மாஸீஸதி.

கிங்விஸிட்டோ²ச்சாஹ "**முனிந்தே³**"ச்சாதி³. உபோ⁴ லோகே முனாதி ஜானாதீதி முனி, இந்த³தி பரமிஸ்ஸரியங் பவத்தேதி ஸப்³ப³த்தா²தி இந்தோ³, முனி ச ஸோ இந்தோ³ ச, முனீனங் இந்தோ³தி வா **முனிந்தோ³**, ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴. ததோயங் தஸ்ஸ நிமித்தகஸஞ்ஞா. விஜ்ஜமானேஸ்வபி பரியாயஸத்³தெ³ஸ்வஞ்ஞேஸு கவிகாமிதஸ்ஸத்த²ஸ்ஸேகந்தவாசகத்தேனோ' சித்யஸம்போஸகோயங் **முனிந்த**³ஸத்³தோ³, ததா² ஹி யோ உப⁴யலோகஜானநேன முனீனங் பரமிஸ்ஸரியபுக்³க³லானம்பி பரமிஸ்ஸரியங் வத்தேதி, ஸோ பரங் பீணேதி ஹேதுபா⁴வேன'த்ரே'த்யு'சிதமேவ, ததா² பத³ந்தரானம்பி ஓசித்யங் போஸேதி. ததா² ஹி தாதி³ஸஸ்ஸ வத³னாரவிந்தோ³த³ரே ஸம்ப⁴வா ஸுந்த³ரீ, ததோயேவ படிஸரணங், தஸ்மா ச மனோ பீணேதீதி. தஸ்ஸ வத³னங், தமிவ **முனிந்த³வத³னங்,** அம்போ⁴ஜங். தமேவ வா லக்கி²ஸங்யோகி³தாதி³ஸத⁴ம்மேன'ம்போ⁴ஜங், பது³மங். தஸ்ஸ க³ப்³போ⁴. தத்த² **ஸம்ப⁴வேன** பவத்தியா, உப்பத்தியா வா **ஸுந்த³ரீ** நிரவஜ்ஜா தே³வதா. வாசா பன தோ³ஸலேஸேனாப'ஸம்பு²ட்டா²வ நிரவஜ்ஜா, ததா² ச வக்க²தி "கு³ணாலங்காரஸங்யுத்தா" [ஸுபோ³தா⁴லங்கார 14 கா³தா²] இச்சாதி³. ததோவாயங் **ஸரணங் பாணினங்** ஸத்தானங் படிபா⁴னாதி³கு³ணவிஸேஸாவஹத்தமத்தேன படிஸரணபூ⁴தா தே³வதா. வாசா பன ஸப்³பு³பத்³த³வனிவாரணேன ஸப்³ப³ஹிதஸுக²ஸம்பதா³ஸம்பாத³னேனச்சந்தபடிஸரணபூ⁴தா. ஸபா⁴வனபுங்ஸகத்தா செத்த² ந லிங்க³பரிவத்தனங். மய்ஹந்தி ஏகவசனேனத்தனோ நிரபி⁴மானத'மானேதி ஸஜ்ஜனமாசாரங். அபி⁴ன்னபத³ஸிலேஸோ சாயங், ஸப்³ப³த்தே²வாவீகதஸத்³த³ப்பயோக³தோ. ஸிலேஸோ சாயங் வங்கவுத்தியா ஸப்³ப³த்த² ஸிரிங் போஸேதி. ததா² ச வக்க²தி "வங்கவுத்தீஸு போஸேதி, ஸிலேஸோ து ஸிரிங் பர"ந்தி [ஸுபோ³தா⁴லங்கார 172 கா³தா²]. அயமெத்த² ஸங்கே²பேன நயேன அத்த²வண்ணனா. வித்தா²ரனயேன பன நானப்பகாரேனத்தோ² ஸங்வண்ணேதுங் ஸக்கா. ததா² ஸதி க³ந்த²கா³ரவோபி ஸியாதி பகாரோயமேவப்³பு⁴பக³தோ.

1. ஸுபரிஸுத்³த⁴பு³த்³தி⁴கோ³சரபரமவிசித்தக³ந்த²காரகோயமாசரிய-ஸங்க⁴ரக்கி²தமஹாஸாமிபாதோ³ ஸபிடகத்தயஸப்³ப³ஸத்த²பாராவதரணேன ஸஞ்ஜாதானப்பகபீதிஸுக²மனுப⁴வங் படிபத்திபடிவேத⁴ஸாஸனத்³வயஸ்ஸ பரியத்திமூலகத்தா யேன கேனசி பரியாயேன தஸ்ஸா பரியத்தியா அத்தா²வபோ³தே⁴ன "அப்பேவ நாம ஸாது⁴ஜனங் பரிதோஸெய்ய"மிதி தத³தி⁴க³மோபாயபூ⁴தமித³ங் பகரணமாரப⁴ந்தோ க³ந்தா²ரம்பே⁴ இட்ட²தே³வதாய பணாமகரணங் ஸதாசாரானுரக்க²ணத்த²ங் [ஸதா³சாரானுரக்க²ணத்த²ங் (க.)], விஸேஸதோ அபி⁴மதக³ந்த²ஸ்ஸானந்தராயேன பரிஸமத்தியா ச காரணமிதி இட்ட²தே³வதானுஸ்ஸரணங், க³ந்த²ந்தராரம்ப⁴படிக்கே²பகஜனபடிபா³ஹனபுப்³ப³கானி அபி⁴தா⁴னாபி⁴தெ⁴ய்யகரணப்பகாரபயோஜனானி ச த³ஸ்ஸெந்தோ "**முனிந்த³வத³னம்போ⁴ஜ…பே.… பரிஸ்ஸமோ**"தி கா³த²த்தயமாஹ. எத்த² பட²மகா³தா²ய

இட்ட²தே³வதாஸங்கா²தரதனத்தயப்பணாமோ த³ஸ்ஸிதோ, து³தியகா³தா²ய ஆரம்ப⁴படிக்கே²பகஜனா நிஸேதி⁴தா, ததியகா³தா²ய அபி⁴தா⁴னாதி³கங் த³ஸ்ஸிதங். ததா² ஹி லோகுத்தரத⁴ம்மனிஸ்ஸிதபரியத்திஸங்கா²தஸப்³ப³ஞ்ஞுபா⁴ரதியா மனோஸம்பீணனாஸீஸனாபதே³ஸேன அத்தனோ நிஸ்ஸேஸத⁴ம்மரதனே பஸாதோ³ பகாஸிதோ. ஸோ பன த⁴ம்மப்பஸாதோ³ தத³வினாபா⁴வதோ பு³த்³த⁴ஸங்கே⁴ஸுபி ஸித்³தோ⁴தி ரதனத்தயவிஸயங் பணாமங் வங்கவுத்தியா த³ஸ்ஸேதி. ஸோ ஹி அத்த²தோ பணாமக்ரியாபி⁴னிப்பா²தி³கா குஸலசேதனா. எத்த² ப²லங் ஹெட்டா² வுத்தமேவ.

புன ஸந்தேஸு ராமஸம்மாத்³யலங்காரேஸு பிட்ட²பிஸனங் விய ஹோதீத³ங் அலங்காரகரணந்தி வத³ந்தா விருத்³த⁴வாதி³னோ ராமஸம்மாதீ³னமத்தி²பா⁴வங் உப்³பா⁴வெத்வா [அப்⁴யுபக³மெத்வா (க.)] தே ஸுத்³த⁴மாக³தி⁴கா ந வளஞ்ஜெந்தீதி இமினா படிஸித்³தா⁴. நிராகரணப²லஞ்ஹி க³ந்த²ஸ்ஸ நித்³தோ³ஸபா⁴வோவ. அபிச ஸத்³தா³லங்காரஅத்தா²லங்காரதீ³பகேன **அலங்கார**ஸத்³தே³ன க³ந்த²ஸரீரஸங்கா²தஸஞ்ஞினோ ஸஞ்ஞாஸங்கா²தஅபி⁴தா⁴னஞ்ச **அலங்கார**ஸத்³த³ஸ்ஸ ஸத்³தா³லங்காராத்³யபி⁴தெ⁴ய்யஞ்ச ஸுத்³த⁴மாக³தி⁴கத்தங் வத்வா **அலங்கார**ஸத்³த³ஸ்ஸ விஸேஸனபூ⁴தஅனுரூபஸத்³தோ³பாதா³னேன பு³த்³த⁴வசனஸ்ஸ உபயோக³த்தங் மாக³தி⁴கவோஹாரேன ப⁴வதீதி க³ம்யமானத்தா கரணப்பகாரஞ்ச அலங்காரக³ந்த²ப்பவத்தியா அத்தா²லங்காராதி³னிஸ்ஸிதத்தா இமினா **அலங்கார**ஸத்³தே³னேவ அலங்காரஸங்க²ரணஸங்கா²தப்பயோஜனஞ்ச த³ஸ்ஸேதி.

ஸத்த²ப்பயோஜனானங் ஸாத்⁴யஸாத⁴னலக்க²ணோ ஸம்ப³ந்தோ⁴ பன ஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ஸ நிஸ்ஸயபூ⁴தஸத்த²ப்பயோஜனானங் த³ஸ்ஸனேனேவ தன்னிஸ்ஸிதத்தா ஸயம்பி வுத்தோ ஹோதி. வுத்தங் ஹி-

> “ஸத்த²ங் பயோஜனஞ்சேவ, உபோ⁴ ஸம்ப³ந்த⁴னிஸ்ஸயா;
> வுத்தா தங்வுத்தியாயேவ, வுத்தோ தன்னிஸ்ஸிதோபி ஸோ”தி.

தஸ்ஸத்தோ²- **ஸம்ப³ந்த⁴னிஸ்ஸயா** ஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ஸ ஆதா⁴ரபூ⁴தா **ஸத்த²ங், பயோஜனஞ்ச உபோ⁴ வுத்தா, தங்வுத்தியாயேவ** தேஸங் உபி⁴ன்னங் கத²னேனேவ **தன்னிஸ்ஸிதோ** தே நிஸ்ஸாய பவத்தோ **ஸோபி** ஸம்ப³ந்தோ⁴ **வுத்தோ** ப⁴வதீதி.

எத்த² அபி⁴தா⁴னகத²னங் வோஹாரஸுக²த்த²ங், அபி⁴தெ⁴ய்யாதி³கத²னங் பன தேஹி யுத்தானங்யேவ க³ந்தா²னங் ஸுபு³த்³தி⁴புப்³ப³காதீ³னங் உபாதெ³ய்யத்தஞ்ச தப்³பி³பரீதானங் உம்மத்தகவசனாதீ³னமிவஅனுபாதெ³ய்யத்தஞ்ச பகாஸனத்த²ந்தி வேதி³தப்³ப³ங். வுத்தஞ்ஹி -

> “ஸம்ப³ந்தா⁴னுகு³ணோபாயங் [ஸம்ப³ந்த்⁴யனுகு³ணோபாயங் (க.)],
> புரிஸத்தா²பி⁴தா⁴யகங்;
> வீமங்ஸாதி⁴க³தங் [வீமங்ஸாதி⁴கதங் (ஸீ.)] வாக்ய-மதோனதி⁴க³தங் [...நதி⁴கதங் (ஸீ.)] பர”ந்தி.

தஸ்ஸத்தோ²- **ஸம்ப³ந்தா⁴னுகு³ணோபாயங்** ஸாதி⁴யஸாத⁴னலக்க²ணஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ஸ நிஸ்ஸயபூ⁴தவாச்சவாசகானங் ஸம்ப³ந்தி⁴பூ⁴தானங் அஞ்ஞமஞ்ஞானுரூபகு³ணபரிஜானநே காரணபூ⁴தங் **புரிஸத்தா²பி⁴தா⁴யகங்** சதுப்³பி³த⁴த⁴ம்மஅத்த²காமமொக்க²ஸங்கா²தானங்

புரிஸத்தா²னங் வாசகபூ⁴தங் **வாக்யங்** "ஏகாக்²யாதோ பத³ச்சயோ, ஸியா வாக்யங் ஸகாரகோ"தி [அபி⁴தா⁴னப்பதீ³பிகா 106 கா³தா²] வுத்தலக்க²ணமஜ்ஜ²பதிதவாக்யஸமுதா³யோபேதங் மஹாவாக்யஸரூபஸத்த²ங் **வீமங்ஸாதி⁴க³தங்** ஞாணக³திலக்க²ணஉபபரிக்கா²ய அதி⁴க³தங் அதி⁴ப்பேதங், **அதோ பரங்** வுத்தலக்க²ணஸத்த²தோ அஞ்ஞங் **அனதி⁴க³தங்** நாதி⁴ப்பேதந்தி. இத³ங் பனெத்த² கா³தா²னங் நிக்கே²பப்பயோஜனங்.

லோகே பது³மக³ப்³பே⁴ வஸந்தியா ஸப்³ப³ங்க³த⁴வலாய யதி²ச்சி²தத்த²ஸாதி⁴காய ஸரஸ்ஸதீனாமிகாய தே³வதாய "வாணீ"தி வோஹாரதோ இமினா அத்தே²ன யோஜெத்வா அபி⁴ன்னபத³ஸிலேஸாலங்காரவஸேன வுத்தத்தா பத³த்தோ² ஏவங் வேதி³தப்³போ³ - முனிந்த³ஸ்ஸ ஸோபா⁴ஸுக³ந்தா⁴தி³கு³ணயோக³தோ முக²ஸதி³ஸஸ்ஸ, நோ சே முக²ஸங்கா²தஅம்போ⁴ஜஸ்ஸ **க³ப்³பே⁴** உத³ரே **ஸம்ப⁴வேன** பவத்தியா உப்பத்தியா வா **ஸுந்த³ரீ** நித்³தோ³ஸா, ஸோப⁴னா வா **பாணினங் ஸரணங்** அதோயேவ அஹிதாபனயனஹிதாவஹத்தே²ன ஸப்³ப³ஸத்தானங் படிஸ்ஸரணபூ⁴தா **வாணீ** யதா²வுத்தகு³ணோபேதா ஸரஸ்ஸதீதே³வதா, நோ சே ஸப்³ப³ஞ்ஞுபா⁴ரதீதி வுத்தஸத்³த⁴ம்மரதனங் **மய்ஹங் மனங்** க³ந்த²விரசனே ப்³யாவடஸ்ஸ மே சித்தங் **பீணயதங்** அபி⁴மதத்த²ஸம்பாத³னேன பீணயதூதி.

உப⁴யலோகஜானநதோ முனி ச ஸோ இந்த³பா⁴வபவத்தனதோ இந்தோ³ சேதி கம்மதா⁴ரயேன வா, அகா³ரியமுனிஅனகா³ரியமுனிஸேக²முனிஅஸேக²முனீனங் சதுன்னங் பஞ்சமோ ஹுத்வா இந்தோ³தி ச²ட்டீ²தப்புரிஸேன வா **முனிந்தோ³**. தே³வதாபக்கே² வத³னமிவ **வத³ன**ந்தி அம்போ⁴ஜே, ஸத்³த⁴ம்மபக்கே² அம்போ⁴ஜமிவ **அம்போ⁴ஜ**ந்தி வத³னே ச உபசாரேன க³ஹிதே கம்மதா⁴ரயோ. முனிந்த³ஸ்ஸ வத³னம்போ⁴ஜமிதி ச, தஸ்ஸ க³ப்³போ⁴தி ச, தஸ்மிங் ஸம்ப⁴வோதி ச, தேன ஸுந்த³ரீதி ச வாக்யங். வாணியா விஸேஸனத்தேபி ஏகந்தனபுங்ஸகத்தா **ஸரண**ஸத்³த³ஸ்ஸ ந லிங்க³பரிவத்தனபா⁴வோ. **பாணின**ந்தி ரஸ்ஸத்தங், தீ³க⁴ஸ்ஸ ப்³யபி⁴சாரத்தா. மய்ஹந்தி ஏகவசனேன அத்தனோ ஸாது⁴கு³ணோத³யகாரணங் நிரதிமானதங் தீ³பேதி. ஸந்தேஸுபி அஞ்ஞேஸு ஜினபரியாயேஸு **முனிந்த**³ஸத்³தோ³ இட்ட²மனோஸம்பீணனஅம்போ⁴ஜதுல்யதாஸுந்த³ரித்தஸரணத்தஸங்கா²தானங் அத்த²ந்தரானங் ஓசித்யங் போஸேதீதி பயுத்தோ. ததா² ஹி தாதி³ஸஸ்ஸ முக²ங் அம்போ⁴ஜதுல்யங், தஸ்மிங் முகோ²த³ரே ஸம்ப⁴வா ஸுந்த³ரீ, ததோயேவ பாணினங் ஸரணங். தஸ்மாயேவ மனோஸம்பீணனே படுத்தங் ஸுப்³யத்தமிதி ஓசித்யங் ஹோதி. லோகே பத்த²டமித³மோசித்யமாத³ரணீயங் ஹோதி. தஸ்மிஞ்ஹி உத்தமகவயோயேவ உபதே³ஸகாதி. வுத்தஞ்ஹி -

> "ஓசித்யங் நாம விஞ்ஞெய்யங், லோகே விக்²யாதமாத³ரா;
> தத்தோ²பதே³ஸப்பப⁴வா, ஸுஜனா கவிபுங்க³வா"தி [ஸுபோ³தா⁴லங்கார 104 கா³தா²].

நிமித்தவண்ணனா

2. **ராமஸம்மாத்³யலங்காரா, ஸந்தி ஸந்தோ புராதனா;**
ததா²பி து வளஞ்ஜெந்தி, ஸுத்³த⁴மாக³தி⁴கா ந தே.

2. அதே²வமபி◌⁴க³தாமிதஸித்³தி◌⁴ஸம்பதா³பாத³னேகசதுரபரமிட்ட²தே³வதா-பா◌⁴வரூபிதஸத்³த◌⁴ம்மரதனஸ்ஸோ’ பத³ஸ்ஸிதனிபச்சகாரேன இட்ட²தே³வதாபூஜங் த³ஸ்ஸெத்வா “நனு ப³ந்த◌⁴லக்க²ணமத்தி²யேவ புப்³ப³கங், தஸ்மா கிமனேன பிட்ட²பிஸனேனே”தி லக்க²ணந்தராரம்ப◌⁴படிக்கே²பகஜனபடிபா³ஹனபுப்³ப³கமபி◌⁴தெ◌⁴ய்யப்பயோஜன-ஸம்ப³ந்தே◌⁴ த³ஸ்ஸேதுமாஹ **“ராமஸம்மே”**ச்சாதி³. ராமஸம்மாதீ³னங் ராமஸம்மபமுகே◌⁴தீனங் புப்³பா³சரியானங், ராமஸம்மாத³யோ வா தங்ஸம்ப³ந்த◌⁴தோ. ப◌⁴வதி ஹி தங்ஸம்ப³ந்த◌⁴தோ தப்³போ³ஹாரோ யதா² கிஞ்சிபி வேஜ்ஜஸத்த²ங் “பி³ம்பி³ஸாரோ”தி. **அலங்காரா** பூ◌⁴ஸாவிஸேஸா, ப³ந்தா◌⁴லங்காரபடிபாத³கத்தே²ன அலங்காரக்²யா க³ந்த²விஸேஸா வா. **ஸந்தோ** ஸோப◌⁴னா. த்³வேபி புரா புப்³ப³காலே ப◌⁴வா **புராதனா,** போராணிகா. உபோ◌⁴பி ஸந்தி. யஜ்ஜபி ஸங்விஜ்ஜந்தி. **ததா²பி தூ**தி நிபாதஸமுதா³யோயங் விஸேஸாபி◌⁴தா◌⁴னாரம்பே◌⁴. ஏவங் ஸந்தேபீதி அத்தோ². **ஸுத்³த◌⁴மாக³தி◌⁴கா**தி மக³தே◌⁴ஸு ப◌⁴வா, தத்த² விதி³தா வா மக³தா◌⁴, ஸத்³தா³. தே ஏதேஸங் ஸந்தி, தேஸு வா நியுத்தாதி மாக³தி◌⁴கா. ஸுத்³தா◌⁴ ச ஸக்கடாதி³பா◌⁴ஸிதகாலுஸியாபா◌⁴வேன விஸுத்³தா◌⁴, அஸம்மிஸ்ஸா வா அபரிசிதத்தா தே மாக³தி◌⁴கா சாதி **ஸுத்³த◌⁴மாக³தி◌⁴கா,** யதிபோதா. **தே** யதா²வுத்தே அலங்காரே ஆப◌⁴ரணவிஸேஸே ந வளஞ்ஜெந்தி, பஸாத◌⁴னவிஸேஸே நானுப◌⁴வந்தி. க³ந்த²விஸேஸே பன உக்³க³ஹணதா◌⁴ரணாதி³வஸேன அத்தனோ ஸுத்³த◌⁴மாக³தி◌⁴கத்தா, ராமஸம்மாதீ³னஞ்ச ஸக்கடாதி³பா◌⁴வதோதி அயமெத்த² ஸத்³த³த்தோ². பா◌⁴வத்த²லேஸோபெத்த² பரிபூரதி, ததா²வித◌⁴பதீதியோக³தோ. ஸுத்³த◌⁴மாக³தி◌⁴கா அத்தனோ பரிஸுத்³த◌⁴பா◌⁴வேன புப்³பே³ ஸோப◌⁴னாபி தே அலங்காரா இதா³னி மலக்³க³ஹிதபா◌⁴வப்பத்தா “கிங் தேஹி மலக்³க³ஹிதேஹி அம்ஹாதி³ஸானங் ஸுத்³த◌⁴ஸத்தான”ந்தி ந வளஞ்ஜெந்தீதி.

“பதீயமானங் பன கிஞ்சி வத்து²,
அத்தே²வ வாணீஸு மஹாகவீனங்;
யங் தங் பஸித்³தா◌⁴வயவாதிரித்த-
மாபா◌⁴தி லாவண்யமிவங்க³னாஸூ”தி.

ஹி வுத்தங்.

2. **ஸந்தோ** விஞ்ஞூஹி பஸத்த²த்தா ஸோப◌⁴னா **புராதனா** புப்³ப³காலஸம்பூ◌⁴தா **ராமஸம்மாத்³யலங்காரா** ராமஸம்மாதீ³ஹி ஆசரியேஹி விரசிதத்தா, தேஸங் தங்ஸம்ப³ந்த◌⁴தோ தப்³போ³ஹாரஸதி³ஸனாமத்தா வா ராமஸம்மாத³யோ நாம அலங்காரா கிஸ்மிஞ்சி வேஜ்ஜஸத்தே² “பி³ம்பி³ஸாரோ”தி வோஹாரோ விய. அலங்காரா பூ◌⁴ஸாவிஸேஸா, அலங்காரத்தபடிபாத³னதோ அலங்காரனாமிகா க³ந்த²விஸேஸா வா **ஸந்தி** கிஞ்சாபி விஜ்ஜந்தி, **ததா²பி து** ஏவங் ஸந்தேபி **ஸுத்³த◌⁴மாக³தி◌⁴கா** ஸக்கடபாகதாதீ³ஸு அஞ்ஞபா◌⁴ஸாஸு பரிசயாபா◌⁴வதோ கேவலமாக³தி◌⁴கா **தே** ராமஸம்மாதி³கே அலங்காரே **ந வளஞ்ஜெந்தி** பஸாத◌⁴னவஸேன, உக்³க³ஹணதா◌⁴ரணாதி³வஸேன ந ஸேவந்தி. மக³தே◌⁴ஸு ப◌⁴வா, தேஸு வா விதி³தா மக³தா◌⁴, ஸத்³தா³. தே ஏதேஸங் அத்தி², தேஸு நியுத்தாதி வா **மாக³தி◌⁴கா.** **ஸுத்³த◌⁴ஸத்³தோ³** மக³த◌⁴விஸேஸனோ, மாக³தி◌⁴கவிஸேஸனோ வா ஹோதி. ஸத்³தா³னங் தாதி³ஸபதீதிவிஸேஸயோக³தோ பா◌⁴வத்த²லேஸோபி இத◌⁴ திப்பதி. ததா² ஹி ஸுத்³த◌⁴மாக³தி◌⁴கா அத்தனோ ஸுத்³த◌⁴த்தா தேஸங் வின்யாஸேன ஸோப◌⁴னத்தே ஸதிபி பா◌⁴ஸாய புராதனத்தா அபரிஸுத்³தோ◌⁴தி அவமஞ்ஞமானா ந

வளஞ்ஜெந்தீதி. வத்திச்சி²தஸ்ஸத்த²ஸ்ஸ உபத்த²ம்ப⁴கபூ⁴தோ பா⁴வத்த²லேஸோபி மஹாகவீனங் வசனேஸுயேவ லப்³ப⁴தீதி த³ட்ட²ப்³போ³. வுத்தங் ஹி-

> “பதீயமானங் பன கிஞ்சி வத்து²,
> அத்தே²வ வாணீஸு மஹாகவீனங்;
> யங் தங் பஸித்³தா⁴வயவாதிரித்த-
> மாபா⁴தி லாவண்யமிவங்க³னாஸூ”தி.

தஸ்ஸத்தோ² - **மஹாகவீனங்** பூஜிதகவீனங் **வாணீஸு** வசனவிஸேஸேஸு **பதீயமானங்** க³ம்மமானங் **யங் கிஞ்சி வத்து²** யோ கோசி அத்த²லேஸோ **அத்தே²வ** அத்தி² ஏவ, **தங்** வத்து² **அங்க³னாஸு** வனிதாஸு **பஸித்³தா⁴வயவாதிரித்தங்** ஹத்த²பாதா³தி³பாகடஸரீராவயவதோ அதி⁴கங் **லாவண்யமிவ** மனோகோ³சரீபூ⁴தஸுந்த³ரத்தங் விய **பஸித்³தா⁴வயவாதிரித்தங்** பகாஸஸத்³தா³வயவதோ அதி⁴கங் ஹுத்வா **ஆபா⁴தி** தி³ப்பதீதி.

அபி⁴தா⁴னாதி³வண்ணனா

3. **தேனாபி நாம தோஸெய்ய-மேதே’லங்காரவஜ்ஜிதே;**
அனுரூபேனா’லங்காரே-நே’ஸமேஸோ பரிஸ்ஸமோ.

3. **தேனேச்சா**தி³. யேன தே அலங்காரே ந வளஞ்ஜெந்தி, **தேன** காரணேன **அலங்காரவஜ்ஜிதே** ஆப⁴ரணேஹி, க³ந்த²விஸேஸேஹி வா ரஹிதே, அலங்காரா வா யதா²வுத்தவஜ்ஜிதா யேஹி தே, **ஏதே** யதிபோதே **ஏஸங்** யதிபோதானங் **அனுரூபேன** இதா³னி விரசியமானத்தாபி⁴னவபா⁴வதோ, த³ஸப³லவத³னகமலமஜ்ஜ²வாஸிதபா⁴ஸிதவிரசிதபா⁴வதோ ச அனுச்ச²விகேன **அலங்காரேன** ஆப⁴ரணேன, அலங்காரஸத்தே²ன வா **தோஸெய்யங் அபினாம** யதி²ச்சி²தபஸாத⁴னவஸேன, ஸவனதா⁴ரணாதி³வஸேன வா வளஞ்ஜனேன ஸந்துட்டே² கரெய்யங் அப்பேவ நாம யன்னூனாதி **ஏஸோ பரிஸ்ஸமோ** அயங் அம்ஹாகங் தாதி³ஸஸந்துட்டி²ஜனகாலங்காரபகரணப்பயோகோ³.

அலங்கரொந்தி அத்தபா⁴வமனேனாதி **அலங்காரோ,** ஆப⁴ரணங் ஹாரகேயூராதி³. அலங்கரொந்தி ப³ந்த⁴ஸரீரமனேனாதி **அலங்காரோ**திமினா பன **அலங்கார**ஸத்³தே³ன பஸாதா³த³யோ ஸத்³தா³லங்காரா, ஸபா⁴வவுத்யாத³யோ ச அத்தா²லங்காரா நானப்பகாரா ஸங்க³ஹிதா, யேஹி ஸத்³த³த்த²ஸங்கா²தங் ப³ந்த⁴ஸரீரங் ஸோப⁴தே, யதா² ஹி புரிஸஸரீரே ஹாரகேயூராத்³யலங்காரோ ந்யஸ்யதே, யேன ஸோப⁴தே, ததா² ப³ந்த⁴ஸரீரேபி ஸத்³தா³லங்காரா, அத்தா²லங்காரா ச நிக்கி²பீயந்தி, யதோ ஸோப⁴தே. தேனேவ வக்க²தி “தங் து பாபெந்துலங்காரா, விந்த³னீயதரத்தன”ந்தி [ஸுபோ³தா⁴லங்கார 9 கா³தா²] ச, “அத்தா²லங்காரஸஹிதே”ச்சாதி³கஞ்ச [ஸுபோ³தா⁴லங்கார 164 கா³தா²].

அலங்காரவிதா⁴னபா⁴வேன து ப³ந்த⁴ஸரீரம்பி தத³த்தி²யா அலங்காரோ, ததா² தப்படிபாத³கங் ஸுபோ³தா⁴லங்காரனாமதெ⁴ய்யஸத்த²ங் அலங்கதபடிபாத³கத்தேன மங்க³லஸுத்தந்தி விய. வக்க²தி ஹி “க³ந்தோ²பி கவிவாசான-மலங்காரப்பகாஸகோ” [ஸுபோ³தா⁴லங்கார 12 கா³தா²] ச்சாதி³. அத்ர உச்சதே -

> “முக்²யோலங்காரஸத்³தோ³யங், ஸத்³த³த்தா²லங்கதிஸ்ஸிதோ;
> ஸாமத்தி²யா த்வதி⁴ட்டா²னே, ததா² ஸத்தே²பி தப்³ப³தீ”தி.

அனேனஸ்ஸாபி◌⁴தெ◌⁴ய்யாதீ³னி வுச்சந்தி. அபி◌⁴தீ◌⁴யதே இதி அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யங், ஸமுதி³தேன ஸத்தே²ன வசனீயத்தோ². ஸோ ச ஸரீராலங்காரவிபா◌⁴க³கப்பனாய தேஸங் படிபாத³னங். ஸுபோ³தா◌⁴லங்காரேன ஹி தே படிபாதீ³யந்தி. யேன ச யோ படிபாதீ³யதி, தஸ்ஸாயமத்தோ² ப◌⁴வதீதி அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யஸத்தோ²பி. த³ஸ்ஸிதமேவ து ஸரீராலங்காரஸங்க²ரணங் பயோஜனங், தங் நிஸ்ஸாய ஸுபோ³தா◌⁴லங்காரப்பவத்திதோ. யஸ்ஸ ஹி யமுத்³தி³ஸ்ஸ பவத்தி ஹோதி, தங் தஸ்ஸ பயோஜனங், தங் பன கவித்தகித்திபஸித்³தா◌⁴தி³லக்க²ணங், பரம்பராய தத³த்த²தாய ஸுபோ³தா◌⁴லங்காரஸங்க²ரணஸ்ஸ. ஸத்த²பயோஜனானங், ஸாதி◌⁴யஸாத◌⁴னலக்க²ணோ ஸம்ப³ந்தோ◌⁴ து நிஸ்ஸயபத³ஸ்ஸினா த³ஸ்ஸிதோயேவ. யதா²ஹ -

> “ஸத்த²ங் பயோஜனஞ்சேவ, உபோ◌⁴ ஸம்ப³ந்த◌⁴னிஸ்ஸயா;
> வுத்தாதங்வுத்தியாயேவ, வுத்தோ தன்னிஸ்ஸிதோபி ஸோ”தி.

அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யாதி³கத²னஞ்ச தங்ஸமங்கி³ஸ்ஸேவ ச வீமங்ஸாவிஸேஸஸமங்கீ³னமுபாதீ³யமானத்தா, அஞ்ஞாதி³ஸஸ்ஸ பன உம்மத்தகவசனாதி³னோ விய ஹெய்யத்தா. வுத்தஞ்ஹேதங் -

> “ஸம்ப³ந்தா◌⁴னுகு³ணோபாயங், புரிஸத்தா²பி◌⁴தா◌⁴யகங்;
> வீமங்ஸாதி◌⁴க³தங் வாக்ய-மதோனதி◌⁴க³தங் பர”ந்தி.

வாக்யந்தி செத்த² வாக்யலக்க²ணோபேதமந்தரவாக்யஸன்னிசயங் மஹாவாக்யஸரூபங் ஸத்த²மேவாதி◌⁴ப்பேதங்.

3. யேன தே தே அலங்காரேன வளஞ்ஜெந்தி, **தேன** காரணேன **அலங்காரவஜ்ஜிதே** ஆப◌⁴ரணவிஸேஸேஹி, க³ந்த²விஸேஸேஹி வா வஜ்ஜிதே, தே விரஹிதே யேஹி **ஏதே** ஸுத்³த◌⁴மாக³தி◌⁴கே **ஏஸங்** ஸுத்³த◌⁴மாக³தி◌⁴கானங் **அனுரூபேன** அபி◌⁴னவபா◌⁴வதோ மாக³தி◌⁴கஸரூபங் அனுக³தரூபேன, த³ஸப³லபா◌⁴ஸிதவிரசிதத்தா வா அனுகூலேன **அலங்காரேன** ஆப◌⁴ரணவிஸேஸேன, க³ந்த²விஸேஸேன வா **தோஸெய்யங்** அலங்காரவளஞ்ஜாபனேன, க³ந்த²விஸேஸே [க³ந்த²விஸயே (க.)] உக்³க³ஹணதா◌⁴ரணாதி³காராபனேன வா ஸந்துட்டே² கரெய்யங் **அபினாம** யங்னூன ஸுந்த³ரமிதி, **ஏஸோ பரிஸ்ஸமோ** அயங் மம அலங்காரபகரணப்பயோகோ³. **அபினாமா**தி எத்த² **இ**திஸத்³தோ³ க³ம்யமானோ.

அலங்காரேஹி வஜ்ஜிதா, அலங்காரா வஜ்ஜிதா யேஹி வாதி ச. ரூபஸ்ஸ அனு **அனுரூபங்**, ரூபங் அனுக³தங் அனுரூபங் வா, தேன அனுரூபேன. அலங்கரொந்தி அத்தபா◌⁴வமனேனேதி **அலங்காரோ**, ஹாரகேயூராதி³ ஆப◌⁴ரணபக்கே², க³ந்த²பக்கே² து அலங்கரொந்தி ப³ந்த◌⁴ஸரீரமனேனேதி **அலங்காரோ**. இமினா முக்²யபா◌⁴வேன பஸாதா³தி³ஸத்³தா³லங்காரா ச ஸபா◌⁴வவுத்யாதி³அத்தா²லங்காரா ச பவுச்சந்தி. அமுக்²யதோ பன இமேஸங் த்³வின்னங் அலங்காரானமதி◌⁴ட்டா²னபூ◌⁴தப³ந்த◌⁴ஸரீரம்பி, ததா² மங்க³லஸுத்தரதனஸுத்தாதி³வோஹாரோ விய அலங்காரபகாஸகங் “ஸம்மா பு³ஜ்ஜ²ந்தி த்³விப்பகாரா அலங்காரா அனேனே”தி இமினா அத்தே²ன லத்³த◌⁴ஸுபோ³தா◌⁴லங்காரவரனாமதெ◌⁴ய்யஸத்த²ம்பி வுச்சதி. வுத்தமித³மேவ -

> “முக்²யோலங்காரஸத்³தோ³யங், ஸத்³த³த்தா²லங்கதிஸ்ஸிதோ;
> ஸாமத்தி²யா த்வதி◌⁴ட்டா²னே, ததா² ஸத்தே²பி தப்³ப³தீ”தி.

எத்த² **ஸாமத்தி²யங்** நாம ததா³தா◌⁴ரதப்படிபாத³கத்தவோஹாரதோ ததா³தெ◌⁴ய்யதப்படிபாத³னீயங் ந ப◌⁴வதி சே, அஞ்ஞங் கிங் ப◌⁴வதீதி அஞ்ஞதா²னுபபத்திலக்க²ணமேவாதி.

4. **யேஸங் ந ஸஞ்சிதா பஞ்ஞா-நேகஸத்த²ந்தரோசிதா;**
ஸம்மோஹப்³பா◌⁴ஹதாவே'தே, நாவபு³ஜ்ஜ²ந்தி கிஞ்சிபி.

5. **கிங் தேஹி பாத³ஸுஸ்ஸூஸா, யேஸங் நத்தி² கு³ரூனீ'ஹ** [க³ரூனிஹ (க.)];
யே தப்பாத³ரஜோகிண்ணா, தே'வ ஸாதூ◌⁴விவேகினோ.

4-5. ஏவங் லக்க²ணாரம்ப◌⁴படிக்கே²பகஜனபடிபா³ஹனபுப்³ப³கமபி◌⁴தெ◌⁴ய்யாதி³கங் த³ஸ்ஸெத்வா இதா³னி ஸத்த²தோவ ஸப்³ப³த்த² கு³ணதோ³ஸவிவேசனங். அதோயேவ வுச்சதி -

> “ஸப்³ப³த்த² ஸத்த²தோயேவ, கு³ணதோ³ஸவிவேசனங்;
> யங் கரோதி வினா ஸத்த²ங், ஸாஹஸங் கிமதோதி◌⁴க”ந்தி.

தஸ்மா கு³ணதோ³ஸவிபா◌⁴க³விசாரணங் நாம தப்³பி³தூ³னங்யேவ, நாஸத்த²ஞ்ஞூனங் புரிஸபஸூனங். ததா² சாஹ -

> “கு³ணதோ³ஸமஸத்த²ஞ்ஞூ, ஜனோ விப◌⁴ஜதே கத²ங்;
> அதி◌⁴காரோ கிமந்த◌⁴ஸ்ஸ, ரூபபே◌⁴தோ³பலத்³தி◌⁴ய”ந்தி [காப்³யாதா³ஸ 1.8].

யேனேவங், தேனெத்த² கு³ணதோ³ஸத³ஸ்ஸனே பஸன்னானேகஸத்த²சக்கு²யேவாதி◌⁴க³தோ, நஞ்ஞோ தப்³பி³பரீதொத்யன்வயப்³யதிரேகவஸேன த³ஸ்ஸெந்தோ **“யேஸ”**ந்திஆதி³கா³தா²த்³வயமாஹ. தத்த² **யேஸ**ந்தி அனியமுத்³தே³ஸோ, யேஹீதி அத்தோ². யேஹி ந ஸஞ்சிதா ந ராஸிகதா, நானாஸந்தானவுத்தினீபி ஏகத்தனயேன ஏகஸ்மிங் ஸந்தானே ந வாஸிதா நபரிபா◌⁴விதாதி வுத்தங் ஹோதி. கா ஸா? பஞ்ஞா ஹெய்யோபாதெ³ய்யவிவேகரூபா. கீதி³ஸீதி ஆஹ **“அனேகஸத்த²ந்தரோசிதா”**தி. **அனேகஸ்மிங்** திபிடகதக்கப்³யாகரணாலங்காரஸத்தா²தி³கே ஸத்த²ந்தரே **உசிதா** ஸவனதா◌⁴ரணாதி³வஸேன பரிசிதா ஸாயங் பஞ்ஞா யேஸங் ந ஸஞ்சிதாதி பகதங். **ஏதே**தி யதா²உத்³தி³ட்டா²னங் நியமவசனங். **ஸம்மோஹப்³பா◌⁴ஹதாதி** யதா²வுத்தாயாதிஸயவதியா பஞ்ஞாயாபா◌⁴வதோ ப³லப்பத்தேன மோஹேன அப்³பா◌⁴ஹதா விஸேஸேன பஹதா, ஏவஸத்³தி³தா ஹொந்தீதி அதி◌⁴ப்பாயோ. யதோ ஏவங், தஸ்மாபி **கிஞ்சிபி** ஹெய்யோபாதெ³ய்யரூபங் யங் கிஞ்சிதே³வ அட்டா²னானியோஜகதாதி³ஸகு³ருபாத³ஸுஸ்ஸூஸானிஸ்ஸயபடிலத்³த◌⁴விவேகபஞ்ஞாதி-ஸயாலாபே◌⁴ன **நாவபு³ஜ்ஜ²ந்தி**, ந ஜானந்தீத்யத்தோ². யதோ ஆலஸியாதி³தோ³ஸலேஸபரிக்³க³ஹோபி ஸததாசரியஸேவனவஸேன ஸிரோவிகிண்ணதாதி³ஸகு³ருபாத³பங்கஜம்பு³ஜபராயனோ சிரேனபி காலேன நானாவித◌⁴ஸத்த²ந்தரகதபரிசயப³லேன பப்போதி தாதி³ஸங் பஞ்ஞாவேயத்தியங். தேனேவாஹ ப◌⁴க³வா -

> “நிஹீயதி புரிஸோ நிஹீனஸேவீ,
> ந ச ஹாயேத² கதா³சி துல்யஸேவீ;
> ஸெட்ட²முபனமங் உதே³தி கி²ப்பங்,

தஸ்மா’த்தனோ உத்தரிதரங் ப⁴ஜேதா²’’தி [அ॰ நி॰ 3.26].

ததோ ஏதாதி³ஸோ பஞ்ஞவாயேவெத்த² கு³ணதோ³ஸவிபா⁴க³விவேசனே அதி⁴காரீ, நஞ்ஞோ தப்³பி³பரீதோ புரிஸபஸூதி அயமெத்தா²தி⁴ப்பாயோ. ருள்ஹோ அத்த²விஸேஸோ. தேனாஹ “**கிங் தேஹி பாத³ஸுஸ்ஸூஸா, யேஸங் நத்தி² கு³ருனிஹா**”தி. **இஹா**தி இமஸ்மிங் லோகே **யேஸங்** ஜனானங் கு³ரூனங் காதப்³பா³ **பாத³ஸுஸ்ஸூஸா** பாத³பரிசரியா **நத்தி², தேஹி** ஜனேஹி யதா²வுத்தனயேன பஞ்ஞாவேயத்தியரஸானபி⁴ஞ்ஞேஹி **கிங்** பயோஜனங், லேஸமத்தம்பி நத்தி², அனதி⁴க³தாயேவெத்த² ஏதேதி அதி⁴ப்பாயோ. இதா³னி ப்³யதிரேகமுகே²ன ஆஹ “**யே**”திஆதி³. **யே** புப்³பே³ கதபுஞ்ஞதாதி³ஸம்பத்திஸம்பன்னா **தப்பாத³ரஜேஹி** தேஸங் கு³ரூனங் பாத³தூ⁴லீஹி **ஓகிண்ணா** ஓனத்³தா⁴ க³வச்சி²தா, **தேவ ஸாதூ⁴** யதா²வுத்தனயேன பஞ்ஞாவேயத்தியேன அபி⁴ஞ்ஞாதா ஸஜ்ஜனா ஏவ **விவேகினோ** ஹெய்யோபாதெ³ய்யகு³ணதோ³ஸவிபா⁴க³னியமனபஞ்ஞாஸம்பத்திஸமங்கி³னோ ஹொந்தி, தேயேவெத்த² கு³ணதோ³ஸவிவேசனே அதி⁴க³தாதி அதி⁴ப்பாயோ. ஸா சாயங் கு³ருபாத³ஸுஸ்ஸூஸா விஸிட்டா²த³ரேன கரணீயாதி வங்கவுத்தியா தத³ப்⁴யாஸே ஸாது⁴ஜனே நியோஜேதி.

4-5. யே ஸகலஸத்த²பரிசிதஞ்ஞாணபாடவா யதி³ தோ³ஸமாரோபயந்தி, தேஸங் தத்³தோ³ஸனிராகரணங் வினா பதே³ஸாவபோ³த⁴னமத்தேன பண்டி³தமானீனங் வசனஸ்ஸாகு³ருகரணங் வங்கவுத்தியா த³ஸ்ஸெந்தோ ச தங்த்³வாரேனேவ அத்தனோ அனஞ்ஞஸாதா⁴ரணகு³ருகா³ரவதங் ஸாது⁴ஜனேஹி பரமாத³ரேன ஸம்பாதே³தப்³ப³மிதி த³ஸ்ஸேதுங் “**யேஸங்…பே॰… கினோ**”தி கா³தா²த்³வயமாஹ. **அனேகஸத்தா²னங்** திபிடகதக்கப்³யாகரணாதீ³னங் அனேகேஸங் க³ந்தா²னங் **அந்தரே** தத்வத்த²ஸங்கா²தஅப்³ப⁴ந்தரே **உசிதா** ஸவனஉக்³க³ஹணதா⁴ரணாதி³வஸேன பரிசிதா **பஞ்ஞா** ஸுதமயா பஞ்ஞா **யேஸங்** யேஹி **ந ஸஞ்சிதா**, த்³வின்னமேகக்க²ணே பவத்தியாபா⁴வேபி உபசிதஸமூஹபா⁴வதோ, புப்³ப³காலிகபஞ்ஞாய அபரகாலிகபஞ்ஞாய அனந்தரஆஸேவனாதி³பச்சயலாப⁴தோ அவத்த²பா³ஹுல்லபவத்திதோ வா ஸஞ்சிதப்³பா³பி ந ராஸிகதா. **ஏதே** ஈதி³ஸபஞ்ஞாபாடவரஹிதா இமே **ஸம்மோஹப்³பா⁴ஹதா** பஞ்ஞாபாடவாபா⁴வதோ ப³லப்பத்தேன மோஹேன விஸேஸேன பஹதா ஏவ **கிஞ்சிபி** ஹெய்யோபாதெ³ய்யங் நாவபு³ஜ்ஜ²ந்தி. ந ஏகே அனேகேதி ச, தே ச தே ஸத்தா² சேதி ச, தேஸமந்தரமிதி ச, தஸ்மிங் உசிதாதி ச ஸம்மோஹேன அப்³பா⁴ஹதாதி ச விக்³க³ஹோ. தேன வுத்தங்-

> “கு³ணதோ³ஸமஸத்த²ஞ்ஞூ, ஜனோ விப⁴ஜதே கத²ங்;
> அதி⁴காரோ கிமந்த⁴ஸ்ஸ, ரூபபே⁴தோ³பலத்³தி⁴ய”ந்தி [காப்³யாதா³ஸ 1.8].

தஸ்ஸத்தோ² - அஸத்த²ஞ்ஞூ ஜனோ கு³ணதோ³ஸங் கத²ங் விப⁴ஜதே. ததா² ஹி **ரூபபே⁴தோ³பலத்³தி⁴யங்** நீலபீதாதி³ரூபவிஸேஸாவபோ³த⁴னே **அந்த⁴ஸ்ஸ அதி⁴காரோ** அபி⁴முக²கரணங் **கிங்** ஹோதி, ந ப⁴வத்யேவ, தஸ்மா அனேகஸத்த²ந்தரக³தஸுப்பஸன்னபஞ்ஞாசக்கு²னா ஏவ கு³ணதோ³ஸவிவேசனங் ப⁴வதி, தத³பா⁴வே ந ப⁴வத்யேவ. இத³மேவ வுச்சதே-

> “ஸப்³ப³த்த² ஸத்த²தோயேவ, கு³ணதோ³ஸவிவேசனங்;
> யங் கரோதி வினா ஸத்த²ங், ஸாஹஸங் கிமதோதி⁴க”ந்தி.

தஸ்ஸத்தோ² - ஸப்³ப³த்த² கு³ணதோ³ஸவிவேசனங் ஸத்த²தோயேவ ஹோதி, **ஸத்த²ங் வினா** ஸத்தோ²சிததாதி³ஸபஞ்ஞங் வினா **யங் கரோதி** கு³ணாகு³ணவிபா⁴க³ங் கரோதி, யங் கரணங் அத்தி², **அதோதி⁴கங் ஸாஹஸங் கிங்** ஆஸூங் கிரியா அனுபபரிக்க²னகிரியா நத்தே²வ.

இஹ இமஸ்மிங் லோகே **யேஸங்** அகதபுஞ்ஞானங் ஜனானங் **கு³ரூனங்**

"பியோ க³ரு பா⁴வனீயோ,
வத்தா ச வசனக்க²மோ;
க³ம்பீ⁴ரஞ்ச கத²ங் கத்தா,
நோ சா'ட்டா²னே நியோஜகோ"தி [அ॰ நி॰ 7.37].

நித்³தி³ட்ட²கு³ணோபேதானங் ஆசரியானங் காதப்³பா³ **பாத³ஸூஸ்ஸூஸா** பாத³பரிசரியா நத்தி², **தேஹி கிங்** பயோஜனங். **யே** கதபுஞ்ஞா ஜனா **தப்பாத³ரஜோகிண்ணா** தேஸங் கு³ரூனங் பாத³ரஜேஹி க³வச்சி²தா, **தேவ ஸாதூ⁴** ஜனா ஏவ **விவேகினோ** கல்யாணமித்தகு³ருபாஸனாஹி அதி⁴க³தவிஸிட்ட²விவேகபு³த்³தி⁴னோ ப⁴வந்தி, தே ஏவ விவேகங் ஜானந்தீதி பா⁴வோ. ஸோதுமிச்சா² ஸூஸ்ஸூஸா, தங் நிஸ்ஸாய கத்தப்³ப³பாத³பரிசரியாபி தத³த்தி²யா ஸூஸ்ஸூஸா நாம ஹோதி. பாதே³ஸூ ஸூஸ்ஸூஸாதி ச, தேஸங் பாதா³தி ச, தேஸூ ரஜானீதி ச, தேஹி ஓகிண்ணாதி ச விக்³க³ஹோ. ஸிஸ்ஸானங் ஸகலாபி⁴பு³த்³தி⁴யா கு³ருபடிப³த்³த⁴த்தா அத்தனோ கு³ணதோ அதி⁴கதராயேவ ஸேவிதப்³பா³. வுத்தஞ்ஹி ப⁴க³வதா -

"நிஹீயதி புரிஸோ நிஹீனஸேவீ,
ந ச ஹாயேத² கதா³சி துல்யஸேவீ;
ஸெட்ட²முபனமங் உதே³தி கி²ப்பங்,
தஸ்மா'த்தனோ உத்தரிதரங் ப⁴ஜேதா²"தி [அ॰ நி॰ 3.26].

6. **கப்³ப³னாடகனிக்கி²த்த-நெத்தசித்தா கவிஜ்ஜனா;**
யங்கிஞ்சி ரசயந்தே'தங், ந விம்ஹயகரங் பரங்.

7. **தேயே'வ படிபா⁴வந்தோ, ஸோ'வ ப³ந்தோ⁴ ஸவிம்ஹயோ;**
யேன தோஸெந்தி விஞ்ஞூயே, தத்தா²ப்ய'விஹிதாத³ரா.

6-7. ஏவமெத்தா²ன்வயப்³யதிரேகவஸேனாதி⁴க³தே த³ஸ்ஸெத்வா இதா³னி "கிங் அம்ஹாகங் கப்³ப³னாடகபரிசயாபா⁴வேரசனாவிஸேஸாபி⁴யோகோ³பஜனிதபரிஸ்ஸமேனா"தி ஓலீனவுத்தினோ ஸோதுஜனே ஸமுஸ்ஸாஹேதி **"கப்³ப³னாடகா"**திஆதி³னா. கவிப்பயோக³ஸங்கா²தோ ப³ந்தோ⁴வ கவினோ இத³ந்தி **கப்³ப³ங்**. முத்தகாதி³வாக்யஸ்வமுத்திகாத்³யவயவஸபா⁴வா அந்தரவாக்யஸமுதா³யஸம்பன்னங் வுத்தஜாதிபே⁴த³பி⁴ன்னங் பஜ்ஜமயங் க³ஜ்ஜமயங் பஜ்ஜக³ஜ்ஜமயங் சம்பூனாமகஞ்ச, மஹாவாக்யரூபங் மஹாகப்³ப³ஞ்ச, தங் பன மஹாகப்³ப³ங் ஸக்³கே³ஹி ஸக்³க³னாமகேஹி பரிச்சே²த³விஸேஸேஹி ப³ந்த்⁴யதே கரீயதீதி ஸக்³க³ப³ந்தோ⁴தி பவுச்சதி. தஸ்ஸ து லக்க²ணங் "ஸக்³க³ப³ந்த⁴ஸ்ஸ முக²ங் இட்டா²ஸீஸனங் ஸியா பணாமோ வா ப³ந்த⁴ஸம்ப³ந்தி⁴னோ கஸ்ஸசி அத்த²ஸ்ஸ நித்³தே³ஸோ வா"திஆதி³னா அனேகதா⁴ வண்ணெந்தி. தங் யதா²?

“ஸக்³க³ப³ந்தோ⁴ மஹாகப்³ப³-முச்சதே த்வஸ்ஸ லக்க²ணங்;
பணாமோ வத்து²னித்³தே³ஸோ, ஆஸீஸாபி ச தம்முக²ங்.

இதிஹாஸகது²ப்³பூ⁴தங், ஸந்தஸன்னிஸ்ஸயம்பி வா;
சதுவக்³க³ப²லாயத்தங், சதுரோதா³த்தனாயகங்.

புரண்ணவுதுஸேலிந்து³-ஸவிதூத³யவண்ணனங்;
உய்யானஸலிலக்கீளா, மது⁴பானரதுஸ்ஸவங்.

விப்பலம்ப⁴விவாஹேஹி, குமாரோத³யவட்³டி⁴ஹி;
மந்ததூ³தப்பயானாஜி-நாயகாப்⁴யுத³யேஹிபி.

அலங்கதமஸங்கி²த்த-ரஸபா⁴வனிரந்தரங்;
நாதிவித்தி²ண்ணஸக்³கே³ஹி, பியவுத்தஸுஸந்தி⁴பி⁴.

ஸப்³ப³த்த² பி⁴ன்னஸக்³க³ந்தே-ஹுபேதங் லோகரஞ்ஜகங்;
கப்³ப³ங் கப்பந்தரட்டா²யி, ஜாயதே ஸாத்⁴வலங்கதீ”தி [காப்³யாதா³ஸ 1.14 - 19 கா³தா²].

தத்த² **இதிஹாஸகது²ப்³பூ⁴த**ந்தி புராவுத்தகதா²ஸன்னிஸ்ஸயங். **ஸந்தஸன்னிஸ்ஸய**ந்தி இதரஸோப⁴னாதி⁴கரணகு³ணராஜசரிதாதி³னிஸ்ஸயங் வா. **சதுவக்³க³ப²லாயத்த**ந்தி த⁴ம்மாதி³சதுவக்³க³ப²லாயத்தங். **த⁴ம்மோ** நாம அப்³பு⁴த³யனிப்³பா³னஹேதுகோ. **அத்தோ²** நாம விஜ்ஜாபு⁴ம்யாதீ³னங் யதா²ஞ்ஞாயமஜ்ஜனங், அஜ்ஜிதானஞ்ச ரக்க²ணங். **காமோ** நாம நிரயோ விஸயோ பயோகோ³. **மொக்கோ²** நாம ஸப்³ப³ஸங்ஸாரது³க்க²னிவத்தி. **சதுரோதா³த்தனாயக**ந்தி உஸ்ஸாஹஸத்திமந்தஸத்திபபூ⁴ஸத்தியோகே³ன சதுரோ குஸலோ சாகா³திஸயாதி³யோகே³ன உதா³த்தோ உதா³ரோ நாயகோ விபக்கோ², படிபக்கோ² ச யத்த², தங். **மது⁴** நாம ஸுரா. **விப்பலம்போ⁴** விரஹோ. **மந்தோ** நீதிவேதீ³ஹி ஸஹ காரீயனிச்ச²யோ. **தூ³தோ** ஸந்தா⁴னப்பவத்தோ புரிஸோ. **பயானங்** ஸங்கா³மாதி³னிமித்தக³மனங். **ஆஜி** ஸந்த்⁴யாபா⁴வே விக்³க³ஹோ. **அஸங்க²த்தரஸபா⁴வனிரந்தர**ந்தி அஸங்கி²த்தா ப³ஹுத்தா **ரஸா** ஸிங்கா³ரவீராத³யோ, **பா⁴வா** ரதிஉஸ்ஸாஹாத³யோ, தேஹி **நிரந்தரங்** பத்த²டங். **பியவுத்தஸுஸந்தி⁴பீ⁴**தி பியானி ஸுதிஸுப⁴கா³னி வுத்தானி இந்த³வஜிராதீ³னி அஞ்ஞமஞ்ஞஸம்ப³ந்த⁴ஸங்ஸக்³க³தாய ஸோப⁴னோ ஸந்தி⁴ அஞ்ஞமஞ்ஞஸங்க³ஹா யேஸங் ஸக்³கா³னங், தேஹீதி.

புனபி யதா²வுத்தேஸு அங்கே³ஸு நக³ரவண்ணனாதீ³ஸு கிஞ்ச யதா²ஸம்ப⁴வங் மது⁴பானாதி³ரஹிதம்பி தஞ்ஞூனங் மனோ ரஞ்ஜேதி உபாதி³யதேவ ஸப்³பீ⁴தி த³ஸ்ஸேதுமாஹ-

“கப்³ப³ங் ந து³ஸ்ஸதங்கே³ஹி, ந்யூனமப்யத்ர கேஹிசி;
ப³ந்த⁴ங்க³ஸம்பதா³ தஞ்ஞூ, காமமாராத⁴யந்தி சே”தி [காப்³யாதா³ஸ 1.20].

புனபி -

“கு³ணதோ பட²மங் வத்வா, நாயகங் தேன ஸத்துனோ;
நிராகரணமிச்சேஸ, மக்³கோ³ பகதிஸுந்த³ரோ.

வங்ஸவீரஸுதாதீ³னி, வண்ணயித்வா ரிபுஸ்ஸபி;
தஜ்ஜயா நாயகுக்கங்ஸ-கத²னஞ்ச ஸுகே²தி நோ”தி [காப்³யாதா³ஸ 1.21 22 கா³தா²]
ஆஹு.

ஸப்³ப³ம்பேதங் ஸத்³த⁴ம்மாமதரஸபானஸரஸஹத³யானங் ஸம்ப²ப்பலாபவிபுலவிஸப்பவேஸோபத்³து³தகப்³ப³னாடகபரம்முகா²னங் ஸததசரிதஸஞ்சரிதரதனபா⁴ஜனானங் ஸப்புரிஸானங் கிங் ஹத³யகே²தோ³பஜனிதபரிஸ்ஸமேனேதி தத³னுரூபமேவோபத³ஸ்ஸிதந்தி.

நாடகங் நாம ப⁴ரதாதி³னாட்யஸத்தே² நானப்பகாரனிரூபிதரூபங் கப்பங், தங்லக்க²ணேகதே³ஸபூ⁴தலக்க²ணானி பகரணாதீ³னி நவ ரூபகானி. நாடிகா ச எத்தே²வாவருழ்ப⁴ந்தி. கப்³ப³ஞ்ச நாடகஞ்ச, தேஸு நிக்கி²த்தங் ட²பிதங் நெத்தஞ்ச சித்தஞ்ச யேஹீதி விக்³க³ஹோ. கே தே? கவினோ. தத்த² **நிக்கி²த்தனெத்தசித்த**வசனேன ஸுதஸ்ஸ சிந்தனஞ்ச ஊஹாபோஹமுகே²ன யது²க்³க³ஹிதனியாமங், அவிபரீதத்த²னிச்ச²யனங், நிச்சி²தஸ்ஸ பா⁴வனா, நிரந்தராபி⁴யோகோ³ ச த³ஸ்ஸிதோ. **கப்³ப³னாடக**வசனேன ஸுதங், சிந்திதங், பா⁴விதஞ்ச த³ஸ்ஸிதங். ஸுதே த³ஸ்ஸிதே தன்னிஸ்ஸயங் ஸுதமயஞாணம்பி த³ஸ்ஸிதமேவ ஸியாதி. “கப்³ப³னாடகனிக்கி²த்தனெத்தசித்தா”தி இமினா ஸுதசிந்தாபா⁴வனானுக்கமேன ஸம்பாதி³தபஞ்ஞாபாடவானங் கப்³ப³ரசனாய ஸாமத்தி²யங் த³ஸ்ஸேதி. ஹோதி ஹி தாதி³ஸானங் தங்ஸுதாதி³ ப³ந்த⁴னகாரணங். வுத்தஞ்ஹி -

“ஸாபா⁴விகீ ச படிபா⁴,
ஸுதஞ்ச ப³ஹு நிம்மலங்;
அமந்தோ³ சாபி⁴யோகோ³யங்,
ஹேது ஹோதிஹ ப³ந்த⁴னே”தி [காப்³யாதா³ஸ 1.103 கா³தா²].

யங்கிஞ்சீதி அத்தனோ சித்தாருள்ஹங் யங்கிஞ்சி ப³ந்த⁴ஜாதங். இமினா பன அனியமவசனேன அத்தனோ தத்த² ஆத³ராபா⁴வங் தீ³பேதி. **ரசயந்தி** கரொந்தி. **ஏதங்** தேஹி ரசிதங் ப³ந்த⁴ஜாதங் **பரங்** அச்சந்தமேவ விம்ஹயகரங் ந ஹோதி, தாதி³ஸோபாயஸம்பத்திஸம்பன்னஸ்ஸ உபெய்யஸம்பத்திஸப்³பா⁴வதோ அனச்ச²ரியமேவாதி அதி⁴ப்பாயோ. **தத்த²** தேஸு கப்³ப³னாடகேஸு ரசனாவிஸேஸஏகந்தோபாயபூ⁴தேஸு **அவிஹிதாத³ராஅபி** ஸுதாதி³வஸேன அகதாத³ராபி **யே** ஸப்புரிஸா பஞ்ஞவந்தோ **யேன** ப³ந்த⁴விஸேஸேன **விஞ்ஞூ** கு³ணதோ³ஸவிது³னோ ஸத்த²ஞ்ஞுனோ பண்டி³தஜனே **தோஸெந்தி** பீணெந்தி. தோஸெந்தியேவ ஹி தே தாதி³ஸே ஸாபா⁴விகபடிபா⁴விரஹேபி ஏதாதி³ஸேஸு அத்தே²ஸு ஸுதசிந்தாபா⁴வனாவஸேன வாயமந்தா. வுத்தஞ்ஹி -

“ந விஜ்ஜதீ யஜ்ஜபி புப்³ப³வாஸனா-
கு³ணானுப³ந்தி⁴ படிபா⁴னமப்³பு⁴தங்;
ஸுதேன வாசுஸ்ஸஹனேனுபாஸிதா,
து⁴வங் கரொத்யேவ கமப்யனுக்³க³ஹ”ந்தி [காப்³யாதா³ஸ 1.104 கா³தா²].

படிபா⁴வந்தோ ஹெய்யோபாதெ³ய்யபரிச்சே²த³லக்க²ணபஞ்ஞாய பஞ்ஞவந்தோ நாம, **தேயேவ** ஸப்புரிஸா. **ஸவிம்ஹயோ** “கீதி³ஸாயங், தாதி³ஸோபாயந்தரரஹிதானம்பி ஏதாதி³ஸோ ப³ந்தோ⁴ ஸியா”தி விம்ஹயேன ஸஹ வத்தமானோபி. **ஸோவ ப³ந்தோ⁴** தமேவ ப³ந்த⁴னங் தாதி³ஸோபாயஸம்பத்திவிரஹேனோபெய்யஸம்பத்தியா ஸப்³பா⁴வதோ, நாஞ்ஞோதி.

6-7. இதா³னி கப்³ப³னாடகேஸு அபரிசிதானமம்ஹாகங் க³ந்த²ரசனாஸபா⁴வாவபோ³தோ⁴வ குதோதி ஓஸக்கந்தே **“கப்³ப³னாடகா”**தி³கா³தா²த்³வயேன ஸமுஸ்ஸாஹேதி. **கப்³ப³னாடகனிக்கி²த்தனெத்தசித்தா** கப்³ப³னாடகேஸு ஸுதானுலோகனசிந்தாபா⁴வனாவஸேன ட²பிதனெத்தசித்தா **கவிஜ்ஜனா** கப்³ப³காரகா **யங் கிஞ்சி** அத்தனோ அபி⁴மதங் **ரசயந்தி** கரொந்தி, **ஏதங்** ப³ந்த⁴னங் **பரங்** அதிஸயேன **ந விம்ஹயகரங்** அச்ச²ரியகரங் ந ஹோதி, நிரந்தராபி⁴யோக³தோ ஸித்³தோ⁴பாயமூலபஞ்ஞாஸம்பதா³ய உபெய்யபூ⁴தக³ந்த²ஸங்க²ரணங் ப⁴வத்யேவாதி அதி⁴ப்பாயோ. கவினோ இத³ங் **கப்³ப³**ந்தி ச, நடகஸ்ஸ இத³ங் **நாடகங்**, நச்சகீ³தாதி³. இத⁴ பன தப்படிபாத³கதா²பகாஸகக³ந்தோ² **நாடகங்** நாம. கப்³ப³ஞ்ச நாடகஞ்சாதி ச, கப்³ப³னாடகேஸு நிக்கி²த்தங் நெத்தசித்தங் யேஹீதி ச விக்³க³ஹோ. **யே** ஜனா **தத்த²** தேஸு கப்³ப³னாடகேஸு **அவிஹிதாத³ராபி** ஸவனதா⁴ரணாதி³வஸேன அகதஸம்ப⁴மா ஏவ **விஞ்ஞூ யேன** க³ந்த²ரசனாவிஸேஸேன **தோஸெந்தி** பீணெந்தி, **தேயேவ படிபா⁴வந்தோ** படிபா⁴னஸங்கா²தபஞ்ஞவந்தோ ப⁴வந்தி. **ஸோவ ப³ந்தோ⁴ ஸவிம்ஹயோ** அஞ்ஞேஸங் உப்பஜ்ஜமானவிம்ஹயேன ஸஹிதோ. படிபா⁴ ஏதேஸங் அத்தீ²தி ச, ஸஹ விம்ஹயேன வத்ததீதி ச, அவிஹிதோ ஆத³ரோ யேஹீதி ச விக்³க³ஹோ. பா³ஹிரஸத்தா²பி⁴யோகா³பா⁴வேபி புப்³ப³வாஸனாபா⁴வேபி இஹ நிரந்தராபி⁴யோக³ங் கரொந்தோ தாதி³ஸஸாமத்தி²யங் ஸாதே⁴தீதி வுத்தங் ஹோதி. வுத்தஞ்ஹி -

> “ந விஜ்ஜதீ யஜ்ஜபி புப்³ப³வாஸனா-
> கு³ணானுப³ந்தி⁴ படிபா⁴னமப்³பு⁴தங்;
> ஸுதேன வாசு’ஸ்ஸஹனேனுபாஸிதா,
> து⁴வங் கரொத்யேவ கமப்யனுக்³க³ஹ”ந்தி [காப்³யாதா³ஸ 1.104 கா³தா²].

தஸ்ஸத்தோ² - யதி³ **புப்³ப³வாஸனாகு³ணானுப³ந்தீ⁴** அதீதஜாதியா பரிசயவாஸனாகு³ணஸ்ஸ அனுப³லப்பதா³னவஸேன அனுப³ந்தோ⁴ யஸ்ஸத்தி², தாதி³ஸங் **அப்³பு⁴தங் படிபா⁴னங்** ந விஜ்ஜதிபி, ததா²பி **ஸுதேன** ஸவனேன **உஸ்ஸஹனேன** பகு³ணகரணாதி³வாசுஸ்ஸஹனேன வா **உபாஸிதா** கதகு³ருபாஸனா **வாசா கமபி அனுக்³க³ஹங்** கிஞ்சிபி பஞ்ஞாபாடவங் **து⁴வங்** ஏகந்தேன கரோதி ஏவாதி.

எத்த² **கப்³ப³ங்** நாம முத்தககுலகாதி³வாக்யவஸேன ச அவயவஸபா⁴வேஹி தேஸங்யேவ அந்தரவாக்யாவயவஸமூஹேஹி பரிபுண்ணங் வுத்தவிஸேஸேஹி பபே⁴த³க³தங் கேவலங் பஜ்ஜமயங் வா க³ஜ்ஜமயங் வா சம்பூதிக்²யாதபஜ்ஜக³ஜ்ஜமயங் வாதி மஹாவாக்யஸபா⁴வேன ச திட்ட²தி. **நாடகங்** நாம ப⁴ரதாதி³னடஸத்த²க³தனானப்பகாரத³ஸ்ஸிதஸபா⁴வங். கப்³ப³ஞ்ச இதே⁴வ த³ஸ்ஸிதலக்க²ணதோ ஏகதே³ஸயுத்தப்பகரணாதி³னவரூபகானி ச நாடிகா ச ப⁴வந்தி. கப்³ப³லக்க²ணங் பன ஏவங் த³ட்ட²ப்³ப³ங்-

> “ஸக்³க³ப³ந்தோ⁴ மஹாகப்³ப³-முச்சதே த்வஸ்ஸ லக்க²ணங்;
> பணாமோ வத்து²னித்³தே³ஸோ, ஆஸீஸாபி ச தம்முக²ங்.
>
> இதிஹாஸகது²ப்³பூ⁴தங், ஸந்தஸன்னிஸ்ஸயம்பி வா;
> சதுவக்³க³ப²லாயத்தங், சதுரோதா³த்தனாயகங்.
>
> புரண்ணவுதுஸேலிந்து³-ஸவிதூத³யவண்ணனங்;
> உய்யானஸலிலக்கீளா, மது⁴பானரதுஸ்ஸவங்.

விப்பலம்ப⁴விவாஹேஹி, குமாரோத³யவட்³டி⁴ஹி;
மந்ததூ³தப்பயானாஜி-நாயகாப்⁴யூத³யேஹிபி.

அலங்கதமஸங்கி²த்த-ரஸபா⁴வனிரந்தரங்;
நாதிவித்தி²ண்ணஸக்³கே³ஹி, பியவுத்தஸுஸந்தி⁴பி⁴.

ஸப்³ப³த்த² பி⁴ன்னஸக்³க³ந்தே-ஹுபேதங் லோகரஞ்ஜகங்;
கப்³ப³ங் கப்பந்தரட்டா²யி, ஜாயதே ஸாத்⁴வலங்கதீ"தி [காப்³யாதா³ஸ 1.14 - 19 கா³தா²].

தஸ்ஸத்தோ² - **ஸக்³க³ப³ந்தோ⁴** ஸக்³க³ஸங்கா²தேஹி பரிச்சே²த³விஸேஸேஹி ப³ந்தோ⁴ "**மஹாகப்³ப³**"ந்தி உச்சதே. **அஸ்ஸ லக்க²ணங் து** வுச்சதேதி ஸம்ப³ந்தோ⁴ **காகக்கி²கோ³ளகனயேன தம்முக²ங்** தஸ்ஸ கப்³ப³ஸ்ஸ ஆதி³ பன **பணாமோ** தே³வதானமஸ்ஸனங் வா, **வத்து²னித்³தே³ஸோ** -

"அஸ்த்யுத்தரஸ்யாங் தி³கி³ தே³வதாத்ம,
ஹிமாலயோ நாம நகா³தி⁴ராஜ?;
பூவாபரேங வாரினிதீ⁴ விகா³ஹ்ய,
ஸ்தி²த? பதி²ஜா² இவ மானத³ண்ட³?" [குமாரஸம்ப⁴வ 1.1.].

இச்சாதி³ப³ந்த⁴ஸம்ப³ந்தி⁴னோ கஸ்ஸசி வத்து²னோ த³ஸ்ஸனங், **ஆஸீஸாபி** "மய்ஹங் பீணயதங் மன" மிச்சாதி³இட்டா²ஸீஸனங் வா ப⁴வதி.

இதிஹாஸகது²ப்³பூ⁴தங் புராவுத்தகதா²ஸன்னிஸ்ஸயங் வா **ஸந்தஸன்னிஸ்ஸயம்பி** ஸோப⁴னானம்பி ராஜசரியாதி³னிஸ்ஸயங் வா **சதுவக்³க³ப²லாயத்தங்** லோகியலோகுத்தரஸுக²காரணங் **த⁴ம்மோ,** விஜ்ஜாபூ⁴மிஆதீ³னங் ஸஞ்சயோ, ஸஞ்சிதானங் ரக்கா² ச **அத்தோ²,** அபாயஸங்வத்தனிகபஞ்சகாமகு³ணஸங்கா²தோ **காமோ,** ஸப்³ப³து³க்கா² நிவத்திஹேது **மொக்கோ²** சாதி சதுவக்³க³ப²லாதீ⁴னங் **சதுரோதா³த்தனாயகங்** உஸ்ஸாஹஸத்திமந்தஸத்திபபூ⁴ஸத்தியோக³தோ சதுரோ த³க்கோ² சாகா³திஸயாதி³யோகே³ன உதா³த்தோ உளாரோ ஸபக்கோ², விபக்கோ² வா நாயகோ யத்த², தங் யதா²வுத்தங் **புரண்ணவுதுஸேலிந்து³-ஸவிதூத³யவண்ணனங் புரங்** நக³ரங், **அண்ணவங்** ஸாக³ரங், **உது** ஹேமந்தவஸந்தாதி³உது, **ஸேலங்** பப்³ப³தோ, **இந்து³ஸவிதூத³யோ** சந்த³ஸூரியானங் உத³யோ சாதி இமேஸங் வண்ணனங் யத்த², தங். **ஸவிதாதி** எத்த² **துபச்சயந்தோ. உய்யானஸலிலக்கீளாமது⁴பானரதுஸ்ஸவங்** உய்யானகீளாஸுராபானரதிகீளாஸங்கா²தோ உஸ்ஸவோ யத்த², தங் **விப்பலம்ப⁴விவாஹேஹி** தா³ராவியோக³தா³ரபரிக்³க³ஹேஹி ச **குமாரோத³யவட்³டி⁴ஹி** குமாருப்பத்திகுமாரவட்³டீ⁴ஹி ச **மந்ததூ³தப்பயானாஜினாயகாப்⁴யூத³யேஹி** நீதிஜானநபஞ்ஞா **மந்தோ,** ஸந்தா⁴னகாரகோ **தூ³தோ,** யுத்³தா⁴பி⁴க³மனங் **பயானங்,** யுத்³த⁴ஸங்கா²தோ **ஆஜி,** ஸபக்க²னாயகஸ்ஸ அபி⁴வட்³டி⁴ஸங்கா²தோ **அப்⁴யூத³யோ** சாதி இமேஹி **அலங்கதங்** ஸஜ்ஜிதங் **அஸங்கி²த்த...பே... நிரந்தரங்** அஸங்கி²த்தா வித்தா²ரா **ரஸா** ஸிங்கா³ராத³யோ அட்ட² **பா⁴வா** ரதிஉஸ்ஸாஹாத³யோ சாதி இமேஹி **நிரந்தரங்** வித்தி²ண்ணங் **பியவுத்தஸுஸந்தி⁴பி⁴** ஸுதிஸுப⁴கே³ஹி இந்த³வஜிராதீ³ஹி வுத்தேஹி புப்³பா³பரஸம்ப³ந்த⁴பரிச்சே²த³தாய ஸோப⁴னா ஸந்தி⁴ யேஸங் ஸக்³கா³னங், தேஹி **ஸப்³ப³த்த²** ஸப்³ப³ஸ்மிங் பரிச்சே²தே³ **பி⁴ன்னஸக்³க³ந்தேஹி** பி⁴ன்னஸக்³கா³ பரியோஸானா யேஸங், தேஹி **நாதிவித்தி²ண்ணஸக்³கே³ஹி**

நாதிவித்தா²ரஸக்³க³ஸங்கா²தேஹி பரிச்சே²தே³ஹி **உபேதங்** யுத்தங் **ஸாத்ே⁴வலங்கதி** ஸோபா⁴னாலங்காரவந்தங் **கப்³ப³ங் லோகரஞ்ஜகங்** தங் ஸமானங் **கப்பந்தரட்டா²யி** கப்பனிரந்தரட்டா²யி கப்பந்தரே டா²யி வா **ஜாயதே**. எத்த² மது⁴பானாதி³ரஹிதபுரவண்ணனாத³யோபி தஞ்ஞூனங் சித்தங் ஆராதே⁴தி சே, தங்ப்யது³ட்ட²ங். வுத்தஞ்ஹி -

"கப்³ப³ங் ந து³ஸ்ஸதங்கே³ஹி, ந்யூனமப்யத்ர கேஹிசி;
ப³ந்த⁴ங்க³ஸம்பதா³ தஞ்ஞூ, காமமாராத⁴யந்தி சே"தி.

தஸ்ஸத்தோ² - **அத்ர** இமேஸு கப்³ப³ங்கே³ஸு மஜ்ஜே² **கேஹிசி அங்கே³ஹி** கேஹிசி அவயவேஹி **ந்யூனமபி** ஊனமபி, **நி**ஸத்³தொ³த்ரதப்³பா⁴வே. கப்³ப³ங் ந து³ஸ்ஸதி, தங் பன அது³ஸ்ஸனங் **ப³ந்த⁴ங்க³ஸம்பதா³** ரசிதபுரவண்ணனாதி³அங்க³ஸம்பதா³ **தஞ்ஞூ** கப்³ப³ஞ்ஞூ ஜனே **காமங்** இச்சா²னுரூபங் **சே ஆராத⁴யந்தி**, ஏவங் ஸந்தே ப⁴வதி. புனபி நாயகவண்ணனாஸு ஸபக்க²னாயகங் வண்ணெத்வா தேன நிராகரணபா⁴வம்பி. நோ சே, பச்சத்தி²கங் வண்ணெத்வா அத்தனோ நாயகேன தஸ்ஸாபி⁴ப⁴வனம்பி வண்ணேதுங் வட்டதி. வுத்தஞ்ஹி -

"கு³ணதோ பட²மங் வத்வா, நாயகங் தேன ஸத்துனோ;
நிராகரணமிச்சேஸ, மக்³கோ³ பகதிஸுந்த³ரோ.

வங்ஸவீரஸுதாதீ³னி, வண்ணயித்வா ரிபுஸ்ஸபி;
தஜ்ஜயா நாயகுக்கங்ஸ-கத²னஞ்ச ஸுகே²தி நோ"தி.

8. **ப³ந்தோ⁴ ச நாம ஸத்³த³த்தா², ஸஹிதா தோ³ஸவஜ்ஜிதா;**
பஜ்ஜக³ஜ்ஜவிமிஸ்ஸானங், பே⁴தே³னா'யங் திதா⁴ ப⁴வே.

8. ஏவமேதேஹி ஸோதுஜனஸமுஸ்ஸாஹனங் த³ஸ்ஸெத்வா இதா³னி கத்துமிச்சி²தப³ந்தோ⁴தி வுத்தங் ப³ந்த⁴ஸ்ஸ லக்க²ணங் கத்துமாரப⁴தே "**ப³ந்தோ⁴ சா**"திஆதி³. **தோ³ஸவஜ்ஜிதா** தோ³ஸேஹி ஸத்³த³னிஸ்ஸிதேஹி, அத்த²னிஸ்ஸிதேஹி ச விரோதே⁴ஹி வஜ்ஜிதா பரிச்சத்தா, தே வா வஜ்ஜிதா யேஹி, ஸத்³த³த்தா² **ஸஹிதா** ஏகீபூ⁴தா. வுத்தலக்க²ணா யேஹி தே புப்³பா³சரியேஹி ஸஹிதா வுச்சந்தி. ஸஹிதானங் பா⁴வோ ஸஹத³யஹிலாத³காரணங் ஸாத்⁴யங் ஸாஹிச்சங். இதி தோ³ஸவஜ்ஜிதே ஸஹிதே ஸத்³த³த்தே² பஸித்³த⁴பா⁴வேன அனுவதி³த்வா **ப³ந்தோ⁴ நாம** ஸபா⁴வவுத்திவங்கவுத்திஅலங்காரவுத்திவஸேன திவிதோ⁴பீதி அப்பஸித்³த⁴ங் ப³ந்த⁴ஸரீரங் விதீ⁴யதே யதா² "யோ குண்ட³லீ, ஸோ தே³வத³த்தோ"தி. **ச**ஸத்³தோ³வத்தப்³ப³ந்தரஸ்ஸ ஸமுச்சயோ, கிஞ்சீதி அத்தோ².

தத்த² ஜாதிகு³ணக்ரியாத³ப்³ப³லக்க²ணோ ஸத்³தா³னமத்தோ² முக்²யோ சதுப்³பி³தோ⁴ ஹோதி. முக்²யஸ்ஸத்த²ஸ்ஸ சதுப்³பி³த⁴த்தா திவிதே⁴ஸு ஸத்³தே³ஸு தப்³பா³சகோ சதுப்³பி³தோ⁴ ஹோதி ஜாதிஸத்³தோ³ கு³ணஸத்³தோ³ க்ரியாஸத்³தோ³ த³ப்³ப³ஸத்³தோ³தி. திவிதோ⁴ ஹி ஸத்³தோ³ வாசகோ லக்க²ணிகோ ப்³யஞ்ஜகோதி ப்³யாபாரபே⁴தே³ன. ப்³யாபாரோ ச நாம ஸத்³த³ஸ்ஸ'த்த²ப்பதீதிகாரித்தமேவ. ஸோ ஹி திவிதோ⁴ முக்²யோ லக்க²ணோ ப்³யஞ்ஜனஸபா⁴வோ சேதி. தத்த² ஜாத்யாதி³னிரந்தரத்த²விஸயோ ஸத்³த³ப்³யாபாரோ முக்²யோ. ஸோயேவ அபி⁴தா⁴தி உச்சதே. தங்ப்³யாபாரவா அப்³யவஹிதஜாத்யாதி³ஸகேஹி தமத்த²ங் முக்²யபா⁴வேன யோ வத³தி கோ³ஆதி³கோ, ஸோ வாசகோ. ஸத்³த³ந்தரத்த²விஸயனித்³தி³ட்டோ² ஸத்³த³ப்³யாபாரோ லக்க²ணோ. ஸா

து³விதா⁴ ஸூத்³தா⁴, உபசாரமிஸ்ஸா சேதி. தத்த² ஸூத்³தா⁴ யதா² “கோ³ முச்சது, மஞ்சா உக்³கோ⁴ஸெந்தி, க³ங்கா³யங் கோ⁴ஸோ”தி. எத்த² **கோ**³ஸத்³தே³ன விஸேஸனங் கொ³த்தஸாமஞ்ஞமேவோச்சதே, ந து கொ³ப்³யத்தி. வுத்தஞ்ஹி -

“விஸெஸ்யங்னாபி⁴தா⁴ க³ச்சே², க்ஷீ²ணஸத்தி விஸேஸனே”தி [காப்³யப்பகாஸே து³தியஉல்லாஸே ஆக³தன்யாயோ’யங்].

ஸாமஞ்ஞஸ்ஸ ப்³யாபகத்தா, அஸரீரத்தா ச. தத்த² ப³ந்த⁴னமோசனானி ந ஸம்ப⁴வந்தீதி அத்தனோ நிஸ்ஸயபூ⁴தா கொ³ப்³யத்தி ஆகட்³டீ⁴யதே, ததா² மஞ்சானமுக்³கோ⁴ஸனங் ந ஸம்ப⁴வதீதி அத்தனோ உக்³கோ⁴ஸனக்ரியாஸித்³த்⁴யத்த²ங் மஞ்சஸமங்கி³னோ புரிஸா ஆகட்³டீ⁴யந்தி. ததா² க³ங்கா³ஸத்³த³வாச்சஸ்ஸ ஜலப்பவாஹஸ்ஸ கோ⁴ஸப்பத்யாகரதா ந ஸம்ப⁴வதீதி **க³ங்கா**³ஸத்³தோ³ அத்தனோபி⁴தெ⁴ய்யஸ்ஸோத³கப்பவாஹஸ்ஸ நிகடங் தடங் லக்கே²தி. உபசாரஸ்ஸானேகப்பகாரத்தா உபசாரமிஸ்ஸா லக்க²ணாப்யனேகதா⁴ ஸியா. யதா² கத்த²சி காரணே காரீயமுபசரியதே, யதா² “ஆயு க⁴த”ந்தி. கத்த²சி காரணகாரியானமபே⁴தோ³ யதா² “ஆயுயேவேத³”ந்தி. கத்த²சி உபமானே உபமெய்யமுபசரீயதே, யதா² “கோ³ பா³ஹிகோ”தி. கத்த²சி அபே⁴தோ³ தேஸங், யதா² “கோ³யேவாய”ந்தி. கத்த²சி ததா³தா⁴ரதாய [தத³த்த²தாய (க॰)] தங்ப்³யபதே³ஸோ, யதா² “பதீ³பட்டா² கபல்லிகா பதீ³போ”தி. கத்த²சி தங்கம்மஸம்ப³ந்தா⁴ தங்ப்³யபதே³ஸோ, யதா² “அவட்³ட⁴கீபி வட்³ட⁴கீ அய”ந்தி. கத்த²சி ஸங்ஸாமிஸம்ப³ந்தா⁴, யதா² “ராஜஸம்ப³ந்தீ⁴ புரிஸோ ராஜாய”ந்தி. கத்த²சி அவயவே ஸமுதா³யப்³யபதே³ஸோ, யதா² “படேகதே³ஸே படஸத்³தோ³” இச்சாதி³.

லக்க²ணாய நிஸ்ஸயோ ஸத்³தோ³ லக்க²ணிகோ. ப்³யஞ்ஜனஸபா⁴வோ பன பரபரியாயோ ஸத்³த³ஸ்ஸ ததியோ ப்³யாபாரோ. தஸ்ஸ நிஸ்ஸயோ ஸத்³தோ³ ப்³யஞ்ஜனகோ. இச்சேதங் திண்ணங் ஸத்³தா³னங் வஸேன அத்தோ²பி திவிதோ⁴ ஹோதி வாச்சோ லக்க²ணியோ ப்³யங்க்³யோதி. தத்த² ப்³யங்க்³யோயேவத்தோ² ப³ந்த⁴ஸத்தா² வுச்சதே. தேனேவ பதா⁴னப்³யங்க்³யோ ப³ந்தோ⁴ உத்தமோ, அபதா⁴னப்³யங்க்³யோ மஜ்ஜி²மோ, அப்³யங்க்³யோ அத⁴மோ, ப்³யங்க்³யேன வினா ப³ந்தோ⁴ நிஜ்ஜீவோ ஸியாதி புப்³பா³சரியானங் பவத்தி, ஸபா⁴வவுத்தி ப³ந்தோ⁴பி து நிஜ்ஜீவோதி நாஸங்கனீயோ. யஸ்மா கவீனங் லோகவோஹாரகோஸல்லங் ஸபா⁴வவுத்தியேவ க³மேதி. யோ ஹி ஸகலலோகட்டி²திங் ந ஜானாதி, ஸோ கவியேவ ந ஹோதீதி.

அதெ²த்த² திவித⁴ம்பி அத்த²ங் தாதி³ஸஜனாவபோ³த⁴த்த²ங் ஸமுதா³ஹரிஸ்ஸாம “**முனிந்த³வத³னம்போ⁴ஜே**”த்யாதி³. எத்த² **வாணீ**ஸத்³த³ஸ்ஸ ஸத்³த⁴ம்மஸங்கா²தோ அத்தோ² வாச்சத்தோ². வாணீ நாம சேதனா, தஸ்ஸங் யாவ தே³வதத்த²ங் நாரொப்யதே, தாவ தப்பதீ அத்தனோ மனோஸம்பீணனஆஸீஸனா ந ஸங்க³ச்ச²தீதி வாக்யஸாமத்தி²யாயேவ வாணியங் ஸாயமோசித்யபே⁴தே³ன **தே³வதா**ஸத்³த³ஸ்ஸ ஆரோபிதொத்தோ² லக்க²ணியோ. ததா² **வத³ன**ஸத்³த³ஸ்ஸாபி முக²ங் வாச்சத்தோ². **அம்போ⁴ஜ**ஸத்³த³ஸ்ஸ ஸமாரோபிதொத்தோ² லக்க²ணியோ. மனோஸம்பீணனஸ்ஸ து அஞ்ஞதா² அனுபபத்தியா பஸ்ஸத்³த்⁴யாதி³க்கமேன யதா²பூ⁴தாவபோ³த⁴ஸம்ப⁴வா அனாயாஸேன விசித்தானேகஸத்³த³த்த²படிபா⁴னேன க³ந்த²பரிஸமத்திஸங்கா²தா யதி²ச்சி²தத்த²னிப்ப²த்தி ஹோதேவ, அயங் ப்³யங்க்³யத்தோ². தப்³பா³சகா ஸத்³தா³ வாசகலக்க²ணிகப்³யஞ்ஜகா ஹொந்தீதி ஏவங் ஸப்³ப³த்த² ஸத்³த³த்த²விசாரோ க³ந்தப்³போ³.

தமேவங் யதா²வுத்தப³ந்த⁴ஸரீரங் கதிவித⁴மிச்சாஹ “**பஜ்ஜே**”ச்சாதி³. **அயங்** யதா²வுத்தோ **ப³ந்தோ⁴** ப³ந்த⁴ஸரீரங் **திதா⁴ ப⁴வே** திப்பகாரேன ஸியா, நாதி⁴கங் நாப்பூனங். கத²ங்? **பஜ்ஜக³ஜ்ஜவிமிஸ்ஸானங் பே⁴தே³ன** பஜ்ஜஸபா⁴வாதீ³னங் விஸேஸேன திதா⁴ ப⁴வேதி பகதங். தத்த² **பஜ்ஜங்** நாம அம்ஹேஹியேவ விரசிதவுத்தோத³யாக்²யே ச²ந்த³ஸி நிரூபிதா வுத்தஜாதிப்பபே⁴தா³ சதுப்பதி³கத்தா² நிரூபிதோ முத்தகாதி³பி வுத்தஜாதிப்பகாரோயேவ. தேனேவெத்த² தேஸமத³ஸ்ஸனங். தேஸு ஏககா³தா² நிட்டி²தத்தா² ஸப்பதா⁴னா கா³த²ந்தரானிரபெக்கா² **முத்தகங்,** ஏகக்ரியாதா³னேன அஞ்ஞமஞ்ஞஸாபெக்கா² நிட்டி²தத்தா² பச்சேகங் அனிட்டி²தத்தா² கா³தா² **குலகங்,** நானாபி⁴த்தியோ பி⁴ன்னகிரியோ ஸப்பதா⁴னா கா³தா² கோஸோ விய ட²பிதா **கோஸோ,** ஏகபி⁴த்திபதோ³ஸாதி³கங் வண்ணேதுங் ஸமுதா³யேன பவத்தா பி⁴ன்னக்ரியா கா³தா² **ஸங்கா⁴தோ,** ஸோபி சதுப்³பி³தோ⁴ பஜ்ஜப்பகாரோ யதா²வுத்தஸக்³க³ப³ந்தோ⁴வாதி விஞ்ஞாதப்³ப³ங். **க³ஜ்ஜங்** நாம பாத³ஸன்னிட்டா²னரஹிதோ ஸ்யாத்³யந்தத்யாத்³யந்தப்பப³ந்தோ⁴. தஸ்ஸ து த்³வே பகாரா ஆக்²யாயிகா, கதா²தி. **விமிஸ்ஸங்** பஜ்ஜக³ஜ்ஜமயங் நாடகப்பகரணாதி³, சம்பூ ஜாதகமாலாதி³கா ச.

8. இதா³னி ஸஞ்ஜானநாபி⁴லாஸீனங் அலங்காரனிஸ்ஸிதங் ப³ந்த⁴ஸரீரங், ஸோவ ப³ந்தோ⁴தி அதி⁴கதங், “யோ குண்ட³லீ, ஸோ தே³வத³த்தோ”தி பஸித்³த⁴குண்ட³லித்தானுவாதே³ன அப்பஸித்³த⁴ஸ்ஸ தே³வத³த்தத்தவிதா⁴னங் விய த³ஸ்ஸெந்தோ “**ப³ந்தோ⁴**”ச்சாதி³மாஹ. தத்த² **ப³ந்தோ⁴ நாம ச** ப³ந்த⁴னங் பன. **தோ³ஸவஜ்ஜிதா** ஸத்³த³த்த²னிஸ்ஸிததோ³ஸேஹி பரிச்சத்தா, தே வா வஜ்ஜிதா ஏதேஹி தாதி³ஸா. **ஸஹிதா** அஞ்ஞமஞ்ஞானுரூபத்தே²ன ஸஹபா⁴வங் க³தா. **ஸத்³த³த்தா²** ஸத்³தோ³, அத்தோ² ச. ஏவங்பகாரேஹி து ஈதி³ஸஸத்³த³த்தா²னங் விஞ்ஞூனங் துட்டி²ஜனகஅஞ்ஞமஞ்ஞானுரூபகு³ணஸஹிதானங் பா⁴வோதி வசனத்தே²ன “ஸாஹிச்ச”மிதி வத³ந்தி. **ஸத்³த³த்தா²**தி எத்த² ஸத்³த³த்தா²னங் கிங் நானாகரணந்தி? ஸத்³தோ³ பன அத்த²ப்பதீதியங் அத்தனோ முக்²யப்³யாபாரங் லக்க²ணப்³யாபாரங் ப்³யஞ்ஜனஸபா⁴வப்³யாபாரஞ்சேதி திவித⁴ங் ப்³யாபாரபே⁴தே³ன. கமதோ வாசகோ லக்க²ணிகோ ப்³யஞ்ஜனகோ சேதி திவிதோ⁴. ததா² அத்தோ²பி வாச்சோ லக்க²ணியோ ப்³யங்க்³யோ சேபி⁴ திவிதோ⁴. அத்ர து வாசகோ ஸத்³தோ³ அத்தனா தீ³பேதப்³ப³முக்²யத்த²ஸ்ஸ ஜாதிகு³ணக்ரியாத³ப்³ப³பே⁴தே³ன சதுப்³பி³த⁴த்தா ஸயம்பி ஜாதிகு³ணக்ரியாத³ப்³ப³ஸத்³த³வஸேன சதுப்³பி³தோ⁴. வாசகஸத்³த³ஸ்ஸ முக்²யப்³யாபாரோ “அபி⁴தா⁴”தி ச வோஹரீயதி. ஸோ முக்²யப்³யாபாரோ ஜாத்யாதீ³ஹி அப்³யவஹிதத்தே²வ வத்ததே. ததா² ஹி “கோ³ நீலங் பாசகோ விஸாணி”ச்சாதோ³ கோ³ஆதி³ஸத்³தா³னங் முக்²யப்³யாபாரோ கோ³பிண்ட³னீலபடபாசககத்துஸிங்கீ³தி த³ப்³பா³னங் விஸேஸனபூ⁴தஜாதிகு³ணக்ரியாத³ப்³பெ³ஸ்வேவ பவத்ததி, ந பன ஜாத்யாதீ³னங் நிஸ்ஸயபூ⁴தகோ³பிண்டா³தீ³ஸூதி. வுத்தங் ஹி-

“விஸெஸ்யங் நாபி⁴தா⁴ க³ச்சே², கீ²ணஸத்தி விஸேஸனே”தி [காப்³யப்பகாஸே து³தியஉல்லாஸே ஆக³தன்யாயோ’யங்].

தஸ்ஸத்தோ² - **விஸேஸனே** விஸேஸனபூ⁴தஜாத்யாதி³ம்ஹி **கீ²ணஸத்தி** கீ²ணப்³யாபாரவதீ **அபி⁴தா⁴** முக்²யப்³யாபாரோவ **விஸெஸ்யங்** த³ப்³ப³ங் **ந க³ச்சே²** ந பாபுணாதீதி.

ஜாத்யாதீ³னங் நிஸ்ஸயகோ³பிண்டா³தி³கங் அபி⁴தா⁴ ந வத³தி சே, ஏவஞ்ச ஸதி "கோ³ க³ச்ச²தி, நீலங் நிவாஸேதி, பாசகோ ஆக³ச்ச²தி, ஸிங்கீ³ தா⁴வதி"ச்சாதீ³ஸு ஜாத்யாதி³விஸிட்ட²கோ³பிண்டா³தீ³னங் கோ³ஆதி³ஸத்³த³ஸ்ஸ கத²ங் வாசகத்தங் யுஜ்ஜதீதி? த³ப்³பா³தீ⁴னஜாதிகு³ணாதீ³ஸு வுத்தேஸு தப்³பி³ஸிட்ட²ஸ்ஸ த³ப்³ப³ஸ்ஸ பரியாயதோ வாசகத்தா. நிப்பரியாயதோ பன ஸுத்³த⁴லக்க²ணப்³யாபாரஸ்ஸேவ விஸயோ. லக்க²ணப்³யாபாரோபி ஸுத்³தோ⁴ உபசாரமிஸ்ஸோதி து³விதோ⁴. தத்த² ஸுத்³தோ⁴ லக்க²ணப்³யாபாரோ ஜாத்யாதி³வஜ்ஜிதத்த²விஸயோ. ததா² ஹி "கோ³ க³ச்ச²தி, நீலங் நிவாஸேதி, பாசகோ ஆக³ச்ச²தி, ஸிங்கீ³ தா⁴வதி, மஞ்சா உக்³கோ⁴ஸெந்தி, க³ங்கா³யங் கோ⁴ஸோ"த்யாதீ³ஸு ஜாதிகு³ணக்ரியாஸிங்க³த³ப்³ப³மஞ்சக³ங்கா³தீ³னங் க³மனாதீ³ஹி யோகா³ஸம்ப⁴வதோ ஜாதிகு³ணாத³யோ அதிக்கம்ம யதா²க்கமங் க³மனநிவாஸனஆக³மனதா⁴வனஉக்³கோ⁴ஸனகோ⁴ஸாதீ³னங் நிஸ்ஸயபூ⁴தகோ³பிண்டா³த³யோ பராமஸதி.

மிஸ்ஸோ து உபசாரபே⁴தே³ன ப³ஹுவிதோ⁴. ததா² ஹி கத்த²சி காரணே காரியமுபசரீயதே, யதா² "ஆயுக⁴த"ந்தி, எத்த² ஆயுவட்³ட⁴னகாரணபூ⁴தே க⁴தே காரியபூ⁴தஆயுனோ வோஹாரோ ஆரோபிதோ ஹோதி. உபரிபி உபசாரோ யதா²யோக³ங் யோஜேதப்³போ³. அதங்ஸபா⁴வே ஹி தங்ஸபா⁴வாரோபனங் உபசாரோ. கத்த²சி காரணகாரியானமபே⁴தோ³, யதா² "ஆயுயேவ க⁴த"ந்தி. கத்த²சி உபமெய்யஉபமானோபசாரோ, யதா² "கோ³ பா³ஹிகோ"தி. கத்த²சி உபமானஉபமெய்யானமபே⁴தோ³, யதா² "கோ³யேவாயங் பா³ஹிகோ"தி. கத்த²சி ததா³தா⁴ரதாய ததூ³பசாரோ, யதா² "பதீ³பட்டா² கபல்லிகா பதீ³போ"தி. கத்த²சி க்ரியாஸம்ப³ந்தே⁴ன தங்ப்³யபதே³ஸோ, யதா² "அவட்³ட⁴கீபி வட்³ட⁴கீ அய"ந்தி. கத்த²சி ஸங்ஸாமிஸம்ப³ந்தே⁴ன தங்ப்³யபதே³ஸோ, யதா² "ராஜவல்லபோ⁴பி ராஜா அய"ந்தி. கத்த²சி அவயவே ஸமுதா³யப்³யபதே³ஸோ, யதா² "படோ த³ட்³டோ⁴"தி. இமினா முகே²ன உபசாரபே⁴தோ³ த³ட்ட²ப்³போ³. ப்³யஞ்ஜனஸபா⁴வப்³யாபாரோ ஏவ "த⁴ன"ந்தி ச வுச்சதி, தஸ்ஸ ததியப்³யாபாரஸ்ஸ விஸயோ தாதி³ஸவாக்யமேவ வாதி த³ட்ட²ப்³போ³.

எத்த² ப்³யங்க்³யத்த²ங் ப³ந்த⁴ஸ்ஸ ஜீவிதமிதி ச, ப்³யங்க்³யத்த²பதா⁴னங் ப³ந்த⁴முத்தமந்தி ச, ப்³யங்க்³யத்த²பதா⁴னரஹிதங் மஜ்ஜி²மந்தி ச, அப்³யங்க்³யப³ந்த⁴ங் அத⁴மமிதி ச வத³ந்தி. ஹொந்தி செத்த² -

> அத்த²ப்பதீதியங் ஸத்³த³-ப்³யாபாரோ திவிதோ⁴ ப⁴வே;
> முக்²யோ லக்க²ணப்³யஞ்ஜன-ஸபா⁴வோ சாதி எத்த² து.
>
> அபி⁴தா⁴பரபரியாயோ, ப்³யாபாரோ பட²மோ ப⁴வே;
> த⁴னந்தாபரபரியாயோ, ப்³யாபாரோ ததியோ புன.
>
> முக்²யோ நிரந்தரத்தே²ஸு, லக்க²ணா து திரோஹிதே;
> அத்தே²தரோ து வாக்யஸ்ஸ, அத்தே²யேவ பவத்ததி.
>
> ப்³யாபாரஸ்ஸ பபே⁴தே³ன, திதா⁴ ஸத்³தோ³பி வாசகோ;
> லக்க²ணிகோ ப்³யஞ்ஜகோதி, தத³த்தோ²பி திதா⁴ மதோ.
>
> வாச்சோ லக்க²ணியோ ப்³யங்க்³யோ-ச்சேவங் ஸத்³தே³ஸு வாசகோ;
> ஜாதிகு³ணக்ரியாத³ப்³ப³-பே⁴தே³ன ஸோ சதுப்³பி³தோ⁴.

வாச்சத்த²ஸ்ஸ சதுத்³தா⁴வ, பி⁴ன்னத்தா ஜாதிஆதி³தோ;
ஜாத்யாதீ³னங் பபே⁴தே³ன, ததா² லக்க²ணிகோ மதோ.

உபசாரப³ஹுத்தேன, பே⁴தே³ ஸதிபி தஸ்ஸ து;
ப்³யஞ்ஜகோ து அனஞ்ஞத்தா, விஸுங் தேஹி ந வுச்சதீதி.

லக்க²ணதோ ஏவங் வேதி³தப்³ப³ங் - "முனிந்த³வத³னம்போ⁴ஜே" த்யாதி³கா³தா²யங் **வத³னஸத்³த³ஸ்ஸ** முக²த்தோ² வாச்சத்தோ², ஆரோபிதஅம்போ⁴ஜத்தோ² லக்க²ணியத்தோ². **அம்போ⁴ஜஸத்³த³ஸ்ஸ** பது³மத்தோ² வாச்சத்தோ², உபசரிதமுக²த்தோ² லக்க²ணியத்தோ². **வாணிஸத்³த³ஸ்ஸ** ஸத்³த⁴ம்மஸங்கா²தோ அத்தோ² வாச்சத்தோ², ஆரோபிததே³வதாஅத்தோ² லக்க²ணியத்தோ². எத்த² ஆஸீஸனா நாம யதா²வுத்தனயேன புஞ்ஞாதிஸயதா, ததோ இத⁴ அபி⁴மதத்த²பா³த⁴காகுஸலனிவாரணஞ்ச குஸலானமனுப³லப்பதா³னஞ்ச ததோ காயசித்தபீளாவிக³மோ ச ததோ ஸுக²ப்படிலாபோ⁴ ச ததோ சித்தஸமாதா⁴னஞ்ச ததோயேவ அனேகவித⁴த்தா²வபோ³தோ⁴ ச ததோ அபி⁴மதக³ந்த²பரிஸமத்தி ச ப⁴வதீத்யயங் வாக்யஸாமத்தி²யதோ லத்³த⁴த்தோ² ப்³யங்க்³யத்தோ. தங்தங்அத்த²ப்பகாஸகா ஸத்³தா³ வாசகலக்க²ணிகப்³யஞ்ஜனகா நாம ப⁴வந்தி. ஏவங் ஸத்³த³ஸத்³த³த்த²விசாரோ வேதி³தப்³போ³.

இதா³னி பகாஸிதப³ந்த⁴ஸ்ஸ பே⁴த³ங் வத³தி "**பஜ்ஜா**"தி³னா. **அயங்** வுத்தலக்க²ணோ ப³ந்தோ⁴ **பஜ்ஜக³ஜ்ஜவிமிஸ்ஸானங் பே⁴தே³ன** கா³தா²சுண்ணியதது³ப⁴யமிஸ்ஸானங் வஸேன திதா⁴ ப⁴வே. ஸத்³தோ³ ச அத்தோ² சேதி ச, ஸஹபா⁴வங் இதா பத்தாதி ச, தோ³ஸேஹி வஜ்ஜிதா, தோ³ஸே வா வஜ்ஜிதா யேஹீதி ச, பஜ்ஜஞ்ச க³ஜ்ஜஞ்ச விமிஸ்ஸஞ்சேதி ச விக்³க³ஹோ. இஹ **பஜ்ஜங்** நாம முத்தககுலககோஸகஸங்கா⁴தவஸேன சதுப்பபே⁴த³ங் ச²ந்த³ஸி நித்³தி³ட்ட²வுத்தவிஸேஸவிரசிதங் சதுப்பதி³ககா³தா²ப³ந்த⁴ங். தத்த² **முத்தகங்** நாம நிட்டி²தத்தா² ஸப்பதா⁴னா ஏகா கா³தா², **குலகங்** நாம பச்சேகமனிட்டி²தத்தா² அஞ்ஞமஞ்ஞஸாபெக்கா² ஏகக்ரியாத்³வாரிகா நானாகா³தா², **கோஸகோ** நாம நானாவித⁴வண்ணனாபூ⁴மிகா பி⁴ன்னக்ரியாத்³வாரப்பவத்தா ஸப்பதா⁴னா கா³தா²ராஸி, **ஸங்கா⁴தோ** நாம ஸஞ்ச்யாகாலாதி³ஏகவண்ணனாபூ⁴மினிஸ்ஸிதா பி⁴ன்னக்ரியாஸமுதா³யேன பவத்தா கா³தா². **க³ஜ்ஜங்** நாம அனியதபதோ³ ஆக்²யாயிகாகதா²வஸேன த்³விப்பபே⁴தோ³ ஸ்யாத்³யந்தத்யாத்³யந்தோ வசனப்பப³ந்தோ⁴. **மிஸ்ஸோ** பன இமேஹி த்³வீஹி ஸங்மிஸ்ஸோ நாடகபகரணாதி³ ச ஜாதகமாலாதி³சம்பூ ச.

9. **நிப³ந்தோ⁴ சா'நிப³ந்தோ⁴ ச, புன த்³விதா⁴ நிருப்பதே;**
தங் து பாபெந்த்ய'லங்காரா, விந்த³னீயதரத்தனங்.

9. ஏவங் திப்பகாரங் ப³ந்த⁴ஸரீரங் வத்வா இதா³னி அஞ்ஞதா²பி த³ஸ்ஸேதுமாஹ "**நிப³ந்தோ⁴சா'நிப³ந்தோ⁴ ச, புன த்³விதா⁴ நிருப்பதே**" இதி. புன பி⁴ய்யோ யதா²வுத்தோ பஜ்ஜமயப³ந்தோ⁴ த்³விதா⁴ த்³விப்பகாரேன **நிருப்பதே** நிச்சீ²யதே. கத²ங்? **நிப³ந்தோ⁴ ச** ததே³கதே³ஸபூ⁴தேஹி முத்தகாதீ³ஹி சதூஹி ஸக்³க³ப³ந்தா⁴தி³வஸேன ப³ந்தோ⁴ ச **அனிப³ந்தோ⁴ ச** கேவலங் முத்தகவஸேனாதி ஏவங் **த்³விதா⁴ நிருப்பதே** இதி பகதங். நனு தஸ்ஸேதஸ்ஸ யதா²வுத்தவாதிமயஸ்ஸ ஸக்கடங் பாகதங் அபப்³ப⁴ங்ஸோ பேஸாசிகங் மிஸ்ஸஞ்சேதி பஞ்சவித⁴த்தங் வத்வா "**ஸக்கடங்** நாம தே³வதாபா⁴ஸா. **பாகதங்** சதுப்³பி³த⁴ங் ஸக்கடேஹி வண்ணஞ்ஞத்தமத்தேன

உப்பன்னத்தா மஹிந்த³ஸிந்த⁴வாதி³ தப்³ப⁴வங், தஸ்ஸமங் ஹிரிஹரகமலாதி³, மஹாரட்டா²தி³தே³ஸபஸித்³த⁴ங் தே³ஸீயங், தப்³ப⁴வாதீ³ஹி ஸம்மிஸ்ஸங் மிஸ்ஸங். ஆபீ⁴ராதீ³னங் வாசா **அபப்³ப⁴ங்ஸோ**, ஸோ ச பாகதங் விய சதுப்³பி³தோ⁴, திவிதோ⁴ ச நாக³ரஉபனாக³ரவுத்³த⁴பே⁴தே³ன. பிஸாசானங் வசனங் **பேஸாசிகங்**. ஸப்³பே³ஸங் வஸேன மிஸ்ஸ"ந்தி ஸக்கடாதீ³னங் லக்க²ணங் வுத்தங். ததா² "ஸிங்கா³ரப்பதா⁴னநச்சஸங்கா²தலாஸ்யாதீ³னங் படிபாத³கத்தே²ன லாஸ்யாதி³கமபி⁴னயப்பதா⁴னத்தா **த³ஸ்ஸனீயங்**, இதரங் கப்³ப³ங் **ஸவனீய**"ந்தி து³வித⁴ங் வுத்தங், ஏவங் புப்³பா³சரியேஹி பா⁴ஸாபே⁴தே³ன வுத்தங் பஞ்சவித⁴த்தங், வினியோக³பே⁴தே³ன வுத்தங் து³வித⁴த்தஞ்ச இத⁴ கஸ்மா ந வுத்தந்தி? ஸச்சங், ததா²பி ததே³வமிதா⁴னுபயோகி³தாய ந வுத்தந்தி வேதி³தப்³ப³ங்.

ஏவமலங்காராதி⁴ட்டா²னபா⁴வேன பட²மங் ப³ந்த⁴ஸரீரங் த³ஸ்ஸெத்வா இதா³னி ஹாரகேயூராதி³னா புரிஸஸரீரமிவ ப³ந்த⁴ஸரீரங் ஸத்³தா³லங்காரஅத்தா²லங்காரேஹி விந்த³னீயதரங் ஹோதீதி த³ஸ்ஸேதுமாஹ "**தங் து**" இச்சாதி³. **து**ஸத்³தோ³ விஸேஸவசனிச்சா²யங். **தங்** ப³ந்த⁴ஸரீரங் **து அலங்காரா** அலங்கரியதி தங் ப³ந்த⁴ஸரீரமேதேஹீதி பஸாதா³த³யோ ஸத்³தா³லங்காரா, ஸபா⁴வவுத்யாத³யோ அத்தா²லங்காரா ச **விந்த³னீயதரத்தனங்** அதிஸயேன விந்த³னீயபா⁴வங் அஸ்ஸாத³னீயபா⁴வங் **பாபெந்தி** நயந்தி. ஸப்³ப³தா² நித்³தோ³ஸபூ⁴தானங் ஸத்³த³த்தா²னங் அஞ்ஞுமஞ்ஞானுரூபதோ ஸஹிதபா⁴வேன பரமாய வண்ணபொக்க²ரதாய ஸமன்னாக³தங் தாதி³ஸபுரிஸஸரீரமிவ விந்த³னீயம்பி ஸமானங் அலங்காரேஹி பஸாதி⁴தே ஸதி அச்சந்தமேவ விந்த³னீயங் ஸியாதி அதி⁴ப்பாயோ.

9. புனபி தஸ்ஸேவ ப³ந்த⁴ஸ்ஸ பே⁴த³ங் கதே²துங் "**நிப³ந்தோ⁴ சா**"தி³மாஹ. புன **நிப³ந்தோ⁴ ச** முத்தகாதீ³ஹி சதூஹி அவினாபா⁴வதோ மஹாகப்³பா³தி³ஸபா⁴வேன நிரந்தரங் கத்வா ப³ந்தோ⁴ ச **அனிப³ந்தோ⁴ ச** கேவலங் மஹாகப்³பா³தி³ஸபா⁴வேன முத்தகத்தா அனிரந்தரங் கத்வா ப³ந்தோ⁴ சாதி ஸோவ ப³ந்தோ⁴ த்³விதா⁴ **நிருப்பதே** நிச்ச²யதே. புனபி ஸோ ப³ந்தோ⁴ ஸக்கடபாகதஅபப்³ப⁴ங் ஸபேஸாசிகமிஸ்ஸபா⁴ஸாபே⁴தே³ன பஞ்சவிதோ⁴. ஸிங்கா³ரபதா⁴னநச்சஸங்கா²தலாஸ்யாதீ³னங் த³ஸ்ஸனப்பதா⁴னத்தா தாதி³ஸங் நச்சங்த³ஸ்ஸனீயங், தத³ஞ்ஞங் கப்³ப³ங் ஸவனீயமிதி வளஞ்ஜனபே⁴த³தோ து³விதோ⁴ ச ஹோதி. ஸோ ஸப்³போ³பி பயோஜனாபா⁴வதோ இஹ ந க³ஹிதோ. தத்த² **ஸக்கடங்** நாம தே³வதாபா⁴ஸா. ததோ கேஹிசி அக்க²ரேஹி பி⁴ன்னங் **பாகதங்** நாம. தங் பன தப்³ப⁴வதஸ்ஸமதே³ஸியமிஸ்ஸவஸேன சதுப்³பி³த⁴ங் ஹோதி. தத்த² ஸக்கடதோ வண்ணஞ்ஞுத்தமத்தேன நிப்³ப³த்தங் **தப்³ப⁴வங்** நாம, தங் மஹிந்த³ஸிந்த⁴வாதி³. **தஸ்ஸமங்** ஹிரிஹரகமலாதி³. தே³ஸே பஸித்³த⁴ங் **தே³ஸியங். மிஸ்ஸங்** நாம தப்³ப⁴வாதீ³ஹி ஸம்மிஸ்ஸங். **அபப்³ப⁴ங்ஸோ** நாம கோ³பாலகாதீ³னங் வாசா, ஸோ ச தப்³ப⁴வாதீ³ஹி சதுப்³பி³தோ⁴, நாக³ரஉபனாக³ரவுத்³த⁴பே⁴தே³ன திவிதோ⁴ ச ஹோதி. பிஸாசானங் வசனங் **பேஸாசிகங்**. தேஹி ஸக்கடாதீ³ஹி ஸம்மிஸ்ஸங் **மிஸ்ஸங்** நாம ஹோதி. இதா³னி ஈதி³ஸப்பபே⁴த³வந்தப³ந்த⁴ஸ்ஸ அலங்காரேன ஸோப⁴னத்தங் வத்துங் "**தங் து**"ச்சாதி³மாஹ. **தங் து** தங் பன வுத்தப்பகாரங் ப³ந்த⁴ஸரீரங் **அலங்காரா** பஸாதா³தி³ஸத்³தா³லங்காரா, ஸபா⁴வவுத்யாதி³அத்தா²லங்காரா ச **விந்த³னீயதரத்தனங்** அதிஸயபஸாத³னீயத்தங் பாபெந்தி. நிரந்தரங் ப³ந்தோ⁴ **நிப³ந்தோ⁴**தி ச, ந நிப³ந்தோ⁴ **அனிப³ந்தோ⁴**தி ச, அதிஸயேன விந்த³னீயோ விந்த³னீயதரோ, தஸ்ஸ பா⁴வோ **விந்த³னீயதரத்தன**ந்தி ச விக்³க³ஹோ.

10. **அனவஜ்ஜங் முக²ம்போ⁴ஜ-மனவஜ்ஜா ச பா⁴ரதீ;**
அலங்கதாவ ஸோப⁴ந்தே, கிங் நு’தே நிரலங்கதா?

10. தமேவ ஸமத்தே²தி “**அனவஜ்ஜ**” மிச்சாதி³னா. **அனவஜ்ஜங்** அஞ்ஞுமஞ்ஞானுரூபாதி⁴கதனெத்தகண்ணாதி³அவயவேன பிளகதிலககாளகாத்³யனாஹதாய ச ஸுந்த³ரபா⁴வதோ அக³ரஹிதங் **முக²ம்போ⁴ஜங்** வத³னாரவிந்த³ஞ்ச ததா² **அனவஜ்ஜா** பதா³தி³தோ³ஸானபி⁴பூ⁴தாய ஸுந்த³ரபா⁴வேன அக³ரஹிதா **பா⁴ரதீ** ச வாணீ உபசாரதோ தப்படிபாத³னீயோ அத்தோ² சாதி **ஏதே அலங்கதாவ** முக²ங் திலகதாட³ங்காதி³னாலங்காரேன, ஸத்³த³த்தா² ஸத்³தா³லங்காரஅத்தா²லங்காரேஹி பஸாதி⁴தா ஸஜ்ஜிதா ஏவ, **நிரலங்கதா** ததா² அபஸாதி⁴தா அஸஜ்ஜிதா **ஸோப⁴ந்தே கிங் நு**, ந ஸோப⁴ந்தேவாதி விதக்கேமீதி அத்தோ². **நு**இதி விதக்கே.

10. தமேவ “**அனவஜ்ஜ**” மிச்சாதி³னா ஸமத்தே²தி. வண்ணஸண்டா²னாதி³அவயவஸம்பத்தியா ச பிளகதிலககாளகாதி³தோ³ஸரஹிதத்தா ச அனிந்தி³தங் **முக²ம்போ⁴ஜஞ்ச அனவஜ்ஜா** பத³தோ³ஸவாக்யதோ³ஸஅத்த²தோ³ஸேஹி அமிஸ்ஸத்தா அக³ரஹிதா **பா⁴ரதீ** வாணீ ச அபே⁴தோ³பசாரேன தப்படிபாத³னீயத்தோ² சாதி இமே **அலங்கதாவ** குண்ட³லதிலகாதி³ஆப⁴ரணேஹி ச ஸத்³தா³லங்காரஅத்தா²லங்காரேஹி ச ஸஜ்ஜிதா ஏவ, **நிரலங்கதா** தேஹி அவிபூ⁴ஸிதா **ஸோப⁴ந்தே கிங் நு**, ந ஸோப⁴ந்தேதி மஞ்ஞே. நத்தி² அவஜ்ஜமஸ்ஸாதி ச, முக²மேவ அம்போ⁴ஜமிதி ச விக்³க³ஹோ. **கி**மிதி படிஸேதே⁴, **நு**இதி விதக்கேதி.

11. **வினா கு³ரூபதே³ஸங் தங், பா³லோ’லங்கத்துமிச்ச²தி;**
ஸம்பாபுணே ந விஞ்ஞூஹி, ஹஸ்ஸபா⁴வங் கத²ங் நு ஸோ?

11. அலங்கரணஞ்ச தேஸங் வினா கு³ரூபதே³ஸேன கரொந்தோ வினா பஹாஸங் நாபரங் விஸேஸமதி⁴க³ச்ச²தீதி த³ஸ்ஸேதுங் ஸிலேஸாலங்காரமாஹ “**வினா**”திஆதி³. **கு³ரூனங்** பஸாத⁴னோபாயோபதே³ஸகானங், அலங்காரகாரணோபாயோபதே³ஸகானங் வா **உபதே³ஸங்** “எத்த² ஏவங் கதே ஸோபெ⁴ய்யா”தி உபதி³ஸனங் **வினா** பரிச்சஜ்ஜ முக²ஸ்ஸ, ப³ந்த⁴ஸ்ஸ ச அலங்கரணானபி⁴ஞ்ஞுதாய **பா³லோ** அஞ்ஞாணகோ யோ கோசி புக்³க³லோ **தங்** முக²ங், ப³ந்த⁴ங் வா **அலங்கத்துங்** அனுரூபவஸேன ஸஜ்ஜேதுங் **இச்ச²தி** அதி⁴ப்பேதி, **ஸோ** தாதி³ஸோ அஞ்ஞாணபுக்³க³லோ **விஞ்ஞூஹி** தப்³பி³தூ³ஹி பண்டி³தஜனேஹி **ஹஸ்ஸபா⁴வங்** அவஹாஸங் **கத²ங்** கேன பகாரேன **ந ஸம்பாபுணெய்ய**. “கிமித³ங் அஞ்ஞாணபுரிஸேன கரியதீ”தி ஹஸந்தேவாதி அதி⁴ப்பாயோ. **நு**இதி விதக்கே.

11. இதா³னி பதா³தி³தோ³ஸரஹிதப³ந்த⁴ஸரீரஸ்ஸ அலங்காரேஹி பூ⁴ஸனமபி கு³ரூபதே³ஸஸஹிதமேவ ஸெட்ட²ந்தி த³ஸ்ஸேதுங் “**வினா கு³ரூபதே³ஸ**” மிச்சாதி³ஸிலேஸாலங்காரமாஹ. **பா³லோ** முகா²தி³ஸரீராலங்காரே, ப³ந்தா⁴லங்காரே வா அஸமத்தோ² யோ கோசி **கு³ரூபதே³ஸங் வினா** ஸரீராலங்காரகரணஸ்ஸ, ப³ந்தா⁴லங்காரகரணஸ்ஸ வா அனுரூபோபதே³ஸமந்தரேன **தங்** ஸரீரங், ப³ந்த⁴ங் வா **அலங்கத்துங்** திலகதாட³ங்காதீ³ஹி, ஸத்³தா³லங்காரஅத்தா²லங்காரேஹி வா ஸஜ்ஜேதுங் இச்ச²தி சே, **ஸோ விஞ்ஞூஹி** தது³ப⁴யஞ்ஞூஹி **ஹஸ்ஸபா⁴வங்** அவஹஸிதப்³ப³தங் **கத²ங் ந ஸம்பாபுணே,** பாபுணாத்யேவ, தஸ்மா கு³ரூஹி ஸாத³ரதோ உக்³க³ண்ஹித்வா கத்தப்³ப³ந்தி பா⁴வோ.

12. **க³ந்தோ²பி கவிவாசான-மலங்காரப்பகாஸகோ;**
யாதி தப்³ப³சனீயத்தங், தப்³போ³ஹாரூபசாரதோ.

12. நனு ஸத்³த³க³ம்மா, அத்த²க³ம்மா ச அலங்காராதி க³ந்தோ² கத²ந்தி ஆஹ "**க³ந்தோ²பீ**"திஆதி³. **கவிவாசானங்** கவிப்பயோகா³னங் ஸமுதா³யரூபானங், படிபாத³னீயதாய தப்³ப³சனீயானஞ்ச அத்தா²னங் **அலங்காரப்பகாஸகோ** அலங்காரானங் யதா²வுத்தானங் விபா⁴விதோ **க³ந்தோ²பி** கிரியாகப்பஸங்கா²தங் ஸத்த²ம்பி **தப்³ப³சனீயத்தங்** தேன **அலங்கார**ஸத்³தே³ன வாச்சதங் **யாதி** உபக³ச்ச²தி. கிந்தி ஆஹ "**தப்³போ³ஹாரூபசாரதோ**"தி. தஸ்ஸ கதவோஹாரஸ்ஸ **அலங்கார**ஸத்³த³ஸ்ஸ, தஸ்மிங் வா மண்ட³னவிஸேஸே பவத்தஸ்ஸ அலங்காரவோஹாரஸ்ஸ உபசரணங் ஸோயமித்யபே⁴தே³ன பரிகப்பனங் உபசாரோ. கஸ்மா? படிபாத³னீயபடிபாத³கானங் அபே⁴த³வஸேன காரணே காரீயஸ்ஸ உபசரியதோதி அதி⁴ப்பாயோ.

12. இதா³னி ஸத்³தா³லங்காரஅத்தா²லங்காரக³ந்தோ² கத²மலங்காரோதி ஆஹ "**க³ந்தோ²**"ச்சாதி³. **கவிவாசானங்** கவீஹி வுத்தவாக்யஸங்கா²தானங், உபசாரதோ தப்படிபாத³னீயஅத்த²ஸங்கா²தானஞ்ச கவிப்பயோகா³னங் **அலங்காரப்பகாஸகோ** ஸத்³த³த்தா²லங்காரப்பகாஸகோ **க³ந்தோ²அபி** கிரியாகப்பஸங்கா²தங் ஸத்த²ம்பி **தப்³போ³ஹாரூபசாரதோ** தஸ்ஸ அலங்காரோதி கதவோஹாரஸ்ஸ **அலங்கார**ஸத்³த³ஸ்ஸ காரணே காரீயூபசாரேன **தப்³ப³சனீயத்தங்** தேன **அலங்கார**ஸத்³தே³ன வத்தப்³ப³தங் யாதி. **அபி**ஸத்³தோ³ அலங்காரமபெக்க²தி. அலங்காரே பகாஸேதி, அலங்காரானங் வா பகாஸகோதி ச, தேன வசனீயோ, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச விக்³க³ஹோ. எத்த² பா⁴வோதி வாச்சவாசகஸம்ப³ந்தோ⁴. தஸ்ஸ ஸத்³தா³தி³அலங்காரஸ்ஸ வோஹாரோதி ச, தப்³போ³ஹாரஸ்ஸ **அலங்கார**ஸத்³த³ஸ்ஸ உபசாரோதி ச வாக்யந்தி.

13. **த்³விப்பகாரா அலங்காரா, தத்த² ஸத்³த³த்த²பே⁴த³தோ;**
ஸத்³த³த்தா² ப³ந்த⁴னாமாவ, தங்ஸஜ்ஜிதததா³வலி.

13. இதா³னி யதா²வுத்தஅலங்காரானங் பபே⁴த³ங், தப்பஸங்கஞ்ச தங்ப³ந்த⁴ஸரீரஞ்ச ஹெட்டா² வுத்தம்பி ஏகதோ ஸம்ப³ந்தெ⁴த்வா த³ஸ்ஸேதுங் "**த்³விப்பகாரா**"தி³ ஆரத்³த⁴ங். **தத்த²** தஸ்மிங் கிரியாகப்பஸங்கா²தே க³ந்தே², தஸ்மிங் வா ப³ந்தா⁴லங்காராதி⁴காரே **அலங்காரா** யதா²வுத்தா **த்³விப்பகாரா** ஹொந்தி. கத²ங்? ஸத்³த³பே⁴த³தோ, அத்த²பே⁴த³தோ ச, ஸத்³தா³லங்காரா அத்தா²லங்காராதி அலங்காரா த்³விப்பகாரா ஹொந்தீதி அத்தோ². யேஸங் பே⁴தே³ன தே த்³விப்பகாரா, தே ஸத்³தா³, அத்தா² ச. "ப³ந்தோ⁴" இதி வுத்தங் நாமங் யஸ்ஸா ஆவலியா ஸா **ப³ந்த⁴னாமா ஏவ. தங்ஸஜ்ஜிதததா³வலி** தேஹி அலங்காரேஹி ஸஜ்ஜிதா பகாஸிதா தங்ஸஜ்ஜிதா, தேஸங் ஸத்³த³த்தா²னங் ஆவலி ஸமுதா³யா, மஹாவாக்யங், அந்தரவாக்யங் வா. பரிபுண்ணோ ப³ந்தோ⁴ மஹாவாக்யங், முத்தகாத³யோவயவா அந்தரவாக்யானி, தங்ஸஜ்ஜிதததா³வலிகங் பஸித்³த⁴பா⁴வேன அனுவதி³த்வா அப்பஸித்³தா⁴ ஸத்³த³த்தா² விதீ⁴யந்தே.

13. இதா³னி யதா²வுத்தஅலங்காரானங் அவுத்தபே⁴த³ஞ்ச ததா³தா⁴ராதி⁴கதங் யதா²வுத்தப³ந்த⁴ஸரீரஞ்ச ஏகதோ த³ஸ்ஸேதுங் "**த்³விப்பகாரே**"ச்சாதி³மாஹ. **தத்த²** தஸ்மிங் கிரியாகப்பஸங்கா²தே அலங்காரக³ந்தே², நோ சே, அலங்காராதி⁴காரே வா **அலங்காரா** வக்க²மானாலங்காரா **ஸத்³த³த்த²பே⁴த³தோ** ஸத்³தா³லங்காரஅத்தா²லங்காரபே⁴தே³ன த்³விப்பகாரா ஹொந்தி, யேஸங் பே⁴தே³ன

அலங்காரா பி⁴ன்னா, தே ஸத்³த³த்தா² ப³ந்த⁴னாமாவ. **தங்ஸஜ்ஜிததா³வலி** தேஹி ஸத்³த³த்தா²லங்காரேஹி அலங்கதா, தேஸங் ஸத்³த³த்தா²னங் மஹாகப்³பா³தி³ஸமுதா³யரூபா படிபாடிப³ந்தோ⁴தி வுத்தங் ஹோதி. “ப³ந்தோ⁴” இதி நாமங் யஸ்ஸேதி ச, தேஹி ஸத்³த³த்தா²லங்காரேஹி ஸஜ்ஜிதாதி ச, தேஸங் ஸத்³த³த்தா²னங் ஆவலீதி ச ஸமாஸோ.

14. **கு³ணாலங்காரஸங்யுத்தா, அபி தோ³ஸலவங்கிதா;**
பஸங்ஸியா ந விஞ்ஞூஹி, ஸா கஞ்ஞா விய தாதி³ஸீ.

14. ஏவங் கு³ணேன அலங்காரேன ஸஜ்ஜிதாபி ஸா ஸத்³த³த்தா²வலி அப்பகேனபி தோ³ஸேன ஸங்யுத்தா ஸதீ அஸம்பு²ஸிதப்³பா³வ விஞ்ஞூஹி ஸியாதி த³ஸ்ஸேதுமாஹ **“கு³ண”** இச்சாதி³. ஸத்³தா³லங்காராக்²யேன கு³ணேன, அத்தா²லங்காரேன ச **ஸங்யுத்தாபி** விஸேஸேன ஸஜ்ஜிதாபி ஸத்³த³த்தா²வலி **தோ³ஸலவேன** தோ³ஸலேஸேனாபி **அங்கிதா** அபி⁴லஞ்சி²தா ஸதீ **விஞ்ஞூஹி** கு³ணதோ³ஸவிபா⁴க³விதூ³ஹி பண்டி³தபுரிஸேஹி **ந பஸங்ஸியா** நேவ பஸங்ஸிதப்³பா³. காவியாதி ஆஹ **“கஞ்ஞா வியதாதி³ஸீ”**தி. யதா² ஹி **கஞ்ஞா** த³ஸவஸ்ஸிகா ஸன்னத்³த⁴யொப்³ப³னாபி⁴முக²பா⁴வேன ஜனநயனமனோவிலுப்³பி⁴னீகு³ணேன, ஆப⁴ரணவிஸேஸேன சாலங்கதா கேனசி குட்ட²தோ³ஸலேஸேன அங்கிதா விஞ்ஞூனங் அஸம்பு²ஸனீயா ஸியா, பகே³வாபரா, ஏவமேவ ஸத்³த³த்தா²வலிபி அப்பகேனபி ஸத்³த³ரூபேன, அத்த²லக்க²ணேன ச தோ³ஸேன குட்ட²கப்பேன வஜ்ஜனீயா ஏவ விஞ்ஞூனங், பகே³வ ப³ஹூனாதி வுத்தங் ஹோதி.

14. ஏவங் ஸத்³த³த்தா²னங் கு³ணீபூ⁴தேஹி அலங்காரேஹி ஸஜ்ஜிதா ஸத்³த³த்தா²வலி கேனசி பதா³தி³தோ³ஸேன அபி⁴லக்கி²தா சே, அப்பஸத்தா²தி த³ஸ்ஸெந்தோ **“கு³ணாலங்காரி”**ச்சாதி³மாஹ. **கு³ணாலங்காரஸங்யுத்தா அபி** ஸத்³தா³லங்காரஸங்கா²தகு³ணேன, அத்தா²லங்காரேன ச விஸேஸேன யுத்தாபி **ஸா** ஸத்³த³த்தா²வலி **தோ³ஸலவங்கிதா** பத³தோ³ஸாதி³னா அணுமத்தேனபி தோ³ஸேன அங்கிதா யுத்தா ஸஹிதா **தாதி³ஸீ** கு³ணாலங்காரஸங்யுத்தாபி தோ³ஸலவங்கிதா **கஞ்ஞா விய** த³ஸவஸ்ஸிகா யொப்³ப³னப்பத்தா வனிதாவ **விஞ்ஞூஹி** கு³ணதோ³ஸபரிக்க²கேஹி **ந பஸங்ஸியா** ந பஸங்ஸிதப்³பா³. யதா² ஹி த³ஸவஸ்ஸிகா இத்தீ² பியஸபா⁴வஸண்டி²தா மனுஞ்ஞேஹி கு³ணேஹி, ஸோப⁴னானுரூபகீ³வெய்யாதி³ஆப⁴ரணவிஸேஸேஹி யுத்தாபி தி³ஸ்ஸமானேன கேனசி ஸேதகுட்ட²லவேன யுத்தா ஸமானா கு³ணதோ³ஸபரிக்க²கேஹி த³ஸ்ஸனீயா ந ஹோதி, ஏவங் வுத்தப்பகாராபி ப³ந்த⁴பத்³த⁴தி குட்ட²துல்யேன கேனசி பதா³தி³தோ³ஸேன யுத்தா விஞ்ஞூஹி அஸ்ஸாத³னீயாதி அதி⁴ப்பாயோ. தோ³ஸானங் லவோ, தேன அங்கிதாதி ச, ஸா விய தி³ஸ்ஸதீதி **தாதீ³ஸீ**தி ச விக்³க³ஹோ.

15. **தேன தோ³ஸனிராஸோவ, மஹுஸ்ஸாஹேன ஸாதி⁴யோ;**
நித்³தோ³ஸா ஸப்³ப³தா² ஸா’யங், ஸகு³ணா ந ப⁴வெய்ய கிங்.

15. யதோ ஏவங், **தேன** தஸ்மா காரணா **மஹுஸ்ஸாஹேன** மஹதா வாயாமேன **தோ³ஸானங்** பத³தோ³ஸாதீ³னமனத்த²னிமித்தானங் **நிராஸோவ** ஸத்த²தி³ட்டி²யா ஸத்த²ப்பபா⁴வதோ பரிச்சாகோ³யேவ **ஸாதி⁴யோ** ஸாதே⁴தப்³போ³, “விஞ்ஞூஹீ”தி ஸேஸோ. ஏவங் தோ³ஸனிராஸே கோ கு³ணோ உபலப்³ப⁴தீதி சே. **ஸப்³ப³தா²** ஸப்³ப³ப்பகாரேன **நித்³தோ³ஸா** தோ³ஸேஹி நிக்³க³தா **ஸாயங்** ஸத்³த³த்தா²வலி **ஸகு³ணா**

ஸத்³தா³லங்காரஸங்கா²தேஹி கு³ணேஹி ஸஹிதா **ந ப◌⁴வெய்ய கிங்**, ப◌⁴வத்யேவ, கு³ணரஹிதங் தங்அலங்கதமனுபாதெ³ய்யங் ஸியாதி அதி◌⁴ப்பாயோ.

15. தேன யதோ தோ³ஸயுத்தா விஞ்ஞூஹி அனுபாதெ³ய்யா, தஸ்மா **மஹுஸ்ஸாஹேன** அதி◌⁴கவாயாமேன **தோ³ஸனிராஸோவ** பத³தோ³ஸாதீ³னங் நிராகரணமேவ **ஸாதி◌⁴யோ** அனேகஸத்த²விஸயாய பஞ்ஞாய விஞ்ஞூஹி ஸாதே◌⁴தப்³போ³, ஏவங் ஸதி **ஸப்³ப³தா²** ஸப்³பா³காரேன **நித்³தோ³ஸா** தோ³ஸரஹிதா **ஸா அயங்** ஸத்³த³த்தா²வலி **ஸகு³ணா** ஸத்³தா³லங்காரஸங்கா²தேஹி கு³ணேஹி யுத்தா **ந ப◌⁴வெய்ய கிங்**, கு³ணயுத்தா ப◌⁴வெய்யாதி அதி◌⁴ப்பாயோ. தோ³ஸானங் நிராஸோதி ச, நத்தி² தோ³ஸா ஏதிஸ்ஸா, நிக்³க³தா தோ³ஸேஹி வாதி ச, ஸஹ கு³ணேஹி வத்தமானாதி ச விக்³க³ஹோ.

16. **ஸா'லங்காரவியுத்தாபி, கு³ணயுத்தா மனோஹரா;**
நித்³தோ³ஸா தோ³ஸரஹிதா, கு³ணயுத்தா வதூ◌⁴ விய.

16. கிங்காரணமேவங்பூ◌⁴தோ தோ³ஸபரிச்சாகே³ன கு³ணாதா³னேன ப³ந்தோ◌⁴தி ஆஹ "**ஸா'லங்காரே**"ச்சாதி³. **ஸா** ஸத்³த³த்தா²வலி அலங்காரேஹி வியுத்தாபி ஸதீ **நித்³தோ³ஸா** ஸப்³ப³ப்பகாரேன தோ³ஸேஹி நிக்³க³தா கு³ணேஹி ஸத்³தா³லங்காரஸங்கா²தேஹி ஸங்யுத்தா ஜனானமானந்த³ஸந்தோ³ஹாபி◌⁴ஸந்த³னேகஹேதுதாய மனோ ஹரதி அத்தனோ ஸந்திகமாகட்³ட◌⁴தீதி **மனோஹரா** ஹோதீதி. தத்தோ²தா³ஹரணமாஹ "**தோ³ஸரஹிதா கு³ணயுத்தா வதூ◌⁴ வியா**"தி. யதா² யேன கேனசிபி தோ³ஸேன விரஹிதா வதூ◌⁴ மனாபசாரிதாதீ³ஹி கு³ணவிஸேஸேஹி ஸங்யுத்தா ஸதீ கேனசி ஆப◌⁴ரணேன அமண்டி³தா அபஸாதி◌⁴தாபி கின்னாம மது◌⁴ரா கவீனங் பஸாத◌⁴னங் கின்னாம மனோஹரா ஹோதி, ஏவமயங் ஸத்³த³த்தா²வலிபி மனோஹரா ஹோதீதி அத்தோ².

16. இதா³னி தோ³ஸபரிச்சாகே³ன கு³ணாதா³னே பயோஜனங் த³ஸ்ஸேதி "**ஸா'லங்காரவியுத்தே**"ச்சாதி³னா. **ஸா** ஸத்³த³த்தா²வலி அலங்காரேஹி வியுத்தா ஸதீபி நித்³தோ³ஸா ஸப்³ப³ப்பகாரேன தோ³ஸரஹிதா **கு³ணயுத்தா** ததோயேவ கு³ணீபூ◌⁴தா ஸத்³தா³லங்காரேன யுத்தா **தோ³ஸரஹிதா** து³ப்³ப³ண்ணது³ஸ்ஸண்டா²னாதி³தோ³ஸேஹி பரிச்சத்தா **கு³ணயுத்தா** ஹத³யங்க³மகு³ணயுத்தா **வதூ◌⁴ விய** அங்க³னா விய **மனோஹரா** ஸாது◌⁴ஜனே ஆராதே◌⁴தி.

17. **பதே³ வாக்யே தத³த்தே² ச, தோ³ஸா யே விவிதா◌⁴ மதா;**
ஸோதா³ஹரணமேதேஸங், லக்க²ணங் கத²யாம்ய'ஹங்.

17. யதோ ஏவங் கு³ணாலங்காரஸங்யுத்தாயபி தோ³ஸலவங்கிதாய விஞ்ஞூனமனாத³ரணீயதா, அலங்காரவியுத்தாபி தோ³ஸாபா◌⁴வேன கு³ணயுத்தாய மனோஹரதா, ஏவமனத்தா²வஹஸ்ஸாபி தோ³ஸஸ்ஸ பரிஹரிதப்³ப³தா ஸத்த²தி³ட்டி²யா, தஸ்மா தே தோ³ஸே த³ஸ்ஸேதுங் படிஜானாதி "**பதே³**"திஆதி³னா. தேஸங் பதா³னங் வாக்யானங் அத்தோ² **தத³த்தோ²**, தஸ்மிங். உதா³ஹரீயதி லக்க்²யபா◌⁴வேனாதி உதா³ஹரணங், ஸஹ உதா³ஹரணேஹீதி **ஸோதா³ஹரணங்**. லக்கி²யதி லக்கி²யமனேனாதி **லக்க²ணங்**.

17. ஏவங் அலங்காரயுத்தாபி அப்பகேன தோ³ஸேன யுத்தப³ந்த◌⁴ஸ்ஸ அனுபாதெ³ய்யத்தா, அலங்காரஅலங்கரணே அஸதிபி தோ³ஸரஹிதே விஞ்ஞூஹி உபாதெ³ய்யத்தா ச முக்²யஸ்ஸ தோ³ஸபரிஹாரஸ்ஸ அவஸ்ஸங் கத்தப்³ப³த்தா இதா³னி அதி◌⁴க³ததோ³ஸே த³ஸ்ஸேதுங் படிஜானாதி **“பதே³ வாக்யே”**ச்சாதி³னா. **பதே³** நாமாதி³சதுப்³பி³த◌⁴பதே³ ச, **வாக்யே** “ஸ்யாத்³யந்தத்யாத்³யந்தானங் சயோ வாக்யங் ஸகாரககிரியா”தி வுத்தலக்க²ணே வாக்யே ச, **தத³த்தே² ச** தேஸங் பத³வாக்யானங் அத்தே² ச **விவிதா◌⁴** அனேகப்பகாரா **யே தோ³ஸா** விஞ்ஞூஹி தோ³ஸபா◌⁴வேன **மதா** ஞெய்யா, ஏதேஸங் பதா³தி³தோ³ஸானங் **ஸோதா³ஹரணங்** உதா³ஹரணஸஹிதங் லக்க²ணங் அஹங் கத²யாமி. எத்த² ச-

> “பத³ங் சதுப்³பி³த◌⁴ங் வுத்தங், நாமாக்²யாதோபஸக்³கி³கங்;
> நிபாதகஞ்ச தஞ்ஞூஹி, அஸ்ஸோ க²ல்வாபி◌⁴தா◌⁴வதீ”தி [ரூபபி◌⁴த்³தி◌⁴டீகாயங் நாமகண்டே³].

வுத்தனியாமேன பத³ங் தாவ த³ட்ட²ப்³ப³ங். உதா³ஹரீயந்தி லக்கி²யபா◌⁴வேனாதி **உதா³ஹரணானீ**தி ச, ஸஹ உதா³ஹரணேனாதி **ஸோதா³ஹரண**ந்தி ச, லக்கீ²யதி லக்கி²யமனேனாதி ச விக்³க³ஹோ.

பத³தோ³ஸஉத்³தே³ஸ

18. **விருத்³த◌⁴த்த²ந்தராஜ²த்த²-கிலிட்டா²னி விரோதி◌⁴ ச;**
நெய்யங் விஸேஸனாபெக்க²ங், ஹீனத்த²கமனத்த²கங்.

வாக்யதோ³ஸஉத்³தே³ஸ

19. **தோ³ஸா பதா³ன, வாக்யான-மேகத்த²ங் ப◌⁴க்³க³ரீதிகங்;**
ததா² ப்³யாகிண்ணகா³ம்மானி, யதிஹீனங் கமச்சுதங்;
அதிவுத்தமபேதத்த²ங், ஸப³ந்த◌⁴ப²ருஸங் ததா²

வாக்யத்த²தோ³ஸஉத்³தே³ஸ

20. **அபக்கமோ’சித்யஹீனங், ப◌⁴க்³க³ரீதி ஸஸங்ஸயங்;**
கா³ம்மங் து³ட்டா²லங்கதீதி, தோ³ஸா வாக்யத்த²னிஸ்ஸிதா.

பத³தோ³ஸாதி³உத்³தே³ஸவண்ணனா

18-19-20. இதா³னி யதா²படிஞ்ஞாதே தோ³ஸே உத்³தி³ஸதி **“விருத்³த◌⁴த்த²ந்தர”** இச்சாதி³னா. விருத்³த◌⁴ங் அத்த²ந்தரங் யஸ்ஸ தங் **விருத்³த◌⁴த்த²ந்தரங்**. கிங் தங்? பத³ங். ஏவமுபரிபி யதா²யோக³ங். அதி◌⁴கோ அத்தோ² விஸெஸ்யஸ்ஸ யேன தங் **அத்◌⁴யத்த²ங்**. நீயதி அவுத்தோ ஹேது எத்த² ஆனீயதீதி **நெய்யங். தோ³ஸா பதா³ன**ந்தி யேஹி தோ³ஸேஹி பதா³னி து³ட்டா²னி, தே விருத்³த◌⁴த்த²ந்தரதாத³யோ பதா³னங் தோ³ஸாதி அத்தோ². ஏவமுபரிபி யதா²யோக³ங். வாக்யானங் தோ³ஸாதி ஸம்ப³ந்தோ◌⁴. ப◌⁴க்³கா³ ரீதி கமோ யஸ்மிங் தங் **ப◌⁴க்³க³ரீதிகங்,** வாக்யங். அபக்கமதாத³யோ வாக்யத்த²தோ³ஸா, வாக்யத்தா²னங் தோ³ஸதோ. வாக்யங் து³ட்ட²ங் ஸியாதி வாக்யமேவ விஸெஸ்யதே. தேன ஸப்³ப³த்த² நபுங்ஸகலிங்கே³ன நித்³தே³ஸோ.

18-19-20. இதா³னி கதே²தப்³ப³பா⁴வேன படிஞ்ஞாதே தோ³ஸே உத்³தி³ஸந்தோ “**விருத்³த⁴...பே... நிஸ்ஸிதா**”தி ஆஹ. கவீஹி இச்சி²தத்த²தோ விருத்³தோ⁴ அஞ்ஞத்தோ² யஸ்ஸ பத³ஸ்ஸாதி தங் **விருத்³த⁴த்த²ந்தரங்** நாம. விஸெஸ்யஸ்ஸ அதி⁴கத்த²பா⁴வகரணதோ **அஜ²த்த²ங்** நாம. கவீஹி இச்சி²தத்த²ஸ்ஸாவீகரணே அவிஸத³த்தா **கிலிட்ட²ங்** நாம. தே³ஸகாலகலாதீ³னங் விருத்³த⁴த்தா **விரோதி⁴** நாம. அஞ்ஞுமாஹரித்வா வத்தப்³ப³தோ **நெய்யங்** நாம. விஸேஸனங் பத்வாவ ஸாத்த²கபா⁴வப்பத்திதோ **விஸேஸனாபெக்க²ங்** நாம. விஸெஸ்யஸ்ஸ ஹீனதாபாத³னதோ **ஹீனத்த²கங்** நாம. அத்த²ரஹிதத்தா **அனத்த²கங்** நாமாதி இமே அட்ட² பத³னிஸ்ஸிதத்தா **பத³தோ³ஸா** நாம.

வுத்தத்த²ஸ்ஸேவ புன வசனதோ **ஏகத்த²ங்** நாம. பி⁴ன்னக்கமத்தா **ப⁴க்³க³ரீதிகங்** நாம. ததா² ஸம்மோஹகாரணத்தா **ப்³யாகிண்ணங்** நாம. விஸிட்ட²வசனவிரஹதோ **கா³ம்மங்** நாம. யதிஸம்பத்திவிரஹதோ **யதிஹீனங்** நாம. பத³த்த²க்கமதோ சுதத்தா **கமச்சுதங்** நாம. லோகியங் வோஹாரமதிக்கம்ம வுத்தத்தா **அதிவுத்தங்** நாம. ஸமுதா³யத்த²தோ அபக³தத்தா **அபேதத்த²ங்** நாம. ப³ந்த⁴ப²ருஸயுத்தத்தா **ப³ந்த⁴ப²ருஸங்** நாம, தேன ஸஹிதங் ஸப³ந்த⁴ப²ருஸந்தி இமே நவ **வாக்யானங் ததா²** தோ³ஸா நாம. எத்த² **ததா²**ஸத்³தோ³ “தோ³ஸா”தி பத³ங் உபஸங்ஹரதி.

அபக³தக்கமத்தா **அபக்கமங்** நாம. உசிதபா⁴வஸ்ஸ பரிஹீனத்தா **ஓசித்யஹீனங்** நாம. பி⁴ன்னவிப⁴த்திக்கமத்தா **ப⁴க்³க³ரீதி** நாம. ஸங்ஸயஜனநதோ **ஸஸங்ஸயங்** நாம. து³ப்பதீதிகரத்தா **கா³ம்மங்** நாம. தூ³ஸிதாலங்காரத்தா **து³ட்டா²லங்கதி** நாமாதிமே ச² வாக்யத்த²னிஸ்ஸிதத்தா **வாக்யத்த²தோ³ஸா** நாம.

அஞ்ஞோ அத்தோ² அத்த²ந்தரோ. விருத்³தோ⁴ அத்த²ந்தரோ யஸ்ஸாதி விக்³க³ஹோ. தோ³ஸபகாஸகபத³ம்பி தோ³ஸதோ அப்³யதிரித்தத்தா தோ³ஸோ நாம. ஏவங் ஸந்தேபி ஸமாஸேன பத³ஸ்ஸ க³ஹிதத்தா நபுங்ஸகங் ஹோதி. ஏஸேவனயோ இதோ பரேஸுபி. விஸெஸ்யஸ்ஸ அதி⁴கோ அத்தோ² யஸ்ஸ தங், கிலிட்ட²ங் விய **கிலிட்ட²ங்**. யதா² ஹி மலக்³க³ஹிதோ ஆதா³ஸோ அத்தனோ கிலிட்ட²த்தா முகா²தீ³னங் பகாஸனே அவிஸதோ³ ஹோதி, ஏவமதி⁴ப்பேதத்த²ப்பகாஸனே அஸமத்த²ங் பத³ங் **கிலிட்ட²ங்** நாம. விரோதோ⁴ அஸ்ஸ அத்தீ²தி **விரோதி⁴**. நீயதி அவுத்தோ ஹேது எத்தா²தி **நெய்யங்**. விஸேஸனே அபெக்கா² யஸ்ஸ தங். ஹீனோ விஸெஸ்யஸ்ஸ அத்தோ² யேன தங். நத்தி² அத்தோ² யஸ்ஸ தந்தி விக்³க³ஹோ.

பத³தோ³ஸானங் அனஞ்ஞத்தேபி விகப்பனாபே⁴த³தோ “**பதா³னங் தோ³ஸா**”தி வுத்தங், யதா² “ஸிலாபுத்தகஸ்ஸ ஸரீர”ந்தி. **வாக்யானங் தோ³ஸா**தி எத்தா²பி ஏஸேவ நயோ. ஏகோ அத்தோ² யஸ்ஸ தங். ப⁴க்³கா³ரீதி கமோ யஸ்ஸ தங். விஸுங் விஸுங் ஆகிண்ணங் **ப்³யாகிண்ணங்**. கா³மே ப⁴வோ **கா³ம்மோ**, அப்³யத்தானங் வோஹாரோ. தப்பகாஸகபத³ம்பி உபசாரதோ **கா³ம்மங்** நாம. யதி ஹீனா எத்தா²தி **யதிஹீனங்**. கமதோ சுதங் **கமச்சுதங்**. அதிக்கம்ம வுத்தங் **அதிவுத்தங்**. அத்த²தோ அபேதங் **அபேதத்த²ங்**. ப³ந்தே⁴ ப²ருஸங் ப²ருஸதா யத்த² தங். அபக³தோ கமோ யஸ்மா தங். ஓசித்யங் ஹீனங் யத்த² தங். ப⁴க்³கா³ ரீதி யத்த² தங். ஸஹ ஸங்ஸயேன வத்ததீதி தங். **கா³ம்மங்** வுத்தனயமேவ. து³ட்டா² தூ³ஸிதா அலங்கதி அலங்காரோ யத்த² தங். வாக்யானங் அத்தோ², தன்னிஸ்ஸிதா **வாக்யத்த²னிஸ்ஸிதா**தி விக்³க³ஹோ. எத்த² அனத்த²காபேதத்த²தோ³ஸத்³வயங் பத³வாக்யதோ பி⁴ன்னங், அஞ்ஞங்

ப⁴க்³க³ரீதிதோ³ஸத்³வயங், கா³ம்மத்³வயங், கமச்சுதஅபக்கமத்³வயஞ்ச வாக்யவாக்யத்த²தோ பி⁴ன்னங்.

பத³தோ³ஸனித்³தே³ஸவண்ணனா

21. **விருத்³த⁴த்த²ந்தரங் தஞ்ஹி, யஸ்ஸ'ஞ்ஞுத்தோ² விருஜ்ஜ²தி;**
அதி⁴ப்பேதே யதா² மேகோ⁴, விஸதோ³ ஸுக²யே ஜனங்.

21. அதொ²த்³தே³ஸக்கமேன பதா³தி³தோ³ஸே உதா³ஹரதி "**விருத்³தி⁴**" ச்சாதி³னா. **ஹி** யஸ்மா காரணா, பஸித்³தி⁴யங் வா **ஹி**ஸத்³தோ³. **யஸ்ஸ** பத³ஸ்ஸ **அஞ்ஞோ** அதி⁴ப்பேததோ அபரோ **அத்தோ² அதி⁴ப்பேதே** வத்துமிச்சி²தே அத்தே² விருஜ்ஜ²தீதி அனுவதி³த்வா தஸ்மா **தங் "விருத்³த⁴த்த²ந்தர**"ந்தி விதீ⁴யதே. "**யதே²**"த்யுதா³ஹரதி. யதா² இத³ங் விருத்³த⁴த்த²ந்தரங், ததா² அஞ்ஞம்பி தாதி³ஸங் த³ட்ட²ப்³ப³ங். **ந** த்வித³மேவேதி **யதா²**ஸத்³த³ஸ்ஸ அத்தோ². மேகோ⁴ விஸதோ³ ஸுக²யே ஜனந்தி. விஸங் உத³கங், தங் த³தா³தீதி **விஸதோ³ மேகோ⁴** வாரிவஹோ **ஜனங்** லோகங் **ஸுக²யே** ஸுக²யதீதி கவிச்சி²தத்தோ². **விஸ**ஸத்³தோ³ க³ரளஸ்ஸ ச வாசகோ ஸியாதி க³ரளதோ³ மேகோ⁴ மாரயதி, ந பன ஸுக²யதீதி "விஸதோ³"தி விஸேஸனபத³ஸ்ஸ விருத்³த⁴தா.

21. இதா³னி உத்³தி³ட்டா²னுக்கமேன விருத்³த⁴த்த²ந்தராதீ³னங் ஸலக்க²ணலக்கி²யங் த³ஸ்ஸெந்தோ "**விருத்³தி⁴**"ச்சாதி³மாஹ. **யஸ்ஸ** பத³ஸ்ஸ **அஞ்ஞுத்தோ²** கவிச்சி²தத்த²தோ அஞ்ஞோ அத்தோ² **அதி⁴ப்பேதே** இச்சி²தத்தே² **ஹி** யஸ்மா விருஜ்ஜ²தி, தஸ்மா **தங்** பத³ங் **விருத்³த⁴த்த²ந்தரங்** நாம. பஸித்³தி⁴யங் வா **ஹி**ஸத்³தோ³. ததா² ஹேஸ அப்பஸித்³த⁴ங் விருத்³த⁴த்த²ந்தரங் "யஸ்ஸ அஞ்ஞுத்தோ² அதி⁴ப்பேதே விருஜ்ஜ²தீ"தி பகாஸெத்வா தஸ்மிங் பகாஸிதத்த²விஸயே வத்ததி. "தங் ஹீ"தி யோஜிதத்தா "யஸ்ஸ அஞ்ஞுத்தோ² அதி⁴ப்பேதே விருஜ்ஜ²தீ"தி லக்க²ணங் பஸித்³த⁴பா⁴வேன அனுவதி³த்வா **தங் விருத்³த⁴த்த²ந்தர**ந்தி அனுவதி³தப்³ப³அப்பஸித்³த⁴விருத்³த⁴த்த²ந்தரங் விதீ⁴யதே, யதா² "யோ குண்ட³லீ, ஸோ தே³வத³த்தோ"தி. உபரி பஸித்³தா⁴னுவாதே³ன அப்பஸித்³த⁴விதா⁴னமேவ த³ட்ட²ப்³ப³ங். "யதா²...பே.... ஜன"ந்தி உதா³ஹரணங் லக்கி²யங் த³ஸ்ஸேதி. **யதா²** "மேகோ⁴ விஸதோ³"ச்சாதி³ விருத்³த⁴த்த²ந்தரஸ்ஸ உதா³ஹரணங், ஏவமீதி³ஸமஞ்ஞம்பி இமஸ்ஸுதா³ஹரணங், ந கேவலங் "மேகோ⁴"ச்சாதி³மேவ ப⁴வதீதி வுத்தங் ஹோதி. **யதா²**ஸத்³தோ³ செத்த² **இவ**ஸத்³த³பரியாயத்தே²பி உதா³ஹரணத்தோ² த³ட்ட²ப்³போ³, உபரிப்யேவங். **மேகோ⁴** அம்பு³த⁴ரோ **விஸதோ³** விஸஸங்கா²தங் ஜலங் த³த³ந்தோ ஜனங் **ஸுக²யே** ஸுக²யதீதி கவீஹி அதி⁴ப்பேதத்தோ². எத்த² **விஸ**ஸத்³த³ஸ்ஸ க³ரளஸங்கா²தஸப்பவிஸவாசகத்தா, "விஸங் த³தா³தீதி விஸதோ³"தி எத்த² விஸஸ்ஸ உத³கவிஸானங் ஸாதா⁴ரணத்தா விஸதா³யகோ மேகோ⁴ நாஸேதியேவ, ந ஸுக²யதீதி கவினா அதி⁴ப்பேதஸ்ஸ ஸுக²காரணஸ்ஸ மேக⁴விஸேஸன**விஸ**ஸத்³த³ஸ்ஸ விருத்³த⁴அஞ்ஞுத்த²தாதி **விஸ**பத³ங் விருத்³த⁴த்த²ந்தரதோ³ஸேன து³ட்ட²ந்தி.

22. **விஸெஸ்யமதி⁴கங் யேனா'-**
த்⁴யத்த²மேதங் ப⁴வே யதா²;
ஓபா⁴ஸிதாஸேஸதி³ஸோ,
க²ஜ்ஜோதோ'யங் விராஜதே.

22. **யேன** பதே³ன **விஸேஸ்யங்** விஸேஸிதப்³ப³ங் அபரங் பத³ங் அத்த²வஸேன **அதி⁴கங்** ப⁴வதீத்யனுவதி³த்வா **ஏதங்** அஜ²த்த²ங் ப⁴வேதி விதீ⁴யதே. "யதே²"த்யுதா³ஹரதி "**ஓபா⁴ஸிதே**"ச்சாதி³. ஏவமுபரிபி ஸுவிஞ்ஞெய்யங். **ஓபா⁴ஸிதா** தீ³பிதா **அஸேஸா** நிகி²லா தி³ஸாயேன **ஸோயங்** க²ஜ்ஜோதோ **விராஜதே** தி³ப்பதி. எத்த² க²ஜ்ஜோதஸ்ஸாகி²லதி³ஸாபா⁴கா³வபா⁴ஸனமதிவுத்தீதி அதி⁴கத்த²ங்.

22. **யேன** விஸேஸனபதே³ன **விஸெஸ்யங்** விஸேஸிதப்³ப³ங் பத³ங் அத்த²வஸேன **அதி⁴கங்** ஹோதி, **ஏதங்** யதா²வுத்தலக்க²ணோபேதங் பத³ங் **அஜ²த்த²ங் ப⁴வே** அஜ²த்த²ங் நாம பத³தோ³ஸோ ப⁴வே. **யதா²** தஸ்ஸுதா³ஹரணமேவங். **ஓபா⁴ஸிதாஸேஸதி³ஸோ** ஜோதிதஸப்³ப³தி³ஸோ **அயங் க²ஜ்ஜோதோ** அயங் ஜோதிரிங்க³ணோ **விராஜதே** தி³ப்பதி. எத்த² விஸெஸ்யஸ்ஸ க²ஜ்ஜோதஸ்ஸ ஸகலதி³ஸோபா⁴ஸனஸ்ஸ அஜ²த்த²த்தா [அத்யுத்தத்தா (க.)] "ஓபா⁴ஸிதாஸேஸதி³ஸோ"தி விஸேஸனபத³ங் அஜ²த்த²பத³தோ³ஸோ நாம. ஓபா⁴ஸிதா அஸேஸதி³ஸா யேனாதி விக்³க³ஹோ.

23. **யஸ்ஸ'த்தா²வக³மோ து³க்கோ²,**
பகத்யாதி³விபா⁴க³தோ;
கிலிட்ட²ங் தங் யதா² தாய,
ஸோ'யமாலிங்க்³யதே பியா.

23. **பகத்யாதி³விபா⁴க³தோதி** பச்சயா பட²மங் கரீயதீதி **பகதி. ஆதி³**ஸத்³தே³ன பச்சயாதீ³னங் பரிக்³க³ஹோ. பகத்யாதீ³னங்விபா⁴க³தோ விப⁴ஜனதோ, "அயங் பகதி, அயங் பச்சயோ, அயமாதே³ஸோ"திஆதி³னா பகதிபச்சயவிபா⁴க³கப்பனதோதி வுத்தங் ஹோதி. பீணேதீதி **பீ, தாய பியா** வல்லபா⁴ய **ஸோயங்** ஸாமீ **ஆலிங்க்³யதே** ஸிலிஸ்ஸதே. எத்த² "பியா"தி கிலிட்ட²ங்.

23. **யஸ்ஸ** பத³ஸ்ஸ **அத்தா²வக³மோ** அத்தா²வபோ³தோ⁴ **பகத்யாதி³விபா⁴க³தோ** "அயங் பகதி, அயங் பச்சயோ, அயமாதே³ஸோ"திஆதி³னா பகத்யாதீ³னங் விப⁴ஜனஜானநேன, "பகத்யாதி³ நாம கி"ந்தி க³வேஸனதோ வா **து³க்கோ², தங் கிலிட்ட²ங்** நாம. **யதா²** தஸ்ஸுதா³ஹரணமேவங். **தாய பியா** வனிதாய **ஸோ அயங்** வல்லபோ⁴ **ஆலிங்க்³யதே** ஸிலிஸ்ஸதே. பச்சயா பட²மங் கரீயதீதி **பகதி**. ஸா ஆதி³ யேஸங் பச்சயானங், தேஸங் விபா⁴கோ³தி வாக்யங். பீணேதீதி **பீ,** நாரீ. தாய **பியா** எத்த² பியாஸங்கா²தாய வல்லபா⁴ய கத²னே பீஸத்³த³ஸ்ஸ அவிஸத³த்தா "பியா"தி பத³ங் கிலிட்ட²ங்.

24. **யங் கிலிட்ட²பத³ங் மந்தா³-பி⁴தெ⁴ய்யங் யமகாதி³கங்;**
கிலிட்ட²பத³தோ³ஸேவ, தம்பி அந்தோ கரீயதி.

24. இதா³னி யமகாதி³கமனதி⁴ப்பேதம்பி கிலிட்டே²யேவ அந்தோக³த⁴ங் த³ஸ்ஸேதுமாஹ "**ய**"ந்திஆதி³. தத்த² **ய**ந்தி அனியமவசனங், தஸ்ஸ நியமவசனங் யமகாதி³கந்தி. யமகமாதி³ யஸ்ஸ பஹேளிகாஜாதஸ்ஸ தங் **யமகாதி³கங்**. கீதி³ஸந்தி ஆஹ "**கிலிட்ட²பத³**"ந்திஆதி³. கிலிட்டா²னி அப்பதீததோ³ஸஸபா⁴வே டி²ததாய மலிதான்யவிஸதா³னி பதா³னி யஸ்ஸ தங் **கிலிட்ட²பத³ங்**. மந்தோ³ அப்பகோ அபி⁴தெ⁴ய்யோ அத்தோ² யஸ்ஸ தங் **மந்தா³பி⁴தெ⁴ய்யங்,** தாதி³ஸங் **தம்பி** யமகாதி³கங் கிலிட்ட²பத³தோ³ஸேயேவ யதா²வுத்தே **அந்தோ** அப்³ப⁴ந்தரே **கரீயதி** விதீ⁴யதி தத்தே²வ பக்கி²பீயதி, கிலிட்ட²பத³தோ³ஸதோ ந ப்³யதிரிச்சதீதி அதி⁴ப்பாயோ.

24. இதா³னி அனதி◌⁴ப்பேதமபி யமகாதி³ங் கிலிட்ட²தோ³ஸேயேவ அந்தோகரணப்³யாஜேன ஆவீகரொந்தோ ஆஹ "**யங் கிலிட்டே²**"ச்சாதி³. **கிலிட்ட²பத³ங்** அப்பதீததோ³ஸேன மிஸ்ஸகத்தா அவிஸத³பத³ங் **மந்தா³பி◌⁴தெ◌⁴ய்யங்** அப்பகாபி◌⁴தெ◌⁴ய்யங் **யங் யமகாதி³கங்** யங் யமகப்பஹேளிகாஜாதமத்தி², **தம்பி கிலிட்ட²பத³தோ³ஸேயேவ** யதா²வுத்தகிலிட்ட²பத³தோ³ஸேயேவ **அந்தோ கரீயதி** அப்³ப◌⁴ந்தரே கரீயதி, கிலிட்ட²பத³தோ³ஸதோ அப்³யதிரித்தந்தி அதி◌⁴ப்பாயோ. கிலிட்டா²னி பதா³னி யஸ்ஸ, மந்தோ³ அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யோ யஸ்ஸ, யமகங் ஆதி³ யஸ்ஸ பஹேளிகாஜாதஸ்ஸ, கிலிட்ட²பதா³னங் தோ³ஸோதி விக்³க³ஹோ.

25. **பதீதஸத்³த³ரசிதங், ஸிலிட்ட²பத³ஸந்தி◌⁴கங்;**
பஸாத³கு³ணஸங்யுத்தங், யமகங் மத'மேதி³ஸங்.

25. ஹோது காமமனபி◌⁴மதமேதி³ஸங் யமகாதி³கங், கிஞ்சரஹி அபி◌⁴மதந்தி ஆஹ "**பதீதி**"ச்சாதி³. அத்தனோ வசனீயத்த²ப்பதீதவஸேன வாசகாபி ஸத்³தா³ பதீதாயேவ நாமாதி பதீதேஹி பஸித்³தே◌⁴ஹி ஸத்³தே³ஹி பாடிபதி³கேஹி ரசிதங் கதங் **பதீதஸத்³த³ரசிதங்**. ஸிலிட்டா² அஞ்ஞமஞ்ஞாலிங்க³னேன மட்டா² பதா³னங் ஸ்யாத்³யந்தாதீ³னங் ஸந்த◌⁴யோ ஸந்த◌⁴னா யஸ்ஸ தங் **ஸிலிட்ட²பத³ஸந்தி◌⁴கங்**. பதீதஸத்³த³ரசிதத்தாயேவ **பஸாத³**ஸங்கா²தேன **கு³ணேன** ஸத்³தா³லங்காரேன **ஸங்யுத்தங்** ஸம்மதே³வோபேதங் **ஏதி³ஸங்** யதா²வுத்தகு³ணாஸயங் ரமணீயங் யமகங் **மதங்** அபி◌⁴மதந்தி அத்தோ².

25. இதா³னி அதி◌⁴க³தேஸு யமகேஸு ஈதி³ஸங் யமகமிட்ட²மிதி ஸிஸ்ஸானங் உபதி³ஸந்தோ ஆஹ "**பதீதே**"ச்சாதி³. **பதீதஸத்³த³ரசிதங்** "இமஸ்ஸத்த²ஸ்ஸாயங் வாசகோ"தி பதீதேஹி பஸித்³தே◌⁴ஹி ஸத்³தே³ஹி ரசிதங் பாடிபதி³கேஹி கதங் **ஸிலிட்ட²பத³ஸந்தி◌⁴கங்** ஸிலிட்டா² ஸ்யாத்³யந்தாதி³பதா³னங் ஸந்த◌⁴யோ யஸ்ஸ தங் **பஸாத³கு³ணஸங்யுத்தங்** பதீதஸத்³த³ரசிதத்தாயேவ பஸாத³ஸங்கா²தேன ஸத்³தா³லங்காரகு³ணேன ஸங்யுத்தங் **ஈதி³ஸங்** ஏவங்பூ◌⁴தங் கு³ணாதி◌⁴கதோ ரமணீயங் உபரி வக்க²மானயமகஸதி³ஸங் யமகங் **மதங்** விஞ்ஞூஹி அபி◌⁴மதங். பதீதா ச தே ஸத்³தா³ ச, தேஹி ரசிதங், ஸிலிட்டா² பதா³னங் ஸந்த◌⁴யோ யஸ்ஸ, பஸாதோ³தி கு³ணோ ஸத்³தா³லங்காரோ, தேன ஸங்யுத்தந்தி விக்³க³ஹோ.

26. **அப்³யபேதங் ப்³யபேத'ஞ்ஞ-மாவுத்தானேகவண்ணஜங்;**
யமகங் தஞ்ச பாதா³ன-மாதி³மஜ்ஜ²ந்தகோ³சரங்.

26. இதா³னி தங் யதா²வுத்தமபி◌⁴மதங் த³ஸ்ஸேதுமுபக்கமதே "**அப்³யபேதே**"ச்சாதி³னா. **ஆவுத்தா** அதி◌⁴வுத்தா புனப்புனுச்சாரணுபேதா அனேகேஸங் பதிரூபத்தா, ப³ஹூவண்ணா ஸரப்³யஞ்ஜனரூபா, ந ஏகோ வண்ணோ தஸ்ஸானுப்பாஸத்தா, ததா² ச வக்க²தி "வண்ணாவுத்தி பரோ யதா²"தி [ஸுபோ³தா◌⁴லங்கார 127 கா³தா²], தேஹி ஜாதங் யமகந்தி விஞ்ஞாயதே. கதிவித◌⁴ங் தங் விகப்பீயதீதி ஆஹ "**அப்³யபேதங் ப்³யபேதஞ்ஞ**"ந்தி. தத்த² யங் வண்ணந்தராப்³யவஹிதங் வண்ணஸமுதா³யேன வுத்தங். **தத³ப்³யபேதங்** யமகங். யங் து ப்³யவஹிதங், தங் **ப்³யபேதங்**. யங் பன உப◌⁴யமிஸ்ஸங், தங் **அஞ்ஞங்** அபரங் **அப்³யபேதப்³யபேத**ந்தி திதா◌⁴ யமகங் தாவ விகப்பீயதே. தமேதங் திவித◌⁴ங் **யமகங்** விஸயவிபா◌⁴க³னிரூபனாயங் ஆதி³ ச மஜ்ஜோ² ச அந்தோ ச கோ³சரோ விஸயோ யஸ்ஸேதி **ஆதி³மஜ்ஜ²ந்தகோ³சரங்** விஞ்ஞெய்யங். கேஸங் பாதா³னங்? பச்சேகங் சதுன்னங்கா³தா²வயவானங். ஸாபெக்க²த்தேபி ஸமாஸோ க³ம்மகத்தா.

தத்த² பாத³சதுக்கஸ்ஸ ஆதி³மஜ்ஜ²ந்தபா⁴வீனங் யமகானங் யாவந்தோ பகாரா ஸம்ப⁴வந்தி, தே மூலா ஸத்த. கத²ங்? ஏகஸ்மிங்யேவ பாதே³ க்வசி ஆதி³யமகங், க்வசி மஜ்ஜ²யமகங், க்வசி அந்தயமகங், க்வசி மஜ்ஜ²ந்தயமகங், க்வசி மஜ்ஜா²தி³யமகங், க்வசி ஆத்³யந்தயமகங், க்வசி ஸப்³ப³யமகந்தி. ஏவங் பச்சேகங் மூலபூ⁴தா ஸத்தாதி சதூஸு அட்ட²வீஸதி ஹொந்தி. பாதா³தி³யமகஞ்ச பட²மபாதா³தி³யமகமப்³யபேதங் ததா² து³தியததியசதுத்த²பாதா³தி³யமகமப்³யபேதங் பட²மது³தியபாதா³தி³யமகமப்³யபேதங் பட²மததியபாதா³தி³யமகமப்³யபேதங் பட²மசதுத்த²பாதா³தி³யமகமப்³யபேதந்திஆதி³னா அனேகதா⁴ பஸங்ஸந்தி. யதா³ ச ஸப்³ப³தோயமகங், ததா³ மஹாயமகாத³யோ விகப்பா ஜாயந்தீதி வேதி³தப்³ப³ங்.

26. இதா³னி அபி⁴மதயமகங் தீ³பேதி “**அப்³யபேதே**”ச்சாதி³னா. ஆவுத்தேஹி புனப்புனங் வுத்தேஹி அனேகவண்ணேஹி ஸமுதா³யரூபத்தா அனேகேஹி ஸரப்³யஞ்ஜனஸரீரேஹி வண்ணேஹி ஜாதங் **யமகங்** அஞ்ஞேஹி வண்ணேஹி அப்³யவஹிதத்தா **அப்³யபேதங்,** வண்ணந்தரேஹி ப்³யவஹிதத்தா **ப்³யபேதங்,** உப⁴யமிஸ்ஸகத்தா தேஹி **அஞ்ஞங் அப்³யபேதப்³யபேதஞ்சாதி** திவித⁴ங் ஹோதி. **தஞ்ச** யமகங் விஸயவிபா⁴க³னியமேன கா³தா²பாதா³னங் ஆதி³கோ³சரங் மஜ்ஜ²கோ³சரங் அந்தகோ³சரமிதி திவித⁴ங் ஹோதி. எத்த² **ச**ஸத்³தோ³ வத்தப்³ப³ந்தரே பவத்ததி, வத்தப்³ப³ந்தரங் நாம யதா²வுத்தஅப்³யபேதாதி³பே⁴த³தோ அஞ்ஞங் வத்தப்³ப³தாய ஸமுகீ²பூ⁴தங் பாதா³னங் ஆதி³மஜ்ஜா²வஸானந்தரங், உபன்யாஸோ வாக்யாரம்போ⁴தி ச ஏதஸ்ஸேவ நாமங். விஸதி³ஸேன வண்ணேன அபேதங் **ப்³யபேதங்**. தப்³பி³பரீதம**ப்³யபேதங்**. அப்³யபேதஞ்ச ப்³யபேதஞ்ச அஞ்ஞஞ்சாதி ஸமாஹாரத்³வந்தோ³. அனேகே ச தே வண்ணா ச, ஆவுத்தாயேவ அனேகவண்ணா, தேஹி ஜாதங், ஆதி³ ச மஜ்ஜோ² ச அந்தோ ச, தே கோ³சரா யஸ்ஸாதி விக்³க³ஹோ.

தத்த² பாத³சதுக்கஸ்ஸ ஆதி³மஜ்ஜா²வஸானேஸு லப்³ப⁴மானயமகபே⁴தா³ ஏகேகஸ்மிங் பாதே³ ஸத்த ஸத்த ப⁴வந்தி. கத²ங்? பாதா³தி³யமகங் பாத³மஜ்ஜ²யமகங் பாத³ந்தயமகங் மஜ்ஜ²ந்தயமகங் மஜ்ஜா²தி³யமகங் ஆத்³யந்தயமகங் ஸப்³ப³தோயமகந்தி ஏவங் பச்சேகங் ஸத்த ஸத்த கத்வா சதூஸு மூலபூ⁴தயமகா அட்ட²வீஸ ப⁴வந்தி. எத்த² பாதா³தி³யமகாதி³கம்பி அப்³யபேதபட²மபாதா³தி³யமகங் ததா² து³தியததியசதுத்த²பாதா³தி³யமகமிதி ச அப்³யபேதபட²மது³தியபாதா³தி³யமகங் ததா² பட²மததியபாதா³தி³யமகங் பட²மசதுத்த²பாதா³தி³யமகமிதி ச அப்³யபேதது³தியததியபாதா³தி³யமகங் ததா² து³தியசதுத்த²பாதா³தி³யமகமிதி ச அப்³யபேதததியசதுத்த²பாதா³தி³யமகமிதி ச ஏவமப்³யபேதபாதா³தி³யமகா த³ஸ ஹொந்தி. ததா² ப்³யபேதாபி த³ஸாதி வீஸதி, அப்³யபேதபட²மபாத³மஜ்ஜ²யமகங் ததா² து³தியபாத³மஜ்ஜ²யமகமிச்சாதி³னா மஜ்ஜ²யமகம்பி வீஸதிவித⁴ங் ஹோதி. அப்³யபேதபட²மபாத³ந்தயமகங் ததா² து³தியபாத³ந்தயமகமிச்சாதி³னா அந்தயமகம்பி வீஸதிவித⁴ங். ஸங்ஸக்³க³பே⁴த³தோ பன அனேகவித⁴ங் ஹோதி.

அப்³யபேதபட²மபாதா³தி³யமகவண்ணனா

27. **ஸுஜனா’ஸுஜனா ஸப்³பே³, கு³ணேனாபி விவேகினோ;**
விவேகங் ந ஸமாயந்தி, அவிவேகிஜனந்திகே.

27. “**ஸுஜனா**”இச்சாதி³. **ஸுஜனா** ஸஜ்ஜனா, **அஸுஜனா** அஸஜ்ஜனாதி ஏதே **ஸப்³பே³** உப⁴யபக்க²பாதினோ விஸேஸா ஜனா **கு³ணேன** ஸீலாதி³னா கரணபூ⁴தேன,

ஹேதுபூ⁴தேன வா **விவேகினோபி** ஸாதூ⁴ஸு லப்³ப⁴மானானமஸாதூ⁴ஸ்வனுபலப்³ப⁴னதோ புது²பூ⁴தாபி அவிவேகீனங் ஜனானங் அந்திகே ஸமீபே தேஸங் ஸன்னிதா⁴னே **விவேகங்** விபா⁴க³ங் **ந ஸமாயந்தி** நபாபுணந்தி, விபா⁴க³விஜானநபஞ்ஞாவேகல்லேன ச விவேகினோபி ஜனா தே ஏகதோ கத்வா பஸ்ஸந்தீதி. இத³ங் பட²மபாதா³தி³யமகமப்³யபேதங்.

27. இதா³னி அப்³யபேதபட²மபாதா³தி³யமகஸ்ஸ முக²மத்தங் த³ஸ்ஸேதுமாஹ "**ஸுஜனி**"ச்சாதி³. **ஸுஜனா** ஸாது⁴ஜனா, **அஸுஜனா** அஸாது⁴ஜனா சேதி **ஸப்³பே³** உப⁴யபக்கி²கா ஸீலாதி³னா, பாணாதிபாதாதி³னா **கு³ணேன** ஹேதுனா **விவேகினோ அபி** ஸாதூ⁴ஸு பாணாதிபாதாதீ³னங், அஸாதூ⁴ஸு ஸீலாதீ³னங் அப்பவத்திதோ கு³ணேன புது²பூ⁴தாபி **அவிவேகிஜனந்திகே** விவேகஞாணரஹிதானங் ஜனானங் ஸந்திகே **விவேகங்** விபா⁴க³ங் **ந ஸமாயந்தி** ந பாபுணந்தி. விவேகோ வினாப⁴வனமேதேஸமத்தீ²தி **விவேகினோ**. எத்த² விஸயோபசாரேன **விவேகோ**தி பஞ்ஞா, ந விவேகினோதி அவிவேகினோ, தேயேவ ஜனா, தேஸங் அந்திகமிதி ச விக்³க³ஹோ. இத³ங் அப்³யபேதபட²மபாதா³தி³யமகங்.

அப்³யபேதபட²மது³தியபாதா³தி³யமகவண்ணனா

28. **குஸலா'குஸலா ஸப்³பே³, பப³லா'பப³லா'த²வா;**
நோ யாதா யாவ'ஹோஸித்தங், ஸுக²து³க்க²ப்பதா³ ஸியுங்.

28. "**குஸலா**"இச்சாதி³. **பப³லா** ஆஸேவனப்படிலாப⁴வஸேன ப³லவந்தோ ச. **அதா²**தி அனந்தரத்தே² நிபாதோ. **அபப³லா** தத³பா⁴வதோ து³ப்³ப³லா ச **ஸப்³பே³ குஸலாகுஸலா** த⁴ம்மா **யாவ** யத்தகங் காலங் **அஹோஸித்தங்** வினா உப்பத்திமத்தங் ப²லதா³னாஸம்ப⁴வதோ கேவலங் "அஹோஸீ"தி வசனீயத்த²னிமித்தமத்தகம்மபா⁴வேன அஹோஸிகம்மத்தங் **நோ யாதா** ந ஸம்பத்தா, தாவ தத்தகங் காலங் ஸுக²ஞ்ச து³க்க²ஞ்ச தங் பத³ந்தீதி **ஸுக²து³க்க²ப்பதா³ ஸியுங்**. யாவ ஸங்ஸாரபவத்தி, தாவ ஸுக²து³க்க²தா³யகா ஹொந்தீதி. இத³ங் பட²மது³தியபாதா³தி³யமகமப்³யபேதங்.

28. **பப³லா** ஆஸேவனாதி³பச்சயலாபே⁴ன ப³லவந்தோ வா **அத² அபப³லா** தத³பா⁴வேன து³ப்³ப³லா வா ஸப்³பே³ குஸலாகுஸலா **அஹோஸித்தங்** ப²லதா³னாபா⁴வதோ பவத்திமத்ததங் **யாவ** யத்தகங் காலங் **நோ யாதா** அப்பத்தா, தாவ தத்தகங் **ஸுக²து³க்க²ப்பதா³** யதா²க்கமங் ஸுக²து³க்க²பதா³யினோ **ஸியுங்** ப⁴வந்தி. இத³ங் அப்³யபேதபட²மது³தியபாதா³தி³யமகங். குஸலபடிபக்கா² **அகுஸலா**. "அஹோஸீ"தி வத்தப்³ப³ஸ்ஸ பா⁴வோ **அஹோஸித்தங்**. "ஏஹிபஸ்ஸிகோ"திஆதீ³ஸு விய க்ரியாபத³தோபி **ணா**தி³பச்சயா ஹொந்தி.

அப்³யபேதபட²மது³தியததியபாதா³தி³யமகவண்ணனா

29. **ஸாத³ரங் ஸா த³ரங் ஹந்து, விஹிதா விஹிதா மயா;**
வந்த³னா வந்த³னாமான-பா⁴ஜனே ரதனத்தயே.

29. "**ஸாத³ர**"மிச்சாதி³. **வந்த³னா** த்³வாரத்தயோபத³ஸ்ஸியமானா **மானோ** ச பூஜா, தேஸங் **பா⁴ஜனே** ஆதா⁴ரபூ⁴தே ரதிஜனநாதி³னா அத்தே²ன ரதனஸங்கா²தானங் பு³த்³தா⁴தீ³னங் தயே ஸமூஹபூ⁴தே **ரதனத்தயே ஸாத³ரங்** ஆத³ரஸஹிதங் கத்வா **மயா விஹிதா** கதா, **விஹிதா** அலங்ஸங்ஸாரது³க்க²விஸடனிராகரணதோ விஸேஸேன ஹிதா

பத்ு⁴யா **ஸா வந்த³னா** ஸோ பணாமோ **த³ரங்** த³ரத²ங் காயசித்தபரிளாஹங் **ஹந்து** ஹிங்ஸது. **மயா**தி வுத்தத்தா **மே**தி அத்த²தோ விஞ்ஞாயதி. இத³ங் பன பட²மது³தியததியபாதா³தி³யமகமப்³யபேதங்.

29. **வந்த³னாமானபா**ு⁴**ஜனே** த்³வாரத்தயேன விதி⁴யமானபணாமபூஜானங் ஆதா⁴ரபூ⁴தே **ரதனத்தயே** ரதிஜனநாதி³அத்தே²ன ரதனஸங்கா²தானங் பு³த்³தா⁴தீ³னங் தயே **மயா** யா வந்த³னா **ஸாத³ரங்** ஆத³ரஸஹிதங் **விஹிதா** கதா, **விஹிதா** லோகிய லோகுத்தர ஸம்பத்திஸாத⁴னதோ விஸேஸேன ஹிதா **ஸா வந்த³னா த³ரங்** மய்ஹங் காயசித்தத³ரத²ங் **ஹந்து** வினாஸேது. இத³ங் அப்³யபேதபட²மது³தியததியபாதா³தி³யமகங். ஸஹ ஆத³ரேன வத்தமானங் **ஸாத³ரங்,** க்ரியாவிஸேஸனங். எத்த² க்ரியா நாம **விஹிதா**ஸத்³தே³ன நித்³தி³ட்ட²கரணங். கரணஞ்ஹி **விஹிதா**ஸத்³த³ஸ்ஸ வுத்தகம்மத்தேபி அஞ்ஞதா²னுபபத்திலக்க²ணஸாமத்தி²யதோ பி⁴ஜ்ஜித்வா விஜ்ஜமானங் "அகாஸி"ந்தி க்ரியாய ஸம்ப³ந்த⁴முபெந்தங் கம்மஞ்ச ஹோதி, பா⁴வே விஹிதஸ்ஸ **யு**பச்சயந்தஸ்ஸ நபுங்ஸகத்தா நபுங்ஸகஞ்ச, ஸத்தாய ஏகத்தா ஏகவசனஞ்ச தப்³பி³ஸேஸனத்தா **ஸாத³ர**ஸத்³தோ³பி நபுங்ஸகது³தியேகவசனோ ஹோதி.

> "விஸெஸ்யே தி³ஸ்ஸமானா யா,
> லிங்க³ஸங்க்²யாவிப⁴த்தியோ;
> துல்யாதி⁴கரணே பி⁴ய்யோ,
> காதப்³பா³ தா விஸேஸனே"தி [ஸம்ப³ந்த⁴சிந்தோ 15 கா³தா² பே⁴த³சிந்தா 194 கா³தா²].

ஹி வுத்தங். ஏவங் க்ரியாவிஸேஸனே க³ஹிதே ஸாமத்தி²யதோ "மயா"தி ததியந்தஸ்ஸ பட²மந்தத்தங், "வந்த³னா"தி பட²மந்தஸ்ஸ ச²ட்டு²ந்தஞ்ச ஹோதி. வந்த³னா ச மானோ ச, தேஸங் பா⁴ஜனங். திண்ணங் ஸமூஹோ **தயங்,** ரதனானங் தயந்தி ச விக்³க³ஹோ.

அப்³யபேதசதுக்கபாதா³தி³யமகவண்ணனா

30. **கமலங் க'மலங் கத்துங்-வனதோ³ வனதோ³ம்ப³ரங்;**
ஸுக³தோ ஸுக³தோ லோகங், ஸஹிதங் ஸஹிதங் கரங்.

30. **"கமல"**மிச்சாதி³. **கமலங்** அரவிந்த³ங் **கங்** ஜலங் **அலங்கத்துங்** ஸஜ்ஜனத்தா²ய ஹோதி, விகஸிதாரவிந்த³ஸந்தோ³ஹஸம்பா⁴விதோத³கஸ்ஸ வாபாதீ³ஸு தாதி³ஸரமணீயத்தஸம்பத்திஸம்ப⁴வதோ, அவனங் ரக்க²ங் த³தா³தி ஸஸ்ஸஸம்பத்யாதி³காரணபா⁴வேனாதி **அவனதோ³**. வனங் ஜலங் த³தா³தி ந துச்சோ²தி **வனதோ³** மேகோ⁴ **அம்ப³ரங்** ஆகாஸங் ஜலதா⁴ரபா⁴ரப⁴ரிதம்ப³ரகுஹரஸ்ஸ த³ஸ்ஸனீயதாகு³ணயோக³தோ அலங்கத்துந்தி அதி⁴கதங். **ஸஹிதங்** ஸம்புண்ணங் **ஹிதங்** அபி⁴வுத்³தி⁴ங் **கரங்** கரொந்தோ ஸுட்டு² க³த³தீதி **ஸுக³தோ** மஞ்ஜுபா⁴ணீ புப்³ப³பு³த்³தா⁴ விய நெக்க²ம்மாதி³னா காமச்ச²ந்தா³தி³கே பஜஹந்தோ க³ந்த்வா அரஹத்தமக்³கே³ன ஸவாஸனஸகலகிலேஸே ஸமுச்சி²ந்தி³த்வா ஸோப⁴னங் நிப்³பா³னபுரங் க³தோதி வா **ஸுக³தோ**தி வுத்தோ ஸோ மஹாமுனி அத்தனோ அபரிமிதபாரமிதாஸிம்பகசக³லிததிலகபா⁴வேன **லோகங்** லோகத்தயங், ஸஹிதங் லோகந்தி வா யோஜனீயங் **அலங்கத்துங்** அலங்கரணாயாதி. இத³ங் பாத³சதுக்காதி³யமகமப்³யபேதங்.

30. **கமலங்** பது³மங் **கங்** ஜலங் **அலங்கத்துங்** பஞ்சவித⁴பது³மஸஞ்ச²ன்னஸ்ஸ உத³கஸ்ஸ ரமணீயத்தா ஸஜ்ஜேதுங் ஹோதி. **அவனதோ³** காலே வுட்டி²ஸம்பதா³ய ஸஸ்ஸஸம்பதா³தீ³னங் காரணத்தா ஆரக்க²ங் தெ³ந்தோ **வனதோ³** மேகோ⁴ **அம்ப³ரங்** ஆகாஸங் **அலங்கத்துங்** ஜலதா⁴ரபா⁴ரப⁴ரிதம்ப³ரகுச்சி²யா த³ஸ்ஸனீயத்தா ஸஜ்ஜேதுங் ஹோதி, **ஸஹிதங்** ஸம்புண்ணங் **ஹிதங்** அபி⁴வுட்³டி⁴ங் **கரங்** கரொந்தோ **ஸுக³தோ** சித்ரகதீ² ஸுந்த³ரங் நிப்³பா³னங் க³தோ வா **ஸோ ஸுக³தோ** ஸோ ததா²க³தோ **லோகங்** லோகத்தயங், **ஸஹிதங்** லோகங் வா **அலங்கத்துங்** சித்ரகதா²தி³காரணேஹி தாதி³ஸஸ்ஸ அஞ்ஞஸ்ஸ ச லோகராமணெய்யஸ்ஸாபா⁴வா ஸஜ்ஜேதுங் ஹோதி. ஸப்³ப³பத³த்தா²னங் ஸத்தாப்³யபி⁴சாரித்தா ஹோதீதி க³ம்மங். ததோயேவ ஸப்³பே³ பட²மந்தப⁴வனக்ரியாய யுஜ்ஜந்தீதி வத³ந்தி. இத³ங் அப்³யபேதசதுக்கபாதா³தி³யமகங்.

31. **அப்³யபேதாதி³யமக-ஸ்ஸேஸோ லேஸோ நித³ஸ்ஸிதோ;**
ஞெய்யானி'மாயேவ தி³ஸா-ய'ஞ்ஞானி யமகானிபி.

31. இச்சேவமபி⁴மதயமகே அப்³யபேதபாதா³தி³யமகஸ்ஸ தி³ஸாமத்தங் த³ஸ்ஸெத்வா உபஸங்ஹரதி "**அப்³யபேதே**"ச்சாதி³னா. **அப்³யபேதஸ்ஸ** அப்³யவஹிதஸ்ஸ சதுன்னங் பாதா³னங் **ஆதோ³**, ஆதி³பூ⁴தஸ்ஸ வா யமகஸ்ஸ **ஏஸோ** யதா²வுத்தோ **லேஸோ** கோசிதே³வ பே⁴தோ³ **நித³ஸ்ஸிதோ** விகப்பிதோ. அபரானிபி கிங் ந விகப்பியந்தீதிசேதி ஆஹ "**ஞெய்யானி**"ச்சாதி³. **இமாய தி³ஸாய** இமினா உபாயேன மக்³கே³னேவ **அஞ்ஞானி** வுத்ததோ அபரானி து³தியபாதா³தி³யமகததியபாதா³தி³யமகசதுத்த²பாதா³தி³யமகாதீ³னி அப்³யபேதானிபி பட²மது³தியபாதா³தி³யமகபட²மததியபாதா³தி³யமகானிபி ப்³யபேதானி, பட²மசதுத்த²து³தியததியபாதா³தி³யமகாதீ³னிபி அப்³யபேதப்³யபேதானி, ததா² மஜ்ஜ²ந்தபாத³யமகானி **ஞெய்யானி** ஜானிதப்³பா³னி, விஞ்ஞூனங் தாதி³ஸாய தி³ஸாய த³ஸ்ஸிதத்தாதி. தத்த² ச -

"கு³ணாகு³ணேன ஸஹ தே, ஸாத⁴வோ'ஸாத⁴வோ ஜனா;
விகா³ஹந்தே ஸமங் நாத², சித்தங் சித்தே கத²ங் நு தே".

இச்சாதி³னா து³தியபாதா³தி³யமகாதீ³னி அப்³யபேதானி,

"பியேன வசஸா ஸப்³பே³,
பியேன'ப்பியபா⁴ணினோ;
பாதா³னதே ஜினோகாஸி,
ஸோ த⁴ம்மோ ஹந்து வோ'ப்பியங்".

இச்சாதி³னா பட²மது³தியபாதா³தி³யமகாதீ³னி அப்³யபேதானி,

"ஸ'மலங் ஸமலங் கத்துங், ஸுசிரங்ஸுசி ரங்ஜயே;
ஸுசிரங் ஸுசிரங்க³ங் தங், ஸ'மலங் ஸமலங்பி⁴ யோ".

இச்சாதி³னா பட²மசதுத்த²து³தியததியபாதா³தி³யமகாதீ³னி அப்³யபேதப்³யபேதானி,

"மனோஹர ஹர க்லேஸங், ஜின சேதோப⁴வங் மம;
நனு த்வங் பாரமீஸாரா-மதபா⁴விதமோஸத⁴ங்".

இச்சாதி³னா மஜ்ஜ²பாத³யமகானி,

“ஸாது⁴னா ரஞ்ஜய ஜய-த்³த⁴னினா’பூரயி மஹிங்;
யோ தங் ஜினவரங் தீ⁴ர-மத்த²காமோஸி சே துவங்”.

இச்சாதி³னா அந்தபாத³யமகானி ஜானிதப்³பா³னி.

31. ஏவங் அபி⁴மதயமகேன அப்³யபேதயமகானமுபாயாதீ³னி நிக³மெந்தோ ஆஹ **“அப்³யபேதி”**ச்சாதி³. **அப்³யபேதாதி³யமகஸ்ஸ** விஸதி³ஸவண்ணேஹி அப்³யவஹிதாதி³யமகஸ்ஸ, அப்³யபேதபாதா³தி³யமகஸ்ஸ வா **ஏஸோ லேஸோ** “ஸுஜனி”ச்சாதி³கோ அப்பகோதா³ஹரணனயோ **நித³ஸ்ஸிதோ** நித்³தி³ட்டோ². **அஞ்ஞானி யமகானிபி இமாயேவ தி³ஸாய** இமினா நயேனேவ **ஞெய்யானி** விஞ்ஞூஹி ஞாதப்³பா³னி. ஆதோ³ யமகங், ஆதி³பூ⁴தங் வா யமகங், அப்³யபேதஞ்ச தங் ஆதி³யமகஞ்சாதி வாக்யங். ஏவங் த³ஸ்ஸிதேன இமினா கமேன அப்³யபேதது³தியபாதா³தி³யமகாத³யோ ஞாதப்³பா³தி அதி⁴ப்பாயோ.

தத்த² அப்³யபேதது³தியபாதா³தி³யமகமேவங் வேதி³தப்³ப³ங் -

கு³ணாகு³ணேன ஸஹ தே, ஸாத⁴வோ’ஸாத⁴வோ ஜனா;
விகா³ஹந்தே ஸமங் நாத², சித்தங் சித்தே கத²ங் நு தே.

போ⁴ **நாத² தே** துய்ஹங் **சித்தே ஸாத⁴வோ அஸாத⁴வோ தே ஜனா கு³ணாகு³ணேன** ஸகஸககு³ணேன அகு³ணேன ச **ஸஹ ஸமங்** ஏகஜ்ஜ²ங் **கத²ங் நு விகா³ஹந்தே**, சித்தங் அச்ச²ரியங் ஸுஜனது³ஜ்ஜனேஸு ஸமமெத்தா அச்ச²ரியாதி அதி⁴ப்பாயோ.

அப்³யபேதபட²மது³தியபாதா³தி³யமகமேவங் த³ட்ட²ப்³ப³ங் -

பியேன வசஸா ஸப்³பே³, பியேன’ப்பியபா⁴ணினோ;
பாதா³னதே ஜினோகாஸி, ஸோ த⁴ம்மோ ஹந்து வோ’ப்பியங்.

ஜினோ அப்பியபா⁴ணினோபி ஸப்³பே³ ஜனே பியேன யேன வசஸா பாதா³னதே அகாஸி, ஸோ த⁴ம்மோ வோ அப்பியங் ஹந்து. எத்த² **அபி**ஸத்³த³பரியாயஸ்ஸ **பி**ஸத்³த³ஸ்ஸ க³ஹிதத்தா யதிப⁴ங்கோ³ நத்தி².

பட²மசதுத்த²து³தியததியபாதா³தி³அப்³யபேதப்³யபேதயமகமேவங் த³ட்ட²ப்³ப³ங் -

ஸ’மலங் ஸமலங் கத்துங், ஸுசிரங்ஸுசி ரஞ்ஜயே;
ஸுசிரங் ஸுசிரங்க³ங் தங், ஸ’மலங் ஸமலங்பி⁴ யோதி.

எத்த² “ஸமலங் ஸமலங், ஸுசிரங் ஸுசிர”ந்தி விஸதி³ஸவண்ணேஹி அப்³யவஹிதத்தா அப்³யபேதங், “ஸமலங் ஸமல”ந்தி புப்³ப³பரயுக³ளங் [புப்³ப³பரயுக³ளத்³வயங் (க.)] “கத்து”மிதி பி⁴ன்னவண்ணேஹி, “ஸுசிரங் ஸுசிர”ந்தி புப்³ப³பரயுக³ளங் [புப்³ப³பரயுக³ளத்³வயங் (க.)] “ஜயே”தி பி⁴ன்னவண்ணேஹி ச ப்³யவஹிதத்தா ப்³யபேதஞ்ச ஹோதி. **ஸுசிரங்ஸுசி** ஸோபப⁴னரங்ஸினா உசி யுத்தோ **யோ** ஜினோ **ஸங்** ஸந்திங் நிப்³பா³னங் **ஸமலங்பி⁴** அலபி⁴, **அலங்** அச்சந்தங் அதிஸயேன **ஸுசிரங்க³ங்** விஸுத்³த⁴தே³ஹங் **தங்** ஜினங் **ஸமலங்** ஜல்லிகாஸங்கா²தேன, ராகா³தி³குச்சி²தஸங்கா²தேன வா மலேன ஸஹிதங் **ஸங்**

அத்தானங் **அலங்கத்துங்** நிம்மலங் கத்வா ஸஜ்ஜேதுங் **ஸுசிரங்** ஸுசிரகாலங் **ரங்ஜயே** அத்தனி அபி⁴ரமாபெய்ய.

பாத³மஜ்ஜ²யமகமேவங் த³ட்ட²ப்³ப³ங் -

மனோஹர ஹர க்லேஸங், ஜின சேதோப⁴வங் மம;
நனு த்வங் பாரமீஸாரா-மதபா⁴விதமோஸத⁴ந்தி.

மனோஹர ஜின மம சேதோப⁴வங் **க்லேஸங்** ஸந்தாபங் **ஹர** அபனய, த்வங் பாரமீஸாராமதபா⁴விதங் **ஓஸத⁴ங்** தி³ப்³போ³ஸத⁴ங் நனு.

பாத³ந்தயமகமேவங் த³ட்ட²ப்³ப³ங் -

ஸாது⁴னா ரங்ஜய ஜய-த்³த⁴னினா'பூரயி மஹிங்;
யோ தங் ஜினவரங் தீ⁴ர-மத்த²காமோஸி சே துவந்தி.

யோ ஜினவரோ ஸாது⁴னா **ஜயத்³த⁴னினா** வேனெய்யஜயகோ⁴ஸேன மஹிங் ஆபூரயி, தீ⁴ரங் தங் ஜினவரங் துவங் ஸப்புரிஸ சே அத்த²காமோ அஸி, **ரங்ஜய** அபி⁴ரமாபேஹி. இமினா நித்³தி³ட்ட²யமகேஹேவ அவஸேஸா ததியபாதா³தி³யமகாத³யோ விஞ்ஞெய்யா.

32. **அச்சந்தப³ஹவோ தேஸங்,**
பே⁴தா³ ஸம்பே⁴த³யோனியோ;
தத்தா²பி கேசி ஸுகரா,
கேசி அச்சந்தது³க்கரா.

32. கிங் பன ஸாகல்லேன ந விகப்பிதானீதி ஆஹ "**அச்சந்தி**"ச்சாதி³. **தேஸங்** விகப்பானங் ஸம்பே⁴தோ³ ஸங்கரோ மிஸ்ஸத்தமுச்சாரணப்பகாரோ யோனி பப⁴வோ யேஸங் தே **ஸம்பே⁴த³யோனியோ**, **பே⁴தா³** பகாரா **அச்சந்தப³ஹவோ** அதிஸயேன ப³ஹுலா யதா²வுத்தனயேன ஸம்ப⁴வந்தி, **தத்தா²பி** தேஸு விகப்பேஸுபி **கேசி** விகப்பா ஸுகே²ன கரீயந்தி பயுஜ்ஜந்தீதி **ஸுகரா**, தப்³பி³பரீதோ ச **கேசி** விகப்பா அச்சந்தது³க்கரா. இதி த்³விதா⁴ ஸங்க³ய்ஹந்தி, தேஸு ஸுகரானங் கேஸஞ்சி அபி⁴மதயமகானங் முக²மத்தங் த³ஸ்ஸிதங். இதா³னி து³க்கரானங் கேஸஞ்சி முக²மத்தங் ந ஸப்³ப³மேவங் வேதி³தப்³ப³ங்.

ஸமுன்னதேன தே ஸதா,
கத²ங் ந தே ந தே ஸியுங்;
யதோ நதேனதேபி'தோ,
ஸியுங் ந தே நதே ஸுபா⁴.

இத³ங் பாத³சதுக்கமஜ்ஜ²யமகமப்³யபேதப்³யபேதமேகரூபங் து³க்கரங்.

ந பா⁴ஸுரா தேபி ஸுரா விபூ⁴ஸிதா,
ததா²ஸுரா பூ⁴ரி ஸுராபராஜிதா;
ஸபா⁴ஸு ராஜாபி ததா² ஸுராஜிதோ,
யதா² ஸுராஜந்தி ஸுராவினிஸ்ஸடா.

இத³ங் சதுக்கபாத³மஜ்ஜ²யமகமேகரூபப்³யபேதங்.

32. ஸப்³ப³மித³மனுத்³தி³ஸித்வா லக்க²ணாதிதே³ஸேன நிக³மனங் கிமத்த²மிச்சாஸங்காயமாஹ "**அச்சந்தே**"ச்சாதி³. **தேஸங்** யமகானங் **ஸம்பே⁴த³யோனியோ** பபே⁴து³ப்பத்திகாரணபூ⁴தா **பே⁴தா³** உச்சாவசபகாரா **அச்சந்தப³ஹவோ, தத்தா²பி** தேஸுபி **கேசி** யமகா **ஸுகரா** ஸுஸாதி⁴யா, **கேசி அச்சந்தது³க்கரா** அதிஸயேன து³ஸ்ஸாதி⁴யா. ஸம்பே⁴தோ³ யோனி யேஸந்தி விக்³க³ஹோ.

இஹ ஸுகரஸ்ஸ உபதி³ஸிதத்தா து³க்கரயமகபவேஸோபாயமத்தமுபதி³ஸீயதே -

"மனங் மனங் ஸத்து² த³தெ³ய்ய சே யோ,
மனங் மனங் பீணயத'ஸ்ஸ ஸத்து²;
மனங் மனங் தேன த³தெ³ய்ய சே ந,
மனங் மனங்ப'ஸ்ஸ ந ஸாது⁴புஜ்ஜ"ந்தி.

இத³ங் பாத³சதுக்காதி³யமகமேகரூபங் அப்³யபேதப்³யபேதங்.

யோ புக்³க³லோ **மனங்** அத்தனோ சித்தங் **ஸத்து²** ஜினஸ்ஸ **மனங்** க²ணமத்தம்பி த³தெ³ய்ய சே, **ஸத்து²** முனிந்த³ஸ்ஸ **மனங்** சித்தங் **அஸ்ஸ** புக்³க³லஸ்ஸ **மனங்** சித்தங் **பீணயதி** ஸம்பீணேதி, **தேன** தஸ்மா **மனங் மனங்** சித்தங் சித்தங் **த³தெ³ய்ய சே ந** யதி³ நோ த³தெ³ய்ய, **அஸ்ஸ** புக்³க³லஸ்ஸ **மனங்** சித்தங் **மனங்பி** முஹுத்தம்பி **ஸாது⁴புஜ்ஜங்** ஸாதூ⁴ஹி பூஜிதப்³ப³ங் **ந** ப⁴வதி.

"ஸமுன்னதேன தே ஸதா,
கத²ங் ந தே ந தே ஸியுங்;
யதோ நதே'நதேபி'தோ,
ஸியுங் ந தே நதே ஸுபா⁴"தி.

இத³ங் பாத³சதுக்கமஜ்ஜ²யமகமேகரூபமப்³யபேதப்³யபேதங்.

யதோ யேன காரணேன **தே** துய்ஹங் **ஸதா** ஸோப⁴னேன **ஸமுன்னதேன** ஸம்மா உன்னதேன ஹேதுனா **நதேபி** அவனதேபி **அனதேபி** அனவனதேபி **தே தே ஸுபா⁴** தே தே ஸோப⁴னா **ந ந ஸியுங்,** ப⁴வந்தேவ, **அதோ** தேன காரணேன **தே ஸுபா⁴** தே ஸோப⁴னா **நதே** அவனதே **கத²ங் ந ஸியுங்,** ப⁴வந்தேவ.

"ஜினங் பணாமோனதஸஜ்ஜனங் ஜனங்,
கு³ணே நிவேஸெந்தமஸஜ்ஜனங்'ஜனங்;
வேனெய்யனெத்தே கு³ணபா⁴ஜனங் ஜனங்,
நமே மமெந்தங் க²லு ஸஜ்ஜனங்ஜன"ந்தி.

இத³ங் பாத³சதுக்கந்தயமகமேகரூபமப்³யபேதப்³யபேதயமகங் து³க்கரங்.

பணாமோனதஸஜ்ஜனங் பணாமிதுகாமோனதஸாது⁴ஜனவந்தங் **ஜனங்** வேனெய்யஜனங் **அஸஜ்ஜ** பமாத³மகத்வா **கு³ணே** ஸீலாதி³கு³ணே **நிவேஸெந்தங்** நியோஜெந்தங் வேனெய்யனெத்தே **அஞ்ஜனங்** அஞ்ஜனபூ⁴தங் **கு³ணபா⁴ஜனங்** கு³ணானமாதா⁴ரபூ⁴தங் **ஸஜ்ஜனங்ஜனங்** இமினா காரணேன ஸாது⁴ஜனானங்

அஞ்ஜனபூ◌⁴தங் **ஜனங்** ஸாது◌⁴ஜனங் **க²லு** ஏகந்தேன **மமெந்தங்** மமாயந்தங் **நங்** ஜினங் **நமே** நமாமி.

“ஸாபா◌⁴ஸு ஸாபா◌⁴ பு◌⁴வனே ஜினஸ்ஸ,
ஸாபா◌⁴ய ஸா பா◌⁴ஸதியேவ ஜாது;
ஸாபா◌⁴ய ஸா பா◌⁴தி ந சே கத²ங் ந,
ஸாபா◌⁴ ஸஸாபா◌⁴னமதிச்ச பா◌⁴தீ”தி.

இத³ங் பாத³சதுக்காதி³யமகேகரூபப்³யபேதங்.

பு◌⁴வனே ஸத்தலோகே **ஸாபா◌⁴ஸு** விஜ்ஜமானாபா◌⁴ஸு **ஜினஸ்ஸ ஸாபா◌⁴** ஸோப◌⁴னா ஆபா◌⁴ **ஸாபா◌⁴ய** விஜ்ஜமானாய, ஸோப◌⁴னாய வா ஆபா◌⁴ய ஆபா◌⁴தோ **ஜாது** ஏகந்தேன **பா◌⁴ஸதியேவ** தி³ப்பதேவ, **ஸா** ஜினாபா◌⁴ **ஸாபா◌⁴ய** விஜ்ஜமானாபா◌⁴தோ அதி◌⁴கா ஹுத்வா **சே ந பா◌⁴தி** யதி³ ந பா◌⁴ஸதி, **ஸஸாபா◌⁴னங்** விஜ்ஜமானஸோப◌⁴னாபா◌⁴னங் ப்³ரஹ்மாதீ³னங் **ஸாபா◌⁴** ஸோப◌⁴னாபா◌⁴யோ **அதிச்ச** அதிக்கம்ம **கத²ங் ந பா◌⁴தி,** பா◌⁴ஸதியேவ.

“ந பா◌⁴ஸுரா தேபி ஸுரா விபூ◌⁴ஸிதா,
ததா²ஸுரா பூ◌⁴ரி ஸுராபராஜிதா;
ஸபா◌⁴ஸு ராஜாபி ததா² ஸுராஜிதோ,
யதா² ஸுராஜந்தி ஸுராவினிஸ்ஸடா”தி.

இத³ங் பாத³சதுக்கமஜ்ஜ²யமகேகரூபப்³யபேதங்.

ஸுராவினிஸ்ஸடா ஸுராபானதோ அபக³தா ஜனா **யதா² ஸுராஜந்தி**, ததா² **விபூ◌⁴ஸிதா** விஸேஸேன அலங்கதா **தேபி ஸுரா** தே தே³வா அபி **ந பா◌⁴ஸுரா** ஸோப◌⁴மானா ந ஹொந்தி, **ததா²** ஏவங் **ஸுராபராஜிதா** ஸுராபானஹேது பராஜிதபா◌⁴வங் பத்தா **பூ◌⁴ரி அஸுரா** ப³ஹவோ வேபசித்திஆத³யோ அஸுராபி **ந பா◌⁴ஸுரா** ந ஸோப◌⁴ந்தி, **ததா²** ஏவங் **ஸுராஜிதோ** ஸுட்டு² அலங்கதோ **ராஜாபி ஸபா◌⁴ஸு ந பா◌⁴ஸுரோ**.

“ஜினாணத்தியங் யோ’ஹிதாஸா ஸிதாஸா,
அவஸ்ஸங்வ தே ஹொந்த்ய’தாஸா ஹதாஸா;
அதோ ஸப்³ப³பாபே ஸதாஸா வதாஸா,
கரொந்தேவ ஸந்திஸ்ஸிதா ஸாமிதாஸா”தி.

இத³ங் பாத³சதுக்கந்தயமகமேகரூபப்³யபேதங்.

யே ஸப்புரிஸா **ஜினாணத்தியங்** பு³த்³த◌⁴ஸ்ஸ வினயபஞ்ஞத்திஸங்கா²தாணத்தியங் **ஓஹிதாஸா** அவீதிக்கமவஸேன பதிட்டி²தஆஸா ஹொந்தி **ஸிதாஸா** பரிஸுத்³தா◌⁴ஸா, **தே** ஸாத◌⁴வோ **ஹதாஸா** அனுக்கமேன ஹததண்ஹா **அவஸ்ஸங்வ** ஏகந்தேனேவ **அதாஸா** ப◌⁴யரஹிதா யதோ ஹொந்தி, **அதோ** தஸ்மா **ஸப்³ப³பாபே** ஸப்³பா³குஸலே **ஸதாஸா** ப◌⁴யஸஹிதா **வதாஸாவ** நிரவஜ்ஜவதாபி◌⁴லாஸவந்தோ ஸாது◌⁴ஜனா **ஸந்திஸ்ஸிதா** ஸந்தினிஸ்ஸிதாயோ **ஸாமிதாஸா** ஸாமிபா◌⁴வாஸாயோ கரொந்தேவ.

33. **யமகங் தங் பஹேளீ ச, நேகந்தமது◌⁴ரானி’தி;**
உபெக்கி²யந்தி ஸப்³பா³னி, ஸிஸ்ஸகே²த³ப◌⁴யா மயா.

33. நனு யமகங் நாம கவீனங் ஸாமத்தி²யவிஸேஸஸூசகந்தி தத்த² தங் ஸோபயோக³ங், பஹேளிகா ச ஸோபயோகா³ கீளாவினோத³னே ஸம்பா³த◌⁴ட்டா²னமந்தனே பரப்³யாமோஹனே [பரமப்³யாமோஹனே (க॰), காப்³யாதா³ஸ 3.97] ச, தஸ்மா தத்த² கத²முபெக்கா² ப◌⁴வதோதி ஆஹ **"யமக"**ந்திஆதி³. **தங்** யதா²வுத்தங் **யமகஞ்ச** ஸுகரது³க்கரப்பபே◌⁴த³ங். **பஹேளிகா** பன புப்³பா³சரியேஹி ஸோளஸ நித்³தி³ட்டா² ஸமாக³தாவஞ்சிதாதி³கா. தத்தி²த³ங் லக்க²ணங் -

ஸமாக³தா நாம ஸியா, கு³ள்ஹத்தா² பத³ஸந்தி◌⁴னா;
வஞ்சிதாஞ்ஞத்த² ருள்ஹேன, யத்த² ஸத்³தே³ன வஞ்சனா.

உக்கந்தாதிப்³யவஹித-ப்பயோகா³ மோஹகாரினீ;
ஸியா **பமுஸ்ஸிதா** யஸ்ஸா, து³ப்³போ³த◌⁴த்தா² பதா³வலி.

ஸமானரூபா'முக்²யத்தா²-ரோபாஹிதபதா³ ஸியா;
ப²ருஸா பச்சயாதீ³ஹி, ஜாதஸத்³தா³ கத²ஞ்சிபி.

ஸங்க்²யாதா நாம ஸங்க்²யானங், யத்த² ப்³யாமோஹகாரணங்;
அஞ்ஞதா²'பா◌⁴ஸதே யத்த², வாக்யத்தோ² ஸா **பகப்பிதா**.

ஸா **நாமந்தரிகா** யஸ்ஸா, நாமே நானத்த²கப்பனா;
நிபூ◌⁴தா'வட்டி²தஞ்ஞத்தா², துல்யத்த²ஸுதிஹேதுதோ.

ஸமானஸத்³தா³ ஸா இட்ட²-ஸத்³த³பரியாயஸாதி◌⁴தா;
ஸம்முள்ஹா மூள்ஹதாயேவ, நித்³தி³ட்ட²த்தா²பி ஸாது◌⁴கங்.

யஸ்ஸா ஸம்ப³ந்த◌⁴பா³ஹுல்யா, நாமங் ஸா **பாரிஹாரிகீ**;
ஏகச்ச²ன்னா ப◌⁴வே ப்³யஞ்ஜா-தெ◌⁴ய்யங் நிஸ்ஸயகோ³பனா.

ஸா ப◌⁴வே **உப◌⁴யச்ச²ன்னா,** யஸ்ஸா உப◌⁴யகோ³பனா;
ஸங்கிண்ணா நாம ஸா யஸ்ஸா, நானாலக்க²ணஸங்கரோதி.

தோ³ஸத்தேபி சேஸங் ஸப்³பே³ஸங் உக்கந்தாதீ³ஸு தோ³ஸபா◌⁴வே நாரோபிதப்³பா³. ஏஸா ஹி [மனஸோதி (க॰)] "ப³ஹுகு³ணே பணமதி"ச்சாதி³னா [ஸுபோ³தா◌⁴லங்கார 44 கா³தா²] வாக்யஸங்கிண்ணனாமேன ந வுத்தா, பகப்பிதா ச ஸங்ஸயதோ³ஸபரிஹாரேன "யாதே து³தியங் நிலய"ந்தி [ஸுபோ³தா◌⁴லங்கார 112 கா³தா²] ஆதி³னா நித்³தி³ட்டா².

"பப◌⁴வா'நதவித்திண்ணா, தவா'ணா மஹதீ ஸதி;
சிராய ஜயதங் நாத², பஹுதப²லஸாத◌⁴னீ"தி.

அயங் **ஸமாக³தா**.

"ப◌⁴த்³த³மேவோ'பஸேவெய்ய, விது◌⁴தமத³கிப்³பி³ஸங்;
ஸம்பாபயே புரங் கே²மங், ஸ த³ந்தோ'த்தனிஸேவின"ந்தி.

அயங் **வஞ்சிதா**.

பமுஸ்ஸிதாத³யோ து லக்க²ணானுஸாரேன, தத்தோ²தா³ஹரணானுஸாரேன ச வேதி³தப்³பா³.

ஏவங் புப்³பா³சரியேஹி பரிகப்பிதா பஹேளிகா சேதி ஏதானி **ஸப்³பா³னி ஏகந்தேன** நியமேன **ந மது⁴ரானி** அத்த²ரஸஸ்ஸ வா ஸத்³த³ரஸஸ்ஸ வா கஸ்ஸசி அபா⁴வேன அஸ்ஸாதி³தப்³பா³னி ந ஹொந்தீதி இமினா காரணேன **ஸிஸ்ஸான**முப்பன்னோ **கே²தோ³**யேவ **ப⁴யங்** ததோ தேஸங் கே²த³தோ வா உப்பன்னப⁴யதோ மயா உபெக்கி²யந்தீதி ஸம்ப³ந்த⁴னீயங்.

33. ஏவங் ஸுகரது³க்கரவஸேன து³வித⁴த்தங் வத்வா கவீனங் ஸாமத்தி²யப்பகாஸனே ஸப்பயோஜனயமகானஞ்ச, கீளாவினோத³னே ஸம்பா³த⁴ட்டா²னஸம்மந்தனே பரப்³யாமோஹனே சாதி இமேஸு ஸப்பயோஜனானஞ்ச பஹேளிகானமவசனே காரணங் நித்³தி³ஸதி "**யமக**"மிச்சாதி³னா. **தங் யமகங்** யதா²வுத்தங் ஸுகரது³க்கராதி³பே⁴த³ங் யமகஜாதஞ்ச **பஹேளி** ச புப்³பா³சரியேஹி நித்³தி³ட்டா² ஸமாக³பா⁴தி³கா பஹேளிகா ச **இதி** இமானி **ஸப்³பா³னி ஏகந்தமது⁴ரானி** ந இதி அஸ்ஸாதே³தப்³ப³ஸ்ஸ அத்த²ரஸஸ்ஸ, ஸத்³த³ரஸஸ்ஸ வா நியமதோ அபா⁴வா ஏகந்தேன அமது⁴ரானி, **இதி** இமினா காரணேன ச **ஸிஸ்ஸகே²த³ப⁴யா** ஸிஸ்ஸானங் அஸஹனஸங்கா²தாய அஸஹனேன ஜாதாய வா பீ⁴தியா ச மயா உபெக்கீ²யந்தி. ஸிஸ்ஸானங் கே²தோ³யேவ ப⁴யங், ஸிஸ்ஸகே²த³தோ உப்பன்னங் வா ப⁴யங், ததோதி விக்³க³ஹோ.

எத்த² பஹேளிகா ஏவங் த³ட்ட²ப்³பா³ -

ஸமாக³தா ச வஞ்சிது-க்கந்தா பமுஸ்ஸிதாபி ச;
ஸமானரூபா ப²ருஸா, ஸங்க்²யாதா ச பகப்பிதா.

அதோ²பி நாமந்தரிகா, நிபூ⁴தா ச பஹேளிகா;
அதோ² ஸமானஸத்³தா³ ச, ஸம்முள்ஹா பாரிஹாரிகீ;
ஏகச்ச²ன்னோப⁴யச்ச²ன்னா, ஸங்கிண்ணாதி ச ஸோளஸாதி.

தத்ரித³ங் லக்க²ணங் -

ஸமாக³தா நாம ஸியா, கு³ள்ஹத்தா² பத³ஸந்தி⁴னா;
வஞ்சிதாஞ்ஞத்த² ருள்ஹேன, யத்த² ஸத்³தே³ன வஞ்சனா.

உக்கந்தாதிப்³யவஹித-ப்பயோகா³ மோஹகாரினீ;
ஸியா **பமுஸ்ஸிதா** யஸ்ஸா, து³ப்³போ³த⁴த்தா² பதா³வலி.

ஸமானரூபா'முக்²யத்தா²-ரோபாஹிதபதா³ ஸியா;
ப²ருஸா பச்சயாதீ³ஹி, ஜாதஸத்³தா³ கத²ஞ்சிபி.

ஸங்க்²யாதா நாம ஸங்க்²யானங், யத்த² ப்³யாமோஹகாரணங்;
அஞ்ஞதா²'பா⁴ஸதே யத்த², வாக்யத்தோ² ஸா **பகப்பிதா**.

ஸா **நாமந்தரிகா** யஸ்ஸா, நாமே நானத்த²கப்பனா;
நிபூ⁴தா'வட்டி²தஞ்ஞத்தா², துல்யத்த²ஸுதிஹேதுதோ.

ஸமானஸத்³தா³ ஸா இட்ட²-ஸத்³த³பரியாயஸாதி⁴தா;
ஸம்முள்ஹா மூள்ஹதாயேவ, நித்³தி³ட்ட²த்தா²பி ஸாது⁴கங்.

யஸ்ஸா ஸம்ப³ந்த⁴பா³ஹுல்யா, நாமங் ஸா **பாரிஹாரிகீ**;

ஏகச்ச²ன்னா ப⁴வே ப்³யஞ்ஜா-தெ⁴ய்யங் நிஸ்ஸயகோ³பனா.

ஸா ப⁴வே **உப⁴யச்ச²ன்னா,** யஸ்ஸா உப⁴யகோ³பனா;
ஸங்கிண்ணா நாம ஸா யஸ்ஸா, நானாலக்க²ணஸங்கரோதி.

அயங் பனெத்த² அத்தோ² - **பத³ஸந்தி⁴னா** பதா³னங் ஸந்தா⁴னதோ **கு³ள்ஹத்தா²** அபாகடத்தா² **ஸமாக³தா** நாம ஸியா. **கு³ள்ஹத்தா²**தி பஸித்³தா⁴னுவாதே³ன அபஸித்³தா⁴ ஸமாக³தா விதீ⁴யதே. இதோ பரம்பி அனுவாதா³னுவாத்³யபா⁴வோ ஏவங் வேதி³தப்³போ³. **யத்த²** பஹேளிகாயங் **அஞ்ஞத்த² ருள்ஹேன ஸத்³தே³ன** அஞ்ஞஸ்மிங் அத்தே² பஸித்³தே⁴ன ருள்ஹிஸத்³தே³ன வஞ்சனா **வஞ்சிதா** நாம ஸியா.

அதிப்³யவஹிதப்பயோகா³ அதிஸயேன அந்தரிதபயுஜ்ஜமானபத³யுத்தா ததோயேவ **மோஹகாரினீ** ஸம்மோஹகாரிகா பஹேளிகா **உக்கந்தா** நாம. **யஸ்ஸா** பஹேளிகாய **பதா³வலி** பத³பந்தி **து³ப்³போ³த⁴த்தா²** து³ரனுபோ³தா⁴பி⁴தெ⁴ய்யா, ஸா **பமுஸ்ஸிதா** நாம.

அமுக்²யத்தா²ரோபாஹிதபதா³ அப்பதா⁴னத்தே² முக்²யத்த²பகாஸகஸத்³தா³னங் கிஞ்சி ஸத⁴ம்மங் நிஸ்ஸாய ஆரோபனதோ உபட்டி²தபத³யுத்தா **ஸமானரூபா** நாம ஸியா. **பச்சயாதீ³ஹி** பச்சயாதே³ஸாதீ³ஹி **கத²ஞ்சிபி** யேன கேனசி பகாரேன **ஜாதஸத்³தா³** நிப்ப²ன்னஸத்³தா³ **ப²ருஸா** நாம.

யத்த² யஸ்ஸங் பஹேளிகாயங் **ஸங்க்²யானங்** க³ணனங் வுத்தமபி ப்³யாமோஹகாரணங் ஹோதி, ஸா பஹேளிகா **ஸங்க்²யாதா நாம** ஸியா. **யத்த²** யஸ்ஸங் பஹேளிகாயங் **வாக்யத்தோ²** ஸமுதா³யத்தோ² **அஞ்ஞதா²** அஞ்ஞேன பகாரேன **ஆபா⁴ஸதே** விஞ்ஞாயதே, **ஸா பகப்பிதா** நாம.

யஸ்ஸா பஹேளிகாய **நாமே** பயுத்தாபி⁴தா⁴னே **நானத்த²கப்பனா** விவிதா⁴பி⁴தெ⁴ய்யகப்பனா ஸம்ப⁴வதி, **ஸா** பஹேளிகா **நாமந்தரிகா** நாம. **துல்யத்த²ஸுதிஹேதுதோ** ஸமானத்த²ஸத்³தா³னங் பயோக³ஹேதுயா **அவட்டி²தஞ்ஞத்தா²** பதிட்டி²தஅஞ்ஞத்தா² ஹோதி, ஸா **நிபூ⁴தா** நாம.

யா பஹேளிகா **இட்ட²ஸத்³த³பரியாயஸாதி⁴தா** இச்சி²தத்த²ஸத்³த³ஸ்ஸ வேவசனேஹி நிப்பா²தி³தா ஹோதி, **ஸா ஸமானஸத்³தா³** நாம. ஸாது⁴கங் **நித்³தி³ட்ட²த்தா²பி** த³ஸ்ஸிதஅத்த²யுத்தாபியா **மூள்ஹதாயேவ** ஸம்மோஹபா⁴வத்த²ங் ஏவ ப⁴வதி, ஸா **ஸம்முள்ஹா** நாம.

யஸ்ஸா பஹேளிகாய விரசனே **நாமங்** த³ஸ்ஸியமானங் நாமங் **ஸம்ப³ந்த⁴பா³ஹுல்யா** ஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ஸ ப³ஹுலபா⁴வதோ ப⁴வதி, **ஸா பாரிஹாரிகீ** நாம. **யஸ்ஸா ஆதெ⁴ய்யங் ப்³யஞ்ஜ** அபி⁴ப்³யஞ்ஜிய பகாஸெத்வா **நிஸ்ஸயகோ³பனா** ஆதா⁴ரகு³த்தி ப⁴வதி, ஸா **ஏகச்ச²ன்னா** நாம.

யஸ்ஸா பயோகே³ **உப⁴யகோ³பனா** உபி⁴ன்னமாதா⁴ராதெ⁴ய்யானங் கோ³பனா ப⁴வதி, ஸா **உப⁴யச்ச²ன்னா** நாம. **யஸ்ஸா நானாலக்க²ணஸங்கரோ** ஸமாக³தாதி³னானாவித⁴லக்க²ணானங் ஸங்கரோ ஹோதி, ஸா **ஸங்கிண்ணா** நாம ஸியா.

இதா³னி ஸமாக³தாதீ³னங் லக்கி²யங் கமேன ஏவங் ஞாதப்³ப³ங் -

“பப⁴வா’நதவித்திண்ணா, தவா’ணா மஹதீ ஸதீ;
சிராய ஜயதங் நாத², பஹூதப²லஸாதி⁴னீ’’தி.

அயங் **ஸமாக³தா**.

நாத² தவ பப⁴வதோ பட்டா²ய **நதவித்திண்ணா** ஓணதவஸேன பத்த²டா, ஏவங் ஸதி நதீ³ விய தி³ஸ்ஸதி. **பப⁴வ** பகட்ட²த்த ஸோபா⁴வந்த. போ⁴ **நாத² தவ** துய்ஹங் **மஹதீ ஸதீ** மஹந்தீ ஸமானா **ஆணா ஆனதவித்திண்ணா** அத்தனி நதேஸு ஜனேஸு பத்த²டா **பஹூதப²லஸாதி⁴னீ** ப³ஹூலத்த²னிப்பா²த³னீ **சிராய** சிரகாலங் **ஜயதங்** உக்கங்ஸபா⁴வேன பவத்தது. எத்த² பப⁴வஆனதஇதிஸந்தி⁴னா அத்தோ² கு³ள்ஹோ.

“ப⁴த்³த³மேவோ’பஸேவெய்ய, விதூ⁴தமத³கிப்³பி³ஸங்;
ஸம்பாபயே புரங் கே²மங், ஸ த³ந்தோ’த்தனிஸேவித’’ந்தி.

அயங் **வஞ்சிதா**.

விதூ⁴தமத³கிப்³பி³ஸங் வினாஸிதமத³தோ³ஸங் **ப⁴த்³த³மேவ** மந்த³பிய [பிந்த³பிஸ்ஸ (க.)] - ப⁴த்³த³ஜாதிகேஸு ஹத்தீ²ஸு ப⁴த்³த³ஜாதிகஹத்தி²மேவ உபஸேவெய்யாதி வுத்தங் விய தி³ஸ்ஸதி. **ப⁴த்³த³மேவ** உத்தமபுரிஸமேவ ஸேவெய்யாதி அத்தோ². ஸேவனங் கிமத்த²ந்தி சே? ஹத்தி²பக்கே² **த³ந்தோ** ஸிக்கி²தோ **ஸோ** ஹத்தி² **அத்தனிஸேவிதங்** அத்தானங் ப⁴ஜிதங் ஜனங் **கே²மங்** நிப்³ப⁴யங் **புரங்** நக³ரங் ஸம்பாபேதி. புரிஸபக்கே² பன **த³ந்தோ** த³மிதோ **ஸோ** அரியபுக்³க³லோ **அத்தனிஸேவிதங்** அத்தானமுபஸேவிதங் ஜனங் **கே²மங்** நித்³து³க்க²ங் **புரங்** நிப்³பா³னபுரங் பாபேதி. எத்த² கவிச்சி²தஉத்தமத்த²தோ அஞ்ஞேன ஹத்தி²அத்தே² ருள்ஹேன ஸத்³தே³ன வஞ்சனா நாம.

“ப³ஹுகு³ணே பணமதி, து³ஜ்ஜனானங்ப்யயங் ஜனோ;
ஹிதங் பமுதி³தோ நிச்சங், ஸுக³தங் ஸமனுஸ்ஸர’’ந்தி.

அயங் **உக்கந்தா**. இமஸ்ஸத்தோ² உபரி ஆக³மிஸ்ஸதி.

ப்³யாகிண்ணதோ³ஸத்தே ஸதிபி பஹேளிகாருள்ஹத்தா ஏஸா இட்டா². வுத்தஞ்ஹி “பஹேளிகாயமாருள்ஹா, ந ஹி து³ட்டா² கிலிட்ட²தா’’தி. இஹ ஸம்ப³ந்தீ⁴பதா³னங் அட்டா²னட்டா²பனேன ப்³யவஹிதத்தங் ஹோதி.

“முக²பு²ல்லங் கி³ங்க³மகங், நியுருக்³க³த்த²னுன்னதங்;
படச்சரீ வரங் போஸோ, பீ⁴ருயா தா⁴ரயந்தியா’’தி.

அயங் **பமுஸ்ஸிதா**.

முக²பு²ல்லங் திலகாதி³ங் **கி³ங்க³மகங்** ஏவங்னாமகங் பஸாத⁴னங் **நியுருக்³க³த்த²னுன்னதங்** நியுரங் வலயங், உக்³க³த்த²னங் பயோத⁴ரபடங், உன்னதங் நலாடபடாதி³கங், முக²தோ உன்னதாப⁴ரணஞ்ச **தா⁴ரயந்தியா பீ⁴ருயா** இத்தி²யா **படச்சரீ** ஜிண்ணவத்த²னிவாஸீ **போஸோ** புரிஸோ **வரங்** உத்தமோ. எத்த² ப³ஹுபயோக³ரஹிதேஹி ஸத்³தே³ஹி ரசிதத்தா அத்த²ஸ்ஸ து³ரவபோ³த⁴தா.

“நவ’க்³க³ரதனான’ஸ்மிங், தி³ஸ்ஸந்தி ரதனாகரே;

புரிஸானெத்த² அட்ட²ன்னங், அட்டா²ஸாதா⁴ரணா’பர’’ந்தி.

அயங் **ஸமானரூபா**.

அஸ்மிங் ரதனாகரே அக்³க³ரதனானி நவ தி³ஸ்ஸந்தி, **எத்த²** இமேஸு ரதனேஸு **அட்ட²** ரதனானி அட்ட²ன்னங் புரிஸானங் அஸாதா⁴ரணானி, **அபரங்** ரதனங் ஸாதா⁴ரணங். இமானி நவ லோகுத்தரானி சித்தீகதாதி³அத்தே²ன “ரதனானீ”தி ச தப்பப⁴வோ ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴ “ஆகரோ”தி ச கப்பிதோதி அமுக்²யத்தே²ஸு ரதனாதி³ஸத்³தா³னமாரோபனங் ஹோதி.

“விந்த³ந்தி தே³வக³ந்த⁴ப்³பா³, ஹிமவந்தமஹாதலே;
ரஸவந்தே ஸரே ஸத்த, ந நாகா³பி உபோஸதா²’’தி.

அயங் **ப²ருஸா**.

ஹிமவந்தமஹாதலே ஹிமாலயஸ்ஸ மத்த²கே **ரஸவந்தே** ஸோத³கே **ஸத்த ஸரே** அனோதத்தாதி³கே தே³வக³ந்த⁴ப்³பா³ **விந்த³ந்தி** ஸேவந்தி, உபோஸதா² நாகா³பி ந விந்த³ந்தி. அயமபரத்தோ². ஹிமவந்தமஹாதலே சந்த³ரங்ஸியுத்தே மஹாபாஸாத³தலே **தே³வக³ந்த⁴ப்³பா³** கீளமானா க³ந்த⁴ப்³பா³ **ரஸவந்தே** மது⁴ரகு³ணயுத்தே **ஸத்த ஸரே** வீணாய ச²ஜ்ஜாதி³கே ஸத்த ஸரே விந்த³ந்தி, **நாகா³பி** அரியாபி **உபோஸதா²பி** உபவுத்தா²பி **ந விந்த³ந்தி** நானுப⁴வந்தி. எத்த² தி³ப்³ப³ந்தீதி **தே³வா**. உபோஸதோ² ஏதேஸமத்தீ²தி **உபோஸதா²**தி விக்³க³ஹோ. லக்க²ணக்கமதோ பஸித்³த⁴பசுரபயோக³தோ அஞ்ஞுத³த்தா² யேன கேனசி லேஸேன பச்சயாதீ³னங் ஜாதஸத்³த³ஸ்ஸ அத்தி²தா.

“கீ³தஸத்³தே³ ஸரா த்³வே த்³வே, த்³வே ச²ஜ்ஜஞ்ஞுத்ர ச²ஸ்ஸரா;
பஞ்சவண்ணங் யதா² சக்கு², ச²ப்³ப³ண்ணா நாஸிகா ததா²’’தி.

அயங் **ஸங்க்²யாதா**.

கீ³தஸத்³தே³ ஸரா த்³வே ஹொந்தி, **ச²ஜ்ஜ’ஞ்ஞுத்ர** ச²ஜ்ஜதோ அஞ்ஞுத்ர ச²ஜ்ஜங் வஜ்ஜெத்வா உஸபோ⁴ க³ந்தா⁴ரோ மஜ்ஜி²மோ பஞ்சமோ தே⁴வதோ நிஸாதோ³தி. எத்த² யுக³ளதோ த்³வே த்³வே **ச²ஸ்ஸரா** ச²ஸரவந்தோ. யதா² சக்கு² பஞ்சவண்ணங் ஹோதி, **ததா²** ஏவங் நாஸிகா ச²ப்³ப³ண்ணா ஹோதி, கீ³தஸத்³தே³ ஈகார**அ**காரஸரத்³வயஸப்³பா⁴வதோ ச ச²ஜ்ஜங் ட²பெத்வா உஸபா⁴தீ³ஸு ஸரானங் திவித⁴த்தா ச “சக்கூ²”தி ஸரப்³யஞ்ஜனவஸேன பஞ்சவண்ணானங் ஸப்³பா⁴வதோ ச “நாஸிகா”தி ச²ன்னங் ஸப்³பா⁴வதோ ச ஏவங் வுத்தங். எத்த² வுத்தஸங்க்²யாகீ³தாதி³ஸத்³த³ஸன்னிட்டா²னதோ ஸம்மோஹகாரினீ ஹோதி.

“பாது வோ உதி³தோ ராஜா, ஸிரிமா ரத்தமண்ட³லோ;
ஸகந்திக³ஹனக்க²த்த-ஸங்க⁴யுத்தோ ஸூலக்க²ணோ”தி.

அயங் **பகப்பிதா**.

ஸிரிமா ஸிரிமந்தோ **ரத்தமண்ட³லோ** அனுரத்தஜனபத³மண்ட³லோ, அனுரத்தஅமச்சமண்ட³லோ வா **ஸகந்திக³ஹனக்க²த்தஸங்க⁴யுத்தோ** ஸகஸ்ஸ அத்தனோ அந்தே ஸமீபே க³ஹனேஹி அவிரளேஹி க²த்தஸங்கே⁴ஹி க²த்தியஸமூஹேஹி யுத்தோ ஸங்யுத்தோ **ஸூலக்க²ணோ** பஸத்த²புரிஸலக்க²ணோ

உதி³தோ பஸித்³தோ⁴ **ராஜா** நரிந்தோ³ **வோ** தும்ஹே **பாது** ரக்க²தூதி அயங் அனதி⁴ப்பேதத்தோ². **ஸிரிமா** "லக்கி²யா வாஸட்டா²னத்தா"தி வுத்தத்தா ஸிரிமந்தோ **ரத்தமண்ட³லோ** உக்³க³மனே ரத்தமண்ட³லோ **ஸகந்திக³ஹனக்க²த்தஸங்க⁴யுத்தோ** கந்திஸஹிதேஹி க³ஹனக்க²த்ததாரக³ணேஹி யுத்தோ **ஸூலக்க²ணோ** ஸூட்டு² ஸஸலக்க²ணோ **உதி³தோ** உக்³க³தோ **ராஜா** சந்தோ³ **வோ** தும்ஹே **பாதூ**தி உப⁴யபக்க²ஸ்ஸ ஸாதா⁴ரணகு³ணகு³ணீபத³பரிக்³க³ஹேன இத⁴ வாக்யத்த²ஸ்ஸ அஞ்ஞதா² தி³ஸ்ஸமானதா ஹோதி.

"வுச்சதா'தோ³ இஸித்யே'கோ, ஸூமஹந்தோபகாரவா;
ஸனாதனோ ச ந இஸி, ந ஸகா² ந ஸனாதனோ"தி.

அயங் **நாமந்தரிகா**.

ஏகோ **ஆதோ³** புப்³பே³ "இஸீ"தி வுச்சதி, **ஸூமஹந்தோபகாரவா** அதிமஹந்தோபகாரஸமன்னாக³தோ **ஸனாதனோ ச** ஸஸ்ஸதோ ச ஹோதி, ததா²பி **ந இஸி** இஸி நாம ந ஹோதி, **ந ஸகா²** மித்தோபி ந ஹோதி, **ந ஸனாதனோ** ஸஸ்ஸதோபி ந ஹோதி, அயங் க³ம்யமானத்தோ². **ஸூமஹா** அதிமஹந்தோ ஏகோ **ஆதோ³** நாமாதி³ம்ஹி இஸீதி வுச்சதி, **அந்தோ** மஜ்ஜே² **பகாரவா** **ப**-காரேன ஸமன்னாக³தோ, **ஸனாதனோ ச** ஸஸ்ஸதோ ச ஹோதி, இஸிபி நாம ந ஹோதி, மித்தோபி ந ஹோதி, ஸோ **நாதனோ** தனஇதி அக்க²ரத்³வயரஹிதோ **ந** ஹோதி. ஆதி³மஜ்ஜா²னங் வுத்தத்தா **அந்தே**தி ஞாயதி, **"இஸிபதனவிஹாரோ"**தி க³ஹேதப்³ப³ங். தத்த² இஸிபதனநாமேன இஸிஆதீ³னங் க³ம்யமானத்த²த்தா நானத்த²கப்பனா ஹோதி.

"தா⁴வந்தங் உத³யா அத்த²ங், முஹுத்தங் ந நிவத்ததி;
ந சந்த³மண்ட³லங் ஏதங், நாபி ஆதி³ச்சமண்ட³ல"ந்தி.

அயங் **நிபூ⁴தா**.

உத³யா உத³யதோ பபு⁴தி **அத்த²ங்** யாவ அத்த²ங் **தா⁴வந்தங்** ஜவந்தங் **முஹுத்தங்** முஹுத்தகாலங் **ந நிவத்ததி** ந புனாவத்ததி. ஏதங் சந்த³மண்ட³லம்பி ந ஹோதி, ஆதி³ச்சமண்ட³லம்பி ந ஹோதி. **உத³யா** படிஸந்தி⁴தோ **அத்த²ங்** யாவசுதி. **தா⁴வந்த**ந்தி ஆயுகிச்சதோ ஆயுசந்தா³தீ³னமத்தா²னங், தப்பகாஸகஸத்³தா³னஞ்ச துல்யத்தா எத்த² பதிட்டி²தசந்தா³தி³அத்த²ந்தரானங் ஸம்ப⁴வோ.

"தே³விங் கித்திமஹீனாமங், களாரத்த²வ்ஹயங் புரிங்;
ஹித்வா ந ஸரி ஸோ தீ⁴ரோ, கரொந்தொப்யு'ய்யமவ்ஹய"ந்தி
[கரொந்தோமுத்தமவ்ஹயந்தி (க॰)].

அயங் **ஸமானஸத்³தா³**.

கித்திமஹீனாமங் கித்திமஹீனங் த்³வின்னங் நாமேன ஸமன்னாக³தங் **தே³விங்** அக்³க³மஹேஸிங் **களாரத்த²வ்ஹயங் புரிங்** களாரஅத்தா²னங் த்³வின்னங் நாமேன ஸமன்னாக³தங் புரிங் நக³ரஞ்ச ஸோ தீ⁴ரோ **ஹித்வா** பரிச்சஜித்வா **உய்யமவ்ஹயங்** உய்யமனாமேன ஸமன்னாக³தங் கரொந்தோ அபி **ந ஸரி** ஸம்பத்திங் நானுஸரி, யஸோத⁴ராதே³விஞ்ச கபிலவத்து²புரிஞ்ச ஹித்வா வீரியஸங்கா²தபதா⁴னங் கரொந்தோ

மஹாஸத்தோ ஸம்பத்திங் ந ஸரி, எத்தா²பி◌⁴மத**யஸோத◌⁴ராதி**³ஸத்³தா³னங் பரியாயேஹி **கித்திமஹீ**ஸத்³தா³தீ³ஹி ரசிததா.

> “சதுத்³தி³ஸாமுகா² ப³ந்தா◌⁴, சத்தாரோ ஸிந்த◌⁴வா ஸயங்;
> பரிபு◌⁴ஞ்ஜந்தி நிக்கி²த்தங், திணங் மஜ்ஜே² யதா²ஸுக²”ந்தி.

அயங் **ஸம்முள்ஹா**.

ஸிந்த◌⁴வா சத்தாரோ அஸ்ஸா **சதுத்³தி³ஸாமுகா²** யதா² சதுத்³தி³ஸாஸம்முகா² ஹொந்தி, ததா² **ப³ந்தா◌⁴** மஜ்ஜே² நிக்கி²த்தங் திணங் ஸயங் யதா²ஸுக²ங் பரிபு◌⁴ஞ்ஜந்தி, அஞ்ஞமஞ்ஞங் பிட்டி²ங் கத்வா ப³ந்தா◌⁴ விய கா²யதி, தே பன ஸம்முக²ங் கத்வா ப³ந்தா◌⁴ ஹொந்தி. எத்த² “சதுத்³தி³ஸாமுகா²ப³ந்தா◌⁴”தி நித்³தி³ட்ட²த்தா பிட்டி²ங் கத்வா ப³ந்தா◌⁴தி ஸம்முள்ஹதா ஹோதி.

> “ஜனோ ஜீவனஜானந்த³-கரப³ந்து◌⁴ஸ்ஸ பா◌⁴ஸிதங்;
> ஸக்கரொந்தோவ பப்போதி, புஞ்ஞாரிக்க²யகோ³சரே”தி.

அயங் **பாரிஹாரிகீ**.

ஜீவனஜானந்த³கரப³ந்து◌⁴ஸ்ஸ ஜீவனதோ உத³கதோ ஜாதானங் பது³மானங் ஆனந்த³கரஸ்ஸ ஸூரியஸ்ஸ ப³ந்து◌⁴ஸ்ஸ ஸம்மாஸம்பு³த்³த◌⁴ஸ்ஸ **பா◌⁴ஸிதங்** வசனங் **ஸக்கரொந்தோ** பூஜெந்தோ ஜனோ **புஞ்ஞாரிக்க²யகோ³சரே** புஞ்ஞானங் படிபக்க²த்தா புஞ்ஞாரிஸங்கா²தானங் அகுஸலானங் க²யஸ்ஸ நிமித்தபூ◌⁴தங் நிப்³பா³னமாரம்மணங் கத்வா உப்பன்னே மக்³க³ப²லே **பப்போதி** பாபுணாதி. எத்த² ஜீவனஜானங் ஆனந்த³கரஸ்ஸ ப³ந்து◌⁴ஸ்ஸேதி ச, புஞ்ஞாரீனங் க²யனிமித்தங் ஆரம்மணங் கத்வா பவத்தேதி ச இமினா பு³த்³தோ◌⁴ மக்³க³ப²லா ச பாரம்பரியேன ஸம்ப³ந்தே◌⁴ன வுத்தாதி ஸம்ப³ந்தா◌⁴னங் பா³ஹுல்லபா◌⁴வோ.

> “ந க³ண்ஹாதி மஹந்தம்பி, ஸத்³த³ங் ந ச விபூ◌⁴ஸனங்;
> சதுப்பத³ஸ்ஸ கஸ்ஸாபி, கண்ணோயங் ந கிலாப²லோ”தி.

அயங் **ஏகச்ச²ன்னா**.

கஸ்ஸாபி சதுப்பத³ஸ்ஸ கண்ணோ மஹந்தம்பி ஸத்³த³ங் ந க³ண்ஹாதி, ஆரம்மணங் ந கரோதி, விபூ◌⁴ஸனம்பி ந க³ண்ஹாதி. ததா²பி அயங் கண்ணோ அப²லோ ந கில, ஸப²லதோ நிப்ப²லோ ந ஹோதி கிர. அஸ்ஸகண்ணோ ருக்கோ². எத்த² கண்ணோதி ஆதெ◌⁴ய்யங் கத்வா ததா³தா◌⁴ரஸ்ஸ அவசனதோ நிஸ்ஸயகு³த்தி.

> “அலங்கரொந்தோ பு◌⁴வனங், ஸஸ்ஸிரிகோ ஸதே³வகங்;
> கஸ்மிங் ஸஞ்ஜாதஸங்வத்³தோ◌⁴, கோ கேன நுபலிம்பதீ”தி.

அயங் **உப◌⁴யச்ச²ன்னா**.

ஸஸ்ஸிரிகோ ஸதே³வகங் பு◌⁴வனங் அலங்கரொந்தோதி பு³த்³தோ◌⁴ விய கா²யதி. **பு◌⁴வனங்** பு◌⁴வனஸங்கா²தங் **கங்** ஜலங் ஸதா³ ஏவ அலங்கரொந்தோ **ஸஸ்ஸிரிகோ** லக்கி²யஸமன்னாக³தோ **கஸ்மிங்** ஜலே ஸஞ்ஜாதஸங்வத்³தோ◌⁴ **கோ** கதரோ **கேன** ஜலேன **ந உபலிம்பதி** ந லிம்பதி. பது³மோதி விஸஜ்ஜனங். பது³மோ ஹி

புங்னபுங்ஸகலிங்கோ³. இஹ ஜலபது³மானங் த்³வின்னம்பி சா²தி³தத்தா உப⁴யச்ச²ன்னா நாம.

> “ஆதோ³ ஸோயேவ யோ அந்தே, மஜ்ஜி²மஸ்ஸாதி³ மஜ்ஜி²மோ;
> ஸித்³த⁴ந்தாதீ³ஸு வத்தந்தங், அஸங்க²தபத³ங் வதா³”தி.

அயங் **ஸங்கிண்ணா**.

அந்தே அவஸானே யோ ஹோதி, ஆதோ³பி ஸோயேவ ஹோதி, மஜ்ஜி²மஸ்ஸ ஆதி³பூ⁴தோ மஜ்ஜி²மோ ஏவ ஹோதி, **ஸித்³த⁴ங்** நிப்ப²ன்னங் **தாதீ³ஸு** அரியேஸு வத்தந்தங் அஸங்க²தபத³ங் **வத³** கதே²ஹீதி அயமபரத்தோ². **ஆதோ³** ஆதி³ம்ஹி **ஸோயேவ** ஸகாரோ ஏவ **அந்தே** பரியோஸானே **யோ** யகாரோயேவ, **மஜ்ஜி²மோ** மஜ்ஜி²மவண்ணோ **மஜ்ஜி²மஸ்ஸ** ஸத்³த³ஸ்ஸ **ஆதி³** மகாரோ, **ஸித்³த⁴ந்தாதீ³ஸு** மதஸமயகாலாதீ³ஸு வத்தந்தங் வாசகபா⁴வேன பவத்தந்தங் **அஸங்க²தபத³ங்** ஸங்க²ததோ அஞ்ஞத்தா அஸங்க²தபூ⁴தங் பஞ்ஞத்திங் **வத³** கதே²ஹீதி. ஸமயஸத்³தோ³ ஹி நாமபஞ்ஞத்தி. எத்த² **ஸித்³த⁴ந்த**ஸத்³தே³ன **ஆதி³**ஸத்³த³ஸ்ஸ ஸங்க³ஹிதத்தா தாதி³அத்தோ² லப்³ப⁴தீதி அத்த²ஸ்ஸ கு³ள்ஹதாய ஸமாக³தாலக்க²ணேன ச “ஸோ”தி “யோ”தி “அஸங்க²தபத³”ந்தி அஞ்ஞத்த²ருள்ஹஸத்³தே³ன வஞ்சிதத்தா வஞ்சிதாலக்க²ணேன ச **ஸமய**ஸத்³தே³ நானத்த²கப்பனதோ நாமந்தரிகாலக்க²ணேன சாதி தீஹிபி லக்க²ணேஹி மிஸ்ஸிதோதி. ஸேஸேஸுபி ஸங்கிண்ணத்தங் ஏவமேவ வேதி³தப்³ப³ங். தத்த² தத்த² வுத்தலக்க²ணானுஸாரேனேவ ஸமாக³தாதீ³னங் அன்வத்த²ஸஞ்ஞுதா வேதி³தப்³பா³.

34. **தே³ஸகாலகலாலோக-ஞாயாக³மவிரோதி⁴ யங்;**
தங் விரோதி⁴பத³ங் சே’த-முதா³ஹரணதோ பு²டங்.

34. **“தே³ஸி”**ச்சாதி³. **தே³ஸோ** த²லஜலதே³ஸாதி³. **காலோ** ரத்திந்தி³வோ. **கலா** நச்சகீ³தாத³யோ. **லோகோ** சராசரபூ⁴தப்பவத்தி. **ஞாயோ** யுத்தி. **ஆக³மோ** இத⁴ பு³த்³த⁴வசனங். அஞ்ஞத்த² து ஸுதித⁴ம்மஸங்ஹிதா, தே ச. தேஹி விரோதோ⁴ அஸ்ஸ அத்தீ²தி **தே³ஸ...பே... விரோதி⁴**. யந்தி அனுவதி³த்வா. **தங் விரோதி⁴பத³**ந்தி விதீ⁴யதே. **ஏதஞ்ச** பத³ங் **உதா³ஹரணதோ** லக்கி²யதோ **பு²டங்** பாகடங். யதோ ஜலஜாதீ³னங் த²லாதீ³ஸு பாதுபா⁴வாதி³, ரத்யாதீ³ஸு ஸம்ப⁴வந்தானங் குஸுமாதீ³னங் தி³வாதீ³ஸு ஸம்ப⁴வோ ச, “நச்சகீ³தாதி³சதுஸட்டி²யா கலாஸு பி⁴ன்னச²ஜ்ஜோ நாம ஸத்தஸரோ”திஆதி³னா கலாஸத்தா²பி⁴ஹிதலக்க²ணாதிக்கமவிரோதோ⁴ ச, “அக்³கி³ஸீதலோ, நிஸ்ஸாரோ க²தி³ரோ”திஆதி³னா லோகஸீமாதிக்கமோ ச, வுத்தாயபா’நருப்பத்தஸமுப்பத்தியா மித்³த⁴ஸ்ஸ ரூபபா⁴வாபாத³னாதி³ஞாயவிரோதோ⁴ ச, யதா²ஸகமாக³மேன விரோதோ⁴ ச ஸுகே²ன ச ஸக்கா பாகடத்தா விஞ்ஞாதுங், ததோ ஸப்³ப³மேதங் நோதா³ஹடந்தி அதி⁴ப்பாயோ.

34. ஏவங் யமகபஹேளிகானமத³ஸ்ஸனே காரணங் வத்வா இதா³னி உத்³தே³ஸக்கமேன ஸம்பத்தவிரோதி⁴தோ³ஸங் **“தே³ஸகாலி”**ச்சாதி³னா வத³தி. **யங்** பத³ங் **தே³ஸோ** த²லஜலப்³ப³தாதி³. **காலோ** ரத்திந்தி³வோ ஹேமந்தாதி³வஸேன திவிதோ⁴, வஸந்தாதி³வஸேன ச²ப்³பி³தோ⁴. **கலா** நச்சகீ³தாதி³சதுஸட்டி². **லோகோ** தா²வரஜங்க³மபூ⁴தபவத்திஸங்கா²தோ. **ஞாயோ** யுத்தி. **ஆக³மோ** இஹ பு³த்³த⁴வசனங், அஞ்ஞத்த² பன ஸுதித⁴ம்மஸங்ஹிதோ ச. தேஹி விரோதோ⁴ அஸ்ஸ அத்தீ²தி **தே³ஸ... பே... விரோதி⁴**. **தங் விரோதி⁴பத³ங்** நாம. **ஏதங்** விரோதி⁴பத³ங் **உதா³ஹரணதோ**

லக்கி²யதோ **பு²டங்** பரிப்³யத்தங். வஸ்ஸிகஜாதிஸுமனாதீ³னங் ஜலஜாதி³பா⁴வோ ச, பது³மகுமுதா³தீ³னங் த²லஜாதி³பா⁴வோ ச, ரத்திஆதீ³ஸு லப்³ப⁴மானானங் குமுதா³தீ³னங் தி³வாதீ³ஸு ஸம்ப⁴வோ ச, நச்சகீ³தாதி³சதுஸட்டி²யா கலாஸு "ச²ஜ்ஜோ உஸபோ⁴ க³ந்தா⁴ரோ மஜ்ஜி²மோ பஞ்சமோ தே⁴வதோ நிஸாதோ³"தி த³ஸ்ஸிதஸத்தஸரானமேகதே³ஸஸ்ஸ ச²ஜ்ஜஸ்ஸ பி⁴ன்னஸத்தஸரோ ச²ஜ்ஜோ நாமாதி ஸமுதா³யவஸேன வோஹாரகரணாதீ³ஹி ஸத்தா²க³ததங், லக்க²ணாதிக்கமஞ்ச, "அக்³கி³ ஸீதலோ, சந்த³னங் உண்ஹங், க²தி³ரருக்கோ² நிஸ்ஸாரோ, ஏரண்டோ³ ஸஸாரோ" இச்சாதி³னா லோகமரியாதா³திக்கமோ ச, மித்³த⁴ஸ்ஸ அரூபபா⁴வுபபத்தியா வுத்தாயபி ரூபபா⁴வஸாத⁴னஸதி³ஸயுத்திவிரோதி⁴கத²னஞ்ச, யதா²ஸகமாக³மமதிக்கம்ம கத²னஞ்சாதி ஸப்³பே³ஸங் விருத்³த⁴ஸபா⁴வஸ்ஸ பாகடத்தா உதா³ஹரணங் ந த³ஸ்ஸயிஸ்ஸாமாதி அதி⁴ப்பாயோ. இமேஸமேவ தே³ஸாதி³விரோதீ⁴னமவிருத்³த⁴த்தங் எத்தே²வ விரோதி⁴பத³தோ³ஸபரிஹாரே "போ³தி⁴ஸத்தப்பபா⁴வேனா"திச்சாதி³னா தி³ஸ்ஸதி. தே³ஸ...பே॰... க³மேஹி விரோதோ⁴, ஸோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி தே³ஸ...பே॰... விரோதி⁴. நிந்தா³யங் அயமஸ்ஸத்தீ²தி விவச்சி²தா.

35. **ய'த³ப்பதீத'மானீய, வத்தப்³ப³ங் நெய்யமாஹு தங்;**
யதா² ஸப்³பா³பி த⁴வலா, தி³ஸா ரோசந்தி ரத்தியங்.

35. **"ய"**மிச்சாதி³. **அப்பதீதங்** ஸத்³த³தோ, அத்த²தோ வா அனதி⁴க³தங் நஹ்யஞ்ஞுதா²வக³மோ க³ந்த²ந்தராபா⁴வதோ. வக்க²தி ஹி "து³ல்லபா⁴வக³தீ ஸத்³த³-ஸாமத்தி²யவிலங்கி⁴னீ"தி. யங் கிஞ்சி பத³ங் ஸமானீய ஆனெத்வா வத்தப்³ப³ங், தங் நெய்யமாஹு. **யதே²**த்யுதா³ஹரதி. **ஸப்³பா³பி** ஸகலாபி **தி³ஸா** புப்³ப³தி³ஸாத³யோ த³ஸ தி³ஸா **ரத்தியங்** ரஜன்யங் **த⁴வலா** உஜ்ஜலா **ரோசந்தி** தி³ப்பந்தீதி எத்தகே நித்³தி³ட்டே² சந்த³மரீசினோ எத்த² நெய்யத்தங்.

35. இதா³னி நெய்யதோ³ஸமுதா³ஹரதி **"ய"**மிச்சாதி³னா. **யங்** பத³ங் **அப்பதீதங்** பத³ந்தரேன, தேனாபி⁴ஹிதத்தே²ன வா "இமஸ்ஸத்தோ²ய"மிதி அவிஞ்ஞாதங் ஆனீய வத்தப்³ப³ங், ததோயேவ பத³ந்தரமானீய வத்தப்³ப³ங் ஹோதி, **தங் நெய்யமாஹு** "நெய்யதோ³ஸோ"தி போராணா ஆஹு. **யதா²** தத்தோ²தா³ஹரணமீதி³ஸங் "ஸப்³பா³பி த⁴வலா தி³ஸா ரோசந்தி ரத்திய"ந்தி. **ஸப்³பா³பி தி³ஸா** புப்³ப³த³க்கி²ணாத³யோ த³ஸ தி³ஸா **த⁴வலா** ஸேதா **ரத்தியங்** ரஜன்யங் **ரோசந்தி** தி³ப்பந்தி. எத்த² தி³ஸாய விஸேஸனங் த⁴வலகு³ணங் கேலாஸகூடஸுதா⁴பி⁴த்திசந்த³ரங்ஸிஆதீ³ஸு குதோ ஸஞ்ஜாதமிதி அனிச்சி²தத்தா அஞ்ஞனிவத்தனத்த²ங் சந்த³கிரணாதி³வாசகபத³ங் ஆனெத்வா த⁴வலதா இமினேதி வத்தப்³ப³த்தா **த⁴வல** பத³ங் நெய்யதோ³ஸேன து³ட்ட²ங் ஹோதி. பதீதங் விஞ்ஞாதங், ந பதீதங் **அப்பதீதங்**. எத்த² **அ**காரோ பஸஜ்ஜபடிஸேதே⁴.

36. **நேதி³ஸங் ப³ஹு மஞ்ஞந்தி, ஸப்³பே³ ஸப்³ப³த்த² விஞ்ஞுனோ;**
து³ல்லபா⁴'வக³தீ ஸத்³த³-ஸாமத்தி²யவிலங்கி⁴னீ.

36. அப்பதீதங் நிச்ச²ந்தி விஞ்ஞூதி த³ஸ்ஸேதுமாஹ **"நே"**திஆதி³. **ஈதி³ஸங்** அனந்தரே வுத்தப்பகாரங் நெய்யங் ஸப்³பே³பி **விஞ்ஞுனோ** ஞெய்யவிதூ³ **ஸப்³ப³த்த²** க³ஜ்ஜாதி³கே **ந ப³ஹு மஞ்ஞந்தி** ந ஸம்பா⁴வெந்தி நப்பயுஜ்ஜந்தி. கிங் ந ப³ஹுமஞ்ஞந்தீதி சே ஆஹ **"து³ல்லபா⁴"**திஆதி³. ததா² ஹி **அவக³தீ** அத்தா²வக³மோ **ஸத்³த³ங்** வாசகங், **ஸாமத்தி²யஞ்ச** ஞாயங் **விலங்க⁴யதி** சஜதி அனுபத³ஸ்ஸனதோதி **ஸத்³த³ஸாமத்தி²யவிலங்கி⁴னீ து³ல்லபா⁴ ந** லப்⁴யதே. ஞாயோபத்தோ² வா

ஸத்³தோ³பத்தோ² வா யொத்தோ² ந ஹோதி. ஸோ நப்பதீயதே யதா² மனஸி அவட்டி²தமத்தேனாதி அத்தோ². தஸ்மா ஸத்³த³தோ, அத்த²தோ வா பதீதப்³ப³மனெய்யங், தப்³பி³பரீதங் நெய்யந்தி விஞ்ஞெய்யங்.

36. இமங் அப்பதீதபத³ங் விஞ்ஞூஹி நாபி⁴மதந்தி த³ஸ்ஸெந்தோ ஆஹ **"நேதி³ஸ"**மிச்சாதி³. **ஈதி³ஸங்** யதா²வுத்தப்பகாரங் நெய்யங் **ஸப்³பே³ விஞ்ஞுனோ ஸப்³ப³த்த²** க³ஜ்ஜபஜ்ஜாதி³கே **ந ப³ஹு மஞ்ஞந்தி** ந ஸம்பா⁴வெந்தி நப்பயோஜெந்தி. **அவக³தீ** அத்தா²வபோ³தோ⁴ **ஸத்³த³ஸாமத்தி²யவிலங்கி⁴னீ** ஸத்³த³ஸங்கா²தவாசகஞ்ச ஸாமத்தி²யஸங்கா²தஞாயஞ்ச அதிக்கம்ம பவத்தினீ **து³ல்லபா⁴** தாதி³ஸபயோகா³பா⁴வதோ து³ல்லபா⁴ ஹோதி. யோ அத்தோ² ஸத்³தா³க³தோ, ஞாயாக³தோ வா ந ஹோதி, ஸோ கத்துனோ மனஸி பதிட்டி²தமத்தேன பதீதோ ந ஹோதீதி தங் பத³ங் நெய்யதோ³ஸமிதி ஸப்³பே³ கவினோ பரிஹரந்தீதி அதி⁴ப்பாயோ. ப³ஹுமானங் கரொந்தீதி வாக்யே ப³ஹுமஞ்ஞந்தீதி நாமதா⁴து. ஸத்³த³ஸாமத்தி²யங் விலங்க⁴யதி ஸீலேனாதி **ஸத்³த³ஸாமத்தி²யவிலங்கி⁴னீ**.

37. **ஸியா விஸேஸனாபெக்க²ங்,**
யங் தங் பத்வா விஸேஸனங்;
ஸாத்த²கங் தங் யதா² தங் ஸோ,
பி⁴ய்யோ பஸ்ஸதி சக்கு²னா.

37. **"ஸியா"**இச்சாதி³. **யங்** பத³ங் விஸேஸனங் பத்வா அத்தே²ன ஸஹ வத்ததீதி **ஸாத்த²கங்**. நிப்³பி³ஸேஸனந்து வுத்தத்த²மேவ ஹோதி. **தங் விஸேஸனாபெக்க²ங்** ஸியா. **"தங் யதே²"**த்யாதி³னா உதா³ஹரதி. "பஸ்ஸதீ"தி வுத்தே "சக்கு²னா"தி லப்³ப⁴தேவ.

37. **"ஸியா"**மிச்சாதி³. **யங்** பத³ங் விஸேஸனங் பத்வா **ஸாத்த²கங்** அத்த²ஸஹிதங், தத³பா⁴வே நிரத்த²கங் ஹோதி, **தங் விஸேஸனாபெக்க²ங்** நாம ஸியா. **தங் யதா²** தஸ்ஸோதா³ஹரணமேவங் "தங் ஸோ பி⁴ய்யோ பஸ்ஸதி சக்கு²னா"தி. **ஸோ** புரிஸோ **தங்** புரிஸங் **பி⁴ய்யோ** யேபு⁴ய்யஸா சக்கு²னா பஸ்ஸதி. எத்த² "பஸ்ஸதீ"தி வுத்தேயேவ "சக்கு²னா"தி ஞாயதி. **சக்கு²னாதி** விஸெஸ்யபத³ங் விஸேஸனங் லத்³தா⁴வ ஸாத்த²கங் ஹோதி. விஸேஸனே அபெக்கா² அஸ்ஸாதி ச, ஸஹ அத்தே²ன வத்தமானங் ஸாத்த²கமிதி ச ஸமாஸோ.

38. **ஹீனங் கரே விஸெஸ்யங் யங், தங் ஹீனத்த²ங் ப⁴வே யதா²;**
நிப்பபீ⁴கதக²ஜ்ஜோதோ, ஸமுதே³தி தி³வாகரோ.

38. **"ஹீன"**மிச்சாதி³ . **யங்** விஸேஸனபத³ங் **விஸெஸ்யங்** விஸேஸிதப்³ப³ங் **ஹீனங்** லாமகங் **கரே** கரெய்ய, **தங்** விஸேஸனபத³ங் **ஹீனத்த²ங்** ஹீனோ அத்தோ² யஸ்ஸ தங் ஹீனத்த²ங் நாம ப⁴வெய்ய. **"யதா²"**இத்யாதி³னா உதா³ஹரதி. நிப்பபீ⁴கதோ க²ஜ்ஜோதோ யேன ஸோ **தி³வாகரோ** பபா⁴கரோ **ஸமுதே³தி** உபக³ச்ச²தீதி. எத்த² க²ஜ்ஜோதப்பபா⁴பஹரணே ந து²தி தி³வாகரஸ்ஸாதி.

38. **"ஹீனங் கரே"**ச்சாதி³. **யங்** பத³ங் விஸெஸ்யங் ஹீனங் கரோதி, தங் ஹீனத்த²ங் ப⁴வே. யதா² தத்தோ²தா³ஹரணமேவங் "நிப்பபீ⁴கதக²ஜ்ஜோதோ, ஸமுதே³தி தி³வாகரோ"தி. பபா⁴ரஹிதகதா க²ஜ்ஜோதா யேன ஸோ **தி³வாகரோ** ஸூரியோ **ஸமுதே³தி** உக்³க³ச்ச²தி. "நிப்பபீ⁴கதக²ஜ்ஜோதோ"தி இமினா விஸேஸனேன

லாமகாலோகலத்³த⁴யுத்தஸ்ஸ க²ஜ்ஜோபனகஸ்ஸ அபி⁴ப⁴வனப்பகாஸனங் ஸஹஸ்ஸரங்ஸினோ நிந்தா³யேவ, ந து²தீதி விஸெஸ்யங் ஹீனத்த²ங் ஹோதி. ஹீனோ அத்தோ² யஸ்ஸேதி ச, நத்தி² பபா⁴ ஏதேஸந்தி ச, நிப்பபா⁴ கதாதி ச, நிப்பபீ⁴கதா க²ஜ்ஜோதா யேனாதி ச விக்³க³ஹோ.

39. **பாத³பூரணமத்தங் யங், அனத்த²மிதி தங் மதங்;**
யதா² ஹி வந்தே³ பு³த்³த³⁴ஸ்ஸ, பாத³பங்கேருஹம்பிச.

39. **ஹி அபி ச**ஸத்³தா³னங் பாத³பூரணமத்தத்தா அனத்த²கத்தங். விஸேஸனவிஸெஸ்யபத³தோ³ஸோ.

39. “**பாத³பூரணி**”ச்சாதி³. **யங்** பத³ங் **பாத³பூரணமத்தங்** சதுத்த²ங்ஸஸங்கா²தஸ்ஸ பாத³ஸ்ஸ பூரணமத்தமேவ ஹோதி, **தங் அனத்த²மிதி மதங்** ஞாதங். **யதா²**ஸத்³தோ³ வுத்தத்தோ². பு³த்³த³⁴ஸ்ஸ **பாத³பங்கேருஹங்** பாத³ம்பு³ஜங் வந்தே³தி. எத்த² **ஹி அபிசா**தி இமேஸங் ஸமத்தனாதி³அத்தே²ஸு அப்பவத்திதோ கேவலங் பாத³பூரணமத்ததோ அனத்த²கத்தங். **மத்த**ஸத்³தோ³ அவதா⁴ரணே. விஸேஸனவிஸெஸ்யபத³தோ³ஸோ.

பத³தோ³ஸனித்³தே³ஸவண்ணனா நிட்டி²தா.

வாக்யதோ³ஸனித்³தே³ஸவண்ணனா

40. **ஸத்³த³தோ அத்த²தோ வுத்தங், யத்த² பி⁴ய்யோபி வுச்சதி;**
தமேகத்த²ங் யதா²பா⁴தி, வாரிதோ³வாரிதோ³ அயங்.

40. “**ஸத்³த³தோ**”இச்சாதி³. **ஸத்³த³தோ** வாசகேன தஸ்மிங்யேவத்தே² தஸ்ஸேவ ஸத்³த³ஸ்ஸ புன பயோக³தோ **அத்த²தோ** அபி⁴தெ⁴ய்யேன புப்³ப³படிபாதி³கஸ்ஸேவ வத்து²ஸ்ஸாவிஸேஸேன புன படிபாத³னதோ **வுத்தங்** பயுத்தங் யங் பத³த்த²ரூபங் **யத்த²** யஸ்மிங் வாக்யே **பி⁴ய்யோபி வுச்சதி** புனபி பயுஜ்ஜதே, தமேகத்த²ந்தி அனுவதி³த்வா “**யதே²**”ச்சாதி³னா விதீ⁴யதே. வாரிங் த³தா³தீதி **வாரிதோ³**. அயங் **வாரிதோ³** மேகோ⁴ **ஆபா⁴தி** தி³ப்பதீதி. ஜலதா³னமத்தாபெக்கா²ய இத³ங் ஸத்³த³தோ ஏகத்த²ங்.

40. இதா³னி உத்³தி³ட்ட²க்கமேன வாக்யதோ³ஸங் நித்³தி³ஸதி “**ஸத்³த³தோ**”ச்சாதி³னா. **ஸத்³த³தோ** வாசகேன **அத்த²தோ** அபி⁴தெ⁴ய்யேன **வுத்தங்** பயுத்தங் யங் பத³த்த²ரூபங் **யத்த²** யஸ்மிங் வாக்யே **பி⁴ய்யோபி** புனபி **வுச்சதி** யுஜ்ஜதே, **தங்** வாக்யங் **ஏகத்த²ங்** நாம தோ³ஸோ. உதா³ஹரணங் “**யதி²**”ச்சாதி³. **வாரிதோ³** ஜலதா³யகோ **அயங் வாரிதோ³** மேகோ⁴ **ஆபா⁴தி** தி³ப்பதி. ஸம்பத்திஸாத⁴கங் “ஜலதா³யகோ”ச்சாதி³விஸேஸனங் வினா ஜலதா³னமத்தஸ்ஸ வுத்தத்தா ஸத்³த³தோ ஏகத்த²ங் நாம ஹோதி.

யதா² ச

41. **தித்தி²யங்குரபீ³ஜானி, ஜஹங் தி³ட்டி²க³தானி’ஹ;**
பஸாதே³தி பஸன்னே ஸோ, மஹாமுனி மஹாஜனே.

41. தித்தி²யஸங்கா²தானங் அங்குரானங் **பீ³ஜானி** உப்பத்திஹேதுபூ⁴தானி **தி³ட்டி²க³தானி** த்³வாஸட்டி² தி³ட்டி²யோ **ஜஹங்** ஜஹந்தோ தூ³ரீகரொந்தோ **ஸோ மஹாமுனி** ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴ **இஹ** லோகே அத்தனி **பஸன்னே** பஸாத³ப³ஹுலே

மஹாஜனே பஸாதே³தீதி அபரமுதா³ஹரணங். பஸாத³ஸங்கா²தஸ்ஸ அத்த²ஸ்ஸ "**பஸன்னே பஸாதே³தீ**"தி வுத்தத்தா இத³மத்த²தோ ஏகத்த²ங்.

41. "**தித்தி²யி**"ச்சாதி³. ஸோ மஹாமுனி **தித்தி²யங்குரபீ³ஜானி** தித்தி²யஸங்கா²தானங் அங்குரானங் உப்பத்திகாரணபூ⁴தானி **தி³ட்டி²க³தானி** ஸஸ்ஸதாதி³பே⁴த³பி⁴ன்னா த்³வாஸட்டி²தி³ட்டி²யோ **ஜஹங்** ஜஹந்தோ அபனெந்தோ **இஹ** லோகே **பஸன்னே** அத்தனி பஸன்னே **மஹாஜனே** பஸாதே³தி. **பஸன்ன**ஸத்³தே³ன வுத்தப்பஸாத³ஸங்கா²தஸ்ஸ அத்த²ஸ்ஸ **பஸாதே³தீ**தி க்ரியாபதே³னபி வுத்தத்தா ஸத்³தே³ பி⁴ன்னேபி அத்த²தோ ஏகந்தி அத்த²தோ ஏகத்த²ஸ்ஸுதா³ஹரணங். தித்தி²யா ஏவ அங்குரானி, தேஸங் பீ³ஜானி, தி³ட்டீ²ஸு க³தானி, தி³ட்டி²யோ ஏவ க³தானீதி வா விக்³க³ஹோ.

42. **ஆரத்³த⁴க்கமவிச்சே²தா³, ப⁴க்³க³ரீதி ப⁴வே யதா²;**
காபி பஞ்ஞா, கோபி கு³ணோ, பகதீபி அஹோ தவ.

42. **ஆரத்³தோ⁴** வத்துமுபக்கமந்தோ, **கமோ** வசனபடிபாடி. தஸ்ஸ **விச்சே²தோ³** ப⁴ங்கோ³, ததோ. "**யதே²**"திஆதி³னா உதா³ஹரதி. அவுத்தஸ்ஸபி பஸாத³வஸா அஜ்ஜா²ஹாரோதி. மஹாமுனி **தவ** தே **பஞ்ஞா காபி** ஸாதிஸயத்தா அனித்³தா⁴ரிதங் ஸபா⁴வவிஸேஸா காசியேவ, அஹோ பவத்தமானாயபி வஸபா⁴வஸ்ஸானித்³தா⁴ரிதத்தா அச்ச²ரியந்தி அத்தோ². எத்த² **காபி கோபீ**தி ஸப்³ப³னாமபத³க்கமஸ்ஸ **பகதீ**தி எத்த² விச்சி²ன்னத்தா ப⁴க்³க³ரீதி.

42. "**ஆரத்³த⁴க்கமி**"ச்சாதி³. **ஆரத்³த⁴க்கமவிச்சே²தா³** வத்து²மாரத்³த⁴பத³க்கமஸ்ஸ விச்சே²த³ஹேது **ப⁴க்³க³ரீதி ப⁴வே** ப⁴க்³க³ரீதிவாக்யதோ³ஸோ ப⁴வதி. உதா³ஹரதி "**யதி²**"ச்சாதி³. மஹாமுனி **தவ** துய்ஹங் **பஞ்ஞா** ஸாதிஸயபூ⁴தா பஞ்ஞா **காபி** வசனவிஸயாதிக்கந்தத்தா காபியேவ. **கு³ணோ** ஸீலஸமாதி⁴ஆதி³அனஞ்ஞஸாதா⁴ரணகு³ணஸமூஹோ **கோபி** பமாணபரிக்³க³ஹஸ்ஸ கேனசி லேஸேனபி கத்துமஸக்குணெய்யத்தா கோபியேவ. **பகதீபி** அசிந்தெய்யபூ⁴தா பகதீபி ஏவமேவ **அஹோ** விஜ்ஜமானானங்யேவ பஞ்ஞாதீ³னங் ஸபா⁴வாவபோ³த⁴ஸ்ஸ து³க்கரதா அச்ச²ரியா. **காபி கோபீ**தி பத³க்கமஸ்ஸ "**பகதீ**"தி எத்த² ஸுஞ்ஞத்தா ரீதிப⁴ங்கோ³. ஆரத்³தோ⁴யேவ கமோ, தஸ்ஸ விச்சே²தோ³, ப⁴க்³கா³ ரீதி அஸ்ஸ, எத்த² வாதி விக்³க³ஹோ.

43. **பதா³னங் து³ப்³பி³னிக்கே²பா, ப்³யாமோஹோ யத்த² ஜாயதி;**
தங் ப்³யாகிண்ணந்தி விஞ்ஞெய்யங், தது³தா³ஹரணங் யதா².

43. "**பதா³ன**"மிச்சாதி³. **யத்த²** யஸ்மிங் வாக்யே **பதா³னங்** ஸ்யாத்³யந்தாக்²யாதிகானங் **து³ப்³பி³னிக்கே²பா** து³ட்ட²பனதோ **ப்³யாமோஹோ** ஸங்முள்ஹதா **ஜாயதி** உப்பஜ்ஜதி, **தங்** வாக்யங் ப்³யாகிண்ணந்தி **விஞ்ஞெய்யங்** ஞாதப்³ப³ங். **தஸ்ஸ** ப்³யாகிண்ணஸ்ஸ **உதா³ஹரணங்** லக்கி²யங் "**யதே²**"தி த³ஸ்ஸேதி. யதா² இத³ங், ததா² அஞ்ஞம்பீதி அத்தோ².

43. "**பதா³னி**"ச்சாதி³. **பதா³னங்** ஸ்யாத்³யந்தத்யாத்³யந்தபதா³னங் **து³ப்³பி³னிக்கே²பா** து³ட்ட²பனதோ **யத்த²** வாக்யே **ப்³யாமோஹோ** ஸங்மோஹோ ஜாயதி, **தங்** ப்³யாகிண்ணதோ³ஸோதி விஞ்ஞெய்யங். **தது³தா³ஹரணங்** தஸ்ஸ ப்³யாகிண்ணதோ³ஸஸ்ஸ லக்கி²யங் **யதா²** இமினா வக்க²மானநயேன.

44.

ப³ஹுகு³ணே பணமதி, து³ஜ்ஜனானங் ப்யயங் ஜனோ;
ஹிதங் பமுதி³தோ நிச்சங், ஸுக³தங் ஸமனுஸ்ஸரங்.

44. ப³ஹுஅனந்தத்தா ப³ஹுபூ⁴தே கு³ணே ஸீலாதி³கே **ஸமனுஸ்ஸரங்** ஸம்மதே³வ உட்டா²ய ஸமுட்டா²ய அனுஸ்ஸரந்தோ கு³ணவிஸயஸதிங் பச்சுபட்டா²பெந்தோ தேனேவ காரணேன **பமுதி³தோ** ஹட்ட²பஹட்டோ² **அயங் ஜனோ** ஸப்³போ³பி லோகோ **து³ஜ்ஜனானங்** ஸுஜனேதரானம்பி தே³வத³த்தாதீ³னங் **நிச்சங்** காலங் ஹிதங் **ஸுக³தங்** ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴ங் **பணமதி** நமஸ்ஸதீதி அயங் அத்தோ² கவிவஞ்சிதோ. தத்த² "ப³ஹுகு³ணே பணமதீ"த்யாதி³ ப்³யவஹிதபத³ப்பயோகா³ மோஹோ ஜாயதீதி ப்³யாகிண்ணங்.

44. **"ப³ஹுகு³ணே"**ச்சாதி³. **ப³ஹுகு³ணே** அனந்தத்தா ப³ஹுபூ⁴தே ஸீலஸமாதி⁴ஆதி³கு³ணே **ஸமனுஸ்ஸரங்** விஸேஸதோ அனுஸ்ஸரந்தோ **பமுதி³தோ** ததோயேவ பஹட்டோ² அயங் ஜனோ ஸத்தனிகாயோ **து³ஜ்ஜனானம்பி** அஸப்புரிஸானம்பி **நிச்சங்** ஸததங் **ஹிதங்** மித்தபூ⁴தங் **ஸுக³தங்** ஸப்³ப³ஞ்ஞுங் **பணமதி** வந்த³தி. எத்த² பதா³னங் அட்டா²னபயோக³தோ ப்³யாகிண்ணத்தங் பத³த்தா²னுஸாரேனேவ க³ம்யதே.

45. **விஸிட்ட²வசனா'பேதங், கா³ம்மங்'த்ய'பி⁴மதங் யதா²;**
கஞ்ஞே காமயமானங் மங், ந காமயஸி கிங் ந்வி'த³ங்.

45. விஸிட்ட²ஸ்ஸ கஸ்ஸசி அத்த²ஸ்ஸ வசனதோ கத²னதோ **அபேதங்** பரிச்சத்தங். **கஞ்ஞே**இத்யாமந்தனங். அஹங் தங் இச்சா²மி, தாதி³ஸங் மங் த்வங் கஸ்மா நிச்ச²ஸி, இத³ங் கிங் நு இதி கா³மிகஜனவசனத்தா **"கஞ்ஞி"**ச்சாதி³கங் கா³ம்மங்.

45. **"விஸிட்டே²"**ச்சாதி³. **விஸிட்ட²வசனாபேதங்** பியபூ⁴தேன உத்திவிஸேஸேன விஸேஸிதப்³ப³ஸ்ஸ கத²னதோ பரிஹீனங் வாக்யங் "கா³ம்மதோ³ஸ"ந்தி கவீஹி அபி⁴மதங். உதா³ஹரதி **"யதி²"**ச்சாதி³. **கஞ்ஞே** ஹே கஞ்ஞே **காமயமானங் மங்** துவங் இச்ச²மானங் மங் **ந காமயஸி** த்வங் ந இச்ச²ஸி, இத³ங் கிங் நு. ஈதி³ஸே இச்சா²விகா⁴தே வுச்சமானே ஏவங்-

"யாசனா மதீ³யா தவ காரணாயங்,
தி³னே தி³னே நிப்ப²லதங் உபேதி;
த³க்கோ² ஸதா³ மானினிமானப⁴ங்கே³,
ஸ மன்மதொ²ன்யத்ர க³தோ மதோ நு"இதி விய.

பியத்த²ஸ்ஸ கத²னாபா⁴வதோ "கஞ்ஞே"த்யாதி³கங் வசனங் மிலக்கு²கானங் வசனத்தா **கா³ம்மங்**. எத்த² **கஞ்ஞா**ஸத்³தோ³ த³ஸவஸ்ஸிகாய வத்ததீதி நியமோ நத்தி².
விஸிட்ட²ஸ்ஸ அத்த²ஸ்ஸ வசனதோ அபேதந்தி வாக்யங்.

46. **பத³ஸந்தா⁴னதோ கிஞ்சி, து³ப்பதீதிகரங் ப⁴வே;**
தம்பி கா³ம்மங்த்ய'பி⁴மதங், யதா² யாப⁴வதோ பியா.

46. **"பதே³"**ச்சாதி³. **பத³ஸந்தா⁴னதோ** புப்³பா³பரானங் பதா³னங் ஸந்தி⁴வஸேன யங் **கிஞ்சி** வாக்யங் து³ட்டு² அஸுதிஸுப⁴க³ங் பதீதிமவபோ³த⁴ங் கரோதீதி கரங் ப⁴வே, **தம்பி** யதா²வுத்தங் கா³ம்மந்த்யபி⁴மதங். **யதா²**த்யுதா³ஹரதி. ப⁴வதோ **யா** காசி வனிதா **பியா** ஹோதீதி ஏகொத்தோ². **யப⁴** மேது²னே. யப⁴னங் யாபோ⁴. ஸோ விஜ்ஜதே யஸ்ஸ ஸோ **யாப⁴வா**. தஸ்ஸ **யாப⁴வதோ பியா**இத்யபி ப⁴வதி.

46. “**பத³ஸந்தா⁴னி**”ச்சாதி³. **கிஞ்சி** வாக்யங் **பத³ஸந்தா⁴னதோ** புப்³பா³பரபதா³னங் க⁴டனதோ **து³ப்பதீதிகரங் ப⁴வே** அஸப்³ப⁴பூ⁴தது³ட்ட²த்த²ஸ்ஸ பகாஸகோ ஹோதி, **தம்பி கா³ம்மந்தி** யதா²வுத்தகா³ம்மதோ³ஸேன தூ³ஸிதந்தி [து³ப்பஸிதந்தி (க॰)] ஸப்³பே³ஹி கவீஹி **அபி⁴மதங்** ஞாதங். **யதா²**தி உதா³ஹரதி. **ப⁴வதோ** ப⁴வந்தஸ்ஸ **யா** காசி இத்தீ² **பியா** ப⁴வதீதி அயங் கவினா இச்சி²தத்தோ². **யாப⁴வதோ** மேது²னவந்தஸ்ஸ பியாதிபி அத்தோ². “**யப⁴** மேது²னே”தி ஹி தா⁴து. யப⁴னங் யாபோ⁴, ஸோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி **யாப⁴வா**, தஸ்ஸ யாப⁴வதோதி க³ஹிதே அஸோதப்³ப³த்தா து³ப்பதீதிகரதா. து³ட்டா²யேவ பதீதி அவபோ³தோ⁴, தங் கரோதீதி விக்³க³ஹோ.

47. வுத்தேஸு ஸூசிதே டா²னே, பத³ச்சே²தோ³ ப⁴வே யதி;
யங் தாய ஹீனங் தங் வுத்தங், யதிஹீனந்தி ஸா பன.

47. “**வுத்தெஸ்வி**”ச்சாதி³. **வுத்தேஸு** ச²ந்தோ³ஸத்த²பரினித்³தி³ட்டே²ஸு அனுட்டு²பா⁴தீ³ஸு **ஸூசிதே** டா²னே “எத்த²யதீ”தி ச²ந்தோ³விசிதியா பகாஸிதட்டா²னே பதா³னங் ஸ்யாத்³யந்தானங் சே²தோ³ விச்சி²தி விபா⁴கோ³ அனுவாதோ³ யங் யதி ப⁴வேதி விதீ⁴யதி. **தாய** யதியா **ஹீனங்** பரிஹீனங் விருத்³த⁴ங் **யங்** வாக்யங், தங் **யதிஹீன**ந்தி வுத்தங், “யமனங் விராமோ **யதி**, ஸா ஹீனா எத்தா²”தி கத்வா. **பனா**தி விஸேஸே, **ஸா** யதி பனாதி ஸம்ப³ந்தோ⁴.

47. “**வுத்தெஸ்வ**”ச்சாதி³. **வுத்தேஸு** ச²ந்தோ³ஸத்தே² நித்³தி³ட்ட²அனுட்டு²பா⁴தீ³ஸு **ஸூசிதே டா²னே** “அயமெத்த² யதீ”தி பகாஸிதே டா²னே **பத³ச்சே²தோ³** ஸ்யாத்³யந்தத்யாத்³யந்தாதீ³னங் பதா³னங் விச்சே²தோ³ யதி நாம ப⁴வே, **தாய** யதியா **யங்** வாக்யங் **ஹீனங்** அபி⁴மதட்டா²னே வண்ணவிச்சே²தே³ன பரிஹீனங், **தங்** வாக்யங் **யதிஹீன**ந்தி யதிஹீனதோ³ஸேன து³ட்ட²ந்தி விஞ்ஞூஹி வுத்தங்.

48. யதி ஸப்³ப³த்த² பாத³ந்தே, வுத்தட்³டே⁴ ச விஸேஸதோ;
புப்³பா³பரானேகவண்ண-பத³மஜ்ஜே²பி கத்த²சி.

48. “**யதி**”ச்சாதி³. **ஸப்³ப³த்த² பாத³ந்தே** ஸப்³ப³ஸ்மிங் சதுத்த²ங்ஸஸங்கா²தானங் கா³தா²பாதா³னங் அந்தே அவஸானே ச **விஸேஸதோ** விஸேஸேன ஏகந்தேன **வுத்தட்³டே⁴ ச** வுத்தானங் பாத³த்³வயஸங்கா²தே அட்³டே⁴ ச, தத³வஸானே சாதி அதி⁴ப்பாயோ. “ஸியா”தி ஸேஸோ. நனு “பத³ச்சே²தோ³”தி வுத்தத்தா பத³மஜ்ஜே² யதி ந ஹோதேவாதி சேதி ஆஹ “**புப்³ப³**”இச்சாதி³. **கத்த²சி** கிஸ்மிஞ்சி டா²னே, ந ஸப்³ப³த்த². புப்³பா³பரானேகவண்ணபத³மஜ்ஜே²பி யதீதி ஸம்ப³ந்தோ⁴. புப்³பே³ ச அபரே ச **புப்³பா³பரே**. அனேகே வண்ணா **அனேகவண்ணா**. புப்³பா³பரே அனேகவண்ணா யஸ்ஸ தங் ததா². தஞ்ச தங் பத³ஞ்ச, தஸ்ஸ மஜ்ஜே²பி.

48. இதா³னி யதிம்ஹி லப்³ப⁴மானங் ஸப்³ப³விஸயங் த³ஸ்ஸேதி “**யதி**”ச்சாதி³னா. ஸா பன யதி **ஸப்³ப³த்த² பாத³ந்தே** சதுத்த²ங்ஸஸங்கா²தகா³தா²பாதா³னங் அந்தே ச **விஸேஸதோ** நியமதோ **வுத்தட்³டே⁴** ச வுத்தானங் பாத³த்³வயஸங்கா²தே அட்³டே⁴ ச, தத³வஸானே சாதி அதி⁴ப்பாயோ. **கத்த²சி** கிஸ்மிஞ்சி டா²னே **புப்³பா³பரானேகவண்ணபத³மஜ்ஜே²பி** புப்³பா³பரபூ⁴தஅனேகவண்ணஸமன்னாக³தபதா³னங் மஜ்ஜே² ச ஸியா. பத³ச்சே²த³ஸ்ஸ “யதீ”தி வுத்தத்தா பத³மஜ்ஜே² ந ஹோதீதி ஸங்காபரிஹரணத்த²ங் “புப்³பா³பரானேகவண்ணபத³மஜ்ஜே²”தி வுத்தங். எத்த² பாத³ந்தோ,

வுத்தட்³டோ⁴, பத³மஜ்ஜ²ஞ்ச யதிட்டா²னந்தி. பத³மஜ்ஜே²யேவ லப்³ப⁴மானா யதி கத்த²சி ஹோதி, த்³வக்க²ரத்யக்க²ரபத³மஜ்ஜே² பன ந ஹோதி.

தத்தோ²தா³ஹரணபச்சுதா³ஹரணானி யதா² -

49. தங் நமே ஸிரஸா சாமீ-கரவண்ணங் ததா²க³தங்;
ஸகலாபி தி³ஸா ஸிஞ்ச-தீவ ஸொண்ணரஸேஹியோ.

49. உதா³ஹரீயதீதி **உதா³ஹரணங்**. படிபக்க²முதா³ஹரணங் **பச்சுதா³ஹரணங்**. சாமீகரஸ்ஸேவ ஸுவண்ணஸ்ஸ விய வண்ணோ யஸ்ஸ தங் ததா²க³தங் ஸிரஸா நமாமி. கீதி³ஸங்? **யோ** ததா²க³தோ **ஸகலாபி தி³ஸா** ஸப்³பா³யேவ த³ஸ தி³ஸா **ஸொண்ணரஸேஹி** சாமீகரவண்ணத்தா ரஸேஹி ஸுவண்ணரஸேஹி **ஸிஞ்சதீவ** ஸிஞ்சதீதி மஞ்ஞே, **தங்** ததா²க³தந்தி அபெக்க²தே. எத்த² புப்³ப³பாத³ந்தே வுத்தட்³டே⁴ ச நியதா யதி. **சாமீகர**ஸத்³தோ³ செத்த² சதுரக்க²ரோ. தத்த² **சாமீ**இதி புப்³ப³பா⁴கோ³, **கர**இதி பரோ. எத்த² புப்³பா³பரானேகவண்ணபத³மஜ்ஜே² யதி. **ஸிஞ்சதீ**தி எத்த² பன புப்³பா³பரானேகவண்ணபத³மஜ்ஜ²த்தாபா⁴வா **ஸிஞ்ச**இத்யத்ர யதி து³ட்டா²தி. இத³ங் பச்சுதா³ஹரணங்.

49. **தத்த²** பாத³ந்தவுத்தட்³டே⁴ஸு யதியா பாகடத்தா **த**ஸ்மிங் பத³மஜ்ஜே² யதியா **உதா³ஹரணபச்சுதா³ஹரணானி** இட்டோ²தா³ஹரணபடிபக்கோ²தா³ஹரணானி யதா². "**தங் நமே**"ச்சாதி³. **யோ** ததா²க³தோ ஸகலாபி தி³ஸா **ஸொண்ணரஸேஹி** ஸுவண்ணரஸதா⁴ராஹி **ஸிஞ்சதீவ** ஸிஞ்சதி மஞ்ஞே, **இவ**ஸத்³தோ³ விதக்கே. **சாமீகரவண்ணங்** ஸுவண்ணவண்ணஸதி³ஸச²விவண்ணங் **தங்** ததா²க³தங் ஸிரஸா நமே. எத்த² "சாமீகரவண்ண"ந்தி யதியா **சாமீ**தி அக்க²ரத்³வயமதிக்கம்ம டி²தத்தா அந்தேபி **கர**இதி அக்க²ரத்³வயேனானூனத்தா பத³ச்சே²த³ஸ்ஸ புப்³பா³பரவண்ணானமனேகத்தமிதிட்டோ²தா³ஹரணங். **ஸிஞ்சதீ**தி பதே³ **ஸிஞ்சா**தி வண்ணத்³வயமதிக்கம்ம யதியா தி³ஸ்ஸமானத்தேபி **தி**இதி பரபா⁴கே³ ஏகவண்ணத்தா அனேகவண்ணாபா⁴வோதி பச்சுதா³ஹரணங். எத்த² அனேகவண்ணத்தங் பத³வஸேனேவ ஞாதப்³ப³ங். சாமீகரஸ்ஸ வண்ணோ விய வண்ணோ யஸ்ஸ ஸோதி விக்³க³ஹோ.

50. ஸரோ ஸந்தி⁴ம்ஹி புப்³ப³ந்தோ, விய லோபே விப⁴த்தியா;
அஞ்ஞதா² த்வ'ஞ்ஞதா² தத்த², யாதே³ஸாதி³ பராதி³'வ.

50. "**ஸரோ**"ச்சாதி³. விப⁴த்தியா **லோபே** ஸதி **ஸந்தி⁴ம்ஹி** ஸங்ஹிதாயங் கதாயங் **ஸரோ** பரபதா³தி³பூ⁴தோ **புப்³ப³ந்தோ விய** புப்³ப³பத³ஸ்ஸ அந்தபூ⁴தோ யோ ஸரோ, ஸோ விய ஹோதி, அனேகவண்ணத்தாபா⁴வேபி ததோ விஹிதயதியா நேவத்தி² ப⁴ங்கோ³தி அதி⁴ப்பாயோ. **அஞ்ஞதா² து** விப⁴த்தியா அலோபே து ஸதி ஸங்ஹிதாயங் கதாயங் புப்³ப³பத³ந்தபூ⁴தோ ஸரோ சே, **அஞ்ஞதா²** அஞ்ஞேன பகாரேன ஹோதி, பரபத³ஸ்ஸாதி³ஸரோ விய ஹோதீதி அத்தோ². தங் விப⁴த்தியா ஸத்³தி⁴ங் விஹாய கதயதியா நத்தி² ப⁴ங்கோ³தி அதி⁴ப்பாயோ. **தத்த²** தஸ்ஸங் யதியங் **யாதே³ஸாதி³** இவண்ணாதீ³னங் காதப்³போ³ **ய**காராதே³ஸாதி³ **பராதி³வ** பரபத³ஸ்ஸ ஆதி³ஸரோ விய ஹோதி. கத**யா**தே³ஸாதி³ஸஹிதங் ப்³யஞ்ஜனங் விஹாய கதாய யதியா நத்தி² ப⁴ங்கோ³தி அதி⁴ப்பாயோ.

50. இதா³னி ஹெட்டா² வுத்தஸ்ஸ விருத்³த⁴த்தேபி யதிப⁴ங்கா³பா⁴வங் த³ஸ்ஸெந்தோ ஆஹ “**ஸரோ**”ச்சாதி³. விப⁴த்தியா லோபே ஸந்தி⁴ம்ஹி ஸதி **ஸரோ** ஸந்தி⁴ஸரோ **புப்³ப³ந்தோ விய** புப்³ப³பத³ஸ்ஸ அந்தோ விய ஹோதி, **அஞ்ஞதா² து** விப⁴த்தியா அலோபே ஸங்ஹிதாயங் கதாயங் அஞ்ஞதா² ஹோதி, புப்³ப³பத³ந்தபூ⁴தோ ஸரோ பரபத³ஸ்ஸ ஆதி³ஸரோ விய ஹோதி. **தத்த²** யதியங் **யாதே³ஸாதி³** இவண்ணாதீ³னங் கத்தப்³ப³யகாராதே³ஸாதி³ **பராதி³வ** பரபத³ஸ்ஸ ஆதி³ஸரோ விய ஹோதி, புப்³ப³ந்தஸதி³ஸஸரமதிக்கமித்வாபி பரபதா³தி³ஸரஸதி³ஸவண்ணமாக³ம்ம தங் அனதிக்கமித்வாபி பரபதா³தி³ஸரஸதி³ஸயாதே³ஸாதி³மதிக்கமித்வாபி யதியா பயுத்தாய ஸதி அனேகவண்ணத்தாபா⁴வேபி யதிப⁴ங்கோ³ ந ஹோதீதி அதி⁴ப்பாயோ. புப்³ப³ஸ்ஸ அந்தோதி ச, யோ ச ஸோ ஆதே³ஸோ ச, ஸோ ஆதி³ யஸ்ஸ மகாராதி³னோதி ச, பரஸ்ஸ ஆதீ³தி ச வாக்யங்.

51. **சாதீ³ புப்³ப³பத³ந்தாவ, நிச்சங் புப்³ப³பத³ஸ்ஸிதா;**
பாத³யோ நிச்சஸம்ப³ந்தா⁴, பராதீ³வ பரேன து.

51. **நிச்சங்** அனவரதங் புப்³ப³பத³ங் ஸிதா நிஸ்ஸிதா **சாதீ³ ச**காராத³யோ நிபாதா புப்³ப³ஸ்ஸ பத³ஸ்ஸ அந்தா அவயவா விய ஹொந்தி, தே அந்தோ கத்வா யதி காதப்³பா³தி அதி⁴ப்பாயோ. **பரேன** பரபதே³ன **நிச்சஸம்ப³ந்தா⁴** ஸததயோகி³னோ, **து**ஸத்³தோ³ அட்டா²னப்பயுத்தோ, **பாத³யோ து பராதீ³வ** பரபத³ஸ்ஸ ஆதீ³ அவயவா விய ஹொந்தி, தங் விஹாய புப்³ப³பத³ந்தே யதி காதப்³பா³தி அதி⁴ப்பாயோ.

51. “**சாதி³**”ச்சாதி³. **நிச்சங்** ஸததங் **புப்³ப³பத³ஸ்ஸிதா** புப்³ப³பத³ங் நிஸ்ஸாய பவத்தா **சாதீ³ ச**காராதி³னிபாதா **புப்³ப³பத³ந்தாவ** புப்³ப³பத³ஸ்ஸ அந்தா அவயவா விய ஹொந்தி, **பரேன** பரபதே³ன **நிச்சஸம்ப³ந்தா⁴** நிரந்தரயோகி³னோ **பாத³யோ து** பாதி³உபஸக்³கா³ பன **பராதீ³வ** பரபத³ஸ்ஸ ஆதீ³ அவயவாவிய ஹொந்தி. **சாத**³யோ ஆக³ம்ம தே ப³ஹி கத்வாபி **பாத**³யோ ஆக³ம்ம தே அந்தோ கத்வாபி பவத்தோ விராமோ யதிப⁴ங்கோ³தி அதி⁴ப்பாயோ. சோஆதி³ யேஸந்தி ச, புப்³ப³பத³ங் ஸிதாதி ச, போ ஆதி³ யேஸந்தி ச, நிச்சங் ஸம்ப³ந்தா⁴தி ச விக்³க³ஹோ. எத்த² ச தக்³கு³ணஸங்விஞ்ஞாணத்தா சகாரபகாராதீ³னம்பி பரிக்³க³ஹோ.

ஸப்³ப³த்தோ²தா³ஹரணானி யதா²

52. **நமே தங் ஸிரஸா ஸப்³போ³-பமாதீதங் ததா²க³தங்;**
யஸ்ஸ லோகக்³க³தங் பத்த-ஸ்ஸோ’பமா ந ஹி யுஜ்ஜதி.

53. **முனிந்த³ங் தங் ஸதா³ வந்தா³-ம்ய’நந்தமதி’முத்தமங்;**
யஸ்ஸ பஞ்ஞா ச மெத்தா ச, நிஸ்ஸீமாதி விஜம்ப⁴தி.

52-53. **ஸப்³ப³த்தா²**தி புப்³ப³ந்தஸதி³ஸாதீ³ஸு. “**நமேத**”ந்திஆதி³கா³தா²த்³வயே பத³த்தோ² பாகடோ, அதி⁴ப்பாயோ து யதோ லோகக்³க³தங் பத்தோ, ததோ ஸப்³போ³பமாதீதோ, யதோ பஞ்ஞாமெத்தா லோகே நிரந்தரமிவ வத்தந்தி, ததோ அனந்தமதி, உத்தமோ சாதி. எத்த² “ஸப்³பா³ உபமா”தி ஸமாஸங் கத்வா விப⁴த்திலோபே ஸங்ஹிதாயஞ்ச கதாயங் பரபதா³தி³உகாரோ புப்³ப³பத³ந்தப்³ப³காரட்ட²**அ**காரோ விய ஹோதீதி **ஸப்³போ³** இச்சத்ர பாத³ந்தயதி. **பத்தஸ்ஸோபமா** இச்சத்ர யகாராதே³ஸஸ்ஸ பராதி³ஸதி³ஸபா⁴வோ விய ஹோதி, விப⁴த்தியா அலோபே ஸங்ஹிதாயங் கதாயங் **ஸ**விப⁴த்தியா **அ**காரோ

பரபதா³தி³ உகாரோ விய ஹோதீதி தங்விப⁴த்தியா பஸித்³த⁴ங் விஹாய **பத்த**இச்சத்ர பாத³ந்தயதி. ததா² **வந்தா³ம்யனந்த**இச்சத்ர **ய**காராதே³ஸஸ்ஸ பராதி³ஸதி³ஸபா⁴வோ விஹிதோதி **ம்ய**ஸத்³த³ங் வஜ்ஜெத்வா **வந்தா³**இச்சத்ர பாத³ந்தயதி. புப்³ப³பத³ஸ்ஸிதானங் **சாதீ³**னங் புப்³ப³பத³ந்தஸதி³ஸதா வுத்தாதி **மெத்தா சாதி** **ச**ஸத்³த³தோ யதி, அபரபத³ஸம்ப³ந்தா⁴ **பாத³**யோ பரபதா³தி³ஸதி³ஸா ஹொந்தீதி **நிஸ்ஸீமா**தி எத்த² **நி**ஸத்³த³ங் விஹாய ததோ ஆதி³ம்ஹி யதி.

52-53. ஸப்³ப³த்த² யதா²வுத்தபுப்³ப³ந்தஸதி³ஸஸராதீ³ஸு பஞ்சஸு உதா³ஹரணானியதா². "**நமே த**"மிச்சாதி³, லோகக்³க³தங் பத்தஸ்ஸ **யஸ்ஸ** பு³த்³த⁴ஸ்ஸ **உபமா ந ஹி யுஜ்ஜதி** ஸகலபத³த்தா²னங் அதிக்கம்ம டி²தத்தா ந ஹி யுஜ்ஜதி. ஸப்³போ³பமாதீதங் தங் ததா²க³தங் ஸிரஸா **நமே** நமாமி. **ஸப்³போ³**தி எத்த² ஓகாரஸ்ஸ புப்³ப³பத³ந்தஸரஸதி³ஸத்தா ததோ பராய யதியா ச **ஸ்ஸோபமா**தி பரபதா³தி³ஸதி³ஸங் வண்ணமனதிக்கம்ம டி²தாய யதியா ச உதா³ஹரணங்.

"**முனிந்தே³**"ச்சாதி³. **யஸ்ஸ** ஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ பஞ்ஞா ச மெத்தா **சனிஸ்ஸீமா** அனந்தஸத்தஅனந்தஞெய்யவிஸயகரணதோ ஸீமாரஹிதா அதிவிஜம்ப⁴தி. **அனந்தமதிங்** உத³யப்³ப³யஸம்ப⁴வேபி ஞெய்யஸ்ஸானந்தத்தா விஸயிம்ஹி விஸயவோஹாரேன அனந்தபஞ்ஞாய ஸமன்னாக³தங் **உத்தமங்** ததோ ஏவ பவரங் தங் முனிந்த³ங் ஸதா³ வந்தா³மி, **யா**தே³ஸஸ்ஸ பராதி³ஸதி³ஸத்தா தமனாக³ம்ம யதி ப⁴வதி. **மெத்தாசனிஸ்ஸீமா**தி எத்த² **சாதீ³**னங் புப்³ப³பத³ந்தஸதி³ஸத்தாச **பாதீ³**னங் பரபதா³தி³ஸதி³ஸத்தா ச "**சா**"தி "நீ"தி இமேஸம்பி யதி ப⁴வதி.

சாதி³பாதீ³ஸு பச்சுதா³ஹரணானி யதா²

54. மஹாமெத்தா மஹாபஞ்ஞா, ச யத்த² பரமோத³யா;
பணமாமி ஜினங் தங் ப-வரங் வரகு³ணாலயங்.

54. "**மஹா**"இச்சாதி³. **யத்தா²**தி யஸ்மிங் ஜினே. **பரமோத³யா**தி மஹாமெத்தாத³யோ உக்கட்டா²பி⁴வுட்³டி⁴யோ. ததோயேவ வரகு³ணாலயங், தேனேவ **பவரங்** உத்தமங் தங் ஜினந்தி ஸம்ப³ந்தோ⁴. எத்த² புப்³ப³பத³னிஸ்ஸிதங் சகாரங் பரபதா³தி³பூ⁴தங் கத்வா ததோ புப்³பே³ கதா யதி ச, பரபதா³தி³ஸம்ப³ந்த⁴பகாரங் புப்³ப³பத³ந்தபூ⁴தங் கத்வா பகாரதோ பரங் கதா யதி ச விருத்³தா⁴தி உப⁴யத்த² பச்சுதா³ஹரணங்.

54. **சாதி³பாதீ³ஸு** விஸயபூ⁴தேஸு பச்சுதா³ஹரணங் யதா². "**மஹாமெத்தி**"ச்சாதி³. **யத்த²** யஸ்மிங் ஜினே மஹாமெத்தா ச மஹாபஞ்ஞா ச இமா **பரமோத³யா** உக்கட்டா²பி⁴வுட்³டி⁴யோ ஹொந்தி. **வரகு³ணாலயங்** உத்தமகு³ணாகரங் **பவரங்** ததோயேவ உத்தமங் தங் ஜினங் பணமாமி. எத்த² சகாரங் பரபதா³தி³ங் கத்வா பகாரங் புப்³ப³பத³ந்தங் கத்வா யதியா பவத்தத்தா "ச யத்த², தங் பா"தித்³வயமபி பச்சுதா³ஹரணங்.

55. பத³த்த²க்கமதோ முத்தங், கமச்சுதமித³ங் யதா²;
கெ²த்தங் வா தே³ஹி கா³மங் வா, தே³ஸங் வா மம ஸோப⁴னங்.

55. "**பத³**"இச்சாதி³. பதா³னங் அத்த²க்கமதோ **முத்தங்** க³ளிதங் கமச்சுதமித³ந்தி விதீ⁴யதே. **கெ²த்தங் வா** இச்சாதி³னா அருசிதோயங் யாசனக்கமோ வத்துனோ அவிஞ்ஞுதங் க³மேதி. யோ ஹி கெ²த்தம்பி தா³துங் நிச்ச²தி, கத²ங் ஸோ கா³மாதி³கங் த³ஸ்ஸதீதி.

55. “**பத³த்தி²**”ச்சாதி³. **பத³த்த²க்கமதோ** பதா³னங் அத்த²க்கமதோ **முத்தங்** க³ளிதங் **இத³ங்** வாக்யங் கமச்சுதங் நாம. உதா³ஹரதி “**யதி²**”ச்சாதி³. மம ஸோப⁴னங் கெ²த்தங் வா கா³மங் வா தே³ஸங் வா ஜனபத³ங் வா தே³ஹி. எத்த² **கெ²த்த**மிச்சாதி³ யாசனக்கமோ வத்துனோ அவிஞ்ஞுபா⁴வங் வினா உசிதபத³த்த²க்கமங் நப்பகாஸேதி, ததா² ஹி கெ²த்தமபி தா³துமனிச்ச²ந்தோ கா³மனிக³மஜனபதா³தி³ங் கத²ங் த³ஸ்ஸதீதி கமஹானி.

56. **லோகியத்த²மதிக்கந்தங், அதிவுத்தங் மதங் யதா²;**
அதிஸம்பா³த⁴மாகாஸ-மேதிஸ்ஸா த²னஜம்ப⁴னே [த²னஜும்ப⁴னே (ஸீ॰)].

56. “**லோகி**”ச்சாதி³. லோகே விதி³தோ லோகியோ, தங் **லோகியத்த²**மபி⁴தெ⁴ய்யங் **அதிக்கந்தங்** அனநுவுத்தங் யங் தங் அதிவுத்தங் மதந்தி விதீ⁴யதே. **யதே²**த்யாதி³னா உதா³ஹரதி. **ஏதிஸ்ஸா** வனிதாய **த²னானங்** பயோத⁴ரானங் **ஜம்ப⁴னே** ப்³யாபனே **ஆகாஸங்** க³க³னங் **அதிஸம்பா³த⁴ங்** அச்சந்தப்பகங்.

56. “**லோகியத்தி²**”ச்சாதி³. **லோகியத்த²ங்** லோகே பஸித்³த⁴மபி⁴தெ⁴ய்யங் **அதிக்கந்தங்** கத²னாகாரேன அதிக்கமிதங் வாக்யங் அதிவுத்தமிதி மதங். உதா³ஹரதி “**யதி²**”ச்சாதி³. **ஏதிஸ்ஸா த²னஜம்ப⁴னே** த²னானங் விஜம்ப⁴னே ஆகாஸங் **அதிஸம்பா³த⁴ங்** அனோகாஸங். எத்த² பயோத⁴ரானங் மஹந்தத்தங் வதா³மாதி லோகே மஹந்தந்தி பஸித்³த⁴ங் க³க³னமபி அதிக்கந்தத்தா வாக்யமதிவுத்ததோ³ஸேன தூ³ஸிதங்.

57. **ஸமுதா³யத்த²தோ’பேதங், தங் அபேதத்த²கங் யதா²;**
கா³விபுத்தோ ப³லீப³த்³தோ⁴, திணங் கா²தீ³ பிவீ ஜலங்.

57. “**ஸமுதா³யி**”ச்சாதி³. **ஸமுதா³யஸ்ஸ** பகரணதோ பத³ஸந்தி⁴னோ வாக்யஸ்ஸ **அத்தோ²** அபி⁴தெ⁴ய்யங் அங்க³ங்கி³பூ⁴தங் க்ரியாகாரகஸம்ப³ந்தீ⁴விஸேஸலக்க²ணங் ஸங்வோஹாரிகங், ததோ **அபேதங்** அபக³தங் ஸுஞ்ஞங், வினா [ந (க॰)] பத³த்த²மத்தேன தஸ்ஸ கத்த²சி ப்³யபி⁴சாராபா⁴வதோ ஏதாதி³ஸங் யங் தமபேதத்த²கந்தி விதி⁴. ந ஹி “கா³விபுத்தோ”ச்சாதீ³ஸு ஸமுதா³யத்தோ² ஸம்ப⁴வதி.

57. “**ஸமுதா³யி**”ச்சாதி³. **ஸமுதா³யத்த²தோ** விஸேஸனவிஸெஸ்யபூ⁴தக்ரியாகாரகஸம்ப³ந்தே⁴ஹி யுத்தவாக்யஸங்கா²தபத³ஸமுதா³யஸ்ஸ ஸம்ப³ந்த⁴பத³த்தா வோஹாரானுரூபஅத்த²தோ **அபேதங்** அபக³தங், அவயவத்த²மத்தஸ்ஸ வா ஸப்³ப³த்த² லப்³ப⁴மானத்தா ஸமுதா³யத்த²தோ ஸுஞ்ஞங், **தங்** வாக்யங் **அபேதத்த²கங்** நாம. **யதி**²ச்சாதி³னா உதா³ஹரதி “கா³விபுத்தோ ப³லீப³த்³தோ⁴ உஸபோ⁴ திணங் கா²தி³, ஜலங் பிவீ”தி. எத்த² அவயவத்த²மத்தேன வினா ஸமுதா³யேன க³ம்யமானஸ்ஸ கஸ்ஸசி விஸேஸத்த²ஸ்ஸ அபா⁴வா ஸமுதா³யத்த²தோ அபக³தங் நாம ஹோதி.

58. **ப³ந்தே⁴ ப²ருஸதா யத்த², தங் ப³ந்த⁴ப²ருஸங் யதா²;**
க²ரா கி²லா பரிக்கீ²ணா, கெ²த்தே கி²த்தங் ப²லத்ய’லங்.

58. “**ப³ந்தே⁴**”ச்சாதி³. **க²ரா**இச்சாதி³கங் ப³ந்த⁴ப²ருஸங் ஸுதிஸுப⁴க³த்தாபா⁴வதோ **க²ரா** கக்கஸா **கி²லா** கா²ணுகாத³யோ **பரிக்கீ²ணா** க²யங் பத்தா யதோ, தஸ்மா **கெ²த்தே** கேதா³ரே **கி²த்தங்** வுத்தங் **அலமச்சந்தங் ப²லதி** நிப்ப²ஜ்ஜதி. வாக்யதோ³ஸோ.

58. “**ப³ந்தே◌⁴**”ச்சாதி³. **ப³ந்தே◌⁴** ப³ந்த◌⁴ஸரீரே **ப²ருஸதா** ஸுதிஸுக²தாபா◌⁴வதோ ப²ருஸபா◌⁴வோ **யத்த²** வாக்யே ப◌⁴வதி, **தங்** வாக்யங் **ப³ந்த◌⁴ப²ருஸங்** நாம ஹோதி. **யதா²**தி உதா³ஹரதி. **க²ரா** கக்கஸா **கி²லா** கா²ணுகாத³யோ **பரிக்கீ²ணா** யஸ்மா கீ²ணா ஹொந்தி, தஸ்மா கெ²த்தே **கி²த்தங்** வுத்தங் பீ³ஜங் **அலங்** அதிஸயேன **ப²லதி** நிப்ப²ஜ்ஜதி.

வாக்யதோ³ஸனித்³தே³ஸவண்ணனா நிட்டி²தா.

வாக்யத்த²தோ³ஸனித்³தே³ஸவண்ணனா

59. **ஞெய்யங் லக்க²ணமன்வத்த²-வஸேனா’பக்கமாதி³னங்;**
உதா³ஹரணமேதேஸங், தா³னி ஸந்த³ஸ்ஸயாம்ய’ஹங்.

59. “**ஞெய்ய**”மிச்சாதி³. அபக்கமாதீ³னங் யதா²உத்³தி³ட்டா²னங் லக்கீ²யதி உதா³ஹரணமனேனாதி அத்தே²ன **லக்க²ணங் அன்வத்த²வஸேன** அபக³தோ கமோ யத்த² தங் அபக்கமந்திஆதி³னா அத்தா²னுக³மனவஸேன **ஞெய்யங்** விஞ்ஞாதப்³ப³ங். **இதா³னி** வாக்யதோ³ஸே நித்³தி³ஸித்வா அவஸரப்பத்தே இமஸ்மிங் காலே **ஏதேஸங்** அபக்கமாதீ³னங் **உதா³ஹரணங்** லக்கி²யங் அஹங் **ஸந்த³ஸ்ஸயாமி** பகாஸெஸ்ஸாமி.

59. இதா³னி உத்³தி³ட்டா²னுக்கமேன அபக்கமாதி³அத்த²தோ³ஸானி விபா◌⁴வேதி “**ஞெய்ய**”மிச்சாதி³னா. **அபக்கமாதீ³னங்** அபக்கமோசித்யஹீனாதீ³னங் **லக்க²ணங்** அபக்கமாதி³விஸயபு³த்³தி◌⁴யா அவிபரீதவுத்தியா பவத்திகாரணங் **அன்வத்த²வஸேன** அபக³தோ கமோ யத்தி²ச்சாதி³வசனத்தா²னுக³தஞாணவஸேன **ஞெய்யங்** ஞாதப்³ப³ங், விஸுங் லக்க²ணங் ந வதா³மாதி வுத்தங் ஹோதி. இதா³னி அஹங் **ஏதேஸங்** அபக்கமாதீ³னங் **உதா³ஹரணங்** லக்கி²யங் ஸந்த³ஸ்ஸயாமி. அத்தா²னுக³தமன்வத்த²ங் அன்வத்த²ஸ்ஸ ஞாணஸ்ஸ வஸோதி விக்³க³ஹோ.

தத்தா²பக்கமங் யதா²

60. **பா◌⁴வனாதா³னஸீலானி, ஸம்மா ஸம்பாதி³தானி’ஹ;**
போ◌⁴க³ஸக்³கா³தி³னிப்³பா³ன-ஸாத◌⁴னானி ந ஸங்ஸயோ.

60. “**பா◌⁴வனா**”இச்சாதி³. **ஸம்மா** அலோபா◌⁴தி³ஹேதுஸம்பத்தியா ஸக்கச்சங் **ஸம்பாதி³தானி** நிப்பா²தி³தானி. எத்த² போ◌⁴க³ஸக்³கா³தி³னிப்³பா³னானங் ஹேதவோ யதா²க்கமங் தா³னஸீலபா◌⁴வனாயோ, ந து பா◌⁴வனாதா³னஸீலானி.

60. **தத்த²** தேஸு அபக்கமாதீ³ஸு **அபக்கமங் யதா²** அபக்கமஸ்ஸோதா³ஹரணமேவங். **ஓசித்யஹீனங் யதா²**த்யாதீ³ஸுபி ஏவமத்தோ² வேதி³தப்³போ³. “**பா◌⁴வனி**”ச்சாதி³. **இஹ** இமஸ்மிங் அத்தபா◌⁴வே **ஸம்மா ஸம்பாதி³தானி** அலோபா◌⁴தி³ஹேதுஸம்பத்தியா ஸக்கச்சங் ஸம்பாதி³தானி ராஸிகதானி பா◌⁴வனாதா³னஸீலானி **போ◌⁴க³ஸக்³கா³தி³னிப்³பா³னஸாத◌⁴னானி** உபபோ◌⁴க³பரிபோ◌⁴கா³னி, ஸக்³கு³ப்பத்திஆயுஆரொக்³யாதீ³னி, நிப்³பா³னஞ்சேதி ஏதேஸங் ஸாத◌⁴கானி. **ந ஸங்ஸயோ** ஸதி³ஸவிஸதி³ஸவிபாகதா³னே ஸங்ஸயோ நாம நத்தி². எத்த² போ◌⁴க³ஸக்³க³னிப்³பா³னானங் ஹேதுபூ◌⁴தா பன கமதோ தா³னஸீலபா◌⁴வனாயோ ப◌⁴வந்தீதி ப²லக்கமஸ்ஸ ஹேதுக்கமங் விருத்³த◌⁴மிதி கமாபேதங் நாம ஹோதி.

ஓசித்யஹீனங் யதா²

61. **பூஜனீயதரோ லோகே, அஹ’மேகோ நிரந்தரங்;**
மயேகஸ்மிங் கு³ணா ஸப்³பே³, யதோ ஸமுதி³தா அஹுங்.

61. “**பூஜனீயி**”ச்சாதி³. **யதோ** யஸ்மா காரணா **ஸப்³பே³ கு³ணா** ஸீலாத³யோ **ஏகஸ்மிங்** கேவலே **மயி** ஏவ **ஸமுதி³தா** ராஸிபூ⁴தா **அஹுங்** அஹேஸுங், தஸ்மா காரணா இமஸ்மிங் ஸத்தலோகே **ஏகோ** கேவலோ அஹமேவ **நிரந்தரங்** ஸததங் **பூஜனீயதரோ** அதிஸயேன புஜ்ஜோதி. ஏவமத்தபஸங்ஸனமருசிதங் ஸப்புரிஸஸ்ஸ.

61. “**பூஜனீயதரே**”ச்சாதி³. **யதோ** யஸ்மா **ஸப்³பே³ கு³ணா** ஸீலாத³யோ **ஏகஸ்மிங் மயி** அது³தியே மயி ஏவ **ஸமுதி³தா** ராஸிபூ⁴தா **அஹுங்** அஹேஸுங், தஸ்மா **லோகே** ஸத்தலோகே **ஏகோ** அது³தியோ அஹமேவ **நிரந்தரங்** ஸததங் **பூஜனீயதரோ** அதிஸயேன பூஜனீயோ. ஏவங் அத்தப்பஸங்ஸனதோ உசிததாய பரிஹானீதி **ஓசித்யஹீனங்** நாம.

யதா² ச

62. **யாசிதோஹங் கத²ங் நாம, ந த³ஜ்ஜாம்யபி ஜீவிதங்;**
ததா²பி புத்ததா³னேன, வேத⁴தே ஹத³யங் மம.

62. “**யாசிதோ**”இச்சாதி³. எத்த² “யதி³ யாசிங்ஸு, ஜீவிதம்பி யாசகானங் த³ஜ்ஜாமீ”தி த³ஸ்ஸிதோதா³ரதாயானுசிதங் புத்ததா³னே ஹத³யபவேத⁴னகத²னங் வெஸ்ஸந்தரஸ்ஸ யஜ்ஜேவமவோச.

62. **யதா² ச**, ஏவம்பி ஓசித்யஹீனஸ்ஸ உதா³ஹரணங் த³ட்ட²ப்³ப³ங் “**யாசிதோ**”ச்சாதி³. **யாசிதோ** யாசகேஹி யாசிதோ அஹங் ஜீவிதமபி கத²ங் நாம ந த³ஜ்ஜாமி, **ததா²பி** ஏவங் தா³னஜ்ஜா²ஸயே ஸதிபி புத்ததா³னேன மம ஹத³யங் **வேத⁴தே** கம்பதே. எத்த² வெஸ்ஸந்தரஸ்ஸ “யதி³ யாசெய்யுங், ஜீவிதமபி யாசகானங் த³ஜ்ஜாமீ”தி கதபடிஞ்ஞாய புத்ததா³னேன ஹத³யகம்பனஸ்ஸ கத²னங் சாகா³திஸயயோக³ஸங்கா²தஉதா³ரகு³ணஸ்ஸ அனநுச்ச²விகந்தி ஓசித்யஹீனங்.

ப⁴க்³க³ரீதி யதா²

63. **இத்தீ²னங் து³ஜ்ஜனானஞ்ச, விஸ்ஸாஸோ நோபபஜ்ஜதே;**
விஸே ஸிங்கி³ம்ஹி நதி³யங், ரோகே³ ராஜகுலம்ஹீ ச.

63. “**இத்தீ²ன**”மிச்சாதி³. **நோபபஜ்ஜதே** ந யுஜ்ஜதி. எத்த² ஸம்ப³ந்தே⁴ ச²ட்டி²யா பரிச்சாகே³ன **விஸே**இச்சாதி³னா ஆதா⁴ரே ஸத்தமீனித்³தே³ஸோ அத்த²ரீதியா ப⁴ங்கோ³. ஆதோ³ மஜ்ஜே² ச **ச**காரபரிச்சாகா³ ஸத்³த³ரீதியா ப⁴ங்கோ³, ரீதீனங் அனந்தத்தா ப⁴ங்கா³ப்யனந்தா. உதா³ஹரணங் து தி³ஸாமத்தங்.

63. “**இத்தீ²ன**”மிச்சாதி³. இத்தீ²னஞ்ச து³ஜ்ஜனானஞ்ச **விஸ்ஸாஸோ** ஸஹவாஸாதீ³ஹி விஸ்ஸாஸோ **நோபபஜ்ஜதே** அனத்த²ஸங்ஸயானிவத்திகாரணத்தா ந யுஜ்ஜதி. **விஸே** க³ரளே ச **ஸிங்கி³ம்ஹி** ஸிங்க³வதி மஹிங் ஸாதோ³ ச நதி³யஞ்ச **ரோகே³** வட்³ட⁴மானகே ரோகே³ ச **ராஜகுலம்ஹி** ச வத⁴ப³ந்த⁴னாதி³காரகே ராஜகுலே ச விஸ்ஸாஸோ நோபபஜ்ஜதே. எத்த² ஆதோ³ ஸம்ப³ந்தே⁴ ச²ட்டி²யா ஆரபி⁴த்வா தங் பஹாய ஸத்தமியா வுத்தத்தா அத்த²ரீதி ச, ஆதி³மஜ்ஜே²ஸு **ச**ஸத்³த³பரிச்சாக³தோ ஸத்³த³ரீதி ச பி⁴ன்னா. **ச**ஸத்³த³ங் பயுஞ்ஜந்தேன ஆதோ³ ஏவ வா அந்தே ஏவ வா

பச்சேகங் வா யோஜேதப்³ப³ங் ஹோதி. ஈதி³ஸோ பயோகோ³ ரீதிப⁴ங்கோ³ நாம ஹோதி. ரீதீனங் ப³ஹுத்தா ரீதிப⁴ங்க³தோ³ஸாபி ப³ஹுவிதா⁴. இத³ங் பன முக²மத்தனித³ஸ்ஸனங்.

ஸஸங்ஸயங் யதா²

64. **முனிந்த³சந்தி³மாலோக-ரஸலோலவிலோசனோ;**
ஜனோ'வக்கந்தபந்தோ²'வ, கோ³பத³ஸ்ஸனபீணிதோ.

64. "**முனிந்தி³**"ச்சாதி³. சந்தி³மா விய சந்தி³மா, முனிந்தோ³யேவ சந்தி³மா, தஸ்ஸ ஆலோகனங் த³ஸ்ஸனங், ஆலோகோ பகாஸோ வா, தஸ்மிங் **ரஸோ** அனுராகோ³, தேன **லோலானி** சபலானி **லோசனானி** அக்கீ²னி யஸ்ஸ ஸோ ஜனோ **அவக்கந்தோ** ஓக்கந்தோ பவிட்டோ² **பந்தோ²** மக்³கோ³ யேன அவக்கந்தபந்தோ² ஏவ **கு³ன்னங்** ரங்ஸீனங், இட்ட²த்த²னிப்ப²த்திஸூசகபா⁴வேன **கோ³**பத³த்த²ஸ்ஸ வா பத³ஸ்ஸனேன **பீணிதோ** முதி³தோதி எத்த² கோ³ரூபஸ்ஸ பத³ஸ்ஸனேனாதிபி விஞ்ஞாயதீதி ஸந்தே³ஹோ.

64. "**முனிந்தி³**"ச்சாதி³. **முனிந்த³சந்தி³மாலோகரஸலோலவிலோசனோ** முனிந்த³ஸங்கா²தஸ்ஸ சந்தி³மஸ்ஸ ஆலோகே த³ஸ்ஸனே பாதுபா⁴வே வா ரஸேன ஆலயேன சஞ்சலனெத்தோ ஜனோ **அவக்கந்தபந்தோ²வ** ஓதிண்ணமக்³கோ³வ பு³த்³த⁴ஸ்ஸ த³ஸ்ஸனத்தா²ய மக்³க³மோதிண்ணோதி அதி⁴ப்பாயோ. **கோ³பத³ஸ்ஸனபீணிதோ** கோ³ஸங்கா²தரங்ஸிபத³ஸ்ஸனேன, அபி⁴மங்க³லஸம்மதகோ³பத³ஸ்ஸனேன வா ஸந்துட்டோ² ஹோதி. எத்த² கோ³பத³ஸ்ஸனேனாதி ச அத்த²ஸ்ஸ க³ம்யமானத்தா விஞ்ஞாதுங் ஸங்ஸயோ உப்பஜ்ஜதீதி **ஸஸங்ஸயங்** நாம. அவக்கந்தோ பந்தோ² யேனாதி ச, கு³ன்னங் ரங்ஸீனங், கா³வஸ்ஸ வா பத³ஸ்ஸனந்தி ச, கோ³பத³ஸ்ஸனேன பீணிதோதி ச விக்³க³ஹோ.

65. **வாக்யத்த²தோ து³ப்பதீதி-கரங் கா³ம்மங் மதங் யதா²;**
போஸோ வீரியவாஸோ'யங், பரங் ஹந்த்வான விஸ்ஸமி.

65. "**வாக்ய**"இச்சாதி³. **பரங்** ஸத்துங் **ஹந்த்வான** பஹரித்வா **வீரியவா** ஸூரோ **ஸோயங் போஸோ** புரிஸோ **விஸ்ஸமி** விஸ்ஸத்தோ². அயமத்தோ² தாவ ந து³ப்பதீதோ. **பரங்** அச்சந்தங் ஹந்த்வான **வீரியவா** உசிதஸம்ப⁴வோ ஸோயங் போஸோ விஸ்ஸமீதி து³ப்பதீதோயமத்தோ².

65. அன்வத்த²வஸேன லக்க²ணஸ்ஸ அபாகடத்தா ஸலக்க²ணங் லக்கி²யமுதா³ஹரதி "**வாக்யத்த²தோ**"ச்சாதி³னா. வாக்யத்த²தோ து³ப்பதீதிகரங் விருத்³த⁴ப்பகாஸகங் கா³ம்மந்தி மதங். **யதா²**தி உதா³ஹரதி. **பரங்** ஸத்துங் **ஹந்த்வான** மாரெத்வான **வீரியவா** ஸூரோ ஸோ அயங் போஸோ **விஸ்ஸமி** விக³தபரிஸ்ஸமோ அஹோஸி, அயமத்தோ² இட்டோ². **பரங்** அதிஸயேன **ஹந்த்வான** வீதிக்கமங் கத்வா **வீரியவா** உபசிதஸம்ப⁴வோ உபசிதஸுக்கோ ஸோ அயங் புரிஸோ வாயாமேன **விஸ்ஸமி** விக³தவாயாமோ அஹோஸீதி. இமஸ்ஸத்த²ஸ்ஸ அஸப்³பா⁴ரஹத்தா கா³ம்மத்தங். வீரியங் உஸ்ஸாஹோ ஸம்ப⁴வோ வா அஸ்ஸ அத்தீ²தி விக்³க³ஹோ.

66. **து³ட்டா²லங்கரணங் தேதங், யத்தா²லங்காரதூ³ஸனங்;**
தஸ்ஸாலங்காரனித்³தே³ஸே, ரூபமாவீப⁴விஸ்ஸதி.

66. “**து³ட்டா²**”இச்சாதி³. **யத்த²** யஸ்மிங் வாக்யே அலங்காரானங் **தூ³ஸனங்** விகடதா, ஏதந்து **து³ட்டா²லங்கரணங்** து³ட்டா²லங்கரணங் நாம, **தஸ்ஸ** து³ட்டா²லங்காரஸ்ஸ **ரூபங்** ஸரூபங் **அலங்காரனித்³தே³ஸே** தங்னாமகே பரிச்சே²தே³ **ஆவீப**ீ⁴**விஸ்ஸதி** பகாஸிஸ்ஸதி, தத்தே²வ தங் த³ஸ்ஸயிஸ்ஸாமீதி அதி⁴ப்பாயோ.

66. “**து³ட்டா²லங்கரி**”ச்சாதி³. **யத்த²** வாக்யே **அலங்காரதூ³ஸனங்** அலங்காரானங் விரோதோ⁴ ஹோதி, **ஏதங்** வாக்யத்த²னிஸ்ஸிதங் **ஏதங்** வாக்யங் **து³ட்டா²லங்கரணங்** து³ட்டா²லங்காரோ நாம, **தஸ்ஸ** து³ட்டா²லங்கரணதோ³ஸோபலக்கி²தவாக்யஸ்ஸ **ரூபங்** ஸரூபங் லக்கி²யங் **அலங்காரனித்³தே³ஸே** அலங்காரானங் நித³ஸ்ஸனட்டா²னபூ⁴தே பரிச்சே²தே³ ஆவீப⁴விஸ்ஸதி. எத்த² வுத்தேபி புன தத்தா²பி வத்தப்³ப³ங் ஸியாதி ந வுத்தந்தி அதி⁴ப்பாயோ. உத்³தே³ஸே “து³ட்டா²லங்கதீ”தி வத்வா இதா³னி “து³ட்டா²லங்கரண”ந்தி வசனங் **அலங்கதி அலங்கரணஅலங்காரஸ**த்³தா³னங் துல்யத்த²த்தா ந விருஜ்ஜ²தி.

67. **கதோ'த்ர ஸங்கே²பனயா மயா'யங்,**
தோ³ஸானமேஸங் பவரோ விபா⁴கோ³;
ஏஸோ'வ'லங் போ³த⁴யிதுங் கவீனங்,
தமத்தி² சே கே²த³கரங் பரம்பி.

இதி ஸங்க⁴ரக்கி²தமஹாஸாமிபாத³விரசிதே ஸுபோ³தா⁴லங்காரே

தோ³ஸாவபோ³தோ⁴ நாம

பட²மோ பரிச்சே²தோ³.

67. ஏவங் “ஸோதா³ஹரணமேதேஸங், லக்க²ணங் கத²யாம்யஹ”ந்தி கதபடிஞ்ஞானுரூபங் படிபஜ்ஜ தா³னி “**கதொத்ரி**”ச்சாதி³னா நிக்கி²பனநயங் ஸங்கி²பதி. **அத்ர** இமஸ்மிங் அதி⁴காரே, பரிச்சே²தே³ வா **ஏஸங்** யதா²வுத்தானங் **தோ³ஸானங்** பத³தோ³ஸாதீ³னங் **பவரோ** உத்தமோ **விபா⁴கோ³** விப⁴ஜனங் **ஸங்கே²பனயா** ஸங்கே²பக்கமேன, ந வித்தா²ரதோ, யதோ அபரிஸங்க்²யெய்யானங் நத்தி² பரியந்தோ மயா **கதோ** நிட்டா²பிதோ. நனு “ஸங்கே²பனயா”தி வுத்தத்தா புராதனேஹி [புராதரேஹி (க.)] தீ³பிதா ஸந்தி ப³ஹூ தோ³ஸா, தே பரிச்சத்தா ஸியுந்தி? எத்த² வுச்சதே, வித்தா²ரக்கமஸ்ஸ அனதி⁴ப்பேதத்தா “ஸங்கே²பனயா”தி வுத்தங், ந பன ஸப்³ப³தா² பரிச்சாகே³ன. ததா² ஹி-

“நிஹந்து ஸோயங் ஜலிதங், பதங்கோ³ அரிபாவக”ந்திஆதீ³னங்

அக்க²மத்த²ந்தராதி³கங் விருத்³த⁴த்த²ந்தரானுக³தந்தி ச. எத்த² ஹி **பதங்க**³ஸத்³தே³ன ஜோதிரிங்க³ணஸங்கா²தமத்த²ந்தரமஸமத்த²மிச்சி²தத்தே² “வசந்தி க³ண்டா³”த்யேவமாதி³கங் அமங்க³லஅபயுத்தபதா³தி³கங் கிலிட்டே² அந்தோக³த⁴ந்தி ச.

க³ஜஹேஸாதி³ ஸம்ப³ந்த⁴தூ³ஸிதங் லோகவிரோதி⁴, ஸோக³தாக³மாதீ³ஸு பஸித்³த⁴ங் ரூபக்க²ந்தா⁴தி³கமஞ்ஞத்ர வுத்தங் அப்பதீதங் நாம. இத³ங் ஆக³மவிரோதி⁴இதி, ஸம்ப³ந்த⁴தூ³ஸிதப்பதீதாதி³கங் விரோதி⁴ம்ஹி பவிட்ட²ந்தி ச, ஆனேதப்³ப³ஹேதுத்தா ஹெத்வபெக்க²ங் நெய்யதோ ந ப்³யதிரிச்சதீதி ச.

“தே³வோ வோஹறது க்லேஸங், ராஹுகி²ன்னோ தி³வாகரோ”

இச்சாதி³கங் அஸாமத்த²யாபி◌⁴தெ◌⁴ய்யாதி³கங் ஓசித்யஹீனே ஸங்க³ஹிதந்தி ச. ஜிகு³ச்ச²அஸப்³ப◌⁴ஸங்ஸூசகஅத்த²ந்தரகஞ்ச கா³ம்மங் து³ப்பதீதிகரே ஸங்க³ய்ஹதீதி ச. ( ) [(து³ருச்சாரணங்)?] ஸப³ந்த◌⁴ப²ருஸமேவேதி ச.

எத்த² பன ஓசித்யஹீனது³ப்பதீதிகரானங் வாக்யத்த²தோ³ஸத்தேபி ப²ந்த◌⁴ப²ருஸஸ்ஸ ச வாக்யதோ³ஸத்தே பத³பத³த்தா²னங் தோ³ஸதோ வாக்யமேவ து³ட்ட²ங் ஸியா, வாக்யஞ்ச பதே³ஹி விரிச்சதே, பதே³ து³ட்டே² வாக்யத்தோ² ச து³ட்டோ² ஸியா. பத³தோ³ஸதோ வாக்யவாக்யத்தா²னங் நானாபா◌⁴வாபா◌⁴வஞாபனத்த²ங் அஸாமத்தி²யாபி◌⁴தெ◌⁴ய்யாதி³கங் பத³ங் ஓசித்யஹீனாதி³வாக்யத்த²தோ³ஸாதீ³ஸு அந்தோ கதி²தங். ததா² ஹி புராதனேஹி விருத்³த◌⁴த்த²ந்தராதீ³ஹி பதே³ஹி விரசிதங் வாக்யங் விருத்³த◌⁴ந்திஆதி³னா ப³ஹூனி து³ட்டா²னி வாக்யானி த³ஸ்ஸிதானி. “ஹரிஸமானயீ”தி எத்த² **ஹ**புப்³ப³ங் ரிஸ’மானயீதி இச்சி²தத்தா² பரி ப◌⁴ட்ட²ங் **ப◌⁴ட்ட²ங்**. நானத்த²மப்பஸித்³தே◌⁴ஹி யுத்தங் **கு³ள்ஹங்**, யதா² “ஸக்கோ ஸஹஸ்ஸகூ³”தி. இதி ப◌⁴ட்ட²கு³ள்ஹத்தா²த³யோ பஸாதா³லங்காரவிருத்³தா◌⁴தி ச.

வாக்யேபி **விஸந்தி◌⁴க**மிஹானுபயோகீ³தி ச, வாக்யந்தரோபக³தங் வாக்யங் **வாக்யக³ப்³ப◌⁴ங்**, வாக்யந்தரபத³ஸம்மிஸ்ஸங் “அபாத்²யமேஸோ தி³ஸ்ஸதி, வேஜ்ஜங் கா²த³த்யனாரத”மிச்சாதி³கங் **வாக்யஸங்கிண்ணஞ்ச** ப்³யாகிண்ணே ஸமோஹிதந்தி ச.

> “காசுய்யானே மயா தி³ட்டா², வல்லரீ பஞ்சபல்லவா;
> பல்லவே பல்லவே முதா◌⁴, யஸ்ஸா குஸுமமஞ்சரீ”தி.

இத³**மவாசகங்** பஹேளிகாய பமுஸ்ஸிதாஸன்னிஸ்ஸிதந்தி ச, தத்த² ச கவினா **உய்யான**ஸத்³தே³ன கே³ஹங், லதாவாசினா **வல்லரீ**ஸத்³தே³ன அங்க³னா, **பல்லவ**ஸத்³தே³ன கரசரணத³ஸனச்ச²தா³, **மஞ்சரீ**ஸத்³தே³ன நக²ஸோபா◌⁴ த³ந்தகந்தியோ ச வத்துமிச்சி²தா, வாக்யத்தே²பி பது³மினீனங் ரத்தியமுன்னித்³த³தாதி³கங் **விருத்³த◌⁴ங்** விரோதி◌⁴னிலீனந்தி ச நாத்யனுஞ்ஞாதா, ந து ஸப்³ப³தா² பரிச்சாகே³ன. **ஏஸோவ** ஏவங் யதா²வுத்தனயேன நிட்டா²பிதோ அயங் ஸங்கே²பனயோ ஏவ **கவீனங்** பண்டி³தஜனானங் **கே²த³கரங்** “கத²ங் நாம ப³ந்தே◌⁴பீதி³ஸங் ஸதி ஸந்தீ”தி ஏவமாஸுஹனோபஜனங் பரங் பத³தோ³ஸே அஸாது◌⁴ஸந்தி³த்³த◌⁴பரியாய ஞெய்யஅப்பதீதத்த²அப்பயோஜக து³ப்³போ³த◌⁴தே³ஸியாதி³கங், வாக்யதோ³ஸே அதி◌⁴கஊனப◌⁴க்³க³ச்ச²ந்தா³தி³கங், வாக்யத்த²தோ³ஸே உபக்கமோபஸங்ஹாரவிஸமஞ்சேதி இச்சேவமாதி³கமபரம்பி தூ³ஸனங் **அத்தி² சே** யதி³ ப◌⁴வெய்ய, **தம்பி போ³த◌⁴யிது**மவக³மேதுங் **அலங்** ஸமத்த²ங் யதா²வுத்ததோ³ஸானுஸாரேன பு³த்³தி◌⁴மந்தேஹி ஸக்கா ஊஹிதுந்தி.

ஏவங் வத³தோ ச க³ந்த²காரஸ்ஸாயமதி◌⁴ப்பாயோ - யே தோ³ஸா விபா◌⁴க³ஸோ ந வுத்தா, தே மயா க³ந்த²கா³ரவப◌⁴யா ஸங்கே²பிதா, லக்க²ணதோ து ஸங்க³ஹிதா. ந ஹி தேஸமந்தங் கோ ஜஹாபேதி.

தத்த² ஸத்³த³ஸத்த²விருத்³த◌⁴**மஸாது**◌⁴. யங் க்ரியாதி³னிமித்தமுபாதா³ய அத்த²ந்தரேபி வத்ததே, தங் ஸஞ்ஞாபா◌⁴வேனேவ பயுத்தங் ஸந்தி³த்³த◌⁴ங், யதா² “ரவிம்ஹிஹிமஹா”தி, இத³ங் பன விஸேஸனத்தே² ஸாது◌⁴ ஹோதி. பஸித்³த◌⁴ஸஞ்ஞாஸத்³த³ஸ்ஸ பரியாயந்தரேன பரிகப்பிதபத³ங் **பரியாயஞெய்யங்**, யதா² “வளவாமுகே²னே”தி எத்த² “அஸ்ஸவனிதானநேன” இதி. யங் அச்சந்தாப்³யபி◌⁴சாரீபா◌⁴வேன விஸெஸ்யஸ்ஸ

கு³ணங் வத³தி, தங் அப்பதீதத்த²ங், யதா² “கண்ஹமஸீ”தி. அதி⁴க³தத்தா²னுபயோக³ங் **அப்பயோஜகங்,** யதா² “அதிபே²னிலங் ஸாக³ரமலங்கீ⁴”தி. “மனுஞ்ஞுத்³த⁴னயோ பாதே³, கா²த³யோ கனி ப⁴ந்தி தே” இச்சாதி³கோ **துப்³போ³தோ⁴**, கனி கஞ்ஞே கா²த³யோ க³க்³க⁴ரிகா. “இமே லாவண்யதல்லா தே, க³ல்லா லோலவிலோசனே”இச்சாதி³கோ **தே³ஸியோ,** தல்லோ ஜலாஸயவிஸேஸோ, க³ல்லோ கபோலோ. “ஸக்³க³ஸேவீனங் ரிபூனமித்தீ²னமகங்கணோ பாணி. நெத்தமனஞ்ஜன”ந்திஆதி³கங் **அதி⁴கங்**. “அகங்கணோ பாணீ”திஆதி³னா வேத⁴ப்³யஸ்ஸ க³ம்மமானத்தா “ஸக்³க³ஸேவீன”ந்தி அதி⁴கந்தி. யத்த² வத்தப்³ப³ஸ்ஸ ஊனதா, தங் **ஊனங்,** யதா² “திலோகதிலகங் முனி”ந்திஆதி³. எத்த² “வந்தா³மீ”தி ஊனங், ச²ந்தோ³ப⁴ங்கா³ன்விதங் வசோ **ப⁴க்³க³ச்ச²ந்த³ங்** பாகடங். ஆரம்பா⁴வஸானேன விஸமங் **உபக்கமோபஸங்ஹாரவிஸமங்,** தங் பன ஆரத்³த⁴க்கமபரிச்சாகே³னாபரேன நிக்கி²பனங் வேதி³தப்³ப³ங்.

இதி ஸுபோ³தா⁴லங்காரே மஹாஸாமினாமிகாடீகாயங்

தோ³ஸாவபோ³த⁴பரிச்சே²தோ³.

67. ஏவங் “ஸோதா³ஹரணமேதேஸங், லக்க²ணங் கத²யாம்யஹ”ந்தி கதபடிஞ்ஞானுரூபங் ஸம்பாதெ³த்வா இதா³னி **“கதொத்ரே”**ச்சாதி³னா நிக³மெந்தோ தோ³ஸே ஸங்கி²பதி. **அத்ர** இமஸ்மிங் அதி⁴காரே, பரிச்சே²தே³ வா **ஏஸங் தோ³ஸானங்** யதா²வுத்தபத³தோ³ஸாதீ³னங் **பவரோ** லக்க²ணாவிரோத⁴லக்கி²யதோ உத்தமோ **விபா⁴கோ³** அஸங்கரதோ விப⁴ஜனங் **ஸங்கே²பனயா** வித்தா²ராபனியஸங்கே²பக்கமேன மயா **கதோ** வுத்தோ **ஏஸோவ** யதா²வுத்தோ ஏஸோ ஸங்கே²பக்கமோ ஏவ **கவீனங்** விரசயந்தானங் **கே²த³கரங்** ப³ந்த⁴ஸரீரே **ஈதி³ஸங்** ஈதி³ஸப்பயோக³ங் கத²ங் நாம கரோமீதி ஏவங் பவத்தகே²த³முப்பாத³யந்தங் **பரம்பி** அஸாது⁴ஸந்தி³த்³தா⁴தி³ அஞ்ஞம்பி தூ³ஸனமத்தி² சே, **தங்** ஸப்³ப³ங் **போ³த⁴யிதுங்** போ³தே⁴துங் **அலங்** ஸமத்தோ² ஹோதி. நியதி அவுத்தோபி அத்தோ² ஏதேனாதி ச, ஸங்கே²போ ச ஸோ நயோ சாதி விக்³க³ஹோ.

இஹானித்³தி³ட்ட²ங்

“நிஹந்து ஸோயங் ஜலிதங், பதங்கோ³ அரிபாவக”ந்திஆதி³கங்

அக்க²மத்த²ந்தராதி³கங் விருத்³த⁴த்த²ந்தரே அனுபதத்தா ந வுத்தங், எத்த² ஸூரியவாசகோ **பதங்க³**ஸத்³தோ³ ஜோதிரிங்க³ணவாசகோபி ஹோதீதி வத்துமிச்சி²தஅமித்தக்³கி³வினாஸே அஸமத்த²ஞ்ஞுத்தோ² ஹோதி.

“வசந்தி க³ண்டி³”ச்சாதி³கங் ஆக³மே அப்பஸித்³த⁴ங் லக்க²ணமத்தேன ஸாதி⁴யங். **அப்பயுத்தபதா³தி³**தோ³ஸோ கிலிட்ட²பத³தோ³ஸே அந்தோக³தோ⁴ ஹோதீதி ந வுத்தோ.

க³ஜஹேஸாதுரங்க³கோஞ்சனாதா³தி³**ஸம்ப³ந்த⁴தூ³ஸித**ஞ்ச. ஜினாக³மாதீ³ஸு பஸித்³த⁴ரூபக்க²ந்தா⁴தி³கமஞ்ஞத்ர பயுத்த**மப்பதீத**ந்னாமாதீத³ங் த்³வயங் யதா²க்கமங் லோகவிரோத⁴மாக³மவிரோத⁴ஞ்ச ஹோதீதி விரோதி⁴பதே³ அந்தோக³த⁴ங் ஹோதி. **ஹெத்வபெக்க²ங்** ஆனேதப்³ப³ஹேதுத்தா நெய்யே அந்தோக³த⁴ந்தி ந வுத்தங்.

“தே³வோ வோஹரது க்லேஸங், ராஹுகி²ன்னோ தி³வாகரோ”

இச்சாதி³கங் **அஸமத்தா²பி⁴தா⁴யிச்சாதி³** ஓசித்யஹீனே அந்தோக³த⁴ந்தி ந வுத்தங். எத்த² தி³வாகரோ ஸயங் ராஹுக³ஹிதோ அஞ்ஞேஸங் கிலேஸாபனயனே அஸமத்தோ²தி தமஸாமத்தி²யங் விஸேஸனபூ⁴தேன “ராஹுகி²ன்னோ”தி பதே³ன ஞாயதி.

ஜிகு³ச்சா²வமங்க³லஅஸப்³பா⁴னங் திண்ணமஞ்ஞத்ரஸ்ஸ ஜோதகங் வாசகங் வா அத்த²ந்தரங் வா கா³ம்மங் து³ப்பதீதிகரத்தா வாக்யத்த²கா³ம்மதோ³ஸேயேவ அந்தோக³த⁴ந்தி ந வுத்தங். **து³ருச்சாரணபூ⁴**தலக்க²ணங் **கட்ட²ங்** ப³ந்த⁴ப²ருஸதோ அப்³யதிரித்தந்தி ந வுத்தந்தி. “ஹரிஸமானயீ”தி வத்தப்³பே³ ஹபுப்³ப³ங் ரிஸ’மானயிஇச்சாதி³கங் இச்சி²தத்த²தோ பரிப⁴ட்ட²த்தா **ப⁴ட்ட²**ஞ்ச “ஸக்கோ ஸஹஸ்ஸகூ³”இச்சாதி³கங் அபஸித்³த⁴விஸயே பரியுத்தகு³ள்ஹஞ்சேதி இமே அத்த²கு³ள்ஹாத³யோ பஸாதா³லங்காரவிருத்³த⁴த்தா பஸாத³கு³ணாதா³னேனேவ பரிச்சத்தாதி ந வுத்தங். எத்த² ஹி ஸஹஸ்ஸங் கா³வோ சக்கூ²னி அஸ்ஸாதி ஸஹஸ்ஸகூ³தி ஸக்கஸ்ஸ நாமங் கு³ள்ஹங் நாம ஹோதி.

வாக்யதோ³ஸேபி **விஸந்தி⁴வாக்யங்** இத⁴ அனுபயோகி³த்தா ந வுத்தங். வாக்யமஜ்ஜ²பதிதவாக்யயுத்தங் வாக்யக³ப்³ப⁴ஞ்ச, வாக்யந்தரபத³ஸம்மிஸ்ஸங்.

“அபாத்²யமேஸோ தி³ஸ்ஸதி, வேஜ்ஜங் கா²த³த்யனாரதங்”

இச்சாதி³கங் **வாக்யஸங்கிண்ண**ஞ்ச ப்³யாகிண்ணே அந்தோக³த⁴ந்தி ந வுத்தங். எத்த² **ஏஸோ** பி⁴ஸக்கோ **அனாரதங்** நிச்சங் **அபாத்²யங்** ரோக³ஸ்ஸ அஹிதங் **தி³ஸ்ஸதி** வத³தி. **ஏஸோ** ரோகீ³ **அனாரதங்** ஸததங் **அபாத்²யங்** அஹிதங் கா²த³தி. **வேஜ்ஜங்** பி⁴ஸக்கங் **தி³ஸ்ஸதி** குஜ்ஜ²தி. ஏவங் அனேகவாக்யேஹிபி ஸந்தி⁴வாக்யங் ஸங்கிண்ணங் நாம.

> “காசுய்யானே மயா தி³ட்டா², வல்லரீ பஞ்சபல்லவா;
> பல்லவே பல்லவே முதா⁴, யஸ்ஸா குஸுமமஞ்சரீ”தி.

இத³**மவாசகங்** பஹேளிகாஸு பமுஸ்ஸிதாஸன்னிஸ்ஸிதமிதி ந வுத்தங். நனு செத்த² அத்தனா பஹேளிகாய அத³ஸ்ஸிதத்தா அவாசகஸ்ஸ பமுஸ்ஸிதாய அந்தோக³த⁴கரணங் அஸித்³தே⁴ன அஸித்³த⁴ஸாத⁴னந்தி? நயித³மேவங், “உபெக்கி²யந்தி ஸப்³பா³னி, ஸிஸ்ஸகே²த³ப⁴யா மயா”தி ச உபரி கிலிட்ட²பத³தோ³ஸபரிஹாரே “பஹேளிகாயமாருள்ஹா, ந ஹி து³ட்டா² கிலிட்ட²தா”தி சேதி இமினா புராதனேஹி நித்³தி³ட்ட²ஸோளஸபஹேளிகாயோபி த³ஸ்ஸிதாதி ஸித்³தே⁴ன அஸித்³த⁴ஸாத⁴னங் ஹோதி. தத்த² கவினா **உய்யான**ஸத்³தே³ன கே³ஹஞ்ச லதாபரியாய**வல்லரீ**ஸத்³தே³ன அங்க³னா **ச பல்லவ**ஸத்³தே³ன கரசரணாத⁴ரா ச **மஞ்சரீ**ஸத்³தே³ன நக²த³ந்தகந்தியோ ச வத்துமிச்சி²தா.

வாக்யத்த²தோ³ஸேபி பது³மினீனங் ரத்தியங் பபு³ஜ்ஜ²னாதி³கங் **விருத்³த⁴ங்** விரோதி⁴பதே³யேவ அந்தோக³த⁴த்தா ந வுத்தந்தி த³ஸ்ஸேதுங் “**கதொத்ர ஸங்கே²பனயா**”தி வுத்தங், ந பன தேஸங் ஸப்³ப³தா² பரிச்சத்தத்தாதி. எத்த² ஓசித்யஹீனது³ப்பதீதிகரானங் த்³வின்னங் வாக்யத்த²தோ³ஸத்தே ஸதி ப³ந்த⁴ப²ருஸஸ்ஸ வாக்யதோ³ஸத்தே ஸதி விரோதி⁴னோ பத³தோ³ஸத்தே **ஸதி** “அஸமத்தா²பி⁴தா⁴யி”ஆதி³பத³ங், “ஜிகு³ச்சா²தி³த்தயபகாஸகா”தி³பத³ங், கட்ட²பத³ங், பது³மினீனங் ரத்தியங் பு²ல்லதாதி³ [து³ன்னித்³த³தாதி³ (க.)] வாக்யத்த²ஞ்சேதி இமே சத்தாரோ தோ³ஸா பி⁴ன்னஜாதிகேஸு ஓசித்யாதீ³ஸு கத²ங் ஸங்க³ஹிதாதி? ஸச்சங், ததா²பி பதா³னங் து³ட்ட²த்தே ஸதி வாக்யவாக்யத்தா²னமது³ட்ட²தா நாம நத்தீ²தி பத³தோ³ஸேன

ஸந்தி◌⁴வாக்யவாக்யத்த²தோ³ஸானமனஞ்ஞுத்தங் ஸிஸ்ஸானங் ஞாபனத்த²ங் பத³தோ³ஸாதி³கங் வாக்யத்த²தோ³ஸாதீ³ஸு ஸங்க³ஹிதந்தி வேதி³தப்³ப³ங். இமினாயேவ புராதனேஹி விருத்³த◌⁴த்த²ந்தராதி³பதே³ஹி விசரிதங் வாக்யங் விருத்³த◌⁴ந்திஆதி³னா து³ட்டா²னி ப³ஹூனி வாக்யானி த³ஸ்ஸிதானீதி த³ட்ட²ப்³ப³ங்.

இமாயேவ [இமிஸ்ஸாயேவ (க.)] கா³தா²ய "தமத்தி² சே கே²த³கரங் பரம்பீ"தி எத்த² **பர**ஸத்³தே³னஅஸாது◌⁴ஸந்தி³த்³த◌⁴பரியாயஞெய்யாப்பதீதத்த²அப்பயோஜக-து³ப்³போ³த◌⁴தே³ஸியாதி³பத³தோ³ஸே ச அதி◌⁴கஊனப◌⁴க்³க³ச்ச²ந்தா³தி³வாக்யதோ³ஸே ச உபக்கமோபஸங்ஹாரவிஸமஸங்கா²தே வாக்யத்த²தோ³ஸே ச பரிக்³க³ண்ஹாதி. எத்த² ஸத்³த³ஸத்த²விருத்³த◌⁴**மஸாது◌⁴** நாம. க்ரியானிப்ப²த்திகாரணமுபாதா³ய அத்த²ந்தரே பவத்தனாமங் விஸேஸனத்தே²ன வினா ஸஞ்ஞாபா◌⁴ஜனே பயுத்தங் **ஸந்தி³த்³த◌⁴ங்** நாம, யதா² "ரவிம்ஹி ஹிமஹா"தி. எத்த² ஹிமஹா ரவீதி விஸேஸனே கதே தோ³ஸோ நத்தி². பஸித்³த◌⁴ஸஞ்ஞாஸத்³த³ஸ்ஸ பரியாயனாமேன கப்பிதபத³ங் **பரியாயஞெய்யங்** நாம, யதா² "வளவாமுக²ஸ்ஸ அஸ்ஸவனிதானந"ந்தி. அதிஸயா வினா பா◌⁴விதத்தே²ன விஸெஸ்யஸ்ஸ கு³ணவாசகங் பத³ங் **அப்பதீதத்த²ங்** நாம, யதா² "கண்ஹமஸீ"தி. அதி◌⁴க³தத்தானுபயோகி³பத³ங் **அப்பயோஜகங்** நாம, யதா² "அதிபே²னிலங் ஸாக³ரமலங்கீ◌⁴"தி. அப்பஸித்³த◌⁴வசனங் **து³ப்³போ³த◌⁴ங்** நாம, யதா²-

"மனுஞ்ஞத்³த◌⁴னயோ பாதே³, கா²த³யோ கனி ப◌⁴ந்தி தே"தி.

கனி ஹே கஞ்ஞே **தே** தவபாதே³ **மனுஞ்ஞத்³த◌⁴னயோ** மனோஹரஸத்³த³ஸமன்னாக³தா **கா²த³யோ** க³க்³க◌⁴ரிகா **ப◌⁴ந்தி** தி³ப்³ப³ந்தீதி. கிஸ்மிஞ்சி தே³ஸேயேவ ஸித்³த◌⁴னாமங் **தே³ஸியங்** நாம. யதா²-

"இமே லாவண்யதல்லா தே, க³ல்லா லோலவிலோசனே"தி.

ஹே லோலவிலோசனே **தே** தவ இமே **க³ல்லா** கபோலா **லாவண்யதல்லா** மனுஞ்ஞதல்லா ஜலாஸயவிஸேஸா ப◌⁴வந்தி. கேனசி லேஸேன பகாஸிதமத்த²முபாதா³ய பயுத்த**மதி◌⁴கங்** நாம. யதா²-

"த்வயி ராஜதி ராஜிந்த³, ரிபூனங் ஸக்³க³ஸேவினங்;
தீ²னங் அகங்கணோ பாணி, ஸியா நெத்தமனஞ்ஜன"ந்தி.

எத்த² "அகங்கணோ பாணி, நெத்தமனஞ்ஜன"ந்தி இமினாயேவதீ²னங் வித◌⁴வத்தங் க³ம்யமானங் ஹோதீதி தப்பகாஸனத்த²ங் பயுத்தங் "ஸக்³க³ஸேவின"ந்தி இத³ங் அதி◌⁴கங் நாம. வத்தப்³ப³யுத்ததோ ஊனங் வாக்யங் **ஊனங்** நாம. "திலோகதிலகங் முனி"ந்தி எத்த² "வந்தா³மீ"தி வத்தப்³ப³ஸ்ஸ அவுத்தத்தா ஊனங். ச²ந்தோ³ஹானிஸங்யுத்தங் **ப◌⁴க்³க³ச்ச²ந்த³ங்** நாம. இத³ங் தேஸங் தேஸங் ச²ந்தா³னங் அக்க²ரக³ணனதோ ஊனாதி◌⁴கவஸேன பாகடங் ஹோதி. ஆத்³யந்ததோ விஸமங் **உபக்கமோபஸங்ஹாரவிஸமங்** நாம. இத³ங் ஆரத்³த◌⁴க்கமங் பரிச்சஜித்வா கமந்தரேன நியமந்தி வேதி³தப்³ப³ங்.

இதி ஸுபோ³தா◌⁴லங்காரனிஸ்ஸயே

பட²மோ பரிச்சே²தோ³.

2. தோ³ஸபரிஹாராவபோ³த⁴பரிச்சே²த³வண்ணனா

68. **கதா³சி கவிகோஸல்லா, விரோதோ⁴ ஸகலொப்ய’யங்;**
தோ³ஸஸங்க்²யமதிக்கம்ம, கு³ணவீதி²ங் விகா³ஹதே.

69. **தேன வுத்தவிரோதா⁴ன-மவிரோதோ⁴ யதா² ஸியா;**
ததா² தோ³ஸபரிஹாரா-வபோ³தோ⁴ தா³னி நீயதே.

68-69. இச்சேவங் தோ³ஸவிபா⁴க³ங் பரிச்சி²ஜ்ஜ இதா³னி யதா²வுத்ததோ³ஸபரிஹாரக்கமமுபதி³ஸிதுமாஹ “**கதா³சீ**”த்யாதி³. ஸகலோபி அயங் **விரோதோ⁴** விருத்³த⁴த்த²ந்தராதி³கதோ ந கோசி ஏகோ ஏவ தோ³ஸேஸு, தோ³ஸானங் வா **ஸங்க்²யங்** க³ணனங் தோ³ஸபா⁴வங் **அதிக்கம்ம** பரிச்சி²ஜ்ஜ **கு³ணானங் வீதி²ங்** பத³விங் கு³ணஸபா⁴வதங் **விகா³ஹதே** அப்³பு⁴பக³ச்ச²தி **கதா³சி,** ந ஸப்³ப³தா³. கவினோ பயுஜ்ஜகஸ்ஸ கோஸல்லா தாதி³ஸவிஸயபரிக்³க³ஹலக்க²ணனேபுஞ்ஞகாரணா, ந து யதா² ததா² சேதி. “**தேனே**”ச்சாதி³. யேனேவங், **தேன** காரணேன வுத்தானங் விருத்³த⁴த்த²ந்தராதீ³னங் விரோதா⁴னங் **யதா²** யேன பகாரேன **அவிரோதோ⁴** நித்³தோ³ஸதா **ஸியா** ப⁴வெய்ய, **ததா²** தேன பகாரேன தோ³ஸானங் **பரிஹாரோ** தூ³ரீகரணங் அவபு³ஜ்ஜ²தி ஞாயதி ஏதேனாதி அவபோ³தோ⁴, தஸ்ஸ அவபோ³தோ⁴, தன்னாமிகோ பரிச்சே²தோ³ இதா³னி **நீயதே** ஆனீயதே வுச்சதேதி அத்தோ².

68-69. ஏவங் தோ³ஸவிபா⁴க³ங் பரிச்சி²ந்தி³த்வா இதா³னி யதா²வுத்ததோ³ஸானங் பரிஹாரத்த²மாரப⁴ந்தோ “**கதா³சீ**”த்யாதி³மாஹ. ஸகலோபி அயங் **விரோதோ⁴** பத³தோ³ஸாதி³கோ **தோ³ஸஸங்க்²யங்** தோ³ஸானங், தோ³ஸேஸு வா க³ணனங் தோ³ஸபா⁴வங் அதிக்கம்ம கதா³சி **கவிகோஸல்லா** கவினோ ப்³யாகரணாபி⁴தா⁴னச²ந்தோ³அலங்கதிஆதீ³ஸு பரிசயலக்க²ணேன பஞ்ஞாபாடவேன யதோ **கு³ணவீதி²ங்** கு³ணபத³விங் கேவலங் கு³ணஸபா⁴வங் **விகா³ஹதே** அப்³பு⁴பக³ச்ச²தி, **தேன** காரணேன **வுத்தவிரோதா⁴னங்** யதா²வுத்தபத³தோ³ஸாதி³விரோதா⁴னங் **அவிரோதோ⁴** அவிருத்³த⁴தா **யதா² ஸியா** யேன பகாரேன ப⁴வெய்ய, **ததா²** தேன பகாரேன **தோ³ஸபரிஹாராவபோ³தோ⁴** யதா²வுத்தபத³தோ³ஸாதி³ஸம்ப³ந்தி⁴னோ பரிஹரணக்கமஸ்ஸ அவபோ³த⁴காரணத்தா தன்னாமிகபரிச்சே²தோ³ **இதா³னி** லத்³தா⁴வஸரே **நீயதே** வுச்சதே. யதா²வுத்ததோ³ஸா கவிஸாமத்தி²யேன நித்³தோ³ஸத்தங் ப⁴ஜந்தி, தஸ்ஸ ஸாமத்தி²யஸ்ஸ உபதே³ஸங் த³ஸ்ஸாமாதி அதி⁴ப்பாயோ.

பத³தோ³ஸபரிஹாரவண்ணனா

தத்த² விருத்³த⁴த்த²ந்தரஸ்ஸ பரிஹாரோ யதா² -

70. **விந்த³ந்தங் பாகஸாலீனங், ஸாலீனங் த³ஸ்ஸனா ஸுக²ங்;**
தங் கத²ங் நாம மேகோ⁴’யங், விஸதோ³ ஸுக²யே ஜனங்.

70. “**விந்த³ந்த**”மிச்சாதி³. **பாகேன** பரிணதபா⁴வேன **ஸாலீனங்** யுத்தானங், மனுஞ்ஞானங் வா **ஸாலீனங்** ரத்தஸாலிஆதீ³னங் ஸாலிஜாதீனங் த³ஸ்ஸனா **ஸுக²ங்** சேதஸிகங் ஸோமனஸ்ஸங் விந்த³ந்தங் தங் ஜனங் **விஸதோ³** அயங் மேகோ⁴ அம்பு³தோ³ கத²ங் நாம ஸுக²யேதி. எத்த² தாதி³ஸஸ்ஸ ஜனஸ்ஸ அஸுக²ப்பதா³னங் க³ரளஸ்ஸ மேக⁴ஸ்ஸானுரூபந்தி விருத்³த⁴த்த²ந்தரதா பரிஹடா.

70. தத்த² விருத்³த⁴த்த²ந்தரஸ்ஸ பரிஹாரோ யதா² ஏவங். “**விந்த³ந்தி**”ச்சாதி³. **பாகஸாலீனங்** பரிணாமேன யுத்தானங், மனுஞ்ஞானங் வா **ஸாலீனங்** ரத்தஸாலிஆதீ³னங் **த³ஸ்ஸனா** த³ஸ்ஸனஹேது **ஸுக²ங்** சேதஸிகஸோமனஸ்ஸங் **விந்த³ந்தங்** அனுபொ⁴ந்தங் **தங் ஜனங்** தங் கஸ்ஸகஜனங் **விஸதோ³** ஜலதா³யகோ அயங் மேகோ⁴ கத²ங் நாம ஸுக²யே, ந ஸுக²யதேவ. தாதி³ஸஸ்ஸ ஜனஸ்ஸ து³க்க²தா³னங் க³ரளதா³யகஸ்ஸ மேக⁴ஸ்ஸாபி அனுரூபமிதி விருத்³த⁴ஞ்ஞத்தோ² அபனீதோ ஹோதி. பாகேன ஸாலினோதி விக்³க³ஹோ. ஸுக²ங் கரோதீதி ஸுக²யேதி நாமதா⁴து.

யதா² வா -

71. **வினாயகோபி நாகோ³ஸி,**
கோ³தமோபி மஹாமதி;
பணீதோபி ரஸாபேதோ,
சித்தா மே ஸாமி தே க³தி.

71. “**வினாயகோபி**”ச்சாதி³. **வீனங்** பக்கீ²னங் நாயகோ, க³ருளோ, ஸத்தே வினேதீதி **வினாயகோ,** வுத்³தோ⁴, ப⁴க³வா ச. தத்த² யதா³ வினாயகோ க³ருளோ, ததா³ து நாகோ³ பன்னகோ³ஸீதி விருத்³த⁴ங், பக்க²ந்தரே த்வவிருத்³த⁴ங் ப⁴க³வதோ ஆகு³ஸ்ஸ ராகா³தி³னோ அபா⁴வதோ. இமேஸங் கு³ன்னங் அதிஸயேன கோ³ **கோ³தமோ** ஹீனபஸு, கோ³தமவங்ஸாவதிண்ணத்தா **கோ³தமோ** ப⁴க³வா ச. ஹீனபஸு ச த்வங் மஹாமதி அஸீதி விருத்³த⁴ங் அச்சந்தஹீனபஸுனோ மஹதியா பஞ்ஞாய அபா⁴வதோ. பக்க²ந்தரே து ந ப்³யாகா⁴தோ. பணீதோ மது⁴ரோ ரஸோ, உத்தமோ ச ஸுக³தோ. தத்த² மது⁴ரரஸதோ அபேதோ அபக³தோஸீதி விருஜ்ஜ²தி, ப⁴க³வதோ து ரஸேஹி ஸிங்கா³ராதீ³ஹி அபேதோதி யுஜ்ஜதி. **மே** மம. **ஸாமீதி** ஆமந்தனங். **தே** தவ **க³தி** பவத்தி **சித்தா** அப்³பு⁴தாதி. எத்த² விருத்³த⁴த்த²ந்தரங் விரோதா⁴லங்காரங் ஸிலாக⁴னீயந்தி தேன தங் பரிஹடங்.

71. **யதா² வா** உத்ததோ³ஸஸ்ஸ பரிஹாரோ ஈதி³ஸோ வா. “**வினாயகோ**”ச்சாதி³. ஹே **ஸாமி** த்வங் **வினாயகோபி** க³ருளோபி **நாகோ³ஸி** பன்னகோ³ அஸி. நோ சே, **வினாயகோபி** ஸத்தே வினெந்தோ ஏவ **நாகோ³ஸி** நிக்கிலேஸோ அஸி. **கோ³தமோபி** பஸுதமோபி **மஹாமதி** மஹாபஞ்ஞவாஸி. நோ சே, **கோ³தமோபி** கொ³த்ததோ கோ³தமோயேவ **மஹாமதி** மஹாபஞ்ஞவாஸி. **பணீதோபி** மது⁴ரோபி **ரஸாபேதோ** மது⁴ரரஸதோ அபக³தோஸி. நோ சே, **பணீதோபி** உத்தமோ ஏவ **ரஸாபேதோ** ஸிங்கா³ராதி³ரஸதோ அபக³தோஸி. **தே** துய்ஹங் **க³தி** பவத்தி **மே** மய்ஹங் **சித்தா** அச்ச²ரியா. எத்த² க³ருளஸ்ஸ நாக³த்தஞ்ச பஸுதமஸ்ஸ பஞ்ஞவந்தத்தஞ்ச பணீதஸ்ஸ நிரஸத்தஞ்ச விருத்³த⁴ங், ததா²பி அஞ்ஞபக்க²ஸ்ஸ அவிருத்³த⁴த்தா விருத்³த⁴த்த²ந்தரதோ³ஸோ பஸத்தே²ன விருத்³தா⁴லங்காரேன நிராகதோ. வீனங் பக்கீ²னங் நாயகோ, க³ருளோ. ஸத்தே வினேதீதி **வினாயகோ,** பு³த்³தோ⁴. நத்தி² ஆகு³ [அகோ³ (க.)] ஏதஸ்ஸாதி **நாகோ³,** பு³த்³தோ⁴. கு³ன்னமதிஸயேன கோ³தமோ, பஸு. மஹதீ மதி அஸ்ஸாதி **மஹாமதி,** பு³த்³தோ⁴. பதா⁴னத்தங் நீதோ **பணீதோ,** மது⁴ரோ ரஸோ. ரஸதோ அபேதோதி **ரஸாபேதோ,** பு³த்³தோ⁴தி விக்³க³ஹோ.

அஜ²த்த²ஸ்ஸ யதா² -

72. **கத²ங் தாதி³கு³ணாபா⁴வே,**
லோகங் தோஸேதி து³ஜ்ஜனோ;
ஓபா⁴ஸிதாஸேஸதி³ஸோ,
க²ஜ்ஜோதோ நாம கிங் ப⁴வே.

72. “**கத²**”மிச்சாதி³. து³ஜ்ஜனோ தாதி³னோ கு³ணா லோகங் தோஸெந்தி, தாதீ³னங் கு³ணானங் அத்தனி அபா⁴வே ஸதி **லோகங்** ஸத்தலோகங் கத²ங் தோஸேதி, ந தோஸேதீதி அத்தோ². வுத்தமேவத்த²ந்தரேன ஸாதே⁴தி “க²ஜ்ஜோதோ நாம ஓபா⁴ஸிதா தீ³பிதா அஸேஸதி³ஸா யேன ததா²விதோ⁴ கிங் ப⁴வே, ந ப⁴வெய்ய தாதி³னோ கு³ணஸ்ஸ அபா⁴வதோ”தி. எத்த² க²ஜ்ஜோதஸ்ஸ அதி⁴கத்த²பா⁴வேன ஸிதோ ஓபா⁴ஸிதாஸேஸதி³ஸத்ததோ³ஸோ “கத²ங் தாதி³கு³ணாபா⁴வே”திஆதி³வசோப⁴ங்கி³யா பரிஹடோ.

72. **அஜ²த்த²ஸ்ஸ யதா²**தி எத்த² பரிஹாரோ அஜ்ஜா²ஹாரோ, ஏவமுபரிபி. “**கதி²**”ச்சாதி³. **து³ஜ்ஜனோ** கு³ணஹீனஜனோ **தாதி³கு³ணாபா⁴வே** ஸந்தோஸஜனநகாரணானங் தாதி³ஸானங் ஸீலாதி³கு³ணானங் அத்தனி அவிஜ்ஜமானத்தே ஸதி **லோகங்** ஸத்தலோகங் கத²ங் தோஸேதி, ந தோஸேதியேவ, ததா² ஹி க²ஜ்ஜோதோ நாம ஓபா⁴ஸிதாஸேஸதி³ஸோ கிங் ப⁴வே, ந ப⁴வத்யேவ. எத்த² க²ஜ்ஜோதஸ்ஸ ஸகலதி³ஸோபா⁴ஸனஸங்கா²தமதி⁴கத்த²தோ³ஸோ “கத²ங் தாதி³கு³ணாபா⁴வே”ச்சாதி³வாக்யலீலாய நிராகதோ. தாதீ³ ச தே கு³ணா சேதி விக்³க³ஹோ.

73. **பஹேளிகாயமாருள்ஹா, ந ஹி து³ட்டா² கிலிட்ட²தா;**
பியா ஸுகா²லிங்கி³தங் க-மாலிங்க³தி நு நோ இதி.

73. “**பஹேளிகாயங்**”இச்சாதி³. **கிலிட்ட²தா** கிலிட்ட²பத³தோ³ஸோ பஹேளிகாய விஸயே ஆருள்ஹா ஸஹீ **ந ஹி** நோ து³ட்டோ² ஸியா. கீதி³ஸீதி ஆஹ “**பியே**”ச்சாதி³. **இதீ**தி நித³ஸ்ஸனே. **பியா** வல்லபா⁴ய **ஆலிங்கி³தங் கங்** ஜனங் **ஸுக²ங்** காயிகங் சேதஸிகஞ்ச **நோ ஆலிங்க³தி** ந ஸங்யுஜ்ஜதி நு. **நு**இதி பரிவிதக்கே நிபாதோ. எத்த² **பியாதி** கிலிட்ட²ங் பஹேளிகாய ஸமாரோபேன பரிஹடங்.

73. “**பஹேளிகே**”ச்சாதி³. **கிலிட்ட²தா** கிலிட்ட²பத³தோ³ஸஸங்கா²தா பஹேளிகாயங் விஸயே ஆருள்ஹா சே, **ந ஹி து³ட்டா²** து³ட்டா² ந ஹோதி. கிமுதா³ஹரணங்? பியா ஸுகா²லிங்கி³தங் கமாலிங்க³தி நு நோ இதி, **இதி**ஸத்³த³ஸ்ஸ நித³ஸ்ஸனத்த²த்தா ஸேஸஉதா³ஹரணானமேதமுபலக்க²ணந்தி ஞாதப்³ப³ங். நோ சே, ஏவங்பகாரானமுதா³ஹரணானமபரிக்³க³ஹேதப்³ப³த்தா **இதி**ஸத்³தோ³ பகாரத்தோ²தி. **பியா** வல்லபா⁴ய **ஆலிங்கி³தங்** உபகு³ஹிதங் **கங்** நாம ஜனங் **ஸுக²ங்** காயிகமானஸிகங் **நோ ஆலிங்க³தி நு**, ஆலிங்க³தேவாதி. எத்த² **பியா**தி கிலிட்ட²பத³ங் பஹேளிகாயமாரோபனேன நிராகதங் ஹோதி.

74. **யமகே நோ பயோஜெய்ய, கிலிட்ட²பத³மிச்சி²தே;**
ததோ யமக’மஞ்ஞங் து, ஸப்³ப³மேதங்மயங் விய.

74. “**யமகே**”ச்சாதி³. **ததோ அஞ்ஞ**ந்தி இச்சி²தயமகதோ அஞ்ஞங். **து**இதி விஸேஸஜோதகோ. **ஏதங்மயங் வியாதி** ஏதேன கிலிட்ட²பதே³ன நிப்³ப³த்தங் விய.

74. “**யமகே**”ச்சாதி³. கிலிட்ட²பத³ங் இச்சி²தே யமகே இட்ட²யமகே நோ பயோஜெய்ய நப்பயுஜ்ஜெய்ய, **ததோ** இட்ட²யமகதோ அஞ்ஞங் ஸப்³ப³ங் யமகங் பன **ஏதங்மயங் விய** இமினா கிலிட்ட²பத³தோ³ஸேன கதங் விய ஹோதி. எத்த² இட்ட²யமகங் வுத்தனயேன ஞாதப்³ப³ங், ஏதேன நிப்³ப³த்தங் ஏதங்மயந்தி விக்³க³ஹோ.

தே³ஸவிரோதி⁴னோ யதா² -

75. **போ³தி⁴ஸத்தப்பபா⁴வேன, த²லேபி ஜலஜான்ய’ஹுங்;**

நுத³ந்தானி'வ ஸுசிரா-வாஸக்லேஸங் தஹிங் ஜலே.

75. **"போ³தி⁴ஸத்தே"**ச்சாதி³. **போ³தி⁴ஸத்தஸ்ஸ** மாயாதே³வியா ஸுதஸ்ஸ வக்க²மானஸ்ஸ விஸேஸஸ்ஸ தது³ப்பன்னதி³னே ஸம்ப⁴வா **பபா⁴வேன** புஞ்ஞப்பபா⁴வதோ **ஜலஜானி** அம்பு³ஜானி த²லேபி **அஹுங்** அஹேஸுங் அசிந்தனீயத்தா புஞ்ஞப்பபா⁴வஸ்ஸ. கிங் பன வாப்யாதீ³ஸு கிங் கரொந்தாவ **தஹிங்** தஸ்மிஞ்ச ஜலே **ஸுசிரங்** ஸப்³ப³தா³வ ஆவஸன**மாவாஸோ** தேன ஜாதோ க்லேஸோ தங் **நுத³ந்தானிவ** தூ³ரதோ ஜஹந்தானிவேதி. அசிந்தனீயத்தா புஞ்ஞப்பபா⁴வஸ்ஸ ஈதி³ஸம்பி அச்ச²ரியமஹோஸீதி ந தே³ஸவிரோதோ⁴.

75. **போ³தி⁴ஸத்தப்பபா⁴வேன** போ³தி⁴ஸத்தஸ்ஸ அசிந்தெய்யானுபா⁴வேன **ஜலஜானி** ஜலஜஸதி³ஸத்தா தன்னாமகானி பது³மகேரவாதீ³னி **தஹிங் ஜலே** விஸயத்தேன பஸித்³தே⁴ தஸ்மிங் உத³கே **ஸுசிராவாஸக்லேஸங்** அதிசிரங் நிவாஸதோ ஜாதஆயாஸங் **நுத³ந்தானி இவ** சஜந்தானி இவ த²லேபி **அஹுங்** அஹேஸுங், வாபிஆதீ³ஸு கா கதா². எத்த² ஜலஜானங் த²லுப்பத்திகத²னஸங்கா²தங் தே³ஸவிரோத⁴ங் அசிந்தெய்யபுஞ்ஞப்பபா⁴வேன ஈதி³ஸானங் அச்ச²ரியானங் பாதுபா⁴வதோ "போ³தி⁴ஸத்தப்பபா⁴வேனா"தி இமினா நிராகரோதி. போ³தி⁴யங் சதுமக்³க³பஞ்ஞாயங் ஸத்தோதி ச, தஸ்ஸ பபா⁴வோதி ச, ஸுசிரங் ஆவாஸோதி ச, தேன பூ⁴தோ க்லேஸோதி ச வாக்யங்.

காலவிரோதி⁴னோ யதா² -

76. **மஹானுபா⁴வபிஸுனோ, முனினோ மந்த³மாருதோ;**
ஸப்³போ³துகமயங் வாயி, து⁴னந்தோ குஸுமங் ஸமங்.

76. **"மஹா"**இச்சாதி³. **மந்தோ³** முது³பூ⁴தோ மாருதோ அயங் **ஸப்³போ³துகங்** ஸப்³பே³ஸு உதூஸு புப்ப²னகங் **குஸுமங்** புப்ப²ங் **ஸமங்** ஏகதோ கத்வா **து⁴னந்தோ** விகிரந்தோ **முனினோ** முனிஸதி³ஸத்தா ப⁴விஸ்ஸந்தமுனிபா⁴வேன ச போ³தி⁴ஸத்தஸ்ஸ, முனினோயேவ வா ஸம்மாஸம்போ³தி⁴ஸமதி⁴க³மஸமயே மஹானுபா⁴வஸ்ஸ **பிஸுனோ** ஸூசகோ **வாயி** பவாயதீதி. எத்த² யத்³யபேகதா³ ஸப்³போ³துகாஸம்ப⁴வோ நானாஉதூஸு நானாகுஸுமஸ்ஸ ஸம்ப⁴வா, ததா²பி ப⁴க³வதோ மஹானுபா⁴வபிஸுனமீதி³ஸமேகபதி³கங் ஸம்ப⁴வதீதி காலவிரோதோ⁴ இமினா பரிஹடோ.

76. **"மஹானுபா⁴வே"**ச்சாதி³. அயங் **மந்த³மாருதோ** அசண்ட³ஸமீரணோ **ஸப்³போ³துகங்** வஸந்தாதீ³ஸு ஸப்³ப³உதூஸு விகஸந்தங் **குஸுமங்** புப்ப²ஜாதங் **ஸமங்** ஏகதோ கத்வா **து⁴னந்தோ** கம்பெந்தோ **முனினோ** ஏகந்தபா⁴வித்தா முனிஸங்கா²தஸ்ஸ போ³தி⁴ஸத்தஸ்ஸ, ஸம்மாஸம்போ³தி⁴ஸமதி⁴க³மஸமயே பூ⁴தத்தா முனினோ ஸப்³ப³ஞ்ஞுனோ வா **மஹானுபா⁴வபிஸுனோ** மஹந்தங் புஞ்ஞப்பபா⁴வங் பகாஸெந்தோ **வாயி** ஸம்பவாயீதி. எத்த² நானாகாலே ஸம்ப⁴வந்தானம்பி குஸுமானங் ஏககாலே ஸம்ப⁴வஸ்ஸ காலவிரோத⁴த்தேபி ப⁴க³வதோ புஞ்ஞானுபா⁴வோ தாதி³ஸமச்ச²ரியமேகக்க²ணே ஜனேதுங் ஸமத்தோ²தி காலவிரோத⁴ங் "மஹானுபா⁴வபிஸுனோ"தி இமினா நிராகரோதி. மஹானுபா⁴வஸ்ஸ, மஹானுபா⁴வங் வா பிஸுனோதி வாக்யங்.

கலாவிரோதி⁴னோ யதா² -

77. **நிமுக்³க³மனஸோ பு³த்³த⁴-கு³ணே பஞ்சஸிக²ஸ்ஸபி;**

தந்திஸ்ஸரவிரோதோ⁴ ஸோ, ந ஸம்பீணேதி கங் ஜனங்.

77. "**நிமுக்³கி³**"ச்சாதி³. பு³த்³த⁴ஸ்ஸ **கு³ணே** ஸீலாதி³கே அபரிமாணே நிமுக்³க³ங் ஓகா³ள்ஹங் மனங் சித்தங் யஸ்ஸ தஸ்ஸ **பஞ்சஸிக²ஸ்ஸ** க³ந்த⁴ப்³ப³தே³வபுத்தஸ்ஸபி வீணாய தந்தியா ஸரோ கிரியாகாலமானலக்க²ணவிலம்பி³தது³தமஜ்ஜ²பே⁴த³பி⁴ன்னோ ச²ஜ்ஜாதி³கோ தஸ்ஸ விரோதோ⁴ கலாஸத்த²பரினித்³தி³ட்ட²கமவேஸமங் கங் ஜனங் ந ஸம்பீணேதி, பீணேதியேவ. ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ லோகியகு³ணானுப³ந்த⁴பு³த்³தீ⁴னங் விக்கே²பப்பவத்திபி ததா²வித⁴ங் பீணேதீதி. "பு³த்³த⁴கு³ணே நிமுக்³க³மனஸோ"தி இமினா கலாவிரோதோ⁴ பரிஹடோ.

77. "**நிமுக்³கி³**"ச்சாதி³. **பு³த்³த⁴கு³ணே** ஸப்³ப³ஞ்ஞுனோ விம்ஹயஜனகஸீலாதி³கு³ணஸம்பா⁴ரே **நிமுக்³க³மனஸோ** ஓதிண்ணசித்தஸ்ஸ **பஞ்சஸிக²ஸ்ஸபி** க³ந்த⁴ப்³ப³தே³வபுத்தஸ்ஸாபி ஸோ **தந்திஸ்ஸரவிரோதோ⁴** வீணாய தந்தியா க⁴ட்டனகிரியா, அத்³த⁴மத்திகாதி³காலோ, ஹத்தா²தீ³னங் ஸன்னிவேஸலக்க²ணோ மானோதி இமேஹி தீஹி லக்க²ணேஹி யுத்தஸ்ஸ மந்த³ஸீக⁴மஜ்ஜி²மப்பமாணேஹி பி⁴ன்னஸ்ஸ ச²ஜ்ஜாதி³ஸத்தஸரஸ்ஸ கலாஸத்தா²க³தக்கமஸ்ஸ வினாஸஸங்கா²தோ விரோதோ⁴ **கங் ஜனங் ந ஸம்பீணேதி**, ஸம்பீணேதி ஏவ. எத்த² அகந்தியா காரணபூ⁴தோ கலாஸத்தா²க³தக்கமப⁴ங்கோ³ லோகுத்தரபு³த்³த⁴கு³ணானுக³தபு³த்³தி⁴யா ஜாதோதி ஸோ ப⁴ங்கோ³ "நிமுக்³க³மனஸோ பு³த்³த⁴கு³ணே"தி வுத்தத்தா பீதியா காரணமேவேதி ந விரோதோ⁴. நிமுக்³கோ³ மனோ அஸ்ஸாதி ச, தந்தியா ஸரோதி ச, தேஸங் விரோதோ⁴தி ச வாக்யங்.

லோகவிரோதி⁴னோ யதா² -

78. **க³ணயே சக்கவாளங் ஸோ, சந்த³னாயபி ஸீதலங்;**
ஸம்போ³தி⁴ஸத்தஹத³யோ, பதி³த்தங்கா³ரபூரிதங்.

78. "**க³ணயே**"ச்சாதி³. சந்த³னாய அபி ஸீதலங் **க³ணயே** சிந்தேஸி. கிந்தங்? பதி³த்தங்கா³ரபூரிதங் சக்கவாளங். கோ ஸோ? **ஸம்போ³தி⁴யங்** ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணே **ஸத்தங்** பரிப³த்³த⁴ங் **ஹத³யங்** சித்தங் யஸ்ஸ ஸோ. ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணானுப³ந்த⁴பு³த்³தி⁴னோ ஹி தாதி³ஸோ மனோப³ந்தோ⁴தி ந லோகவிரோதோ⁴.

78. "**க³ணயே**"ச்சாதி³. **ஸம்போ³தி⁴ஸத்தஹத³யோ** ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணே ஆஸத்தசித்தோ **ஸோ** போ³தி⁴ஸத்தோ **பதி³த்தங்கா³ரபூரிதங்** ஆதி³த்தங்கா³ரேஹி பரிபுண்ணங் **சக்கவாளங்** சக்கவாளக³ப்³ப⁴ங் **சந்த³னாயபி** சந்த³னதோ அபி **ஸீதலங்** அதிஸீதலங் கத்வா **க³ணயே** சிந்தெய்யாதி. இட்ட²த்த²லுத்³த⁴ஸ்ஸ சித்தப்பவத்தியா ஈதி³ஸத்தா அக்³கி³னோ சந்த³னதோபி அதி⁴கஸீதத்தகப்பனா "சந்த³னங் ஸீதலங், அக்³கி³ உண்ஹோ"தி பவத்தலோகஸீமாய விருத்³தா⁴ ந ஹோதி. ஸம்போ³தி⁴யங் ஸத்தஹத³யங் யஸ்ஸேதி ச, பதி³த்தானி அங்கா³ரானீதி ச, தேஹி பூரிதந்தி ச விக்³க³ஹோ.

ஞாயவிரோதி⁴னோ யதா² -

79. **பரிச்சத்தப⁴வோபி த்வ-முபனீதப⁴வோ அஸி;**
அசிந்த்யகு³ணஸாராய, நமோ தே முனிபுங்க³வ.

79. "**பரிச்சத்தே**"ச்சாதி³. **முனிபுங்க³வ** முனீனங் உத்தம பரிச்சத்தோ விஸட்டோ² ப⁴வோ ஸுக³திது³க்³க³திஸங்கா²தோ யேனாதி **பரிச்சத்தப⁴வோபி** த்வங் உபனீதோ ஆனீதோ

பவத்திதோ ப⁴வோ வுட்³டி⁴ யேனாதி **உபனீதப⁴வோ** அஸி. தஸ்மா காரணா அசிந்த்யகு³ணஸாராய தே நமோ அத்தூ²தி ஸேஸோ. ஈதி³ஸங் ந ஞாயவிருத்³த⁴மேவங்வித⁴த்தா முனிபுங்க³வஸ்ஸ.

79. “**பரிச்சத்தே**”ச்சாதி³. **முனிபுங்க³வ** முனிஸெட்ட² த்வங் **பரிச்சத்தப⁴வோபி** அபனீதஸுக³து³க்³க³திப⁴வோபி **உபனீதப⁴வோ** லோகஸ்ஸானீதஅபி⁴வுத்³தி⁴கோ **அஸி** ப⁴வஸி, **அசிந்த்யகு³ணஸாராய** ததோ ஏவ சிந்தாவிஸயாதிக்கந்தஸாரகு³ணஸ்ஸ **தே** துய்ஹங் நமோ அத்தூ²தி ஸப்³பா³காரதோ ப⁴வஸ்ஸ பரிச்சத்தத்தா அத்தனி அவிஜ்ஜமானங் ஸுக³திப⁴வங் லோகஸ்ஸ தே³தீதி ஏதங் ஞாயாக³தங் ந ஹோதீதி படிபா⁴தி, ததா²பி ச ஸப்³ப³ஞ்ஞுனங் பவத்தி ஈதி³ஸாயேவாதி ஞாயவிரோதோ⁴ நிராகதோ. அசிந்த்யா கு³ணஸாரா யஸ்மிந்தி விக்³க³ஹோ.

ஆக³மவிரோதி⁴னோ யதா² -

80. **நேவாலபதி கேனாபி, வசீவிஞ்ஞத்திதோ யதி;**
ஸம்பஜானமுஸாவாதா³, பு²ஸெய்யாபத்திது³க்கடங்.

80. “**நேவே**”திஆதி³. **யதீ**தி பி⁴க்கு² **கேனாபி** ஸஹ **நேவாலபதி** ந வத³த்யேவ, ததா²பி **வசீவிஞ்ஞத்திதோ** சோபனவாசாஸங்கா²தேன வசீவிஞ்ஞத்திஹேதுனா பவத்திதோ ஸம்பஜானந்தஸ்ஸ முஸாவாத³தோ காரணா **ஆபத்திது³க்கடங்** “ஸம்பஜானமுஸாவாத³ஸ்ஸ ஹோதீ”தி வுத்தது³க்கடாபத்தி **பு²ஸெய்ய** ஆபஜ்ஜதீதி. எத்த² அனாலபதோ வசீவிஞ்ஞத்தியா கத²ங் முஸாவாதோ³தி அபி⁴த⁴ம்மாபன்னவிரோதோ⁴ நத்தி², அபரவசனத்தே² த்வீதி³ஸோ விருஜ்ஜ²தீதி.

80. “**நேவி**”ச்சாதி³. **யதி** ஸமணோ **கேனாபி** கேனசி ஸத்³தி⁴ங் **நேவாலபதி** நோ பா⁴ஸதி, ததா²பி **வசீவிஞ்ஞத்திதோ** சோபனவாசாஸங்கா²தவிஞ்ஞத்திகாரணா பவத்தனதோ **ஸம்பஜானமுஸாவாதா³** ஸம்பஜானந்தஸ்ஸ முஸாப⁴ணனதோ **ஆபத்திது³க்கடங்** து³க்கடாபத்திங் **பு²ஸெய்ய** ஆபஜ்ஜெய்யாதி. எத்த² அனாலபந்தஸ்ஸ வசீவிஞ்ஞத்திதோ முஸாவாதோ³ கத²ங் ஸம்ப⁴வதீதி அபி⁴த⁴ம்மாபன்னவிரோதோ⁴, “ஸந்திங் ஆபத்திங் நாவிகரெய்ய, ஸம்பஜானமுஸாவாத³ஸ்ஸ ஹோதீ”தி நிதா³னுத்³தே³ஸே நித்³தி³ட்ட²வசீத்³வாரே அகிரியஸமுட்டா²னா து³க்கடாபத்தி ஹோதீதி ஆக³மவிரோதோ⁴ நிராகதோ. முஸாப⁴ணனங் வினா ஆபத்தி கத²ங் ப⁴வதீதி? யதா² காலே அவஸ்ஸமானமேக⁴தோ ஸஞ்ஜாதது³ப்³பி⁴க்க²ங் “மேக⁴கதங் து³ப்³பி⁴க்க²”ந்தி வத்தப்³ப³ங் ஹோதி, ஏவங் கதே²தப்³ப³காலே அகத²னதோ ஸஞ்ஜாதா வசீத்³வாரே அகிரியஸமுட்டா²னா து³க்கடாபத்திபி ததோ ஸஞ்ஜாதாதி வத்தப்³பா³ ஹோதி. ஸம்பஜானந்தஸ்ஸ முஸாவாதோ³தி ச, ஆபத்தியேவ து³க்கடந்தி ச வாக்யங்.

நெய்யஸ்ஸ யதா² -

81. **மரீசிசந்த³னாலேப-லாபா⁴ ஸீதமரீசினோ** [ஸிதமரீசினோ (ஸீ.)];
இமா ஸப்³பா³பி த⁴வலா, தி³ஸா ரோசந்தி நிப்³ப⁴ரங்.

81. “**மரீசீ**”த்யாதி³. **ஸீதமரீசினோ** சந்த³ஸ்ஸ **மரீசியோ** தீ³தி⁴தியோ ஏவ சந்த³னங், தஸ்ஸ **ஆலேபோ** உபதே³ஹோ, தஸ்ஸ லாபே⁴ன இமா ஸப்³பா³பி தி³ஸா **நிப்³ப⁴ரமதிஸயங் த⁴வலா** ஸேதா ரோசந்தீதி நத்தெ²த்த² நெய்யதா மரீசியா ஸத்³தோ³பாத்தத்தா²ய து.

81. “**மரீசி**”ச்சாதி³. **ஸீதமரீசினோ** சந்த³ஸ்ஸ **மரீசிசந்த³னாலேபலாபா**ா⁴ மரீசிஸங்கா²தசந்த³னாலேபஸ்ஸ படிலாபா⁴தோ இமா ஸப்³பா³பி தி³ஸா **நிப்³ப**ா⁴**ரமதிஸயங் த**ா⁴**வலா** ஸேதா **ரோசந்தி** தி³ப்³ப³ந்தீதி. தி³ஸானங் த⁴வலகாரணஸ்ஸ “மரீசிசந்த³னாலேபலாபா⁴ ஸீதமரீசினோ”தி வுத்தத்தா நெய்யதோ³ஸோ ந பதிட்டா²தி, சந்த³னமிவ சந்த³னங், மரீசியோயேவ சந்த³னமிதி ச, தஸ்ஸ ஆலேபோதி ச, தஸ்ஸ லாபோ⁴தி ச விக்³க³ஹோ.

யதா² வா -

81. **மனோனுரஞ்ஜனோ மார-ங்க³னாஸிங்கா³ரவிப்³ப**ா⁴**மோ;**
ஜினேனா'ஸமனுஞ்ஞாதோ, மாரஸ்ஸ ஹத³யானலோ.

82. “**மனோ**”ச்சாதி³. மனங் பஸ்ஸந்தானமனுஸ்ஸரந்தானஞ்ச சித்தங் அனுரஞ்ஜேதீதி **மனோனுரஞ்ஜனோ,** மாரங்க³னானங் ஸிங்கா³ரகதோ **விப்³ப**ா⁴**மோ** விலாஸோ ஜினேன **அஸமனுஞ்ஞாதோ** அப்³பு⁴பக³தோ **மாரஸ்ஸ** வஸவத்தினோ **ஹத³யானலோ** ஹத³யக்³கி³ ஜாதோ. ஸோகோ செத்த² அனலத்தே² நிருப்பிதோ தஸ்ஸ தாதி³ஸத்தா²னதிவத்தனதோ, காரணந்துபசாரேனாதி. எத்த² யஜ்ஜபி மாரங்க³னாபராஜயோ ந ஸத்³தோ³பாத்தத்தோ², ததா²பி “ஸிங்கா³ரவிப்³ப⁴மோ மாரஸ்ஸ ஹத³யக்³கீ³”தி வுத்தே ஸாமத்தி²யா மாரங்க³னாபராஜயோ க³ம்யதே, ததா²வித⁴ஸ்ஸ மாரஸோகஸ்ஸ மாரங்க³னாபராஜயாப்³யபி⁴சாரதோ. நேவேதி³ஸஸ்ஸ நெய்யதா, வங்கவுத்தீதி³ஸீ கு³ணோயேவ ப³ந்த⁴ஸ்ஸ.

82. வத்தப்³ப³ஸ்ஸ ஞாயோபாத்தத்தா நெய்யதோ³ஸபரிஹாரத்த²முதா³ஹரதி “**மனோ**”ச்சாதி³. **மனோனுரஞ்ஜனோ** த³ஸ்ஸனஸவனானுஸ்ஸரணங் கரொந்தானங் ஜனானங் சித்தமத்தனி அனுரஞ்ஜந்தோ **மாரங்க³னாஸிங்கா³ரவிப்³ப**ா⁴**மோ** மாரவதூ⁴னங் ரதிகீளாஹேதுபூ⁴தகாமபத்த²னாஸங்கா²தஸிங்கா³ரேன கதலீலா **ஜினேன** ஜிதபஞ்சமாரேன ஸத்து²னா **அஸமனுஞ்ஞாதோ** அனப்³பு⁴பக³தோ அஸம்படிச்சி²தோ **மாரஸ்ஸ** வஸவத்தினோ **ஹத³யானலோ** ஹத³யக்³கி³ அஹோஸீதி. அனலத்தேன கப்பிதகாரியபூ⁴தோ ஸோகோ மாரங்க³னாஸிங்கா³ரவிப்³ப⁴மஸங்கா²தகாரணேன ஸத்³தி⁴ங் அபே⁴த³கப்பனாய [அனலத்தகப்பனாய (க॰)] “கு³ளோ ஸெம்ஹங், திபுஸங் ஜரோ”திஆதீ³ஸு விய துல்யாதி⁴கரணபா⁴வேன வுத்தோ ஹோதி. எத்த² கிஞ்சாபி மாரங்க³னானங் பராஜயவாசகோ ஸத்³தோ³ நத்தி², ததா²பி “ஸிங்கா³ரவிப்³ப⁴மோ மாரஸ்ஸ ஹத³யானலோ”தி வுத்தே மாரங்க³னாபராஜயங் வினா தாதி³ஸஸோகுப்பத்திகாரணஸ்ஸ அனதி⁴க³தத்தா அஞ்ஞதா²னுபபத்திலக்க²ணஸாமத்தி²யேன தாஸங் பராஜயோ பகாஸிதோ ஹோதீதி ஈதி³ஸவங்கவுத்தியா ப³ந்த⁴கு³ணத்தா நெய்யதோ³ஸோ நிராகதோ ஹோதீதி. மனோ அனுரஞ்ஜேதீதி ச, மாரங்க³னானங் ஸிங்கா³ரோதி ச, தேன கதோ விப்³ப⁴மோதி ச வாக்யங்.

விஸேஸனாபெக்க²ஸ்ஸ யதா² -

83. **அபயாதாபராத**ா⁴**ம்பி, அயங் வேரீ ஜனங் ஜனோ;**
கோதா⁴**பாடலபூ**ா⁴**தேன, பி**ா⁴**ய்யோ பஸ்ஸதி சக்கு²னா.**

83. “**அபயாதே**”ச்சாதி³. அயங் வேரீ ஜனோ அபயாதாபராத⁴ம்பி ஜனந்தி ஸம்ப³ந்தோ⁴. அபயாதோ அபக³தோ அபராதோ⁴ யஸ்ஸ தங், கோதே⁴ன பாடலபூ⁴தேன ஸேதரத்தேன. இமினா விஸேஸனாபெக்க²தோ³ஸோ பரிஹடோ.

83. “**அபயாதி**”ச்சாதி³. அயங் வேரீ ஜனோ **அபயாதாபராத**ா⁴**ம்பி** அபக³தாபராத⁴ம்பி ஜனங் **கோத**ா⁴**பாடலபூ**ா⁴**தேன** கோதே⁴ன பூ⁴தஸேதலோஹிதவண்ணயுத்தேன சக்கு²னா

பி◌⁴ய்யோ யேபு◌⁴ய்யேன பஸ்ஸதீதி. “பஸ்ஸதீ”தி வசனஸ்ஸ விஜ்ஜமானத்தேபி “சக்கு²னா”தி விஸெஸ்யவசனங் “கோத◌⁴பாடலபூ◌⁴தேனா”தி விஸேஸனஸ்ஸ லப்³ப◌⁴மானத்தா ஸாத்த²கங் ஹோதீதி விஸேஸனாபெக்க²தோ³ஸோ நிராகதோதி. அபயாதோ அபக³தோ அபராதோ◌⁴ அஸ்மாதி ச, கோதே◌⁴ன பாடலபூ◌⁴தந்தி ச விக்³க³ஹோ.

ஹீனத்த²ஸ்ஸ யதா² -

84. **அப்பகானம்பி பாபானங்,**
பபா◌⁴வங் நாஸயே பு³தோ◌⁴;
அபி நிப்பப◌⁴தானீத-
க²ஜ்ஜோதோ ஹோதி பா◌⁴ணுமா.

84. **“அப்பகான”**மிச்சாதி³. **பு³தோ◌⁴** பண்டி³தபோஸோ அப்பகானங் பாபானம்பி கிமுதமதி◌⁴கானங் **பபா◌⁴வங்** ஆனுபா◌⁴வங் **நாஸயே** அப்பவத்திங் பாபெய்ய. தங் அத்த²ந்தரன்யாஸேன ஸாதே◌⁴தி. **பா◌⁴ணுமா** ஸூரியோ நிப்பப◌⁴தங் ஆனீதோ க²ஜ்ஜோதோ யேன ததா²விதோ◌⁴ அபி ஹோதி. “மந்த³ப்பபோ◌⁴ அய”ந்தி ஜோதிரிங்க³ணம்பி நோபெக்க²தி சக்கவாளகுஹரானுசரிதமஹானுபா◌⁴வோபீதி. எத்த² **அபீ**த்யாதி³னா வசோப◌⁴ங்கி³யா ஹீனத்த²தோ³ஸோ பரிஹடோ.

84. **“அப்பகானி”**ச்சாதி³. **பு³தோ◌⁴** பஞ்ஞவா **அப்பகானம்பி** அதிமந்தா³னம்பி **பாபானங்** அகுஸலானங் **பபா◌⁴வங்** விபாகதா³னஸாமத்தி²யஸங்கா²தானுபா◌⁴வங் **நாஸயே** அஹோஸிகம்மதாபாத³னேன நாஸெய்ய, ப³ஹூனங் பாபானங் வத்தப்³ப³மேவ நத்தி². தமத்த²மத்த²ந்தரன்யாஸாலங்காரேன ஸமத்தே²தி **அபிச்**சாதி³. **பா◌⁴ணுமா** ஸூரியோ **நிப்பப◌⁴தானீதக²ஜ்ஜோதோ அபி** நிப்பப◌⁴தமாபாதி³தஜோதிரிங்க³ணேஹி ஸமன்னாக³தோபி ஹோதீதி. ஹீனபபா◌⁴வோ ஹோதி க²ஜ்ஜோபனகே பஹாய அத்தனோ ஆலோகங் கரொந்தோ ந ஹோதீதி அதி◌⁴ப்பாயோ. எத்த² **அபி நிப்பப◌⁴தி**ச்சாதி³வசனவிலாஸவஸேன ஹீனபக்க²ங் க³ஹெத்வாபி ஸூரியஉதா³ரத்தஸ்ஸேவ போஸிதத்தா “நிப்பப◌⁴தானீதக²ஜ்ஜோதோ”தி விஸேஸனபத³ங் ஹீனத்த²தோ³ஸங் ந நிஸ்ஸயதி. நத்தி² பபா◌⁴ யேஸந்தி ச, தேஸங் பா◌⁴வோதி ச, தங் ஆனீதா க²ஜ்ஜோதா யேனேதி ச விக்³க³ஹோ.

அனத்த²ஸ்ஸ யதா² -

85. **ந பாத³பூரணத்தா²ய, பத³ங் யோஜெய்ய கத்த²சி;**
யதா² வந்தே³ முனிந்த³ஸ்ஸ, பாத³பங்கேருஹங் வரங்.

85. **“ந பாதே³”**ச்சாதி³. எத்த² **வந்தே³**இச்சாதோ³ ஹெட்டா² விய பாத³பூரணஸ்ஸ கஸ்ஸசி அபா◌⁴வேன அனத்தா²பா◌⁴வோ.

85. **“ந பாதி³”**ச்சாதி³. பாத³பூரணத்தா²ய கா³தா²பாதா³னங் பூரணஸங்கா²தபயோஜனத்தா²ய **பத³ங்** நாமாதி³கங் கத்த²சி ந யோஜெய்ய விஞ்ஞூதி, **யதா²** நிரத்த²கபதா³யோஜனே உதா³ஹரணமேவங் “முனிந்த³ஸ்ஸ வரங் பாத³பங்கேருஹங் வந்தே³”தி. ஹெட்டா² து³ட்டோ²தா³ஹரணே விய பாத³பூரணத்த²ங் கஸ்ஸசி பத³ஸ்ஸ அயோஜிதத்தா ஸாத்த²கபதே³ஹி நிரத்த²கதோ³ஸோ நிராகதோதி.
முது³னிம்மலஸோபா◌⁴தி³ஸாதா◌⁴ரணகு³ணயோக³தோ பங்கேருஹஸதி³ஸங் உபசாரதோ பங்கேருஹங் நாம. பாத³மேவ பங்கேருஹந்தி விக்³க³ஹோ.
விஸேஸனவிஸெஸ்யபத³தோ³ஸபரிஹாரோ.

86.

ப◌⁴யகோத◌⁴பஸங்ஸாதி³-
விஸேஸோ தாதி³ஸோ யதி³;
வத்துங் காமீயதே தோ³ஸோ,
ந தத்தே²கத்த²தாகதோ.

86. “**ப◌⁴யே**”ச்சாதி³. **ப◌⁴ய**ஞ்ச சித்துத்ராஸோ **கோதோ◌⁴** ச தோ³ஸோ **பஸங்ஸா** ச து²தி, தா ஆதி³ யஸ்ஸ துரிதாதி³னோ ஸோ தாதி³ஸோ விஸேஸோ யதி³ வத்துங் **காமீயதே** இச்சீ²யதே, **தத்த²** தஸ்மிங் ப◌⁴யாதி³விஸேஸே விஸயே ஏகத்த²தாய ஏகத்த²பா◌⁴வேன கதோ தோ³ஸோ நத்தி².

86. இதா³னி வாக்யதோ³ஸபரிஹாரத்த²மாரப◌⁴தி “**ப◌⁴யகோதே◌⁴**”ச்சாதி³. ப◌⁴யகோத◌⁴பஸங்ஸாதி³ சித்துத்ராஸபடிக◌⁴து²திஆதீ³ஹி ஸமன்னாக³தோ தாதி³ஸோ விஸேஸோ வத்துங் **யதி³ காமீயதே** சே விஞ்ஞூஹி இச்சீ²யதே, **தத்த²** ப◌⁴யகோதா◌⁴தி³கே விஸேஸே **ஏகத்த²தாகதோ** ஏகத்த²பா◌⁴வேன கதோ **தோ³ஸோ** வாக்யதோ³ஸோ ந ப◌⁴வதி. ப◌⁴யாதி³விஸேஸே வத்துமிச்சி²தே புப்³பு³ச்சாரிதபத³ஸ்ஸ புனுச்சாரணே ஏகத்த²தோ³ஸோ ந ஹோதீதி அதி◌⁴ப்பாயோ. ப◌⁴யஞ்ச கோதோ◌⁴ ச பஸங்ஸா சாதி ச, தா ஆதி³ யஸ்ஸ துரிதகோதூஹலஅச்ச²ராஹாஸஸோகபஸாத³ஸங்கா²தஸ்ஸ அத்த²விஸேஸஸ்ஸேதி ச விக்³க³ஹோ. தக்³கு³ணஸங்விஞ்ஞாணஅஞ்ஞபத³த்த²ஸமாஸத்தா ப◌⁴யாதீ³ஸு கதி²தமபி க³ஹெத்வா புனப்புனங் கத²னமவிரோத◌⁴ங். ஏகோ அத்தோ² யேஸங் பதா³தீ³னங் தே ஏகத்தா², தேஸங் பா◌⁴வோ ஏகத்த²தா, தாய கதோதி விக்³க³ஹோ.

யதா² -

87. **ஸப்போ ஸப்போ அயங் ஹந்த³, நிவத்தது ப◌⁴வங் ததோ;**
யதி³ ஜீவிதுகாமோ’ஸி, கத²ங் தமுபஸப்பஸி.

87. “**யதே²**”த்யுதா³ஹரதி “**ஸப்போ**”இச்சாதி³. “அயங் ஸப்போ ஸப்போ”தி ப◌⁴யேனாமேடி³தங் **ஹந்தா³**தி கே²தே³ **ததோ** தம்ஹா டா²னா, ஸப்பதோ வா **ப◌⁴வங்** ப◌⁴வந்தோ **நிவத்தது** க³தமக³கா³பி◌⁴முகோ² ஆவத்தது. **தங்** டா²னங், ஸப்பங் வா. நத்தெ²த்த² ஏகத்த²தாதோ³ஸோ ப◌⁴யேனாமேடி³தப்பயோக³தோ.

87. “**ஸப்போ**”ச்சாதி³. **ஹந்த³** நட்டோ² வத, அயங் ஸப்போ ஸப்போ ப◌⁴வங் **ததோ** டா²னதோ, ஸப்பதோ வா **நிவத்தது** ஆவத்தது யதி³ ஜீவிதுகாமோ அஸி, **தங்** டா²னங், ஸப்பங் வா **கத²முபஸப்பஸி** கத²முபக³ச்ச²ஸீதி. ப◌⁴யே ஆமேடி³தவசனத்தா ஏகத்த²தாதோ³ஸோ நத்தி², ஜீவிதுகாமோஸீதி எத்த² பி³ந்து³லோபோ.

பத³தோ³ஸபரிஹாரவண்ணனா நிட்டி²தா.

வாக்யதோ³ஸபரிஹாரவண்ணனா

ப◌⁴க்³க³ரீதினோ யதா² -

88. **யோ கோசி ரூபாதிஸயோ,**
கந்தி காபி மனோஹரா;
விலாஸாதிஸயோ கோபி,
அஹோ பு³த்³த◌⁴மஹோத³யோ.

88. **“யோ”**இச்சாதி³. **ரூபஸ்ஸ** அனுப்³யஞ்ஜனேஹி அனுப்³யஞ்ஜிதபா³த்திங்ஸவரபுரிஸலக்க²ணோபஸோபி⁴தஸ்ஸ ப்³யாமப்பபா⁴கேதுமாலாவிராஜிதஸ்ஸ **அதிஸயோ** ஆதி⁴க்கங் வாசாகோ³சரபா⁴வாதிக்கமேன அவசனீயத்தா யோ கோசியேவ. மனோ அனேகலோகஸ்ஸ சித்தங் ஹரதீதி **மனோஹரா** சித்தமவஹரந்தீ **கந்தி** ஸோபா⁴ **காபி** அவசனபதா² காபியேவ. **விலாஸஸ்ஸ** க³த்யாதி³னோ **அதிஸயோ** வசனபதா²திக்கந்தோ கோபியேவ, தஸ்மா பு³த்³த⁴ஸ்ஸ மஹந்தோ உத³யோ அபி⁴வுட்³டி⁴ அஹோ அப்³பு⁴தோதி. எத்த² கிங்ஸத்³தே³னாரத்³தா⁴ ரீதி ந கத்த²சி ப⁴க்³கா³.

88. **“யோ கோசி”**ச்சாதி³. **ரூபாதிஸயோ** ஸுப்பஹிட்டி²தபாத³தாதி³த்³வத்திங்ஸபுரிஸலக்க²ணேஹி ஸோபி⁴தஸ்ஸ சித்தங்கு³லிதாதி³அஸீதிஅனுப்³யஞ்ஜனேஹி அலங்கதஸ்ஸ ப்³யாமப்பபா⁴கேதுமாலாஹி உஜ்ஜலஸ்ஸ ரூபகாயஸ்ஸ ஆதி⁴க்யங் **யோ கோசி**யேவ மனோகோ³சரபா⁴வங் வினா வசனவிஸயாதிக்கந்தத்தா யோ கோசியேவ. **மனோஹரா** லோகஸ்ஸ சித்தங் ஹரந்தீ **கந்தி** ஸோபா⁴ **காபி**யேவ வசீவிஸயாதிக்கந்தத்தா காபியேவ. **விலாஸாதிஸயோ** விஸயபூ⁴தபியபா⁴வஸங்கா²தஸ்ஸ க³மனாதி³விலாஸஸ்ஸ ஆதி⁴க்யம்பி **கோபி**யேவ வுத்தகாரணேனேவகோபியேவ. ததோ **பு³த்³த⁴மஹோத³யோ** பு³த்³த⁴ஸ்ஸ மஹாபி⁴வுத்³தி⁴ஸங்கா²தோ உத³யோ **அஹோ** அச்ச²ரியோதி. எத்த² ஸப்³ப³னாமிகேன **கிங்** ஸத்³தே³ன வத்துமாரத்³த⁴க்கமோ ந கத்த²சி பி⁴ன்னோதி ப⁴க்³க³ரீதிதோ³ஸோ நத்தீ²தி.

89. **அப்³யாமோஹகரங் ப³ந்த⁴ங், அப்³யாகிண்ணங் மனோஹரங்;**
அதூ³ரபத³வின்யாஸங், பஸங்ஸந்தி கவிஸ்ஸரா.

89. **“அப்³யாமோஹ”**இச்சாதி³. நத்தி² தூ³ரமேஸந்தி அதூ³ரானி, தானியேவ பதா³னி, தேஸங் **வின்யாஸோ** யாதா²வதோ ட²பனங் யஸ்ஸ தங். ததோயேவ அப்³யாகிண்ணோ அஸம்மிஸ்ஸோ ச. ஸோ அப்³யாகிண்ணதாய ஏவ மனோஹரோ சாதி **அப்³யாகிண்ணங் மனோஹரங்**. தேனேவ “அயமெத்த² அத்தோ² அயங் வா”தி ஏவங் ப்³யாமோஹங் ந கரோதீதி **அப்³யாமோஹகரோ,** தங். பஸாதா³லங்காராலங்கிதங் **ப³ந்த⁴ங்**. கவீனங் இஸ்ஸரா பதா⁴னா. யே கனிட்ட²ங்கு³லிக³ணனானிட்டா², தே **பஸங்ஸந்தி** து²வந்தி தாதி³ஸப³ந்த⁴கு³ணஸ்ஸாதிஸயபஸங்ஸாரஹபா⁴வேன.

89. **“அப்³யாமோஹே”**ச்சாதி³. **அதூ³ரபத³வின்யாஸங்** நாமாதி³பதா³னங் வோஹாரகாலே அதூ³ரஸம்ப³ந்தோ⁴ யதா² ஸியா, ததா² படிபாடியா பத³ட்ட²பனேன ஸமன்னாக³தங் **அப்³யாகிண்ணங்**, ததோயேவ அஞ்ஞஸம்ப³ந்தீ⁴பதே³ஹி அஸம்மிஸ்ஸங் **மனோஹரங்,** ததோயேவ விஞ்ஞூனங் சித்தமாராதெ⁴ந்தங் **அப்³யாமோஹகரங்** “இமஸ்ஸத்தோ² இமஸ்ஸத்தோ² ஏஸோ ஏஸோ வா”தி ஸங்ஸயமனுப்பாதெ³ந்தங் **ப³ந்த⁴ங்** பஸாதா³லங்காரஸங்யுத்தங் ப³ந்த⁴னங் **கவிஸ்ஸரா** கவீனங் பதா⁴னா பண்டி³ப⁴ஜனா, கனிட்ட²ங்கு³லியா க³ணிதப்³பா³ அக்³க³கவினோதி அதி⁴ப்பாயோ. **பஸங்ஸந்தி** தோ²மெந்தி. ப்³யாமோஹங் ந கரோதீதி அப்³யாமோஹகரோ. வி ஆகிண்ணோ ப்³யாகிண்ணோ, ந ப்³யாகிண்ணோ **அப்³யாகிண்ணோ**. நத்தி² தூ³ரங் யேஸங், தானியேவ பதா³னி, தேஸங் **வின்யாஸோ** ட²பனங் யஸ்ஸ ப³ந்த⁴ஸ்ஸாதி விக்³க³ஹோ.

யதா² -

90. **நீலுப்பலாப⁴ங் நயனங்,**
ப³ந்து⁴கருசிரோ’த⁴ரோ;
நாஸா ஹேமங்குஸோ தேன,

ஜினோயங் பியத³ஸ்ஸனோ.

90. “**யதே²**”த்யுதா³ஹரதி “**நீலுப்பலாப⁴**”மிச்சாதி³. யஸ்ஸ ஜினஸ்ஸ **நயனங்** நெத்தங் **நீலுப்பலாப⁴ங்** இந்தீ³வரத்³வயனிப⁴ங், **அத⁴ரோ** அத⁴ரொட்டோ² **ப³ந்து⁴கமிவ** ப³ந்து⁴ககுஸுமமிவ **ருசிரோ** கந்தோ, **நாஸா** நாஸிகா ஸயங் **ஹேமங்குஸோ** ஸுவண்ணங்குஸோயேவ, **தேன** காரணேன அயங் ஜினோ பியங் மது⁴ரங் த³ஸ்ஸனமஸ்ஸாதி **பியத³ஸ்ஸனோ**. ஈதி³ஸோ ந ப்³யாகிண்ணதோ³ஸோ, அப்³யாகிண்ணோ பஸாதோ³யேவாதி.

90. இதா³னி ப்³யாகிண்ணதோ³ஸபரிஹாரங் பரிஹரதி “**நீலுப்பலி**”ச்சாதி³னா. **நயனங்** யஸ்ஸ நெத்தயுக³ளங் **நீலுப்பலாப⁴ங்** நீலுப்பலத³லஸதி³ஸங், **அத⁴ரோ** அத⁴ரொட்டோ² **ப³ந்து⁴கருசிரோ** ப³ந்து⁴கபுப்ப²மிவ மனுஞ்ஞோ, **நாஸா** நாஸிகா **ஹேமங்குஸோ** ஸுவண்ணங்குஸோயேவ, **தேன** காரணேன அயங் ஜினோ **பியத³ஸ்ஸனோ** மனுஞ்ஞத³ஸ்ஸனோ ஹோதீதி. எத்த² பஸாதா³லங்காரேன யுத்தத்தா ந ப்³யாகிண்ணதோ³ஸோ. **ஆபா⁴ஸத்³தோ³ நிபா⁴ஸத்³தோ³** விய இவத்தோ². நோ சே, **பபா⁴**பரியாயோ வா ஹோதி. ப³ந்து⁴கமிவ ருசிரோதி ச, பியங் த³ஸ்ஸனங் யஸ்ஸேதி ச விக்³க³ஹோ. இஹ த³ஸ்ஸனஸ்ஸ கத்துபூ⁴தஸாது⁴ஜனஸம்ப³ந்த⁴த்தேபி விஸயத்தேனேவ ஜினஸம்ப³ந்தோ⁴ ஹோதீதி அஞ்ஞபத³த்தே²ன ததா²க³தோ க³ஹிதோதி.

91. **ஸமதிக்கந்தகா³ம்மத்த-கந்தவாசாபி⁴ஸங்க²தங்;**
ப³ந்த⁴னங் ரஸஹேதுத்தா, கா³ம்மத்தங் அதிவத்ததி.

91. “**ஸமதிக்கந்தி**”ச்சாதி³. ஸம்மா அதிக்கந்தங் நிக்³க³தங். கா³ம்மஸ்ஸ பா⁴வோ **கா³ம்மத்தங்**. யாஸங் **கந்தானங்** மது⁴ரானங் வாசானங் தாஹி அபி⁴ஸங்க²தங் ரசிதங் ப³ந்த⁴னங் **ரஸஸ்ஸ** மாது⁴ரியஸ்ஸ **ஹேதுத்தா** காரணபா⁴வேன **கா³ம்மத்தங்** யதா²வுத்தங் **அதிவத்ததி** அதிக்கமதி.

91. “**ஸமதி**”ச்சாதி³. **ஸமதிக்கந்தகா³ம்மத்தகந்தவாசாபி⁴ஸங்க²தங்** விஸேஸதோ அதிக்கந்தகா³ம்மபா⁴வாஹி கந்தவாசாஹி ரசிதங் **ப³ந்த⁴னங்** முத்தகாதி³ப³ந்த⁴னங் **ரஸஹேதுத்தா** பண்டி³தானங் பீதிரஸஸ்ஸ காரணத்தா யதா²வுத்தகா³ம்மதோ³ஸங் **அதிவத்ததி** அதிக்கம்ம பவத்ததீதி. ஸம்மா அதிக்கந்தங் கா³ம்மத்தங் யாஸங், தாஹியேவ கந்தவாசாஹி அபி⁴ஸங்க²தந்தி ச, ரஸஸ்ஸ ஹேது, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச விக்³க³ஹோ.

யதா² -

92. **து³னோதி காமசண்டா³லோ,**
ஸோ மங் ஸத³ய நித்³த³யோ;
ஈதி³ஸங் ப்³யஸனாபன்னங்,
ஸுகீ²பி கிமுபெக்க²ஸே.

92. “**யதே²**”த்யுதா³ஹரதி. காமாதுரா காசி வனிதா அத்தனோ பியங் பதிங் விரவதி “**து³னோதி**”ச்சாதி³னா. த³யாய ஸஹ பவத்தீதி **ஸத³ய**இதி அனுனயவஸேன பியஸ்ஸ ஆமந்தனங், ஸானுனயாமந்தனஞ்ஹி ததோனுக்³க³ஹாபி⁴கங்கா²யமச்சந்தமுசிதங், ஸோ காமோ கந்த³ப்போ ஏவ சண்டா³லோ அகண்டோ³ வா அஸய்ஹோபதாபாவஹத்தா. காமே சண்டா³லத்தாரோபனஞ்ச உசிதமேவ யதோனேன கயிரமானமஸஹனமுபதாபமஸஹமானா தங் பரிப⁴வந்தங் விப்பலபதி, **நித்³த³யோ** நிக்கருணோ, இத³மபி உசிதமுபதாபே நிக்கருணானங் தாதி³ஸீ க³தீதி. **மங் து³னோதி** அதி⁴கமுபதாபேதி நித்³த³யத்தா, ந ப⁴வந்தங்,

தேனேவ ப⁴வங் ஸுகீ². இமினா அஞ்ஞாஸத்ததங் தஸ்ஸ தீ³பேதி. யதி³ நாஞ்ஞாஸத்தோஸி, நாஹமேகாகினீ ப⁴வாமி. அஸஹாயானஞ்ஹி படிஸத்தவோ ஹொந்தி. ஏகாகித்தாயேவாஹமப்படிஸரணத்தானேன து³ஸாமீதி [து³ஞ்ஞாமீதி (?)] தவ காமங் த்வங் ஸுகீ² ஹோஸி. ஸனாதா²னங் தாதி³ஸீ வுத்தீதி ஏவங் ஸுகீ²பி த்வங் ஈதி³ஸங் ப்³யஸனமாபன்னங் **கிங்** கஸ்மா உபெக்க²ஸேதி. ஏவமயங் வங்கவுத்தியா அத்தனோ, தங் விஸயமனுப⁴வந்தஸ்ஸ ச விமுக²த்தங் நித³ஸ்ஸேதீதி³ஸங் ந கா³ம்மங்.

92. கா³ம்மதோ³ஸபரிஹாரே லக்கி²யங் த³ஸ்ஸேதி "**து³னோதி**"ச்சாதி³. காமதண்ஹாபி⁴பூ⁴தா அங்க³னா அத்தனோ வல்லப⁴ங் நிஸ்ஸாய ஏவங் விலபதி "**ஸத³ய** ஹே காருணிக **ஸோ காமசண்டா³லோ** ஸோ அனங்க³னீசோ **நித்³த³யோ** நிக்காருணிகோ **மங் து³னோதி** பீளேதி, **ஸுகீ²பி** மம விய அனாத²பா⁴வாபா⁴வதோ ஸுகி²தோபி த்வங் ஈதி³ஸங் **ப்³யஸனாபன்னங்** ஏவங் காமசண்டா³லேன அகாருணேன கதஅஸய்ஹஸந்தாபஸங்கா²தப்³யஸனமனுப்பத்தங் **மங் கிமுபெக்க²ஸே** கஸ்மா உதா³ஸீனோஸீ"தி. அத்தனோ து³க்கா²துரத்தா து³க்க²தூ³ரீகரணங் காருணிகானங்யேவ விஸயந்தி "ஸத³யே"தி அனுனயவஸேன ஆமந்தனுசிதங் அத்தனோ து³க்கா²துரதங் போஸேதுங் பீளாகாரகே காமே சண்டா³லத்தாரோபனஞ்ச நித்³த³யத்தகத²னஞ்ச உசிதமேவ அத்தனி உபெக்க²கத்தா. **ஸுகீ²**பீதி இமினா தஸ்ஸ பரவிஸயாஸத்ததாய அதிசாரங் அப்³பு⁴பக³மேதி. ஏவங் வங்கவுத்தியா அத்தனோ வல்லபே⁴ ஸானுராக³த்தஞ்ச அத்தனி தஸ்ஸ தத³பா⁴வத்தஞ்ச த³ஸ்ஸேதீதி. "கஞ்ஞே காமயமானங் மங், ந காமயஸி கிங்ன்வித³"ந்தி எத்த² விய இஹ கா³ம்மதோ³ஸோ நத்தீ²தி கா³ம்மதோ³ஸபரிஹாரமித³ங். காமோயேவ சண்டா³லோ காமசண்டா³லோ, ஸஹ த³யாய யோ வத்ததீதி ச, நத்தி² த³யா அஸ்ஸேதி ச, ஸுக²மஸ்ஸ அத்தீ²தி ச விக்³க³ஹோ. **அபி**ஸத்³தோ³ அக்க²மே.

93. **யதிஹீனபரிஹாரோ, ந புனே'தா³னி நீயதே;**
யதோ ந ஸவனுப்³பே³க³ங், ஹெட்டா² யேதங் விசாரிதங்.

93. "**யதி**"ச்சாதி³. **விசாரித**ந்தி "தங் நமே ஸிரஸா சாமீ-கரவண்ணங் ததா²க³த"ந்திஆதி³னா ஹெட்டா² பகாஸிதந்தி அத்தோ².

93. "**யதிஹீனி**"ச்சாதி³. **யதோ** யஸ்மா **ஸவனுப்³பே³க³ங்** "தோ³ஸானமுத்³தே³ஸக்கமேன தோ³ஸபரிஹாரக்கமோ ந வுத்தோ"தி ஏவங் விஞ்ஞூனமுப்பஜ்ஜமானங் இமஸ்ஸ க³ந்த²ஸ்ஸ ஸவனாஸஹனங் நத்தி², ததோ **யதிஹீனபரிஹாரோ** யதிஹீனதோ³ஸஸ்ஸ பரிஹரணவஸேன பவத்தமுதா³ஹரணங் இதா³னி புன **ந நீயதே** நாஹரீயதேதி. இமினாதி⁴க³தமாதோ³ வுத்தத்த²மேவ ஸமத்தே²தி. **ஹெட்டா² யேதங் விசாரித**ந்தி ஏவங் யதிஹீனதோ³ஸபரிஹரணங் ஹெட்டா² அனந்தரபரிச்சே²தே³ விசாரிதங் "தங் நமே ஸிரஸா சாமீ-கரவண்ணங் ததா²க³த"ந்திஆதி³னா பகாஸிதந்தி. ஆதோ³ யதிஹீனதோ³ஸபாதுபா⁴வேயேவ பரிஹாரக்கமஸ்ஸாபி த³ஸ்ஸிதத்தா இஹாத³ஸ்ஸனேபி க³ந்த²ஸ்ஸ ஊனதா நத்தீ²தி அதி⁴ப்பாயோ. யதி ஹீனா எத்தே²தி ச, தஸ்ஸ பரிஹாரோதி ச, ஸவனே உப்³பே³க³ந்தி ச விக்³க³ஹோ.

கமச்சுதஸ்ஸ யதா² -

94. **உதா³ரசரிதோ'ஸி த்வங், தேனேவா'ராத⁴னா த்வயி;**
தே³ஸங் வா தே³ஹி கா³மங் வா, கெ²த்தங் வா மம ஸோப⁴னங்.

94. "**உதா³ர**"இச்சாதி³. உதா³ரங் உதா³ரத்தங் சாகா³திஸயஸம்ப³ந்த⁴தோ சரிதங் அதிகு³ணபவத்தி யஸ்ஸாதி விக்³க³ஹோ. எத்த² உசிதத்தா தே³ஸாதீ³னங் யாசனக்கமஸ்ஸ

கமச்சுதஸ்ஸ பரிஹாரோயங்.

94. "**உதா³ரி**"ச்சாதி³. த்வங் புஞ்ஞவந்த **உதா³ரசரிதோஸி** சாகா³திஸயயோக³தோ விஸாரத³பவத்தியுத்தோஸி, **தேனேவ** தேன காரணேனேவ **ஆராத⁴னா** மம யாசனா த்வயி ஹோதி. **தே³ஸங்** வாஜனபத³ங் வா, நோ சே, **கா³மங்** வா ஸங்வஸத²ங் வா, நோ சே, ஸோப⁴னங் **கெ²த்தங்** வா கேதா³ரங் வா மம தே³ஹீதி அனுபுப்³ப³ங் ஹீனபத³த்த²யாசனா தா³யகஸ்ஸ தா³னஸ்ஸாபி யாசகஸ்ஸ இச்சி²தத்த²படிலாப⁴ஸ்ஸாபி அனுரூபத்தா கமச்சுததோ³ஸமபனேதி. உதா³ரங் சரிதங் அஸ்ஸாதி விக்³க³ஹோ.

அதிவுத்தஸ்ஸ யதா² -

95. **முனிந்த³சந்த³ஸம்பூ⁴த-**
யஸோராஸிமரீசினங்;
ஸகலொப்ய'யமாகாஸோ,
நா'வகாஸோ விஜம்ப⁴னே.

95. "**முனிந்த³**"இச்சாதி³. முனிந்தோ³யேவ சந்தோ³, ததோ ஸம்பூ⁴தா பாதுபூ⁴தா, யஸோராஸீ ஏவ மரீசியோ, தாஸங். அயங் ஸகலோ ஆகாஸோபி க³க³னமேவ, ந தஸ்ஸேகோ பதே³ஸோ. **விஜம்ப⁴னே** ப்³யாபனே நாவகாஸோ தாதி³ஸத்தா தாஸங் மரீசினந்தி நாதிவுத்தங்.

95. "**முனிந்தி³**"ச்சாதி³. **முனிந்த³சந்த³ஸம்பூ⁴தயஸோராஸிமரீசினங்** முனிந்த³ஸங்கா²தசந்த³தோ பாதுபூ⁴தானங் கித்திஸமூஹஸங்கா²தகிரணானங் **விஜம்ப⁴னே** ப்³யாபனே அயங் ஸகலோபி ஆகாஸோ **நாவகாஸோ** ந ஓகாஸோ ஹோதீதி. ஹேதுப²லாதி³ஏகேககாரணேனாபி அப்பமெய்யானங் ஸப்³ப³ஞ்ஞுகு³ணானங் பவத்தியா அப்பமெய்யஸாமஞ்ஞபூ⁴தாகாஸஸ்ஸ நிரவகாஸஸ்ஸ இவ கத²னமுசிதந்தி அதிவுத்ததோ³ஸோ இஹ ந ப⁴வதி. சந்தோ³ இவ சந்தோ³, முனிந்தோ³ ஏவ சந்தோ³, ததோ ஸம்பூ⁴தானங்யேவ யஸானங் ராஸீ ச தா மரீசியோ சாதி விக்³க³ஹோ.

96. **வாக்யங் ப்³யாபன்னசித்தானங், அபேதத்த²ங் அனிந்தி³தங்;**
தேனு'ம்மத்தாதி³கானங் தங், வசனா'ஞ்ஞத்ர து³ஸ்ஸதி.

96. "**வாக்ய**"மிச்சாதி³. ப்³யாபன்னங் நட்ட²ங் அயதா²பவத்தங் சித்தங் யேஸங், தேஸங். **வாக்யங்** வாக்யலக்க²ணோபேதங். அபேதோ அபக³தோ ஸுஞ்ஞோ அத்தோ² அபி⁴தெ⁴ய்யங் ஸங்வோஹாரிகங் யஸ்ஸ, தங். **அனிந்தி³தங்** அஹீளிதங். **தேன** யதா²வுத்தேன காரணேன. **தங்** வாக்யங் **உம்மத்தோ** தா⁴துக்கோ²பா⁴தி³னா கி²த்தசித்தோ, ஸோ ஆதி³ யேஸங் பா³லாதீ³னங் தேஸங் **வசனா** அஸங்க³தாய வாசாய **அஞ்ஞத்ர** அஞ்ஞஸ்மிங் அப்³யாபன்னசித்தவிஸயே **து³ஸ்ஸதி** து³ட்ட²ங் ஜாயதே, உம்மத்தாதீ³னங்யேவ ததா²விதா⁴ய வாசாய உசிதத்தாதி.

96. "**வாக்ய**"மிச்சாதி³. **ப்³யாபன்னசித்தானங்** விருத்³த⁴பா⁴வமாபன்னசித்தானங் **வாக்யங்** ஸ்யாத்³யந்தத்யாத்³யந்தபத³ஸமுதா³யரூபங் வாக்யங் **அபேதத்த²ங்** அபக³தஸமுதா³யத்த²ங் **அனிந்தி³தங்** விஞ்ஞூஹி க³ரஹிதங் ந ஹோதி, **தேன** காரணேன **உம்மத்தாதி³கானங்** உம்மத்தவேத³னட்டாதீ³னங் **வசனாஞ்ஞத்ர** வசனங் வினா அனும்மத்தாதி³வசனே **தங்** ஸமுதா³யத்த²ஸம்ப³ந்த⁴ரஹிதங் வசனங் **து³ஸ்ஸதி** தோ³ஸது³ட்ட²ங் ஹோதி. ப்³யாபன்னங் சித்தங் யேஸந்தி ச, அபேதோ அத்தோ² அஸ்ஸாதி ச, உம்மத்தோ ஆதி³ யேஸந்தி ச விக்³க³ஹோ.

யதா² -

97. **ஸமுத்³தோ³ பீயதே ஸோ’ய-மஹ’மஜ்ஜ ஜராதுரோ;**
இமே க³ஜ்ஜந்தி ஜீமூதா, ஸக்கஸ்ஸே’ராவணோ பியோ.

97. "**யதே²**"த்யுதா³ஹரதி "**ஸமுத்³தோ³**"இச்சாதி³. ந ஹெத்த² "ஸமுத்³தோ³ பீயதே"இச்சாதி³னோ பத³ஸமுதா³யஸ்ஸ கோசி ஏகோ அத்தோ² க³ய்ஹதி, யோ ஸோ ப³ந்த⁴த்தோ² ஸியா. அவயவத்தா² ஏவ து அயோஸலாகாகப்பாபடிப⁴ந்தீதி ஈதி³ஸமபேதத்த²மனிந்தி³தங் விஞ்ஞெய்யங் ப்³யாபன்னசித்தானங்.

97. "**ஸமுத்³தோ³**"ச்சாதி³. ஸோ அயங் ஸமுத்³தோ³ பீயதே யேன கேனசி பீயதே, அஹங் அஜ்ஜ **ஜராதுரோ** ஜரரோகா³பி⁴பூ⁴தோ, இமே **ஜீமூதா** மேகா⁴ **க³ஜ்ஜந்தி** த²னயந்தி. ஸக்கஸ்ஸ ஏராவணோ பியோதி. இத³ங் நிந்தி³தானிந்தி³தானங் த்³வின்னமுதா³ஹரணங். இத³ங் வாக்யங் அவயவத்த²மந்தரேன ஸமுதா³யதோ க³ம்யமானத்த²ஸ்ஸாபா⁴வா அபேதத்த²ங் நாம ஹோதி. ஈதி³ஸங் வாக்யங் உம்மத்தகாதீ³ஹி வுத்தமப்பீதிகரங் ந ஹோதி, அஞ்ஞேஹி வுத்தங் பன கண்ணே அயோஸலாகா விய அப்பீதிகரங். ஜராய ஆதுரோதி வாக்யங்.

98. **ஸுகு²மாலாவிரோதி⁴த்த-தி³த்தபா⁴வப்பபா⁴விதங்;**
ப³ந்த⁴னங் ப³ந்த⁴ப²ருஸ-தோ³ஸங் ஸங்தூ³ஸயெய்ய தங்.

98. "**ஸுகு²மாலி**"ச்சாதி³. ந விருஜ்ஜ²தி ஸீலேனாதி அவிரோதீ⁴, தஸ்ஸ பா⁴வோ அவிரோதி⁴த்தங். ஸுகு²மாலஸ்ஸ அவிரோதி⁴த்தங் யஸ்ஸ ஸோ தி³த்தபா⁴வோ, தேன **பபா⁴விதங்** வட்³டி⁴தங் ஸங்யுத்தங் **தங்** ப³ந்த⁴னங் ப³ந்த⁴ப²ருஸதோ³ஸங் **ஸங்தூ³ஸயெய்ய** நாஸயேதி அத்தோ².

98. "**ஸுகு²மாலி**"ச்சாதி³. **ஸுகு²மாலாவிரோதி⁴த்ததி³த்தபா⁴வப்பபா⁴விதங்** "அனிட்டு²ரக்க²ரப்பாயே"ச்சாதி³னா வுச்சமானஸுகு²மாலகு³ணஸ்ஸ அவிருத்³த⁴பா⁴வஸமன்னாக³தேன வண்ணானங் அஞ்ஞமஞ்ஞஸங்க³பி⁴லக்க²ணேன **தி³த்தபா⁴வேன** பியபா⁴வேன அனுப்³ரூஹிதங் **தங்** ப³ந்த⁴னங் **ப³ந்த⁴ப²ருஸதோ³ஸங்** ப³ந்த⁴ப²ருஸஸங்கா²ததோ³ஸங் **ஸங்தூ³ஸயெய்ய** நாஸெய்ய, **தங்** ப³ந்த⁴ப²ருஸதோ³ஸந்தி வா ஸம்ப³ந்தோ⁴தி. ந விருஜ்ஜ²தி ஸீலேனாதி அவிரோதீ⁴, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச, ஸுகு²மாலஸ்ஸ அவிரோதி⁴த்தங் யஸ்ஸாதி ச, ஸோயேவ தி³த்தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச, தேன பபா⁴விதந்தி ச வாக்யங்.

யதா² -

99. **பஸ்ஸந்தா ரூபவிப⁴வங், ஸுணந்தா மது⁴ரங் கி³ரங்;**
சரந்தி ஸாதூ⁴ ஸம்பு³த்³த⁴-காலே கேளிபரம்முகா².

99. "**யதே²**"த்யுதா³ஹரதி "**பஸ்ஸந்தா**"இச்சாதி³. கேளியா கீளாய பரம்முகா² விக³தச்ச²ந்தா³ சரந்தீதி ஸம்ப³ந்தோ⁴.

99. "**பஸ்ஸந்தே**"ச்சாதி³. **ஸாதூ⁴** ஸஜ்ஜனா **ஸம்பு³த்³த⁴காலே** ஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ த⁴ரமானகாலே **ரூபவிப⁴வங்** தஸ்ஸ ரூபஸம்பத்திங் **பஸ்ஸந்தா** சக்கு²ங் ஸந்தப்பெத்வா ஓலோகெந்தா **மது⁴ரங் கி³ரங்** தஸ்ஸேவ ப⁴க³வதோ அட்ட²ங்க³ஸமன்னாக³தங் மது⁴ரவசனங் ஸுணந்தா **கேளிபரம்முகா²** கீளாய விமுகா² கீளாபி⁴ரதிரஹிதா **சரந்தி** க³ச்ச²ந்தி பவத்தந்தீதி. கேவலங் ப²ருஸஸிதி²லவண்ணேஹி வினா ஸுகு²ச்சாரணீயவண்ணேஹி

ஸம்பூ◌⁴தஸுகு²மாலகு³ணாவிரோத◌⁴அஞ்ஞமஞ்ஞஸங்க³தவண்ணவிஸத³ப்பவத்தகு³ணயுத்தத்தா எத்த² ப³ந்த◌⁴ப²ருஸதோ³ஸோ நத்தி². கேளியா பரானி பரிவத்திதானி முகா²னி ஏதேஸந்தி விக்³க³ஹோ. எத்த² **காலோ**தி கிரியா. ஸா ச அத்த²தோ ததா³காரப்பவத்தஸம்ப³ந்தோ◌⁴யேவ. லோகோ பன விஸுங் ஏகோ பத³த்தோ²யேவாதி வோஹரதி. வாக்யதோ³ஸபரிஹாரோ.

வாக்யதோ³ஸபரிஹாரவண்ணனா நிட்டி²தா.

வாக்யத்த²தோ³ஸபரிஹாரவண்ணனா

அபக்கமஸ்ஸ யதா² -

100. **பா◌⁴வனாதா³னஸீலானி, ஸம்மா ஸம்பாதி³தானி'ஹ;**
நிப்³பா³னபோ◌⁴க³ஸக்³கா³தி³-ஸாத◌⁴னானி ந ஸங்ஸயோ.

100. “**பா◌⁴வனா**”இச்சாதி³. எத்த² பா◌⁴வனாதீ³னி நித்³தி³ஸித்வா யதா²க்கமங் நிப்³பா³னாதீ³னங் நித்³தே³ஸேன அபக்கமதோ³ஸோ பரிஹடோ.

100. “**பா◌⁴வனே**”ச்சாதி³. **இஹ** மனுஸ்ஸலோகே **ஸம்மா ஸம்பாதி³தானி** கம்மப²லங் ஸத்³த³ஹித்வா யதா²விதி◌⁴ ஸம்பாதி³தானி அத்தனோ ஸந்தானே பவத்தாபிதானி பா◌⁴வனாதா³னஸீலானி **நிப்³பா³னபோ◌⁴க³ஸக்³கா³தி³ஸாத◌⁴னானி** யதா²க்கமங் நிப்³பா³னஉபபோ◌⁴க³பரிபோ◌⁴க³ஸம்பத்திஸக்³கு³ப்பத்திஆதீ³னங் ஹேதுபா◌⁴வேன ஸாத◌⁴கானி ஹொந்தி, எத்த² ஸாத◌⁴னே ந ஸங்ஸயோ ஹோதீதி. இஹ பா◌⁴வனாத³யோ உத்³தி³ஸித்வா உத்³தே³ஸக்கமங் அனதிக்கம்ம நிப்³பா³னாதீ³னமனுத்³தே³ஸஸ்ஸ கதத்தா அபக்கமவாக்யத்த²தோ³ஸஸ்ஸ ஓகாஸோ ந ஹோதி.

101. **உத்³தி³ட்ட²விஸயோ கோசி [கோபி (க. ஸீ.)], விஸேஸோ தாதி³ஸோ யதி³;**
அனுத்³தி³ட்டே²ஸு [அனுதி³ட்டே²ஸு (?)] நேவ'த்தி², தோ³ஸோ கமவிலங்க◌⁴னே.

101. “**உத்³தி³ட்டே²**”ச்சாதி³. உத்³தி³ட்டா² பட²மங் யுத்தா அத்தா² விஸயோ கோ³சரோ யஸ்ஸ உத்³தே³ஸானுத்³தே³ஸஸம்ப³ந்த◌⁴விஜானநலக்க²ணஸ்ஸ விஸேஸஸ்ஸ ஸோ தாதி³ஸோ கோசி விஸேஸோ **அனுத்³தி³ட்டே²ஸு** யதா²க்கமமுத்³தே³ஸகமானமதிக்கமேன புன அத்த²ந்தரனிஸ்ஸயேன பராமட்டே²ஸு யதி³ ப◌⁴வெய்ய, **கமஸ்ஸ** யதொ²த்³தி³ட்டே²ஸு அனுக்கமஸ்ஸ **விலங்க◌⁴னே** அதிக்கமே தோ³ஸோ நேவத்தி².

101. “**உத்³தி³ட்டே²**”ச்சாதி³. **உத்³தி³ட்ட²விஸயோ** பட²மங் பயுத்தத்த²விஸயோ தாதி³ஸோ **கோசி விஸேஸோ** உத்³தே³ஸானுத்³தே³ஸானங் “இத³மஸ்ஸ புப்³ப³கத²னங், இத³மஸ்ஸ பச்சா²கத²ன”ந்தி ஏவங் அஞ்ஞமஞ்ஞாபெக்க²லக்க²ணஸம்ப³ந்த◌⁴பரிஜானநலக்க²ணோ விஸேஸோ **அனுத்³தி³ட்டே²ஸு** அத்த²ந்தரங் நிஸ்ஸாய புன வுத்தேஸு யதி³ “ப◌⁴வெய்யா”தி ஸேஸோ. **கமவிலங்க◌⁴னே** உத்³தே³ஸானுத்³தே³ஸானங் கமாதிக்கமே **தோ³ஸோ** ஸத்த²ஞ்ஞூனங் ஸுதிகாலே அஸஹனகாரணங் நேவத்தீ²தி. உத்³தி³ட்டா² பட²முச்சாரிதா அத்தா² விஸயோ கோ³சரோ அஸ்ஸேதி ச, கமஸ்ஸ விலங்க◌⁴னந்தி ச வாக்யங்.

யதா² -

102. **குஸலாகுஸலங் அப்³யா-கத'மிச்சேஸு பச்சி²மங்;**
அப்³யாகதங் பாகத³ங் ந, பாகத³ங் பட²மத்³வயங்.

102. “**யதே²**”த்யுதா³ஹரதி “**குஸலே**”ச்சாதி³. **குஸலங்** காமாவசராதி³கமேகவீஸதிவித⁴ங், **அகுஸலஞ்ச** த்³வாத³ஸவித⁴ங், **அப்³யாகதங்** விபாகக்ரியாஸங்கா²தமிதி **ஏதேஸு** தீஸு **பச்சி²மங்** அப்³யாகதங், பாகங் விபாகங் த³தா³தீதி **பாகத³ங். நேதி** நிபாதபத³ங். **பட²மத்³வயங்** குஸலாகுஸலங் பாகங் த³தா³தீதி **பாகத³**ந்தி. எத்த² அபாகத³த்தங் அப்³யாகதஸ்ஸேவ, பாகத³த்தங் தேஸமேவ த்³வின்னந்தி விஸேஸோ த³ட்ட²ப்³போ³.

102. “**குஸலே**”ச்சாதி³. **குஸலங்** காமாவசராதி³ஏகவீஸதிகுஸலஞ்ச **அகுஸலங்** த்³வாத³ஸவித⁴ங் அகுஸலஞ்ச **அப்³யாகதங்** விபாகக்ரியாரூபனிப்³பா³னவஸேன சதுப்³பி³த⁴மப்³யாகதஞ்ச **இச்சேஸு** ஏவமேதேஸு தீஸு **பச்சி²மங்** உத்³தே³ஸக்கமேன பச்சி²மமப்³யாகதங் **பாகத³ங் ந** விபாகதா³யகங் ந ஹோதி, **பட²மத்³வயங்** குஸலாகுஸலங் **பாகத³ங்** யதா²ஸகங் விபாகதா³யகங் ஹோதீதி. “யதா²ஸங்க்²யமனுதே³ஸோ ஸமான”ந்தி [பாணினி 1.3.10 ஸுத்தமித³ங். அனுதி³ஸ்ஸதே இதி அனுதே³ஸோ, பச்சா² உச்சாரிதோ இச்சத்தோ² “ஸமானங்”இதி ஸம்ப³ந்தே⁴ச²ட்டீ² (கத்வபோ³தி⁴னீ)] வுத்தத்தா உத்³தி³ட்டே²ஹி ஸமானமனுத்³தி³ட்டா²னமேவ ஸமஸங்க்²யாய லப்³ப⁴மானத்தா ஸங்க்²யாயானதிக்கமோ ஹோதி. எத்த² பன குஸலாதி³ஸபா⁴வதோ திவித⁴த்தேபி விபாகதா³னாதா³னவஸேன து³வித⁴குஸலாகுஸலாதி³விஸயபூ⁴தவிஸேஸஸ்ஸ பவத்தியா வத்திச்சா²தோ பட²மங் வத்தப்³ப³தங் வினா கமேன நிஸ்ஸயனங் நாம நத்தீ²தி அபக்கமதோ³ஸோ ந ஹோதீதி.

103. **ஸகு³ணானா’விகரணே, காரணே ஸதி தாதி³ஸே;**
ஓசித்யஹீனதாபத்தி, நத்தி² பூ⁴தத்த²ஸங்ஸினோ.

103. “**ஸகு³ணான**”மிச்சாதி³. ஸோதூனங் அத்தத்த²னிப்பா²த³னாதி³கே தாதி³ஸே **காரணே** ஹேதும்ஹி ஸதி **பூ⁴தங்** யதா²பவத்தங் **அத்த²ங்** அத்தனோ சரிதலக்க²ணங் **ஸங்ஸினோ** வத³ந்தஸ்ஸ ஸஸ்ஸ அத்தனோ, ஸானங் வா கு³ணானங் **ஆவிகரணே** அதி⁴காரவஸேன “பூஜனீயதரோ லோகே”இச்சாதி³கத²னே ஓசிக்யஹீனதாய **ஆபத்தி** பாபுணனங் ஸம்ப⁴வோ நத்தி².

103. “**ஸகு³ணி**”ச்சாதி³. **தாதி³ஸே காரணே ஸதி** ஸோதூனங் அத்தத்த²னிப்பா²த³னாதி³கே தாதி³ஸே ஹேதும்ஹி விஜ்ஜமானே **பூ⁴தத்த²ஸங்ஸினோ** அத்தனி விஜ்ஜமானகாயாதி³ஸங்வரலக்க²ணகு³ணஸங்கா²தமத்த²ங் “பூஜனீயதரோ லோகே அஹமேகோ”இச்சாதி³னா தாதி³ஸாவஸரே வத³ந்தஸ்ஸ **ஸகு³ணானங்** ஸஸ்ஸ அத்தனோ, ஸானங் வா ஸகானங் கு³ணானங் **ஆவிகரணே** பாகடீகரணே **ஓசித்யஹீனதாபத்தி** ஓசித்யஹீனஸங்கா²தத³ோ³ஸஸ்ஸாபத்தி நத்தீ²தி. **ஸஸத்³த³ஸ்ஸ** அத்தஅத்தனியவாசகத்தா ஸஸ்ஸ அத்தனோ கு³ணா ஸே ச தே கு³ணா சேதி வா விக்³க³ஹோ. பூ⁴தோயேவ அத்தோ², தங் ஸங்ஸதி வத³தி ஸீலேனாதி விக்³க³ஹோ.

104. **ஓசித்யங் நாம விஞ்ஞெய்யங், லோகே விக்²யாதமாத³ரா;**
தத்தோ²பதே³ஸபப⁴வா, ஸுஜனா கவிபுங்க³வா.

104. “**ஓசித்ய**”மிச்சாதி³. **லோகே** ஸத்தலோகே **விக்²யாதங்** பஸித்³த⁴ங் ஆபா³லஜனங் [ஆபா³லஜனானங் (க.)] யதா²ஸகமனுரூபங் விஜானநதோ **ஓசித்யங்** உசிதபா⁴வோ நாமேதி பஸித்³தி⁴யங் **ஆத³ரா** ஆத³ரேன உஸ்ஸாஹேன ததோ பரமாத³ரணீயஸ்ஸாபா⁴வதோ, ந ஹி அனுசிதங் கிஞ்சி கேனாப்யாத³ரணீயங் ஸப்³ப³தா² அனஸ்ஸாத³னீயத்தா, விஞ்ஞெய்யங் “ஸோதூன”ந்தி ஸேஸோ. **தத்த²** தஸ்மிங் ஓசித்யே **உபதே³ஸஸ்ஸ** பட²முச்சாரணஸ்ஸ உக்³க³ண்ஹாபனவஸேன பவத்தஸ்ஸ **பப⁴வா** உப்பத்திட்டா²னபூ⁴தா **ஸுஜனா** ஸுட்டு²ஜனா **கவிபுங்க³வா** உத்தமா, [கவிஉத்தமா (?)] கவிஸெட்டா²தி வுத்தங் ஹோதி.

104. “**ஓசித்யே**”ச்சாதி³. **லோகே** ஸத்தலோகே **விக்²யாதங்** ஆபா³லபஸித்³த⁴ங் ஓசித்யங் நாம **ஆத³ரா** கா³ரவேன **விஞ்ஞெய்யங்** விஞ்ஞூஹி ஞாதப்³ப³ங் ஹோதி, **தத்த²** ஓசித்யவிஸயே **உபதே³ஸபப⁴வா** பட²முச்சாரணஸ்ஸ உப்பத்திட்டா²னபூ⁴தா **ஸுஜனா** ஸாது⁴ஜனபூ⁴தா **கவிபுங்க³வா** உத்தமகவயோ ப⁴வந்தீதி, பஸித்³த⁴ஓசித்யபதே³ன யுத்தத்தா எத்த² **நாமஸத்³தோ³** பஸித்³தி⁴யங். உபதே³ஸஸ்ஸ பப⁴வாதி ச, புமானோ ச தே கா³வோ சேதி ச, கவீனங் புங்க³வாதி ச வாக்யங்.

105. **விஞ்ஞாதோசித்யவிப⁴வோ-**
சித்யஹீனங் பரிஹரே;
ததோ’சித்யஸ்ஸ ஸம்போஸே,
ரஸபோஸோ ஸியா கதே.

105. “**விஞ்ஞாத**”மிச்சாதி³. விஞ்ஞாதோ அவபு³த்³தோ⁴ யதா²வுத்தகவிவரபஸாதா³ ஓசித்யமேவ **விப⁴வோ** ஸம்பத்தி யேன ஸோ ஓசித்யஹீனங் நாம தூ³ஸனங் **பரிஹரே** பரிவஜ்ஜெய்ய. **ததோ** தஸ்மா பரிஹாரதோ ஹேதுதோ ஓசித்யஸ்ஸ **ஸம்போஸே** ஸுட்டு² வட்³டி⁴பா⁴வே வட்³ட⁴னே கதே **ரஸஸ்ஸ** அஸ்ஸாதி³தப்³ப³தாஸங்கா²தஸ்ஸ மாது⁴ரியஸ்ஸ ஸம்போஸோ **ஸியா** ப⁴வெய்ய.

105. “**விஞ்ஞாதே**”ச்சாதி³. **விஞ்ஞாதோசித்யவிப⁴வோ** தாதி³ஸகவீனமனுக்³க³ஹேன விஞ்ஞாதஓசித்யஸங்கா²தஸம்பத்திஸமன்னாக³தோ கவி **ஓசித்யஹீனங்** நாம தூ³ஸனங் **பரிஹரே** நிராகரெய்ய, **ததோ** தோ³ஸபரிஹாரதோ ஓசித்யஸ்ஸ **ஸம்போஸே** உபப்³ரூஹனே கதே ஸதி **ரஸபோஸோ** மாது⁴ரியஸங்க²தஸ்ஸ அஸ்ஸாதே³தப்³ப³ஸ்ஸ பூரணங் **ஸியா** ப⁴வெய்யாதி. ஓசித்யமேவ விப⁴வோதி ச, விஞ்ஞாதோ ஓசித்யவிப⁴வோ யேனேதி ச, ரஸஸ்ஸ போஸோ புட்ட²பா⁴வோ [வுத்³த⁴பா⁴வோ (க॰)] போஸேதப்³ப³பா⁴வோதி ச வாக்யங்.

யதா² -

106. **யோ மாரஸேனமாஸன்ன-மாஸன்னவிஜயுஸ்ஸவோ;**
திணாயபி ந மஞ்ஞித்த², ஸோ வோ தே³து ஜயங் ஜினோ.

106. “**யதே²**”த்யுதா³ஹரதி “**யோ**”இச்சாதி³. **விஜயோ** பராபி⁴ப⁴வோ ஆஸன்னோ விஜயோ ஏவ **உஸ்ஸவோ** அப்³பு⁴த³யோ நிப்படிபக்கா² பவத்தி யஸ்ஸ ஏதி³ஸோ யோ **ஆஸன்னங்** அத்தனோ ஸமீபமுபக³தங் மாரஸேனங் **திணாயபி ந மஞ்ஞித்த²** திணம்பி ந மஞ்ஞித்த², திணதோபி ஹீனங் மஞ்ஞித்த², **ஸோ ஜினோ** மாரஜி **வோ** தும்ஹாகங் ஜயங் **தே³தூ**தி வித³தா⁴து. எத்த² ஜயாஸீஸனா “ஜினோ”தி அச்சந்தமுசிதங், யோ அஜினி பஞ்சமாரேதி ஜினோ பராபி⁴ப⁴வேகரஸோ, தஸ்ஸ பரேஸங் விஜயப்பதா³னே ஸாமத்தி²யேகயோகோ³ ஸியாதி. “மாரஸேனமாஸன்னங் திணாயபி ந மஞ்ஞித்தா²”தி இத³ங் பனெத்த² அதிஸமுசிதங் யதோ ஸமீபமுபக³தம்பி தாதி³ஸங் மாரஸேனங் திணதோபி ஹீனங் மஞ்ஞி, தேனஸ்ஸ பரேஸங் விஜயப்பதா³னேகரஸதா விஸேஸதோ யுத்தாதி.

106. இஹ ஸத்தே² ஸப்³ப³த்த² ஸங்கே²பக்கமமிச்ச²ந்தோபி ஆசரியோ ஓசித்யங் நாம ஆத³ரேன ஸக்³க³ரூஹி உக்³க³ண்ஹித்வா பயுஜ்ஜிதப்³ப³மிச்சேவங் வித்தா²ரேன ஸிஸ்ஸே அனுஸாஸித்வா இதா³னி ஓசித்யஹீனபரிஹரணத்த²ங் “**யோ மாரஸேனமாஸன்னே**”ச்சாதி³னா லக்கி²யமுதா³ஹரதி. **ஆஸன்னவிஜயுஸ்ஸவோ** அதூ³ரஸத்துவிஜயஸங்கா²தஉஸ்ஸவோ, அத² வா அச்சாஸன்னபடிபக்க²விரஹப்பவத்திஸங்கா²தஅபி⁴வுத்³தி⁴யா ஸமன்னாக³தோ யோ ஜினோ

ஆஸன்னங் அனேகப்பகாரபி⁴ங்ஸனகரூபேன அத்தனோ ஸமீபமாக³தங் **மாரஸேனங்** மாரப³லங் **திணாயபி** திணலவங் கத்வாபி **ந மஞ்ஞித்த²** ஸல்லக்க²ணங் நாகாஸி, **ஸோ ஜினோ** ஸோ ஜிதபஞ்சமாரோ **வோ** தும்ஹாகங் ஜயங் தே³தூதி. எத்த² யோ பஞ்சமாரே ஜிதத்தா ஜினோ நாம ஹோதி, ஸோ பராபி⁴ப⁴வனே அஸஹாயகிச்சத்தா பரேஸங் ஜயதா³னே ஸாமத்தி²யயுத்தோதி "ஜயங் தே³தூ"தி கதங் ஜயாஸீஸனமதிஉசிதங் ஹோதி, ஜயதா³னே ஸாமத்தி²யஸ்ஸேவ போஸகத்தா. "மாரஸேனமாஸன்னங் திணாயபி ந மஞ்ஞித்தா²"தி இத³ங் வத்தப்³ப³மேவ நத்தீ²தி. ஏவங் அச்சந்தஉசிதபயோகே³ன ஓசித்யஹீனதோ³ஸோ நிராகதோதி. விஜயோ ஏவ உஸ்ஸவோ, ஆஸன்னோ விஜயுஸ்ஸவோ யஸ்ஸேதி விக்³க³ஹோ.

107. **ஆரத்³த⁴கத்துகம்மாதி³-கமாதிக்கமலங்க⁴னே;**
ப⁴க்³க³ரீதிவிரோதோ⁴யங், க³திங் ந க்வாபி விந்த³தி.

107. "**ஆரத்³த⁴**"இச்சாதி³. கத்தா ச கம்மஞ்ச தானி ஆதீ³னி யேஸங் கரணாதீ³னங் **ஆரத்³தா⁴னி** வத்துங் பட்ட²பிதானி கத்துகம்மாதீ³னி தேஸங் கமோ தஸ்ஸ **அதிக்கமோ** பரிச்சாகோ³ தஸ்ஸ லங்க⁴னே ஸதி, வத்துமாரத்³த⁴கத்துகம்மாதி³கமானதிக்கமேதி வுத்தங் ஹோதி. அயங் யதா²வுத்தோ ப⁴க்³க³ரீதிவிரோதோ⁴ **க்வாபி** கத்த²சிபி டா²னே **க³திங் ந விந்த³தி** பதிட்ட²ங் ந லப⁴தே.

107. "**ஆரத்³தி⁴**"ச்சாதி³. **ஆரத்³த⁴கத்துகம்மாதி³கமாதிக்கமலங்க⁴னே** வத்துமாரத்³த⁴கத்துகம்மாதீ³னங் கமபரிச்சாக³ஸ்ஸாதிக்கமே அயங் யதா²வுத்தப⁴க்³க³ரீதிவிரோதோ⁴ **க்வாபி** கத்த²சிபி டா²னே **க³திங்** பதிட்ட²ங் **ந விந்த³தி** ந லப⁴தேதி. ஆரத்³தா⁴னி ச தானி கத்துகம்மாதீ³னி யேஸங் கரணாதீ³னங் தேஸங் கமஸ்ஸ அதிக்கமோ தஸ்ஸ லங்க⁴னந்தி விக்³க³ஹோ.

யதா² -

108. **ஸுஜனஞ்ஞான'மித்தீ²னங், விஸ்ஸாஸோ நோ'பபஜ்ஜதே;**
விஸஸ்ஸ ஸிங்கி³னோ ரோக³-நதீ³ராஜகுலஸ்ஸ ச.

109. **பே⁴ஸஜ்ஜே விஹிதே ஸுத்³த⁴-பு³த்³தா⁴தி³ரதனத்தயே;**
பஸாத³'மாசரே நிச்சங், ஸஜ்ஜனே ஸகு³ணேபி ச.

108-109. எத்த² ச "ஸுஜன"மிச்சாதி³கே "பே⁴ஸஜ்ஜே"இச்சாதி³கே ச கா³தா²த்³வயே ச²ட்டி²யா, ஸத்தமியா ச அபரிச்சாகே³ன நாத்த²ரீதியா ப⁴ங்கோ³, **ச**காரஸ்ஸேகஸ்ஸ கதத்தா ந ஸத்³த³ரீதியா ப⁴ங்கோ³. ப³ஹூனமத்தா²னஞ்ஹி ஸமுச்சயத்த²ங் வாக்யே ஏகோ வா சகாரோ காதப்³போ³ படிபத³ங் வா.

108. "**ஸுஜனே**"ச்சாதி³. **ஸுஜனஞ்ஞானங்** ஸஜ்ஜனேஹி அஞ்ஞேஸங் து³ஜ்ஜனானஞ்ச இத்தீ²னஞ்ச **விஸஸ்ஸ** ஜீவிதஹரணஸமத்த²ஸ்ஸ **ஸிங்கி³னோ** விஸாணவதோ ச ரோக³னதீ³ராஜகுலஸ்ஸ ச **விஸ்ஸாஸோ** ஸங்ஸக்³கோ³ **ந உபபஜ்ஜதே** கிஞ்சிகாலே விருஜ்ஜ²னதோ ந யுஜ்ஜதேதி. எத்த² ஆரத்³த⁴ஸ்ஸ ச²ட்டு²ந்தக்கமஸ்ஸ ஸப்³ப³த்த² அபரிச்சாக³தோ அத்த²ரீதிப⁴ங்கோ³ ச, யுத்தட்டா²னே ஏகஸ்ஸேவ சகாரஸ்ஸ யுத்தத்தா ஸத்³த³ரீதிப⁴ங்கோ³ ச நத்தி². **ச**ஸத்³த³ஸ்ஸ அனேகத்த²ஸமுச்சயத்தா "ஸுஜனஞ்ஞானஞ்சா"திஆதி³ம்ஹி வா, இஹ வுத்தனியாமேன அவஸானே வா, ஸப்³ப³த்த² வா யோஜனமரஹதி.

109. "**பே⁴ஸஜ்ஜே**"ச்சாதி³கா³தா²யம்பி ஏஸேவ நயோ ஸத்தமீமத்தமேவ விஸேஸோ. **விஹிதே** பத்²யே **பே⁴ஸஜ்ஜே** ஓஸதே⁴ ச ஸூத்³த⁴பு³த்³தா⁴தி³ரதனத்தயே ச **ஸஜ்ஜனே** ஸாது⁴ஜனே ச **அபி** புனபி **ஸகு³ணே** விஜ்ஜமானகு³ணே ச **பஸாத³ங்** அத்தனோ சித்தபஸாத³ங் **நிச்சங்** ஸததங் **ஆசரே** ஸப்புரிஸோ கரெய்ய ஸேவெய்யாதி.

ஸஸங்ஸயஸ்ஸ யதா² -

110. **முனிந்த³சந்தி³மாலோக-**
ரஸலோலவிலோசனோ;
ஜனோ'வக்கந்தபந்தோ²'வ,
ரங்ஸித³ஸ்ஸனபீணிதோ.

110. "**முனிந்தே³**"ச்சாதி³. எத்த² **ரங்ஸி**ஸத்³தோ³ ஸஸங்ஸயங் பரிஹரதி.

110. ஸஸங்ஸயபரிஹாரலக்கி²யபூ⁴தா "**முனிந்தி³**"ச்சாதி³கா³தா² அனந்தரபரிச்சே²தே³ வுத்தத்தா²வ. **ரங்ஸி**ஸத்³தோ³யேவ ஹி விஸேஸோ, எத்த² **ரங்ஸி**ஸத்³தே³ன ஸுணந்தானங் உப்பஜ்ஜமானஸங்ஸயேன ஸஸங்ஸயபூ⁴தங் ப³ந்த⁴தோ³ஸமோஹதீதி.

111. **ஸங்ஸயாயேவ யங் கிஞ்சி, யதி³ கீளாதி³ஹேதுனா;**
பயுஜ்ஜதே ந தோ³ஸோ'வ, ஸஸங்ஸயஸமப்பிதோ.

111. "**ஸங்ஸயே**"ச்சாதி³. **கீளாதீ³**தி **ஆதி³**ஸத்³தே³ன ஆகிண்ணஸம்மந்தனாதி³ங் ஸங்க³ண்ஹாதி, கீளாதி³ஹேதுனா யங் கிஞ்சி ஸங்ஸயாயேவ யதி³ பயுஜ்ஜதேதி ஸம்ப³ந்தோ⁴.

111. "**ஸங்ஸயாயேவே**"ச்சாதி³. **கீளாதி³ஹேதுனா** கீளாஸம்பா³த⁴ஸம்மந்தனாதி³காரணேன **யங் கிஞ்சி** ஸங்ஸயுப்பாத³னஸமத்த²ங் யங் கிஞ்சி பத³ங் **ஸங்ஸயாய ஏவ** ஸோதூனங் உப்பஜ்ஜமானஸங்ஸயத்த²மேவ **யதி³ பயுஜ்ஜதே** தஸ்மிங் ப³ந்த⁴னே வத்தாரேஹி பயுஜ்ஜதே சே, **ஸஸங்ஸயஸமப்பிதோ** ஸஸங்ஸயதோ³ஸஸஹிதோ ப³ந்தோ⁴ **ந தோ³ஸோவ** அது³ட்டோ²வாதி. ஸஸங்ஸயேன ஸமப்பிதோதி விக்³க³ஹோ.

யதா² -

112. **யாதே து³தியங்னிலயங், கு³ரும்ஹி ஸககே³ஹதோ;**
பாபுணெய்யாம நியதங், ஸுக²மஜ்ஜ²யனாதி³னா.

112. "**யாதே**"ச்சாதி³. **கு³ரும்ஹி** அஜ்ஜா²பகே **ஸககே³ஹதோ** அத்தனோ மூலனிலயதோ **து³தியங் நிலயங்** து³தியங் க⁴ரங் யாதே ஸதி **நியத**மேகந்தமஜ்ஜ²யனாதி³னா ஸுக²ங் பாபுணெய்யாமாதி அயமனிச்சி²தத்தோ². **கு³ரும்ஹி** ஸூராசரியே [ஸூரச்சாசரியே (க.)] **ஸககே³ஹதோ** அத்தனோ ஜாதராஸிதோ **து³தியங் நிலயங்** து³தியங் ராஸிங் யாதே ஸதி நியதமஜ்ஜ²யனாதி³னா ஸுக²ங் பாபுணெய்யாமாதி அயமெத்த² இச்சி²தத்தோ².

112. "**யாதே**"ச்சாதி³. **கு³ரும்ஹி** ஆசரியே **ஸககே³ஹதோ** அத்தனோ வாஸாகா³ரதோ **து³தியங் நிலயங்** து³தியங் க⁴ரங்யாதே ஸதி, அயமனிச்சி²தத்தோ². **கு³ரும்ஹி** ஸூராசரியே **ஸககே³ஹதோ** அத்தனோ ஜாதராஸிதோ **து³தியங் நிலயங்** து³தியங் ராஸிங் **யாதே** க³தே ஸதி அனுகூலத்தா **நியத**மேகந்தேன **அஜ்ஜ²யனாதி³னா** உக்³க³ஹணாதி³னா **ஸுக²ங்** மானஸிகஸுக²ங், நோ சே ஸுக²காரணங் க³ந்த²பரிஸமத்திங் பாபுணெய்யாமாதி. உப⁴யபக்க²ஸ்ஸாபி அபரத்தே² அத்தோ² ஸாதா⁴ரணோ ஹோதி. எத்த²

அஜ்ஜ²யனஸத்³த³ஸன்னிதா⁴னேன பயுத்தகு³ருஸத்³த³ஸ்ஸ ஆசரியத்த²வாசகத்தேபி இச்சி²தத்த²கோ³பனத்த²ங் பயுத்தத்தா அது³ட்டோ²தி.

113. **ஸுப⁴கா³ ப⁴கி³னீ ஸா'யங், ஏதஸ்ஸி'ச்சேவமாதி³கங்;**
ந "கா³ம்ம"மிதி நித்³தி³ட்ட²ங், கவீஹி ஸகலேஹிபி.

113. "**ஸுப⁴கா³**"இச்சாதி³. **இச்சேவமாதி³கங்** ப⁴கி³னீஇச்சேவமாதி³கங்.

113. "**ஸுப⁴கே³**"ச்சாதி³. **ஏதஸ்ஸ** புரிஸஸ்ஸ ஸா அயங் ப⁴கி³னீ **ஸுப⁴கா³** ஸுந்த³ராதி இச்சேவமாதி³கங் ஸகலேஹி கவீஹி அபி **ந கா³ம்மமிதி** கா³ம்மதோ³ஸேன ந து³ட்ட²மிதி நித்³தி³ட்ட²ந்தி. ஸுப⁴ங் ஸுந்த³ரபா⁴வங் க³தாதி "ஸுப⁴கா³"தி அக்³க³ஹெத்வா ப³ஹுப்³பீ³ஹிஸமாஸே கதே லப்³ப⁴மானத்த²ஸ்ஸ அஸப்³ப⁴பா⁴வேபி கவீனங் சித்தகே²த³ங் ந ஜனேதீதி அதி⁴ப்பாயோ. இதி ஏவங் அயங் பகாரோ ஆதி³ அஸ்ஸ ஈதி³ஸஸ்ஸ வாக்யஸ்ஸாதி வாக்யங்.

114. **து³ட்டா²லங்காரவிக³மே, ஸோப⁴னாலங்கதிக்கமோ;**
அலங்காரபரிச்சே²தே³, ஆவிபா⁴வங் க³மிஸ்ஸதி.

114. "**து³ட்ட²**"இச்சாதி³. து³ட்டா²லங்காரஸ்ஸ தோ³ஸதூ³ஸிதஸ்ஸ அலங்காரஸ்ஸ **விக³மே** அபக³மே ஸதி.

114. "**து³ட்டி²**"ச்சாதி³. **து³ட்டா²லங்காரவிக³மே** தோ³ஸது³ட்ட²ஸ்ஸ அலங்காரஸ்ஸ அபக³மே ஸதி **ஸோப⁴னாலங்கதிக்கமோ** பஸத்தா²னமலங்காரானங் பவத்திஆகாரோ **அலங்காரபரிச்சே²தே³** அலங்காரபகாஸகத்தா தன்னாமகே பரிச்சே²தே³ **ஆவிபா⁴வங்** பகாஸத்தங் **க³மிஸ்ஸதி** பாபுணிஸ்ஸதீதி. பரிச்சி²ஜ்ஜதீதி பரிச்சே²தோ³. அலங்காரபகாஸகத்தா தத³த்தே²ன அலங்காரோ ச ஸோ பரிச்சே²தோ³ சேதி விக்³க³ஹோ.

115. **தோ³ஸே பரீஹரிதுமேஸ வரோ'பதே³ஸோ,**
ஸத்த²ந்தரானுஸரணேன கதோ மயேவங்;
விஞ்ஞாயி'மங் கு³ருவரான'தி⁴கப்பஸாதா³,
தோ³ஸே பரங் பரிஹரெய்ய யஸோபி⁴லாஸீ.

இதி ஸங்க⁴ரக்கி²தமஹாஸாமிபாத³விரசிதே

ஸுபோ³தா⁴லங்காரே

தோ³ஸபரிஹாராவபோ³தோ⁴ நாம

து³தியோ பரிச்சே²தோ³.

115. "**தோ³ஸே**"இச்சாதி³. **தோ³ஸே** யதா²வுத்தே பத³தோ³ஸாதி³கே **பரிஹரிதுங்** பரிச்சஜிதுங் ஏஸோ **வரோ** உத்தமோ உபதே³ஸோ ஸத்த²ந்தரானங் ப³ஹூனங் **அனுஸரணேன** அனுக³மேன [அனுபக³மேன (க.)] மயா ஏவங் **கதோ** நிப்பா²தி³தோ, **இமங்** உபதே³ஸங் கு³ருவரானங் **அதி⁴கப்பஸாதா³** மஹதா பஸாதே³ன ந அப்பகேன, ததா²விதே⁴ன தாதி³ஸஸ்ஸ மஹதோ அத்த²ஸ்ஸ அபஸிஜ்ஜ²னதோ, **விஞ்ஞாய** ஜானித்வா ஆத³ரதோ கரெய்ய **தோ³ஸே** யதா²வுத்தே தோ³ஸே **யஸோ** பரிஸுத்³த⁴ப³ந்த⁴னங் க்ரியாலக்க²ணதோ ஏகந்தேன கித்திஹேதுத்தா, தங்ஸப்³பா⁴வா கித்தி வா, தங் அபி⁴லஸதி ஸீலேனேதி **யஸோபி⁴லாஸீ பரங்** அச்சந்தமேவ **பரிஹரெய்ய** தூ³ரதோ கரெய்ய.

இதி ஸுபோ³தா⁴லங்காரே மஹாஸாமினாமிகாயங் டீகாயங்

தோ³ஸபரிஹாராவபோ³த⁴பரிச்சே²தோ³ து³தியோ.

115. **“தோ³ஸே”**ச்சாதி³. **தோ³ஸே** யதா²வுத்தபத³தோ³ஸாதி³கே **பரிஹரிது**மபனேதுங் **வரோ** உத்தமோ **ஏஸோ** உபதே³ஸோ **ஸத்த²ந்தரானுஸரணேன** ப³ஹூனங் பா³ஹிரஸத்தா²னங் அனுஸ்ஸதியா மயா ஏவங் அனந்தருத்³தி³ட்ட²க்கமேன **கதோ** விரசிதோ, **இமங்** உபதே³ஸங் கு³ருவரானங் **அதி⁴கப்பஸாதா³** அதி⁴கப்பஸாதே³ன **விஞ்ஞாய** ஸபா⁴வதோ ஞத்வா **யஸோபி⁴லாஸீ** யஸபடிலாப⁴காரணத்தா காரணே காரியோபசாரேன தோ³ஸாபக³மேன பரிஸுத்³த⁴ப³ந்த⁴னங் வா தாதி³ஸப³ந்த⁴னஹேது உப்பஜ்ஜமானகித்திங் வா இச்ச²ந்தோ பஞ்ஞவா **தோ³ஸே** யதா²வுத்ததோ³ஸே **பரங்** அதிஸயேன **பரிஹரெய்ய** தூ³ரதோ கரெய்யாதி. எத்த² புப்³ப³த்³தே⁴ன தோ³ஸபரிஹாரபரிச்சே²த³ஸ்ஸ பஸத்த²பா⁴வோ த³ஸ்ஸிதோ, அபரத்³தே⁴ன ஸிஸ்ஸஜனானுஸாஸனங் த³ஸ்ஸிதங் ஹோதி. ததா² புப்³ப³த்³தே⁴ன கருணாபுப்³ப³ங்க³மபஞ்ஞாகிச்சங் த³ஸ்ஸிதங், அபரத்³தே⁴ன பஞ்ஞாபுப்³ப³ங்க³மகருணாகிச்சங் த³ஸ்ஸிதங். ததா² புப்³ப³த்³தே⁴ன அத்தஹிதஸம்பத்தி, அபரத்³தே⁴ன பரஹிதஸம்பத்தி த³ஸ்ஸிதாதி. ஏவமனேகாகாரதீ³பிகாய இமாய கா³தா²ய பரிச்சே²த³ங் நிக³மேதி. அஞ்ஞே ஸத்தா² **ஸத்த²ந்தரா, அந்தர**ஸத்³தோ³ ஹி **அஞ்ஞ**ஸத்³த³பரியாயோ. யதா² “கா³மந்தரங் ந க³ச்செ²ய்யா”தி. யஸங் அபி⁴லஸதி ஸீலேனாதி வாக்யங்.

இதி ஸுபோ³தா⁴லங்காரனிஸ்ஸயே

து³தியோ பரிச்சே²தோ³.

3. கு³ணாவபோ³த◌⁴பரிச்சே²த³

அனுஸந்தி◌⁴வண்ணனா

116. **ஸம்ப◌⁴வந்தி கு³ணா யஸ்மா,**
தோ³ஸானே’வ’மதிக்கமே;
த³ஸ்ஸெஸ்ஸங் தே ததோ தா³னி,
ஸத்³தே³ ஸம்பூ◌⁴ஸயந்தி யே.

116. ஏவங் தோ³ஸபரிஹாரோபதே³ஸங் த³ஸ்ஸெத்வா இதா³னி தோ³ஸபரிஹாரா ஸமுபக³தகு³ணங் உபத³ஸ்ஸிதுமதி◌⁴காரங் விரசயந்தோ ஆஹ “**ஸம்ப◌⁴வந்தி**”இச்சாதி³. **தோ³ஸானங்** யதா²வுத்தானங் பத³தோ³ஸாதீ³னங் **ஏவங்** யதா²வுத்தனயேன அதிக்கமே ஸதி **கு³ணா** த◌⁴ம்மா ஸத்³தா³லங்காரஸபா◌⁴வா பஸாதா³த³யோ **யஸ்மா** காரணா **ஸம்ப◌⁴வந்தி** ஸிஜ்ஜ²ந்தி, தஞ்ச “பஸாதோ³ கிலிட்டா²தீ³னங் வஜ்ஜனா ஸம்ப◌⁴வதீ”த்யாதி³னா யதா²யோக³ங் விஞ்ஞெய்யங், **ததோ** தஸ்மா காரணா **யே** கு³ணா ஸத்³தே³ **ஸம்பூ◌⁴ஸயந்தி** அலங்கரொந்தி, **தே** ஸத்³தா³லங்காரஸங்கா²தே கு³ணே இதா³னி **த³ஸ்ஸெஸ்ஸங்** உபதி³ஸிஸ்ஸாமி.

116. ஏவங் தோ³ஸபரிஹாரபவேஸோபாயங் த³ஸ்ஸெத்வா இதா³னி யதா²வுத்ததோ³ஸானங் பரிஹாரேன “ப³ந்த◌⁴னிஸ்ஸிதகு³ணா ஏதே”தி த³ஸ்ஸேதுங் புப்³பா³பரபரிச்சே²தா³னங் ஸம்ப³ந்த◌⁴ங் க◌⁴டெந்தோ “**ஸம்ப◌⁴வந்தி**”ச்சாதி³கா³த²மாஹ. **தோ³ஸானங்** நித்³தி³ட்ட²பத³தோ³ஸாதீ³னங் **ஏவங்** அனந்தரபரிச்சே²தே³ நித்³தி³ட்ட²க்கமேன அதிக்கமே ஸதி **கு³ணா** பஸாதா³தி³ஸத்³தா³லங்காரஸங்கா²தா பஸாதா³த³யோ ஸத்³த³த◌⁴ம்மா யஸ்மா ஸம்ப◌⁴வந்தி, ததோ **யே** ஸத்³த³த◌⁴ம்மா ஸத்³தே³ **ஸம்பூ◌⁴ஸயந்தி** ஸஜ்ஜந்தி, **தே** ஸத்³த³த◌⁴ம்மே **த³ஸ்ஸெஸ்ஸங்** பகாஸிஸ்ஸாமீதி. எத்த² கிலிட்ட²தோ³ஸப்³யாகிண்ணதோ³ஸபரிஹாரேஹி பஸாதா³லங்காரோ ஸிஜ்ஜ²தி, ஸேஸாபி யதா²லாப◌⁴தோ ஞாதப்³பா³.

ஸத்³தா³லங்காரஉத்³தே³ஸவண்ணனா

117. **பஸாதோ³’ஜோ மது◌⁴ரதா,**
ஸமதா ஸுகு²மாலதா;
ஸிலேஸோ’தா³ரதா கந்தி,
அத்த²ப்³யத்திஸமாத◌⁴யோ.

117. இதா³னி தே விப◌⁴ஜதி “**பஸாதோ³**”இச்சாதி³னா பஸத்தி² **பஸாதோ³** பகாஸத்த²தா, **ஓஜோ** ஸமாஸவுத்திபா³ஹுல்லங் அத்த²பாரிணத்யஞ்ச,

மது⁴ரதா ஸத்³தா³னங் ரஸவந்ததா, **ஸமதா** பஜ்ஜாபெக்கா²ய சதுன்னங் பாதா³னமேகஜாதியஸம்ப³ந்த⁴தா, க³ஜ்ஜாபெக்கா²ய து பதா³னங், **ஸுகு²மாலதா** அப²ருஸக்க²ரபா³ஹுல்லங், ஸிலேஸனங் **ஸிலேஸோ** ப³ந்த⁴கா³ரவங், **உதா³ரதா** உக்கங்ஸதா கேனசி அத்தே²ன ஸனாத²தா விஸிட்ட²விஸேஸனயுத்ததா ச, **கந்தி** ஸப்³ப³லோகமனோஹரதா, **அத்த²ப்³யத்தி** ஸித்³தே⁴ன ஞாயேன வா அபி⁴தெ⁴ய்யஸ்ஸ க³ஹணங், **ஸமாதி⁴** லோகப்பதீத்யனுஸாரிஅமுக்²யத்த²தா, தேஸு ஓஜஉதா³ரதா ஸத்³த³த்த²கு³ணா, ஸமாதி⁴ அத்த²கு³ணோ, அத்தா²னுகா³மித்தா எத்த² ஸத்³தா³னங், அஞ்ஞே து ஸத்³த³கு³ணாவ.

117. இதா³னி “**பஸாதோ³ஜோ**”இச்சாதி³னா தே ஸத்³தா³லங்காரே கமேன விப⁴ஜிதுங் உத்³தி³ஸதி. **பஸாதோ³** பஸன்னப²ளிகாவலி அத்தனி ஆவுனிதரத்தகம்ப³லஸுத்தமிவ ஸத்³தா³னங் அத்த²ஸ்ஸ பஸாத³னஸங்கா²தோ பஸாதா³லங்காரோ ச, **ஓஜோ** ஸமாஸவுத்திபா³ஹுல்யஅத்த²பாரிணத்யஸங்க²தோ ஸத்³த³த்தா²னங் கு³ணோ ச, **மது⁴ரதா** ஸத்³தா³னங் ரஸவந்தபா⁴வஸங்கா²தகண்ணமது⁴ரதா ச, **ஸமதா** பஜ்ஜே பாத³ஸ்ஸ ஸுதிதோ ஸதி³ஸதா ச, க³ஜ்ஜே பதா³னங் ததே²வ ஸதி³ஸதாதி ஏவங் பாதா³னங் பதா³னஞ்ச துல்யகு³ணதா ச, **ஸுகு²மாலதா** வண்ணானங் அதிப²ருஸஅதிஸிதி²லபா⁴வங் வினா ஸமப்பமாணமுது³கு³ணோ ச, **ஸிலேஸோ** டா²னகரணாதி³ஸம்பூ⁴தஸபா⁴க³வண்ணஸுதீஹி அச்சி²த்³த³கு³ருகு³ணோ ச, **உதா³ரதா** உக்கட்டே²ன கேனசி அத்தே²ன ப³ந்த⁴ஸ்ஸ ஸஜ்ஜிதபா⁴வோ ச, விஸிட்ட²விஸேஸனபதே³ன யுத்ததா ச, **கந்தி** ஸப்³பே³ஸங் பியகு³ணதா ச, **அத்த²ப்³யத்தி** இச்சி²தத்த²ஸ்ஸ ஸித்³தே⁴ன வா ந்யாயேன வா ஸுபாகடபா⁴வோ ச, **ஸமாத⁴யோ** லோகப்பதீதிஅனதிக்கந்தஅஞ்ஞத⁴ம்மாரோபனேன அமுக்²யத்த²தா சாதி இமே ஸத்³த³த்த²கு³ணா த³ஸ ஹொந்தி. “ஸமாத⁴யோ”தி தஸ்ஸேவ ப³ஹுத்தங் தீ³பேதி, இமேஸு த³ஸஸு ஓஜோதா³ரதாதி த்³வே ஸத்³த³த்த²கு³ணா, ஸமாதி⁴ அத்த²கு³ணோ பரியாயேன தத³த்த²ஜோதகஸத்³த³கு³ணோபி, ஸேஸா ஸத்த ஸத்³த³கு³ணா ஏவ, ஏதே ஸப்³பே³பி அலங்கரொந்தி ப³ந்த⁴மனேனாதி வாக்யேன **அலங்காரா** நாம.

ஸத்³தா³லங்காரபயோஜனவண்ணனா

118. **கு³ணேஹே’தேஹி ஸம்பன்னோ, ப³ந்தோ⁴ கவிமனோஹரோ;**
ஸம்பாத³யதி கத்தூனங், கித்திமச்சந்தனிம்மலங்.

118. “**கு³ணேஹி**”ச்சாதி³. **ஏதேஹி**யேவ வுத்தேஹி த³ஸஹி **கு³ணேஹி** த⁴ம்மேஹி ஸத்³தா³லங்காரஸப்³பா⁴வேஹி **ஸம்பன்னோ** யுத்தோ ஸமித்³தோ⁴ வா கவீனங் மனோ ஹரதி ஸவஸே வத்தேதீதி

கவிமனோஹரோ கவிஹத³யஹிலாத³காரீ ப³ந்தோ⁴ **கத்தூனங்** ப³ந்த⁴ந்தானங் கவீனங் **அச்சந்தனிம்மலங்** அதிஸயபரிஸுத்³த⁴ங் அகு³ணலேஸேனாப'நாலிம்பத்தா **கித்திங்** கு³ணகோ⁴ஸங் **ஸம்பாத³யதி** நிப்பா²தே³தி.

118. "**கு³ணே**"ச்சாதி³. **ஏதேஹி கு³ணேஹி** இமேஹி ஸத்³தா³லங்காரஸங்கா²தத³ஸவித⁴ஸத்³த³த⁴ம்மேஹி **ஸம்பன்னோ** ஸமன்னாக³தோ ஸமித்³தோ⁴ வா **ப³ந்தோ⁴** பஜ்ஜாதி³ப³ந்தோ⁴ **கவிமனோஹரோ** அத்தனோ நிரவஜ்ஜத்தா கவீனங் சித்தங் பீணெந்தோ **கத்தூனங்** ரசயந்தானங் **அச்சந்தனிம்மலங்** அப்பகதோ³ஸேனாபி அஸம்மிஸ்ஸத்தா அதிபரிஸுத்³த⁴ங் **கித்திங்** ப³ந்த⁴னவிஸயபூ⁴தயஸோராஸிங் **ஸம்பாத³யதி** நிப்பா²தே³தீதி. இமினா காரணேன ப³ந்த⁴ஸ்ஸ யதா²வுத்தத³ஸவித⁴கு³ணபரிக்³க³ஹோ ஸஉஸ்ஸாஹங் காதப்³போ³தி அதி⁴ப்பாயோ. மனோ ஹரதீதி மனோஹரோ, கவீனங் மனோஹரோ **கவிமனோஹரோ**தி விக்³க³ஹோ.

ஸத்³தா³லங்காரனித்³தே³ஸவண்ணனா

119. **அதூ³ராஹிதஸம்ப³ந்த⁴-ஸுப⁴கா³ யா பதா³வலி;**
ஸுபஸித்³தா⁴பி⁴தெ⁴ய்யா'யங், பஸாத³ங் ஜனயே யதா².

119. இதா³னி யதொ²த்³தே³ஸானமேஸங் நித்³தே³ஸங் ஸோதா³ஹரணங் கரொந்தோ ஆஹ "**அதூ³ர**"இச்சாதி³. **அதூ³ரே** ஆஸன்னே அதூ³ரேன வா அதூ³ராஹிதக்ரியாகத்துகம்மாதி³பத³வஸேன **ஆஹிதோ** ட²பிதோ கதோ **ஸம்ப³ந்தோ⁴** அன்வயோ, தேன **ஸுப⁴கா³** மனோஹரா **ஸுபஸித்³தோ⁴** ஸுப்பகாஸோ ஸுக³ம்மோ **அபி⁴தெ⁴ய்யோ** அத்தோ² யஸ்ஸா ஸாதி ததா², ந து பா⁴வத்தோ² தஸ்ஸ ஸபா⁴வக³ம்பீ⁴ரத்தா. வுத்தஞ்ஹி -

"கவீன'தி⁴ப்பாய'மஸத்³த³கோ³சரங்,
பதே³ பு²ரந்தங் முது³கம்ஹி கேவலங்;
விஸந்தி பா⁴வாவக³மா கதஸ்ஸமா,
பகாஸயந்த்யா'கதியோ து தாதி³ஸா"தி.

தாதி³ஸா யா **பதா³வலி** பத³பந்தி அயங் **பஸாத³ங்** தன்னாமகங் கு³ணங் **ஜனயே** உப்பாத³யதி. **யதா²**தி தமுதா³ஹரதி.

119. இதா³னி உத்³தே³ஸக்கமேன ஏதேஸங் ஸத்³தா³லங்காராதீ³னங் நித்³தே³ஸங் ஸோதா³ஹரணங் த³ஸ்ஸெந்தோ ஆஹ "**அதூ³ராஹிதே**"ச்சாதி³. **அதூ³ரே** ஆஸன்னபதே³ஸே தது³பசாரேன ஆஸன்னே வா **ஆஹிதோ** க்ரியாய, லத்³த⁴க்ரியாயோக³கத்துகம்மாதி³பதா³னங் வஸேன ச கதோ, நோ சே

வின்யாஸவஸேன ட²பிதோ வா **ஸம்ப³ந்தோ⁴** இச்சி²தத்த²பதீதிக்கமேன அஞ்ஞமஞ்ஞாபெக்க²லக்க²ணக்ரியாகாரகயோகோ³ தேன **ஸுப⁴கா³** மனோஹரா, **ஸுபஸித்³தோ⁴** பஸித்³த⁴த்த²விஸயே ஸத்³த³பயோக³தோ அதிபாகடோ **அபி⁴தெ⁴ய்யோ** ஸத்³த³த்தோ² யஸ்ஸா ஸா அயங் **பதா³வலி** பத³பந்தி **பஸாத³ங்** பஸாத³னாமகங் கு³ணங் **ஜனயே** உப்பாத³யதி. **யதா²**தி லக்கி²யங் த³ஸ்ஸேதி. அதூ³ரே ஆஹிதோதி வா, உபசரிதத்தா அதூ³ரோ ச ஸோ ஆஹிதோ சாதி வா, ஸோ ச ஸோ ஸம்ப³ந்தோ⁴ சேதி ச, தேன ஸுப⁴கா³தி ச, **ஸு** அதிஸயேன பஸித்³தோ⁴தி ச, ஸோ அபி⁴தெ⁴ய்யோ அஸ்ஸேதி ச வாக்யங். எத்த² ஸுபஸித்³தோ⁴ நாம ஸத்³த³த்தோ², அதி⁴ப்பாயத்தோ² பன பகதிக³ம்பீ⁴ரோ. வுத்தஞ்ஹி -

> “கவீன’தி⁴ப்பாய’மஸத்³த³கோ³சரங்,
> பதே³ பு²ரந்தங் முது³கம்ஹி கேவலங்;
> விஸந்தி பா⁴வாவக³மா கதஸ்ஸமா,
> பகாஸயந்த்யா’கதியோ து தாதி³ஸா”தி.

தஸ்ஸத்தோ² - **அஸத்³த³கோ³சரங்** ஸத்³த³ஸ்ஸ அவிஸயங் ஹுத்வா முது³கம்ஹி பதே³ **கேவலங்** விஸுங் **பு²ரந்தங்** சாபெந்தங் **கவீனதி⁴ப்பாயங்** கவீனமஜ்ஜா²ஸயங் **கதஸ்ஸமா** ஸத்³த³த்த²விஸயே கதபரிசயா பண்டி³தா **பா⁴வாவக³மா** பத³த்தா²வபோ³தே⁴ன **விஸந்தி** பவிஸந்தி, தாதி³ஸா **ஆகதியோ** து ஸத்³த³ஸத்³த³த்தா²னங் ஆகாரா **பகாஸயந்தி** அதி⁴ப்பாயத்த²ங் ஜோதெந்தீதி.

120. **அலங்கரொந்தா வத³னங், முனினோ’த⁴ரரங்ஸியோ;**
ஸோப⁴ந்தே’ருணரங்ஸீ’வ, ஸம்பதந்தா’ம்பு³ஜோத³ரே.

120. **“அலங்கரொந்தா”**இச்சாதி³. **முனினோ** ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ **வத³னங்** ஸபா⁴வமது⁴ரபகதிமுக²ங் **அலங்கரொந்தா** ஸஜ்ஜந்தா ஸோப⁴யமானா அத⁴ரானங் **ரங்ஸியோ** ஸுபக்கபி³ம்ப³ப²லோபமஒட்ட²யுக³ளவினிஸ்ஸடப³ஹுதரகந்திச்சி²தாபா⁴ முனினோதி விஞ்ஞாயதி ஸுதத்தா. **அம்பு³ஜோத³ரே** தா காலோபனதபுப்ப²காஸரமணீயே பது³மப்³ப⁴ந்தரே **ஸம்பதந்தா** பவத்தமானா **அருணரங்ஸீவ** பா³லஸூரியரங்ஸியோ விய **ஸோப⁴ந்தே** விராஜந்தி.

120. **“அலங்கரொந்தே”**ச்சாதி³. முனினோ வத³னங் பகதிஸுந்த³ரமுக²ங் அலங்கரொந்தா ஸஜ்ஜந்தா **அத⁴ரரங்ஸியோ** தஸ்ஸேவ முனினோ ஒட்ட²த்³வயதோ நிக்க²ந்தகந்திஸமூஹா **அம்பு³ஜோத³ரே** விகஸனானுரூபகாலாபி⁴முகே² பது³மக³ப்³பே⁴ உபட்³ட⁴விகஸிதேதி வுத்தங் ஹோதி. **ஸம்பதந்தா** பவத்தமானா **அருணரங்ஸீ இவ** பா³லஸூரியரங்ஸீவ

ஸோப⁴ந்தே தி³ப்³ப³ந்தீதி. எத்த² அதூ³ரஸம்ப³ந்த⁴ங் பஸித்³த⁴த்த²ஞ்ச நிஸ்ஸாய பஸாத³கு³ணோ பாகடோ. அத⁴ரரங்ஸீனங் முனிஸம்ப³ந்தோ⁴ ஸுதானுமிதஸம்ப³ந்தே⁴ஸு ஸுதஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ஸ ப³லவத்தா [ஸுதானுமிதேஸு ஸுதஸம்ப³ந்தோ⁴ ப³லவா (பரிபா⁴ஸெந்து³ஸேரே 112)], காகக்கி²கோ³ளகனயேன வா லப்³ப⁴தீதி. அத⁴ரே ரங்ஸீதி ச, அம்பு³ஜஸ்ஸ உத³ரந்தி ச வாக்யங்.

121. **ஓஜோ ஸமாஸபா³ஹுல்ய-**
மேஸோ க³ஜ்ஜஸ்ஸ ஜீவிதங்;
பஜ்ஜெப்ய'நாகுலோ ஸோ'யங்,
கந்தோ காமீயதே யதா².

121. “**ஓஜோ**”இச்சாதி³. **ஸமாஸஸ்ஸ** ஏகத்த²வுத்தியா **பா³ஹுல்யங்** பி⁴ய்யோபா⁴வோ இத்யனுவதி³த்வா புன ஓஜோ விதீ⁴யதே, **ஏஸோ** ஓஜோ ஸமாஸபா³ஹுல்லலக்க²ணோ **க³ஜ்ஜஸ்ஸ** வுத்திரூபஸ்ஸ **ஜீவிதங்** ஹத³யங் ஸாரங் தப்பதா⁴னத்தா க³ஜ்ஜஸ்ஸ, ந பஜ்ஜஸ்ஸ, **ஸோயங்** ஓஜோ **அனாகுலோ** அக³ஹனோ அதோயேவ **கந்தோ** ஹத³யங்க³மோ, **பஜ்ஜேபி** ந கேவலங் க³ஜ்ஜே **காமீயதே** பயுஜ்ஜதே. **யதே²**த்யுதா³ஹரதி.

121. இதா³னி ஓஜகு³ணங் த³ஸ்ஸேதி “**ஓஜோ**”ச்சாதி³னா. ஓஜோ நாம **ஸமாஸபா³ஹுல்யங்** பி⁴ன்னத்தே²ஸு பவத்தஸத்³தா³னங் ஏகத்த²பவத்திலக்க²ணஸ்ஸ ஸமாஸஸ்ஸ ப³ஹுலதா, **ஏஸோ** ஓஜோ **க³ஜ்ஜஸ்ஸ** க³ஜ்ஜப³ந்த⁴ஸ்ஸ **ஜீவிதங்** ஹத³யங், ஜீவிதஸீஸேன ஹத³யஸங்க²தங் சித்தங் வுத்தந்தி வேதி³தப்³ப³ங். **ஸோ அயங்** ஓஜோ **அனாகுலோ** நிப்³யாகுலோ **கந்தோ** ததோயேவ விஞ்ஞூனங் பியபூ⁴தோ **பஜ்ஜேபி** பஜ்ஜப³ந்தே⁴பி **காமீயதே** கவீஹி பயுஜ்ஜதேதி. ப³ஹுலஸ்ஸ பா⁴வோ பா³ஹுல்யங், ஸமாஸஸ்ஸ பா³ஹுல்யந்தி விக்³க³ஹோ. க³ஜ்ஜப³ந்தா⁴தி⁴காரஸ்ஸாபா⁴வா பஜ்ஜவிஸயஸ்ஸ ஓஜகு³ணஸ்ஸ லக்கி²யங் த³ஸ்ஸேதி “**யதே²**”ச்சாதி³னா.

122. **முனிந்த³மந்த³ஸஞ்ஜாத-ஹாஸசந்த³னலிம்பிதா;**
பல்லவா த⁴வலா தஸ்ஸே-வேகோனா'த⁴ரபல்லவோ.

122. “**முனிந்த³**”இச்சாதி³. முனிந்த³ஸ்ஸ **மந்த³ங்** ஈஸகங் **ஸஞ்ஜாதோ** பவத்தோ தங்ஸபா⁴வத்தா ப⁴க³வதோ ஹாஸஸ்ஸ [யஸஸ்ஸ (க.)] **ஹாஸோ** ஹஸிதங் ஸோவ சந்த³னமிவ **சந்த³னங்** த⁴வலத்தரூபத்தா, தேன **லிம்பிதா** உபதே³ஹிதா **பல்லவா** ஸப்³பா³னி கிஸலயானி “இத³மேவே”தி நியமாபா⁴வதோ, **த⁴வலா** பகதிவண்ணபரிச்சாகே³ன ஸுக்கா அஹேஸுங் கா³ஹாபிதத்தா ஸகு³ணஸ்ஸ தாதி³ஸவிஸிட்ட²ஸ்ஸ படிலாப⁴தோ, ஏவங்

ஸந்தேபி **தஸ்ஸ** முனிந்த³ஸ்ஸேவ **ஏகோ** அஞ்ஞஸ்ஸ தாதி³ஸஸ்ஸாபா◌⁴வா **அத◌⁴ரபல்லவோ ந த◌⁴வலோ** த◌⁴வலோ நாஹோஸி. அச்சாஸன்னதே³ஸியோபி ப³ஹுமந்தப்³போ³ய’மஸ்ஸானுபா◌⁴வோதி.

> “பேமாவப³ந்த◌⁴ஹத³யே ஸத³யே ஜினஸ்மிங்,
> தஸ்மிங் நு கிங் குமதயோ ப◌⁴வத²’ப்பஸன்னா;
> கிங் தேன வோ **ந** விஹிதங் ஹித’முக்³க³து³க்³க³-
> ஸங்ஸாரஸாக³ரஸமுத்தரணாவஸானங்”.

இச்சபரமுதா³ஹரணங். ஏவமேதாதி³ஸோ அனாகுலோ கந்தோ ஓஜோ ஜானிதப்³போ³தி. நனு ச **ய-த**ஸத்³தா³னங் நிச்சோ ஸம்ப³ந்தோ◌⁴, தஸ்மா கத²ங் “தஸ்ஸேவேகோ நாத◌⁴ரபல்லவோ”தி எத்த² **ய**ஸத்³தா³பா◌⁴வோதி? ஸச்சங், கிந்து பக்கந்தவிஸயோ, ததா² பஸித்³த◌⁴விஸயோ, அனுபூ◌⁴தவிஸயோ ச **த**ஸத்³தோ³ **ய**ஸத்³த³ங் நாபெக்க²தே. யதா² -

> “ஸவாஸனே கிலேஸே ஸோ, ஏகோ ஸப்³பே³ நிகா◌⁴திய;
> அஹு ஸுஸுத்³த◌⁴ஸந்தானோ, பூஜானஞ்ச ஸதா³ரஹோ”.

இச்சாதி³. எத்த² பு³த்³தோ◌⁴ “பு³த்³தா◌⁴னுஸ்ஸதிமாதி³தோ”தி **பக்கந்தோ**.

பஸித்³த◌⁴விஸயோ யதா² -

> “அக்³கி³ங் பக்க²ந்த³’ அத² வா, ‘பப்³ப³தக்³கா³ பதே’தி வா;
> யதி³ வக்க²தி கத்தப்³ப³ங், ஞாதகாரீஹி ஸோ ஜினோ”.

இச்சாதி³.

அனுபூ◌⁴தவிஸயோ யதா² -

> “அதீதங் நானுஸோசாமி, நப்பஜப்பாம’நாக³தங்;
> பச்சுப்பன்னேன யாபேமி, தேன வண்ணோ பஸீத³தி”.

இச்சாதி³.

யஸத்³தோ³ துத்தரவாக்யட்டோ² புப்³ப³வாக்யே **த**ஸத்³த³மேவ க³மயதி. யதா² -

> “போ³தி◌⁴ங் நமாமி நதிபா◌⁴ஜனமச்சுளாரங்,
> புஞ்ஞாகரங் பு◌⁴வனமண்ட³லஸொத்தி²பூ◌⁴தங்;
> யோ சக்கு²ஸோதஸதிகோ³சரதங் ஸமேதோ,
> தோ³ஸாரித³ப்பமத²னே’கரஸோ பு³தா◌⁴னங்”.

இச்சாதி³.

புப்³ப³வாக்யோபாத்தோ து **ய**ஸத்³தோ³ உத்தரவாக்யே**த**ஸத்³தோ³பாதா³னங் வினா ஸாகங்கே² வாக்யஸ்ஸ ஊனத்தங் ஜனேதி. எத்த² பக்கந்தவிஸயோ **த**ஸத்³தோ³.

122. முனிந்த³ஸ்ஸ **மந்த³ங்** ஈஸகங் **ஸஞ்ஜாதோ** பவத்தோ **ஹாஸோ**யேவ ஸிதங் சந்த³னசுண்ணமிவ தேன **லிம்பிதா** ஆலேபிதா **பல்லவா** ருக்க²லதாதீ³னங் பகதிரத்தானி கிஸலயானி **த**ு⁴**வலா** ஸகு³ணபரிச்சாகே³ன ஸேதா அஹேஸுங், ததா²பி **தஸ்ஸேவ** ததா²க³தஸ்ஸ **ஏகோ** அதுலோ அஸஹாயோ வா **அத**ு⁴**ரபல்லவோ** த³ந்தாவரணஸங்கா²தபல்லவோ **ந** ரங்ஸிஸங்ஸட்டோ²பி ஸமீபட்டோ²பி **த**ு⁴**வலோ** ஸேதோ நாஹோஸி. ஏவமெத்த² அக³ஹனஸமாஸபா³ஹுல்யங் தீ³பிதங் ஹோதி.

> “பேமாவப³ந்த ு⁴ஹத³யே ஸத³யே ஜினஸ்மிங்,
> தஸ்மிங் நு கிங் குமதயோ பு⁴வத²ப்பஸன்னா;
> கிங் தேன வோ ந விஹிதங் ஹித’முக்³க³து³க்³க³-
> ஸங்ஸாரஸாக³ரஸமுத்தரணாவஸான”ந்தி.

அபரமுதா³ஹரணங். தஸ்ஸத்தோ² - **குமதயோ** ஹே அஞ்ஞாணா! **பேமாவப³ந்த**ு⁴**ஹத³யே** ஸப்³பே³ஸு தும்ஹேஸு நிச்சங் பவத்திதத³ள்ஹபேமானுப³ந்த ு⁴சித்தே **ஸத³யே** ததோயேவ த³யாஸஹிதே **தஸ்மிங் ஜினஸ்மிங்** விஸயபூ⁴தே **கிங் நு** கஸ்மா அப்பஸன்னா பு⁴வத², ததா² ஹி **வோ** தும்ஹாகங் **தேன** ஜினேன **உக்³கோ³** தா³ருணோ ச, **து³க்³கோ³** க³ந்துமஸக்குணெய்யோ ச, ஸோயேவ ஸங்ஸாரஸாக³ரோ தஸ்ஸ ஸமுத்தரணங் பரியந்தப்பத்தியேவ **அவஸானங்** யஸ்ஸ தங் **ந விஹிதங்** அகதங் **ஹிதங்** வுத்³தி⁴ நாம கிங் ஹோதி, ந ஹோதேவ. எத்தா²பி ஸமாஸஸ்ஸ பாகடத்தா ஓஜோ கு³ணோ கந்தோ ஹோதீதி.

நனு **ய-த**ஸத்³தா³னங் நிச்சஸம்ப³ந்தோ⁴தி கத²ங் “தஸ்ஸேவேகோ”தி ச “தஸ்மிங் நு கிங் குமதயோ”தி ச இச்சாதீ³ஸு ஹெட்டா² வுத்த**ய**ஸத்³தோ³ நத்தீ²தி? ஸச்சங், ததா²பி பக்கந்தத்த²விஸயோ, பஸித்³த⁴த்த²விஸயோ, அனுபூ⁴தத்த²விஸயோ வா **த**ஸத்³தோ³ **ய**ஸத்³த³ங் நாபெக்க²தி. ததா² ஹி -

> “ஸவாஸனே கிலேஸே ஸோ, ஏகோ ஸப்³பே³ நிகா⁴திய;
> அஹு ஸுஸுத்³த⁴ஸந்தானோ, பூஜானஞ்ச ஸதா³ரஹோ”தி.

ஏவமாதீ³ஸு **“ஸோ”**தி நித்³தி³ட்ட²**த**ஸத்³தோ³ “பு³த்³தா⁴னுஸ்ஸதிமாதி³தோ”தி எத்த² அதீதேன பு³த்³த⁴ஸத்³தே³ன வசனீயவிஸயோ ஹோதி.

“அக்³கி³ங் பக்க²ந்த³” அத²வா, ‘பப்³ப³தக்³கா³ பதே’தி வா;
யதி³ வக்க²தி கத்தப்³ப³ங், ஞாதகாரீஹி ஸோ ஜினோ”தி.

ஏவமாதீ³ஸு **த**ஸத்³தோ³ ஞாதகாரீஹி கத்தப்³ப³த்தா பஸித்³த⁴பு³த்³த⁴பத³த்த²விஸயோ.

“அதீதங் நானுஸோசாமி, நப்பஜப்பாம’நாக³தங்;
பச்சுப்பன்னேன யாபேமி, தேன வண்ணோ பஸீத³தீ”தி.

ஏவமாதீ³ஸு **த**ஸத்³தோ³ அனநுஸோசனநப்பஜப்பனயாபனஸங்கா²தவிஜானநவஸேன அனுபூ⁴தத்த²விஸயோ, தஸ்மா தீஸுபி டா²னேஸு **த**ஸத்³தோ³ **ய**ஸத்³த³ங் நாபெக்க²தே. எத்த² பன பக்கந்தவிஸயோ **த**ஸத்³தோ³ அதி⁴ப்பேதோ. அபிச உத்தரவாக்யே டி²தோ **ய**ஸத்³தோ³ புப்³ப³வாக்யே **த**ஸத்³தே³ அஸதிபி தமேவ தீ³பேதி. ததா² ஹி -

போ³தி⁴ங் நமாமி நதிபா⁴ஜனமச்சுளாரங்,
புஞ்ஞாகரங் பு⁴வனமண்ட³லஸொத்தி²பூ⁴தங்;
யோ சக்கு²ஸோதஸதிகோ³சரதங் ஸமேதோ,
தோ³ஸாரித³ப்பமத²னே’கரஸோ பு³தா⁴னந்தி.

யோ பு³தா⁴னங் சக்கு²ஸோதஸதீனங் **கோ³சரதங்** விஸயபா⁴வங் **ஸமேதோ** பத்தோ, தேஸங்யேவ **தோ³ஸாரீனங்** கிலேஸபச்சத்தி²கானங் **த³ப்பமத²னே** த³ப்பமத்³த³னே **ஏகரஸோ** பதா⁴னகிச்சோ ஸமித்³தி⁴வந்தோ வா ஹோதி, தங் போ³தி⁴ங் நமாமீதி ஸம்ப³ந்தோ⁴. புப்³ப³வாக்யே பயோஜிதோ **ய**ஸத்³தோ³ உத்தரவாக்யே **த**ஸத்³தோ³பாதா³னே அஸதி ஸங்ஸயமுப்பாத³யமானோ வாக்யஸ்ஸ ஊனத்தங் கரோதி. உதா³ஹரணங் பன பாகடங்.

123. **பதா³பி⁴தெ⁴ய்யவிஸயங்,**
ஸமாஸப்³யாஸஸம்ப⁴வங்;
யங் பாரிணத்யங் ஹோதி’ஹ,
ஸோபி ஓஜோவ தங் யதா².

123. “**பதி³**”ச்சாதி³. பத³ஸ்ஸ **அபி⁴தெ⁴ய்யோ** அத்தோ² ஸோ விஸயோ யஸ்ஸ. யத்த² பசுரஸத்³தா³பி⁴தெ⁴ய்யோ அத்தோ² ஸங்கி²த்தபதே³ஹி வுச்சதே, ஸோ **ஸமாஸோ**. யத்த²ப்பகேஹி பதே³ஹி அபி⁴தெ⁴ய்யத்தோ² பசுரபதே³ஹி வுச்சதே, ஸோ **ப்³யாஸோ**. ததோ ஸமாஸப்³யாஸதோ ஸம்ப⁴வோ யஸ்ஸ. தங் ததா²வித⁴ங் யங் **பாரிணத்யங்** பரிணதபா⁴வோ

ஹோதீதி அனுவதி³த்வா ஸோபி **இஹ** ஸஸத்தே² **ஓஜோவா**தி விதீ⁴யதே. **தங் யதே²**த்யுப⁴யம்பி உதா³ஹரதி.

123. “**பதே³**”ச்சாதி³. **பதா³னங்** ப³ஹூனங் அப்பகானங் வா பதா³னங் **அபி⁴தெ⁴ய்யவிஸயங்** வித்தா²ரஸங்கி²த்தத்த²விஸயவந்தங் **ஸமாஸப்³யாஸஸம்ப⁴வங்** யதா²க்கமங் ஸங்கே²பவித்தா²ரத்³வயேன நிப்ப²ன்னங் நிப்ப²த்திவந்தங் வா **யங் பாரிணத்யங்** கத்தூனங் க³ந்த²விஸயே பரிணதிப்பகாஸகோ யோ ஸத்³த³த⁴ம்மோ அத்த²த⁴ம்மோ ஹோதி, ஸத்³த³கு³ணோ அத்த²கு³ணோதி வுத்தங் ஹோதி, ஸோபி **இஹ** ஸூபோ³தா⁴லங்காரே **ஓஜோ** நாம ஸத்³த³கு³ணோ அத்த²கு³ணோ. **தங் யதா²**தி த்³வீஸூ லக்கி²யங் த³ஸ்ஸேதி, பதா³னங் அபி⁴தெ⁴ய்யோ விஸயோ யஸ்ஸ பாரிணத்யஸ்ஸேதி ச, ஸமாஸோ ச ப்³யாஸோ சாதி ச, ததோ ஸம்ப⁴வந்தி ச, ததோ ஸம்ப⁴வோ அஸ்ஸாதி ச, பரிணதஸ்ஸ கத்துனோ க³ந்த²ஸ்ஸ ஏவ வா பா⁴வோதி ச விக்³க³ஹோ. கத்து பாரிணத்யபக்கே² தப்பகாஸகக³ந்த²ஸ்ஸ தத³த்தே²ன பாரிணத்யங் ஸித்³த⁴ங்.

124. **ஜோதயித்வான ஸத்³த⁴ம்மங்,**
ஸந்தாரெத்வா ஸதே³வகே;
ஜலித்வா அக்³கி³க²ந்தோ⁴’வ,
நிப்³பு³தோ ஸோ ஸஸாவகோ.

124. “**ஜோதயித்வானே**”ச்சாதி³. இமினா ஹெட்டா² பசுரபதா³பி⁴ஹிதோ பு³த்³த⁴வங்ஸோ ஸங்கே²பரூபேன வுத்தோ.

124. “**ஜோதயி**”ச்சாதி³. **ஸோ** ததா²க³தோ **ஸத்³த⁴ம்மங்** ஸபரியத்திகங் நவலோகுத்தரஸத்³த⁴ம்மங் **ஜோதயித்வான** ஞாணாலோகேன ஓபா⁴ஸெத்வா **ஸதே³வகே** ஸத்தே **ஸந்தாரெத்வா** ஸங்ஸாரஸாக³ரபரியந்தமுபனெத்வா **அக்³கி³க²ந்தோ⁴வ** மஹாதேஜேன அக்³கி³க்க²ந்தோ⁴ விய **ஜலித்வா** அனஞ்ஞஸாதா⁴ரணரூபகாயஸம்பத்தியா பஜ்ஜலித்வா அந்தே **ஸஸாவகோ** ஸாவகேஹி ஸஹ **நிப்³பு³தோ** க²ந்த⁴பரினிப்³பா³னேன பரினிப்³பு³தோதி. இமினா ஸகலபு³த்³த⁴வங்ஸே ப³ஹூஹி பதே³ஹி வுத்தத்தோ² ஸங்கே²பக்கமேன வுத்தோ. ஸதங் த⁴ம்மோ, ஸந்தோ ஸங்விஜ்ஜமானோ வா த⁴ம்மோதி ச, ஸஹ தே³வேஹி வத்தமானாதி ச, ஸஹ ஸாவகேஹி வத்தமானோதி ச விக்³க³ஹோ.

125. **மத்த²கட்டீ² மதஸ்ஸாபி, ரஜோபா⁴வங் வஜந்து மே;**
யதோ புஞ்ஞேன தே ஸெந்தி [ஸெந்து (க.)], **ஜேனபாத³ம்பு³ஜத்³வயே**.

125. “**மத்த²கட்டீ²**”இச்சாதி³. **மதஸ்ஸாபி** மரணமாபன்னஸ்ஸாபி மே **மத்த²கே** முத்³த⁴னி அட்டீ² **ரஜோபா⁴வங்** தூ⁴லித்தங் **வஜந்து** பாபுணந்து. கஸ்மாதி சே? **யதோ** யஸ்மா காரணா **புஞ்ஞேன** குஸலேன கம்மேன ஹேதுனா **தே** ரஜா ஜினஸ்ஸ இமே **ஜேனா,** பாதா³, தேயேவ அம்பு³ஜானிவ அம்பு³ஜானி, தேஸங் த்³வயே **ஸெந்தி** பவத்தந்தி, ததா² ஹோது வா மா வா, பணதிகே³தே⁴னேவ வத³தி. எத்த² “கத²மஹங் ப⁴க³வதோ பாதே³ நிச்சங் ஸிரஸா பணமாமீ”த்யதி⁴ப்பாயோ வித்தா²ரேன வுத்தோ.

125. “**மத்த²கி**”ச்சாதி³, மதஸ்ஸாபி **மே** மய்ஹங் **மத்த²கட்டீ²** முத்³த⁴னி அட்டீ²னி **ரஜோபா⁴வங்** அதிஸுகு²மரஜத்தங் **வஜந்து** பாபுணந்து. கஸ்மா ஆஸீஸனங் கரோதீதி சே? **யதோ** யஸ்மா காரணா **புஞ்ஞேன** மய்ஹங் ததா²விதே⁴ன குஸலகம்மேன ஹேதுனா **தே** ரஜா **ஜேனபாத³ம்பு³ஜத்³வயே** ஜினபடிப³த்³த⁴சரணபது³மயுக³ளே **ஸெந்தி** பவத்தந்தி, பு³த்³த⁴ஸ்ஸ ஸிரிபாதே³ கிஞ்சிபி ரஜோஜல்லங் ந உபலிம்பதேவ, ததா²பி வந்த³னாபி⁴லாஸேன ஏவங் வுத்தங். எத்த² “கத²மஹங் ப⁴க³வதோ ஸிரிபாதே³ முத்³த⁴னா நிச்சங் பணமாமீ”த்யபி⁴லாஸோ வித்தா²ரேன வுத்தோ. மத்த²கே அட்டீ²தி ச, ரஜஸோ பா⁴வோதி ச, ஜினஸ்ஸ இமேதி ச, ஜேனா ச தே பாதா³ சேதி ச, தேயேவ அம்பு³ஜானீதி ச, தேஸங் த்³வயந்தி ச விக்³க³ஹோ.

126. **இச்சத்ர நிச்சங்பணதி-கே³தோ⁴ ஸாது⁴ பதி³ஸ்ஸதி;**
ஜாயதே’யங் கு³ணோ திக்க²-பஞ்ஞான’மபி⁴யோக³தோ.

126. ப்³யாஸத்தமேவஸ்ஸ விவரதி “**இச்சத்ரி**”ச்சாதி³னா. இச்சேவங் **அத்ர** கா³தா²யங் **பணதியங்** பணாமே **கே³தோ⁴** அதி⁴கச்ச²ந்தோ³ **ஸாது⁴** ஸுந்த³ரங் **பதி³ஸ்ஸதி** விஞ்ஞாயதே, **அயங்** யதா²வுத்தோ ஓஜோ **கு³ணோ** பரிணதபா⁴வஸங்கா²தோ **திக்க²பஞ்ஞானங்** ஸாதிஸயமதீனங் ஏவங் ஸந்தேபி **அபி⁴யோக³தோ** புனப்புனப்பவத்திதபரிசயப³லேன **ஜாயதே** உப்பஜ்ஜதி.

126. இதா³னி ஸங்கி²த்தஸ்ஸத்த²ஸ்ஸ வித்தா²ரேன பகாஸிதபா⁴வங் “**இச்சத்ர**”இச்சாதி³னா நித்³தி³ஸதி. **இதி** இமினா அனந்தரகா³தா²யங் வுத்தக்கமேன **அத்ர** இமிஸ்ஸங் கா³தா²யங் **நிச்சங்பணதிகே³தோ⁴** நிரந்தரபணாமே அதி⁴ககத்துகாமதாகுஸலச்ச²ந்தோ³ **ஸாது⁴** விபூ⁴தோ விபூ⁴தங் வா **பதி³ஸ்ஸதி** பஞ்ஞாயதி, **அயங் கு³ணோ** யதா²வுத்தோ அயங் பரிணதபா⁴வஸங்கா²தோ ஓஜோ நாம ஸத்³த³த்த²கு³ணோ **திக்க²பஞ்ஞானங்** ஸுகு²மபு³த்³தி⁴மந்தானங் **அபி⁴யோக³தோ** க³ந்த²விஸயபூ⁴தேன நிரந்தராப்⁴யாஸேனேவ **ஜாயதே** ஸிஜ்ஜ²தி, வத்து பாரிணத்யேனேவ ப⁴வனதோ யேஸங் கேஸஞ்சி யேன கேனசி பகாரேன ந ஸிஜ்ஜ²தீதி. நிச்சங்

பவத்தா பணதீதி ச, தஸ்ஸங் கே³தோ◌⁴தி ச, திக்கா² பஞ்ஞா யேஸந்தி ச, அபி◌⁴ புனப்புனங் யோகோ³ யுஞ்ஜனந்தி ச விக்³க³ஹோ.

127. **மது◌⁴ரத்தங் பதா³ஸத்தி-ரனுப்பாஸவஸா த்³விதா◌⁴;**
ஸியா ஸமஸுதி புப்³பா³, வண்ணாவுத்தி பரோ யதா².

127. மாது◌⁴ரியமவதா◌⁴ரயமாஹ "**மது◌⁴ரத்த**"மிச்சாதி³. ஸவனீயத்தேன மனோஹரத்தங் **மது◌⁴ரத்தங்**. தங் **பதா³னி** வாக்யாலங்காரானி ஸமானானி உத்தருத்தரேஹி, தேஸங் **ஆஸத்தி** டா²னாதி³னாயதா²கத²ஞ்சி ஸமஸுதீனங் ஆஸன்னதா **பதா³ஸத்தி**, பட²மப்பயுத்தஸ்ஸக்க²ரஸ்ஸ பச்சா² பாஸோ பக்கே²போ **அனுப்பாஸோ**, பதா³ஸத்தி ச அனுப்பாஸோ ச, தேஸங் வஸேன த்³விதா◌⁴ ஹோதி. "கீதி³ஸா தே"தி ஆஹ "**ஸியா**"திஆதி³. **புப்³பா³** பட²மாபி◌⁴ஹிதா பதா³ஸத்தி **ஸமா** யேன கேனசி டா²னமத்தாஸங்யோகா³தி³னா பத³ந்தரேன **ஸுதி** வண்ணோ யஸ்ஸா ஸா ஸியா ப◌⁴வெய்ய, **பரோ** பச்சி²மோ அனுப்பாஸோ து **வண்ணஸ்ஸ** ஸரப்³யஞ்ஜனலக்க²ணஸ்ஸ **ஆவுத்தி** புனப்புனுச்சாரணங் ஸியாதி. ஏவங் கத்த²சி ப³ந்தே◌⁴ ஸமானபதா³ஸத்தி கத்த²சி அனுப்பாஸோ கத்த²சி தது³ப◌⁴யங், த்³வயேன ரஹிதோ விரஸோ ப³ந்தோ◌⁴ நஸ்ஸாதீ³யதே கவீஹி, தாதி³ஸங் மது◌⁴ரத்தங் து³வித◌⁴ங் படிபஜ்ஜிதப்³ப³ங், ஸிலேஸஸமதான்விதந்துச்சந்தமேவ ரமணீயங் ஸியாதி லக்க²ணங் த³ஸ்ஸெத்வா "**யதே²**"தி லக்கி²யமுப◌⁴யத்தோ²தா³ஹரதி "யதே³"ச்சாதி³னா, "முனிந்தி³"ச்சாதி³னா ச.

127. இதா³னி மது◌⁴ரகு³ணங் த³ஸ்ஸேதி "**மது◌⁴ரி**"ச்சாதி³னா. **மது◌⁴ரத்தங்** ஸவனீயபா◌⁴வதோ மனோஹரத்தங் மது◌⁴ரகு³ணங், **பதா³னங்** வாக்யாவயவஸங்கா²தானங் ஸ்யாத்³யந்தாதீ³னங் உபரூபரிபதே³ஹி ஸமானானங் **ஆஸத்தி** டா²னகரணாதி³னா யேன கேனசி பகாரேன அஞ்ஞமஞ்ஞங் ஆஸன்னதா, **அனுப்பாஸோ** புப்³பு³ச்சாரிதவண்ணானங் புன பக்கி²பனஞ்சாதி த்³வின்னங் **வஸா** விபா◌⁴கே³ன த்³விதா◌⁴ ஹோதி. தத்த² **புப்³பா³** பதா³ஸத்தி ஸமஸுதி ஸியா, புப்³பா³பரவண்ணானங் டா²னமத்தாகரணாதீ³ஹி ஆஸன்னஸுதிஸங்க²தவண்ணவுத்தி ஹோதி, **பரோ** அனுப்பாஸோ பன வண்ணாவுத்தி ஸரப்³யஞ்ஜனஸபா◌⁴வானங் புப்³பு³ச்சாரிதவண்ணானங் புனப்புனுச்சாரணங் ஸியாதி. **யதா²**தி த்³வீஸு உதா³ஹரணமாதி³ஸதி. ஏவங் கத்த²சி ப³ந்தே◌⁴ பதா³ஸத்தி கத்த²சி அனுப்பாஸோ கத்த²சி தது³ப◌⁴யங், த்³வீஹி வினிமுத்தோ பன ப³ந்தோ◌⁴ விஞ்ஞூஹி அஸ்ஸாத³னீயோ ந ஹோதி. உபரி வக்க²மானாஹி ஸிலேஸஸமதாஹி யுத்தங் மது◌⁴ரத்தங் பன விஸேஸதோ அஸ்ஸாத³னீயங் ஹோதீதி. மது◌⁴ரஸ்ஸ ப³ந்த◌⁴ஸ்ஸ பா◌⁴வோதி ச, பதா³னங் ஆஸத்தீதி ச, அனு பச்சா² பாஸோ பக்கே²போதி ச, பதா³ஸத்தி ச அனுப்பாஸோ சாதி ச,

தேஸங் வஸோ பே◌⁴தோ³தி ச, ஸமா ஸூதி வண்ணோ யஸ்ஸாதி ச, வண்ணஸ்ஸ ஆவுத்தீதி ச விக்³க³ஹோ.

128. **யதா³ ஏஸோ'பி◌⁴ஸம்போ³தி◌⁴ங்,**
ஸம்பத்தோ முனிபுங்க³வோ;
ததா³ பபு◌⁴தி த◌⁴ம்மஸ்ஸ,
லோகே ஜாதோ மஹுஸ்ஸவோ.

128. ஏஸோ முனிபுங்க³வோ **யதா³** யதோ பபு◌⁴தி **அபி◌⁴ஸம்போ³தி◌⁴ங்** ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணங் **ஸம்பத்தோ** ஸமதி◌⁴க³தோ, **ததா³ பபு◌⁴தி** ததோ ஆரப்³ப◌⁴ **த◌⁴ம்மஸ்ஸ** சதுஸதிபட்டா²னாதி³பே◌⁴த³ஸ்ஸ ஸத்ததிங்ஸபோ³தி◌⁴பக்கி²யஸங்கா²தஸ்ஸ **மஹுஸ்ஸவோ** மஹந்தோ அப்³பு◌⁴த³யோ நிப்படிபக்கா² பவத்தி **லோகே** திவிதே◌⁴ **ஜாதோ** அஹோஸீதி. இஹ க்வசி தீ³க◌⁴தாகதங் ஸதி³ஸத்தங், க்வசி டா²னகதங், க்வசி ஸங்யோக³கதங், க்வசி அஞ்ஞதா², தேனாஹ "ஸியா ஸமஸூதி புப்³பா³"தி.

128. "**யதி³**"ச்சாதி³. ஏஸோ முனிபுங்க³வோ யதா³ **அபி◌⁴ஸம்போ³தி◌⁴ங்** ஸப்³ப³ஞ்ஞுதங் **ஸம்பத்தோ** ஸஸந்தானே உப்பாத³னவஸேன ஸம்பாபுணி, **ததா³ பபு◌⁴தி** ததோ பட்டா²ய **த◌⁴ம்மஸ்ஸ** காயானுபஸ்ஸனாஸதிபட்டா²னாதி³பபே◌⁴த³ஸ்ஸ ஸத்ததிங்ஸபோ³தி◌⁴பக்கி²யத◌⁴ம்மஸ்ஸ **மஹுஸ்ஸவோ** மஹாபி◌⁴வுத்³தி◌⁴ **லோகே** காமாதி³லோகத்தயே ஜாதோதி. இஹ "யதா³ ஏஸோ"தி தீ³க◌⁴காலவஸேன ஆஸன்னதா, "ய ஏ"தி டா²னவஸேன ஆஸன்னதா, "அபி◌⁴ஸம்போ³தி◌⁴ங் ஸம்பத்தோ"தி ஸங்யோக³வஸேன ஆஸன்னதா, "பி◌⁴ தி◌⁴"ந்தி த◌⁴னிததோ ஆஸன்னதாதி இச்சாதி³னா பதா³ஸத்தி த³ட்ட²ப்³பா³. அபி◌⁴ஸம்பு³ஜ்ஜ²தி ஏதாயாதி ச, புமா ச ஸோ கோ³சேதி ச, முனீனங் புங்க³வோதி ச, மஹந்தோ ச ஸோ உஸ்ஸவோ சாதி ச விக்³க³ஹோ.

129. **முனிந்த³மந்த³ஹாஸா தே, குந்த³ஸந்தோ³ஹவிப்³ப◌⁴மா;**
தி³ஸந்த'மனுதா◌⁴வந்தி, ஹஸந்தா சந்த³கந்தியோ.

129. **குந்தா³னங்** குஸுமானங் **ஸந்தோ³ஹோ** ஸமூஹோ, தஸ்ஸ விப்³ப◌⁴மோ யேஸங் தே, முனிந்த³ஸ்ஸ **மந்த³ஹாஸா** மனுஞ்ஞா ஹஸிதானி சந்த³ஸ்ஸ **கந்தியோ** ஸோபா◌⁴யோ **ஹஸந்தா** விட³ம்ப³யந்தா தி³ஸந்த**மனுதா◌⁴வந்தி** அனுவிசரந்தி. இச்சத்ர **ந**காரஸஹிதஸ்ஸ **த³**காரஸ்ஸ, **த**காரஸ்ஸ சானுவத்தனங்.

"இந்த³னீலத³லத்³வந்த³-ஸுந்த³ரங் ஸிரிமந்தி³ரங்;
முனிந்த³னயனத்³வந்த³ங், விந்த³தி'ந்தீ³வரஜ்ஜுதிங்".

இச்சபரமுதா³ஹரணங்.

129. “**முனிந்தி³**”ச்சாதி³. **குந்த³ஸந்தோ³ஹவிப்³ப⁴மா** ஸுபுப்பி²தகுந்த³குஸுமராஸிஸதி³ஸலீலாவந்தா தே **முனிந்த³மந்த³ஹாஸா** பு³த்³த⁴ஸ்ஸ மனுஞ்ஞா ஹஸிதா **சந்த³கந்தியோ** நிம்மலசந்த³கிரணே **ஹஸந்தா** நிந்த³ந்தா **தி³ஸந்தங்** தங் தங் தி³ஸங், தி³ஸாபரியந்தங் வா **அனுதா⁴வந்தி** விதா⁴வந்தீதி. எத்த² **ந**காரஸஹித**த³**காரஸ்ஸ, **ந**காரஸஹித**த**காரஸ்ஸ ச ஆவுத்தி த³ட்ட²ப்³பா³. மந்தா³ ச தே ஹாஸா சேதி ச, முனிந்த³ஸ்ஸ மந்த³ஹாஸாதி ச, குந்தா³னங் ஸந்தோ³ஹோதி ச, தஸ்ஸ விப்³ப⁴மோ யேஸந்தி ச, தி³ஸாயேவ தி³ஸந்தங், தி³ஸானங் வா அந்தந்தி ச விக்³க³ஹோ.

> “இந்த³னீலத³லத்³வந்த³-ஸுந்த³ரங் ஸிரிமந்தி³ரங்;
> முனிந்த³னயனத்³வந்த³ங், விந்த³தி³ந்தீ³வரஜ்ஜுதி”ந்தி.

இத³ம்பி **ந**காரஸஹித**த³**காரவண்ணாவுத்தியா அபரமுதா³ஹரணங்.

தத்த² **இந்த³னீலத³லத்³வந்த³ஸுந்த³ரங்** இந்த³னீலமணிஸகலிகாயுக³ளமிவ மனோஹரங் **ஸிரிமந்தி³ரங்** ததோயேவ ஸோபா⁴ய நிவாஸட்டா²னபூ⁴தங் முனிந்த³னயனத்³வந்த³ங் **இந்தீ³வரஜ்ஜுதிங்** நீலுப்பலகந்திங் **விந்த³தி** அனுபோ⁴தி, இந்தீ³வரஜ்ஜுதிஸமானாதி அதி⁴ப்பாயோ.

130. **ஸப்³ப³கோமலவண்ணேஹி, நா’நுப்பாஸோ பஸங்ஸியோ;**
யதா²’யங் மாலதீமாலா, லினலோலாலிமாலினீ.

130. யேஹி கேஹிசி ஆவுத்திதோ அனுப்பாஸோதி சே? நெத்யாஹ “**ஸப்³ப³**”இச்சாதி³. ஸப்³பே³ஹி **கோமலேஹி** ஸுகுமாரேஹி **வண்ணேஹி** அக்க²ரேஹி அனுப்பாஸோ **ந பஸங்ஸியோ** ஸிலாக⁴னீயோ ந ஹோதி ஸிலேஸவிரோதி⁴த்தா. “**யதே²**”தி தங் உதா³ஹரதி. **அயங் மாலதீமாலா** ஜாதிகுஸுமதா³மங் **லினானங்** ப்³யாதி⁴தானங் **லோலானங்** குஸுமரஸாரப்³ப⁴ லோலுபானங் **அலீனங்** ப⁴மரானங் **மாலா** பந்தி ஸா அஸ்ஸா அத்தீ²தி லினலோலாலிமாலினீ.

130. வுத்தானுப்பாஸோபி ஸப்³ப³கோமலவண்ணேஹி விரசிதோ ந பஸங்ஸியோதி த³ஸ்ஸேதுங் “**ஸப்³ப³கோமலவண்ணேஹீ**”திஆதி³மாஹ. **ஸப்³ப³கோமலவண்ணேஹி** ஸப்³பே³ஹி ஸுகுமாரக்க²ரேஹி கதோ **அனுப்பாஸோ** வண்ணாவுத்திலக்க²ணோ **ந பஸங்ஸியோ** ஸிலேஸாலங்காரவிருத்³த⁴த்தா பஸத்தோ² ந ஹோதி. “**யதா²**”தி தமுதா³ஹரதி. **அயங் மாலதீமாலா** ஏஸா ஜாதிஸுமனமாலிகா **லினானங்** ப்³யாவடானங் பதந்தானங் **லோலானங்** க³ந்த⁴லுத்³தா⁴னங் **அலீனங்**

ப⁴மரானங் **மாலினீ** பந்தியுத்தாதி. எத்த² **லகாரஸ்ஸேவ** புனப்புனப்பயோகே³ன கோமலவண்ணாவுத்தி. மாலதீனங் மாலாதி ச, லோலா ச தே அலயோ சாதி ச, லினா ச தே லோலாலயோ சாதி ச, தேஸங் மாலாதி ச, ஸா அஸ்ஸ அத்தீ²தி ச விக்³க³ஹோ.

131. **முதூ³ஹி வா கேவலேஹி,**
கேவலேஹி பு²டேஹி வா;
மிஸ்ஸேஹி வா திதா⁴ ஹோதி,
வண்ணேஹி ஸமதா யதா².

131. ஸமதங் ஸம்பா⁴வேதி "**முதூ³ஹி**"ச்சாதி³னா. **கேவலேஹி** கேவலபு²டாதி³பா⁴வாபவத்தேஹி ஸகலேஹி **முதூ³ஹி** சதூஸுபி பாதே³ஸு ஸஜாதியேஹி அஸிதி²லகோமலேஹி வா **ககாராதீ³ஹி** வா ஸிதி²லகோமலஸ்ஸ ஸிலேஸபடிபக்க²த்தா **கேவலேஹி பு²டேஹி வா** அதி⁴மத்தஸுதீஹி **ப⁴காராதீ³ஹி** [ராகா³தீ³ஹி (க.)] வா அகிச்ச²வசனீயே கிச்ச²வசனீயஸ்ஸ ஸுகு²மாலவிபரியயத்தா **மிஸ்ஸேஹி** வா மஜ்ஜி²மஸுதீஹி முது³பூ⁴தஸங்ஸட்டே²ஹி வா **வண்ணேஹி** அக்க²ரேஹி கரணபூ⁴தேஹி ஸமதா திதா⁴ ஹோதி க³ஜ்ஜே பஜ்ஜே வா. "**யதே²**"தி திவித⁴முதா³ஹரதி.

131. இதா³னி ஸமதங் விபா⁴வேதுங் "**முதூ³ஹி**"ச்சாதி³மாஹ. **கேவலேஹி** பு²டமிஸ்ஸேஹி அஞ்ஞத்தா ஸகலேஹி **முதூ³ஹி** ஸிதி²லகோமலேஹி வண்ணேஹி **ககாராதீ³ஹி** வா **கேவலேஹி பு²டேஹி** கேவலகோமலவண்ணரஹிதத்தா ஸகலேஹி அகிச்சு²ச்சாரணீயேஹி அதி⁴மத்தஸுதீஹி **ப⁴காராதீ³ஹி** வண்ணேஹி வா **மிஸ்ஸேஹி** யதா²வுத்தமுது³பு²டஸம்மிஸ்ஸேஹி வண்ணேஹி வா கரணபூ⁴தேஹி ஸமதா க³ஜ்ஜே வா பஜ்ஜே வா திதா⁴ ஹோதீதி. யதி³ ஸிதி²லகோமலவண்ணேஹி விசரிதங் ஸிலேஸாலங்காரஸ்ஸ, கிச்சு²ச்சாரணீயேஹி பு²டவண்ணேஹி கதங் ஸுகு²மாலாலங்காரஸ்ஸ ச விருஜ்ஜ²தீதி. "**யதா²**"தி திவித⁴முதா³ஹரதி.

கேவலமுது³ஸமதா

132. **கோகிலாலாபஸங்வாதீ³,**
முனிந்தா³லாபவிப்³ப⁴மோ;
ஹத³யங்க³மதங் யாதி,
ஸதங் தே³தி ச நிப்³பு³திங்.

132. "**கோகிலே**"ச்சாதி³. **கோகிலானங்** கரவீகஸகுணானங் **ஆலாபோ** கூஜிதங், தங் ஸங்வத³தி பகாஸதி ஸீலேனாதி **கோகிலாலாபஸங்வாதீ³,**

தங்ஸதி³ஸோதி அத்தோ², முனிந்த³ஸ்ஸ **ஆலாபோ** விஸட்டா²தி³அட்ட²ங்கி³கோ ஸரோ தஸ்ஸ **விப்³ப◌⁴மோ** விலாஸோ **ஸதங்** ஸப்புரிஸானங் **ஹத³யங்க³மதங்** மனோனுஸாரிதங் மது◌⁴ரபா◌⁴வங் யாதி, **நிப்³பு³திங்** நிப்³பா³னஞ்ச தேஸங் தே³தி.

132. “**கோகிலி**”ச்சாதி³. **கோகிலானங்** கரவீகஸகுணானங் **ஆலாபங்** நாத³லீலங் **ஸங்வாதீ³** பகாஸனஸீலோ, தங்ஸதி³ஸோதி அதி◌⁴ப்பாயோ, **முனிந்த³ஸ்ஸ** ஸப்³ப³ஞ்ஞுனோ **ஆலாபஸ்ஸ** விஸட்டா²தி³அட்ட²ங்கி³கனாத³ஸ்ஸ **விப்³ப◌⁴மோ** விலாஸோ **ஸதங்** ஸப்புரிஸானங் **ஹத³யங்க³மதங்** சித்தாராதி◌⁴தபா◌⁴வங் **யாதி** ச, **நிப்³பு³திங்** ஸுதஸம்ப³ந்தே◌⁴ன தேஸங்யேவ ஸாதூ◌⁴னங் நிப்³பா³னங் **தே³தி ச** தெ³ந்தோபி ஹோதீதி. எத்த² **கோகிலாலாப**ஸத்³தே³ன நிஸ்ஸிதே நிஸ்ஸயவோஹாரேன லீலா க³ஹிதா.

கேவலபு²டஸமதா

133. **ஸம்பா◌⁴வனீயஸம்பா◌⁴வங்,**
ப◌⁴க³வந்தங் ப◌⁴வந்தகு³ங்;
ப◌⁴வந்தஸாத◌⁴னாகங்கீ²,
கோ ந ஸம்பா◌⁴வயே விபு◌⁴ங்.

133. “**ஸம்பா◌⁴வனீயே**”ச்சாதி³. **ஸம்பா◌⁴வனீயோ** ஆத³ரணீயோ. ஸதே³வகே லோகே ஸந்தோ ஸோப◌⁴னோ பா◌⁴வோ அதி◌⁴ப்பாயோ யஸ்ஸ தங். ப◌⁴வந்தங் நிப்³பா³னங் க³தோதி **ப◌⁴வந்தகு³**, தங் விபு◌⁴ங். **ப◌⁴க³வந்தங்** ஸம்மாஸம்பு³த்³த◌⁴ங். ப◌⁴வஸ்ஸ ஸங்ஸாரஸ்ஸ அந்தோ அவஸானங் நிப்³பா³னங், தஸ்ஸ ஸாத◌⁴னங் ஸம்பாத³னமாகங்க²தி ஸீலேனாதி **ப◌⁴வந்தஸாத◌⁴னாகங்கீ², கோ** நாம ஸங்ஸாரவத்திஜனோ. **ந ஸம்பா◌⁴வயே** ஆத³ரங் ந கரெய்ய, கரொத்யேவாதி அத்தோ².

133. “**ஸம்பா◌⁴வனீயி**”ச்சாதி³. **ஸம்பா◌⁴வனீயஸம்பா◌⁴வங்** ஸதே³வகேன லோகேன ஆத³ரணீயஸோப◌⁴னாதி◌⁴ப்பாயங் **ப◌⁴வந்தகு³ங்** ப◌⁴வஸ்ஸ அந்தஸங்கா²தங் நிப்³பா³னங் க³தங் **விபு◌⁴ங்** பபு◌⁴ங் **ப◌⁴க³வந்தங்** ஸம்மாஸம்பு³த்³த◌⁴ங் **ப◌⁴வந்தஸாத◌⁴னாகங்கீ²** நிப்³பா³னஸாத◌⁴னாபி◌⁴லாஸீ **கோ** கதமோ ஸங்ஸாரவத்திஜனோ **ந ஸம்பா◌⁴வயே** ஆத³ரங் ந கரெய்ய, கரொத்யேவ. ஸந்தோ ச ஸோ பா◌⁴வோ சாதி ச, ஸம்பா◌⁴வனீயோ ஸம்பா◌⁴வோ யஸ்ஸேதி ச, ப◌⁴வஸ்ஸ அந்தந்தி ச, ப◌⁴வந்தங் க³தோதி ச, தஸ்ஸ ஸாத◌⁴னந்தி ச, தங் ஆகங்க²தி ஸீலேனாதி ச விக்³க³ஹோ.

மிஸ்ஸகஸமதா

134. **லத்³த⁴சந்த³னஸங்ஸக்³க³-ஸுக³ந்தி⁴மலயானிலோ;**
மந்த³மாயாதி பீ⁴தோவ, முனிந்த³முக²மாருதா.

134. “**லத்³தி⁴**”ச்சாதி³. லத்³தோ⁴ சந்த³னதரூனங் ஸங்ஸக்³கோ³ பரிசயோ தேன ஸோப⁴னோ க³ந்தோ⁴ அஸ்ஸாதி **ஸுக³ந்தீ⁴** ஸுரபி⁴ மலயானிலோத³க்கி²ணபவமானோ முனிந்த³ஸ்ஸ முக²மாருதா பீ⁴தோவ தாதி³ஸமுது³த்தஸீதலத்தஸுக³ந்த⁴ஸம்பத்தியா அத்தனோ தூ³ரதரத்தா **ஆயாதி** அனுவத்ததி. **மந்த³**ந்தி ஆக³மனக்ரியாவிஸேஸனங்.

134. “**லத்³தி⁴**”ச்சாதி³.
லத்³த⁴சந்த³னஸங்ஸக்³க³ஸுக³ந்தி⁴மலயானிலோ
படிலத்³த⁴சந்த³னதருஸாரஸமவாயேன ஸோப⁴னக³ந்த⁴ஸமன்னாக³தோ மலயதே³ஸதோ ஆக³ச்ச²மானமாலுதோ **முனிந்த³முக²மாருதா** பு³த்³த⁴ஸ்ஸ முக²ஸுரபி⁴வாஸிதபவனதோ **பீ⁴தோ இவ**
தாதி³ஸமுது³ஸுரபி⁴ஸீதலத்தஸ்ஸ அத்தனி அஸம்ப⁴வதோ பீ⁴தோவ **மந்த³ங் ஸணிகங் யாதி** அபி⁴முக²மேதீதி. சந்த³னானங் ஸங்ஸக்³கோ³தி ச, லத்³தோ⁴ ச ஸோ சந்த³னஸங்ஸக்³கோ³தி ச, ஸோப⁴னோ க³ந்தோ⁴ யஸ்ஸாதி ச, லத்³த⁴சந்த³னஸங்ஸக்³கே³ன ஸுக³ந்தீ⁴தி ச, மலயதோ ஆக³தோ அனிலோதி ச, முனிந்த³முக²தோ நிக்க²ந்தோ மாருதோதி ச விக்³க³ஹோ. **மந்த³**ந்தி க்ரியாவிஸேஸனங். எத்த² திவித⁴ஸமதாயங் “கோகிலாலாபஸங்வாதி³”ச்சாதி³திவித⁴லக்கி²யஸ்ஸாபி “முதூ³ஹி வா கேவலேஹி”ச்சாதி³னா த³ஸ்ஸிதலக்க²ணத்தயேன துல்யதா ஸுபாகடாவாதி.

135. **அனிட்டு²ரக்க²ரப்பாயா, ஸப்³ப³கோமலனிஸ்ஸடா;**
கிச்ச²முச்சாரணாபேத-ப்³யஞ்ஜனா ஸுகு²மாலதா.

135. ஸுகு²மாலதா கதீ²யதி “**அனிட்டு²ரக்க²ரே**”ச்சாதி³னா. **அனிட்டு²ரானி** அப²ருஸானி **அக்க²ரானி** வண்ணானி **பாயானி** ப³ஹூனி யஸ்ஸா ஸா ததா², “நிட்டு²ரானி அப்பகானீ”தி **பாயக்³க³ஹணேன** ஸூசிதங், ததோயேவ **ஸப்³பே³ஹி** கேவலேஹி **கோமலேஹி** ஸிதி²லேஹி லகூ⁴ஹி அக்க²ரேஹி **நிஸ்ஸடா** நிக்³க³தா **கிச்சே²ன** து³க்கே²ன உச்சாரணா ததோ அபேதானி அபக³தானி ப்³யஞ்ஜனானி யஸ்ஸா ஸாதி அனுவதி³த்வா ஸுகு²மாலதா விதீ⁴யதே.

135. இதா³னி ஸுகு²மாலதங் த³ஸ்ஸேதி “**அனிட்டு²ரே**”ச்சாதி³னா. **அனிட்டு²ரக்க²ரப்பாயா** அகக்கஸவண்ணப³ஹுலா **ஸப்³ப³கோமலனிஸ்ஸடா** அனிட்டு²ரக்க²ரானங் யேபு⁴ய்யக்³க³ஹணதோயேவ ஸகலஸிதி²லவண்ணவிரஹிதா **கிச்ச²முச்சாரணாபேதப்³யஞ்ஜனா** து³க்கு²ச்சாரணீயவண்ணேஹி விக³தஅக்க²ரஸமன்னாக³தா ஸுகு²மாலதா

நாமாதி. அனிட்டு²ரானி அக்க²ரானி பாயானி ப³ஹூனி யஸ்ஸந்தி ச, ஸப்³பே³ ச தே கோமலா சேதி ச, தேஹி நிஸ்ஸடாதி ச, கிச்சே²ன உச்சாரணாதி ச, தேஹி அபேதானீதி ச, தானி ப்³யஞ்ஜனானி யஸ்ஸாதி ச விக்³க³ஹோ. நிக்³க³ஹீதாக³மோ.

136. **பஸ்ஸந்தா ரூபவிப⁴வங், ஸுணந்தா மது⁴ரங் கி³ரங்;**
சரந்தி ஸாதூ⁴ ஸம்பு³த்³த⁴-காலே கேளிபரம்முகா².

136. உதா³ஹரதி "**பஸ்ஸந்தா**"இச்சாதி³. **ரூபவிப⁴வங்** ரூபஸம்பத்திங் பஸ்ஸந்தா மது⁴ரங் **கி³ரங்** வாசங் ஸுணந்தா ஸாத⁴வோ **கேளிபரம்முகா²** கீளாய நிச்ச²ந்தா சரந்தீதி ஸம்ப³ந்தோ⁴. கத்தா²தி ஆஹ "**ஸம்பு³த்³த⁴காலே**"தி.

136. "**பஸ்ஸந்தி**"ச்சாதி³னா லக்கி²யமுதா³ஹரதி, தங் வுத்தத்த²மேவ.

137. **அலங்காரவிஹீனாபி, ஸதங் ஸம்முக²தே'தி³ஸீ;**
ஆரோஹதி விஸேஸேன, ரமணீயா தது³ஜ்ஜலா.

137. விஸிட்ட²ஸ்ஸாஞ்ஞத⁴ம்மஸ்ஸ அபா⁴வேபிமினாவோபாதே³யோ ப³ந்தோ⁴தி ஆஹ "**அலங்காரே**"ச்சாதி³. அலங்காரேஹி விஹீனாபி ஏதி³ஸீ ஸுகு²மாலதா **ஸதங்** பண்டி³தஜனானங் **ஸம்முக²தங்** அபி⁴முக²பா⁴வங் வாசாகோ³சரத்தங் **ஆரோஹதி** உபக³ச்ச²தி, கிமுதஅத்தா²லங்காராலங்கிதேத்**யபி**ஸத்³தோ³. **தேன** ஸபா⁴வவுத்யாதி³னா அலங்காரேன **உஜ்ஜலா** தி³த்தா பன **விஸேஸேனா**திஸயேன **ரமணீயா** மனுஞ்ஞாதி.

137. "**அலங்காரே**"ச்சாதி³. **ஏதி³ஸீ** ஏவங்விதா⁴ ஸுகு²மாலதா **அலங்காரவிஹீனாபி** அத்தா²லங்காரவிரஹிதாபி **ஸதங்** பஞ்ஞவந்தானங் **ஸம்முக²தங்** அபி⁴முக²பா⁴வங் தேஸங் வசனவிஸயபா⁴வந்தி அத்தோ² **ஆரோஹதி** பாபுணாதி. **தது³ஜ்ஜலா** தேன ஸபா⁴வவுத்திவங்கவுத்திஸம்பூ⁴தேன அத்தா²லங்காரேன ஜோதமானா **விஸேஸேன** அதிஸயேன **ரமணீயா** மனுஞ்ஞா ஹோதி. அலங்காரேஹி விஹீனாதி ச, தேன உஜ்ஜலாதி ச விக்³க³ஹோ.

138. **ரோமஞ்சபிஞ்ச²ரசனா, ஸாது⁴வாதா³ஹிதத்³த⁴னீ;**
லளந்தி'மே முனீமேகு⁴-ம்மதா³ ஸாது⁴ ஸிகா²வலா.

138. தமுதா³ஹரதி "**ரோமஞ்சே**"ச்சாதி³னா. **ரோமஞ்சா** லோமஹங்ஸா இவ ரோமஞ்சா ஏவ வா, **பிஞ்சா²னி** ப³ரிஹானி [பரிஹாரானி (க॰)] தேஸங் **ரசனா** ச²த்தாகாரேன விதா⁴னங் யேஸங் தே ததா², "ஸாதூ⁴"தி **வாதோ³** வசனங்

தங்ஸதி³ஸோயேவ வா, ஆஹிதோ **த⁴னி** கேகாஸங்கா²தோ யேஸங் தே ததா², **முனிமேகே⁴ன** முனிஸதி³ஸேன முனிஸங்கா²தேன வா வாரிதே³ன **உம்மதா³** மத்தா ஸாது⁴ஸதி³ஸா ஸாது⁴ ஏவ வா **ஸிகா²வலா** மயூரா **லளந்தி** லீலோபேதா விசரந்தி, அஞ்ஞமஞ்ஞங் ரமந்தீதி அத்தோ².

138. அத்தா²லங்காரயுத்தஸுகு²மாலதமுதா³ஹரதி **"ரோமே"**ச்சாதி³னா. **ரோமஞ்சபிஞ்ச²ரசனா** லோமஹங்ஸஸதி³ஸா ரோமா ஏவ வா பிஞ்சா²னங் ப³ரிஹானங் ரசனா ச²த்தாகாரேன வித்தா²ரவந்தா **ஸாது⁴வாதா³ஹிதத்³த⁴னீ** "ஸாதூ⁴"தி வசனஸதி³ஸேஹி ஸாது⁴வாதே³ஹி வா பவத்தகேகானின்னாதே³ஹி ஸமன்னாக³தா **முனிமேகு⁴ம்மதா³** முனிஸதி³ஸேன முனிஸங்கா²தேன வா மேகே⁴ன ஸஞ்ஜாதமதா³ **இமே ஸாது⁴ஸிகா²வலா** ஸஜ்ஜனஸதி³ஸா ஸாது⁴னோ ஏவ வா மயூரா **லளந்தி** லீலோபேதா ப⁴வந்தீதி. இத³ங் அஸேஸவத்து²விஸயங் ஸமாஸரூபகங் அமுக்²யபக்கே² "ரோமஞ்சா விய ஸாது⁴வாதோ³ விய முனி விய ஸாத⁴வோ வியா"தி ச, முக்²யபக்கே² "பிஞ்ச²ரசனா விய ஆஹிதத்³த⁴னீ விய மேகோ⁴ விய ஸிகா²வலா வியா"தி உபசரிதப்³ப³ங். ரோமஞ்சா ஏவ பிஞ்சா²னீதி ச, தேஸங் ரசனா யேஸந்தி ச, "ஸாது⁴"இதி வாதோ³தி ச, ஆஹிதோ ச ஸோ த⁴னி சேதி ச, ஸாது⁴வாதோ³ ஆஹிதத்³த⁴னி யேஸந்தி ச, முனி ஏவ மேகோ⁴தி ச, தேன உம்மதா³தி ச, ஸாத⁴வோ ஏவ ஸிகா²வலாதி ச வாக்யங். "முனீமேகோ⁴"தி எத்த² தீ³க⁴த்தங் ச²ந்தா³னுரக்க²ணத்த²ங்.

139. ஸுகு²மாலத்தமத்தே²வ, பத³த்த²விஸயம்பி ச;
யதா² மதாதி³ஸத்³தே³ஸு, கித்திஸேஸாதி³கித்தனங்.

139. ந கேவலங் ஸுகு²மாலதா ஸத்³தே³வ, அத்தே²பீதி த³ஸ்ஸேதுமாஹ **"ஸுகு²மாலத்த"**மிச்சாதி³. **அத்தே²வா**தி விஜ்ஜதேவ, தங் து அனோசித்யகா³ம்மாதி³வஜ்ஜனா ஸம்ப⁴வதி. **"யதே²"**தி தமுதா³ஹரதி. **மதா**தி³ஸத்³தே³ஸு வத்தப்³பே³ஸு **கித்திஸேஸா**தீ³னங் ஸத்³தா³னங் **கித்தனங்** கத²னங்.

139. அயங் ஸுகு²மாலதா ந கேவலங் ஸத்³தே³வ, அத்தே²பீதி த³ஸ்ஸேதுங் ஆஹ **"ஸுகு²மாலத்த"**மிச்சாதி³. **ஸுகு²மாலத்தமத்தே²வ பத³த்த²விஸயம்பி ச** பதா³பி⁴தெ⁴ய்யகோ³சரம்பி ஸுகு²மாலத்தங் அத்தே²வ, தஞ்ச ஓசித்யஹீனகா³ம்மதோ³ஸபரிஹாரேன ஸிஜ்ஜ²தி. **"யதா²"**தி தமுதா³ஹரதி. **மதா**தி³ஸத்³தே³ஸு வத்தப்³பே³ஸு **கித்திஸேஸா**தி³ஸத்³தா³னங் **கித்தனங்** கத²னந்தி. மதோ இதிஆதி³ யேஸங் "ஜீவிதக்க²யங் பத்தோ" இச்சாதீ³னமிதி ச, கித்திஸேஸோ இதிஆதி³யேஸங் "தே³வத்தங் க³தோ, ஸக்³க³காயமலங்கரீ"த்யாதீ³னமிதி ச விக்³க³ஹோ.

140. **ஸிலிட்ட²பத³ஸங்ஸக்³க³-**
ரமணீயகு³ணாலயோ;
ஸப³ந்த⁴கா³ரவோ ஸோ’யங்,
ஸிலேஸோ நாம தங் யதா².

140. ஸிலேஸங் த³ஸ்ஸேதி “**ஸிலிட்டே²**”ச்சாதி³னா. ஸிலிட்டா²னங் ப³ந்த⁴லாக⁴வாபா⁴வேன அஞ்ஞமஞ்ஞங் ஸிலிட்டா²னங் பதா³னங் ஸங்ஸக்³கே³ன **ரமணீயோ** மனுஞ்ஞோ கு³ணோ தஸ்ஸ **ஆலயோ** பவத்திட்டா²னங். **ப³ந்த⁴ஸ்ஸ** ரசனாய **கா³ரவோ** அஸிதி²லதா, ஸஹ தேன வத்ததீதி **ஸப³ந்த⁴கா³ரவோ**தி அனுவதி³த்வா ஸோயங் ஸிலேஸோ நாமாதி விதீ⁴யதே. “**தங் யதே²**”த்யுதா³ஹரதி. யதா² அயங் ஸிலேஸோ, ததா² அஞ்ஞோபி தாதி³ஸோ த³ட்ட²ப்³போ³, ந த்வயமேவேதி “**தங் யதா²**” ஸத்³த³ஸ்ஸத்தோ².

140. இதா³னி ஸிலேஸங் நித்³தி³ஸதி “**ஸிலிட்டே²**”ச்சாதி³னா. **ஸிலிட்ட²பத³ஸங்ஸக்³க³ரமணீயகு³ணாலயோ** டா²னகரணாதீ³ஹி ஆஸன்னவண்ணானங் வின்யாஸஹேது அஞ்ஞமஞ்ஞனிஸ்ஸிதானங் பதா³னங் ஸமவாயேன மனுஞ்ஞகு³ணஸ்ஸ பவத்திட்டா²னபூ⁴தோ **ஸப³ந்த⁴கா³ரவோ** ப³ந்த⁴கா³ரவஸங்கா²தரசனாய அஸிதி²லபா⁴வேன ஸஹ பவத்தோ **ஸோ அயங்** ப³ந்தோ⁴ ஸிலேஸோ நாமாதி. ஸிலேஸோ நாம ப³ந்த⁴கா³ரவோ, தப்படிபாத³கப³ந்தொ⁴ப்யெத்த² ஸிலேஸோதி வுச்சதி. ஸிலிட்டா² ச தே பதா³ சேதி ச, தேஸங் ஸங்ஸக்³கோ³தி ச, தேன ரமணீயோதி ச, ஸோ ஏவ கு³ணோதி ச, தஸ்ஸ ஆலயோதி ச, ப³ந்த⁴ஸ்ஸ கு³ருனோ பா⁴வோதி ச, தேன ஸஹ பவத்ததீதி ச வாக்யங். தங் யதா² “**பா³லிந்து³**”இச்சாதி³.

141. **பா³லிந்து³விப்³ப⁴மச்சே²தி³-நக²ராவலிகந்திபி⁴;**
ஸா முனிந்த³பத³ம்போ⁴ஜ-கந்தி வோ வலிதா’வதங்.

141. “**பா³லிந்து³**”இச்சாதி³. பா³லிந்து³னோ பஞ்சமீ [பஞ்சமீசந்த³ஸ்ஸ (?)] பஞ்சத³ஸகலஸ்ஸ விப்³ப⁴மோ மனோஹரத்தங், தங் சி²ந்த³தி ஸீலேனாதி **பா³லிந்து³விப்³ப⁴மச்சே²தி³யோ** பஞ்சமீசந்த³ஸ்ஸ கலாஸன்னிபா⁴னங் **நக²ரானங்** நகா²னங் ஆவலியோ தாஸங் **கந்திபி⁴** ஸோபா⁴ஹி ஸஹ **வலிதா** ஸங்யுத்தா ஸா, முனிந்த³ஸ்ஸ பதா³னியேவ அம்போ⁴ஜானி பது³மானி தேஸங் கந்தி. **வோ** தும்ஹே ஸாமஞ்ஞேன வத³தி. **அவதங்** பாலயது.

141. **பா³லிந்து³…பே.… கந்திபி⁴**
தருணசந்த³விலாஸவினாஸனஸபா⁴வஸமன்னாக³தனக²பந்திஸோபா⁴ஹி ஸஹ **வலிதா** ஸங்யுத்தா **ஸா முனிந்த³பத³ம்போ⁴ஜகந்தி** ஸா

ஸம்பு³த்³த⁴பாத³பது³மஸோபா⁴ **வோ தும்ஹே அவதங்** ரக்க²தூதி. பா³லோ ச ஸோ இந்து³ சாதி ச, தஸ்ஸ விப்³ப⁴மோதி ச, தங் சி²ந்த³தி ஸீலேனாதி ச, நகா²னங் ஆவலியோதி ச, தாஸங் கந்தீதி ச, பா³லிந்து³விப்³ப⁴மச்சே²தி³யோ ச தா நக²ராவலிகந்தியோ சாதி ச, முனிந்த³ஸ்ஸ பதா³னீதி ச, தானியேவ அம்போ⁴ஜானீதி ச, தேஸங் கந்தீதி ச விக்³க³ஹோ.

142. **உக்கங்ஸவந்தோ யோ கோசி,**
கு³ணோ யதி³ பதீயதே;
உதா³ரோ'யங் ப⁴வே தேன,
ஸனாதா² ப³ந்த⁴பத்³த⁴தி.

142. உதா³ரத்தமவதா⁴ரயமாஹ **"உக்கங்ஸவந்தோ"**இச்சாதி³. **யோ கோசி** "இத³மேவே"தி நியமாபா⁴வா **கு³ணோ** சாகா³திஸயாதி³கோ **உக்கங்ஸவந்தோ** அதி⁴மத்தோ யதி³ **பதீயதே** விஞ்ஞாயதே ப³ந்தே⁴தி விஞ்ஞாயதி "ப³ந்த⁴பத்³த⁴தீ"தி வக்க²மானத்தா, அயங் உதா³ரோ ப⁴வேதி விதி⁴. உதா³ரோயங் ஹோது, கிங் ததோ ஸியாதி ஆஹ **"தேனி"**ச்சாதி³. **தேன** உக்கங்ஸவதா கு³ணேன **ப³ந்த⁴பத்³த⁴தி** ரசனக்கமோ நாத²பூ⁴தேன உதா³ரகு³ணேன ஸஹ வத்ததீதி **ஸனாதா²**, ஸம்பதா³வாதி [ஸம்பதா³வதீதி (?)] வுத்தங் ஹோதி.

142. இதா³னி உதா³ரத்தமுத்³தி³ஸதி **"உக்கங்ஸே"**ச்சாதி³னா. **உக்கங்ஸவந்தோ** அதிஸயவா **யோகோசி கு³ணோ** சாகா³திஸயாதி³கோ ஸத்³தா³வலியா படிபாத³னீயோ ஆனுபா⁴வோ **யதி³ பதீயதே** ஸசே கத்த²சி ப³ந்தே⁴ விஞ்ஞாயதே, **அயங்** யதா²வுத்தகு³ணோ **உதா³ரோ** நாம ப⁴வே. தேன கிங் பயோஜனந்தி சே? **ப³ந்த⁴ப³ந்த⁴தி** பதா³வலி **தேன** உக்கங்ஸவதா கு³ணேன **ஸனாதா²** ஸப்பதிட்டா² ஹோதி. உக்கங்ஸோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி ச, நாதே²ன ஸஹ வத்ததீதி ச, ப³ந்த⁴ஸ்ஸ பத்³த⁴தீதி ச விக்³க³ஹோ.

143. **பாத³ம்போ⁴ஜரஜோலித்த-க³த்தா யேதவ கோ³தம;**
அஹோ தே ஜந்தவோ யந்தி, ஸப்³ப³தா² நிரஜத்தனங்.

143. தமுதா³ஹரதி **"பாதே³"**ச்சாதி³னா. **கோ³தமாதி** ப⁴க³வந்தங் கொ³த்தேன ஆலபதி. **தவ** ப⁴க³வதோ பாத³ம்போ⁴ஜானங் ரஜானி ரேணவோ, தேஹி **லித்தானி** உபதே³ஹிதானி க³த்தானி யேஸந்தி விக்³க³ஹோ. **யே** ஜனா தே ஜந்தவோ ஸப்³ப³ப்பகாரேன ரஜோலவேனாப்யனுபலித்தத்தா ரஜேஹி கிலேஸஸங்கா²தேஹி நிக்³க³தா நிரஜா, தேஸங் பா⁴வோ **நிரஜத்தனங்** நிக்கிலேஸபா⁴வங் **யந்தி** பாபுணந்தி. **அஹோ** அச்ச²ரியங் யதோ ரஜஸா லித்தா நாம ஸங்கிலிட்டா²யேவ ஸியுங், ப⁴வங் பன பாத³ரஜஸா விலேபனே ஜனே நிரஜே கரோதி. அச்ச²ரியங் ப⁴வதோ இத³ந்தி அத்தோ².

143. இதா3னி உதா3ஹரதி “**பாத3ம்போ4ஜே**”ச்சாதி3னா. போ4 கோ3தம **யே** ஸத்தா **தவ** துய்ஹங் **பாத3ம்போ4ஜரஜோலித்தக3த்தா** பாத3பது3மரேணுலித்தமத்த2கனலாடாதி3ஸரீராவயவயுத்தா தே **ஜந்தவோ** ஸத்தா **ஸப்3ப3தா2** கிலேஸஸங்கா2தரஜோஜல்லேஹி அனுபலித்தத்தா ஸப்3ப3ப்பகாரேன **நிரஜத்தனங்** விக3தகிலேஸரஜோபா4வங் **யந்தி** பாபுணந்தி, **அஹோ** அச்ச2ரியங். ரஜோலித்தா நாம ஸங்கிலிட்டா2 ஸியுங், த்வங் பன பாத3ரஜஸா உபலித்தேபி ஸத்தே நிரஜே கரோஸீதி பா4வோ. இஹ ப4க3வதோ உக்கங்ஸகு3ணோ தீ3பிதோ ஹோதி. பாதா3னியேவ அம்போ4ஜானீதி ச, தேஸங் ரஜானீதி ச, தேஹி லித்தானி க3த்தானி யேஸந்தி ச, ரஜேஹி கிலேஸேஹி நிக்3க3தாதி ச, தேஸங் பா4வோதி ச வாக்யங்.

144. **ஏவங் ஜினானுபா4வஸ்ஸ, ஸமுக்கங்ஸோ’த்ரதி3ஸ்ஸதி;**
பஞ்ஞவா விதி4னா’நேன, சிந்தயே பரமீதி3ஸங்.

144. கோ பனெத்த2 உக்கங்ஸவந்தோ கு3ணோ யேன ப3ந்தோ4 ஸனாதோ2 ஸியாதி சே? ஆஹ “**ஏவ**”மிச்சாதி3. **ஏவ**மிதி **ஜினானுபா4வஸ்ஸ** ஸம்மாஸம்பு3த்3த4பபா4வஸ்ஸ **ஸமுக்கங்ஸோ** அதிஸயோ **தி3ஸ்ஸதி** பதி3ஸ்ஸதே **அத்ர** ப3ந்தே4, தஸ்மா **ஜினானுபா4வேன** உக்கங்ஸவதா கு3ணேன ப3ந்தோ4 ஸனாதோ2 ஸியாதி. பகாரமிமமஞ்ஞத்ரபிஅதிதி3ஸந்தோ ஆஹ “**பஞ்ஞவா**”திஆதி3. **பஞ்ஞவா** பஞ்ஞாஸம்பன்னோ **அனேன விதி4னா** இமினா பகாரேன **ஏதி3ஸங்** ஏவரூபங் **பரங்** அஞ்ஞங் **சிந்தயே** விதக்கெய்ய.

144. இதா3னி யதா2வுத்தகு3ணநித3ஸ்ஸனஞ்ச ஸிஸ்ஸானுஸாஸனஞ்ச த3ஸ்ஸேதி “**ஏவ**”மிச்சாதி3னா. **அத்ர** இமிஸ்ஸங் அனந்தரகா3தா2யங் **ஏவங்** யதா2வுத்தக்கமேன **ஜினானுபா4வஸ்ஸ** ததா2க3தப்பபா4வஸ்ஸ **ஸமுக்கங்ஸோ** ஆதி4க்கங் **தி3ஸ்ஸதி** பதி3ஸ்ஸதே, தஸ்மா ஜினானுபா4வஸங்கா2தேன உக்கங்ஸவதா கு3ணேன ப3ந்தோ4 ஸனாதோ2 ப4வெய்ய. **பஞ்ஞவா** பஸத்த2ஞாணவந்தோ **அனேன விதி4னா** இமினா கமேன ஈதி3ஸங் **பரங்** அஞ்ஞங் **சிந்தயே** கப்பெய்ய.

145. **உதா3ரோ ஸோபி விஞ்ஞெய்யோ,**
யங் பஸத்த2விஸேஸனங்;
யதா2 கீளாஸரோ லீலா-
ஹாஸ [ஹாஸோ (க.)] **ஹேமங்க3தா3த3யோ.**

145. அபரமுதா3ரப்பகாரங் த3ஸ்ஸேதுமாஹ “**உதா3ரோ**”இச்சாதி3. யங் **பஸத்த2ங்** ஸிலாக4னீயங் விஸேஸனங் உபாதி3யதி, **ஸோபி** ந பன யதா2வுத்தோவ உதா3ரோ விஞ்ஞெய்யோ. “**யதே2**”த்யுதா3ஹரதி. கீளாய கீளத்த2ங் ஸரோ, லீலாய யுத்தோ ஹாஸோ, ஹேமங் ஹேமமயமங்க3த3ந்தி ஸமாஸோ,

தங் ஆதி³ யேஸந்தி பா³ஹிரத்தோ². **ஆதி**³ஸத்³தே³ன குஸுமதா³மமணிமேக²லாதீ³னங் ஸங்க³ஹோ. அயங் து ப³ந்த⁴ப²ருஸகா³ம்மபரிச்சாகா³ ஸம்ப⁴வதி.

145. அஞ்ஞுமபி உதா³ரங் த³ஸ்ஸேதி “**உதா³ரோ**”ச்சாதி³னா. யங் **பஸத்த²விஸேஸனங்** பஸங்ஸனீயவிஸேஸனங் ஹோதி, ஸோபி உதா³ரோதி விஞ்ஞெய்யோ. “**யதா²**”தி தமுதா³ஹரதி. **கீளாஸரோ** கீளாய கதோ ஸரோ. **லீலாஹாஸோ** லீலாய யுத்தோ ஹாஸோ. **ஹேமங்க³தா³த³யோ** ஸுவண்ணகேயூராஇச்சாத³யோதி. கீளத்தா²ய ஸரோதி ச, லீலாய யுத்தோ ஹாஸோதி ச, ஹேமங் ஹேமமயங் அங்க³த³ந்தி ச, லீலாஹாஸோ ச ஹேமங்க³த³ஞ்சாதி ச, தானி ஆதீ³னி யேஸங் குஸுமதா³மமணிமேக²லாதீ³னந்தி ச விக்³க³ஹோ. அயமுதா³ரோ ப³ந்த⁴ப²ருஸகா³ம்மாதி³தோ³ஸபரிச்சாகே³ன ஸிஜ்ஜ²தி.

146. **லோகியத்தா²னதிக்கந்தா,**
கந்தா ஸப்³ப³ஜனானபி;
கந்தி நாமா’திவுத்தஸ்ஸ,
வுத்தா ஸா பரிஹாரதோ.

யதா² “முனிந்த³”இச்சாதி³.

146. கந்திங் கத²யதி “**லோகியி**”ச்சாதி³னா. லோகே விதி³தோ **லோகியோ,** தங் லோகியங் **அத்த²ங்** அபி⁴தெ⁴ய்யங் **அனதிக்கந்தா** அனதீதா ஸப்³பே³ஸங் கவீனமிதரேஸங் வா ஜனானங் ஏவ **கந்தா** மனோஹரா கந்தி நாமாதி வுச்சதி. அயங் பன ஸத்³த³கு³ணோ அதிவுத்தஸ்ஸ வாக்யதோ³ஸஸ்ஸ பரிச்சாகே³ன ஸம்ப⁴வதி. தேனாஹ “**அதிவுத்தஸ்ஸா**”திஆதி³. உதா³ஹரணத்தோ² ஹெட்டா² வுத்தோயேவ.

146. இதா³னி கந்திங் த³ஸ்ஸேதி “**லோகியி**”ச்சாதி³னா. **லோகியத்தா²னதிக்கந்தா** லோகே பஸித்³த⁴ஸத்³த³த்த²மனதிக்கந்தா **ஸப்³ப³ஜனானங்** ஸகலகவீனங் **கந்தா** மனுஞ்ஞா **கந்தி நாம** வுச்சதே, ஸா **அதிவுத்தஸ்ஸ** அதிவுத்ததோ³ஸஸ்ஸ **பரிஹாரதோ வுத்தா** தோ³ஸபரிஹாரபரிச்சே²தே³ கதி²தா ஹோதி. அதிவுத்ததோ³ஸபரிஹாரதோ ஏவ கந்தியா ஸித்³த⁴த்தா தஸ்ஸ லக்கி²யோ ஏவ ஏதிஸ்ஸா ஹோதீதி அதி⁴ப்பாயோ. லோகே விதி³தோதி ச, ஸோ ச ஸோ அத்தோ² சேதி ச விக்³க³ஹோ. “**யதா²**”தி கந்தியா உதா³ஹரணங் த³ஸ்ஸேதி “**முனிந்த³**”இச்சாதி³. தங் வுத்தமேவ.

147. **அத்த²ப்³யத்தா’பி⁴தெ⁴ய்யஸ்ஸா-**

நெய்யதா ஸத்³த³தோ'த்த²தோ;
ஸா'யங் தது³ப⁴யா நெய்ய-
பரிஹாரே பத³ஸ்ஸிதா.

யதா² "மரீசி"ச்சாதி³ ச, "மனோனுரஞ்ஜனோ"ச்சாதி³ ச.

147. அத்த²ப்³யத்திங் ப்³யஞ்ஜயதி **"அத்த²ப்³யத்தாபி⁴தெ⁴ய்யி"**ச்சாதி³னா. **அபி⁴தெ⁴ய்யஸ்ஸ** ஸம்ப³ந்த⁴அத்த²ஸ்ஸ ஸத்³த³தோ **அத்த²தோ** வா ஸாமத்தி²யதோ வா **அனெய்யதா** பதீதி அஞ்ஞதா² வக³மோ க³த்யந்தராபா⁴வா, யதோ வுத்தங் "து³ல்லபா⁴வக³தீ ஸத்³த³-ஸாமத்தி²யவிலங்கி⁴னீ"தி. தமனுவதி³த்வா அத்த²ப்³யத்தி விதீ⁴யதே. ஸா பன ப்³யாகிண்ணனெய்யாதி³தோ³ஸவஜ்ஜனாய ஜாயதே. தது³ப⁴யா ஜாதா **ஸாயங்** அனெய்யதா நெய்யபரிஹாரே **பத³ஸ்ஸிதா** பகாஸிதா. பட²மது³தியோதா³ஹரணஸ்ஸத்தோ² வுத்தோ.

147. இதா³னி அத்த²ப்³யத்திங் த³ஸ்ஸேதி **"அத்த²ப்³யத்தி"**ச்சாதி³னா. **அபி⁴தெ⁴ய்யஸ்ஸ** அத்த²ஸ்ஸ ஸத்³த³தோ **அத்த²தோ** அத்த²ஸாமத்தி²யதோ ச **அனெய்யதா** தத்தே²வ விஜ்ஜமானத்தா ஸத்³த³ஸ்ஸ அத்த²ஸ்ஸ வா ஆஹரித்வா வத்தப்³ப³ஸ்ஸ அபா⁴வோ **அத்த²ப்³யத்தி** நாம, **தது³ப⁴யா** தேஹி த்³வீஹி ஜாதா **ஸா அயங்** அனெய்யதாஸங்க²தா அத்த²ப்³யத்தி **நெய்யபரிஹாரே** நெய்யதோ³ஸபரிஹாரபதே³ஸே **பத³ஸ்ஸிதா** பகாஸிதாதி. "து³ல்லபா⁴வக³தீ ஸத்³த³-ஸாமத்தி²யவிலங்கி⁴னீ"தி வுத்தத்தா அத்த²பதீதி பன வினா ஸத்³த³ஞ்ச ஸாமத்தி²யஞ்ச அஞ்ஞதா²னுபலப்³ப⁴தீதி இஹ "ஸத்³த³தோ அத்த²தோ"தி வுத்தங். அத்த²ஸ்ஸ ப்³யத்தி பதீதீதி ச, நத்தி² நெய்யங் ஆஹரிதப்³ப³ங் அஸ்ஸ அபி⁴தெ⁴ய்யஸ்ஸாதி ச, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச, தே ச தே உபோ⁴ ஸத்³த³த்தா² சாதி ச, தே அவயவா ஏதிஸ்ஸாதி ச, நெய்யஸ்ஸ பரிஹாரோதி ச வாக்யங். இதா³னி **"யதே²"**ச்சாதி³னா த்³விப்பகாராய அத்த²ப்³யத்தியா யதா²க்கமங் உதா³ஹரணமனுஸ்ஸாரேதி **"மரி"**ச்சாதி³கா³தா²த்³வயேன, தங் ஹெட்டா² வுத்தமேவ.

புன அத்தே²ன யதா² -

148. **ஸபா⁴வாமலதா தீ⁴ர,**
முதா⁴ பாத³னகே²ஸு தே;
யதோ தே'வனதானந்த-
மோளிச்சா²யா ஜஹந்தி நோ.

148. புன து³தியே து **தீ⁴ராதி** ஆமந்தனங். **தே** தவ பாத³னகே²ஸு **ஸபா⁴வாமலதா** பகதிபரிஸுத்³த⁴தா **முதா⁴** துச்சா². கஸ்மாதி சே? **யதோ** யஸ்மா காரணா **தே** பாத³னகா² **அவனதஸ்ஸ** ஸன்னதஸ்ஸ **அனந்தஸ்ஸ**

நாக³ராஜஸ்ஸ **மோளினோ** கிரீடஸ்ஸ **அவனதானங்** வா நரமரானங் **அனந்தானங்** மோளீனங் **சா²யா** ச²வியோ **நோ ஜஹந்தி ந** பரிச்சஜந்தி, ஸஞ்ச²வியோ பன ஜஹந்தீதி. எத்த² நகே²ஸு ஸஞ்ச²வித்தா பாத³னக²ஸ்ஸ மோளீனங் நிரந்தரப்பணாமாப்³யபி◌⁴சாரானரமராதீ³னங் ப◌⁴க³வதோ பாதா³ரவிந்த³வந்த³னங் ஸாமத்தி²யா பு²டங் க³ம்யதே.

148. **“புன அத்தே²ன யதா² ஸபா◌⁴வி”**ச்சாதி³. தீ◌⁴ர **தே** தவ பாத³னகே²ஸு **ஸபா◌⁴வாமலதா** பகதிபரிஸுத்³த◌⁴தா **முதா◌⁴** துச்சா². கஸ்மாதி சே? **யதோ** யஸ்மா **தே** சரணனகா² **அவனதானந்தமோளிச்சா²யா** பாதா³னதஸ்ஸ அனந்தனாக³ராஜஸ்ஸ கிரீடஸ்ஸ ஸம்ப³ந்தி◌⁴னீ, அவனதானங் வா அனந்தானங் தே³வமனுஸ்ஸானங் மோளீனங் சா²யா கந்தியோ **நோ ஜஹந்தி** ந விஜஹந்தி, பகதிவண்ணங் பஹாய கிரீடகந்திஸதி³ஸா தே ஹொந்தி, தஸ்மா எத்த² சந்த³கிரணஸன்னிபா◌⁴னங் நக²ரங்ஸீனங் ஸமீபே மோளீனங் நக²ரங்ஸீஹி அமத்³தி³தஸககந்தியுத்தபா◌⁴வமாபஜ்ஜனங் தாதி³ஸானங் நிரந்தரப்பணாமாபா◌⁴வாபா◌⁴வதோ க²த்தியாதீ³னங் முனிந்த³பாதா³ரவிந்த³த்³வந்தே³ நிரந்தரப்பணாமோ ஸாமத்தி²யா விபூ◌⁴தங் க³ம்யதே. ஸஸ்ஸ பா◌⁴வோதி ச, தேன அமலாதி ச, தேஸங் பா◌⁴வோதி ச, பட²மபக்கே² அவனதோ ச ஸோ அனந்தோ சாதி ச, தஸ்ஸ மோளீதி ச, தஸ்ஸ சா²யாயோதி ச, து³தியபக்கே² அனந்தா ச தே மோளீ சேதி ச, அவனதானங் அனந்தமோளீதி ச, தேஸங் சா²யாயோதி ச வாக்யங்.

149. “ப³ந்த◌⁴ஸாரோ”தி மஞ்ஞந்தி, யங் ஸமக்³கா³பி விஞ்ஞுனோ;
த³ஸ்ஸனாவஸரங் பத்தோ, ஸமாதி◌⁴ நாம’யங் கு³ணோ.

149. ஸமாதி◌⁴ப²லங் கிச்சாஹ **“ப³ந்தே◌⁴”**ச்சாதி³. **யந்தி** யங் ஸமாதி◌⁴ங் **ப³ந்த◌⁴ஸ்ஸ** க³ஜ்ஜபஜ்ஜமிஸ்ஸபா◌⁴வஸ்ஸ **ஸாரோதி** ஸப்³ப³ஸ்ஸ ஜீவிதங் தப்பராயத்தா ப³ந்த◌⁴ஸ்ஸ **ஸமக்³கா³பி விஞ்ஞுனோ** ஸப்³பே³பி கவினோ **மஞ்ஞந்தி** சிந்தெந்தி ஜானந்தி, அயங் **ஸமாதி◌⁴ நாம** ஸமாதி◌⁴க்²யோ கு³ணோ **த³ஸ்ஸனே** பகாஸனே **அவஸரங்** ஓகாஸங் அனொத்தரத்தா பரஸ்ஸ ஸம்பத்தோ உத்³தி³ட்டா²னுக்கமேனாதி.

149. இதா³னி ஸமாத◌⁴யோ நித்³தி³ஸதி **“ப³ந்தி◌⁴”**ச்சாதி³னா. **ஸமக்³கா³ அபி விஞ்ஞுனோ** ஸப்³பே³பி கவயோ **யங்** ஸமாதி◌⁴ங் **“ப³ந்த◌⁴ஸாரோ”**தி பஜ்ஜக³ஜ்ஜவிமிஸ்ஸஸங்கா²தஸ்ஸ ப³ந்த◌⁴ஸ்ஸ ஜீவிதமிதி மஞ்ஞந்தி, அயங் ஸமாதி◌⁴ நாம கு³ணோ **த³ஸ்ஸனாவஸரங் பத்தோ** உத்³தி³ட்டா²னுக்கமேன த³ஸ்ஸனோகாஸங் பத்தோ ஹோதி. ப³ந்த◌⁴ஸ்ஸ ஸாரோதி ச, த³ஸ்ஸனே அவஸரந்தி ச, தங் பத்தோதி ச விக்³க³ஹோ.

150. அஞ்ஞத◌⁴ம்மோ ததோ’ஞ்ஞத்த²,

லோகஸீமானுரோத⁴தோ;
ஸம்மா ஆதீ⁴யதே’ச்சே’ஸோ,
ஸமாதீ⁴தி நிருச்சதி.

150. கத²மயங் ஸத்³த³வோஹாரோ ப³ந்தே⁴ “ஸமாதீ⁴”தி வுச்சதீத்யாஹ “**அஞ்ஞே**”ச்சாதி³. **அஞ்ஞஸ்ஸ** வத்து²னோ பகதாபெக்கா²ய **த⁴ம்மோ** கு³ணோ பஸித்³தோ⁴, **ததோ** தஸ்மா முக்²யவிஸயா **அஞ்ஞத்த²** அமுக்²யே விஸயே **லோகஸீமானுரோத⁴தோ** லோகப்பதீத்யனுவத்தனேன **ஸம்மா** ஸாது⁴ லோகஸீமானுவத்தனமேவேஹ ஸாது⁴த்தங் **ஆதீ⁴யதே** ஆரொப்யதே, **இதி** இமினா காரணேன **ஏஸோ** ஏவங்விதோ⁴ த⁴ம்மோ “**ஸமாதீ⁴”தி நிருச்சதீ**தி த⁴ ஸம்மா ஆதீ⁴யதீதி ஏவங் நீஹரித்வா வுச்சதீதி அத்தோ².

150. “ஸமாதீ⁴”தி அயங் வோஹாரோ ப³ந்த⁴விஸயே கத²ங் பவத்ததீதி ஆஸங்காயங் பட²மங் நிப்³ப³சனங் த³ஸ்ஸேதுங் ஆஹ “**அஞ்ஞி**”ச்சாதி³. யஸ்மா **அஞ்ஞத⁴ம்மோ** ஸமாதா⁴னஸ்ஸ விஸயபூ⁴தஅமுக்²யதோ அஞ்ஞஸ்ஸ முக்²யவத்து²னோ பஸித்³த⁴கு³ணோ, **ததோ** முக்²யவிஸயதோ **அஞ்ஞத்த²** அமுக்²யவிஸயே **லோகஸீமானுரோத⁴தோ** லோகவோஹாரமரியாதா³விரோத⁴பா⁴வேன லோகப்பதீத்யனுவத்தனேனேவ ஸம்மா **ஆதீ⁴யதி** ட²பீயதி, **இதி** இமினா காரணேன **ஏஸோ** யதா²வுத்தகு³ணோ “**ஸமாதீ⁴”தி நிருச்சதி** வுச்சதீதி. அஞ்ஞஸ்ஸ த⁴ம்மோதி ச, லோகஸ்ஸ ஸீமாதி ச, தஸ்ஸா அனுரோதோ⁴தி ச விக்³க³ஹோ.

ஸமாதி⁴உத்³தே³ஸ

151. **அபாணே பாணினங் த⁴ம்மோ, ஸம்மா ஆதீ⁴யதே க்வசி;**
நிரூபே ரூபயுத்தஸ்ஸ, நிரஸே ஸரஸஸ்ஸ ச.

152. **அத்³ரவே த்³ரவயுத்தஸ்ஸ, அகத்தரிபி கத்துதா;**
கடி²னஸ்ஸா’ஸரீரேபி, ரூபங் தேஸங் கமா ஸியா.

151-152. ஸமாதா⁴னவிஸயமாஹ “**அபாணே**”இச்சாதி³. **க்வசி** டா²னே **பாணினங்** பாணவந்தானங் பத³த்தா²னங் **த⁴ம்மோ** கு³ணோ **அபாணே** பாணவிரஹிதே வத்து²னி **ஸம்மா** லோகபதீத்யனுவத்தனேன **ஆதீ⁴யதே** ஆரொப்யதே, ஏவமுபரிபி யதா²னுரூபங். **நிரூபே**தி ரூபவிரஹிதே வத்து²னி, **க்வசீ**தி ஸப்³ப³த்த² அனுவத்ததி. **அஸரீரே** அக⁴னே அஸங்ஹதே வத்து²னி **கடி²னஸ்ஸ** த³ள்ஹஸ்ஸ, **தேஸங்** யதா²வுத்தானங் ஸமாதீ⁴னங் **ரூபங்** உதா³ஹரணங் **கமா** உத்³தி³ட்டா²னுக்கமேன.

151-152. உத்³தே³ஸே “ஸமாத⁴யோ”தி ப³ஹுவசனேன நித்³தி³ட்டா²னங் ஸமாதீ⁴னங் விஸயமுபத³ஸ்ஸேதி “**அபாணே**”ச்சாதி³னா. **க்வசி** கிஸ்மிஞ்சி

டா²னே **பாணினங் த⁴ம்மோ** இந்த்³ரியப³த்³தா⁴னங் கு³ணோ **அபாணே** பாணரஹிதவத்து²ம்ஹி **ஸம்மா** லோகபதீதிஅனுஸாரேன **ஆதீ⁴யதே** ஆரொப்யதே, க்வசி **ரூபயுத்தஸ்ஸ** ரூபவந்தவத்து²னோ த⁴ம்மோ **நிரூபே** ரூபரஹிதவத்து²ம்ஹி, க்வசி **ஸரஸஸ்ஸ** ரஸவந்தஸ்ஸ வத்து²னோ த⁴ம்மோ **நிரஸே** ரஸரஹிதே ச, க்வசி **த்³ரவயுத்தஸ்ஸ** த்³ரவவந்தவத்து²னோ த⁴ம்மோ **அத்³ரவே** த்³ரவரஹிதே ச, க்வசி **கத்துதா** கத்துகு³ணோ **அகத்தரிபி**, க்வசி **கடி²னஸ்ஸ** த²த்³த⁴ஸ்ஸ வத்து²னோ த⁴ம்மோ **அஸரீரேபி** ஸரீரரஹிதேபி ஸம்மா ஆதீ⁴யதே. **தேஸங்** ச²ன்னங் ஸமாதீ⁴னங் **ரூபங்** உதா³ஹரணங் **கமா** "அபாணே பாணின"ந்தி உத்³தி³ட்டா²னுக்கமேன **ஸியா** ப⁴வெய்யாதி. ந ஸந்தி பாணா அஸ்ஸேதி ச, ரூபா நிக்³க³தோதி ச, ரூபேன யுத்தோதி ச, ரஸா நிக்³க³தோதி ச, ரஸேன ஸஹ வத்தமானோதி ச, த்³ரவாஅஞ்ஞோதி ச, த்³ரவேன த்³ரவபா⁴வேன யுத்தோதி ச, கத்துதோ அஞ்ஞோதி ச, கத்துனோ பா⁴வோதி ச, நத்தி² ஸரீரங் அஸ்ஸாதி ச விக்³க³ஹோ.

ஸமாதி⁴னித்³தே³ஸ

அபாணே பாணினங் த⁴ம்மோ

153. உண்ணாபுண்ணிந்து³னா நாத², தி³வாபி ஸஹ ஸங்க³மா;
வினித்³தா³ ஸம்பமோத³ந்தி, மஞ்ஞே குமுதி³னீ தவ.

153. **"உண்ணா"**இச்சாதி³. **நாதா²**தி லோகத்தயேகபடிஸரணபூ⁴ததாய ப⁴க³வந்தங் ஆலபதி. தவ உண்ணாரோமதா⁴துஸங்கா²தேன புண்ணிந்து³னா **ஸஹ ஸங்க³மா** ஸங்யோகே³ன **குமுதி³னீ** குமுதி³னியோ குமுதா³கரா தி³வாபி **வினித்³தா³** விக³தஸொப்பா **ஸம்பமோத³ந்தி மஞ்ஞே** ஸூட்டு²யேவ பமோத³ந்தீதி பரிகப்பேமீதி. எத்த² பாணித⁴ம்மஸ்ஸ ஸூரதரூபஸ்ஸ ஸங்க³மஸ்ஸ வினித்³தா³ய ஸம்பீணனஸ்ஸ ச அபாணினி ஆரோபிதபும்பா⁴வே உண்ணாபுண்ணிந்து³ம்ஹி, ததா² ஆரோபிதஇத்தி²பா⁴வாஸு குமுதி³னீஸு லோகஸீமானுரோதே⁴ன ஸமாதா⁴னதோ ஸோயங் பஸித்³தோ⁴ த⁴ம்மோ "ஸமாதீ⁴"தி வுச்சதி. தத³பி⁴தா⁴யீ ஸத்³தோ³ ச உபசாரதோ அத்தா²னுகா³மித்தா ஸத்³தி³கவோஹாரங் த³ஸ்ஸேதி, ஏவமுபரிபி யதா²யோக³ங்.

153. தேஸு பாணித⁴ம்மஸமாதி⁴னோ உதா³ஹரணமாதி³ஸதி **"உண்ணா"**இச்சாதி³னா. நாத² **தவ** துய்ஹங் **உண்ணாபுண்ணிந்து³னா** உண்ணாரோமமண்ட³லஸங்கா²தபுண்ணசந்தே³ன **ஸஹ ஸங்க³மா** அஞ்ஞமஞ்ஞஸமவாயஹேதுனா **குமுதி³னீ** கேரவாகரஸங்கா²தா குமுதி³னியோ தி³வாபி **வினித்³தா³** விகஸிதா **ஸம்பமோத³ந்தி மஞ்ஞே** அதிஸந்துட்டா²

ஹொந்தீதி கப்பேமீதி இந்து³ஸம்பமோதோ³ **ஸஹஸத்³தே³ன** ஞாயதே. எத்த² பாணித⁴ம்மஸங்கா²தோ ஸூரதஸங்க³மோ ச நித்³தா³பக³மோ ச ஸம்பமோத³னஞ்சாதி திண்ணங் உண்ணாபுண்ணிந்து³குமுதி³னீஸங்கா²தேஸு அபாணேஸு லோகவோஹாரானதிக்கம்ம பு³த்³தி⁴யா ஆரோபனேன பாணித⁴ம்மதோ பஸித்³தா⁴ தயோ அத்தா² இத⁴ ஸமாத⁴யோ நாம, தப்படிபாத³கக³ந்தோ²பி அத்தா²னுகா³மித்தா தது³பசாரேன ஸமாதீ⁴தி த³ட்ட²ப்³போ³. புண்ணோ ச ஸோ இந்து³ சேதி ச, உண்ணா ஏவ புண்ணிந்து³ சாதி ச, விக³தா நித்³தா³ யேஹீதி ச விக்³க³ஹோ.

நிரூபே ரூபயுத்தஸ்ஸ

154. **த³யாரஸேஸு முஜ்ஜந்தா, ஜனா'மதரஸெஸ்வி'வ;**
ஸுகி²தா ஹததோ³ஸா தே, நாத² பாத³ம்பு³ஜானதா.

154. **"த³யா"**இச்சாதி³. நாத² தே பாத³ம்பு³ஜேஸு ஆனதா பணாமவஸேன **ஜனா** திலோககுஹரபவத்தினோ ஸத்தா **அமதரஸெஸ்விவ** பீயூஸரஸேஸு விய **த³யாரஸேஸு** கருணாரஸேஸு கு³ணேஸு. "ஸிங்கா³ராதோ³ விஸே வீரியே, கு³ணே ராகே³ த்³ரவே ரஸோ"தி [அமரகோஸ 3.3.226] ஹி நிக⁴ண்டு. **முஜ்ஜந்தா** நிமுஜ்ஜமானா **ஹதா** நட்டா² **தோ³ஸா** வாதாத³யோ அமதபக்கே², அஞ்ஞத்த² து **ஹதா** நட்டா² **தோ³ஸா** ராகா³த³யோ யேஸந்தி விக்³க³ஹோ, தததோயேவ **ஸுகி²தா** ஸுக²ங் காயிகசேதஸிகஸுக²ங் இதா பத்தா க³தாதி அத்தோ².

154. இதா³னி ரூபத⁴ம்மஸமாதி⁴னோ உதா³ஹரணங் உத்³தி³ஸதி **"த³யா"**இச்சாதி³னா. நாத² **தே** தவ **பாத³ம்பு³ஜானதா** சரணபது³மே பணதா **ஜனா** தே³வமனுஸ்ஸா **அமதரஸேஸு இவ** ஸுதா⁴ஜலேஸு விய **த³யாரஸேஸு** அனஞ்ஞஸாதா⁴ரணகருணாகு³ணேஸு **முஜ்ஜந்தா** நிமுஜ்ஜமானா **ஹததோ³ஸா** வினட்ட²வாதபித்தாத³யோ வினட்ட²ராகா³தி³தோ³ஸா வா **ஸுகி²தா** தததோயேவ அஜராமரஸங்கா²தஸுக²ங் இதா பத்தாதி. எத்த² ரூபயுத்தஜலே லப்³ப⁴மானங் முஜ்ஜனங் நிரூபே த³யாகு³ணே ஆரோபிதங் ஹோதி. த³யா ஏவ ரஸா கு³ணாதி ச, அமதா ஏவ ரஸாதி ச, ஹதா வாதாத³யோ ராகா³த³யோ வா தோ³ஸா யேஸந்தி ச, பாதா³னி ஏவ அம்பு³ஜானீதி ச, தேஸு ஆனதாதி ச விக்³க³ஹோ.

"ஸிங்கா³ராதோ³விஸே வீரியே, கு³ணே ராகே³ த்³ரவேரஸோ"தி [அமரகோஸ 3.3.226] எத்த² **ரஸஸத்³தோ³** கு³ணஜலேஸு வத்ததி.

நிரஸே ஸரஸஸ்ஸ

155. **மது⁴ரேபி கு³ணே தீ⁴ர, நப்பஸீத³ந்தி யே தவ;**

கீதி³ஸீமனஸோ வுத்தி, தேஸங் கா²ரகு³ணானபோ⁴ [ஹே (ஸீ.)].

155. “**மது⁴ரே**”ச்சாதி³. தி⁴யா ஈரதீதி **தீ⁴ரோ,** போ⁴ தீ⁴ர தவ **மது⁴ரேபி** மனோஹரேபி **கு³ணே** கருணாதி³கே **யே நப்பஸீத³ந்தி** பஸாத³ங் ந கரொந்தி, **கா²ரகு³ணானங்** அமது⁴ரகு³ணானங் **தேஸங்** ஜனானங் **மனஸோ வுத்தி** சித்தப்பவத்தி **கீதி³ஸீ**தி கிமிவ தி³ஸ்ஸதி, ந விஞ்ஞாயதே “ஈதி³ஸீ”தி. யதோ தாதி³ஸகு³ணாவபோ³த⁴பரம்முகா² மோஹந்த⁴காரஸம்ப³ந்தி⁴தாதி.

155. இதா³னி ஸரஸத⁴ம்மஸமாதி⁴னோ உதா³ஹரணமுத்³தி³ஸதி “**மது⁴ரி**”ச்சாதி³னா. போ⁴ **தீ⁴ர தவ** தே **மது⁴ரே அபி கு³ணே** பகதிஸுந்த³ரே கருணாபஞ்ஞாகு³ணேபி **யே** ஹீனாதி⁴முத்திகா ஜனா நப்பஸீத³ந்தி, **கா²ரகு³ணானங்** அமது⁴ரகு³ணானங் **தேஸங்** ஜனானங் **மனஸோ வுத்தி** சித்தப்பவத்தி **கீதி³ஸீ** கத²ங் ருஹதி. தி⁴யா ஈரதி பவத்ததீதி ச, கா விய ஸா தி³ஸ்ஸதீதி ச, கா²ரா கு³ணா யேஸந்தி ச விக்³க³ஹோ. எத்த² ஸமாதி⁴ நாம ரஸஹீனே ஆரோபிதரஸயுத்தத⁴ம்மபூ⁴தங் மது⁴ரகா²ரகு³ணத்³வயங்.

அத்³ரவே த்³ரவயுத்தஸ்ஸ

156. **ஸப்³ப³த்த²ஸித்³த⁴ சூளக-புடபெய்யா மஹாகு³ணா;**
தி³ஸா ஸமந்தா தா⁴வந்தி, குந்த³ஸோபா⁴ஸலக்க²ணா.

156. “**ஸப்³ப³த்த²ஸித்³தி⁴**”ச்சாதி³. ஸப்³ப³த்த²ஸித்³த⁴ஸ்ஸ மஹாமுனினோ சூளகபுடேன **பெய்யா** பாதப்³பா³ **குந்த³ஸோபா⁴ஸலக்க²ணா** குந்த³குஸுமஸ்ஸ ஸோபா⁴ஸவந்தா ஜுதிவிஜம்பி⁴னோ **மஹாகு³ணா ஸமந்தா** பரிதோ **தி³ஸா** தி³ஸந்தானி தா⁴வந்தி.

156. இதா³னி த்³ரவயுத்தஸமாதி⁴னோ உதா³ஹரணமுத்³தி³ஸதி “**ஸப்³ப³த்தி²**”ச்சாதி³னா. **ஸப்³ப³த்த²ஸித்³த⁴** ஸப்³ப³கிச்சே பரினிப்ப²ன்ன, நிப்ப²ன்னேஹி ஸப்³ப³த்தே²ஹி வா ஸமன்னாக³த ஹே ததா²க³த **தவ சூளகபுடபெய்யா** சூளகபுடேன பாதப்³பா³ **குந்த³ஸோபா⁴ஸலக்க²ணா** குந்த³ஸோபா⁴ஹி ஸமானலக்க²ணா குந்த³ஸோபா⁴ஸதி³ஸா வா **மஹாகு³ணா** ஸங்க்²யாமஹந்தத்தா ஆனுபா⁴வமஹந்தத்தா வா மஹந்தா வா அரஹத்தாத³யோ கு³ணா **ஸமந்தா** ஸமந்ததோ **தி³ஸா** த³ஸதி³ஸாஸு தா⁴வந்தீதி. எத்த² த்³ரவயுத்தகு³ணபூ⁴தோ சூளகபுடபெய்யபா⁴வோ த்³ரவரஹிதே கு³ணே ஆரோபிதோ ஸமாதி⁴ நாம ஹோதி. ஸப்³பே³ ச தே அத்தா² சேதி ச, தே ஸித்³தா⁴ யஸ்ஸேதி ச, சூளகமேவ புடமிதி ச, தேன பெய்யாதி ச, மஹந்தா ச தே கு³ணா சேதி ச, குந்தா³னங் ஸோபா⁴தி ச, தாஹி ஸமானங் லக்க²ணங் யேஸந்தி ச விக்³க³ஹோ.

157. **மாராரிப3லவிஸ்ஸட்டா2, குண்டா2 நானாவிதா◌4'யுதா◌4;**
லஜ்ஜமானா'ஞ்ஞவேஸேன, ஜின பாதா3னதா தவ.

157. **"மாரா"**இச்சாதி3. மாரோயேவ அரி ஸத்தூதி **மாராரீ**, தேன, **ப3லேன** அத்தனோ ஸத்தியா, தஸ்ஸ வா **ப3லேன** ஸேனாய **விஸ்ஸட்டா2** அபி◌4முக2ங் ச2ட்3டி3தா **நானாவிதா◌4** அனேகப்பகாரா **ஆயுதா◌4** பி◌4ந்தி3வாளாத3யோ **குண்டா2** [பெ◌4ண்டி3வாலாத3யோ (க.)] பரிச்சத்ததிகி2ணபா◌4வா தாயேவ குண்ட2பா◌4வப்பத்தியா **லஜ்ஜமானா** "லோகப்பதீதானுபா◌4வானமம்ஹாகம்பி ஏவரூபங் ஜாத"ந்தி லஜ்ஜந்தா **அஞ்ஞவேஸேன** "கத2ங் நாம பரே அம்ஹே ந ஜானெய்யு"ந்தி அத்தனோ ஆவுத◌4வேஸங் பரிவத்தித்வா குஸுமவேஸேன, **ஜினா**தி ஆமந்தனங், தவ **பாதா3னதா** பாதே3ஸு ஸன்னதா.

157. இதா3னி கத்துத◌4ம்மஸமாதி◌4னோ உதா3ஹரணமுத்3தி3ஸதி **"மாராரி"**ச்சாதி3னா. ஹே **ஜின மாராரிப3லவிஸ்ஸட்டா2** மாரஸத்துனா அத்தனோ ஸத்தியா விஸ்ஸட்டா2, மாராரினோ வா ஸேனாய விஸ்ஸட்டா2 அபி◌4முகே2 பாதிதா **நானாவிதா◌4யுதா◌4** அனேகப்பகாரபி◌4ந்தி3வாளஉஸூஸத்திதோமராத3யோ ஆவுதா◌4 **குண்டா2** அதிகி2ணா **லஜ்ஜமானா** "கஸ்மா ஏவங் லோகபஸித்3தா◌4னுபா◌4வானமம்ஹாகம்பி ஈதி3ஸங் விப்பகாரமஹோஸீ"தி லஜ்ஜந்தா **அஞ்ஞவேஸேன** "கத2மம்ஹே பரே ந ஜானெய்யு"ந்தி ஆவுத◌4வேஸங் ஹித்வா தத3ஞ்ஞபூ◌4தேன புப்ப2வேஸேன தவ **பாதா3னதா** பாத3ஸமீபே நதா அஹேஸுந்தி. எத்த2 கத்துத◌4ம்மபூ◌4தங் லஜ்ஜனஞ்ச அஞ்ஞவேஸேன பரிவத்தனஞ்ச ஆனதஞ்சேதி இமே லஜ்ஜனாதீ3னங் அகத்துபூ◌4தேஸு விஸயேஸு ஆரோபிதா ஸமாத◌4யோ நாம ஹொந்தி. மாரோ ஏவ அரீதி ச, ப3லேன விஸ்ஸட்டா2தி ச, மாராரினா ப3லவிஸ்ஸட்டா2தி ச மாராரினோ ப3லங் ஸேனாதி ச, தேன விஸ்ஸட்டா2தி ச, நானா அனேகவிதா◌4 பகாரா யேஸந்தி ச, அஞ்ஞேஸங் வேஸோதி ச, அஞ்ஞோ ச ஸோ வேஸோ சாதி ச, பாதே3ஸு ஆனதாதி ச விக்3க3ஹோ.

கடி2னஸ்ஸ அஸரீரே

158. **முனிந்த3பா◌4ணுமா காலோ-**
தி3தோ போ3தோ◌4த3யாசலே;
ஸத்3த◌4ம்மரங்ஸினா பா◌4தி,
◌ிந்த3மந்த◌4தமங் பரங்.

158. “**முனிந்த³**”இச்சாதி³. **போ³தோ⁴** ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணஸதி³ஸோ ஸோயேவ வா **உத³யாசலோ** உத³யபப்³ப³தோ தஸ்மிங் **காலே** ரத்திபரியந்தே அபி⁴னிக்க²ந்தஸமயே **உதி³தோ** பாதுபூ⁴தோ **முனிந்தோ³** முனிந்த³ஸதி³ஸோ ஸோயேவ வா **பா⁴ணுமா** ஸூரியோ **அந்த⁴தமங்** அந்த⁴காரங் மோஹங் வா **பரங்** அச்சந்தமேவ **ஸத்³த⁴ம்மரங்ஸினா** ஸத்³த⁴ம்மஸதி³ஸேன ஸத்³த⁴ம்மஸங்க²தேன வா ரங்ஸினா **பி⁴ந்த³ங்** பதா³லெந்தோ **பா⁴தி** ஸோப⁴தீதி.

158. இதா³னி கடி²னத⁴ம்மஸமாதி⁴னோ உதா³ஹரணமுத்³தி³ஸதி “**முனிந்தி³**”ச்சாதி³னா. **போ³தோ⁴த³யாசலே** ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணஸதி³ஸே ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணஸங்கா²தே வா உத³யபப்³ப³தே **காலோதி³தோ** ரத்திக்க²யே மாரபராஜிதஸமயே வா உதி³தோ பாதுபூ⁴தோ **முனிந்த³பா⁴னுமா** முனிந்த³ஸதி³ஸோ முனிந்தோ³யேவ வா ஸூரியோ **அந்த⁴தமங்** பகதிக⁴னந்த⁴காரங் ப³ஹலமோஹந்த⁴காரங் **ஸத்³த⁴ம்மரங்ஸினா** ஸத்³த⁴ம்மஸதி³ஸேன ஸத்³த⁴ம்மபூ⁴தேன வா கிரணேன **பரமதிஸயேன** **பி⁴ந்த³ங்** பதா³லெந்தோ **பா⁴தி** ஸோப⁴தீதி. எத்த² த²த்³த⁴த⁴ம்மபூ⁴தங் பே⁴த³னங் அஸரீரபூ⁴தே அந்த⁴காரே பு³த்³தி⁴யா ஆரோபிதங் ஸமாதி⁴ நாம ஹோதி. முனீனங் இந்தோ³தி ச, ஸோயேவ பா⁴னுமாதி ச, போ³தோ⁴ ஏவ உத³யாசலோதி ச, ஸத்³த⁴ம்மோ ஏவ ரங்ஸீதி ச விக்³க³ஹோ.

159. **வமனுக்³கி³ரனாத்³யே’தங், கு³ணவுத்யபரிச்சுதங்;**
அதிஸூந்த³ரமஞ்ஞுங் து, காமங் விந்த³தி கா³ம்மதங்.

159. கோசி த⁴ம்மோ அமுக்²யவிஸயே ப³ந்தே⁴ ஸோப⁴தே, ந முக்²யவிஸயேதி த³ஸ்ஸந்தோ ஆஹ “**வமனங்**”இச்சாதி³. வமனஞ்ச உக்³கி³ரனஞ்ச, **ஆதி³**ஸத்³தே³ன விரேசனாதி³பரிக்³க³ஹோ. **ஏதங்** யதா²வுத்தங் **கு³ணா** பதா⁴னேதரா பஸித்³த⁴விஸயா விஸயந்தரபரிக்³க³ஹலக்க²ணா **வுத்தி** பயோக³ரூபா, ததோ **அபரிச்சுதங்** அபரிக³ளிதங் ஸந்தங் அமுக்²யபூ⁴தங் **அதிஸூந்த³ரங்** அச்சந்தமனோஹரமலங்காரரூபத்தா, **அஞ்ஞுங் து** இதரங் பன முக்²யந்தி வுத்தங் ஹோதி. **காமங்** ஏகந்தேன **கா³ம்மதங்** அஸப்³ப⁴ஸபா⁴வங் ப³ந்தே⁴ தஸ்ஸானுசிதபா⁴வதோ **விந்த³தி** படிலப⁴தி பஸவதீதி அத்தோ².

159. இதா³னி இமேஸூயேவ பாணித⁴ம்மாதீ³ஸு கோசி த⁴ம்மோ அமுக்²யவிஸயே பயுத்தோ பஸத்தோ², முக்²யவிஸயே பயுத்தோ அபஸத்தோ²தி த³ஸ்ஸெந்தோ “**வமனுக்³கி³**”ச்சாதி³மாஹ. **ஏதங் வமனுக்³கி³ரனாதி³** வமனஉக்³கி³ரனவிரேசனாதி³கங் **கு³ணவுத்யபரிச்சுதங்** அமுக்²யபயோக³தோ அக³ளிதங் அமுக்²யபூ⁴தங் **அதிஸூந்த³ரங்** ஸப்³பே³ஸங் அதிபியங் ஹோதி, **அஞ்ஞுங் து** உத்ததோ ப்³யதிரேகங் முக்²யவிஸயே

பயுத்தங் வமனுக்³கி³ரனாதி³கங் பன **காமங்** ஏகந்தேன **கா³ம்மதங்** ஸபா⁴வஅப்பியகா³ம்மதோ³ஸதங் **விந்த³தி** ஸேவதீதி. வமனஞ்ச உக்³கி³ரனஞ்சேதி ச, தானி ஆதீ³னி யஸ்ஸேதி ச, கு³ணா அப்பதா⁴னா வுத்தீதி ச, ததோ அபரிச்சுதந்தி ச விக்³க³ஹோ.

160. **கந்தீனங் வமனப்³யாஜா, முனிபாத³னகா²வலீ;**
சந்த³கந்தீ பிவந்தீவ, நிப்பப⁴ங் தங் கரொந்தியோ.

160. உதா³ஹரதி “**கந்தீன**”மிச்சாதி³. **முனினோ** ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ பாத³னகா²னங் **ஆவலீ** ஸேணியோ **கந்தீனங்** அத்தனோ நிரந்தரங் நிஸ்ஸரந்தீனங் ஸோபா⁴விஸேஸானங் **வமனப்³யாஜா** உக்³கி³ரனலேஸேன **சந்த³கந்தீ** சந்த³ச்ச²வியோ ஸப்³ப³த்த² பத்த²டத்தா **பிவந்தீவ** பானங் கரொந்தீதி தக்கேமி. கீதி³ஸீ வியாதி பரிகப்பனாபீ³ஜமாஹ “**நிப்பப⁴**”ந்திஆதி³. **தங்** சந்த³ங் **நிப்பப⁴ங்** பபா⁴விரஹிதங் **கரொந்தியோ** வித³ஹமானா. இத³ஞ்ஹி கப்பனாபீ³ஜங் யதோ நக²ஸோபா⁴லிங்க³னேன சந்த³ஸ்ஸ ஸோபா⁴வதோ நிப்பப⁴த்தங் பஸ்ஸித்வா மஹத்தஞ்ச தஸ்ஸா நகா²வலியோ சந்த³கந்தீ பிவந்தீதி பரிகப்பேதி கந்தீனஞ்ச வமனப்³யாஜங்.

160. இட்ட²விஸயே பயுத்தவமனுக்³கி³ரனாதீ³னமுதா³ஹரணமுத்³தி³ஸதி “**கந்தீன**”மிச்சாதி³னா. **முனிபாத³னகா²வலீ** முனிபாத³னக²ஸேணியோ **கந்தீனங்** அத்தனோ சந்த³மரீசிஸதி³ஸஸோபா⁴னங் **வமனப்³யாஜா** உக்³கி³ரனலேஸேன **தங்** நிம்மலசந்த³ங் **நிப்பப⁴ங் கரொந்தியோ** அத்தனோ ஸப்³ப³த்த² பத்த²டத்தா நிப்பப⁴ங் கரொந்தியோ **சந்த³கந்தீ** சந்த³ரங்ஸியோ பிவந்தி மஞ்ஞே. நக²ரங்ஸீனங் ஸப்³ப³த்த² பத்த²டத்தா ஸப்பப⁴ஸ்ஸாபி சந்த³ஸ்ஸ நிப்பப⁴த்தஞ்ச நக²ரங்ஸீனங் அதி⁴கத்தஞ்ச தி³ஸ்வா சந்த³கந்தீ பிவந்தி இவேதி நகா²வலீனங் சந்த³கந்திபிவனஞ்ச ஸககந்திவமனஞ்ச பகதி ந ஹோதி, ப்³யாஜமிதி கவினா பரிகப்பிதங் ஹோதி. எத்த² ப⁴த்தஸித்தா²தி³முக்²யவிஸயதோ அஞ்ஞகந்திஸங்க²தஅமுக்²யவிஸயே பயுத்தங் வமனங் கு³ணவுத்தீதி ஞாதப்³ப³ங். வமனமேவ ப்³யாஜமிதி ச, முனினோ பாதா³தி ச, தேஸூ நகா²தி ச, தேஸங் ஆவலியோதி ச, சந்த³ஸ்ஸ கந்தியோதி ச, நிக்³க³தோ பபா⁴ஹீதி ச விக்³க³ஹோ.

161. **அசித்தகத்துகங் ருஜ²-மிச்சேவங் கு³ணகம்ம தங்** [கு³ணகம்மகங் (ஸீ.)];
ஸசித்தகத்துகங் பே'தங், கு³ணகம்மங் யது³'த்தமங்.

161. யதா²வுத்தங் நிக³மேதி “**அசித்த**”இச்சாதி³னா. இச்சேவங் அசித்தோ கத்தா யஸ்ஸ தங் **அசித்தகத்துகங்**. கு³ணோ கம்மங் யஸ்ஸ தங் **கு³ணகம்மங்.** **தஞ்ச** வமனாதி³ **ருஜ²**மதிமனோஹரங் ப⁴வதி ப³ந்தோ⁴சிதத்தா. நகா²வலியோ ஹி அசித்தகத்தாரோ, கந்தியோ கு³ணகம்மந்தி வமனமத்ராதிஸூந்த³ரங்.

நேத³மேவ ருஜ²ந்தி ஆஹ "**ஸசித்த**"இச்சாதி³. **ஏதங்** வமனாதி³கங் ஸசித்தகத்துகம்பியதி³கு³ணகம்மங், **உத்தமங்** ஸெட்ட²ங் ப³ந்தோ⁴சிதத்தா.

161. அனந்தரோதா³ஹரணஸ்ஸ பஸத்த²த்தஞ்ச கம்மனி கு³ணே ஸதி ஸசித்தகத்துகவமனாதி³கஞ்ச இட்ட²மிதி த³ஸ்ஸெந்தோ "**அசித்தகத்துக**"மிச்சாதி³மாஹ. **இச்சேவங்** இமினா பகாரேன **அசித்தகத்துகங்** நகா²வலிஸங்கா²தஅவிஞ்ஞாணககத்துவந்தங் **கு³ணகம்மங்** நக²கந்திஸங்கா²தஅப்பதா⁴னகம்மவந்தங் வமனாதி³கங் **ருஜ²ங்** ரசனாய உசிதத்தா ருசிஜனகங் ஹோதி, **ஏதங்** வமனாதி³கங் **ஸசித்தகத்துகம்பி** ஸவிஞ்ஞாணககத்துவந்தம்பி **யதி³ கு³ணகம்மங்** அமுக்²யகம்மங் சே, **உத்தமங்** விஸிட்ட²மேவ, "கந்தீன"ந்தி பா⁴வஸம்ப³ந்தே⁴ ச²ட்டி²யா ஸதிபி வமனக்ரியாய கம்மத்தங் நாதிவத்ததி. நத்தி² சித்தங் யேஸந்தி ச, அசித்தா கத்தாரோ யஸ்ஸாதி ச, கு³ணோ கம்மங் யஸ்ஸேதி ச, ஸஹ சித்தேன வத்தமானோதி ச வாக்யங். **இதி** நித³ஸ்ஸனே **ஏவங்** பகாரே நிபாதோ, அத² வா வசனவசனீயானங் [வசனவசனீயாதீ³னங் (க॰)] நிக³மாரம்பே⁴ நிபாதஸமுதா³யோ.

162. **உக்³கி³ரந்தோவ ஸ ஸ்னேஹரஸங் ஜினவரோ ஜனே;**
பா⁴ஸந்தோ மது⁴ரங் த⁴ம்மங், கங் ந ஸம்பீணயே ஜனங்.

162. தது³தா³ஹரதி "**உக்³கி³ரந்தோவா**"திஆதி³னா. **ஸோ** ஜினவரோ **ஜனே** ஸகலஸத்தனிகாயே **ஸ்னேஹரஸங்** அத்தனோ பேமஸங்கா²தங் அனுராக³ங் **உக்³கி³ரந்தோவ** வமந்தோ விய **மது⁴ரங்** அதிபணீதங் த⁴ம்மங் பா⁴ஸந்தோ **கங் ஜனங் ந ஸம்பீணயே**, ஸப்³ப³மேவ ஸம்பீணேதி. எத்த² ஜினவரோ கத்தா ஸசித்தோ, ஸ்னேஹரஸோ கு³ணகம்மங்.

162. இதா³னி ஸசித்தககத்துபக்கே² உதா³ஹரணமுத்³தி³ஸதி "**உக்³கி³ரந்தோ**"ச்சாதி³னா. **ஸோ** ஜினவரோ **ஜனே** ஸகலஸத்தனிகாயே **ஸ்னேஹரஸங்** அத்தனோ பேமஸங்கா²தஅனுராக³ங் **உக்³கி³ரந்தோ இவ** வமந்தோ விய **மது⁴ரங்** ஆதி³கல்யாணாதி³பா⁴வேன பணீதங் **த⁴ம்மங்** ஸத்³த⁴ம்மங் **பா⁴ஸந்தோ** தே³ஸெந்தோ யதா²ஸயங் வத³ந்தோ **கங் ஜனங்** கீதி³ஸங் புக்³க³லங் **ந ஸம்பீணயே,** பீணேதி ஏவாதி. எத்த² உக்³கி³ரனங் ஜினவரஸங்க²தஸசித்தககத்துவந்தம்பி ஸ்னேஹரஸஸங்கா²தஅமுக்²யகம்மயுத்தத்தா பஸத்த²ங் ஹோதி. ஸ்னேஹோ ஏவ ரஸோ அனுராகோ³தி விக்³க³ஹோ.

163. **யோ ஸத்³த³ஸத்த²குஸலோ குஸலோ நிக⁴ண்டு-**
ச²ந்தோ³அலங்கதிஸு நிச்சகதாபி⁴யோகோ³;
ஸோ'யங் கவித்தவிகலோபி கவீஸு ஸங்க்²ய-

மோக³ய்ஹ விந்த³தி ஹி கித்தி'மமந்த³ரூபங்.

இதி ஸங்க⁴ரக்கி²தமஹாஸாமிபாத³விரசிதே

ஸுபோ³தா⁴லங்காரே

கு³ணாவபோ³தோ⁴ நாம ததியோ பரிச்சே²தோ³.

163. க³ந்த²ந்தராஹிதவாஸனாய, தத³னுப³ந்த⁴படிபா⁴னே சாவிஜ்ஜமானேபி ஸுதேன அபி⁴யோக³ப³லேன கவிதா கித்தி ச தத³னுக³தா ஸமுபலப்³ப⁴தீதி ஸமனுஸாஸதி "**யோ**"இச்சாதி³னா. **ஸத்³த³ஸத்தே²** ப்³யாகரணே கிஸ்மிஞ்சி "இத³மேவே"தி நியமாபா⁴வா **குஸலோ** சே²கோ **நிக⁴ண்டும்ஹி** அபி⁴தா⁴னஸத்தே² ச **ச²ந்த³ஸி** வுத்திஜாதிப்பபஞ்சபகாஸகச²ந்தோ³விசிதிஸத்தே² ச **அலங்கதிஸு** அலங்காரஸத்தே² ச குஸலோ ந கேவலங் ஸத்³த³ஸத்தே²யேவ, அத² ச பன **நிச்ச**மனவரதங் தி³வா ச ரத்தோ ச கதோ **அபி⁴யோகோ³** வாயாமோ ரசனாவிஸயே யஸ்ஸ ஸோயங் **கவித்தவிகலோபி** ப³ந்த⁴கரணஸங்கா²தகவிகு³ணபரிஹீனோபி **கவீஸு** கவிகு³ணோபேதேஸு **ஸங்க²யங்** க³ணனங் **ஓக³ய்ஹ** படிலபி⁴த்வா **அமந்த³ரூபங்** அதிப³ஹுங் **கித்திங்** பரிஸுத்³த⁴ப³ந்த⁴ரசனாலக்க²ணங் தப்பப⁴வங் க்²யாதங் **விந்த³தி** படிலப⁴தேவாதி.

இதி ஸுபோ³தா⁴லங்காரே மஹாஸாமினாமிகாயங்

ஸுபோ³தா⁴லங்காரடீகாயங்

கு³ணாவபோ³த⁴பரிச்சே²தோ³ ததியோ.

163. இதா³னி உத்³தே³ஸக்கமேன ஸத்³தா³லங்காரே நித்³தி³ஸித்வா ப்³யாகரணனிக⁴ண்டுச²ந்தோ³பரிவாரிதே இமஸ்மிங் நிரந்தராபி⁴யோகோ³ இஹலோகியாதி³மஹந்தயஸஸ்ஸ காரணமிதி ஸிஸ்ஸானமனுஸாஸந்தோ "**யோ ஸத்³த³ஸத்த²குஸலோ**"ச்சாதி³மாஹ. **யோ** தே²ரனவமஜ்ஜி²மேஸு கோசி **ஸத்³த³ஸத்த²குஸலோ** ஸத்³தா³னுஸாஸனப்³யாகரணவிஸயே பகதிபச்சயாதி³விபா⁴க³கப்பனாய சே²கோ **நிக⁴ண்டுச²ந்தோ³அலங்கதீஸு** அபி⁴தா⁴னச²ந்தோ³அலங்காரஸத்தே²ஸுபி **குஸலோ** தங்தங்விபா⁴க³புத்³தீ⁴னங் படிபாத³னேன சே²கோ **நிச்சகதாபி⁴யோகோ³** தா⁴ரணமனஸிகாரவஸேன நிச்சங் கதுஸ்ஸாஹோ ஹோதி. **ஸோ அயங்** அப்பமாதீ³ **கவித்தவிகலோபி** பகதிஸித்³த⁴கப்³ப³ரசனகு³ணரஹிதோபி **கவீஸு ஸங்க²யங்** கப்³ப³கத்தூஸு க³ணனங் **ஓக³ய்ஹ** கப்³ப³கரணடீகாகரணாதி³பகாரேன ஓகா³ஹெத்வா தங் க³ணனங் பாபுணித்வா **அமந்த³ரூபங்** அனப்பகஸபா⁴வங் அதிப³ஹுங் **கித்திங்** நித்³தோ³ஸங்

ஸத்த²ரசனலக்க²ணங் புஞ்ஞுஸஞ்சயங், தப்பப◌⁴வங் பஸித்³தி◌⁴ங் வா **விந்த³தி** லப◌⁴தேவாதி. யதா²வுத்தஸத்தே²ஸு அபி◌⁴யோகோ³ ப³ந்த◌⁴ஸ்ஸ ஏகந்தகாரணமேவ. வுத்தங் ஹி-

> “ஸாபா◌⁴விகீ ச படிபா◌⁴,
> ஸுதஞ்ச ப³ஹுனிம்மலங்;
> அமந்தோ³ சாபி◌⁴யோகோ³’யங்,
> ஹேது ஹோதி’ஹ ப³ந்த◌⁴னே”தி [காப்³யாதா³ஸ 1.103].

தத்த² **ஸாபா◌⁴விகீ** ஸபா◌⁴வஸித்³தா◌⁴ **படிபா◌⁴ ச** பஞ்ஞா ச **ப³ஹு நிம்மலங்** அனப்பகங் நிஜ்ஜடங் **ஸுதஞ்ச அமந்தோ³ அபி◌⁴யோகோ³** ச அனப்பகோ அப்◌⁴யாஸோ சேதி அயமேஸோ ஸப்³போ³பி **இஹ ப³ந்த◌⁴னே** இமிஸ்ஸங் கப்³ப³ரசனாயங் **ஹேது ஹோதி** காரணங் ப◌⁴வதீதி. ஸத்³தே³ ஸாஸதி எத்த² ஏதேனாதி இமஸ்மிங் அத்தே² தப்பச்சயஞ்ச **தஸ்ஸ தா²தே³ஸஞ்ச** கத்வா ஸத்³த³ஸத்த²ந்தி ஞாதப்³ப³ங், ஸத்³த³ஸத்தே² குஸலோதி ச, நிக◌⁴ண்டு ச ச²ந்தோ³ ச அலங்கதி அலங்காரஞ்சேதி ச விக்³க³ஹோ, எத்த² **அலங்கதி**ஸத்³தோ³ ஸத்தா²பெக்கா²ய நபுங்ஸகோ ஹோதி, நிச்சங் கதோ அபி◌⁴யோகோ³ அஸ்ஸேதி ச, கவினோ பா◌⁴வோதி ச, தேன விகலோதி ச, அமந்த³ங் ரூபங் ஸபா◌⁴வோ யஸ்ஸேதி ச வாக்யங்.

இதி ஸுபோ³தா◌⁴லங்காரனிஸ்ஸயே

ததியோ பரிச்சே²தோ³.

4. அத்தா²லங்காராவபோ³த⁴பரிச்சே²த³

164. **அத்தா²லங்காரஸஹிதா, ஸகு³ணா ப³ந்த⁴பத்³த⁴தி;**
அச்சந்தகந்தா கந்தாவ [யதோஅச்சந்தகந்தாவ (க॰)], **வுச்சந்தேதே**
ததோ’து⁴னா.

164. ஏவங் ஸத்³தா³லங்காரே பரிச்சி²ஜ்ஜ ஸம்பத்யத்தா²லங்காரங் போ³த⁴யிதுமாஹ “**அத்தா²லங்கார**”இச்சாதி³. **ஸகு³ணா** யதா²வுத்தேஹி பஸாதா³தீ³ஹி ஸத்³த³கு³ணேஹி ஸஹிதா **ப³ந்த⁴பத்³த⁴தி** கப்³ப³ரசனங். அலங்கரீயதி கந்திங் நீயதி ப³ந்தோ⁴ ஏதேஹி ஸரீரமிவ ஹாராதீ³ஹீதி அலங்காரா, தேஹி அத்தா²லங்காரேஹி ஜாத்யாதி³லக்க²ணேஹி **ஸஹிதா** ஸங்யுத்தா ஸதீ **ஸகு³ணா** பதிப்³ப³தாதி³கு³ணோபேதா **அத்தே²ன** த⁴னேன **அலங்காரேன** ஆப⁴ரணேன **ஸஹிதா** யுத்தா **கந்தாவ** அங்க³னா விய. யதோ **அச்சந்தகந்தா** அதிஸயரமணீயா ஸியா, **ததோ** தேன காரணேன யே அத்தா²லங்காரா அவஸரங் பத்தா, தே **அது⁴னா** இதா³னி **வுச்சந்தே** கதீ²யந்தி.

164. ஏவங் ஸத்³தா³லங்காரவிபா⁴க³ங் த³ஸ்ஸெத்வா இதா³னி தன்னிஸ்ஸயங்யேவ அத்தா²லங்காரப³ந்த⁴மாரப⁴ந்தோ “**அத்தா²லங்காரி**”ச்சாதி³மாஹ. **ஸகு³ணா** யதா²வுத்தபஸாதா³தி³ஸத்³த³கு³ணயுத்தா **ப³ந்த⁴பத்³த⁴தி** பஜ்ஜக³ஜ்ஜாதி³பபே⁴தா³ ரசனாவலி **அத்தா²லங்காரஸஹிதா** ஸபா⁴வவுத்திவங்கவுத்திஸங்கா²தேன அத்தா²லங்காரேன ஸங்யுத்தா **ஸகு³ணா அத்தா²லங்காரஸஹிதா கந்தா இவ** பதிப்³ப³தாதீ³ஹி கு³ணேஹி யுத்தா ஸுவண்ணரஜதமணிமுத்தாதி³த⁴னேஹி கீ³வெய்யகடகனூபுராதீ³ஹி ஆப⁴ரணேஹி ச யுத்தா அங்க³னாவ **அச்சந்தகந்தா** யதோ அதிஸயேன ரமணீயா, **ததோ** தஸ்மா **தே** அத்தா²லங்காரா **அது⁴னா** தா³னி வுச்சந்தே. அலங்கரொந்தி ப³ந்த⁴ங் ஸரீரங் வா ஏதேஹீதி ச, அத்த²ஸ்ஸ அலங்காராதி ச, தேஹி ஸஹிதாதி ச, கு³ணேஹி ஸஹ வத்ததீதி ச, ப³ந்த⁴ஸ்ஸ பத்³த⁴தீதி ச, அச்சந்தங் அதிஸயேன கந்தாதி ச விக்³க³ஹோ.

165. **ஸபா⁴வவங்கவுத்தீனங், பே⁴தா³ த்³விதா⁴ அலங்க்ரியா;**
பட²மா தத்த² வத்தூ²னங், நானாவத்தா²விபா⁴வினீ.

165. கதிப்பபே⁴தா³ தே இச்சாஹ “ஸபா⁴வ”இச்சாதி³. ஸபா⁴வவுத்தி வங்கவுத்தீதி இமேஸங் **பே⁴தா³** பபே⁴தே³ன **அலங்க்ரியா** அத்தா²லங்காராத்³விதா⁴த்³விப்பகாரா. தேஸு ஸபா⁴வவுத்தி கீதி³ஸீதி ஆஹ “**பட²மா**”திஆதி³. **தத்த²** தாஸு **பட²மா** ஸபா⁴வவுத்தி **வத்தூ²னங்** பத³த்தா²னங் ஜாதிகு³ணக்ரியாத³ப்³ப³ஸபா⁴வானங் **நானா** விசித்தா, ந த்³வேகாவ **அவத்தா²**

அவஸரா விபா◌⁴வினீ பகாஸிகா விஞ்ஞெய்யா. ஜாத்யாதீ³னங் பத³த்தா²னங் யதா²ஸபா◌⁴வமனேகப்பகாரங் ஸம்மதே³வ விவரந்தீ ஸபா◌⁴வங் பத³த்தா²னங் விசித்தங் வத³தீதி ஸபா◌⁴வவுத்தி நாமாதி அதி◌⁴ப்பாயோ, ஸாவ ஜாதியா பத³த்த²ஸரூபஸ்ஸ ததா²ததா²படிபாத³கத்தேன வுத்தியா [து³த்தியா (க.)] ஜாதிபி வுச்சதி.

165. பஸத்தா²லங்காரா [பஸத்தா²தி³அலங்காரா (க.)] பபே◌⁴த³தோ எத்தகாதி த³ஸ்ஸெந்தோ “**ஸபா◌⁴வி**”ச்சாதி³மாஹ. **அலங்க்ரியா** அத்தா²லங்காரா ஸபா◌⁴வவங்கவுத்தீனங் **பே◌⁴தா³** பபே◌⁴த³தோ **த்³விதா◌⁴** த்³விப்பகாரா ஹொந்தி. **தத்த²** தாஸூத்³வீஸூ **பட²மா** ஸபா◌⁴வவுத்தி **வத்தூ²னங்** ஜாதிகு³ணக்ரியாத³ப்³ப³லக்க²ணானங் பத³த்தா²னங் **நானாவத்தா²விபா◌⁴வினீ** அனேகப்பகாரஸ்ஸ பகாஸினீ ஹோதி. எத்த² ஜாத்யாதீ³னங் பத³த்தா²னங் அனேகப்பகாரஸபா◌⁴வபகாஸினீ ஸபா◌⁴வவுத்தி நாம. ஏஸாவ ஜாதி கு³ணாதி³சதுப்³பி³த◌⁴பத³த்தா²னங் ஸரூபஸங்கா²தஜாதியா தேஹி ஆகாரேஹி படிபாத³னதோ உபசாரதோ ஜாதி நாம ஹோதி. ஜாத்யாதி³பத³த்தா²னங்யேவ யதா²ஸபா◌⁴வங் ஹித்வா வத்து²பரிகப்பிதஅதிஸயோபமாரூபகாதி³ஸரூபஸங்கா²தங் வங்கஸபா◌⁴வங் பகாஸெந்தீ வங்கவுத்தி நாம. யபா◌⁴வோ ச வங்கோ சாதி ச, தேஸங் வுத்தீதி ச, அலங்கரொந்தி ஏதாஹீதி ச, நானா அனேகா ச ஸா அவத்தா² சாதி ச வாக்யங்.

யதா² -

166. **லீலாவிகந்திஸூப◌⁴கோ³,**
தி³ஸாதி²ரவிலோகனோ;
போ³தி◌⁴ஸத்தங்குரோ பா◌⁴ஸங்,
விரோசி வாசமாஸபி◌⁴ங்.

166. “**யதே²**”தி தங் உதா³ஹரதி. **லீலாய** விலாஸேன விஹிதாய **விகந்தியா** க³மனேன ஸத்தபத³வீதிஹாரஸங்கா²தேன **ஸூப◌⁴கோ³** ஸூந்த³ரோ **தி³ஸாஸூ** த³ஸஸூ **தி²ரமசலங்** விலோகனங் யஸ்ஸ ஸோ **போ³தி◌⁴ஸத்தங்குரோ** தத³ஹுஜாதோ மஹாபோ³தி◌⁴ஸத்தோ **ஆஸபி◌⁴ங் வாசங்** “அக்³கோ³ஹமஸ்மீ”திஆதி³கமுத்தமங் நிப்³ப◌⁴யவசனங் **பா◌⁴ஸங்** வத³ந்தோ **விரோசி** விஸேஸேன ரமணீயத்தங் பத்தோ. அயங் ஸபா◌⁴வவுத்தி. ஏவங் ஜாதிஸபா◌⁴வவுத்யாத³யோபி பரிகப்பனீயா.

166. இதா³னி ஸபா◌⁴வவுத்தியா உதா³ஹரணங் ஆஹ “**யதா²** - **லீலாவிகந்தி**”ச்சாதி³. **லீலாவிகந்திஸூப◌⁴கோ³** விலாஸக³மனேன ஸத்தபத³வீதிஹாரேன ஸூந்த³ரோ **தி³ஸாதி²ரவிலோகனோ** த³ஸதி³ஸாஸூ

அசலஓலோகனோ **போ³தி⁴ஸத்தங்குரோ** மஹாபோ³தி⁴ஸத்தங்குரோ **ஆஸபி⁴ங் வாசங்** “அக்³கோ³ஹமஸ்மீ”திஆதி³னா அபீ⁴தவசனங் **பா⁴ஸங்** வத³ந்தோ **விரோசி** அஸோபீ⁴தி. இஹ போ³தி⁴ஸத்தஸங்கா²தஸ்ஸ த³ப்³ப³ஸ்ஸ லீலாவிகந்திதி³ஸாதி²ரவிலோகனவசோனிச்சா²ரணஸங்க²தானங் அவத்தா²னங் பகாஸிதத்தா த³ப்³ப³ஸபா⁴வவுத்தீதி ஞாதப்³பா³. ஏஸாயேவ த³ப்³ப³க³தக³த்யாதி³விசித்ரஸரூபங் அலங்கரணதோ அலங்காரோ நாம, த³ப்³ப³க³தக³த்யாத³யோ பன அலங்கிரியமானத்தா அலங்கிரியா நாம. ஜாதிகு³ணக்ரியாஸபா⁴வவுத்தியோபி ஏவமேவ த³ட்ட²ப்³பா³. லீலாய யுத்தா விகந்தீதி ச, தாய ஸுப⁴கோ³தி ச, தி³ஸாஸு தி²ரங் விலோகனங் யஸ்ஸேதி ச, போ³தி⁴யா பஞ்ஞாய ஸத்தோதி ச, ஸோயேவ அங்குரோதி ச, உஸப⁴ஸ்ஸ பா⁴வோதி ச வாக்யங். உஸப⁴ஸ்ஸ பா⁴வஸங்கா²தா அகம்பனீயா டி²தி ஆஸப⁴ங் நாம, அகம்பபா⁴வதோ தேன ஸமாபி வாசா உபசாரதோ ஆஸபீ⁴ நாம ஹோதி.

167. **வுத்தி வத்து²ஸபா⁴வஸ்ஸ, யா’ஞ்ஞதா² ஸா பராப⁴வே;**
தஸ்ஸா’நந்தவிகப்பத்தா, ஹோதி பீ³ஜோபத³ஸ்ஸனங்.

167. து³தியமாஹ **“வுத்தி”**ச்சாதி³னா. **வத்து²னோ** ஜாத்யாதி³ரூபஸ்ஸ பத³த்த²ஸ்ஸ **ஸபா⁴வோ** யஸ்ஸங் அவத்தா²யங் யாதி³ஸங் ரூபங் தஸ்ஸ அஞ்ஞதா²பா⁴வேன தஸ்ஸ ரூபஸ்ஸ ததே²தங் த³ப்³பா³பனேன **வுத்தி** வசனங். **பரா ப⁴வே** அஞ்ஞா வங்கவுத்தி நாம ஸியா. கிங் ஸா ஸாகல்லேன வத்துங் ஸக்காதி ஆஹ **“தஸ்ஸா”**இச்சாதி³. **தஸ்ஸா** வங்கவுத்தியா **அனந்தவிகப்பத்தா** அபரிமிதபே⁴த³கத்தா **பீ³ஜஸ்ஸ** காரணத்தா ஸகலப்³யத்திப்³யாபிஸாமஞ்ஞரூபஸ்ஸ யதோ பரே விசித்தாலங்காரா பஸவந்தி, **உபத³ஸ்ஸனங்** கத²னங் ஹோதி நிரவஸேஸாபி⁴தா⁴னஸ்ஸ கேனாப்யஸக்குணெய்யத்தா.

167. இதா³னி வங்கவுத்திங் த³ஸ்ஸேதி **“வுத்தி”**ச்சாதி³னா. **வத்து²ஸபா⁴வஸ்ஸ** ஜாத்யாதி³பத³த்த²ஸம்ப³ந்தி⁴னோ தாஸு தாஸு அவத்தா²ஸு யோ ஸபா⁴வோ விஜ்ஜதி, தஸ்ஸ ஸபா⁴வஸ்ஸ **அஞ்ஞதா²** விஜ்ஜமானாகாரங் ஹித்வா வத்துபரிகப்பிதேன அதிஸயஉபமாரூபகாதி³அஞ்ஞபகாரேன **யா வுத்தி** யங் கத²னங் அத்தி², **ஸா பராப⁴வே** ஸபா⁴வவுத்திதோ அஞ்ஞா வங்கவுத்தி நாம ஸியா. **தஸ்ஸா** வங்கவுத்தியா **அனந்தவிகப்பத்தா** அப்பமாணபக்க²த்தா கத²னேன பரிஸமாபேதுங் அஸக்குணெய்யத்தா நயதோ தஸ்ஸ அனந்தபக்க²ஸ்ஸ பரிக்³க³ஹணத்த²ங் **பீ³ஜோபத³ஸ்ஸனங்** காரணமத்தஸ்ஸ நித³ஸ்ஸனங் ஹோதி. வக்க²மானபே⁴த³தோ ஏகமேகம்பி அத்தனா ஸதி³ஸங் அனந்தபே⁴த³பரிக்³க³ஹஜானநத்த²ங் பஹோதீதி அதி⁴ப்பாயோ. வத்தூ²னங்

ஸபா⁴வோதி ச, அனந்தா விகப்பா யஸ்ஸ ஸபா⁴வஸ்ஸேதி ச, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச, பீ³ஜஸ்ஸ உபத³ஸ்ஸனந்தி ச விக்³க³ஹோ.

வங்கவுத்திஅத்தா²லங்காரஉத்³தே³ஸவண்ணனா

168. தத்தா²திஸயஉபமா-
ரூபகாவுத்திதீ³பகங்;
அக்கே²போ'த்த²ந்தரன்யாஸோ,
ப்³யதிரேகோ விபா⁴வனா.

169. ஹேதுக்கமோ பியதரங், ஸமாஸபரிகப்பனா;
ஸமாஹிதங் பரியாய-வுத்திப்³யாஜோபவண்ணனங்.

170. விஸேஸ ருள்ஹாஹங்காரா,
ஸிலேஸோ துல்யயோகி³தா;
நித³ஸ்ஸனங் மஹந்தத்தங்,
வஞ்சனா'ப்பகதத்து²தி.

171. ஏகாவலி அஞ்ஞமஞ்ஞங், ஸஹவுத்தி விரோதி⁴தா;
பரிவுத்திப்³ப⁴மோபா⁴வோ, மிஸ்ஸ'மாஸீ ரஸீ இதி.

172. ஏதே பே⁴தா³ ஸமுத்³தி³ட்டா², பா⁴வோ ஜீவிதமுச்சதே;
வங்கவுத்தீஸு போஸேதி, ஸிலேஸோ து ஸிரிங் பரங்.

168-172. யதொ²த்³தே³ஸங் நித்³தி³ஸிதுகாமோ உத்³தி³ஸதி "**தத்தே²**"ச்சாதி³. **தத்தா²**தி தஸ்ஸங் வங்கவுத்தியங் "ஏதே பே⁴தா³ ஸமுத்³தி³ட்டா²"தி இமினா ஸம்ப³ந்தோ⁴. **ஸமுத்³தி³ட்டா²**தி ஸங்கே²பனயேன வுத்தா. அதிஸயோ உபமா ரூபகங் ஆவுத்தி தீ³பகஞ்ச, **ஸமாஸோ** ஸமாஸவுத்தி பரிகப்பனா ச, விஸேஸோ ருள்ஹாஹங்காரோ ச, **ஜீவிதமுச்சதே**தி தத³பா⁴வே ப³ந்த⁴ஸ்ஸ ச²வஸ்ஸேவ ஹெய்யத்தா வுத்தங், ஸிலேஸோ து **வங்கவுத்தீஸு** ஸபா⁴வவுத்திங் ஹித்வா வத்து²ஸபா⁴வதோ அஞ்ஞதா² யதா² ததா² பரிகப்பனரூபாஸு அதிஸயாதீ³ஸு வுத்தீஸு **பரங் ஸிரிங்** கந்திங் போஸேதி தங் பூரேதி ஆவஹதீதி.

168-172. பே⁴த³வந்தானங் பத³த்தா²னங் ஸபா⁴வகத²னங் உத்³தே³ஸக்கமேன பாகடங் ஹோதீதி வத்தமானேஹி அலங்காரேஹி உத்³தி³ஸந்தோ "**தத்தா²திஸய...பே... ரஸீ**"தி கா³தா²சதுக்கமாஹ. தத்த² **தத்தா²**தி திஸ்ஸங் வங்கவுத்தியங் **இதி** ஏவங் **ஏதே** பஞ்சதிங்ஸ **பே⁴தா³ ஸமுத்³தி³ட்டா²** ஸங்கே²பேன வுத்தாதி. ஏதேஸங் பன பதா³னங் அத்தோ² நித்³தே³ஸே

ஆவிப⁴விஸ்ஸதி. இமினா பா⁴வோ ச ஸிலேஸோ ச அதிப்பஸத்தோ²தி தீ³பேதி. **பா⁴வோ** பா⁴வாலங்காரோ **ஜீவிதங்** ப³ந்த⁴ஸ்ஸ பாணபூ⁴தோதி வுச்சதே, பா⁴வரஹிதஸ்ஸ ப³ந்த⁴ஸ்ஸ ச²வஸரீரஸ்ஸ விய அனுபாதெ³ய்யத்தா, **ஸிலேஸோ து** ஸிலேஸாலங்காரோ பன **வங்கவுத்தீஸு** அதிஸயோபமாதி³வங்கவுத்தீஸு **பரமுக்கங்ஸபூ⁴தங் ஸிரிங்** ஸோப⁴ங் **போஸேதி** பூரேதி.

நித்³தே³ஸவண்ணனா

173. **பகாஸிகா விஸேஸஸ்ஸ,**
ஸியா'திஸயவுத்தி யா;
லோகாதிக்கந்தவிஸயா,
லோகியாதி ச ஸா த்³விதா⁴.

173. தத்தா²திஸயவுத்தீனங் தாவ நித்³தி³ஸந்தோ ஆஹ "**பகாஸிகா**"இச்சாதி³. **விஸேஸஸ்ஸ** வத்து²க³தஸ்ஸாதிமத்தஸ்ஸ பகாஸிகாயாதி அனுவதி³த்வா ஸா அதிஸயவுத்தி ஸியாதி விதீ⁴யதே, அதிஸயஸ்ஸ வத்து²னோ உக்கங்ஸஸ்ஸ படிபாதி³கா வுத்தி **அதிஸயவுத்தி**. ஸா ச து³விதா⁴தி ஆஹ "**லோக**"இச்சாதி³. லோகங் லோகப்பதீதிங் அதிக்கந்தோ விஸயோ கோ³சரோ யஸ்ஸா ஸா **லோகாதிக்கந்தவிஸயா** ச லோகே ப⁴வா லோகடி²திமனதிக்கந்தத்தாதி **லோகியா** சாதி அதிஸயவுத்தி **த்³விதா⁴** த்³விப்பகாரா ப⁴வதி.

173. இதா³னி உத்³தே³ஸக்கமேன அதிஸயவுத்திங் த³ஸ்ஸேதி "**பகாஸி**"ச்சாதி³னா. **விஸேஸஸ்ஸ** ஜாத்யாதி³பத³த்த²க³தஅதி⁴கவிஸேஸஸ்ஸ **யா** வுத்தி பகாஸிகா, ஸா அதிஸயவுத்தி நாம ஸியா, **ஸா** அதிஸயவுத்தி **லோகாதிக்கந்தவிஸயா** ச ஜாத்யாதி³பத³த்தா²னங் யதா²ஸபா⁴வஸங்க²தலோகடி²த்யாதிக்கந்தவிஸயத்தா லோகாதிக்கந்த விஸயாதி ச **லோகியாதி** ச யதா²வுத்தலோகமனதிக்கம்ம பவத்தனதோ லோகியாதி சேவங் **த்³விதா⁴** த்³விப்பகாரா ஹொந்தி. வத³தீதி வுத்தி, அதிஸயஸ்ஸ வுத்தீதி ச, லோகங் அதிக்கந்தோ விஸயோ ஏதிஸ்ஸாதி ச, லோகே ப⁴வாதி ச விக்³க³ஹோ. "விஸேஸஸ்ஸ பகாஸிகா"தி பஸித்³த⁴கு³ணானுவாதே³ன ஸா அதிஸயவுத்தி ஸியாதி அபஸித்³த⁴ங் அதிஸயவுத்திவிதா⁴னங் கரோதி, யதா² "யோ குண்ட³லீ, ஸோ தே³வத³த்தோ"தி. அனுவாத³கஅனுவாத³னீயபே⁴தோ³ உபரிப்யேவமேவ த³ட்ட²ப்³போ³.

174. **லோகியாதிஸயஸ்ஸே'தே,**
பே⁴தா³ யே ஜாதிஆத³யோ;

படிபாதீ³யதே த்வ’ஜ்ஜ,
லோகாதிக்கந்தகோ³சரா.

174. அயங் த்³விப்பகாரா அதிஸயவுத்தி ஸபா⁴வவுத்யாதீ³ஹி பி⁴ன்னாதி சே? ஆஹ "**லோக**"இச்சாதி³. **ஜாதிஆத³யோ** யதோ பத³த்த²ஸ்ஸ விசித்தங் ஸரூபங் வத³தீதி விசித்தஸரூபபடிபாதி³கா ஸபா⁴வவுத்திபி அலங்காரோ, அலங்காரியங் து வத்து²மத்தங், ததோ ஸபா⁴வவுத்யாத³யோ **யே பே⁴தா³** விஸேஸா, **ஏதே** லோகியாதிஸயஸ்ஸ பே⁴தா³, யதா² ஸரீரே யங் ஸஹஜங் ஸுந்த³ரத்தங், தஸ்ஸ போஸகாபி முத்தாவலிப்பபு⁴தி அலங்காரோதி வுச்சதி, ஏவங் ப³ந்தெ⁴ப்யலங்காரியவத்து²னிமித்தங் த⁴ம்மத்தங் யாய உக்கங்ஸீயதி, ஸா உக்கங்ஸோதி வுச்சதி. ஸா ச வுத்தி **அலங்கார**ஸத்³தே³ன வுச்சதே. ஸா பன அதிஸயவுத்தியேவ. தேனேவாஹ "**லோகியாதிஸயஸ்ஸேதே, பே⁴தா³ யே ஜாதிஆத³யோ**"தி. யதோ ஏவங், ததோ லோகாதிக்கந்தவிஸயா ச விஸுங் த³ஸ்ஸனீயாதி ஆஹ "**படி**"திஆதி³. **துஸத்³தோ³** பே⁴தே³. **அஜ்ஜ து** இதா³னி பன லோகாதிக்கந்தகோ³சரா படிபாதீ³யதேதி ஸம்ப³ந்தோ⁴.

174. இதா³னி ஏஸா த்³விப்பகாராபி அதிஸயவுத்திஸபா⁴வவுத்யாதீ³ஹி அனஞ்ஞாதி த³ஸ்ஸேதுங் "**லோகியே**"ச்சாதி³மாஹ. **ஜாதிஆத³யோ** ஜாதிகு³ணாதி³பத³த்த²க³தவிசித்தஸரூபஸ்ஸ பகாஸனதோ நிஸ்ஸயவோஹாரேன "ஜாத்யாத³யோ"தி நித்³தி³ட்டா² ஜாதிஸபா⁴வவுத்திகு³ணஸபா⁴வவுத்யாத³யோ **யே பே⁴தா³** விஸேஸா, **ஏதே லோகியாதிஸயஸ்ஸ** லோகியாதிஸயவுத்தியாயேவ **பே⁴தா³** அவயவா. தத்த² லோகியாதிஸயவுத்தி நாம ஜாதிஸபா⁴வவுத்திகு³ணஸபா⁴வவுத்யாத³யோயேவாதி. ஏஸாயேவ விசித்ரரூபபடிபாதி³கா உக்கங்ஸாதி ச வுச்சதி. ஏவங் லோகியாதிஸயவுத்தியா "லீலாவிகந்திஸுப⁴கோ³"தி உதா³ஹரணஸ்ஸ க³ம்யமானத்தா வக்க²மானங் படிஜானாதி "**படிபாதீ³யதே**"ச்சாதி³னா. **அஜ்ஜ து** இதா³னி பன **லோகாதிக்கந்தகோ³சரா** அதிஸயவுத்தி **படிபாதீ³யதே** உதா³ஹரணதோ நிப்பா²தீ³யதி. லோகே ப⁴வோதி ச, தஸ்ஸ அதிஸயோ ஆதி⁴க்கமிதி ச வாக்யங்.

175. **பிவந்தி தே³ஹகந்தீ யே,**
நெத்தஞ்ஜலிபுடேன தே;
நா’லங் ஹந்துங் ஜினே’ஸங் த்வங்,
தண்ஹங் தண்ஹாஹரோபி கிங்.

175. தமுதா³ஹரதி "**பிவந்தி**"ச்சாதி³னா. ஜின தே **தே³ஹகந்தீ** ஸரீரஸோபா⁴யோ **யே** ஜனா **நெத்தஞ்ஜலிபுடேன** அத்தனோ நயனத்³வந்த³ஸங்கா²தேன அஞ்ஜலிபுடேன பிவந்தி, **ஏஸங்** ஜனானங் **தண்ஹங்**

பிபாஸங் லோப◌⁴மேவ வா ஹரதி அனுபததி [அபனயதி (?)]. **தண்ஹாஹரோபி** ஸமானோ த்வங் **ஹந்துங்** நிவத்திதுங் **கிங் நாலங்** கஸ்மா அஸமத்தோ²ஸி. தண்ஹாஹரா நாம தண்ஹமேவ நுத³ந்தி. அத்ர ஹனந்தாமபிஹ ஸம்பனுத³தி லோகடி²திங் அதிக்கம்ம தே³ஹகந்தியா ப³ஹூத்தனத◌⁴ம்மோ வுத்தோ.

175. இதா³னி படிஞ்ஞாதானுஸாரேன படிபாதே³தி "**பிவந்தி**"ச்சாதி³னா. போ◌⁴ **ஜின தே** துய்ஹங் **தே³ஹகந்தீ** ஸரீரஸோபா◌⁴யோ **யே** ஜனா **நெத்தஞ்ஜலிபுடேன** நெத்தஸங்கா²தேன ஹத்த²புடேன பிவந்தி, **ஏஸங்** ஸாது◌⁴ஜனானங் **தண்ஹங்** பிபாஸங் லோப◌⁴மேவ வா **தண்ஹாஹரோபி** த்வங் ஸப்³பே³ஸங் தண்ஹாவினாஸகோபி **ஹந்துங்** நிவாரேதுங் **கிங் நாலங்** கஸ்மா அஸமத்தோ²ஸீதி. எத்த² பிவனங் நாம பிபாஸங் வினேதீதி லோகஸபா◌⁴வோ. தண்ஹங் ஹந்துங் நாலமிதி லோகஸபா◌⁴வமதிக்கந்தத்தோ². கந்தீனங் அதி◌⁴கபியதா அதிஸயத◌⁴ம்மோ, தஸ்ஸ வுத்தி பன தண்ஹங் ஹந்துங் நாலமிதி லோகாதிக்கந்தஅத்த²ங் விஸயங் கத்வா பவத்தோ ஹோதி. ஸா பன கதே²துமிச்சி²தங் கந்தீனங் அதி◌⁴கபியதங் தண்ஹாஹனநே அஸமத்த²ங் வத்வா தீ³பேதீதி வங்கவுத்தி நாம. வுச்சமானானங் உபமாரூபகாதீ³னம்பி வங்கவுத்திதா இச்சி²தத்த²ஸ்ஸ பகாரந்தரேன பகாஸனதோயேவ. யதா² நாம ஸரீரஸஹஜங் பீனத்தாதி³ஸுந்த³ரத்தங் உத்³தீ³பனாகாரேன டி²தா கடகஉண்ஹீஸஹாராத³யோ அலங்காரா நாம ப◌⁴வந்தி, ஏவங் ப³ந்த◌⁴ஸரீரஸங்கா²தே அலங்கரணீயவத்து²ம்ஹி விஜ்ஜமானஅதிபியதாதி³மேவ உத்³தீ³பெத்வா அலங்குருமானா "தண்ஹாஹரோஸி த்வங் ஏஸங் கந்தீ பிவந்தானங் தண்ஹங் ஹந்துங் நால"மிதி வாசாப◌⁴ங்கீ³ அலங்காரோ நாம. அலங்காரியங் நாம அலங்காதப்³ப³கந்திபியதாய ப³ஹூத்தந்தி. உத்தரிபி அலங்காரஅலங்காரியவிபா◌⁴கோ³ ச அனுரூபதோ யோஜனக்கமோ ச ஏவமேவ த³ட்ட²ப்³போ³. தே³ஹே கந்தீதி ச, அஞ்ஜலீயேவ புடோதி ச, நெத்தானியேவ அஞ்ஜலிபுடோதி ச, தண்ஹங் ஹரதீதி ச விக்³க³ஹோ.

176. **உபமானோபமெய்யானங், ஸத◌⁴ம்மத்தங் ஸியோ'பமா;**
ஸத்³த³த்த²க³ம்மா வாக்யத்த²-விஸயாதி ச ஸா திதா◌⁴.

176. உபமங் நித்³தி³ஸதி "**உபமானே**"ச்சாதி³னா. உபமீயதே அனேனாதி உபமானங், பது³மாதி³கவத்து². பது³மாதி³கோ து ஸத்³தோ³ உபமானவாசகோ. உபமீயதீதி உபமெய்யங், முகா²தி³கவத்து². முகா²தி³கோ ஸத்³தோ³ து உபமெய்யவாசகோ. தேஸங் உபமானோபமெய்யானங் பது³மாதி³முகா²தி³வத்தூ²னஞ்ச. **ஸத◌⁴ம்மத்த**ந்தி ஸமானோ த◌⁴ம்மோ கந்திமந்ததா யஸ்ஸ ஸோ ஸத◌⁴ம்மோ, தஸ்ஸ பா◌⁴வோ ஸத◌⁴ம்மஸத்³த³ஸ்ஸ பவத்திநிமித்தஸமானேன த◌⁴ம்மேன ஸஹ ஸம்ப³ந்தோ◌⁴ **ஸத◌⁴ம்மத்தங்** உபமானோபமெய்யபதிட்டி²தங் உபமா ஸியா,

உபமீயதி யதா²வுத்தோ ஸம்ப³ந்தோ⁴தி கத்வா. ஸா பனாலங்காரியஸ்ஸ த⁴ம்மஸ்ஸாதிஸயபடிபாத³னப்பகாரோ. கதிவிதா⁴ ஸாதி ஆஹ "**ஸத்³த³**"இச்சாதி³. ஸத்³தோ³ ச அத்தோ² ச, தேஹி க³ம்மா பதீயமானா **ஸத்³த³த்த²க³ம்மா. வாக்யங்** பத³ஸமுதா³யோ. தஸ்ஸ அத்தோ² விஸயோ கோ³சரோ யஸ்ஸா **வாக்யத்த²விஸயா**தி ச **ஸா** உபமா **திவிதா⁴** ஸத்³த³க³ம்மஅத்த²க³ம்மவாக்யத்த²விஸயாதி திதா⁴ ஹோதி.

176. இதா³னி உபமாலங்காரங் நித்³தி³ஸதி "**உபமானோ**"ச்சாதி³னா. **உபமானோபமெய்யானங்** சந்த³னீலுப்பலத³லாபா⁴தீ³னங் ஆனநனயனாதீ³னஞ்ச பத³த்தா²னங் **ஸத⁴ம்மத்தங்** கந்திமந்ததாபீனதாதி³துல்யத⁴ம்மஸம்ப³ந்தோ⁴ உபமா நாம ஸியா, **ஸா** அலங்கரணீயவத்து²னோ ஆதி⁴க்கபடிபாத³னப்பகாரா உபமா **ஸத்³த³த்த²க³ம்மா** ஸத்³த³க³ம்மா ச அத்த²க³ம்மா ச வாக்யத்த²விஸயா ச, **இதி** ஏவங் **திதா⁴** திப்பகாரா ஹோதி. எத்த² உபமானோபமெய்யபூ⁴தானங் சந்தா³னநாதி³பத³த்தா²னங் ஸத⁴ம்மஸங்க²தோ அஞ்ஞமஞ்ஞதுல்யகந்திமந்ததாபீனதாதி³த⁴ம்மயோகோ³ பத³த்தா²னங் உபமத்த²ஸ்ஸ பதிட்டி²தத்தா உபட்டா²னதாய உபமா நாம ஹோதி, தன்னிஸ்ஸயசந்தா³த³யோ பன நிஸ்ஸிதவோஹாரேன உபமா நாம ஹோதி, உபமானபூ⁴தசந்தா³தி³அத்த²படிபாத³கோ **சந்தி³மா**தி³ஸத்³தோ³பி தத³த்தே²ன உபமா நாம ஹோதி, உபமெய்யுபமெய்யனிஸ்ஸயதப்படிபாத³கானம்பி உபமெய்யபா⁴வோ ஏவமேவ த³ட்ட²ப்³போ³. உபமீயதே அனேனாதி உபமானந்தி கத்வா சந்தா³தி³ உபமானங் வுச்சதி, உபமீயதீதி உபமெய்யங், ஆனநாதி³, உபமானஞ்ச உபமெய்யஞ்சாதி ச, ஸமானோ ச ஸோ த⁴ம்மோ சேதி ச, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச, ஸத்³தோ³ ச அத்தோ² சாதி ச, தேஹி க³ம்மாதி ச, வாக்யஸ்ஸ அத்தோ²தி ச, ஸோ விஸயோ யஸ்ஸா உபமாயாதி ச வாக்யங்.

177. **ஸமாஸபச்சயேவாதீ³, ஸத்³தா³ தேஸங் வஸா திதா⁴;**
ஸத்³த³க³ம்மா ஸமாஸேன, முனிந்தோ³ சந்தி³மானநோ.

177. தத்த² ஸத்³த³க³ம்மாபி திதா⁴ ஸியாதி த³ஸ்ஸேதுமாஹ "**ஸமாஸ**"இச்சாதி³. ஸமாஸோ ச பச்சயோ ச இவாதி³ ச, தே ஸத்³தா³ நாம, **ஸத்³த³**ஸத்³தே³ன ஸமாஸாத³யோ வத்துமதி⁴ப்பேதாதி அத்தோ². **தேஸங்** ஸமாஸாதீ³னங் வஸா ஸத்³த³க³ம்மா திதா⁴ ஹோதி ஸமாஸஸத்³த³க³ம்மா பச்சயஸத்³த³க³ம்மா இவாதி³ஸத்³த³க³ம்மாதி, **ஸமாஸேன** ஸமாஸஸத்³தே³ன க³ம்மா உபமா வுச்சதீதி ஸேஸோ. உதா³ஹரதி "**முனிந்தோ³ சந்தி³மானநோ**"தி, சந்தி³மா விய ருசிரமானநங் முக²ங் யஸ்ஸ ஸோ **சந்தி³மானநோ**. எத்த² ச சந்தி³மங் உபமானங், ஆனநங் உபமெய்யங், ருசிரத்தங் த⁴ம்மோ, சந்தி³மானநானங் ஸமானத⁴ம்மஸம்ப³ந்தி⁴ஜோதகோ **விய**ஸத்³தோ³, தேஸூ ஸாதா⁴ரணத⁴ம்மவாசகஸ்ஸ **விய**ஸத்³த³ஸ்ஸ சோபமாஜோதகஸ்ஸாப்பயோகோ³ ஸமாஸேனேவ வுத்தத்தா, எத்த² பன

வியஸத்³தோ³ **சந்தி³மா**ஸத்³தே³ன உபமானவாசகேன ஸம்ப³ந்த⁴முபக³தோ சந்த³க³தமேவ ஸதி³ஸத்தங் வத³தி, முக²க³தங் பன ஸாமத்தி²யா பதீ³யதே, ஏவமீதி³ஸங் த³ட்ட²ப்³ப³ங்.

177. தேஸு யதா²வுத்தேஸு ஸத்³த³க³ம்மஸ்ஸ திவித⁴த்தங் த³ஸ்ஸேதுங் ஆஹ "**ஸமாஸே**"ச்சாதி³. **ஸமாஸபச்சயேவாதீ³** ஸமாஸோ, ஆயாதி³பச்சயா, இவாத³யோ ச ஸத்³தா³ நாம, **தேஸங்** ஸமாஸாதீ³னங் **வஸா** பே⁴தே³ன **ஸத்³த³க³ம்மா திதா⁴** ஸமாஸஸத்³த³க³ம்மா பச்சயஸத்³த³க³ம்மா இவாதி³ஸத்³த³க³ம்மாதி திவிதா⁴ ஹோதி. **ஸமாஸேன** ஸமாஸஸத்³தே³ன க³ம்மோபமா வுச்சதி "**முனிந்தோ³ சந்தி³மானனோ**"தி. **முனிந்தோ³** ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴ **சந்தி³மானனோ** சந்த³ஸமானமனோஹரமுக²மண்ட³லேன யுத்தோ ஹோதி, ஸமாஸோ ச பச்சயோ ச இவஇதி இத³ங் ஆதி³ யேஸங் வாதீ³னந்தி ச, ஸத்³தே³ன க³ம்மாதி ச, முனீனங் இந்தோ³தி ச, சந்தி³மா விய ருசிரங் ஆனநங் முக²ங் யஸ்ஸேதி ச விக்³க³ஹோ. எத்த² "சந்தி³மா"தி உபமானங், "ஆனந"ந்தி உபமெய்யங், ருசிரத்தங் உபமானோபமெய்யானங் ஸாதா⁴ரணத⁴ம்மோ, "வியா"தி ஸத்³தோ³ சந்தா³னநானங் த்³வின்னங் ஆனநக³தருசிரத்தங் சந்தே³ ச, சந்த³க³தருசிரத்தங் ஆனநே ச அத்தீ²தி ஸமானத⁴ம்மஸம்ப³ந்த⁴ங் ஜோதேதி, இஹ ஸாதா⁴ரணத⁴ம்மவாசகஸ்ஸ **ருசிர**ஸத்³த³ஸ்ஸ, துல்யத⁴ம்மஸங்கா²தோபமாஜோதகஸ்ஸ **விய**ஸத்³த³ஸ்ஸ ச அப்பயோகோ³ தேஸங் அத்தா²னங் ஸமாஸேன வுத்தத்தா. எத்த² உபமானவாசகேன **சந்தி³மா**ஸத்³தே³ன யுத்தோ **விய** ஸத்³தோ³ சந்த³க³தஸதி³ஸத்தங் ஜோதேதி, முக²க³தஸதி³ஸத்தங் பன ஸாமத்தி²யா பதீயதே. ததா² ஹி முக²ங் சந்த³ஸமானமாக³ச்ச²ந்தங் சந்த³ஸ்ஸ முக²ஸதி³ஸத்தங் வினா ந ப⁴வதீதி அஞ்ஞதா²னுபபத்தி ஸாமத்தி²யந்தி.

178. **ஆயாதீ³ பச்சயா தேஹி, வத³னங் பங்கஜாயதே;**
முனிந்த³னயனத்³வந்த³ங், நீலுப்பலத³லீயதி.

178. இதா³னி பச்சயஸத்³த³க³ம்மங் த³ஸ்ஸேதி "**ஆயாதி³**"ச்சாதி³னா. **ஆயாதீ³**தி **ஆயஈயக**பச்சயாத³யோ **பச்சயா** பச்சயஸத்³தா³ நாம, **தேஹி** பச்சயஸத்³தே³ஹி க³ம்மா உபமா வுச்சதி. உதா³ஹரதி "**வத³ன**"மிச்சாதி³. பங்கஜமிவ ருசிரமாசரதி **பங்கஜாயதே**. எத்தா²பி பங்கஜமுபமானங், ஆசரணக்ரியாய கத்துபூ⁴தங் ஆனநமுபமெய்யங், ருசிரத்தங் ஸத⁴ம்மோ, பங்கஜானநானங் ஸமானத⁴ம்மஸம்ப³ந்த⁴ஜோதகோ **இவ**ஸத்³தோ³. தத்த² **ருசிர இவ**ஸத்³தா³னங் புப்³பே³ வியாப்பயோகோ³ பச்சயேன வுத்தத்தாதி ஸப்³ப³த்த² விஞ்ஞெய்யங். ஏவமுபரிபி.

178. இதா³னி பச்சயஸத்³த³க³ம்மோபமங் நித³ஸ்ஸேதி “**ஆயாதி³**”ச்சாதி³னா. **ஆயாதீ³** “ஆய ஈய க”இதிஆத³யோ **பச்சயா** பச்சயஸத்³தா³ நாம, **தேஹி** பச்சயஸத்³தே³ஹி க³ம்மோபமா வுச்சதி “**வத³னங்…பே.… த³லீயதீ**”தி. **வத³னங்** முக²ங் **பங்கஜாயதே** பது³மமிவ ருசிரங் ஆசரதி. **முனிந்த³னயனத்³வந்த³ங்** ஸப்³ப³ஞ்ஞுனோ நெத்தயுக³ளங் **நீலுப்பலத³லீயதி** நீலுப்பலபத்தமிவ ருசிரமாசரதி. ஆயோ ஆதி³ யேஸங் ஈயாதீ³னந்தி ச, பங்கஜமிவ ருசிரமாசரதி பவத்ததீதி ச, முனிந்த³ஸ்ஸ நயனத்³வந்த³மிதி ச, நீலுப்பலஸ்ஸ த³லமிதி ச, தமிவ ருசிரமாசரதீதி ச வாக்யங். எத்த² “பங்கஜ”மிதி ச “நீலுப்பல”மிதி ச உபமானங், ஆசரணக்ரியாய கத்துபூ◌⁴தங் வத³னங் நயனத்³வந்த³ஞ்ச உபமெய்யங், ருசிரத்தங் உபமானோபமெய்யானங் ஸத◌⁴ம்மோ, உபமானோபமெய்யானங் ஸமானத◌⁴ம்மஜோதகோ **இவஸத்³தோ³**, தேஸங் அத்தா²னங் பச்சயேன வுத்தத்தா தேஸமப்பயோகோ³. ஏவரூபேஸு அஞ்ஞேஸுபி ஏவமேவ வேதி³தப்³போ³.

179. **இவாதீ³ இவ வா துல்ய-ஸமான நிப◌⁴ ஸன்னிபா◌⁴;**
யதா²ஸங்காஸ துலித-ப்பகாஸ பதிரூபகா.

180. **ஸரீஸரிக்க² ஸங்வாதீ³, விரோதீ◌⁴ ஸதி³ஸா விய;**
படிபக்க²பச்சனீக-ஸபக்கோ²’பமிதோ’பமா.

181. **படிபி³ம்ப³ படிச்ச²ன்ன-ஸரூப ஸம ஸம்மிதா;**
ஸவண்ணா’பா◌⁴ படினிதி◌⁴, ஸத◌⁴ம்மாதி³ ஸலக்க²ணா.

182. **ஜயத்ய’க்கோஸதி ஹஸதி, பதிக³ஜ்ஜதி தூ³ப◌⁴தி;**
உஸூயத்ய’வஜானாதி, நிந்த³தி’ஸ்ஸதி ருந்த◌⁴தி.

183. **தஸ்ஸ சோரேதி ஸோப◌⁴க்³க³ங், தஸ்ஸ கந்திங் விலும்பதி;**
தேன ஸத்³தி◌⁴ங் விவத³தி, துல்யங் தேனாதி◌⁴ரோஹதி.

184. **கச்ச²ங்விகா³ஹதே தஸ்ஸ, தமன்வெத்ய’நுப³ந்த◌⁴தி;**
தங்ஸீலங், தங் நிஸேதே◌⁴தி, தஸ்ஸ சானுகரோதி’மே.

179-184. **இவாதீ³** இவாத³யோ நாம இமேதி ஸம்ப³ந்தோ◌⁴. இவோ ச வா ச துல்யோ ச ஸமானோ ச நிபோ◌⁴ ச ஸன்னிபோ◌⁴ சாதி த்³வந்தே³ **இவ…பே.… ஸன்னிபா◌⁴**. ஸத்³த³மபெக்கி²ய புல்லிங்க³தா. ஏவமுபரிபி யதா²யோக³ங். “ஸத◌⁴ம்மாதீ³”தி **ஆதி³**ஸத்³தே³ன ஸாதா◌⁴ரணஸச்சா²யாதீ³னங் பரிக்³க³ஹோ. ஜயதிச்சாதீ³ஸு கம்மங்.

179- 184. இவாதி³ஸத்³த³க³ம்மோபமாதி◌⁴காரே பட²மங் தாவ “இவாத³யோ நாம ஏதே”தி த³ஸ்ஸேதி **“இவாதி³”**ச்சாதி³னா. **இவாதீ³**தி பத³ஸ்ஸ ச²ட்ட²மகா³தா²ய **இமே**தி இமினா ஸம்ப³ந்தோ◌⁴, **தஸ்ஸ சா**தி **ச**ஸத்³த³ங் யுஜ்ஜனட்டா²னே யோஜெத்வா **ஸன்னிபா◌⁴ சா**திஆத³யோ யோஜேதப்³பா³. “ஸத◌⁴ம்மாதீ³”தி**ஆதி³**ஸத்³தே³ன ஸாதா◌⁴ரணஸச்சா²யாத³யோ க³ஹிதா. **நிந்த³தி இஸ்ஸதீ**தி பத³ச்சே²தோ³, **இமே** த்³வேபஞ்ஞாஸ இவாத³யோ நாம. “ஜயதி அக்கோஸதி ஹஸதி”இச்சாதி³கங் தங்தங்க்ரியாபத³ஸங்க²தஅனுகாரியானங் அனுகரணந்தி கத்வா த்³வந்தோ³யேவ, “ஸந்தி◌⁴ஸமாஸா அத்³த◌⁴ஸ்ஸா”தி [ஸந்தி◌⁴ஸமாஸோ தத³த்³த◌⁴ஸ்ஸாதி (க.)] வுத்தத்தா ஸந்தி◌⁴ஸமாஸானங் கா³த²த்³த◌⁴ஸ்ஸ வினா உப◌⁴யத்³த◌⁴மஜ்ஜே² அலப்³ப◌⁴னதோ **தூ³ப◌⁴தி**பத³தோ புப்³பே³யேவ ஸமாஸோ காதப்³போ³, நோ சே, அஸமாஸோதி க³ஹேதப்³போ³. **தஸ்ஸ சோரேதி ஸோப◌⁴க்³க³**மிச்சாதி³கம்பி வாக்யானுகரணந்தி கத்வா தத்த² ஸமாஸோ, வாக்யே கேவலபதா³னீதி வா க³ஹேதப்³போ³. இமேஸங் ஸப்³பே³ஸம்பி **இவ** ஸத்³த³பரியாயத்தா ஸதி³ஸத்தா²தி ஸப்³ப³த்த² பா◌⁴வத்தோ², அவயவத்தோ² பன பாகடோயேவ.

185. **உபமானோபமெய்யானங், ஸத◌⁴ம்மத்தங் விபா◌⁴விஹி;**
இமேஹி உபமாபே◌⁴தா³, கேசி நிய்யந்தி ஸம்பதி.

185. இவாதீ³னங் வினியோக³விஸயங் த³ஸ்ஸெத்வா உபமாபே◌⁴த³ங் த³ஸ்ஸேதுங் படிஜானாதி **“உபமான”**இச்சாதி³. **கேசீ**தி இமினா அபரியந்தத்தமேஸங் [அபரியந்தபே◌⁴த³ங் (க.)] த³ஸ்ஸேதி. ததா² ச வக்க²தி “பரியந்தோ விகப்பான”ந்திஆதி³. **நிய்யந்தி** உதா³ஹரீயந்தி.

185. இதா³னி இவாதி³ஸத்³த³க³ம்மோபமங் த³ஸ்ஸேதுங் படிஜானாதி **“உபமானோ”**ச்சாதி³னா. உபமானோபமெய்யானங் **ஸத◌⁴ம்மத்தங்** ஸமானத◌⁴ம்மஸம்ப³ந்தோ◌⁴. **விபா◌⁴விஹி** பகாஸகேஹி. **இமேஹி** இவாதீ³ஹி ஸத்³தே³ஹி ஞானிதப்³பா³ கேசி உபமாபே◌⁴தா³ அபரியந்தத்தா **ஸம்பதி** தா³னி லத்³தா◌⁴வஸரே **நிய்யந்தி** உதா³ஹரணமத்தேன படிபாதீ³யந்தி.

186. **விகாஸிபது³மங்’வா’தி-ஸுந்த³ரங் ஸுக³தானநங்;**
இதி த◌⁴ம்மோபமா நாம, துல்யத◌⁴ம்மனித³ஸ்ஸனா.

186. **“விகாஸி”**ச்சாதி³. **ஸுக³தானநங்** முனிந்த³ஸ்ஸ வத³னங் **அதிஸுந்த³ரங்** அச்சந்தரமணீயங். கிமிவ? **விகாஸிபது³மங்வ** பபு³ஜ்ஜ²மானபது³மங்விய. **இதி** அயமேவங்விதா◌⁴ த◌⁴ம்மோபமா நாம ஹோதி. கஸ்மா? ஆனநபது³மானங் ஸமானஸ்ஸ த◌⁴ம்மஸ்ஸ கு³ணஸ்ஸ ஸுந்த³ரஸ்ஸ லக்க²ணஸ்ஸ நித³ஸ்ஸனா ஸுந்த³ரத்தந்தி படிபாத³னதோ.

186. உதா³ஹரணமாஹ “**விகாஸி**”ச்சாதி³னா. **ஸுக³தானநங்** ப⁴க³வதோ முக²ங் **விகாஸிபது³மங்வ** பு³ஜ்ஜ²மானபங்கஜமிவ அதிஸுந்த³ரங் ஹோதி. **இதி** ஈதி³ஸா உபமா **துல்யத⁴ம்மனித³ஸ்ஸனா** அதிஸுந்த³ரமிதி ஸமானகு³ணத³ஸ்ஸனேன **த⁴ம்மோபமா** நாம ஹோதி. பது³மானநானங் ஸாதா⁴ரணகு³ணஸ்ஸ பகாஸனதோ அதிஸுந்த³ரமிதி துல்யத⁴ம்மோ நாம ஹோதி. எத்த² பது³மக³ததுல்யத⁴ம்மஸம்ப³ந்த⁴ஸங்கா²தாய உபமாய **இவ**ஸத்³தே³ன ஜோதியமானத்தேபி அதிஸுந்த³ரந்தி வுத்தத்தா யதா²வுத்தோபமாய த⁴ம்மேன யுத்தத்தா த⁴ம்மோபமா நாம ஹோதீதி அதி⁴ப்பாயோ.

187. **த⁴ம்மஹீனா முக²ம்போ⁴ஜ-ஸதி³ஸங் முனினோ இதி;**
விபரீதோபமா துல்ய-மானநேன’ம்பு³ஜங் தவ.

187. “**த⁴ம்ம**”இச்சாதி³. **முனினோ** ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ முக²ங் **அம்போ⁴ஜேன** பது³மேன **ஸதி³ஸங்** ஸமானங். **இதி** அயங் த⁴ம்மஹீனோபமா நாம ஸுந்த³ரஸங்கா²தஸ்ஸ கு³ணஸ்ஸ அனித்³தி³ட்ட²த்தா, ஸா து அத்த²வஸா க³ம்யதே. கத²மஞ்ஞுதா² யுஜ்ஜதீதி? எத்த² பன **ஸதி³ஸ**ஸத்³தோ³ உபமெய்யஸ்ஸ முக²ஸ்ஸ விஸேஸனந்தி முக²க³தமேவ ஸதி³ஸத்தங் வத³தி, அம்போ⁴ஜக³தங் து ஸாமத்தி²யா க³ம்யதே. ஏவமீதி³ஸங் ஞெய்யங். “**விபரீதே**”ச்சாதி³. முனீதி க³ம்யதே ஸுதத்தா, போ⁴ முனி தவ **ஆனநேன** முகே²ன அம்பு³ஜங் துல்யந்தி அயங் விபரீதோபமா. த⁴ம்மஹீனத்தேபி பஸித்³தி⁴விபரியயேனாபி⁴ஹிதத்தா தன்னாமேனேவ வுத்தா. ஏவமுபரிபி.

187. “**த⁴ம்மஹீனே**”ச்சாதி³. “முக²ம்போ⁴ஜஸதி³ஸங் முனினோ”த்யயங் உபமா. **த⁴ம்மஹீனா** துல்யத⁴ம்மபகாஸக**ஸுந்த³ரா**தி³ஸத்³த³ஹீனத்தா த⁴ம்மஹீனா நாம. வாசகாபா⁴வே துல்யத⁴ம்மோ கத²ங் பதீயதீதி சே? முனினோ **முக²ங்** வத³னங் **அம்போ⁴ஜஸதி³ஸங்** பது³மஸதி³ஸமிதி. எத்த² முக²ஸ்ஸ அம்போ⁴ஜஸமானத்தங் முக²ம்போ⁴ஜானங் ஸாதா⁴ரணத⁴ம்மே அஸதி கத²ங் ப⁴வதீதி? அஞ்ஞதா²னுபபத்திலக்க²ணஸாமத்தி²யாதி, **இவ**பரியாயோ **ஸதி³ஸ**ஸத்³தோ³ முக²ஸ்ஸ விஸேஸனங் யஸ்மா ஹோதி, தஸ்மா முக²க³தஸதி³ஸத்தங் வத³தி, அம்போ⁴ஜக³தஸதி³ஸத்தங் பன ஸாமத்தி²யா ஏவ விஞ்ஞாயதே. ஹே முனி **தவ** துய்ஹங் ஆனநேன அம்போ⁴ஜங் **துல்யங்** ஸமானந்தி அயங் விபரீதோபமா. “அம்பு³ஜேன ஆனநங் துல்ய”ந்தி லோகப்பஸித்³தி⁴யா விபரியயேன “ஆனநேன அம்பு³ஜங் துல்ய”ந்தி வுத்தத்தா த⁴ம்மஹீனத்தே ஸதிபி விபரீதோபமா நாம ஹோதி. “ஸுதானுமிதேஸு ஸுதஸம்ப³ந்தோ⁴ ப³லவா”தி [பரிபா⁴ஸெந்து³ஸேக²ர 112] வுத்தத்தா எத்த² “முனீ”தி அவிஜ்ஜமானேபி புப்³ப³த்³தே⁴ “முனினோ”தி ஸுதத்தா லப்³ப⁴மானோ “தவா”தி **தும்ஹ**ஸத்³த³ஸன்னிதா⁴னேன

ஆமந்தனத்தோ² விஞ்ஞாயதி. எத்த² **இவ**பரியாயோ **துல்ய**ஸத்³தோ³ அம்பு³ஜவிஸேஸனபூ⁴தோ அம்பு³ஜக³தஸதி³ஸத்தங் வத³தி, ஆனநக³தஸதி³ஸத்தஞ்ச அம்பு³ஜானநானங் ஸாதா⁴ரணத⁴ம்மோ ச ஸாமத்தி²யா ஞாயதிச்சாதி³கங் வுத்தனயேன ஞாதப்³ப³ங். உபரிபி பாகடட்டா²னங் யதா²ரஹங் யோஜேதப்³ப³ங்.

188. **தவானந'மிவ'ம்போ⁴ஜங், அம்போ⁴ஜ'மிவ தே முக²ங்;**
அஞ்ஞமஞ்ஞோபமா ஸா'யங், அஞ்ஞமஞ்ஞோபமானதோ.

188. "**தவ**"இச்சாதி³. **அஞ்ஞமஞ்ஞோபமானதோ**தி அஞ்ஞமஞ்ஞஸ்ஸ முக²ஸ்ஸ அம்போ⁴ஜஸ்ஸ ச அஞ்ஞமஞ்ஞேன தங்த்³வயேன உபமானதோ.

188. "**தவானநி**"ச்சாதி³. "அம்போ⁴ஜங் தவானநமிவ, தே முக²ங் அம்போ⁴ஜமிவா"தி அயமுபமா. **அஞ்ஞமஞ்ஞோபமானதோ** அஞ்ஞமஞ்ஞஸ்ஸ உபமானத்தா அஞ்ஞமஞ்ஞோபமா நாம ஹோதி. அஞ்ஞமஞ்ஞஸ்ஸ உபமாதி ச, அஞ்ஞமஞ்ஞஸ்ஸ உபமானந்தி ச விக்³க³ஹோ. விக்³க³ஹத்³வயேபி புப்³ப³விப⁴த்திலோபோ. ஸப்³பா³தீ³னங் ப்³யதிஹாரலக்க²ணேன உத்தரவிப⁴த்திலோபோ. ஸமாஸலக்க²ணேன அஞ்ஞத்த²ஸ்ஸ அபெக்கா²ஸித்³த⁴த்தா முகா²பெக்கா²ய அஞ்ஞங் அம்போ⁴ஜஞ்ச, அம்போ⁴ஜாபெக்கா²ய அஞ்ஞங் முக²ஞ்ச கமேன உபமெய்யா நாம. அம்போ⁴ஜாபெக்கா²ய அஞ்ஞங் முக²ஞ்ச, முகா²பெக்கா²ய அஞ்ஞங் அம்போ⁴ஜஞ்ச உபமானங் நாம.

189. **யதி³ கிஞ்சி ப⁴வே'ம்போ⁴ஜங்,**
லோசனப்³ப⁴முவிப்³ப⁴மங்;
தா⁴ரேதுங் முக²ஸோப⁴ங் தங்,
தவே'தி அப்³பு⁴தோபமா.

189. "**யதி³**"ச்சாதி³. லோசனானி ச ப⁴முயோ ச, தாஸங் விப்³ப⁴மோ யஸ்மிங், தங், தாதி³ஸமம்போ⁴ஜங் **கிஞ்சி** கிமபி யதி³ ப⁴வே. **த**மீதி³ஸமம்போ⁴ஜங் தவ **முக²ஸோப⁴ங்** வத³னகந்திங் தா⁴ரேதுங் நிஸிஜ்ஜ²தே. கிங் ந்வச்ச²ரியமீதி³ஸந்தி அப்³பு⁴தத்த²விபா⁴வனேன வத³னமம்பு³ஜேனோபமீயதீதி அயமப்³பு⁴தோபமா ஞாதப்³பா³தி.

189. "**யதி³**"ச்சாதி³. **லோசனப்³ப⁴முவிப்³ப⁴மங்** லோசனப⁴மூனங் லீலாவந்தங் **கிஞ்சி அம்போ⁴ஜங்** கிஞ்சி அச்ச²ரியங் பது³மங் **யதி³ ப⁴வே** சே ஸியா, **த**மம்போ⁴ஜங் தவ **முக²ஸோப⁴ங்** வத³னகந்திங் தா⁴ரேதுங் ஸமத்தோ² ஹோதி. **இதி** ஈதி³ஸீ உபமா **அப்³பு⁴தோபமா** அப்³பு⁴தத⁴ம்மபகாஸகத்தா அப்³பு⁴தோபமா நாம. எத்த² அவிஜ்ஜமானோபி

விஜ்ஜமானத்தேன பரிகப்பிதோ பது³மக³தோ லோசனப்³ப⁴முவிப்³ப⁴மஸம்ப³ந்தோ⁴ அம்போ⁴ஜவிஸேஸனேன "லோசனப்³ப⁴முவிப்³ப⁴ம"ந்தி இமினா ஜோதிதோ. தஸ்மா அம்போ⁴ஜங் லோசனப்³ப⁴முவிப்³ப⁴மஸம்ப³ந்த⁴ஸங்க²தஉபமாய ஜோதகத்தா நிஸ்ஸிதவோஹாரேன உபமா, முக²ங் உபமெய்யந்தி முக²க³தோ லோசனப்³ப⁴முவிப்³ப⁴மஸம்ப³ந்தோ⁴ யதி³ முகே² ந ப⁴வெய்ய, தாதி³ஸங் முக²ஸோப⁴ங் தா⁴ரேதுங் கத²ங் ஸமத்தோ²தி ஸாமத்தி²யா ஞாயதி. லோசனப்³ப⁴முவிப்³ப⁴மஸங்கா²தஸாதா⁴ரணத⁴ம்மோ பன "லோசனானி ச ப⁴முயோ சேதி ச, தாஸங் விப்³ப⁴மோ யஸ்மி"ந்தி ச விக்³க³ஹே நிப்ப²ன்னேன பி⁴ன்னாதி⁴கரணஅஞ்ஞபத³த்த²ஸமாஸேன கு³ணீபூ⁴தஸ்ஸபி க³ஹிதத்தா விஞ்ஞாயதி [க³ஹணஸ்ஸ விஞ்ஞாயமானத்தா (க॰)].

190. **ஸுக³ந்தி⁴ ஸோப⁴ஸம்ப³ந்தி⁴, ஸிஸிரங்ஸுவிரோதி⁴ ச;**
முக²ங் தவ'ம்பு³ஜங்வே'தி, ஸா ஸிலேஸோபமா மதா.

190. "**ஸுக³ந்தி⁴**"ச்சாதி³. தவ முக²ங் அம்போ⁴ஜமிவ **ஸிஸிரங்ஸுனோ**சந்த³ஸ்ஸ **விரோதி⁴** பச்சனீகங், முக²ங் தங்ஸமானகந்தித்தா அம்பு³ஜஞ்ச தது³த³யே ஸங்கோசப⁴ஜனதோ. **ஸோப⁴ஸம்ப³ந்தி⁴** கந்தியுத்தங், முக²மம்பு³ஜஞ்ச. ஸுக³ந்தோ⁴ அஸ்ஸ அத்தீ²தி **ஸுக³ந்தி⁴** ச த்³வயமபீதி ஏவங் ஸிலேஸபரிக்³க³ஹேன முக²ம்பு³ஜானங் உபமாயோக³தோ **ஸா** யதா²வுத்தா ஸிலேஸோபமா மதா.

190. "**ஸுக³ந்தி⁴**"ச்சாதி³. தவ முக²ங் அம்போ⁴ஜமிவ **ஸிஸிரங்ஸுவிரோதி⁴** சந்த³ஸ்ஸ விருத்³த⁴ங் ஹோதி துல்யத்தா. பது³மங் பன சந்தோ³த³யேன அத்தனோ ஸங்கோசனத்தா தஸ்ஸ விருத்³த⁴ங் ஹோதி. **ஸோப⁴ஸம்ப³ந்தி⁴** ச அனஞ்ஞஸாதா⁴ரணமுக²க³தகந்திஸம்ப³ந்த⁴யுத்தஞ்ச ஹோதி. பது³மங் பன பது³மக³தகந்திஸம்ப³ந்தி⁴னா யுத்தங் ஹோதி. **ஸுக³ந்தி⁴** ச சதுஜ்ஜாதிஸுக³ந்த⁴வஹனதோ [...வமனதோ (க॰)] ஸுக³ந்தி⁴ ச ஹோதி. அம்பு³ஜங் பன பது³மஸுக³ந்தே⁴னேவ யுத்தங் ஹோதி. **இதி** ஈதி³ஸீ உபமா **ஸிலேஸோபமா** ஏகபதா³திஹிதஉப⁴யத்த²லக்க²ணேன ஸிலேஸவஸேன வுத்தத்தா ஸிலேஸோபமா நாம ஹோதி. ஸிஸிரா ஸீதலா அங்ஸு கந்தி அஸ்ஸேதி ச, தஸ்ஸ விருஜ்ஜ²தி ஸீலேனேதி ச, பச்சயஸாமத்தி²யவஸேன த்³வின்னங் த்³வின்னங் அத்தா²னங் லப்³ப⁴னதோ ஸிலிஸ்ஸதி அபரோபி அத்தோ² எத்த² அலங்காரேதி ச, ஸிலேஸவஸேன வுத்தா உபமாதி ச விக்³க³ஹோ. எத்த² ஸுக³ந்தோ⁴ ச ஸோதஸம்ப³ந்தோ⁴ ச ஸிஸிரங்ஸுவிரோதி⁴த்தஞ்சேதி இமே உபமானோபமெய்யானமம்பு³ஜமுகா²னங் துல்யத⁴ம்மோ, தேஸு அம்பு³ஜக³ததுல்யத⁴ம்மஸம்ப³ந்தோ⁴ ஸத⁴ம்மத்தா உபமா நாம ஹோதி,

ஸா அம்பு³ஜஸம்ப³ந்தி⁴னா **இவ**ஸத்³தே³ன ஜோதிதா, முக²க³ததுல்யத⁴ம்மோ பன அஸ்ஸத்தி²தஸ்ஸீலத்தே² கதபச்சயே ஸதிபி ஸாமத்தி²யாயேவ க³ம்யதே.

191. **ஸரூபஸத்³த³வாச்சத்தா, ஸா ஸந்தானோபமா யதா²;**
பா³லா'வு'ய்யானமாலா'யங், ஸாலகானநஸோபி⁴னீ.

191. “**ஸரூப**”இச்சாதி³. அயமுய்யானமாலா **பா³லாவ** இத்தீ² விய. கத²ங்? **ஸாலகானநஸோபி⁴னீ** பா³லா தாவ ஸஹாலகேன கேஸஸன்னிவேஸவிஸேஸேன வத்ததே ஸாலகமானநங் தேன ஸோப⁴தே. **ஸாலகானநஸோபி⁴னீ** உய்யானமாலாபி ஸாலானங் ருக்க²விஸேஸானங் கானநேன க³ஹனேன ஸோப⁴தே, ஏவரூபா **ஸா** தாதி³ஸீ ஸந்தானோபமா ஆக்²யாயதே, கஸ்மா? ஸிலேஸோபமத்தஸபா⁴வேபி **ஸரூபேன** ஸதி³ஸேன **ஸத்³தே³ன** “ஸாலகானநஸோபி⁴னீ”த்வேவங்விதே⁴ன ஸத்³த³ஸந்தானேன விஸேஸபூ⁴தேன **வாச்சத்தா** பகாஸியத்தா தஸ்ஸாஇதி க³ம்யதே. **யதே²**தி நித³ஸ்ஸனே.

191. “**ஸரூபே**”ச்சாதி³. **ஸரூபஸத்³த³வாச்சத்தா** துல்யஸுதியா அச்சி²ன்னஸம்ப³ந்த⁴வசனமாலாய வுச்சமானத்தா **ஸா** உபமா ஸந்தானோபமா நாம ஹோதி, ஸிலேஸத்தே ஸதிபி கதஸமாஸேஹி பத³ஸந்தானேஹி வுச்சமானத்தா ஸந்தானோபமா நாம ஹோதீதி அதி⁴ப்பாயோ. “**யதே²**”தி உதா³ஹரதி. **அயங் உய்யானமாலா** ஏஸா உய்யானபந்தி **ஸாலகானநஸோபி⁴னீ** அலகஸங்கா²தகேஸஸன்னிவேஸஸஹிதேன முகே²ன ஸோப⁴மானா **பா³லாவ** அங்க³னா இவ **ஸாலகானநஸோபி⁴னீ** ஸாலவனேஹி ஸோப⁴மானா ஹோதி. உபமானோபமெய்யானங் ஸமானங் ரூபங் யேஸந்தி ச, ஸரூபா ச தே ஸத்³தா³ சேதி ச, தேஹி வாச்சா உபமாதி ச, தஸ்ஸா பா⁴வோதி ச, ஸந்தானேன யுத்தா உபமாதி ச, உய்யானானங் மாலாதி ச, ஸஹ அலகேன வத்தமானந்தி ச, தஞ்ச தங் ஆனநஞ்சாதி ச, தேன ஸோப⁴தி ஸீலேனாதி ச, ஸாலானங் கானநந்தி ச, தேன ஸோப⁴தி ஸீலேனாதி ச வாக்யங்.

192. **க²யீ சந்தோ³ ப³ஹூரஜங், பது³மங் தேஹி தே முக²ங்;**
ஸமானம்பி ஸமுக்கங்ஸீ-த்ய'யங் நிந்தோ³பமா மதா.

192. “**க²யீ**”இச்சாதி³. சந்தோ³ **க²யீ** க²யோ அச்சயோ யஸ்ஸேதி, பது³மங் **ப³ஹூரஜங்** ப³ஹூனி ரஜானி பராகா³வயவா யஸ்மிந்தி, **தேஹி** ஏவங்பூ⁴தேஹி சந்த³பது³மேஹி கந்திஆதி³னா **ஸமானம்பி** ஸதி³ஸம்பி ஸந்தங் தவ முக²ங் **ஸமுக்கங்ஸி** பரமுக்கங்ஸவந்தங், **க²ய**ஸத்³த³ஸ்ஸ ச ரஜஸ்ஸ ச தோ³ஸேபி வத்தனதோ, ஸத்³த³ச்ச²லேன க²யஸ்ஸ

தோ³ஸரூபஸ்ஸ ப³ஹூரஜத்தஸ்ஸ ச தத்தா²பா⁴வதோதி. **இதி** ஏவரூபா அயங் நிந்தோ³பமா மதா நிந்தி³தேன சந்தா³தி³னா க²யஸ்ஸோபமிதத்தா.

192. “**க²யி**”ச்சாதி³. **சந்தோ³ க²யீ** பாடிபத³தோ பட்டா²ய தி³னே தி³னே ஏகமேகாய கலாய ஸூரியஸ்ஸ ஆஸன்னஹேது கீ²யனஸபா⁴வயுத்தோ ஹோதி, **பது³மங் ப³ஹூரஜங்** ப³ஹூரேணுஸமன்னாக³தங் ஹோதி, **தேஹி** சந்த³பது³மேஹி **ஸமானம்பி** கந்திஸுக³ந்தா⁴தீ³ஹி ஸதி³ஸம்பி **தே முக²ங்** தவானநங் **ஸமுக்கங்ஸி க²யரஜ**ஸத்³தே³ஹி தோ³ஸஸ்ஸாபி வாச்சத்தா ஸத்³த³ச்ச²லேஹி க³ம்யமானஸ்ஸ தாதி³ஸஸ்ஸ தோ³ஸஸ்ஸ முகே² அவிஜ்ஜமானத்தா அதி⁴குக்கங்ஸகு³ணவந்தங் ஹோதி, **இதி** ஈதி³ஸீ **அயங்** உபமா நிந்தோ³பமா நிந்தி³தா**நங்** சந்த³பது³மானங் முக²ஸ்ஸ உபமிதாதி நிந்தோ³பமா நாம ஹோதி, முக²விஸேஸனேன **இவ**ஸத்³த³பரியாயேன **ஸமான**ஸத்³தே³ன முக²க³தஸத⁴ம்மோ ஜோதிதோ ஹோதி, உபமாஸங்க²தசந்த³பது³மக³தஸத⁴ம்மோபி த்³வீஸு துல்யத⁴ம்மோபி ஸாமத்தி²யா க³ம்யதே, **அபி**ஸத்³தோ³ செத்த² வத்தப்³ப³ந்தரஸமுச்சயே, ஸமுக்கங்ஸோதி வத்தப்³ப³ந்தரோ.

193. **அஸமத்தோ² முகே²னி'ந்து³, ஜின தே படிக³ஜ்ஜிதுங்;**
ஜளோ கலங்கீ'தி அயங், படிஸேதோ⁴பமா ஸியா.

193. “**அஸமத்தோ²**”இச்சாதி³. ஜின தே முகே²ன **ஜளோ** ஸீதோ அகுஸலோ ச கலங்கோ மிக³லஞ்ச²னலக்க²ணோ தோ³ஸோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி **கலங்கீ**. ஸத்³த³ச்ச²லேன தோ³ஸகத²னங். தாதி³ஸோ **இந்து³** சந்தோ³ **படிக³ஜ்ஜிதுங்** விவதி³துங் அஸமத்தோ², முக²ந்து விஸத³ங் அலங்கதஞ்சேதி கத²மனேனாயங் ஸதி³ஸோதி நிஸேத⁴த்³வாரேன ஸத⁴ம்மதாவ க³ம்மதே, அயங் படிஸேதோ⁴பமா ஸியா.

193. “**அஸமத்தோ²**”ச்சாதி³. ஹே **ஜின தே** துய்ஹங் முகே²ன **படிக³ஜ்ஜிதுங்** விவதி³துங் **ஜளோ** ஸீதலோ அவிஸதோ³ **கலங்கீ** ஸஸலக்க²ணோ வா ஸதோ³ஸோ வா **இந்து³** சந்தோ³ அஸமத்தோ² ஹோதீதி, **அயங்** ஏதி³ஸீ உபமா படிஸேதோ⁴பமா நாம. கலங்கோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி வாக்யங். எத்த² விஸதே³ன கலங்கரஹிதேன முகே²ன ஸீதலோ அவிஸதோ³ ஸதோ³ஸோ சந்தோ³ ஸமானோ ப⁴விதுமஸமத்தோ²தி ஏவங் படிஸேத⁴த்³வயேன இந்த³முக²ஸங்கா²தானங் உபமானோபமெய்யானங் துல்யத⁴ம்மஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ஸ பகாஸிதத்தா ஸதிபி நிந்தோ³பமாபா⁴வே படிஸேதோ⁴பமா நாம ஹோதீதி அதி⁴ப்பாயோ. “படிக³ஜ்ஜிது”ந்தி இத³ங் சந்த³ஸ்ஸ விஸேஸனத்தா சந்த³க³தஸத⁴ம்மங் ஜோதேதி.

194. **கச்ச²ங் சந்தா³ரவிந்தா³னங், அதிக்கம்ம முக²ங் தவ;**

அத்தனாவ ஸமங் ஜாத-மித்ய'ஸாதா◌⁴ரணோபமா.

194. "**கச்ச²**"மிச்சாதி³. சந்த³ஸ்ஸ அரவிந்த³ஸ்ஸ ச **கச்ச²ங்** பத³விங் அதிக்கம்ம அவத்த²ரிய தேஸ'மவகங்ஸதோ [அவத்து²யதேஸமணங்ஸதோ (க॰)], தவ முக²ங் அத்தனோ ஸரூபேனேவ ஸமங் ஜாதமிதி ஏவரூபா அஸாதா◌⁴ரணதாபி◌⁴தா◌⁴னேன ஸதி³ஸத்தபதீதியா அஸாதா◌⁴ரணோபமேதி நிக³த்³யதே.

194. "**கச்ச²**"மிச்சாதி³. ஹே முனி தவ முக²ங் **சந்தா³ரவிந்தா³னங்** லோகபூஜிதானங் ஸஸிஅம்பு³ஜானங் **கச்ச²ங்** பத³விங் அவத்த²ங் வா அதிக்கம்ம அத்தனோ அதுல்யத்தேன அத்தனா ஏவ ஸமானத்தவத்து²னோ அபா◌⁴வா ஸமங் ஜாதங், **இதி** ஈதி³ஸா உபமா **அஸாதா◌⁴ரணோபமா** அதுல்யத◌⁴ம்மபா◌⁴வஸ்ஸ பகாஸனதோ அஸாதா◌⁴ரணோபமா நாம ஹோதி. இஹ உபமாபூ◌⁴தானங் சந்தா³ரவிந்தா³னங் முக²ஸ்ஸ ஹீனபா◌⁴வபடிபாத³னத்³வாரேன சந்தா³ரவிந்தே³ஹி முக²ங் துல்யந்தி பஞ்ஞாபனதோ சந்தா³ரவிந்தா³ அஸாதா◌⁴ரணோபமா நாம ஹோதி. **ஸம**ஸத்³தோ³ முக²க³தஸ்ஸ ஸாதா◌⁴ரணத◌⁴ம்மங் ஜோதேதி. ஸேஸங் ஸுவிஞ்ஞெய்யங்.

195. **ஸப்³ப³ம்போ◌⁴ஜப்பபா◌⁴ஸாரோ, ராஸிபூ◌⁴தோவ கத்த²சி;**
தவா'நனங் விபா◌⁴தீதி, ஹோதா'பூ◌⁴தோபமா அயங்.

195. "**ஸப்³ப³**"இச்சாதி³. **கத்த²சி** ஏகட்டா²னே ராஸிபூ◌⁴தோ ஸப்³பே³ஸமம்போ◌⁴ஜானங் பபா◌⁴ஸாரோவ தவானநங் விபா◌⁴தீதி ஏவங்பூ◌⁴தா அயங் அபூ◌⁴தோபமா ஹோதி.

195. "**ஸப்³ப³**"மிச்சாதி³. **கத்த²சி** டா²னே ராஸிபூ◌⁴தோ **ஸப்³ப³ம்போ◌⁴ஜப்பபா◌⁴ஸாரோவ** ஸகலபது³மானங் உத்தமகந்திபுஞ்ஜோ விய தவானநங் **விபா◌⁴தி** விஸேஸேன பபா◌⁴தி, **இதி** ஈதி³ஸீ உபமா **அபூ◌⁴தோபமா** அவிஜ்ஜமானவத்து²னோ உபமிதத்தா அபூ◌⁴தோபமா நாம ஹோதி. அராஸி ராஸிபூ◌⁴தோதி வி³க³ஹோ. எத்த² யோஜனாவிபூ◌⁴தோ தாதி³ஸபபா◌⁴ஸாராபா◌⁴வதோ அவிஜ்ஜமானத்தே²ன பரிகப்பிதோ.

196. **பதீயதே'த்த²க³ம்மா து, ஸத்³த³ஸாமத்தி²யா க்வசி;**
ஸமாஸப்பச்சயேவாதி³-ஸத்³த³யோக³ங் வினா அபி.

196. அத்த²க³ம்மோபமங் த³ஸ்ஸேதி "**பதீயதே**"இச்சாதி³. **அத்த²க³ம்மா** து'பமா **க்வசி** கிஸ்மிஞ்சி டா²னே ஸமாஸாதி³ஸத்³தா³னங் யோக³ங் வினா அபி ஸத்³தா³னங் பயோக³விஸேஸாதி³கா³ள்ஹேன அஞ்ஞதா²னுபபத்திலக்க²ணேன ஸாமத்தி²யேன பதீயதே.

196. திவித⁴ங் ஸத்³த³க³ம்மோபமங் த³ஸ்ஸெத்வா இதா³னி அத்த²க³ம்மோபமங் த³ஸ்ஸேதி **“பதீயதே”**த்யாதி³னா. **அத்த²க³ம்மா து** அத்த²க³ம்மோபமா பன **க்வசி** டா²னே ஸமாஸபச்சயேவாதி³ஸத்³த³யோக³ங் **வினாபி** தேஸங் ஸத்³தா³னங் ஸம்ப³ந்த⁴ங் ஹித்வாபி **ஸத்³த³ஸாமத்தி²யா** ஸம்ப³ந்தே⁴ பயுத்தாவஸேஸஸத்³தா³னங் அத்த²ஸத்தியா பதீயதே. ஸத்³தா³னங் ஸாமத்தி²யந்தி விக்³க³ஹோ.

197. பி⁴ங்கா³னே'மானி சக்கூ²னி, நா'ம்பு³ஜங் முக²'மேவி'த³ங்;
ஸுப்³யத்தஸதி³ஸத்தேன, ஸா ஸரூபோபமா மதா.

197. உதா³ஹரதி **“பி⁴ங்கே³”**ச்சாதி³னா. ந பி⁴ங்கா³ ஏதே, கிஞ்சரஹி சக்கூ²னிமானி, நம்பு³ஜமேதங், கிந்து முக²மேவித³ந்தி ஏவரூபா ஸா ஸரூபோபமா மதா பி⁴ங்கா³தீ³னமவிபரீதஸரூபஸ்ஸ தீ³பனதோ. தேனாஹ **“ஸுப்³யத்தே”**த்யாதி³. **ஸுப்³யத்தேன** பி⁴ங்க³சக்கூ²னங் அம்பு³ஜமுகா²னஞ்ச பரிபு²டேன **ஸதி³ஸத்தேன** சஞ்சலத்தகந்த்யாதி³லக்க²ணேன தேனேவாபே⁴த³ஸங்காபுப்³ப³மேவ விவேசிதங் அஞ்ஞத்ர சக்கா²தீ³ஸு யங் பி⁴ங்கா³தி³ஞ்ஞாணமுப்பன்னங், தஸ்ஸ பச்சக்கா²னதோ உபமாஜோதகானமிவாதீ³னமபா⁴வேபி பி⁴ங்க³லோசனாதீ³னங் ஸதி³ஸத்தங் பதீயதே ஸாமத்தி²யதோ. ஏவமுபரிபி யதா²யோக³ங்.

197. இதா³னி உதா³ஹரணமாஹரதி **“பி⁴ங்கா³னி”**ச்சாதி³னா. இமானி **பி⁴ங்கா³னி** ப⁴மரா ந ப⁴வந்தி, கிஞ்சரஹி சக்கூ²னி. அம்பு³ஜங் ந இத³ங் பது³மங் ந ஹோதி, கிந்து முக²மேவாதி. ஈதி³ஸீ ஸா உபமா **ஸுப்³யத்தஸதி³ஸத்தேன** ஸுபாகடேன பி⁴ங்க³லோசனானங் அம்பு³ஜமுகா²னஞ்ச துல்யபா⁴வேன ஸரூபோபமா நாம ஹோதி. எத்த² ஸமாஸபச்சயஇவாதி³ஸத்³த³பயோகா³பா⁴வேபி “பி⁴ங்கா³னேமானி சக்கூ²னி”ச்சாதி³னா சக்கு²முகே²ஸு பி⁴ங்க³அம்பு³ஜந்தி விபரீதபவத்தபு³த்³தி⁴ங் படிஸேதெ⁴த்வா சக்கு²முக²விதா⁴னதோ சஞ்சலத்தகந்திமத்தாதீ³ஸு ஸுப்³யத்தங் துல்யத்தங் வினா சக்கு²முகே²ஸு பி⁴ங்க³ம்பு³ஜபு³த்³தி⁴ங் கீதி³ஸமுப்பஜ்ஜதீதி அஞ்ஞதா²னுபபத்திலக்க²ணஸாமத்தி²யா உபமானபூ⁴தானங் பி⁴ங்க³ம்பு³ஜானங் உபமெய்யபூ⁴தானங் சக்கு²முகா²னஞ்ச ஸதி³ஸத்தங் ஞாயதி. ஸுட்டு² ப்³யத்தங் பாகடந்தி ச, தஞ்ச தங் ஸதி³ஸத்தஞ்சாதி ச, ஸமானங் ரூபங் ஸபா⁴வோ யஸ்ஸா உபமாயாதி ச, ஸா ச ஸா உபமா சாதி ச வாக்யங்.

198. மயேவ முக²ஸோபா⁴'ஸ்ஸே-த்யல'மிந்து³ விகத்த²னா;
யதோ'ம்பு³ஜேபிஸா'த்தீ²தி, பரிகப்போபமா அயங்.

198. “**மயேவி**”ச்சாதி³. **இந்து³** சந்த³, **அஸ்ஸ** முனினோ **முக²ஸோபா**ோ⁴ வத³னஜுதி **மயேவ**, நாஞ்ஞுத்ராதி ஏவரூபா **விகத்த²னா** அத்த²பஸங்ஸனேன **அல**மிதி படிஸேதோ⁴. கிமிதி? **யதோ** யஸ்மா காரணா ஸா முக²ஸோபா⁴ அம்பு³ஜேபி ந கேவலமிந்து³ம்ஹி **அத்தி²**, நோ நத்தீ²தி அஸதோபி ததா² விகத்த²னஸ்ஸ பரிகப்பனதோ வத³னமிந்து³னோபமீயதீதி ஏவரூபா அயங் பரிகப்போபமா.

198. “**மயே**”ச்சாதி³. ஹே இந்து³ **அஸ்ஸ** இமஸ்ஸ லோகஸாமினோ **முக²ஸோபா**ோ⁴ வத³னகந்தி ஏககே மயி ஏவ, ஈதி³ஸீ விகத்த²னா அத்தஸிலாகே⁴ன **அலங்** நிப்பயோஜனங். கஸ்மாதி சே? யதோ **ஸா** முக²ஸோபா⁴ அம்பு³ஜேபி அத்தி², தஸ்மாதி. **இதி** ஈதி³ஸா அயங் உபமா பரிகப்போபமா நாம ஹோதி. **யதோ**தி அனியமனித்³தி³ட்ட²காரணங் பன அம்பு³ஜேபி ஸா அத்தீ²தி த³ஸ்ஸியமானங் பது³மேபி தஸ்ஸ அத்தி²த்தமேவ. பரிகப்பனாய வுத்தா உபமாதி விக்³க³ஹோ. இத⁴ சந்த³ஸ்ஸ அவிஜ்ஜமானவிகத்த²னஸ்ஸ விஜ்ஜமானத்தேன பரிகப்பனதோ ஸத⁴ம்மஜோதகஸத்³த³ந்தரே அஸதிபி உபமானபூ⁴தஇந்து³னோ ச உபமெய்யபூ⁴தமுக²ஸ்ஸ ச ஸதி³ஸத்தங் இமேஸங் த்³வின்னங் ஸதி³ஸத்தங் வினா வத்துனோ தாதி³ஸகப்பனா கத²ங் ஹோதீதி இமாய அத்த²ஸத்தியா க³ம்யதே.

199. **கிங் வா’ம்பு³ஜ’ந்தோப⁴ந்தாலி,**
கிங் லோலனயனங் முக²ங்;
மம தோ³லாயதே சித்த-
மிச்ச’யங் ஸங்ஸயோபமா.

199. “**கிங் வா**”இச்சாதி³. அந்தோ ப⁴ந்தா அலீ ப⁴மரா யஸ்மிங், தமீதி³ஸமம்பு³ஜங் கிங் வா. லோலானி சபலானி நயனானி யஸ்மிங், தாதி³ஸங் வா. ஜின தவேத³ங் முக²ங் கிந்தி மம சித்தங் **தோ³லாயதே** தோ³லேவாசரதி. ஏவங் பக்க²த்³வயபரிக்³க³ஹேன ஸங்ஸயதீதி அத்தோ². **இச்சய**மீதி³ஸீ ஸங்ஸயவேஸேன அம்பு³ஜமுகா²னமோபமாவக³மா ஸங்ஸயோபமா.

199. “**கிங் வா’ம்பு³ஜே**”ச்சாதி³. **அந்தோப⁴ந்தாலி** அப்³ப⁴ந்தரே ப⁴மமானப⁴மரவந்தங் அம்பு³ஜங் கிங் வா, துய்ஹங் **லோலனயனங்** சஞ்சலனெத்தங் முக²ங் கிங் வாதி மம சித்தங் **தோ³லாயதே** உப⁴யஸம்ப⁴மஜனநதோ தோ³லா விய ஹோதி. **இதி அயங்** ஏவரூபா உபமா **ஸங்ஸயோபமா** த்³வின்னங் ஸதி³ஸத்தஸ்ஸ ஸங்ஸயேன பகாஸிதத்தா ஸங்ஸயோபமா நாம ஹோதி. அந்தோ ப⁴ந்தா அலீ யஸ்மிந்தி ச, லோலானி நயனானி யஸ்மிந்தி ச, தோ³லா விய ஆசரதீதி ச, ஸங்ஸயேன வுத்தா உபமாதி ச விக்³க³ஹோ. இஹாபி ஸத⁴ம்மபகாஸகே ஸத்³த³ந்தரே அஸதிபி

யதா²வுத்தவிஸேஸனத்³வயேன விஸிட்டா²னங் த்³வின்னங் அம்பு³ஜமுகா²னங் ஸங்ஸயனிமித்தே துல்யத்தே அஸதி கத²ங் ஸங்ஸயோ உப்பஜ்ஜதீதி இமினா ஸாமத்தி²யேனேவ துல்யத⁴ம்மஸம்ப³ந்தோ⁴ க³ம்யதே.

200. **கிஞ்சி வத்து²ங் பத³ஸ்ஸெத்வா,**
ஸத⁴ம்மஸ்ஸா'பி⁴தா⁴னதோ;
ஸாம்யப்பதீதிஸப்³பா⁴வா,
பதிவத்தூ²பமா யதா².

200. "**கிஞ்சி**"இச்சாதி³. **கிஞ்சி வத்து²**மிச்சி²தங் ஸம்பு³த்³தா⁴தி³கங் உபத³ஸ்ஸெத்வா **ஸத⁴ம்மஸ்ஸ** தேன வத்து²னா கேனசி ஆகாரேன ஸதி³ஸஸ்ஸ அஞ்ஞஸ்ஸ வத்து²னோ அபி⁴தா⁴னதோ **ஸாம்யஸ்ஸ** தேஸங் த்³வின்னங் ஸதி³ஸத்தஸ்ஸ **பதீதியா** அவஸாயஸ்ஸ **ஸம்பா⁴வா** விஜ்ஜமானத்தேன பதிவத்தூ²பமா வுச்சதே. பதிவத்து²னா ததா²விதே⁴னாதி⁴க³தஸ்ஸ வத்து²னோ துல்யதா படிபாதி³தா. **யதே²**த்யுதா³ஹரதி.

200. "**கிஞ்சி**"ச்சாதி³. **கிஞ்சி வத்து²**மிச்சி²தங் ஜினாதி³கிஞ்சிபத³த்த²ங் **உபத³ஸ்ஸெத்வா** பட²மங் நித³ஸ்ஸெத்வா **ஸத⁴ம்மஸ்ஸ** படிபாத³னீயஅத்தே²ன ஸஹ கிஞ்சி ஆகாரேன ஸதி³ஸபா⁴வஸ்ஸ கஸ்ஸசி வத்து²னோ **அபி⁴தா⁴னதோ** கத²னதோ **ஸாம்யப்பதீதிஸப்³பா⁴வா** ஸதி³ஸதாஸம்ப³ந்தி⁴னோ பரிஜானநஸ்ஸ விஜ்ஜமானத்தா **பதிவத்தூ²பமா** வத்து²னோ உபட்டி²தஸ்ஸ ஜினாதி³பத³த்த²ஸ்ஸ துல்யத்த²பகாஸனதோ நாமேன பதிவத்தூ²பமா நாம. ஸமானோ த⁴ம்மோ யஸ்ஸ வா பாரிஜாதாதி³னோ இதி ச, ஸமானானங் துல்யானங் உபமானோபமெய்யானங் பா⁴வோதி ச, ஸாம்யஸ்ஸ பதீதி ச, ஸாம்யப்பதீதியா ஸப்³பா⁴வோதி ச, பதிவத்து²னா வுத்தா உபமாதி ச வாக்யங். **யதா²**தி உதா³ஹரதி.

201. **ஜனேஸு ஜாயமானேஸு,**
நே'கோபி ஜினஸாதி³ஸோ;
து³தியோ நனு நத்தே²வ,
பாரிஜாதஸ்ஸ பாத³போ.

201. "**ஜனேஸு**"ச்சாதி³. ஜாயமானேஸு ஜனேஸு மஜ்ஜே² ஏகோபி ஜனோ கு³ணவா **ஜினஸாதி³ஸோ** ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴ஸமானோ ந விஜ்ஜதீத்யேகங் தாவ வத்து² உபத³ஸ்ஸிதங், **து³தியோ** இச்சாதி³ பதிவத்தூ²பமத³ஸ்ஸனங், **நனூ**த்யனுமதியங், **பாரிஜாதஸ்ஸ** தி³ப்³ப³ருக்க²விஸேஸஸ்ஸ **து³தியோ** ஸமானோ பாத³போ நத்தே²வ. பாரிஜாதோயேவ ருக்க²ஜாதீஸு உத்தமோ, ததா² ஜினோ ஜனேஸூதி.

201. “**ஜனேஸு**”ச்சாதி³. ஜாயமானேஸு ஜனேஸு ஏகோபி **ஜினஸாதி³ஸோ** ஸம்பு³த்³த⁴ஸதி³ஸோ நத்தி², **பாரிஜாதஸ்ஸ** ருக்க²ஸ்ஸ **து³தியோ** தேன ஸமோ து³தியோ **பாத³போ** ருக்கோ² நத்தி² ஏவ நனு, **நனூ**தி அனுஞ்ஞாயங். தேன ஸப்³ப³ஞ்ஞுனோ அஞ்ஞேன அதுல்யபா⁴வங் அனுஜானாதி. இஹ பாரிஜாதருக்க²ஸ்ஸ அஞ்ஞேஹி ருக்கே²ஹி உத்தமத்தஞ்ச பு³த்³த⁴ஸ்ஸ அஞ்ஞேஸு ஸத்தேஸு உத்தமத்தஞ்சாதி இத³ங் த்³வயங் உபமானோபமெய்யபூ⁴தானங் த்³வின்னங் வத்தூ²னங் ஸாம்யங் நாம, ஏதங் ஸாம்யங் வுத்தத்த²ஸ்ஸ ஸமத்த²னவஸேன பதிவத்து²பூ⁴தபாரிஜாதஸ்ஸ ருக்கே²ஹி அஸமானத்தகத²னேனேவ ஜோதிதங் ஹோதி.

202. **வாக்யத்தே²னேவ வாக்யத்தோ²,**
யதி³ கொச்யு’பமீயதே;
இவயுத்தவியுத்தத்தா,
ஸா வாக்யத்தோ²பமா த்³விதா⁴.

202. வாக்யத்த²விஸயோபமங் த³ஸ்ஸேதி “**வாக்யத்தே²னேவி**”ச்சாதி³னா. **வாக்யத்தோ²** க்ரியாகாரகஸம்ப³ந்த⁴விஸேஸோ, தேனேவ, ந பத³த்த²மத்தேன **வாக்யத்தோ²** வுத்தலக்க²ணோ **கோசி** வத்துமிச்சி²தோ கோசி யதி³ **உபமீயதே** ஸதி³ஸோ கத்²யதே, ஸா வாக்யத்தோ²பமா த்³விதா⁴ பி⁴ஜ்ஜதே. கத²ங்? யுத்தா ச வியுத்தா ச **யுத்தவியுத்தா, இவேன** அத்த²னித்³தே³ஸோயங் யுத்தவியுத்தா உபமா, தஸ்ஸா பா⁴வா காரணா த்³விதா⁴தி அதி⁴கதங்.

202. இதா³னி வாக்யத்த²விஸயோபமங் த³ஸ்ஸேதி “**வாக்யத்தே²**”ச்சாதி³னா. **வாக்யத்தே²னேவ** க்ரியாகாரகஸம்ப³ந்த⁴விஸேஸஸங்க²தஸமுதா³யபூ⁴தேன வாக்யத்தே²ன **கோசி** வத்துமிச்சி²தோ யோ கோசி **வாக்யத்தோ²** வுத்தலக்க²ணோ யதி³ **உபமீயதே** ஸதி³ஸபா⁴வேன கதீ²யதே, **ஸா** உபமா **வாக்யத்தோ²பமா** நாம ஹோதி. **இவயுத்தவியுத்தத்தா** இவயுத்தவியுத்தவஸேன **த்³விதா⁴** த்³விப்பகாரா. எத்த² “இவா”தி **இவா**தீ³னமத்த²ஸ்ஸ க³ஹிதத்தா **இவஸத்³தோ³**பி தப்பரியாயஸத்³தா³பி க³ய்ஹந்தே.

இவயுத்த

203. **ஜினோ ஸங்க்லேஸதத்தானங்,**
ஆவிபூ⁴தோ ஜனான’யங்;
க⁴ம்மஸந்தாபதத்தானங்,
க⁴ம்மகாலே’ம்பு³தோ³ வியா.

203. உதா³ஹரதி “**ஜினோ**”இச்சாதி³. ஸங்க்லேஸேஹி த³ஸவிதே⁴ஹி **தத்தானங்** ஸந்தாபங் அனுப்பத்தானங் ஜனானங் அயங் **ஜினோ** ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴ **ஆவிபூ⁴தோ** கதகிச்சத்தா ஸம்மாஸம்போ³தா⁴தி⁴க³மேன லோகே பாதுபூ⁴தோ. ஏகங் தாவ வாக்யமுபமெய்யபூ⁴தங். கிமிவெத்யாஹ “**க⁴ம்மே**”ச்சாதி³. க⁴ம்மஸந்தாபேன தத்தானங் ஜனானங் **க⁴ம்மகாலே** கி³ம்ஹானஸமயே **அம்பு³தோ³** மேகோ⁴ வியாதி து³தியவாக்யமுபமானபூ⁴தமித்யயமிவயுத்தா வாக்யத்தோ²பமா. எத்த² புப்³பு³த்தரவாக்யத்தா²னங் விஸெஸ்யவிஸேஸனபா⁴வோ ஏகவாக்யத்த²த்தாவ வேதி³தப்³போ³. ஏவமுபரிபி.

203. உதா³ஹரதி “**ஜினோ**”ச்சாதி³னா. **அயங் ஜினோ** ஏஸோ ஜிதபஞ்சமாரோ ஸத்தா² **ஸங்க்லேஸதத்தானங்** அனேகப்பகார கிலேஸஸந்தாபதத்தானங் ஜனானங் **ஆவிபூ⁴தோ** கதகிச்சோ ஹுத்வா ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணாதி⁴க³மேன லோகே உபட்டி²தோ. கேன ஸந்தத்தஸ்ஸ கஸ்ஸசி கிமிவேதி சே? க⁴ம்மஸந்தாபதத்தானங் ஜனானங் **க⁴ம்மகாலே** கி³ம்ஹஸமயே **அம்பு³தோ³விய** மேகோ⁴ இவ. இஹ உத்தரவாக்யத்தோ² பே⁴த³கத்தா விஸேஸனங் ஹோதி, புப்³ப³வாக்யத்தோ² பன பெ⁴த்³யத்தா விஸெஸ்யோ ஹோதி. ஏவங் வாக்யபே⁴தே³ ஸதிபி வாக்யத்தோ² ஏகோவேதி த³ட்ட²ப்³போ³. ஏவமுத்தரத்ராபி. உத்தரவாக்யே இவஸத்³தோ³ தஸ்மிங்யேவ கு³ணகு³ணீபத³த்தா²னங் ஸதி³ஸத்தங் தீ³பேதி, புப்³ப³வாக்யே கு³ணகு³ணீனங் ஸதி³ஸத்தங் பன உத்தரவாக்யத்த²ஸ்ஸ புப்³ப³வாக்யேன ஸமானத்தங் வினா அஞ்ஞதா²னுபபத்தியா ஞாயதி. ஸங்க்லேஸேஹி தத்தாதி ச, க⁴ம்மோ ஏவ ஸந்தாபோதி ச, தேன தத்தாதி ச, க⁴ம்மோ ஏவ காலோதி ச வாக்யங்.

இவவியுத்த

204. **முனிந்தா³னந’மாபா⁴தி, விலாஸேகமனோஹரங்;**
உத்³த⁴ங் ஸமுக்³க³தஸ்ஸாபி, கிங் தே சந்த³ விஜம்ப⁴னா.

204. து³தியமாஹ “**முனிந்த³**”இச்சாதி³னா. விலாஸேன **ஏகம**துல்யங் மனோஹரங் து³தியஸ்ஸ தாதி³ஸஸ்ஸாபா⁴வதோ முனிந்தா³னநங் **ஆபா⁴தி** அதிஸயேன ஸோப⁴தேதி ஏகங் தாவ வாக்யமுபமெய்யபூ⁴தங். போ⁴ **சந்த³ உத்³த⁴ங்** க³க³னதலங் **ஸமுக்³க³தஸ்ஸாபி** அப்³பு⁴ட்டி²தஸ்ஸாபி **தே** தவ **விஜம்ப⁴னா** ஸாஹங்காரபரிப்³ப⁴மனேன **கிங் பயோஜனங்** ந கிஞ்பி, தங்ஸதி³ஸஸோபா⁴ஸம்பத்தியாபா⁴வதோ. அஸதி³ஸத்தங் முனிந்தா³னநஸ்ஸ தஸ்ஸ தேதோபி உத்³த⁴முக்³க³ச்ச²தோ விலாஸமத்தமேவ [பியாஸமத்தமேவ (க.)] ப²லஸம்ப⁴வதோதி து³தியவாக்யமுபமானபூ⁴தங். ததா² ஹெத்த² ஸப்³ப³தா² ஸதி³ஸதாபதீதியா கரியமானானமுக்³க³மனவிஜம்ப⁴னானங் படிக்கே²பேன கத²ஞ்சிபி

முக²சந்தா³னங் ஸாத⁴ம்மபதீதி உபமாவக³மோதி அயமிவவியுத்தவாக்யத்தோ²பமா.

204. இதா³னி இவவியுத்தவாக்யத்தோ²பமங்யேவ உதா³ஹரதி "**முனிந்தா³னநி**"ச்சாதி³னா. **விலாஸேகமனோஹரங்** லீலாய அதுல்யங் ததோயேவ மனோஹரங் **முனிந்தா³னநங்** ஸப்³ப³ஞ்ஞுனோ வத³னங் **ஆபா⁴தி** அதிதி³ப்³ப³தி, தஸ்மா ஹே **சந்த³ உத்³த⁴ங்** உச்சங் நப⁴ங் ஸமுக்³க³தஸ்ஸாபி **தே** துய்ஹங் **விஜம்ப⁴னா** அஹங்காரேன பரிப்³ப⁴மனேன கிங் பயோஜனங். இஹ புப்³ப³வாக்யத்த²ஸ்ஸ உத்தரவாக்யத்தோ² இவவியுத்தோபமா நாம ஹோதி. ததா² ஹி "ஸப்³ப³தா² முகே²ன ஸதி³ஸோ ப⁴வாமீ"தி மானங் கரொந்தஸ்ஸ சந்த³ஸ்ஸ க³க³னதலாரோஹோபி விஜம்ப⁴னஞ்சேதி இமேஸங் த்³வின்னங் படிக்கே²பேன முக²சந்தா³னங் விலாஸேகமனோஹரத்தங் கந்திமத்தஸங்கா²தஸதி³ஸத்தங் இவாதீ³னமபா⁴வேபி விஞ்ஞாயதீதி கத்வா உத்தரவாக்யத்தோ² புப்³ப³வாக்யத்த²ஸ்ஸ உபமா ச விஸேஸனஞ்ச ஹோதி. விலாஸேன ஏகமதுல்யந்தி ச, தஞ்ச தங் மனோஹரஞ்சாதி ச விக்³க³ஹோ. **அபிஸத்³தோ³** ஸம்பா⁴வனத்தோ².

205. **ஸமுப்³பே³ஜேதி தீ⁴மந்தங், பி⁴ன்னலிங்கா³தி³கங் து யங்;**
உபமாதூ³ஸனாயா'ல-மேதங் கத்த²சி தங் யதா².

205. தோ³ஸபரிச்சே²தே³ து³ட்டா²லங்கதீதிமுபமாலங்காரதூ³ஸனங் த³ஸ்ஸேதுமாஹ "**ஸமுப்³பே³ஜேதி**"ச்சாதி³. யங் பி⁴ன்னலிங்கா³தி³கங் து, **ஆதி³**ஸத்³தே³ன பி⁴ன்னவசனஹீனதாஅதி⁴கதாதீ³னங் பரிக்³க³ஹோ. **து**ஸத்³தோ³ அத்த²ஜோதகோ, ததா²பீதி அத்தோ². **தீ⁴மந்தங்** மேதா⁴விங் **ஸமுப்³பே³ஜேதி** ந பீணேதி, **ஏதங்** பி⁴ன்னலிங்க³தி³கங் **கத்த²சி** ந ஸப்³ப³த்த² **உபமாதூ³ஸனாய** விரோத⁴த்த²ங் **அலங்** ஸமத்த²ங். **"தங் யதே²"**தி உதா³ஹரதி.

205. தோ³ஸபரிச்சே²தே³ தோ³ஸானமனுத்³தே³ஸாவஸானே நித்³தி³ட்டா²ய து³ட்டா²லங்கதியா த³ஸ்ஸேதப்³ப³உதா³ஹரணே -

> "து³ட்டா²லங்கரணங் தேதங், யத்தா²லங்காரதூ³ஸனங்;
> தஸ்ஸாலங்காரனித்³தே³ஸே, ரூபமாவிப⁴விஸ்ஸதீ"தி.

கதபடிஞ்ஞானுஸாரேன இதா³னி த³ஸ்ஸேதுமாஹ "**ஸமுப்³பே³ஜேதி**"ச்சாதி³. **யங் பி⁴ன்னலிங்கா³தி³கங் து** வக்க²மானங் யங் பி⁴ன்னலிங்க³வசனாதி³கங் பன **தீ⁴மந்தங்** பஞ்ஞவந்தங் கவிங் **ஸமுப்³பே³ஜேதி** "ஏவங் நாம வத்தப்³ப³ங் ஸியா"தி உப்³பே³க³ங் ஜனேதி, **ஏதங்** பி⁴ன்னலிங்கா³தி³கங் **உபமாதூ³ஸனாய** யதா²வுத்தஉபமாவினாஸனத்த²ங் **கத்த²சி** "இத்தீ²வாயங் ஜனோ

யாதி”இச்சாதி³வத்தப்³ப³விஸயதோ அஞ்ஞுத்த² **அலங்** ஸமத்த²ங். “**தங் யதா²**”தி உதா³ஹரதி. பி◌⁴ன்னங் விஸதி³ஸஞ்ச தங் லிங்க³ஞ்சேதி ச, தங் ஆதி³ யஸ்ஸ விஸதி³ஸவசனாதி³னோதி ச, உபமாய தூ³ஸனமிதி ச வாக்யங்.

206. ஹங்ஸீவா’யங் ஸஸீ பி◌⁴ன்ன-
லிங்கா³’காஸங் ஸரானிவ;
விஜாதிவசனா ஹீனா,
ஸா’வ ப◌⁴த்தோ ப◌⁴டோ’தி◌⁴பே.

206. “**ஹங்ஸீவாய**”ந்தி அயங் **ஸஸீ** சந்தோ³ **ஹங்ஸீவ** ஹங்ஸீஸதி³ஸோ. **பி◌⁴ன்னலிங்கா³** பி◌⁴ன்னலிங்கோ³பமா. “ஆகாஸங் ஸரானிவா”தி **விஜாதிவசனா** விஸதி³ஸவசனோபமா. “ப◌⁴டோ **அதி◌⁴பே** ஸாமினி ஸாவ ப◌⁴த்தோ”தி **ஹீனா** ஹீனோபமா குக்குரஸ்ஸ ஹீனேன ஜாத்யாதி³னா அதி◌⁴கஸ்ஸ உபமிதத்தா.

206. “**ஹங்ஸி**”ச்சாதி³. அயங் **ஸஸீ** சந்தோ³ **ஹங்ஸீ இவ** ஹங்ஸிதே◌⁴னுாவ ஹோதி. இச்சாதி³கோபமா **பி◌⁴ன்னலிங்கா³** உபமெய்யதோ பி◌⁴ன்னலிங்க³த்தா பி◌⁴ன்னலிங்கோ³பமா நாம ஹோதி. **ஆகாஸங்** நப◌⁴ங் ஸரானிவாதி அயங் **விஜாதிவசனா** உபமெய்யேன விஸதி³ஸவசனத்தா விஜாதிவசனோபமா நாம ஹோதி. **அதி◌⁴பே** ஸாமினி **ப◌⁴டோ** ஸேவகோ **ஸாவ** ஸுனகோ² இவ ப◌⁴த்தோதி அயங் **ஹீனா** ஜாதிஹீனேன ஸுனகே²ன உத்தமஸ்ஸ புரிஸஸ்ஸ உபமிதத்தா ஹீனோபமா நாம ஹோதி. பி◌⁴ன்னங் லிங்க³மேதிஸ்ஸாதி ச, விவிதா◌⁴ ஜாதி ஸபா◌⁴வோ அஸ்ஸேதி ச, விஜாதி வசனங் அஸ்ஸா உபமாயாதி ச விக்³க³ஹோ.

207. க²ஜ்ஜோதோ பா◌⁴னுமாலீவ,
விபா◌⁴தீத்யதி◌⁴கோபமா;
அபு²ட்ட²த்தா² ப³லம்போ◌⁴தி◌⁴,
ஸாக³ரோ விய ஸங்கு²பி◌⁴.

207. “**க²ஜ்ஜோதோ**”இச்சாதி³. க²ஜ்ஜோதோ **பா◌⁴னுமாலீவ** ஸூரியோ விய விபா◌⁴தீத்ய**தி◌⁴கோபமா** அதி◌⁴கேன ஹீனஸ்ஸ உபமிதத்தா. **ப³லம்போ◌⁴தி◌⁴** ஸேனாஸாக³ரோ ஸாக³ரோ விய ஸங்கு²பீ◌⁴தி அபு²ட்ட²த்தோ²பமா “ப³லம்போ◌⁴தீ◌⁴”தி ரூபகேன ஸேனாய மஹந்தத்தாவக³மதோ புன “ஸாக³ரோ வியா”தி உபமாய கஸ்ஸசி விஸேஸத்த²ஸ்ஸ அஸங்பு²ட்ட²த்தா.

207. “**க²ஜ்ஜோதோ**”ச்சாதி³. “க²ஜ்ஜோதோ பா◌⁴னுமாலீவ விபா◌⁴தீ”தி அயங் **அதி◌⁴கோபமா** அதி◌⁴காய உபமாய உபமிதத்தா அதி◌⁴கோபமா நாம ஹோதி.

“**ப³லம்போ⁴தி⁴** ஸேனாஸமுத்³தோ³ ஸாக³ரோ விய ஸங்கு²பீ⁴”தி அயங் **அபு²ட்ட²த்தா²** ஸேனாய மஹத்தங் “ப³லம்போ⁴தீ⁴”தி திரோபூ⁴தஉபமாயேவ அவக³தங், தஸ்மா புன “ஸாக³ரோ வியா”தி உபமாய பு²ஸிதப்³ப³த்த²ஸ்ஸாபா⁴வா அபு²ட்ட²த்தோ²பமா நாம ஹோதி. அபு²ட்டோ² அத்தோ² ஏதிஸ்ஸாதி ச, ப³லங் ஏவ அம்போ⁴தீ⁴தி ச வாக்யங்.

208. **சந்தே³ கலங்கோ பி⁴ங்கோ³வே-**
த்யு’பமாபெக்கி²னீ அயங்;
க²ண்டி³தா கேரவாகாரோ,
ஸகலங்கோ நிஸாகரோ.

208. “**சந்தே³**”இச்சாதி³. கலங்கோ பி⁴ங்கோ³ வியாத்யயமுபமா “சந்தே³ குஸுமக³ச்ச²ஸதி³ஸே” இத்யுபமந்தரமபெக்க²தேதி யதோ சந்தே³ பி⁴ங்கோ³ ந ஸம்ப⁴வதி, புப்ப²க³ச்சே² து ஸம்ப⁴வதீதி அயமுபமா உபமாபெக்கி²னீ. **ஸகலங்கோ** ஸஸலக்க²ணோ **நிஸாகரோ** சந்தோ³ **கேரவாகாரோ** குமுத³ஸன்னிபோ⁴தி க²ண்டி³தோபமா கேரவஸ்ஸ அந்தோகண்ஹத்தங் படிபாதே³துங் “ஸபி⁴ங்க³கேரவாகாரோ”தி வத்தப்³ப³த்தா.

208. “**சந்தே³**”ச்சாதி³. “சந்தே³ கலங்கோ பி⁴ங்கோ³ இவா”தி அயங் **உபமாபெக்கி²னீ** சந்த³ஸ்ஸஉபமாபூ⁴தபுப்ப²க³ச்ச²காதி³அபெக்க²னதோ உபமாபெக்கி²னீ நாம ஹோதி. சந்தே³ பி⁴ங்க³பவத்தியா அபா⁴வதோ தஸ்ஸ விஸயபூ⁴தபுப்ப²க³ச்ச²காதி³ சந்த³ஸ்ஸ உபமத்தேன க³ஹெத்வா அவுத்தத்தா து³ட்டா²தி அதி⁴ப்பாயோ. **ஸகலங்கோ** கலங்கஸஹிதோ **நிஸாகரோ** சந்தோ³ **கேரவாகாரோ** குமுத³ஸதி³ஸோதி அயங் **க²ண்டி³தா** சந்த³க³தங் கண்ஹத்தங் பகாஸேதுங் “ஸபி⁴ங்க³கேரவாகாரோ”தி வத்தப்³பே³ பி⁴ங்கோ³பமாபா⁴வஸ்ஸ க²ண்டி³தத்தா க²ண்டி³தோபமா நாம ஹோதி. உபமங் அபெக்க²தீதி ச, க²ண்ட³ங் இதா க³தாதி ச, க²ண்டே³ன இதா யுத்தா வாதி ச, கேரவஸ்ஸாகாரோ அஸ்ஸேதி ச, ஸஹ கலங்கேன வத்ததீதி ச வாக்யங்.

209. **இச்சேவமாதி³ரூபேஸு, ப⁴வந்தி விக³தாத³ரா;**
கரொந்தி சா’த³ரங் தீ⁴ரா, பயோகே³ க்வசிதே³வ து.

209. வுத்தங் நிக³மேதி “**இச்சேவ**”மாதி³னா. **ரூபேஸு** பயோகே³ஸு. விக³தோ அபக³தோ ஆத³ரோ ஸம்பா⁴வனா யேஸங் ததா² ப⁴வந்தி. கிங் பி⁴ன்னலிங்காதி³கங் நியமேனானாத³ரணீயமேவ, அனியமேனேதி [நியமேனேதி (க.)] சே க³ய்ஹூபக³ம்பி அத்தீ²தி ஆஹ “கரொந்தி”ச்சாதி³ங். க்வசிதே³வ து பயோகே³ **தீ⁴ரா** கவயோ ஆத³ரங் கரொந்தி சாதி. **ச**ஸத்³தோ³ வத்தப்³ப³ந்தரத்த²ங் ஸமுச்சினோதி.

209. “**இச்சே**”ச்சாதி³. **இதி** அனந்தரங் நித்³தி³ட்டே²ஸு **ஏவமாதி³ரூபேஸு** பயோகே³ஸு தீ◌⁴ரா விக³தாத³ரா ப◌⁴வந்தி. இமேயேவ தீ◌⁴ரா க்வசிதே³வ து பயோகே³ பி◌⁴ன்னலிங்கா³தி³கே ஆத³ரங் கரொந்தி ச. இதி ஏவங் அயங் பகாரோ ஆதி³ யேஸமிதி ச, தானி ச தானி ரூபானி சேதி ச, விக³தோ ஆத³ரோ யேஸமிதி ச விக்³க³ஹோ. **சஸத்³தோ³** வாக்யந்தரஸமுச்சயே. தஸ்மா விக³தாத³ரத்தே²ன அஞ்ஞமாத³ரகரணங் வுச்சமானகதா²ஸந்ததிங் ஆகட்³ட◌⁴தி.

210. **இத்தீ²வா’யங் ஜனோ யாதி,**
வத³த்யேஸா புமா விய;
பியோ பாணா இவா’யங் மே,
விஜ்ஜா த◌⁴னமிவ’ச்சிதா.

210. உதா³ஹரதி “**இத்தி²**”ச்சாதி³. அயங் ஜனோ இத்தீ²வ யாதி க்ரியானுவத்திதோ. **ஏஸா** இத்தீ² **புமாவ** புரிஸோ விய வத³தி தாதி³ஸஸ்ஸ பாக³ப்³பி◌⁴யயோக³தோ. எத்த² லிங்க³னானத்தமுபமானோபமெய்யானங். **அய**மிச்சி²தோ கோசி மே பாணா இவ **பியோ** இட்டோ², **விஜ்ஜா** ப்³யாகரணாத³யோ த◌⁴னமிவ **அச்சிதா** ராஸிகதாதி வசனபே◌⁴தோ³.

210. இதா³னி பி◌⁴ன்னலிங்கா³னங் க³ஹேதப்³ப³விஸயங் த³ஸ்ஸேதி “**இத்தீ²வா’ய**”மிச்சாதி³னா. அயங் ஜனோ **இத்தீ²வ** அவிஸத³க³மனேன மஹிலா விய யாதி. **ஏஸா** இத்தீ² **புமா விய** தாதி³ஸபாக³ப்³பி◌⁴யயுத்தத்தா புரிஸோ விய வத³தீதி. இஹ த்³வின்னங் உபமானோபமெய்யானங் லிங்க³பே◌⁴தே³ ஸதிபி கவயோ ஆத³ரங் கரொந்தி. **அயங்** புரிஸோ **மே** மம **பாணா இவ** [பாணா இவ ஜீவோ இவ (க.)] ஆயவோவ பியோ. **அச்சிதா** ஸஞ்சிதா **விஜ்ஜா** ப்³யாகரணனிக◌⁴ண்டுஆத³யோ த◌⁴னமிவ ஹொந்தீதி. எத்த² உபமானோபமெய்யானங் வசனதோ விஸேஸத்தே ஸதிபி இட்ட²மேவ.

211. **ப◌⁴வங் விய மஹீபால, தே³வராஜா விராஜதே;**
அல’மங்ஸுமதோ கச்ச²ங், தேஜஸா ரோஹிதுங் அயங்.

211. ஹீனாதி◌⁴கமுத்தமுதா³ஹரணமாஹ “**ப◌⁴வங் வியி**”ச்சாதி³. **மஹீபாலே**த்யாமந்தனங், தே³வராஜா ப◌⁴வங் விய விராஜதே. இதி ஹீனேனாபி ஹோதி. ஏவங்விதே◌⁴ ஸமுசிதே விஸயே லிங்க³வசனபே◌⁴தா³தி³கங் நோபமங் தூ³ஸேதீதி [த³ஸ்ஸேதீதி (க.)].

211. “**ப◌⁴வ**”மிச்சாதி³. **மஹீபால** போ◌⁴ ராஜ, **தே³வராஜா** ஸக்கோ தே³வராஜா ப◌⁴வங் விய விராஜதேதி. எத்த² ஸக்கமுபாதா³ய “ப◌⁴வங் வியா”தி ஹீனத்தேபி இட்ட²மேவ. **அயங்** ராஜா **அங்ஸுமதோ** ஸூரியஸ்ஸ **கச்ச²ங்** பத³விங் தேஜஸா **ஆரோஹிதுங்** பத்துங் **அலங்** ஸமத்தோ²தி. எத்த² தேஜஸா

அதி⁴கோபி ஸூரியோ உபமாபூ⁴தோ இட்டோ²வ, “கச்ச²ங் ஆரோஹிது”ந்தி **இவ**ஸத்³த³பரியாயோ. ஈதி³ஸங் பி⁴ன்னலிங்கா³தி³கோபமாதி³கங் உபமாதூ³ஸனங் ந கரோதி.

212. **உபமானோபமெய்யானங், அபே⁴த³ஸ்ஸ நிரூபனா;**
உபமேவ [உபமாவ (ஸீ॰ க॰)] **திரோபூ⁴த-பே⁴தா³ ரூபகமுச்சதே.**

212. ரூபகங் நிரூபயதி “**உபமானே**”ச்சாதி³னா. உபமானோபமெய்யானங் யதா²வுத்தானங் **அபே⁴த³ஸ்ஸ** நானத்தாபா⁴வஸ்ஸ **நிரூபனா** ஆரோபனேன உபமானோபமெய்யானமபே⁴த³ங் ரூபயதி த³ஸ்ஸேதீதி **ரூபக**முச்சதே. உபமானஸ்ஸ உபமானோபமெய்யானமபே⁴தா³ரோபனேன **திரோபூ⁴தோ** அபாகடோ **பே⁴தோ³** நானத்தங் யஸ்ஸாதி தாதி³ஸீ **உபமேவ** யதா²வுத்தலக்க²ணா **ரூபக**முச்சதே “ரூபக”ந்தி. “பத³ம்பு³ஜ”ந்தி எத்த² பத³மேவ அம்பு³ஜஸதி³ஸத்தா அம்பு³ஜங் ருப்யதே. இத்யுபமெய்யோபமானபூ⁴தானங் பத³ம்பு³ஜானமபே⁴தா³ரோபனேன உபமானோபமெய்யக³தஸாத⁴ம்மஸங்கா²தாயபி உபமாய பே⁴தோ³ விஜ்ஜமானோபி திரோஹிதோ. ந து ஆவிபூ⁴தோ [அப்³பு⁴தோ (க॰)] “பத³ங் அம்பு³ஜமிவே”தி. ஸா சோபமா ததா²விதா⁴ உபமானோபமெய்யானமபே⁴த³மாயாதி நாமாதி ரூபகமுச்சதேதி அதி⁴ப்பாயோ.

212. இதா³னி உத்³தி³ட்ட²க்கமேன ரூபகாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி “**உபமானோ**”ச்சாதி³னா. **உபமானோபமெய்யானங்** அனந்தரனித்³தி³ட்ட²உபமானோபமெய்யானங் **அபே⁴த³ஸ்ஸ** ஸபா⁴வதோ பே⁴தே³ ஸதிபி விபூ⁴தஸதி³ஸத்தங் நிஸ்ஸாய “ஸோ ஏஸோ, ஏஸோ ஸோ”தி வத்தாரேஹி பரிகப்பிதஸ்ஸ அபே⁴த³ஸ்ஸ **நிரூபனா** உபமானோபமெய்யபத³த்தே²ஸு பு³த்³தி⁴யா ஆரோபனங் நிஸ்ஸாய **திரோபூ⁴தபே⁴தா³** “பத³ங் அம்பு³ஜமிவா”தி ஏவங் பாகடனானத்தங் வினா “பத³ம்பு³ஜ”ந்தி திரோஹிதபே⁴தா³ **உபமேவ** பத³த்தா²னங் ஸாத⁴ம்மஸங்கா²தா உபமா ஏவ **ரூபகங்** இதி வுச்சதே. விபூ⁴தஸதி³ஸத்தங் நிஸ்ஸாய உபமானோபமெய்யவத்தூ²னி அபே⁴தே³ன க³ய்ஹந்தி. தேஸமபே⁴த³க்³க³ஹணேனேவ தே நிஸ்ஸாய பவத்தமானபி⁴ன்னஸாத⁴ம்மஸங்கா²தாய உபமாயபி பே⁴தோ³ திரோஹிதோ ஹோதி. ஏவங் திரோபூ⁴தனானத்தவந்தஸாத⁴ம்மஸங்கா²தா உபமா ஏவ வத்தூ²னமபே⁴த³ங் தீ³பேதீதி ரூபகங் நாம ஹோதீதி அதி⁴ப்பாயோ. திரோபூ⁴தோ பே⁴தோ³ யஸ்ஸேதி ச, அபே⁴த³ங் ரூபயதி பகாஸேதீதி ச வாக்யங்.

213. **அஸேஸவத்து²விஸயங், ஏகதே³ஸவிவத்தி ச;**
தங் த்³விதா⁴ புன பச்சேகங், ஸமாஸாதி³வஸா திதா⁴.

213. தஸ்ஸ பே◌⁴த³ங் நித்³தி³ஸதி “**அஸேஸ**”இச்சாதி³னா. அஸேஸவத்து² விஸயோ யஸ்ஸ தங் ததா²வித◌⁴ஞ்ச, **ஏகதே³ஸே** அவயவே விவத்ததீதி ஏகதே³ஸவிவத்தி சேதி தங் ரூபகங் த்³விதா◌⁴, புன **பச்சேகங்** விஸுங் விஸுங் **ஸமாஸாதி³வஸா** உபமானோபமெய்யானங் கதஸமாஸத்தா ஸமாஸரூபக அஸமாஸரூபக ஸமாஸாஸமாஸரூபகவஸேன திதா◌⁴ ஸியா.

213. “**அஸேஸி**”ச்சாதி³. **தங்** ரூபகங் அஸேஸவத்து²விஸயங் ஏகதே³ஸவிவத்தி சாதி த்³விதா◌⁴ ஹோதி, புன பச்சேகங் தங் த்³வயம்பி **ஸமாஸாதி³வஸா** ஸமாஸரூபகங் அஸமாஸரூபகங் ஸமாஸாஸமாஸரூபகஞ்சேதி இமேஸங் பே◌⁴தே³ன திதா◌⁴ ஹோதி. அஸேஸங் வத்து² விஸயோ அஸ்ஸேதி ச, ஏகதே³ஸே விவத்ததீதி ச, ஏகங் ஏகங் பதீதி ச, ஸமாஸோ ஸமாஸரூபகங் ஆதி³ யேஸமிதி ச, தேஸங் வஸோ பே◌⁴தோ³தி ச, தீஹி பகாரேஹீதி ச விக்³க³ஹோ.

அஸேஸவத்து²விஸயஸமாஸ

214. **அங்கு³லீத³லஸங்ஸோபி◌⁴ங், நக²தீ³தி◌⁴திகேஸரங்;**
ஸிரஸா ந பிளந்த◌⁴ந்தி, கே முனிந்த³பத³ம்பு³ஜங்.

214. உதா³ஹரதி “**அங்கு³லி**”ச்சாதி³. அங்கு³லீஹியேவ உபமானக³ம்மத்தா ஸினித்³த◌⁴தம்பா³ஹி **த³லேஹி** பத்தேஹி **ஸங்ஸோபி◌⁴ங்** அச்சந்தங் விரோசமானங் நகா²னங் **தீ³தி◌⁴தியோ** கிரணா ஏவ கேஸரானி யத்த² தாதி³ஸங் முனிந்த³ஸ்ஸ பத³மேவ அம்பு³ஜங் **ஸிரஸா** முத்³த◌⁴னா **கே** நாம ஜனா **ந பிளந்த◌⁴ந்தி** பஸாத◌⁴னவஸேன ந தா◌⁴ரெந்தீதி. இத³மஸேஸவத்து²விஸயங் ஸமாஸரூபகங் அங்கி³னோ பத³ஸ்ஸ அங்கா³னமங்கு³ல்யாதீ³னமஸேஸானங் ரூபனதோ. ஏவமுபரிபி யதா²யோக³ங்.

214. இதா³னி உதா³ஹரதி “**அங்கு³லி**”ச்சாதி³. **அங்கு³லீத³லஸங்ஸோபி◌⁴ங்** அங்கு³லிஸங்க²தேஹி பத்தேஹி ஸங்ஸோபி◌⁴ங் **நக²தீ³தி◌⁴திகேஸரங்** நக²ரங்ஸிஸங்க²தகேஸரங் முனிந்த³பத³ம்பு³ஜங் ஸிரஸா கே ந பிளந்த◌⁴ந்தி. விஸெஸ்யபூ◌⁴தங் சரணங் விஸேஸனபூ◌⁴தா அங்கு³லீ நக²தீ³தி◌⁴தி சேதி இமேஸங் உபமாபூ◌⁴தேஹி அம்பு³ஜத³லகேஸரேஹி அபே◌⁴த³கப்பனாய ஏகத்தங் க³ஹெத்வா ஸமாஸேனேவ நித்³தி³ட்ட²த்தா இத³ங் அஸேஸவத்து²விஸயஸமாஸரூபகங் நாம. அங்கு³லியோ ஏவ த³லானீதி ச, தேஹி ஸங்ஸோபீ◌⁴தி ச, நகே²ஸு தீ³தி◌⁴தியோதி ச, தா ஏவ கேஸரானி அஸ்ஸேதி ச வாக்யங்.

அஸேஸவத்து²விஸயஅஸமாஸ

215. **ரதனானி கு³ணா பூ◌⁴ரீ, கருணா ஸீதலங் ஜலங்;**

க³ம்பீ⁴ரத்தமகா³த⁴த்தங், பச்சக்கோ²’யங் ஜினோ’ம்பு³தி⁴.

215. “**ரதனானி**”இச்சாதி³. அயங் **ஜினோ** ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴, **பச்சக்கோ²** ந பரொக்கோ² அம்ஹாகங் **அம்பு³தி⁴** ஸாக³ரோ. கத²ங்? யே தஸ்ஸ **பூ⁴ரீ** ப³ஹவோ **கு³ணா** மெத்தாத³யோ, தே **ரதனானி** அதுல்யது³ல்லப⁴த³ஸ்ஸனாதி³ஸாத⁴ம்மேன. யா தஸ்ஸ கருணா, ஸா ஸீதலங் ஜலங் ஸகலஜனஸந்தாபாபஹரத்தஸாத⁴ம்மேன. யங் தஸ்ஸ **க³ம்பீ⁴ரத்த**மனுத்தானதா லாபா⁴தீ³ஸு, தங் **அகா³த⁴த்த**மகலலம்ப⁴ஸோ அம்பு³தி⁴ட்ட²தாஸாத⁴ம்மேனாதி இத³மஸேஸவத்து²விஸயங் அஸமாஸரூபகங்.

215. “**ரதனானி**”ச்சாதி³. அயங் ஜினோ அம்ஹாகங் பச்சக்கோ² **அம்பு³தி⁴** ஸாக³ரோ, ததா² ஹி தஸ்ஸ **பூ⁴ரீ கு³ணா** ஸீலஸமாதி⁴ஆத³யோ **ரதனானி** சித்தீகதாதி³ஸாத⁴ம்மதோ ரதனானேவ, **கருணா** அனஞ்ஞஸாதா⁴ரணகருணா **ஸீதலங் ஜலங்** ஸந்தாபவினோத³னஸாத⁴ம்மேன ஸீதலஜலமேவ ஹோதி, **க³ம்பீ⁴ரத்தங்** லாபா⁴லாபா⁴தீ³ஸு ஏகாகாரதா **அகா³த⁴த்தங்** க³ம்பீ⁴ரதா ஏவ ஹோதி. இத³ங் அஸேஸவத்து²விஸயஅஸமாஸரூபகங். “பூ⁴ரீ”தி அப்³யயங்.

அஸேஸவத்து²விஸயமிஸ்ஸக

216. **சந்தி³கா மந்த³ஹாஸா தே, முனிந்த³ வத³னிந்து³னோ;**
பபோ³த⁴யத்ய’யங் ஸாது⁴-மனோகுமுத³கானநங்.

216. “**சந்தி³கா**”இச்சாதி³. “**முனிந்த³**”இச்சாமந்தனங், தே வத³னமேவ இந்து³ **வத³னிந்து³னோ** இதி ஸமாஸரூபகங், அயங் மந்த³ஹாஸா **சந்தி³கா** சந்த³கந்தியோ, அஸமாஸரூபகங். ஸாதூ⁴னங் மனானியேவ **குமுதா³னி** கேரவானி, ஸமாஸரூபகங். தேஸங் **கானநங் வனங், பபோ³த⁴யதி** விகாஸயதீதி இத³ங் ஸமாஸாஸமாஸரூபகங்.

216. “**சந்தி³**”ச்சாதி³. ஹே **முனிந்த³தே** துய்ஹங் **வத³னிந்து³னோ** முக²சந்த³ஸ்ஸ **மந்த³ஹாஸா** மந்த³மிஹிதபூ⁴தா **சந்தி³கா** சந்த³கந்தியோ, “அய”ந்தி ஜாத்யேகவசனேன மந்த³ஹாஸசந்தி³கா நித்³தி³ட்டா². அத² வா **அயங்** வத³னிந்து³. **ஸாது⁴மனோகுமுத³கானநங்** ஸப்புரிஸானங் சித்தஸங்கா²தகேரவகானநங் **பபோ³த⁴யதி** விகாஸயதி. “சந்தி³கா மந்த³ஹாஸா”தி அஸமாஸரூபகங். “வத³னிந்து³னோ”தி ச “மனோகுமுத³கானந”ந்தி ச ஸமாஸரூபகங். தஸ்மா இத³ங் அஸேஸவத்து²விஸயஸமாஸாஸமாஸரூபகங். மந்தா³ ச தே ஹாஸா சாதி ச, வத³னமேவ இந்தூ³தி ச, ஸாதூ⁴னங் மனானீதி ச, தானியேவ குமுதா³னீதி ச, தேஸங் கானநமிதி ச விக்³க³ஹோ.

217. **அஸேஸவத்து²விஸயே, பபே◌⁴தோ³ ரூபகே அயங்;**
ஏகதே³ஸவிவத்திம்ஹி, பே◌⁴தோ³ தா³னி பவுச்சதி.

217. நிக³மயதி **"அஸேஸி"**ச்சாதி³னா. து³தியஸ்ஸ பபே◌⁴த³ங் வத்துங் படிஜானாதி **"ஏகி"**ச்சாதி³னா.

217. **"அஸேஸே"**ச்சாதி³. அஸேஸவத்து²விஸயே ரூபகே **அயங்** "அங்கு³லீத³லஸங்ஸோபி◌⁴ங்"இச்சாதி³கங் உதா³ஹரணத்தயங் பபே◌⁴தோ³ ஹோதி. இதா³னி ஏகதே³ஸவிவத்திம்ஹி ரூபகே **பே◌⁴தோ³** விஸேஸோ பவுச்சதி.

ஏகதே³ஸவிவத்திஸமாஸ

218. **விலாஸஹாஸகுஸுமங், ருசிராத◌⁴ரபல்லவங்;**
ஸுக²ங் கே வா ந விந்த³ந்தி, பஸ்ஸந்தா முனினோ முக²ங்.

218. **"விலாஸ"**இச்சாதி³. விலாஸேன யுத்தோ ஹாஸோயேவ குஸுமங் யஸ்ஸ. **ருசிரோ** மனுஞ்ஞோ அத◌⁴ரோயேவ பல்லவோ யஸ்ஸ. தாதி³ஸங் முனினோ முக²ங் பஸ்ஸந்தா **கே** நாம ஜனா ஸுக²ங் ந விந்த³ந்தி ஸப்³பே³பீதி. இத³ங் அங்கா³னி ஹாஸாதீ³னி ரூபயித்வா முக²மங்கி³ ந ரூபிதந்தி ஏகதே³ஸவிவத்திஸமாஸரூபகங். ஏவங் உபரிபி யதா²யோக³ங்.

218. **"விலாஸி"**ச்சாதி³. **விலாஸஹாஸகுஸுமங்** லீலாயுத்தஹாஸஸங்க²தபுப்ப²ங் **ருசிராத◌⁴ரபல்லவங்** மனுஞ்ஞஅத◌⁴ரஸங்கா²தகிஸலயங் முனினோ முக²ங் பஸ்ஸந்தா **கே வா** கே நாம ஜனா **ஸுக²ங் ந விந்த³ந்தி** பீதிஸுக²ங் நானுபொ◌⁴ந்தி, அனுப◌⁴வந்தேவ. விஸேஸனபூ◌⁴தானங் ஹாஸஅத◌⁴ரானங் உபமாபூ◌⁴தகுஸுமபல்லவேஹி அபே◌⁴த³ங் த³ஸ்ஸெத்வா விஸெஸ்யபூ◌⁴தஸ்ஸ முக²ஸ்ஸ அஞ்ஞதரஉபமாவத்து²னா அபே◌⁴தே³ன அவுத்தத்தா அபே◌⁴தா³ரோபனங் ஏகதே³ஸேயேவ விவத்தீதி இத³ங் ஏகதே³ஸவிவத்திஸமாஸரூபகங். விலாஸேன யுத்தோ ஹாஸோதி ச, ஸோயேவ குஸுமங் அஸ்ஸேதி ச, ருசிரோ ச ஸோ அத◌⁴ரோ சேதி ச, ஸோயேவ பல்லவோ அஸ்ஸேதி ச வாக்யங்.

ஏகதே³ஸவிவத்திஅஸமாஸ

219. **பாத³த்³வந்த³ங் முனிந்த³ஸ்ஸ, த³தா³து விஜயங் தவ;**
நக²ரங்ஸீ பரங் கந்தா, யஸ்ஸ பாபஜயத்³த◌⁴ஜா.

219. “**பாத³**”இச்சாதி³. **முனிந்த³ஸ்ஸ** விஜயினோ பாத³த்³வந்த³ங் தவ **விஜயங்** படிபக்க²பராப⁴வங் த³தா³து. கீதி³ஸங்? யஸ்ஸ **பரமச்சந்தங் கந்தா** மனுஞ்ஞா நக²ரங்ஸீ **பாபானங்** லோபா⁴தீ³னங் ஜயே உஸ்ஸிதா **த⁴ஜா** கேதவோதி. இத³மேகதே³ஸவிவத்திஅஸமாஸரூபகங்.

219. “**பாதே³**”ச்சாதி³. **யஸ்ஸ** ஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ **பரங்** அதிஸயேன **கந்தா** மனுஞ்ஞா **நக²ரங்ஸீ** சரணனக²கந்தியோ **பாபஜயத்³த⁴ஜா** பாபவிஜயே உஸ்ஸாபிதத⁴ஜாயேவ ஹொந்தி, தஸ்ஸ முனிந்த³ஸ்ஸ **பாத³த்³வந்த³ங்** சரணயுக³ளங் **தவ** துய்ஹங் **விஜயங்** படிபக்க²பராப⁴வங் த³தா³தூதி. நக²ரங்ஸீனங் உபமாபூ⁴தத⁴ஜேஹி அபே⁴த³மாரோபெத்வா “பாத³த்³வந்த³”மிதி அனிரூபிதத்தா ஏகதே³ஸவிவத்திஅஸமாஸரூபகங் நாம. பாபானங் ஜயோதி ச, தஸ்மிங் த⁴ஜாதி ச விக்³க³ஹோ.

ஏகதே³ஸவிவத்திமிஸ்ஸக

220. **ஸூனிம்மலகபோலஸ்ஸ, முனிந்த³வத³னிந்து³னோ;**
ஸாது⁴ப்பபு³த்³த⁴ஹத³யங், ஜாதங் கேரவகானநங்.

220. “**ஸூனிம்மல**”இச்சாதி³. ஸூனிம்மலோ கபோலோ யஸ்ஸ, தஸ்ஸ முனிந்த³வத³னிந்து³னோ ஸாதூ⁴னங் **பபு³த்³த⁴ங்** த⁴ம்மாவபோ³த⁴வஸேன விகஸிதங் **ஹத³யங்** சித்தங் கேரவகானநங் ஜாதந்தி ஏகதே³ஸவிவத்திஸமாஸாஸமாஸரூபகங்.

220. “**ஸூனிம்மலி**”ச்சாதி³. ஸூனிம்மலகபோலஸ்ஸ முனிந்த³வத³னிந்து³னோ **ஸாது⁴ப்பபு³த்³த⁴ஹத³யங்** ஸஜ்ஜனானங் சதுஸச்சாவபோ³தே⁴ன பஸன்னமானஸங் **கேரவகானநங்** குமுத³வனங் ஜாதந்தி. வத³னஹத³யானங் உபமாபூ⁴தேஹி இந்து³கேரவேஹி அபே⁴தா³ரோபனங் கத்வா கபோலஸ்ஸ மண்ட³லாதீ³ஹி உபமாவிஸேஸேஹி அனிரூபிதத்தா ஏகதே³ஸவிவத்திஸமாஸாஸமாஸரூபகங். எத்த² ஸமாஸோ நாம வத³னிந்தூ³னமேவ. அஸமாஸோ நாம ஹத³யகேரவானமேவாதி. ததா² ஹி ரூபகவிஸயே ஸமாஸாஸமாஸத்தங் உபமானோபமெய்யபதா³னங் த்³வின்னமேவாதி. ஸூட்டு² நிம்மலோதி ச, ஸோ கபோலோ அஸ்ஸாதி ச, முனிந்த³வத³னமேவ இந்தூ³தி ச, பபு³த்³த⁴ஞ்ச தங் ஹத³யஞ்சாதி ச, ஸாதூ⁴னங் பபு³த்³த⁴ஹத³யமிதி ச, கேரவானங் கானநமிதி ச வாக்யங்.

221. **ரூபகானி ப³ஹூன்யேவ, யுத்தாயுத்தாதி³பே⁴த³தோ;**
விஸுங் ந தானி வுத்தானி, எத்தே²’வ’ந்தோக³தா⁴னி’தி.

221. எத்தகோயேவ கிங் ரூபகபே⁴தோ³தி ஆஹ

“ரூபகானி”ச்சாதி³; ஸுபோ³த⁴ங்; தத்த² -

“ஸிதபுப்பு²ஜ்ஜலங் லோல-நெத்தபி⁴ங்க³ங் தவானநங்;
கஸ்ஸ நாம மனோ தீ⁴ர, நாகட்³ட⁴தி மனோஹர”ந்தி.

யுத்தரூபகங் யுத்தத்தா புப்ப²பி⁴ங்கா³னங், தத³னுஸாரேன அயுத்தரூபகாதி³பி விஞ்ஞெய்யந்தி.

221. ரூபகானி புனபி ஸந்தீதி த³ஸ்ஸேதுமாஹ **“ரூபகானி”**ச்சாதி³. ரூபகானி **யுத்தாயுத்தாதி³பே⁴த³தோ** யுத்தரூபகஅயுத்தரூபகாதி³பே⁴தே³ன ப³ஹூனி ஏவ ஹொந்தி, **தானி** ரூபகானி **எத்தே²வ** ரூபகே அந்தோக³தா⁴னி. **இதி** தஸ்மா காரணா தானி விஸுங் ந வுத்தானி. அந்தோ மஜ்ஜே² க³தா⁴னி பவத்தானீதி விக்³க³ஹோ.

“ஸிதபுப்பு²ஜ்ஜலங் லோல-நெத்தபி⁴ங்க³ங் தவானநங்;
கஸ்ஸ நாம மனோ தீ⁴ர, நாகட்³ட⁴தி மனோஹர”ந்தி.

எத்த² புப்ப²பி⁴ங்கா³னங் அஞ்ஞமஞ்ஞயுத்தத்தா யுத்தரூபகங் நாம.

ஹே தீ⁴ர **ஸிதபுப்பு²ஜ்ஜலங்** மந்த³ஹஸிதஸங்கா²தேஹி குஸுமேஹி விஜோதந்தங் லோலனெத்தபி⁴ங்க³ங் மனோஹரங் தவானநங் கஸ்ஸ நாம மனோ நாகட்³ட⁴தீதி. இமஸ்ஸ படிபக்க²தோ அயுத்தரூபகங் வேதி³தப்³ப³ங்.

222. **சந்தி³மா’காஸபது³ம-மிச்சேதங் க²ண்ட³ரூபகங்;**
து³ட்ட²’மம்போ⁴ருஹவனங், நெத்தானி’ச்சாதி³ ஸுந்த³ரங்.

222. ரூபகஸ்ஸ விரோதா⁴விரோதோ⁴ உபமாயமிவோ’ஹிதுங் ஸக்காதி உபலக்கே²தி **“சந்தி³மா”**இச்சாதி³னா. எத்த² ஆகாஸஸ்ஸ தளாகே ரூபிதே சந்த³ஸ்ஸ பது³மத்தங் ரூபகங் யுத்தந்தி ஏதங் க²ண்ட³ரூபகங் து³ட்ட²ங், “அம்போ⁴ருஹவனங் நெத்தானி”ச்சாதி³ து வசனபே⁴தே³பி ஸுந்த³ரங்.

222. ரூபகே தோ³ஸாதோ³ஸங் உபமாயங் விய பரிகப்பெத்வா க³ஹேதப்³ப³ந்தி உபதி³ஸந்தோ ஆஹ **“சந்தி³மி”**ச்சாதி³. **“சந்தி³மா** சந்தோ³ ஆகாஸபது³ம”ந்தி ஏதங் **க²ண்ட³ரூபகங்** ஆகாஸஸ்ஸ தளாகத்தேன அனிரூபிதத்தா க²ண்ட³ரூபகங் நாம. **து³ட்ட²ங்** க²ண்டி³தோபமா விய தோ³ஸது³ட்ட²ங் நாம. **“அம்போ⁴ருஹவனங்** நீலுப்பலவனங் நெத்தானீ”திஆதி³கங் உபமானோபமெய்யானங் வசனநானத்தேபி ஸுந்த³ரமேவ.

223. **பரியந்தோ விகப்பானங், ரூபகஸ்ஸோ’பமாய ச;**
நத்தி² யங் தேன விஞ்ஞெய்யங், அவுத்த’மனுமானதோ.

223. கிமெத்தகா ஏவோபமாரூபகபே◌⁴தா³? நேதி பரிதீ³பெந்தோ அவுத்தங் அதிதி³ஸதி “**பரியந்தோ**”இச்சாதி³னா. ரூபகஸ்ஸ உபமாய ச **விகப்பானங்** பபே◌⁴தா³னங் **பரியந்தோ** அவஸானங் நத்தி² **யங்** யஸ்மா காரணா, **தேன** காரணேன **அவுத்தங்** இஹானுபாதங் விகப்பஜாதங் ஸப்³ப³விகப்பப்³யாபகஸாமஞ்ஞலக்க²ணானுக³தரூபகவிகப்பானுஸாரேன விஞ்ஞெய்யங். கஸ்மா? **அனுமானதோ** யதா²வுத்தவிகப்பஸங்கா²தலிங்க³தோ அவுத்தஸேஸரூபகாவக³மஸங்கா²தேன அனுமானஞாணேனாதி அத்தோ².

223. இதா³னி இமேஸமேவ உபமாரூபகானங் அவுத்தானந்தபே◌⁴தோ³ வுத்தானுஸாரேனேவ ஞாதப்³போ³தி த³ஸ்ஸேதுமாஹ “**பரியந்தோ**”இச்சாதி³. **ரூபகஸ்ஸ ச** ரூபகாலங்காரஸ்ஸ ச **உபமாய ச** உபமாலங்காரஸ்ஸ ச **விகப்பானங்** விவிதா◌⁴காரேன கப்பிதபக்கா²னங் **பரியந்தோ** கோடி **யங்** யஸ்மா நத்தி², **தேன** காரணேன **அவுத்தங்** இமஸ்மிங் ஸுபோ³தா◌⁴லங்காரே அவுத்தபக்க²ங் ஸமூஹங் **அனுமானதோ** அனுமானஞாணேன விஞ்ஞெய்யந்தி. உபமாரூபகானங் ஸகலமவுத்தபக்க²ங் ப்³யாபெத்வா டி²தங் ஸாமஞ்ஞலக்க²ணங் அனதிக்கமித்வா வுத்தேஹி தேஹி தேஹி பக்க²ஸங்கா²தேஹி லிங்கே³ஹி ஸித்³தா◌⁴னுமானஞாணேன ஸாமஞ்ஞலக்க²ணே அந்தோக³தா◌⁴னமனுத்தரூபகஸங்கா²தானுமெய்யானங் அவபோ³தோ◌⁴ ஸக்காதி அதி◌⁴ப்பாயோ. ரூபகஸ்ஸ பன உபமந்தோக³த◌⁴த்தா உபமாய நித்³தி³ட்ட²தோ³ஸாதோ³ஸங் த்³வின்னமபி உத்தானுத்தபக்க²ஸ்ஸ ஸாதா◌⁴ரணங் ஹோதி.

224. **புனப்புனமுச்சாரணங், ய’மத்த²ஸ்ஸ பத³ஸ்ஸ ச;**
உப◌⁴யேஸஞ்ச விஞ்ஞெய்யா, ஸா’ய’மாவுத்தி நாமதோ.

224. ஆவுத்திமதி◌⁴கிச்சாஹ “**புன**”இச்சாதி³னா. **அத்த²ஸ்ஸ** அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யஸ்ஸ **பத³ஸ்ஸ** ஸத்³த³ஸ்ஸ ச **உப◌⁴யேஸங்** அத்த²பதா³னஞ்ச **புனப்புனங்** பி◌⁴ய்யோ பி◌⁴ய்யோ யங் உச்சாரணங், **ஸாயங்** திவிதா◌⁴ நாமதோ ஆவுத்தி விஞ்ஞெய்யா, உச்சாரணவஸேன ஆ புனப்புனங் வத்தன**மாவுத்தீ**தி.

224. இதா³னி ஆவுத்திங் த³ஸ்ஸேதி “**புனப்புனே**”ச்சாதி³னா. **அத்த²ஸ்ஸ** ஸத்³தா³பி◌⁴ஹிதஅத்த²ஸ்ஸ ச பத³ஸ்ஸ ச **உப◌⁴யேஸங்** அத்த²பதா³னஞ்ச யங் புனப்புனுச்சாரணங், **ஸா அயங்** திவிதா◌⁴ நாமதோ ஆவுத்தி இதி விஞ்ஞெய்யா. **புனப்புனே**தி ஏதத³ப்³யயங் க்ரியாபா³ஹுல்யே வத்ததே. உச்சாரணவஸேன ஆ புனப்புனங் வத்தன**மாவுத்தி**.

அத்தா²வுத்தி

225.

மனோ ஹரதி ஸப்³பே³ஸங், ஆத³தா³தி தி³ஸா த³ஸ;
க³ண்ஹாதி நிம்மலத்தஞ்ச, யஸோராஸி ஜினஸ்ஸ’யங்.

225. உதா³ஹரதி “**மனோ**”இச்சாதி³. ஜினஸ்ஸ அயங் யஸோராஸி **ஸப்³பே³ஸங்** ஜனானங் **மனோ** சித்தங் ஹரதி, த³ஸ தி³ஸா ஆத³தா³தி ஸப்³ப³தா³ [ஸப்³ப³தா◌⁴ (க॰)] தங்விஸயத்தா, **நிம்மலத்தங்** நிம்மலபா◌⁴வங் க³ண்ஹாதி, எத்த² க³ஹணலக்க²ணஸ்ஸ [த³ஸக³ஹணலக்க²ணஸ்ஸ (க॰)] அத்த²ஸ்ஸ அனேகேஹி பரியாயவசனேஹி ஆவத்திதத்தா அயங் அத்தா²வுத்தி.

225. உதா³ஹரதி “**மனோ ஹரதி**”ச்சாதி³னா. ஜினஸ்ஸ அயங் யஸோராஸி **ஸப்³பே³ஸங்** ஸத்தானங் **மனோ** சித்தங் **ஹரதி** க³ண்ஹாதி, த³ஸ தி³ஸா **ஆத³தா³தி** அவிஸயட்டா²னாபா◌⁴வதோ க³ண்ஹாதி, **நிம்மலத்தஞ்ச** பூ◌⁴தபரிஸுத்³த◌⁴கு³ணேன நிப்ப²ன்னத்தா க³ண்ஹாதி. எத்த² “க³ண்ஹாதீ”தி ஏகஸ்ஸேவத்த²ஸ்ஸ “ஹரதி, ஆத³தா³தி, க³ண்ஹாதீ”தி அஞ்ஞேஹி பரியாயவசனேஹி ஆவத்திதத்தா அயமத்தா²வுத்தி நாம. நிக்³க³தோ மலேஹீதி ச, தஸ்ஸ பா◌⁴வோதி ச, யஸஸோ ராஸிஇதி ச விக்³க³ஹோ.

பதா³வுத்தி

226. **விபா◌⁴ஸெந்தி தி³ஸா ஸப்³பா³, முனினோ தே³ஹகந்தியோ;**
விபா◌⁴ ஸெந்தி ச ஸப்³பா³பி, சந்தா³தீ³னங் ஹதா விய.

226. “**விபா◌⁴ஸெந்தி**”ச்சாதி³. முனினோ தே³ஹகந்தியோ ஸப்³பா³ தி³ஸா **விபா◌⁴ஸெந்தி** விஸேஸேன தீ³பெந்தி, யதோ ஏவங் தஸ்மா காரணா சந்தா³தீ³னங் ஸப்³பா³பி **விபா◌⁴** ஸோபா◌⁴ **ஹதா** பஹதா விய **ஸெந்தி** பவத்தந்தீதி பதா³வுத்தி.

226. “**விபா◌⁴ஸெந்தி**”ச்சாதி³. முனினோ தே³ஹகந்தியோ ஸப்³பா³ தி³ஸா **விபா◌⁴ஸெந்தி** யஸ்மா விஸேஸேன பகாஸெந்தி, தஸ்மா சந்தா³தீ³னங் ஸப்³பா³பி **விபா◌⁴** கந்தியோ **ஹதா** பஹதா விய **ஸெந்தி** பவத்தந்தி ச, “விபா◌⁴ஸெந்தீ”தி பத³ஸ்ஸேவ ஆவத்தனதோ அயங் பதா³வுத்தி நாம. தே³ஹே கந்தியோதி வாக்யங்.

உப◌⁴யாவுத்தி

227. **ஜித்வா விஹரதி க்லேஸ-ரிபுங் லோகே ஜினோ அயங்;**
விஹரத்யா’ரிவக்³கோ³’யங், ராஸீபூ◌⁴தோவ து³ஜ்ஜனே.

227. “**ஜித்வா**”இச்சாதி³. அயங் ஜினோ க்லேஸரிபுங் ஜித்வா லோகே **விஹரதி** பவத்ததி, அயங் தேன ஜிதோ **அரிவக்³கோ³** ஸத்துஸமூஹோ

து3ஜ்ஜனே ராஸீபூ◌4தோ விய ததோ அலத்3த◌4ப்பதிட்ட2த்தா. “விஹரதீ”தி அத்த2ஸ்ஸ பதா3னஞ்ச ஆவுத்திதோ உப◌4யாவுத்தி.

227. **“ஜித்வா”**இச்சாதி3. அயங் ஜினோ க்லேஸரிபுங் ஜித்வா லோகே விஹரதி, அயங் **அரிவக்3கோ3** க்லேஸரிபுஸமூஹோ து3ஜ்ஜனே ராஸீபூ◌4தோவ விஹரதீதி. வாஸஸங்க2தஸ்ஸ அத்த2ஸ்ஸ ச “விஹரதீ”தி பத3ஸ்ஸ ச புன [புனப்புனங் (?)] உச்சாரணதோ அயங் உப◌4யாவுத்தி நாம ஹோதி. க்லேஸோ ஏவ ரிபூதி ச, அரீனங் வக்3கோ3தி ச, அராஸி ராஸி அப◌4வீதி ச, குச்சி2தோ ஜனோதி ச வாக்யங்.

228. **ஏகத்த2 வத்தமானம்பி, ஸப்3ப3வாக்யோபகாரகங்;**
தீ3பகங் நாம தஞ்சாதி3-மஜ்ஜ2ந்தவிஸயங் திதா◌4.

228. தீ3பகங் பரிதீ3பயமாஹ **“ஏகத்தே2”**ச்சாதி3. **ஏகத்த2** வாக்யஸ்ஸாதோ3 மஜ்ஜே2 அந்தே வா **வத்தமானம்பி** க்ரியாஜாத்யாதி3கங் **ஸப்3ப3ஸ்ஸ** அபி◌4மதஸ்ஸ கஸ்ஸசி **வாக்யஸ்ஸ** க்ரியாகாரகஸம்ப3ந்தா◌4பி◌4தா◌4யினோ பத3ஸந்தானஸ்ஸ உபகாரகங் வாக்யத்தா2ன்வயவஸேன **தீ3பகங் நாம**, தீ3போ விய ஏகதே3ஸே வத்திதோபி ஸகலபத3த்த2வஸேன ஸப்3ப3வாக்யங் தீ3பயதி பகாஸேதீதி. **தஞ்ச** தீ3பகங் ஆதி3 ச மஜ்ஜ2ஞ்ச அந்தஞ்ச விஸயோ கோ3சரோ யஸ்ஸ தாதி3ஸங் **திதா◌4** ஆதி3தீ3பகங் மஜ்ஜ2தீ3பகங் அந்ததீ3பகந்தி திவித◌4ங் ஹோதீதி அத்தோ2, தம்பி க்ரியாதீ3னங் வஸேன பச்சேகங் திவித◌4ங் ஹோதி.

228. இதா3னி தீ3பகாலங்காரங் த3ஸ்ஸேதி **“ஏகத்தே2”**ச்சாதி3னா. **ஏகத்த2** வாக்யஸ்ஸ ஆதி3மஜ்ஜா2வஸானெஸ்வேகஸ்மிங் **வத்தமானம்பி** க்ரியாஜாதிகு3ணத்தயங் **ஸப்3ப3வாக்யோபகாரகங்** வத்துமிச்சி2தக்ரியாகாரகஸம்ப3ந்த◌4ப்பகாஸகபத3ஸந்தானஸங்கா2தவாக்யஸ்ஸ வாக்யத்தா2வபோ3த◌4வஸேன பயோஜனங் **தீ3பகங் நாம** ஏகட்டா2னே ட2த்வா விஸயீபூ◌4தஸப்3ப3ட்டா2னக3தத3ப்3ப3பகாஸகபதீ3பஸமானத்தா தீ3பகங் நாம ஹோதி. **தஞ்ச** தீ3பகங் **ஆதி3மஜ்ஜ2ந்தவிஸயங்** வாக்யஸ்ஸ ஆதி3விஸயங் மஜ்ஜ2விஸயங் அந்தவிஸயஞ்சேதி **திதா◌4** ஹோதி. ஏதேஸு ஏகேகமபி க்ரியாஜாதிகு3ணபே◌4தே3ன புனபி திவித◌4ங் ஹோதீதி விஞ்ஞெய்யங். தீ3பேதீதி தீ3போ, பதீ3போ. படிபா◌4க3த்தே2 கப்பச்சயேன தீ3போ வியாதி **தீ3பகங்**. வாக்யஸ்ஸ ஆதி3 ச மஜ்ஜ2ஞ்ச அந்தஞ்சேதி ச, தங் விஸயோ அஸ்ஸேதி ச வாக்யங்.

ஆதி3தீ3பக

229. **அகாஸி பு3த்3தோ◌4 வேனெய்ய-ப3ந்தூ◌4னமமிதோத3யங்;**
ஸப்3ப3பாபேஹி ச ஸமங்-நேகதித்தி2யமத்3த3னங்.

229. உதா³ஹரதி "**அகாஸி**"ச்சாதி³. பு³த்³தோ⁴ **வேனெய்யா** வினேதப்³பா³யேவ ப³ந்த⁴வோ தேஸங் **அமித**மபரிமிதங் **உத³ய**மபி⁴வுத்³தி⁴ங் அகாஸி. ந கேவலங் தமேவ, ஸப்³ப³பாபேஹி **ஸமங்** ஏகதோ அனேகானங் தித்தி²யானங் மத்³த³னஞ்ச அகாஸீதி. இஹ "அகாஸீ"தி க்ரியாபதே³னாதி³வத்தினா ஸப்³ப³மேவ வாக்யங் தீ³பயதீதி க்ரியாதி³தீ³பகமேதங்.

229. "**அகாஸி**"ச்சாதி³. பு³த்³தோ⁴ வேனெய்யப³ந்தூ⁴னங் **அமிதோத³யங்** பமாணரஹிதாபி⁴வுத்³தி⁴ங் அகாஸி. ந கேவலங் தமேவ, **ஸமங்** ஏகக்க²ணே ஸப்³ப³பாபேஹி ஸஹானேகதித்தி²யமத்³த³னஞ்ச அகாஸீதி. வாக்யாதி³ம்ஹி க்ரியாய டி²தத்தா இத³ங் க்ரியாதி³தீ³பகங் நாம. அமிதோ ச ஸோ உத³யோ சேதி ச, அனேகா ச தே தித்தி²யா சேதி ச, தேஸங் மத்³த³னமிதி ச விக்³க³ஹோ.

மஜ்ஜே²தீ³பக

230. **த³ஸ்ஸனங் முனினோ ஸாது⁴-ஜனானங் ஜாயதே'மதங்;**
தத³ஞ்ஞேஸங் து ஜந்தூனங், விஸங் நிச்சோபதாபனங்.

230. "**த³ஸ்ஸன**"மிச்சாதி³. முனினோ த³ஸ்ஸனங் ஸாது⁴ஜனானங் **அமதங்** நிப்³பா³னங் நாம ஜாயதே அமதஸ்ஸ ஸாத⁴னதோ, **தேஹி** ஸாது⁴ஜனேஹி அஞ்ஞேஸங் ஜந்தூனங் நிச்சமுபதாபேதீதி **நிச்சோபதாபனங்** விஸங் ஜாயதே, தஸ்மிங் மனோபதோ³ஸஸ்ஸ விஸஸதி³ஸத்தா நிரயாதி³து³க்கா²வஹபா⁴வதோதி. க்ரியாமஜ்ஜ²தீ³பகமேதங்.

230. "**த³ஸ்ஸன**"மிச்சாதி³. முனினோ த³ஸ்ஸனங் ஸாது⁴ஜனானங் **அமதங்** அமதஸங்கா²தனிப்³பா³னஸ்ஸ ஏகந்தகாரணத்தா காரியோபசாரேன அமதங் பூ⁴தங் ஜாயதே, **தத³ஞ்ஞேஸங்** தேஹி ஸாது⁴ஜனேஹி அஞ்ஞேஸங் ஜந்தூனங் து **நிச்சோபதாபனங்** ஸததமுபதாபகரணதோ **விஸங் ஜாயதே** விஸதுல்யபடிக⁴காரணத்தா காரியோபசாரேன விஸங் ப⁴வதீதி. இத³ங் க்ரியாய மஜ்ஜே² டி²தத்தா க்ரியாமஜ்ஜ²தீ³பகங். ஸாத⁴வோ ச தே ஜனா சேதி ச, தேஹி அஞ்ஞேதி ச வாக்யங்.

அந்ததீ³பக

231. **அச்சந்தகந்தலாவண்ய-சந்தா³தபமனோஹரோ;**
ஜினானநிந்து³ இந்து³ ச, கஸ்ஸ நா'நந்த³கோ ப⁴வே.

231. "**அச்சந்தே**"ச்சாதி³. அச்சந்தங் **கந்தங்** மனுஞ்ஞங் **லாவண்யங்** பியபா⁴வோ, தமேவ, தமிவ வா**சந்தா³தபோ** சந்தி³கா, தேன மனோஹரோ ஜினானநிந்து³ **இந்து³** சந்தோ³ ச **கஸ்ஸ** ஜனஸ்ஸ ஆனந்த³கோ ந ப⁴வதீதி. க்ரியாந்ததீ³பகங்.

231. “**அச்சந்தி**”ச்சாதி³. **அச்சந்தகந்தலாவண்யசந்தா³தபமனோஹரோ** அதிஸயேன மனுஞ்ஞுபியபா◌⁴வஸங்கா²தவிலாஸனாமகேன சந்த³கிரணேன, நோ சே, அதிஸயேன மனுஞ்ஞுபியதாஸங்கா²தவிலாஸஸதி³ஸேன சந்த³கிரணேன மனோஹரோ **ஜினானநிந்து³** ஸம்பு³த்³த◌⁴ஸ்ஸ முக²சந்தோ³ **ச இந்து³** ச பகதிசந்தோ³ ச கஸ்ஸ ஆனந்த³கோ ந ப◌⁴வே. இத³ங் க்ரியாய அந்தே டி²தத்தா க்ரியாந்ததீ³பகங் நாம. அந்தங் அதிக்கந்தந்தி ச, தஞ்ச தங் கந்தஞ்சேதி ச, லவணஸ்ஸ பா◌⁴வோ லாவண்யங், மது◌⁴ரபா◌⁴வோ, தங்ஸதி³ஸத்தா அச்சந்தகந்தஞ்ச தங் லாவண்யஞ்சாதி ச, சந்த³ஸ்ஸ ஆதபோ கிரணோதி ச, அச்சந்தகந்தலாவண்யமேவ சந்தா³தபோதி ச, சந்த³பக்கே² அச்சந்தகந்தலாவண்யமிவ ச ஸோ சந்தா³தபோ சாதி ச, தேன மனோஹரோதி ச, ஜினானநமேவ இந்தூ³தி ச வாக்யங். இமினா க்ரியாதீ³பகத்தயேனேவ அவுத்தஜாதிதீ³பககு³ணதீ³பகானிபி ஞாதப்³பா³னி.

மாலாதீ³பக

232. **ஹோதா’விப்படிஸாராய,**
ஸீலங் பாமோஜ்ஜஹேது ஸோ;
தங் பீதிஹேது, ஸா சா’யங்,
பஸ்ஸத்³தா◌⁴தி³பஸித்³தி◌⁴யா.

232. ஆதி³தீ³பகாதீ³ஸுபி தேஸு பயோக³க்கமேன பகாரந்தரமத்தீ²தி வத³தி “**ஹோதி**”ச்சாதி³. **ஸீலங்** பஞ்சஸீலாதி³கங், **அவிப்படிஸாராய** பச்சா²னுதாபாபா◌⁴வாய ஹோதி, **ஸோ** அவிப்படிஸாரோ **பாமோஜ்ஜஸ்ஸ** உப்பன்னமத்தாய பீதியா ஹேது ஹோதி, **தங்** பாமோஜ்ஜங் **பீதியா** ப³லவபூ◌⁴தாய ஹேது ஹோதி, **ஸா சாயங்** பீதி **பஸ்ஸத்³தா◌⁴தீ³னங்** பஸ்ஸத்³தி◌⁴ஸுகா²தீ³னங் **பஸித்³தி◌⁴யா** நிப்ப²த்தியா ஹோதீதி யோஜனீயங்.

232. இதா³னி நவஸு தீ³பகேஸு பயோக³விஸேஸேன ஸாதே◌⁴தப்³பே³ அஞ்ஞுப்பகாரே த³ஸ்ஸேதி “**ஹோதி**”ச்சாதி³னா. **ஸீலங்** ஸுரக்கி²தங் பஞ்சங்க³த³ஸங்கா³தி³ஸீலங் அவிப்படிஸாராய ஹோதி, **ஸோ** அவிப்படிஸாரோ **பாமோஜ்ஜஹேது** ஹோதி உப்பன்னமத்தாய தருணபீதியா காரணங் ப◌⁴வதி, **தங்** பாமோஜ்ஜங் **பீதிஹேது** ப³லவபீதிகாரணங் ஹோதி, **ஸா அயஞ்ச** பீதி **பஸ்ஸத்³தா◌⁴தி³பஸித்³தி◌⁴யா** காயபஸ்ஸத்³தி◌⁴சித்தபஸ்ஸத்³தி◌⁴ஆதீ³னங் ஸித்³தி◌⁴யா ஹேது ஹோதி. ந விப்படிஸாரோ அவிப்படிஸாரோ, **நஸத்³தோ³** பஸஜ்ஜபடிஸேதே◌⁴ வத்ததே. பமுதி³தஸ்ஸ பா◌⁴வோதி ச, தஸ்ஸ ஹேதூதி ச, பஸ்ஸத்³தி◌⁴ ஆதி³ யேஸங் ஸுகா²தீ³னந்தி ச, தேஸங் பஸித்³தீ◌⁴தி ச விக்³க³ஹோ.

233. **இச்சா’தி³தீ³பகத்தேபி, புப்³ப³ங் புப்³ப³மபெக்கி²னீ;**

வாக்யமாலா பவத்தாதி, தங் மாலாதீ³பகங் மதங்.

233. கிமித³ங் தவ பகாரந்தரமிச்சாஹ "**இச்சாதி³**"ச்சாதி³. **இச்சேவ**மிமங் யங் தங் மாலாதீ³பகங் மதங். நனு க்ரியாதி³தீ³பகமேதமிச்சாஹ "**ஆதி³தீ³பகத்தேபீ**"தி. யஜ்ஜப்யாதி³தீ³பகமேதங் **புப்³ப³ங் புப்³ப³ங்** வாக்யங் "ஹோதாவிப்படிஸாராய ஸீல"ந்திஆதி³கங் அபெக்கி²னீ அபெக்க²மானா **வாக்யானங்** யதா²வுத்தானங் **மாலா** பரம்பரா பவத்தாதி. தங் யதா²வுத்தங் மாலாதீ³பகங் மதங், நாதி³தீ³பகந்தி.

233. "**இச்சாதி³**"ச்சாதி³. **ஆதி³தீ³பகத்தேபி** க்ரியாதி³தீ³பகபா◌⁴வே ஸதிபி **வாக்யமாலா** அனேகவாக்யேன ஸம்ப³ஜ்ஜ²மானா பரம்பரா **புப்³ப³ங் புப்³ப³ங்** "ஹோதாவிப்படிஸாராயா"திஆதி³கங் வாக்யங் அபெக்கி²னீ பவத்தா. **இதி** இத³ங் அனந்தரக³தப்பகாரங் தீ³பகங் "மாலாதீ³பக"ந்தி மதந்தி. ஆதி³ம்ஹி தீ³பகமிதி ச, விஸயோபசாரேன ஆதி³ ச தங் தீ³பகஞ்சாதி ச, மாலா ஏவ தீ³பகமிதி ச வாக்யங்.

234. **அனேனேவ பகாரேன, ஸேஸானமபி தீ³பகே;**
விகப்பானங் விதா◌⁴தப்³பா³-நுக³தீ ஸுத்³த◌⁴பு³த்³தி◌⁴பி◌⁴.

234. அவுத்தே தீ³பகவிகப்பே அதிதி³ஸந்தோ நிக³மேதி "**அனேனி**"ச்சாதி³னா. **அனேனேவ** அனந்தரா வுத்தேன **பகாரேன** விதி◌⁴னா **தீ³பகே** தீ³பகவிஸயே [தீ³பகவிஸேஸே (க.)] **ஸேஸான**மவுத்தானங் **விகப்பானங்** ஜாத்யாதி³தீ³பகாதி³பே◌⁴தா³னங் **அனுக³தி** அவபோ³தோ◌⁴ **ஸுத்³த◌⁴பு³த்³தி◌⁴பி◌⁴** பரிஸுத்³த◌⁴மதீஹி கவீஹி **விதா◌⁴தப்³பா³** காதப்³பா³தி.

234. இதா³னி அவுத்ததீ³பகானிபி அதிதி³ஸதி "**அனேனேவி**"ச்சாதி³னா. **அனேனேவ பகாரேன** யதா²வுத்ததீ³பகப்பகாரேன **தீ³பகே** தீ³பகவிஸயே **ஸேஸானங் அபி** விகப்பானங் அவுத்தஜாதிதீ³பகගு³ணதீ³பகஸங்கா²தானங் பக்கா²னங் ஜாத்யாதி³தீ³பககு³ணாதி³தீ³பகாதீ³னங் ச²ன்னங் மாலாதீ³பகானஞ்ச **அனுக³தி** அவபோ³தோ◌⁴ **ஸுத்³த◌⁴பு³த்³தி◌⁴பி◌⁴** கவீஹி **விதா◌⁴தப்³பா³** வுத்தானுஸாரேனேவ காதப்³பா³. விஸேஸதோ அஸங்கரதோ கப்பீயந்தீதி ச, ஸுத்³தா◌⁴ பு³த்³தி◌⁴ யேஸந்தி ச வாக்யங்.

235. **விஸேஸவசனிச்சா²யங்,**
நிஸேத◌⁴வசனங் து யங்;
அக்கே²போ நாம ஸோ'யஞ்ச,
திதா◌⁴ காலப்பபே◌⁴த³தோ.

235. அக்கே²பமுபக்கி²பதி "**விஸேஸி**"ச்சாதி³னா. **விஸேஸஸ்ஸ** யஸ்ஸ கஸ்ஸசி வசனிச்சா²யங் யங் **நிஸேத◌⁴ஸ்ஸ** படிஸேத◌⁴ஸ்ஸ **வசனங்** வுத்தி,

ஸோ அக்கே²போ நாம அக்கி²பனங் படிஸேதோ⁴தி கத்வா. **ஸோயம**க்கே²போ ச **காலப்பபே⁴த³தோ** அதீதாதி³தோ **திதா⁴** திப்பகாரோ.

235. இதா³னி அக்கே²பங் த³ஸ்ஸேதி "**விஸேஸே**"ச்சாதி³னா. **விஸேஸவசனிச்சா²யங் து** யஸ்ஸ கஸ்ஸசி பத³த்த²விஸேஸஸ்ஸ கத²னிச்சா²ய ஏவ யங் **நிஸேத⁴வசனங்** படிஸேத⁴வசனங் அத்தி², **ஸோ** படிஸேதோ⁴ **அக்கே²போ** நாம அக்கே²பாலங்காரோ நாம. **அயஞ்ச** அக்கே²போ **காலப்பபே⁴த³தோ** அதீதாதி³காலவிஸேஸேன திதா⁴ ஹோதி. விஸேஸஸ்ஸ கஸ்ஸசி வசனந்தி ச, தஸ்மிங் இச்சா²தி ச, நிஸேத⁴ஸ்ஸ படிஸேத⁴ஸ்ஸ வசனமிதி ச, அக்கி²பனங் படிக்கி²பனந்தி ச, காலஸ்ஸ க்ரியாய வா பபே⁴தோ³தி ச வாக்யங்.

236. **ஏகாகீ'நேகஸேனங் தங், மாரங்ஸவிஜயீஜினோ;**
கத²ங் த'மத² வா தஸ்ஸ, பாரமீப³லமீதி³ஸங்.

அதீதக்கே²போ.

236. "**ஏகாகி**"ச்சாதி³. ஸோ ஜினோ **ஏகாகீ** ஏகோ ஸமானோ அனேகஸேனங் தங் மாரங் **விஜயி** பராஜேஸி, தங் கத²ங் யுஜ்ஜதே. அத² வா கிங் ந யுஜ்ஜதே, யதோ **தஸ்ஸ** ஜினஸ்ஸ **பாரமீ** ஸமதிங்ஸவிதா⁴ பாரமிதா ஏவ ப³லங் **ஈதி³ஸங்** யாதி³ஸங் தஸ்ஸ விஜயகாரணந்தி. எத்த² ஏகாகித்தகாரணஸாமத்தி²யா மாரவிஜயாயோக³பு³த்³தி⁴ "ஸஸேனங் மாரங் விஜிதவாதி கத²ங் யுஜ்ஜதீ"தி ஏவமாகாரா அதீதா அக்கி²த்தாதி அதீதக்கே²போயங்.

236. இதா³னி உதா³ஹரதி "**ஏகாகி**"ச்சாதி³னா. **ஸ ஜினோ** ஸோ ஸப்³ப³ஞ்ஞூ **ஏகாகீ** அஸஹாயோ அது³தியோ அனேகஸேனங் தங் மாரங் **விஜயீ** அஜினீதி, தங் கத²ங் யுஜ்ஜதி. அத² வா யுஜ்ஜதேவ, **தஸ்ஸ** ஜினஸ்ஸ **பாரமீப³லங்** ஸமதிங்ஸபாரமீப³லங் ஸமதிங்ஸபாரமீதாஸங்க²தஸேனா **ஈதி³ஸ**மீதி³ஸாதி. பு³த்³த⁴ஸ்ஸ அது³தியபா⁴வஞ்ச மாரஸ்ஸ ஸபரிவாரபா⁴வஞ்ச நிஸ்ஸாய கஸ்ஸசி உப்பன்னா "ஏகாகினா கத²மனேகஸேனோ மாரோ ஜிதோ"தி விபரீதபு³த்³தி⁴ அதீதமாரவிஜயவிஸயத்தா அதீதா ஹோதி, "தஸ்ஸ பாரமீப³லங் ஈதி³ஸ"ந்தி அத்த²விஸேஸஸ்ஸ கத²னிச்சா²ய "அத² வா"தி நித்³தி³ட்ட²படிஸேத⁴வசனேன அக்கி²த்தந்தி அதீதஸ்ஸ அக்கே²பனதோ அதீதக்கே²போ நாம.

237. **கிங் சித்தே'ஜாஸமுக்³கா⁴தங்,**
அப்பத்தோ'ஸ்மிதி கி²ஜ்ஜஸே;
பணாமோ நனு ஸோயேவ,

ஸகிம்பி ஸுக³தே கதோ.

வத்தமானக்கே²போ.

237. “**கிங் சித்தே**”ச்சாதி³. சித்த **ஏஜாய** தண்ஹாய ஸமுக்³கா⁴தங் ஸப்³ப³தா² அப்பவத்திங் அப்பத்தொஸ்மீதி கிங் கி²ஜ்ஜஸே, துச்சோ² தவ கே²தோ³. ஸுக³தே **ஸகிம்பி** ஏகவாரம்பி கதோ பணாமோ **ஸோயேவ** தண்ஹாய ஸமுக்³கா⁴தோயேவ நனு ஏகந்தகாரணத்தா தஸ்ஸாதி வத்தமானக்கே²போயங் வத்தமானஸ்ஸ கே²த³ஸ்ஸாக்கி²தத்தா.

237. “**கிங் சித்தே**”ச்சாதி³. ஹே **சித்த ஏஜாஸமுக்³கா⁴தங்** ஏஜாஸங்க²தாய தண்ஹாய ஸமுச்சே²த³பஹானங் அப்பத்தொஸ்மீதி கிங் கி²ஜ்ஜஸே, துச்சோ² தவ கே²தோ³. ததா² ஹி **ஸுக³தே** பு³த்³த⁴விஸயே ஸகிம்பி கதோ பணாமோ **ஸோயேவ நனு** தண்ஹாஸமுச்சே²த³ஸ்ஸ ஏகந்தகாரணத்தா காரணகாரியானமபே⁴த³பு³த்³தி⁴யா ஸோ ஏஜாஸமுக்³கா⁴தோயேவ கிங் ந ப⁴வதி, ப⁴வத்யேவ. “பணாமோ”த்யாதி³விஸேஸகத²னாதி⁴ப்பாயேன “கிங் கி²ஜ்ஜஸே”தி சித்தஸ்ஸ வத்தமானகே²த³ஸ்ஸ படிஸேதி⁴தத்தா அயங் வத்தமானக்கே²போ நாம. ஏஜாய ஸமுக்³கா⁴தோதி வாக்யங்.

238. **ஸச்சங் ந தே க³மிஸ்ஸந்தி, ஸிவங் ஸுஜனகோ³சரங்;**
மிச்சா²தி³ட்டி²பரிக்கந்த-மானஸா யே ஸுது³ஜ்ஜனா.

அனாக³தக்கே²போ.

238. “**ஸச்ச**”மிச்சாதி³. ஸுஜனகோ³சரங் **ஸிவங்** ஸந்திபத³ங் தே **ஸச்சங்** நியதங் ந க³மிஸ்ஸந்தி. யே **மிச்சா²தி³ட்டி²யா** ஸஸ்ஸதாதி³காய **பரிக்கந்தங்** அபி⁴பூ⁴தங் **மானஸங்** சித்தங் யேஸங் தாதி³ஸா ஸுட்டு² அதிஸயேன து³ஜ்ஜனாதி யோஜனீயங். அயமனாக³தக்கே²போ பா⁴வினோ க³மனஸ்ஸாக்கி²த்தத்தா.

“ஜீவிதாஸா ப³லவதீ, த⁴னாஸா து³ப்³ப³லா மம;
க³ச்ச² வா திட்ட² வா கந்த, மமாவத்தா² நிவேதி³தா”தி [காப்³யாதா³ஸ 2.139].

அயமனாத³ரக்கே²போதி ஏவமாத³யோ து தப்³பே⁴தா³யேவாதி உபெக்கி²தா.

238. “**ஸச்ச**”மிச்சாதி³. **ஸுஜனகோ³சரங்** ஸாது⁴னங் விஸயக³தங் **ஸிவங்** ஸந்திபத³ங் தே **ஸச்ச**மேகந்தேன ந க³மிஸ்ஸந்தி. கே? யே மிச்சா²தி³ட்டி²பரிக்கந்தமானஸா ஸுது³ஜ்ஜனா, தேயேவாதி. “மிச்சா²தி³ட்டி²”திஆதி³விஸேஸஸ்ஸ கத²னாதி⁴ப்பாயேன “தே ந க³மிஸ்ஸந்தீ”தி தித்தி²யானங் பா⁴வினோ நிப்³பா³னக³மனஸ்ஸ பு³த்³தி⁴யா

படிஸித்³த⁴த்தா அயங் அனாக³தக்கே²போ நாம. மிச்சா² விபரீதா ச ஸா தி³ட்டி² சாதி ச, தாய பரிக்கந்தங் மானஸங் யேஸந்தி ச வாக்யங்.

“ஜீவிதாஸா ப³லவதீ, த⁴னாஸா து³ப்³ப³லா மம;
க³ச்ச² வா திட்ட² வா கந்த, மமாவத்தா² நிவேதி³தா” -

த்யாதி³கோ அனாத³ரக்கே²போபி த³ஸ்ஸிதாதீதக்கே²பாதீ³ஹி அனஞ்ஞுத்தா விஸூங் ந வுத்தோ. அயங் பனெத்த² அத்தோ² - ஹே **கந்த** வல்லப⁴ மம ஜீவிதாஸா ப³லவதீ ஹோதி, த⁴னாஸா து³ப்³ப³லா, த்வங் க³ச்ச² வா திட்ட² வா, **மமாவத்தா²** மம பகதி **நிவேதி³தா** விஞ்ஞாபிதா. “எத்த² மமாவத்தா² நிவேதி³தா”தி விஸேஸஸ்ஸ கத²னாதி⁴ப்பாயேன “க³ச்ச² வா திட்ட² வா”தி இமினா அனாத³ரவசனேன அத்தனோ வல்லப⁴ஸ்ஸ வத்தமானஸ்ஸ அனாக³தஸ்ஸ வா க³மனஸ்ஸ படிஸேதி⁴தத்தா வத்தமானக்கே²போ வா அனாக³தக்கே²போ வா ஹோதி.

239. **ஞெய்யோ ஸொத்த²ந்தரன்யாஸோ,**
யோ’ஞ்ஞுவாக்யத்த²ஸாத⁴னோ;
ஸப்³ப³ப்³யாபீ விஸேஸட்டோ²,
ஹிவிஸிட்ட²’ஸ்ஸ பே⁴த³தோ.

239. அத்த²ந்தரன்யாஸங் ந்யாஸயதி “**ஞெய்யி**”ச்சாதி³னா. **அஞ்ஞுவாக்யத்த²ஸாத⁴னோ** அஞ்ஞஸ்ஸ வத்துமிச்சி²தஸ்ஸ கஸ்ஸசி வாக்யத்த²ஸ்ஸ ஸாத⁴னோ ஸமத்த²கோ கஸ்ஸசிதே³வ அத்த²ஸ்ஸ பரஸ்ஸ ந்யாஸோ யோ, ஸோ அத்த²ந்தரன்யாஸோ ஞெய்யோ அத்த²ந்தரஸ்ஸ கஸ்ஸசி வத்து²னோ ந்யாஸோ பயோகோ³தி கத்வா. தஸ்ஸ பே⁴த³மாஹ “**ஸப்³பே³**”ச்சாதி³னா. **அஸ்ஸ** அத்த²ந்தரன்யாஸஸ்ஸ **பே⁴த³தோ** விகப்பதோ **ஹிவிஸிட்டா² ஹி**ஸத்³தே³ன விஸேஸிதா ஸப்³ப³ப்³யாபீ ச விஸேஸட்டோ² சாதி இமே ப⁴வந்தி. நனு பதிவத்தூ²பமாய இமஸ்ஸ ச கோ பே⁴தோ³தி? ஸச்சங், ததா²பி உப⁴யத்த² அத்த²ந்தரன்யாஸமத்தேன ஸதி³ஸத்தேபி யத்த² முக்²யதோ ஸாம்யப்பதீதிஸப்³பா⁴வோ, ஸா பதிவத்தூ²பமா. யத்த² பன ஸாத⁴னரூபஸ்ஸேவத்த²ந்தரன்யாஸோ, ஸோ அத்த²ந்தரன்யாஸோதி பாகடோயேவுபி⁴ன்னங் பே⁴தோ³தி.

239. இதா³னி அத்த²ந்தரன்யாஸங் த³ஸ்ஸேதி “**ஞெய்ய**”ச்சாதி³னா. **யோ அஞ்ஞுவாக்யத்த²ஸாத⁴னோ** அஞ்ஞுவாக்யத்த²ஸ்ஸ ஸாத⁴னோ ஹோதி, அஞ்ஞுவாக்யத்த²ங் ஸாதே⁴தி, ஸோ அத்த²ந்தரன்யாஸோ ஸாதி⁴யவாக்யத்த²தோ அஞ்ஞத்த²ஸ்ஸ ட²பனங் கத²னங் “அத்த²ந்தரன்யாஸோ”தி ஞெய்யோ, **அஸ்ஸ** அத்த²ந்தரன்யாஸஸ்ஸ **பே⁴த³தோ** பபே⁴தே³ன ஸப்³ப³ப்³யாபீ விஸேஸட்டோ² ச, ஏதேயேவ

ஹிவிஸிட்டா² சாதி சத்தாரோ ப⁴வந்தி. அத்தோ² ச ஸோ அந்தரோ அஞ்ஞோ சேதி ச, தஸ்ஸ ந்யாஸோதி ச, ஸப்³ப³ங் ப்³யாபேதி ஸீலேனாதி ச, விஸேஸே பதே³ஸே திட்ட²தீதி ச, **ஹி**ஸத்³தே³ன விஸிட்டா²தி ச வாக்யங்.

ஹி-ரஹிதஸப்³ப³ப்³யாபீ

240. தேபி லோகஹிதாஸத்தா, ஸூரியோ சந்தி³மா அபி [சந்தி³மாரபி (ஸீ॰)]; **அத்த²ங் பஸ்ஸ க³மிஸ்ஸந்தி, நியமோ கேன லங்க⁴யதே.**

240. உதா³ஹரதி **"தேபி"**ச்சாதி³. லோகஸ்ஸ **ஹிதே** அபி⁴வுத்³தி⁴யங் **ஆஸத்தா** அபி⁴ரத்தா ஸூரியோ சந்தி³மா அபீதி தே மஹந்தாபி **அத்த²ங்** உத³யவிபரியாஸ'மபா⁴வங் க³மிஸ்ஸந்தி, ந [க³மிஸ்ஸந்தா புன (க॰)] ததே²வ திட்ட²ந்தி, "பஸ்ஸே"தி தமவபோ³த⁴யதி. ததா² ஹி நியமோ "பா⁴வோ நாம ந பாயினி. ஸப்³பே³ ஸங்கா²ரா வயத⁴ம்மினோ"தி அயங் நியதி. **கேன** நாம வத்து²னா **லங்க⁴யதே** அதிக்கமிதுங் ஸக்காதி. அயங் **ஹி**ஸத்³த³ரஹிதோ ஸப்³ப³ப்³யாபீ அத்த²ந்தரன்யாஸோ தாதி³ஸஸ்ஸ நியமஸ்ஸ ஸப்³ப³க³தத்தா.

240. **"தேபி"**ச்சாதி³. **லோகஹிதாஸத்தா** லோகாபி⁴வுத்³தி⁴யங் லக்³கா³ ஸூரியோ அபி சந்தி³மா அபி தேபி மஹானுபா⁴வா **அத்த²ங்** வினாஸங் க³மிஸ்ஸந்தி, **பஸ்ஸ** ஏதேஸங் பாகடங் வினாஸங் ஓலோகேஹி. ததா² ஹி **நியமோ** "ஸப்³பே³ ஸங்கா²ரா அனிச்சா"தி ஸப்³ப³பத³த்த²மனதிக்கம்ம பவத்தனியமோ **கேன லங்க⁴யதே** பச்சயஸமுப்பன்னேன கேன பத³த்தே²ன அதிக்கம்யதேதி. அயங் **ஹி**ஸத்³த³ரஹிதோ அத்த²க³மனஸங்கா²தோ நியமோ ஸப்³ப³த்த² க³தோதி ஸப்³ப³ப்³யாபீ அத்த²ந்தரன்யாஸோ. பதிவத்தூ²பமாய ச அத்த²ந்தரன்யாஸஸ்ஸ ச அத்த²ந்தரன்யாஸத்தேன துல்யத்தேபி தத்த² ஸாத⁴ம்மபகாஸத்தஸபா⁴வோ, எத்த² வுத்தத்த²ஸ்ஸ ஸாத⁴னஸபா⁴வோதி ஏவமிமேஸங் நானத்தங் ஸூப்³யத்தங். **அபீ**தி ஸம்பா⁴வனாயங், து³தியோ **அபி**ஸத்³தோ³ ஸமுச்சயே.

ஹி-ஸஹிதஸப்³ப³ப்³யாபீ

241. ஸத்தா² தே³வமனுஸ்ஸானங், வஸீ ஸோபி முனிஸ்ஸரோ; க³தோவ நிப்³பு³திங் ஸப்³பே³, ஸங்கா²ரா ந ஹி ஸஸ்ஸதா.

241. **"ஸத்தா²"**இச்சாதி³. **தே³வமனுஸ்ஸானங்** தே³வானஞ்ச மனுஸ்ஸானஞ்ச உக்கட்ட²பரிச்சே²த³வஸேன **ஸத்தா²** தி³ட்ட²த⁴ம்மிகஸம்பராயிகேஹி பரமத்தே²ஹி யதா²ரஹங் அனுஸாஸதீதி, **வஸீ** பஞ்சஹி வஸிதாஹி அதிஸயவஸீஹி வஸிப்பத்தோ ஸோபி முனிஸ்ஸரோ **நிப்³பு³திங்** க²ந்த⁴பரினிப்³பா³னஸங்கா²தங் **க³தோ** பத்தோயேவ, **ஹி**ஸத்³தோ³ ஸமத்த²னே. ஸப்³பே³ **ஸங்கா²ரா** பச்சயஸமுப்பன்னா **ந**

ஸஸ்ஸதா ந நிச்சா உப்பாத³வயத◌⁴ம்மத்தா அனிச்சா. அயம்பி **ஹி**ஸத்³த³ஸஹிதஸப்³ப³ப்³யாபீ அத்த²ந்தரன்யாஸோ அனிச்சதாய ஸப்³ப³க³தத்தாதி.

241. “**ஸத்தா²**”இச்சாதி³. தே³வமனுஸ்ஸானங் உக்கட்ட²வஸேன **ஸத்தா²** தி³ட்ட²த◌⁴ம்மிகஸம்பராயிகத்தே²ஹி யதா²ரஹமனுஸாஸகோ **வஸீ** வுட்டா²னஅதி◌⁴ட்டா²னாதீ³ஸு பஞ்சஸு வஸிபா◌⁴வேஸு ஸாதிஸயங் இஸ்ஸரியவா ஸோ முனிஸ்ஸரோ அபி **நிப்³பு³திங்** க²ந்த◌⁴னிப்³பா³னங் க³தோ ஏவ. **ஹி** ததே²வ, ஸப்³பே³ ஸங்கா²ரா ஸஸ்ஸதா ந ஹொந்தீதி. அயங் **ஹி**ஸத்³த³ஸஹிதோ அனிச்சதாய ஸப்³ப³க³தத்தா ஸப்³ப³ப்³யாபீ அத்த²ந்தரன்யாஸோ. வஸோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி வாக்யங்.

ஹி-ரஹிதவிஸேஸட்ட²

242. **ஜினோ ஸங்ஸாரகந்தாரா, ஜனங் பாபேதி நிப்³பு³திங்;**
நனு யுத்தா க³தி ஸா’யங், வேஸாரஜ்ஜஸமங்கி³னங்.

242. “**ஜினோ**”இச்சாதி³. ஜினோ ஸங்ஸாரோயேவ கந்தாரோ து³க்³க³மத்தா, ததோ **ஜனங்** ஸகலம்பி லோகங் நிப்³பு³திங் பாபேதி. **நனு** பஸித்³தி◌⁴யமனுமதியங் வா. ஸாயங் **க³தி** நிப்³பு³திபாபனஸங்கா²தா பவத்தி, விக³தோ ஸாரதோ³ ப◌⁴யமஸ்ஸாதி விஸாரதோ³, தஸ்ஸ பா◌⁴வோ நிப்³ப◌⁴யதா [நிப்³ப◌⁴யதாய (க.)] **வேஸாரஜ்ஜங்**, தேன **ஸமங்கீ³னங்** யுத்தானங். **யுத்தா**தி அனுரூபாதி. அயங் **ஹி**ஸத்³த³விரஹிதோ விஸேஸட்டோ² அத்த²ந்தரன்யாஸோ, வேஸாரஜ்ஜஸமங்கீ³னமேவ ததா²பா◌⁴வதோ ந ஸப்³ப³ப்³யாபீ.

242. “**ஜினோ**”இச்சாதி³. ஜினோ **ஜனங்** ஸத்தலோகங் ஸங்ஸாரகந்தாரா நிப்³பு³திங் பாபேதி, ஸா அயங் **க³தி** பவத்தி **வேஸாரஜ்ஜஸமங்கீ³னங்** சதுவேஸாரஜ்ஜகு³ணஸமன்னாக³தானங் ததா²க³தானங் யுத்தா நனூதி. அயங் ஜனானங் நிப்³பா³னங் பாபனா வேஸாரஜ்ஜஸமங்கீ³னங்யேவ ஆவேணிகத்தா விஸேஸட்டோ² **ஹி**ஸத்³த³ரஹிதோ அத்த²ந்தரன்யாஸோ. விக³தோ ஸாரதோ³ ப◌⁴யங் அஸ்ஸேதி ச, கஸ்ஸ பா◌⁴வோதி ச, தேன ஸமங்கி³னோதி ச வாக்யங். **நனூ**தி பஸித்³தி◌⁴யங் அனுமதியங் வா வத்ததே. த்³வின்னம்பி அத்தோ² வுத்தனயேன ஞாதப்³போ³.

ஹி-ஸஹிதவிஸேஸட்ட²

243. **ஸூரத்தங் தே’த◌⁴ரபுடங், ஜின ரஞ்ஜேதி மானஸங்;**
ஸயங் ராக³பரீதா ஹி, பரே ரஞ்ஜெந்தி ஸங்க³தே.

243. “**ஸூரத்த**”மிச்சாதி³. ஜின **தே** தவ **ஸூரத்தங்** பி³ம்ப³ப²லஸமானவண்ணத்தா அத⁴ரபுடங் **மானஸங்** பஸ்ஸதங் யேஸங் கேஸஞ்சி **ரஞ்ஜேதி** பீணேதீதி. **ஹி** ஸமத்த²னே, ததா² ஹீதி அத்தோ². ஸயங் யேன கேனசி **ராகே³ன** ரத்தவண்ணேன அனுராகே³ன வா **பரீதா** க³தா **ஸங்க³தே** அத்தனா ஸங்ஸட்டே² **பரே** அஞ்ஞே ரஞ்ஜெந்தி ரத்தவண்ணே அனுரத்தே வா கரொந்தீதி ஸஸிலேஸோ ஸாத⁴னோ. அயஞ்ச **ஹி**ஸத்³த³ஸஹிதோ விஸேஸட்டோ² அத்த²ந்தரன்யாஸோ ததா²பா⁴வஸ்ஸ ததா²விதா⁴னமேவ ஸம்ப⁴வதோ.

243. “**ஸூரத்த**”மிச்சாதி³. போ⁴ **ஜின** தே தவ **ஸூரத்தங்** அத⁴ரபுடங் ஒட்ட²யுக³ளங் **மானஸங்** பஸ்ஸந்தானங் [பஸன்னசித்தங் (க॰)] சித்தங் **ரஞ்ஜேதி** பீணயதி. **ஹி** ததே²வ, ஸயங் **ராக³பரீதா** ரத்தவண்ணேன அனுராகே³ன வா யுத்தா **ஸங்க³தே** அத்தனா ஸங்ஸட்டே² **பரே** அஞ்ஞே **ரஞ்ஜெந்தி** ரத்தவண்ணே அனுரத்தே வா கரொந்தி. இத³ங் தேஸங் ஸபா⁴வமேவேதி. அயங் ஈதி³ஸானமேவ ஆவேணிகத்தா விஸேஸட்டோ² **ஹி**ஸத்³த³ஸஹிதோ அத்த²ந்தரன்யாஸோ. புடஸதி³ஸத்தா அத⁴ரோ ஏவ புடமிதி ச, ராகே³ன பரீதா யுத்தாதி ச விக்³க³ஹோ.

244. **வாச்சே க³ம்மே’த² வத்தூ²னங்,**
ஸதி³ஸத்தே பபே⁴த³னங்;
ப்³யதிரேகோ’ய’மப்யே’கோ-
ப⁴யபே⁴தா³ சதுப்³பி³தோ⁴.

244. ப்³யதிரேகவிகப்பமாஹ “**வாச்சே**”இச்சாதி³னா. **வத்தூ²னங்** வத்துமிச்சி²தானங் கேஸஞ்சி வத்தூ²னங் **ஸதி³ஸத்தே** கத²ஞ்சி வத்தூ²னங் துல்யத்தே **வாச்சே** ஸத்³தே³ன வாசகேன படிபாதி³தே அத² **க³ம்மே** அஸத்³த³படிபாதி³தே ஸப்³ப³த்த²ப³லேன பகரணாதி³னா ஞாதே வா, ந கேவலங் ஸத்³த³படிபாதி³தே. **பபே⁴த³னங்** தேஸமேவ வத்தூ²னங் விஸேஸகத²னங் **ப்³யதிரேகோ** ப்³யதிரேசனங் புத²க்கரணந்தி கத்வா. **அயங்** ப்³யதிரேகோபி **ஏகோப⁴யபே⁴தா³** ஏகப்³யதிரேகோ உப⁴யப்³யதிரேகோதி வாச்சக³ம்மானங் பச்சேகங் விஸேஸேன சதுப்³பி³தோ⁴.

244. இதா³னி ப்³யதிரேகங் த³ஸ்ஸேதி “**வாச்சே**”இச்சாதி³னா. **வத்தூ²னங்** வத்துமிச்சி²தானங் கேஸஞ்சி பத³த்தா²னங் **ஸதி³ஸத்தே** யேன கேனசி ஆகாரேன ஸமானத்தே **வாச்சே** வாசகஸத்³தே³ன படிபாத³னீயே **அத²** புன **க³ம்மே** தஸ்மிங்யேவ ஸதி³ஸத்தே அத்த²ஸத்திஸங்கா²தஸாமத்தி²யேன க³ம்மமானே **பபே⁴த³னங்** தேஸங்யேவ வத்தூ²னங் நானத்தகத²னங் ப்³யதிரேகோ நாம. **அயம்பி** ப்³யதிரேகோ **ஏகோப⁴யபே⁴தா³** ப்³யதிரேசனஸங்கா²தபுத²க்கரணஸாமஞ்ஞேன அபி⁴ன்னோபி வாச்சக³ம்மானங்

த்³வின்னங் பச்சேகமேவ ஏகப்³யதிரேகோ உப⁴யப்³யதிரேகோதி விஸேஸேன சதுப்³பி³தோ⁴ ஹோதி. ஸதி³ஸானங் பா⁴வோதி ச, பகாரேன பே⁴த³னங் கத²னமிதி ச, ப்³யதிரேசனங் புத²க்கரணமிதி ச, ஏகோ ச உப⁴யோ சாதி ச, தேஸங் பே⁴தோ³ விஸேஸனந்தி ச விக்³க³ஹோ.

வாச்சஏகப்³யதிரேக

245. க³ம்பீ⁴ரத்தமஹத்தாதி³-
கு³ணா ஜலதி⁴னா ஜின;
துல்யோ த்வ'மஸி பே⁴தோ³ து,
ஸரீரேனே'தி³ஸேன தே.

245. உதா³ஹரதி "**க³ம்பீ⁴ர**"இச்சாதி³. த்வங் **க³ம்பீ⁴ரத்தங்** அகா³த⁴தா அஜ்ஜா²ஸயவிஸிட்ட²தா ச **மஹத்தங்** வேபுல்லங் கு³ணமஹந்ததா ச தங் ஆதி³ யஸ்ஸ உபகாரிதாதி³னோ, தஸ்மா கு³ணா **ஜலதி⁴னா** ஸாக³ரேன துல்யோ. "அஸீ"திஸத்³த³படிபாதி³தங் ஸதி³ஸத்தங் வுத்தங். பே⁴த³ங் த³ஸ்ஸேதி "**பே⁴தோ³ து**"இச்சாதி³னா. **பே⁴தோ³ து** விஸேஸோ பன ஸாக³ரேன ஸஹ **ஈதி³ஸேன** தி³ஸ்ஸமானேன கரசரணாதி³மதா ருசிரேன தே **ஸரீரேனேவ** ஹேதுனா, நாஞ்ஞதா², தஸ்ஸேதி³ஸங் ஸரீரங் நத்தீ²தி. ஸதி³ஸத்தே படிபாதி³தே ஏகப்³யதிரேகோயங் ஏகஸ்மிங் ஜினே வத்தமானேன த⁴ம்மேன உபமெய்யோபமானபூ⁴தஜினஸாக³ரானங் தஸ்ஸ பே⁴த³ஸ்ஸ பதீயமானத்தா.

245. இதா³னி தமுதா³ஹரதி "**க³ம்பீ⁴ரத்தி**"ச்சாதி³னா. ஹே **ஜின** த்வங் க³ம்பீ⁴ரத்தமஹத்தாதி³கு³ணா ஜலதி⁴னா துல்யோ அஸி. இமினா வாக்யேன ஜினஸாக³ரானங் த்³வின்னங் ஸத்³தே³ன வாச்சஸதி³ஸத்தங் வுத்தங். **பே⁴தோ³ து** ஸாக³ரேன ஸஹ தவ விஸேஸோ பன **தே** துய்ஹங் **ஈதி³ஸேன** ஏவரூபேன தி³ஸ்ஸமானஹத்த²பாதா³தி³அவயவயுத்தேன **ஸரீரேன** ஸரீரஹேதுனா ஹோதி. த்³வின்னங் வத்தூ²னங் வத்தப்³ப³ஸதி³ஸத்தங் வத்வா இமினா வாக்யேன "ஈதி³ஸேன ஸரீரேனா"தி ஏகஸ்மிங்யேவ ஜினபத³த்தே² விஸேஸகத²னேன ஜலதி⁴தோ ஜினபத³த்த²ஸ்ஸ விஸுங் கதத்தா ஸதி³ஸத்தே ஸத்³தே³ன வாச்சே ஸதி அயமேகப்³யதிரேகோ நாம. க³ம்பீ⁴ரஸ்ஸ க³ம்பீ⁴ரகு³ணயுத்தஸ்ஸ ஸாக³ரஸ்ஸ வா க³ம்பீ⁴ரஜ்ஜா²ஸயஸமங்கி³னோ ஜினஸ்ஸ வா பா⁴வோதி ச, மஹதோ பகதியா மஹதோ ஸாக³ரஸ்ஸ வா கு³ணேஹி மஹதோ ஜினஸ்ஸ வா பா⁴வோதி ச, க³ம்பீ⁴ரத்தஞ்ச மஹத்தஞ்சாதி ச, தங் ஆதி³ யஸ்ஸ உபகாரிதாதி³னோதி ச, ஸோ ச ஸோ கு³ணோ சேதி ச வாக்யங்.

வாச்சஉப⁴யப்³யதிரேக

246.

மஹாஸத்தா’திக³ம்பீ◌⁴ரா, ஸாக³ரோ ஸுக³தோபி ச;
ஸாக³ரோ’ஞ்ஜனஸங்காஸோ, ஜினோ சாமீகரஜ்ஜுதி.

246. “**மஹா**”இச்சாதி³. ஸாக³ரோ ஸுக³தோபி சாதி தே உபோ◌⁴ **மஹந்தா ஸத்தா** மகராத³யோ யத்த² ஸாக³ரே, **மஹந்தங்** வா **ஸத்தங்** ஸம்மப்பதா◌⁴னங் யஸ்ஸ ஸுக³தஸ்ஸ, **அதிக³ம்பீ◌⁴ரா** அதிஸயேன அகா³தா◌⁴ இதி. ஸதி³ஸதாபே◌⁴த³மாஹ **“ஸாக³ரோ”**இச்சாதி³னா. ஸாக³ரோ **அஞ்ஜனஸங்காஸோ** அஞ்ஜனேன துல்யோ, கண்ஹோதி வுத்தங் ஹோதி. ஜினோ து சாமீகரஸ்ஸ ஸுவண்ணஸ்ஸேவ ஜுதி ஸோபா◌⁴ அஸ்ஸேதி **சாமீகரஜ்ஜுதி**. வாச்சே ஸதி³ஸத்தே உப◌⁴யப்³யதிரேகோயங் உப◌⁴யத்த² வத்தமானேன கு³ணேன உபி◌⁴ன்னமுபமானோபமெய்யானங் பே◌⁴த³ஸ்ஸ பதீயமானத்தா.

246. “**மஹா**”இச்சாதி³. ஸாக³ரோ ஸுக³தோபி சாதி இமே த்³வே **மஹாஸத்தா** கமேன திமிதிமிங்க³லாதி³மஹாஸத்தா ச, லாபா◌⁴லாபா◌⁴தீ³ஸு அனஞ்ஞஸாதா◌⁴ரணத்தா மஹந்ததாதி³பா◌⁴வஸங்கா²தஸதி³ஸத்தயுத்தா ச, **அதிக³ம்பீ◌⁴ரா** அவகா³ஹிதுமஸக்குணெய்யத்தா ச, அஜ்ஜா²ஸயக³ம்பீ◌⁴ரத்தா ச த்³வேபி அதிக³ம்பீ◌⁴ரா ஹொந்தி. தேஸு ஸாக³ரோ அஞ்ஜனஸங்காஸோ, ஜினோ **சாமீகரஜ்ஜுதி** ஸுவண்ணஸதி³ஸகந்தியுத்தோ ஹோதி. எத்த² புப்³ப³த்³தே◌⁴ன த்³வின்னங் வத்தூ²னங் ஸதி³ஸத்தங் வத்வா அபரத்³தே◌⁴ன தது³ப◌⁴யவத்து²க³தவிஸேஸேன தேஸங் த்³வின்னமஞ்ஞமஞ்ஞதோ விஸேஸிதத்தா ஸதி³ஸத்தே ஸத்³தே³ன வத்தப்³பே³ ஸதி அயங் உப◌⁴யப்³யதிரேகோ நாம. மஹந்தா ஸத்தா மச்ச²கச்ச²பாத³யோ யத்த² ஸாக³ரேதி வா, மஹந்தங் ஸத்தங் ஸமானபா◌⁴வோ யஸ்ஸ ஸுக³தஸ்ஸாதி வா, அதிஸயேன க³ம்பீ◌⁴ராதி ச, அஞ்ஜனேன ஸங்காஸோ ஸதி³ஸோதி ச, சாமீகரஸ்ஸ இவ ஜுதி அஸ்ஸேதி ச வாக்யங்.

க³ம்மஏகப்³யதிரேக

247. **ந ஸந்தாபாபஹங் நேவி-ச்சி²தத³ங் மிக³லோசனங்;**
முனிந்த³ நயனத்³வந்த³ங், தவ தக்³கு³ணபூ◌⁴ஸிதங்.

247. “**நி**”ச்சாதி³. மிக³ஸ்ஸ லோசனங் ஸந்தாபங் கிலேஸபரிளாஹங் அபஹனதி ஹிங்ஸதீதி **ஸந்தாபாபஹங்** ந ப◌⁴வதி. நேவ இச்சி²தங் ஸக்³க³மொக்க²ஸம்பத்திங் த³தா³தீதி **நேவிச்சி²தத³ங்**. முனிந்த³ தவ நயனானங் த்³வந்த³ங் யுக³ளங் து **தேஹி** யதா²வுத்தேஹி ஸந்தாபாபஹத்தஇச்சி²தத³த்த**கு³ணேஹி பூ◌⁴ஸித**மலங்கதங். எத்த² பன மிக³லோசனநயனானங் தீ³க◌⁴த்தாதி³னா ஸதி³ஸத்தங் பதீயதே. க³ம்மே ஸதி³ஸத்தே ஏகப்³யதிரேகோயங் வுத்தனயேன.

247. “**ந ஸந்தா**”இச்சாதி³. **மிக³லோசனங்** மிக³போதகசக்கு²யுக³ளங் **ஸந்தாபாபஹங்** கிலேஸஸந்தாபாபஹங் ந ஹோதி. **இச்சி²தத³ங்** லோகேஹி பத்தி²தலோகியலோகுத்தரத்தா²னங் தா³யகங் ந ஹோதி. ஹே **முனிந்த³** தவ நயனத்³வந்த³ங் பன **தக்³கு³ணபூ⁴ஸிதங்** ஜனஸந்தாபாபஹானாதி³யதா²வுத்தகு³ணேஹி ஸோபி⁴தங் ஹோதி, இஹ ஸந்தாபாபஹனநாதீ³னங் படிஸேத⁴த்³வாரேன உபமானோபமெய்யபூ⁴தஉப⁴யலோசனஸங்கா²தவத்தூ²னங் தீ³க⁴புது²லதாதி³ஸதி³ஸத⁴ம்மங் ஸாமத்தி²யேன பகாஸெத்வா அபரத்³தே⁴ன ஸந்தாபாபஹனநாதி³கு³ணஹேது ஜினநயனானங் விஸுங் கதத்தா ஸதி³ஸத்தே க³ம்மமானே அயமேகப்³யதிரேகோ நாம. ஸந்தாபங் அபஹனதி ஹிங் ஸதீதி ச, இச்சி²தங் த³தா³தீதி ச, தே ச தே கு³ணா சாதி ச, தேஹி பூ⁴ஸிதந்தி ச வாக்யங்.

க³ம்மஉப⁴யப்³யதிரேக

248. முனிந்தா³னந’மம்போ⁴ஜ-மேஸங் நானத்த’மீதி³ஸங்;
ஸுவுத்தாமதஸந்தா³யி, வத³னங் நே’தி³ஸ’ம்பு³ஜங்.

248. “**முனிந்த³**”இச்சாதி³. முனிந்தா³னநங் அம்போ⁴ஜஞ்சேதி யானி வத்தூ²னி கந்தாதி³னா பதீயமானத்தா ஸதி³ஸத்தா²னி, ஏஸங் **நானத்தங்** பே⁴தோ³ ஈதி³ஸங். கத²ங்? வத³னங் ஸுவுத்தாமதங் ஸத்³த⁴ம்மாமதங் ஸந்த³தா³தீதி **ஸுவுத்தாமதஸந்தா³யி**, அம்பு³ஜங் து நேதி³ஸந்தி. இமினா பே⁴தே³ன இமேஸங் விஸதி³ஸத்தா “ஏஸ”ந்த்யாதி³னாஹு. பதீயமானேன ஸதி³ஸானீதி க³ம்மே ஸதி³ஸத்தே உப⁴யப்³யதிரேகோயங் வுத்தனயேனேதி.

248. “**முனிந்த³**”இச்சாதி³. முனிந்தா³னநங் அம்போ⁴ஜஞ்சேதி இமேஸங் த்³வின்னங் நானத்தங் ஈதி³ஸங். கத²ந்தி சே? **ஏஸங்** த்³வின்னங் வத³னங் **ஸுவுத்தாமதஸந்தா³யி** ஸுட்டு² வுத்தத்தா ஸுவுத்தஸங்கா²தஸ்ஸ ஸத்³த⁴ம்மாமதஸ்ஸ தா³யகங் ஹோதி, அம்பு³ஜங் து **ஏதி³ஸங் ந** ஈதி³ஸங் ந ஹோதி, தாதி³ஸங் த⁴ம்மாமதங் ந த³தா³தீதி அதி⁴ப்பாயோ. “ஏஸங் நானத்தமீதி³ஸ”ந்தி வசனேன ஸுக³ந்த⁴கந்திமத்தாதீ³ஹி கு³ணேஹி த்³வின்னம்பி பே⁴தோ³ நத்தீ²தி க³ம்மமானத்தா தங் பகாஸெத்வா அபரத்³தே⁴ன வத³னதோ அம்பு³ஜஸ்ஸ, அம்பு³ஜதோ வத³னஸ்ஸ விஸுங் கதத்தா ஸதி³ஸத்தே க³ம்மமானே அயமுப⁴யப்³யதிரேகோ நாம. நானா அனேகப்பகாரானங் பா⁴வோதி ச, ஸாது⁴ வுத்தமிதி ச, தமேவ அமதந்தி ச, தங் ஸம்மா தே³தி ஸீலேனாதி ச வாக்யங்.

249. பஸித்³த⁴ங் காரணங் யத்த², நிவத்தெத்வா’ஞ்ஞகாரணங்;
ஸாபா⁴விகத்த’மத² வா, விபா⁴ப்³யங் ஸா விபா⁴வனா.

249. விபா⁴வனங் ஸம்பா⁴வேதி “**பஸித்³த⁴**”மிச்சாதி³னா. **யத்த²** அலங்கதியங் **பஸித்³த⁴ங்** லோகப்பதீதங் **காரணங்** கிஞ்சி **நிவத்தெத்வா** நிரஸ்ய **அஞ்ஞங் காரணங்** பஸித்³த⁴காரணதோ அஞ்ஞங் நிமித்தங் **விபா⁴ப்³யங்** அவக³ம்யதே. யத்த² காரணந்தரங் நத்தி², தத்த² கா க³தீதி ஆஹ “**ஸாபா⁴விகத்த**”ந்திஆதி³. **அத² வா** பக்க²ந்தரே, ஸாபா⁴விகங் [ஸாபா⁴விகத்தங் (க॰)] த⁴ம்மதாஸித்³த⁴ங், தஸ்ஸ பா⁴வோ **ஸாபா⁴விகத்தங்** விபா⁴ப்³யங், **ஸா** தாதி³ஸீ **விபா⁴வனா** விஞ்ஞெய்யா, விபா⁴வீயதே பகாஸீயதே காரணந்தரங் ஸாபா⁴விகத்தங் வா ஏதாயாதி, ஏதிஸ்ஸந்தி வா கத்வா.

249. இதா³னி விபா⁴வனங் த³ஸ்ஸேதி “**பஸித்³த⁴**”மிச்சாதி³னா. **யத்த²** அலங்காரே **பஸித்³த⁴ங்** லோகப்பதீதங் **காரணங்** தங்தங்கு³ணஸாத⁴னஹேதுங் **நிவத்தெத்வா** படிஸேதெ⁴த்வா **அஞ்ஞகாரணங்** லோகப்பஸித்³த⁴காரணதோ அஞ்ஞங் காரணங், **அத² வா** நோ சே பஸித்³த⁴காரணதோ அஞ்ஞகாரணே லப்³ப⁴மானே **ஸாபா⁴விகத்தங்** த⁴ம்மதாஸித்³த⁴கு³ணங் **விபா⁴ப்³யங்** பகாஸனீயங் ஹோதி, ஸா விபா⁴வனா நாம ஹோதி, காரணந்தரவிபா⁴வனா ஸாபா⁴விகவிபா⁴வனாதி து³விதா⁴ ஹோதீதி அதி⁴ப்பாயோ. அஞ்ஞஞ்ச தங் காரணஞ்சேதி ச, ஸஸ்ஸ அத்தனோ பா⁴வோதி ச, தேன ஸம்பூ⁴தமிதி ச, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச, விபா⁴வீயதி அஞ்ஞகாரணங் ஸாபா⁴விகத்தங் வா ஏதாய விபா⁴வனாய, ஏதிஸ்ஸங் விபா⁴வனாயந்தி ச வாதி விக்³க³ஹோ.

காரணந்தரவிபா⁴வனா

250. அனஞ்ஜிதா’ஸிதங் நெத்தங், அத⁴ரோ ரஞ்ஜிதா’ருணோ;
ஸமானதா ப⁴மு சா’யங், ஜினா’நாவஞ்சி²தா தவ.

250. உதா³ஹரதி “**அனஞ்ஜித**”இச்சாதி³. ஜின தவ நெத்தஞ்ச **அனஞ்ஜிதங்** அஞ்ஜனஸலாகாய யவதட்டெ²னமபு²ட்ட²மேவ **அஸிதங்** கண்ஹங், அத⁴ரோ ச **அனஞ்ஜிதோ**யேவ லாகா²ராகா³தி³னா **அருணோ** ரத்தோ, அயங் ப⁴மு ச **அனாவஞ்சி²தா** உஸ்ஸாஹேன யேன கேனசி அனாமிதா ஸமானா **ஸமானதா** ஸுட்டு² ஆனதா, ததோ ஸப்³ப³ங் லோகியங் தவேதி. எத்த² பஸித்³த⁴காரணமஞ்ஜனாதி³, தன்னிவத்தனேபி காரணந்தரமத்தா²தி³னாவக³ம்யதே, தஞ்ச கம்மங், காரியஸ்ஸ அகாரணத்தாயோக³தோதி காரணந்தரவிபா⁴வனா’யங்.

250. இதா³னி உதா³ஹரதி “**அனஞ்ஜி**”ச்சாதி³னா. ஹே **ஜின** தவ **நெத்தங்** பகதிமது⁴ரங் நயனயுக³ளஞ்ச **அனஞ்ஜிதங்** விலோசனானங் கண்ஹத்தஸாத⁴னத்த²ங் லோகப்பஸித்³த⁴அஞ்ஜனேஹி அனஞ்ஜிதங்

ஸமானங் **அஸிதங்** ப⁴வந்தரஸித்³தே⁴ன குஸலகம்மேன நீலங் ஹோதி, அத⁴ரோ **ச அரஞ்ஜிதோ** கேனசி ராகே³ன அரஞ்ஜிதோ ஸமானோ **அருணோ** ரத்தோஹோதி, அயங் ப⁴மு ச **அனாவஞ்சி²தா** கேனசி வாயாமேன அனாமிதா ஸமானா **ஸமானதா** ஸுட்டு² ஆனதா ஹோதீதி. எத்த² நயனஅத⁴ரப⁴மூனங் கண்ஹரத்தகுடிலகு³ணஸாத⁴னே லோகப்பஸித்³தா⁴னி அஞ்ஜனானி காரணானி படிஸேதெ⁴த்வா நெத்தாதீ³னங் அஸிதாதி³பா⁴வகத²னேனேவ காரணவினிமுத்தஸ்ஸ காரியஸ்ஸ லோகே அவிஜ்ஜமானத்தா அத்த²ப்பகரணாதி³னா அஸிதாதி³பா⁴வஸ்ஸ காரணங் நாம புப்³ப³ஜாதியங் ஸித்³த⁴குஸலகம்மமேவாதி பதீயமானத்தா அயங் காரணந்தரவிபா⁴வனா நாம. ந அஞ்ஜிதந்தி ச, ந ரஞ்ஜிதோதி ச, ந ஆவஞ்சி²தோதி ச வாக்யங். நஸத்³தோ³ பஸஜ்ஜபடிஸேதே⁴ வத்ததே. ஸங் ஸம்மா ஆனதாதி விக்³க³ஹோ.

ஸாபா⁴விகவிபா⁴வனா

251. **ந ஹோதி க²லு து³ஜ்ஜன்ய-**
மபி து³ஜ்ஜனஸங்க³மே;
ஸபா⁴வனிம்மலதரே,
ஸாது⁴ஜந்தூன சேதஸி.

251. “**ந ஹோதி**”ச்சாதி³. து³ஜ்ஜனேஹி ஸஹ **ஸங்க³மே** ஸமாக³மே ஸத்யபி **ஸாது⁴ஜந்தூனங்** ஸப்புரிஸானங் ஸபா⁴வேன தாதி³ஸேன பயோகே³ன வினாவ **நிம்மலதரே** அதிஸயேன நிம்மலே சேதஸி **து³ஜ்ஜன்யங்** ஸுஜனேதரபா⁴வோ ந ஹோதி தாதி³ஸாதிஸயஸாது⁴த்தஸமாயோக³தோதி. இஹ கிஞ்சாபி **ஸபா⁴வ**ஸத்³தே³ன ஸப்³ப³தா² ஹேதுனிவத்தனங் கதங், ததா²பி யோனிஸோமனஸிகாராதி³ததா²வித⁴னிமித்தமத்தே²வ. ததா²பி லோகோ தமனபெக்க²மானோ, பஸித்³த⁴ஞ்ச காரணங் தாதி³ஸமபஸ்ஸந்தோ ஸாபா⁴விகங் ப²லங் வோஹரதி, தத³னுஸாரேன ச ஸாபா⁴விகங் ப²லங் விபா⁴ப்³யதேதி, அயங் ஸாபா⁴விகப²லவிபா⁴வனா.

251. “**ந ஹோதி**”ச்சாதி³. **து³ஜ்ஜனஸங்க³மே அபி** து³ஜ்ஜனேஹி ஸஹ வாஸே ஸதிபி ஸாது⁴ஜந்தூனங் **ஸபா⁴வனிம்மலதரே** கிஞ்சி பயோக³ங் வினா பகதியா ஏவ அதினிம்மலே சேதஸி **து³ஜ்ஜன்யங்** து³ஜ்ஜனகு³ணங் **க²லு** ஏகந்தேன ந ஹோதீதி. இஹ சித்தனிம்மலஹேதுபூ⁴தானங் யோனிஸோமனஸிகாராதீ³னங் விஜ்ஜமானத்தேபி லோகேன தங் காரணங் அனபெக்கி²த்வா அஞ்ஞம்பி பஸித்³த⁴காரணங் சித்தனிம்மலகாரணமதி³ஸ்வா ஸபா⁴வஸித்³த⁴ங் நிம்மலந்தி வோஹரியமானத்தாதேனேவ லோகவோஹாரானுஸாரேன “ஸபா⁴வனிம்மலதரே”தி ஸப்³பா³காரேன காரணங் படிஸேத⁴ங் கத்வா ஸபா⁴வஸித்³த⁴னிம்மலத்தஸங்கா²தப²லஸ்ஸ

பகாஸிதத்தா அயங் ஸாபா⁴விகப²லவிபா⁴வனா நாம. து³ஜ்ஜனானங் பா⁴வோதி ச, ஸஸ்ஸ அத்தனோ பா⁴வோதி ச, தேன நிம்மலதரந்தி ச வாக்யங்.

252. **ஜனகோ** [காரகோ (ஸீ.)] **ஞாபகோ சேதி,**
து³விதா⁴ ஹேதவோ ஸியுங்;
படிஸங்க²ரணங் தேஸங்,
அலங்காரதயோ'தி³தங்.

252. ஹேதுங் நித்³தி³ஸதி "**ஜனகோ**"இச்சாதி³னா. **ஜனகோ** பா⁴வாபா⁴வரூபஸ்ஸ நிப்³ப³த்யாதி³காரியஸ்ஸ காரகோ **ஞாபகோ** விஜ்ஜமானஸ்ஸேவ கஸ்ஸசி ஸம்ப³ந்த⁴தோ குதோசி படிபோ³த⁴கோ சாதி ஹேதவோ து³விதா⁴ ஸியுங். நனு கிமெத்த² அஸனங் [பூ⁴ஸனங் (?)], கேவலங் "அனேனேதங் கரீயதீ"தி ஸரூபகத²னமத்த, [ந து (?)] விஸேஸோ து ந [ந து (?)] கோசி விஸேஸரூபோ வாசாலங்காரோதி விஸேஸங் யோஜயதி "**பட**"திஆதி³னா. **தேஸங்** காரியுப்பாத³யோகீ³னங் ஹேதூனங் **படிஸங்க²ரணங்** உபப்³ரூஹனங் விஸிட்ட²பா⁴வேன பரிபு²டங் கத்வா யாதா²வதோ கத²னங் **அலங்காரதாய** ப³ந்த⁴பூ⁴ஸனரூபேன **உதி³தங்** அபி⁴ஹிதங் விஸேஸரூபத்தா, ந பனேதேனேதங் கரீயதீதி.

252. இதா³னி ஹெத்வாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி "**ஜனகோ**"ச்சாதி³னா. **ஜனகோ** ச கஸ்ஸசி "ஸத்தா அஸத்தா"தி வுத்தஸ்ஸ பா⁴வாபா⁴வஸங்கா²தகாரியஸ்ஸ ஜனகஹேது ச **ஞாபகோ ச** கஸ்ஸசி விஜ்ஜமானத்தங் அஞ்ஞேன கேனசி ஸம்ப³ந்தே⁴ன அவபோ³தெ⁴ந்தோ ஞாபகஹேது சாதி ஏவங் ஹேதவோ து³விதா⁴ ஸியுங். இஹ ப²லபகாஸகஹேதும்ஹி வுச்சமானே "இமினா ஹேதுனா இத³ங் ப²லங் ஜாத"ந்தி ஸரூபகத²னமத்தங் வினா விஸேஸரூபாலங்காரோ இத⁴ நத்தீ²தி ஆஸங்கிய அலங்காரஸரூபவிஸேஸோ ஏஸோதி த³ஸ்ஸேதுமபரத்³த⁴மாஹ. **தேஸங்** ப²லபகாஸனக²மானங் ஹேதூனங் **படிஸங்க²ரணங்** விஸிட்ட²பா⁴வேன பகாஸங் கத்வா தத்வதோ கத²னங் **அலங்காரதாய** அலங்காரஸபா⁴வேன **உதி³தங்** பஸித்³த⁴ங் ஹோதி, கவீஹி பத்தி²தங் வா ஹோதி. ஸாலிஅங்குராதீ³னங் ஸாலிபீ³ஜாத³யோ விய ஜன்யஸ்ஸ அச்சந்தோபகாரகோ ஜனகஹேது நாம, விஜ்ஜமானஅக்³கி³ஆதீ³னங் தூ⁴மாத³யோ விய கஸ்ஸசி விஜ்ஜமானத்தஞாபகோ ஞாபகஹேது நாம. அலங்காரஸ்ஸ பா⁴வோ அலங்காரதா. அலங்காரதயாதி ச²ந்த³ங் நிஸ்ஸாய மத்தாஹானி.

253. **பா⁴வாபா⁴வகிச்சவஸா,**
சித்தஹேதுவஸாபி ச;

பே⁴தா³’நந்தா இத³ங் தேஸங்,
முக²மத்தனித³ஸ்ஸனங்.

253. உதா³ஹரதி “**பா⁴வ**”இச்சாதி³. **பா⁴வோ** ஸத்தா ச, **அபா⁴வோ** அஸத்தா ச, தேயேவ கிச்சானி தேஸங் வஸேன ச, **சித்தா** பஸித்³த⁴ஹேதுவிபரீதா அச்ச²ரியாரஹா ஹேதவோ தேஸங் வஸேனாபி ச **பே⁴தா³** ஹேதுவிகப்பா **அனந்தா** அனவவியோ [அனவத⁴யோ (?)], யதோ ஏவங் தஸ்மா **தேஸங்** ஹேதூனங் இத³ங் முக²மத்தனித³ஸ்ஸனங், தஸ்மா தம்முகே²ன ஸக்கா ஹேதுவிஸேஸே பவிஸிதுந்தி.

253. “**பா⁴வா**”இச்சாதி³. **பா⁴வாபா⁴வகிச்சவஸா** பா⁴வஅபா⁴வஸங்க²தஸத்தாஅஸத்தாக்ரியாவஸேன ச, **சித்தஹேதுவஸாபி ச** பஸித்³த⁴ஹேதுனோ விருத்³தே⁴ன அச்ச²ரியஹேதூனங் பபே⁴தே³ன ச, **பே⁴தா³** ஹேதுவிஸேஸா **அனந்தா** யஸ்மா அபரியந்தா ஹொந்தி, தஸ்மா **இத³ங்** வக்க²மானங் **தேஸங்** ஹேதூனங் **முக²மத்தனித³ஸ்ஸனங்** அவஸேஸஹேதூனங் ஓகா³ஹணத்³வாரமத்தஸ்ஸ நித³ஸ்ஸனங் ஹோதி. பா⁴வோ ச அபா⁴வோ சாதி ச, தேயேவ கிச்சானீதி ச, தேஸங் வஸோ பே⁴தோ³தி ச, சித்தா விசித்தா ச தே ஹேதவோ சாதி ச, தேஸங் வஸோதி ச, முக²மேவ முக²மத்தங், முக²ஞ்ச தங் வா மத்தங் ஸாமஞ்ஞஞ்சேதி ச, தஸ்ஸ நித³ஸ்ஸனமிதி ச வாக்யங். **மத்த**ஸத்³தோ³ அவதா⁴ரணே ஸாமஞ்ஞே வா வத்ததே.

254. **பரமத்த²பகாஸேக-**
ரஸா ஸப்³ப³மனோஹரா;
முனினோ தே³ஸனா’யங் மே,
காமங் தோஸேதி மானஸங்.

பா⁴வகிச்சோ காரகஹேது.

254. உதா³ஹரதி “**பரமத்த²**”இச்சாதி³. பரமத்த²ஸபா⁴வஸ்ஸ நாமரூபாதி³னோ பகாஸோயேவ **ஏகரஸோ** அஸஹாயகிச்சங் யஸ்ஸா ஸா தாதி³ஸீ. ஸப்³பே³ஸங் மனோ ஹரதீதி **ஸப்³ப³மனோஹரா** முனினோ அயங் தே³ஸனா மே **மானஸங்** சித்தங் **காம**மேகந்தேன தோஸேதீதி அயங் பா⁴வகிச்சோ காரகஹேது ஸந்தோஸஸத்தாய காரணதோ.

254. இதா³னி உதா³ஹரதி “**பரமத்த²**”இச்சாதி³னா. **பரமத்த²பகாஸேகரஸா** நாமரூபக²ந்த⁴ஆயதனாதி³உத்தமத்தா²னங் பகாஸனஸங்கா²த அஸஹாயகிச்சவதீ **ஸப்³ப³மனோஹரா** வோஹாரானுரூபேன விஸயபா⁴வூபக³மனேன ஸப்³பே³ஸங் மனோஹரா முனினோ அயங் தே³ஸனா **மே** மய்ஹங் மானஸங் **காமங்** ஏகந்தேன தோஸேதீதி.

பு³த்³த⁴ஸ்ஸ த⁴ம்மதே³ஸனா புப்³பே³ அவிஜ்ஜமானஸ்ஸ ஸந்தோஸஸ்ஸ ஸத்தாஸங்கா²தஸமுப்பாத³ங் கரோதீதி காரகஹேது நாம ஹோதி. ஸா ச தே³ஸனா "மானஸங் தோஸேதீ"தி எத்தகேன அத³ஸ்ஸெத்வா "பரமத்த²பகாஸேகரஸா"தி ஸவிஸேஸனங் கத்வா வுத்தத்தா அலங்காரோதி அபி⁴மதா. ஏகோ ச ஸோ ரஸோ சேதி ச, பரமத்த²பகாஸோயேவ ஏகரஸோ ஏககிச்சமஸ்ஸேதி ச விக்³க³ஹோ. **பா⁴வகிச்சோ** பா⁴வஸங்கா²தங் ஸத்தாகிச்சங் கத்வா பவத்தோ **காரகஹேது** ஜனகஹேது.

255. தீ⁴ரேஹி ஸஹ ஸங்வாஸா, ஸத்³த⁴ம்மஸ்ஸா'பி⁴யோக³தோ;
நிக்³க³ஹேனி'ந்த்³ரியானஞ்ச, து³க்க²ஸ்ஸூ'பஸமோ ஸியா.

அபா⁴வகிச்சோ காரகஹேது.

255. "**தீ⁴ரேஹி**"ச்சாதி³. **தீ⁴ரேஹி** ஸப்பஞ்ஞேஹி ஸஹ **ஸங்வாஸா** ஸங்ஸக்³கே³ன ச, **ஸத்³த⁴ம்மஸ்ஸ** ஸம்பு³த்³த⁴தே³ஸிதஸ்ஸ **அபி⁴யோக³தோ** அப்⁴யாஸேன ச, **இந்த்³ரியானங்** சக்கா²தீ³னங் **நிக்³க³ஹேன** விஸயப்பவத்தினிரோத⁴ரூபேன விஜயேன ச ஹேதுனா **து³க்க²ஸ்ஸ** பஞ்சக்க²ந்த⁴ஸங்க²தஸ்ஸ அனுப்பாத³னிரோத⁴ஸங்கா²தோ **உபஸமோ ஸியா** ப⁴வெய்யாதி அயங் அபா⁴வகிச்சோ காரகஹேது அனுப்பாத³னிரோத⁴ஸங்கா²தஸ்ஸ அபா⁴வஸ்ஸ காரணதோ.

255. "**தீ⁴ரேஹி**"ச்சாதி³. தீ⁴ரேஹி ஸஹ **ஸங்வாஸா** ஸமக்³க³வாஸேன ச, **ஸத்³த⁴ம்மஸ்ஸ** பு³த்³த⁴தே³ஸிதஸ்ஸ **அபி⁴யோக³தோ** நிரந்தராப்⁴யாஸேன ச, **இந்த்³ரியானங்** சக்கு²ஆதீ³னங் **நிக்³க³ஹேன** ரூபாதி³ஆரம்மணேஸு ஸுபா⁴தி³க்³க³ஹணஸ்ஸ நிவாரணேன சாதி இமேஹி காரணேஹி **து³க்க²ஸ்ஸ** க²ந்தா⁴யதனாதி³கஸ்ஸ **உபஸமோ** அனுப்பாத³னிரோதோ⁴ க²ந்த⁴பரினிப்³பா³னங் வா ஸியாதி. அபி⁴ண்ஹஸோ யோகோ³தி விக்³க³ஹோ. **அபா⁴வகிச்சோ** து³க்க²ஸ்ஸ உபஸமஸங்கா²தங் அஸத்தாகிச்சங் கத்வா பவத்தோ **காரகஹேது** அவிஜ்ஜமானஸங்கா²தாய அஸத்தாய உப்பாத³னதோ ஜனகஹேது நாம. அபா⁴வோ கிச்சமஸ்ஸேதி ச, காரகோ ச ஸோ ஹேது சாதி ச வாக்யங். பா⁴வகிச்சோபி வுத்தப்³யதிரேகதோ ஞாயதி.

256. முனிந்த³ ஸந்த³ஸங்வாதி³-கந்தபா⁴வோபஸோபி⁴னா;
முகே²னேவ ஸுபோ³த⁴ங் தே, மனங் பாபாபி⁴னிஸ்ஸடங்.

பா⁴வகிச்சோ ஞாபகஹேது.

256. "**முனிந்தி³**"ச்சாதி³. **முனிந்தே³**தி ஆமந்தனங். **தே** தவ **ஸந்த³ஸங்வாதி³னா** ஸந்த³ஸதி³ஸேன கந்தபா⁴வேன **உபஸோபி⁴னா**

ஸோப◌⁴மானேன முகே²னேவ **பாபேஹி** ராகா³தீ³ஹி **அபி◌⁴னிஸ்ஸடங்** ப்³யபக³தங் **மனங்** சித்தங் **ஸுபோ³த◌⁴ங்** ஸுட்டு² விஞ்ஞாயதீதி அயங் பா◌⁴வகிச்சோ ஞாபகஹேது அவபோ³த◌⁴ஸத்தாய ஞாபனதோ.

256. “**முனிந்த³**”இச்சாதி³. ஹே **முனிந்த³ தே** தவ **சந்த³ஸங்வாதி³கந்தபா◌⁴வோபஸோபி◌⁴னா** சந்த³கந்தபா◌⁴வஸதி³ஸேன கந்தபா◌⁴வேன ஸோப◌⁴மானேன முகே²ன **மனங்** துய்ஹங் சித்தங் **பாபாபி◌⁴னிஸ்ஸடங்** ராகா³தீ³ஹி கிலேஸேஹி நிக்க²ந்தந்தி **ஸுபோ³த◌⁴ங்** ஸுட்டு² விஞ்ஞாயதீதி. இஹ முக²ங் மனகந்தபா◌⁴வஸம்ப³ந்தே◌⁴ன ஸமன்னாக³தங் ஸயங் விஜ்ஜமானமேவ கிலேஸாபக³மஸ்ஸ அவபோ³த◌⁴ஸத்தங் ஞாபேதீதி பா◌⁴வகிச்சோ ஞாபகஹேது நாம ஜாதோ. சந்தே³ன அபே◌⁴தோ³பசாரதோ சந்த³லாவண்யேன ஸங்வாதீ³ ஸதி³ஸோதி ச, ஸோ ச ஸோ கந்தபா◌⁴வோ சேதி ச, தேன உபஸோபி◌⁴தோதி ச, பாபேஹி அபி◌⁴னிஸ்ஸடந்தி ச வாக்யங்.

257. **ஸாது◌⁴ஹத்தா²ரவிந்தா³னி, ஸங்கோசயதிதே கத²ங்;**
முனிந்த³ சரணத்³வந்த³-ராக³பா³லாதபோ பு²ஸங்.

அயுத்தகாரீ சித்தஹேது.

257. “**ஸாது◌⁴**”இச்சாதி³. முனிந்த³ தே சரணானங் த்³வந்த³ஸ்ஸ ராகோ³ பா³லோ ச ஸோ ஆதபோ சேதி **ராக³பா³லாதபோ** தருணகிரணஸமூஹோ லோஹிதத்தாதி³னா ஸாதூ◌⁴னங் ஹத்தா²ரவிந்தா³னி கந்தாதி³னா **பு²ஸங்** விஸாரித்தேனா'மஸந்தோ கத²ங் **ஸங்கோசயதி** மகுலயதி, அஞ்ஜலிபணாமப³ந்தே◌⁴ன அயுத்தமேதங். பா³லாதபோ ஹி பது³மானமும்மீலனஹேது, அயங் து அபுப்³போ³ பா³லாதபோ யோ பது³மானி நிமீலேதீதி அனுசிதகாரியகாரணா அயுத்தகாரீ சித்தஹேது, ஏவங்விதோ◌⁴ விஞ்ஞெய்யோ பா◌⁴வகிச்சத்தேபீதி.

257. “**ஸாது◌⁴**”இச்சாதி³. ஹே **முனிந்த³ தே** தவ **சரணத்³வந்த³ராக³பா³லாதபோ** பாத³யுக³ளஸ்ஸ அருணவண்ணஸங்க²தஅபி◌⁴னவஸூரியகிரணோ **ஸாது◌⁴ஹத்தா²ரவிந்தா³னி** ஸுஜனானங் கரபது³மானி **பு²ஸங்** அத்தனோ ஸப்³ப³ப்³யாபித்தா பு²ஸந்தோ கத²ங் **ஸங்கோசயதி** கரஸம்புடரூபேன மகுலயதீதி. பா³லாதபோ நாம பது³மவிகஸனங் வினா ஸங்கோசனங் ந கரோதி, ஏஸோ ஆதபோ அச்ச²ரியோ விசித்தோதி க³ம்யமானத்தா அயுத்தஸங்கோசஸத்தாகரணதோ அயங் அயுத்தகாரீ சித்தஹேது நாம. அயுத்தங் கரோதீதி ச, சித்தஞ்ச தங் ஹேது சாதி ச வாக்யங்.

258.

ஸங்கோசயந்தி ஜந்தூனங், பாணிபங்கேருஹானி'ஹ;
முனிந்த³சரணத்³வந்த³-நக²சந்தா³ன'மங்ஸவோ.

யுத்தகாரீ சித்தஹேது.

258. **"ஸங்கோசயந்தி"**ச்சாதி³. முனிந்த³ஸ்ஸ பாதா³னங் த்³வந்தே³ நகா² ஏவ சந்தா³ கந்தாதி³னா தேஸங் **அங்ஸவோ** கிரணா **இஹ** லோகே **ஜந்தூனங்** ஸத்தானங் பாணயோ ஏவ பங்கேருஹானி கந்தாதி³னா ஸங்கோசயந்தி பணாமகரணஸம்புடரூபேன மிலீயந்தீதி [மிலாயயந்தீதி (?)] யுத்தகாரீ சித்தஹேது சந்த³தோ பங்கஜஸங்கோசஸ்ஸ உசிதத்தா. வுத்தனயேபீதி.

258. **"ஸங்கோ"**இச்சாதி³. **முனிந்த³சரணத்³வந்த³னக²சந்தா³னங்** ஸம்பு³த்³த◌⁴ஸ்ஸ பாத³த்³வந்தே³ நகா²வலிஸங்கா²தானங் சந்தா³னங் **அங்ஸவோ** ரங்ஸயோ **இஹ** லோகே ஜந்தூனங் பாணிபங்கேருஹானி **ஸங்கோசயந்தி** கரஸம்புடாகாரேன ஸங்கோசயந்தி மகுலங் கரொந்தீதி. சந்த³கிரணேஹி கத்தப்³பா³ய ஏவ பது³மஸங்கோசஸத்தாய கதத்தா ச, பகதிசந்த³கிரணகத்தப்³ப³கிச்சஸ்ஸ சந்த³மரீசிஸமானஅஞ்ஞாதி³ட்ட²புப்³ப³விசித்ரஅங்ஸூஹி கதத்தா ச அயங் யுத்தகாரீ சித்தஹேது நாம. பாணயோ ச தே பங்கேருஹானி சேதி ச, முனிந்த³ஸ்ஸ சரணத்³வந்த³மிதி ச, தஸ்மிங் நகா²னீதி ச, தேவ சந்தா³தி ச வாக்யங்.

259. **உத்³தி³ட்டா²னங் பத³த்தா²னங், அனுத்³தே³ஸோ** [அனுதே³ஸோ (?)] **யதா²க்கமங்;**
ஸங்க்²யான'மிதி நித்³தி³ட்ட²ங், யதா²ஸங்க்²யங் கமோபி ச.

259. கமங் விவரிதுமுபக்கமதி **"உத்³தி³ட்டா²ன"**மிச்சாதி³. **உத்³தி³ட்டா²னங்** புப்³பே³ வுத்தானங் **பத³த்தா²னங்** வத்தூ²னங் கேஸஞ்சி **யதா²க்கமங்** உத்³தே³ஸக்கமானதிக்கமேன **அனுத்³தே³ஸோ** புன அத்த²ந்தரனித்³தே³ஸனயேன அனுகத²னங் [கத²னங் (?)] "ஸங்க்²யான"மித்யபி ச, "யதா²ஸங்க்²ய"மித்யபி ச **நித்³தி³ட்ட²ங்** வுத்தங். விதெ◌⁴ய்யத்தா தேஸங் பதா◌⁴னத்தமிதி தத³பெக்கா²ய நபுங்ஸகத்தங், அனுவதி³தப்³ப³த்தானுத்³தே³ஸஸ்ஸாப்பதா◌⁴னத்தமிதி ந புல்லிங்க³பரிக்³க³ஹோ. "கமோ"இச்சபி நித்³தி³ட்டோ²தி லிங்க³விபரிணாமோ.

259. இதா³னி கமாலங்காரங் உத்³தி³ஸதி **"உத்³தி³ட்டா²ன"**மிச்சாதி³னா. **உத்³தி³ட்டா²னங்** பட²மகதி²தானங் பத³த்தா²னங் **யதா²க்கமங்** உத்³தி³ட்ட²க்கமமனதிக்கம்ம **அனுத்³தே³ஸோ** அத்த²ந்தரங் நிஸ்ஸாய புனகத²னங் "ஸங்க்²யான"மிதி ச, "யதா²ஸங்க்²ய"மிதி ச நித்³தி³ட்ட²ங், கமோபி ச நித்³தி³ட்டோ². எத்த² பஸித்³த◌⁴ங் அனுத்³தே³ஸங் புப்³ப³த்³தே◌⁴ன அனுவதி³த்வா

அப்பஸித்³தா⁴ங் கமம்பி கமபரியாயங் ஸங்க்²யானயதா²ஸங்க்²யத்³வயம்பி அபரத்³தே⁴ன வித³தா⁴தி. எத்த² விதா⁴தப்³ப³ங் த³ஸ்ஸேதுங் அனுவாத³ஸ்ஸ ஆஹரியமானத்தா அனுவாதோ³ அப்பதா⁴னோ, விதா⁴தப்³போ³ பதா⁴னோ. யஞ்ஹி விதா⁴தப்³ப³ங், தங் பதா⁴னங், இதரமப்பதா⁴னந்தி இமினா காரணேன வுச்சதி. தஸ்மா "நித்³தி³ட்ட²"ந்தி "ஸங்க்²யானங், யதா²ஸங்க்²ய"ந்தி த்³வயங் அபெக்கா²ய (தஸ்ஸ அப்பதா⁴னத்தா) [இத³ங் பத³த்³வயங் ஸீஹளப்³யாக்²யாயங் ந தி³ஸ்ஸதி] நபுங்ஸகங் ஹோதி. "கமோ"தி அபெக்கா²ய "நித்³தி³ட்டோ²"தி புல்லிங்கோ³ ஹோதி. அப்பதா⁴னோ அனுத்³தே³ஸோதி நாபெக்க²தி. கமமனதிக்கம்மாதி ச, ஸங்க்²யாய அனபி⁴க்கமோதி ச வாக்யங்.

260. **ஆலாபஹாஸலீலாஹி, முனிந்த³ விஜயா தவ;**
கோகிலா குமுதா³னி சோ-பஸேவந்தே வனங் ஜலங்.

260. தமுதா³ஹரதி **"ஆலாபி"**ச்சாதி³னா. முனிந்த³ தவ ஆலாபஹாஸா ச தேஸங் லீலாஹி, உத்³தே³ஸோயங். **விஜயா** கோகிலகுமுதா³னங் பராப⁴வேன **கோகிலா** கரவீகா குமுதா³னி ச, யதொ²த்³தே³ஸமனுத்³தே³ஸோயங் வுத்தாபெக்கா²ய. வக்க²மானாபெக்கா²ய து அயம்பி உத்³தே³ஸோவ, "கோகிலா வனங், குமுதா³னி ஜல"மிதி யதொ²த்³தே³ஸமனுத்³தே³ஸோயங். **உபஸேவந்தே இவ** நிஸ்ஸயந்தி மஞ்ஞே. இதி வத்து²தோ ஏவ ஸம்ப⁴வோ **இவே**தி பரிகப்பதே. யஜ்ஜேவங் பரிகப்பனாய கத²ங் யதா²ஸங்க்²யந்தி சே? அத்ரோச்சதே - யத்தா²லங்காரந்தரமபி பதீயதே. தத்து²த்³தே³ஸானுரூபானுத்³தே³ஸஸம்ப⁴வே ஸங்க்²யானமேவாலங்காரோ வோஹரீயதே தஸ்ஸேவ முக்²யதோ வத்துமிச்சி²தத்தா. யத்தா²லங்காரந்தரங் ந க³ம்யதே, தத்த² அச்சந்தமேவ கமோதி விஞ்ஞெய்யங்.

260. உதா³ஹரதி **"ஆலாபி"**ச்சாதி³னா. ஹே **முனிந்த³ தே** தவ **ஆலாபஹாஸலீலாஹி** மது⁴ரஸரலீலாஹி ஸத்³தி⁴ங் மந்த³ஹஸிதலீலாஹி ஸஞ்ஜாதா **விஜயா** ஜயஹேது **கோகிலா** கரவீகா ச **குமுதா³னி** கேரவானி ச வனங் ஜலஞ்ச கமேன **உபஸேவந்தே இவ** நிஸ்ஸயங் கரொந்தீதி மஞ்ஞேதி. எத்த² "ஆலாபஹாஸலீலாஹீ"தி உத்³தே³ஸோ, "கோகிலா குமுதா³னீ"தி வுத்தாபெக்கா²ய அனுத்³தே³ஸோ, "வனங் ஜல"ந்தி வக்க²மானாபெக்கா²ய உத்³தே³ஸோவ ஹோதி, தத்வதோ ஈதி³ஸவிஜயேன கோகிலாதீ³னங் வனாதி³னிஸ்ஸயகாரணாபா⁴வதோ **இவ**ஸத்³த³பயோகே³ன நித்³தி³ட்டோ². ஏவங் ஸதி அயங் பரிகப்பனா ந ப⁴வதி. கஸ்மா? நானாலங்காரஸன்னிபாதே ஸதி யோ யோ அலங்காரோ வத்துனா இச்சி²தோ, தஸ்ஸேவ முக்²யதோ வோஹரீயமானத்தா. ஏவங் பரிகப்பனாலங்காரஸங்ஸக்³கே³ ஸதிபி உத்³தே³ஸக்கமேன த³ஸ்ஸிதஸ்ஸ அனுத்³தே³ஸஸ்ஸ முக்²யத்தா அயங் கமாலங்காரோ நாம. ஈதி³ஸஞ்ஞம்பி

ஏவமேவ த³ட்ட²ப்³ப³ங். ஆலாபோ ச ஹாஸோ சேதி ச, தேஸங் லீலாயோதி ச விக்³க³ஹோ.

261. **ஸியா பியதரங் நாம, அத்த²ரூபஸ்ஸ கஸ்ஸசி;**
பியஸ்ஸா'திஸயேனே'கங், யங் ஹோதி படிபாத³னங்.

261. பியதரமாஹரதி **"ஸியா"**இச்சாதி³னா. அதிஸயேன பியஸ்ஸ கஸ்ஸசி **அத்த²ரூபஸ்ஸ** அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யஸபா◌⁴வஸ்ஸ யங் **படிபாத³ன**மாக்²யானங் ஹோதி, ஏதங் பியதரங் நாம ஸியா.

261. இதா³னி பியதராலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி **"ஸியா"**இச்சாதி³னா, அதிஸயேன பியஸ்ஸ கஸ்ஸசி **அத்த²ரூபஸ்ஸ** அபி◌⁴தெ◌⁴ய்யஸபா◌⁴வஸ்ஸ யங் **படிபாத³னங்** கத²னங் ஹோதி, ஏதங் படிபாத³னங் **பியதரங்** நாம பியதராலங்காரோ நாம ஹோதி. அதிஸயேன பியந்தி ச, அத்தோ² ஏவ ரூபங் ஸபா◌⁴வோதி ச வாக்யங்.

262. **பீதி யா மே ஸமுப்பன்னா, ஸந்த ஸந்த³ஸ்ஸனா தவ;**
காலேனா'யங் ப◌⁴வே பீதி, தவேவ புன த³ஸ்ஸனா.

262. உதா³ஹரதி **"பீதி"**ச்சாதி³. **ஸந்த** ஸப்புரிஸ மஹாமுனி தவ **ஸந்த³ஸ்ஸனா** சக்கு²பதா²பாத²மத்தேன மது◌⁴ரகதா²ஸவனா யா பீதி **மே** மம ஸமுப்பன்னா, அயங் பீதி **காலேன** ஈதி³ஸேன ஸுகே²ன [ஸுக²ணனே (?)] **தவேவ** நாஞ்ஞஸ்ஸ கஸ்ஸசி, கோ ஹி நாமோஞ்ஞோ தவாதி³ஸோதி, புன த³ஸ்ஸனா ப◌⁴வெய்யாதி.

262. **"பீதி"**ச்சாதி³. ஹே **ஸந்த** ஸப்புரிஸ ததா²க³த தவ **ஸந்த³ஸ்ஸனா** மம நெத்தே ஆபாத²க³மனதோ யா பீதி மே ஸமுப்பன்னா, **அயங்** பீதி **காலேன** ஈதி³ஸக்க²ணேன தயா ஸதி³ஸஸ்ஸ அஞ்ஞஸ்ஸாபா◌⁴வா **தவேவ** புன **த³ஸ்ஸனா** த³ஸ்ஸனதோ ப◌⁴வேதி. எத்த² பீதியா'திஸயஹேதுபூ◌⁴தங் அதிஇட்டா²ரம்மணஞ்ச த³ஸ்ஸனே அதிகே³த◌⁴ஞ்ச பகாஸனேன அதிபீதீதி பத³த்த²ங் [அதிபியங் பீபி◌⁴பத³த்த²ங் (க॰)], பகாஸிதங் ஹோதி. "அயங் பீதி ப◌⁴வே"தி புப்³ப³காலே உப்பன்னபீதியா புனாஸம்ப◌⁴வதோ தங்ஸதி³ஸாயேவ பீதி க³ஹிதா யதா² "ஸோயேவ வட்டகோ [வத்³த◌⁴கோ (ஸீ॰ ப்³யாக்²யாயங்)], தானியேவ ஓஸதா◌⁴னீ"தி.

263. **வண்ணிதேனோ'பமானேன, வுத்யா'தி◌⁴ப்பேதவத்து²னோ;**
ஸமாஸவுத்தி நாமா'யங், அத்த²ஸங்கே²பரூபதோ.

263. ஸமாஸவுத்திங்வத்துமாஹ **"வண்ணிதேனி"**ச்சாதி³. **வண்ணிதேன** பஸங்ஸிதேன உபமானேன **அதி◌⁴ப்பேதஸ்ஸ** மனஸி நிஹிதஸ்ஸ

வத்து²னோ அத்த²ஸ்ஸ **வுத்யா** கத²னேன **அயங்** வுத்தலக்க²ணா ஸமாஸவுத்தி நாம. கஸ்மா? **அத்த²ஸ்ஸ** வத்துமிச்சி²தஸ்ஸ **ஸங்கே²போ** ஸங்கி²பித்வா கத²னங் **ரூபங்** ஸபா⁴வோ, தஸ்மா ததோயமன்வத்த²ஸஞ்ஞா ஸங்கே²பவுத்தி ஸமாஸவுத்தீதி கத்வா. கஸ்மா? அயங் கு³ணீபூ⁴தா ஸகத்தா² அத்த²ந்தரங் வித³தா⁴தி, ந து ஸகத்த²பதா⁴னா.

263. இதா³னி ஸமாஸவுத்திங் நித்³தி³ஸதி "**வண்ணிதே**"ச்சாதி³னா. **வண்ணிதேன** பஸங்ஸிதேன **உபமானேன** உபமானவத்து²னா கரணபூ⁴தேன **அதி⁴ப்பேதவத்து²னோ** இச்சி²தத்த²ஸ்ஸ **வுத்யா** கத²னேன **அத்த²ஸங்கே²பரூபதோ** வத்துமிச்சி²தத்த²ஸ்ஸ ஸங்க³ஹரூபத்தா **அயங்** யதா²வுத்தலக்க²ணா ஸமாஸவுத்தி நாம ஹோதி. எத்த² வத்துமிச்சி²தத்த²ங் ஸங்க³ஹெத்வா மனஸி கத்வா தஸ்ஸ உபமாபூ⁴தத்த²ஸ்ஸ வண்ணனாய மனஸி கதஸ்ஸ பகாஸனதோ அயங் ஸமாஸவுத்தி நாம. ஏதிஸ்ஸா பதா³பி⁴ஹிதோ ஸகத்தோ² அப்பதா⁴னோ, க³ம்மமானத்தோ² பன பதா⁴னோ ஹோதி. அதி⁴ப்பேதஞ்ச தங் வத்து² சேதி ச, ஸமாஸேன ஸங்கே²பேன வுத்தி கத²னமிதி ச, ஸங்கே²போயேவ ரூபங் ஸரூபந்தி ச, அத்த²ஸ்ஸ ஸங்கே²பரூபந்தி ச விக்³க³ஹோ.

264. **ஸா'யங் விஸெஸ்யமத்தேன, பி⁴ன்னா'பி⁴ன்னவிஸேஸனா;**
அத்தே²வ அபராப்ய'த்தி², பி⁴ன்னாபி⁴ன்னவிஸேஸனா.

264. தஸ்ஸா பபே⁴த³ங் த³ஸ்ஸேதி "**ஸாய**"மிச்சாதி³னா. **ஸா அயங்** ஸமாஸவுத்தி யங்கிஞ்சி வத்து² ஸாமஞ்ஞாகாரப்பதீதங் "ஈதி³ஸமித³ங் நாஞ்ஞதா²"தி குதோசி ப்³யவச்சி²ஜ்ஜதே கேனசி கு³ணாதி³னா வவத்தா²பீயதே, தங் **விஸெஸ்யங்**, தமேவ **மத்தங்** விஸேஸனபே⁴த³ப்³யவச்சே²த³தோ, தேன. **பி⁴ன்னா** அதுல்யா அவயவத⁴ம்மஸ்ஸ ஸமுதா³யே வத்தனதோ. அபி⁴ன்னங் துல்யாகாரங் விஸேஸனங் யஸ்ஸங் ஸா **அபி⁴ன்னவிஸேஸனாபி** அத்தே²வ. **அபராப்யத்தி², ந** கேவலங் ஸாயேவ. கீதி³ஸீ? பி⁴ன்னஞ்ச அபி⁴ன்னஞ்ச விஸேஸனங் யஸ்ஸந்தி **பி⁴ன்னாபி⁴ன்னவிஸேஸனா**. விஸெஸ்யங் து பி⁴ன்னந்தி.

264. இதா³னி தஸ்ஸா ஸமாஸவுத்தியா பே⁴த³ங் த³ஸ்ஸேதி "**ஸாய**"மிச்சாதி³னா. **ஸா அயங்** ஸமாஸவுத்தி **விஸெஸ்யமத்தேன** கு³ணாதி³ஸதி³ஸத⁴ம்மேன கரணபூ⁴தேன கேனசி உபமானவத்து²னா மனஸி கதங் "இத³ங் உபமெய்யவத்து² ஈதி³ஸ"ந்தி ஸாமஞ்ஞாவத்த²தோ விஸுங் கதவிஸெஸ்யேன **பி⁴ன்னா** விஸுங் ஜாதா, தத்தகேன அதுல்யா வா, **அபி⁴ன்னவிஸேஸனா** துல்யவிஸேஸனயுத்தா அத்தே²வ **பி⁴ன்னாபி⁴ன்னவிஸேஸனா** அதுல்யதுல்யவிஸேஸனயுத்தா பி⁴ன்னவிஸெஸ்யயுத்தா அபராபி அத்தி². ஏவங் ஸமாஸவுத்தி த்³விதா⁴

ஹோதி. விஸெஸ்யமேவ மத்தமிதி ச, அவயவேன ஸம்ப⁴வபே⁴த³ஸபா⁴வஸ்ஸ ஸமுதா³யேபி பவத்தத்தா பி⁴ன்னாதி வுத்தா. அபி⁴ன்னானி விஸேஸனானி யஸ்ஸமிதி ச, பி⁴ன்னானி ச அபி⁴ன்னானி சேதி ச, தானி விஸேஸனானி யஸ்ஸமிதி ச விக்³க³ஹோ.

அபி⁴ன்னவிஸேஸன

265. **விஸுத்³தா⁴மதஸந்தா³யீ,**
பஸத்த²ரதனாலயோ;
க³ம்பீ⁴ரோ சா'ய'மம்போ⁴தி⁴,
புஞ்ஞேனா'பாதி³தோ [புஞ்ஞேனாஸாதி³தோ (ஸீ.)] **மயா.**

265. உப⁴யமுதா³ஹரதி “**விஸுத்³த⁴**”இச்சாதி³னா. அயம**ம்போ⁴தி⁴** ஸாக³ரோ **புஞ்ஞேன** சிரானுசிதகுஸலமூலேன ஹேதுனா மயா **ஆபாதி³தோ** பத்தோ, கீதி³ஸோ? **விஸுத்³த⁴ங்** லோகவோஹாரதோ தே³வாஸுரானங் மத²னே விஸேனாஸம்மிஸ்ஸத்தா **அமதங்** பீயூஸங் ஸந்த³தா³தீதி **விஸுத்³தா⁴மதஸந்தா³யீ,** அம்போ⁴தி⁴. **விஸுத்³த⁴ங்** தோ³ஸலேஸேனாப்யஸம்பு²ட்ட²த்தா அச்சந்தனிம்மலங் **அமதங்** மரணாபா⁴வேன அமதஸங்கா²தங் நிப்³பா³னதா⁴துங் ஸந்த³தா³தி உபதே³ஸகபா⁴வேனாதி **விஸுத்³தா⁴மதஸந்தா³யீ,** ஸத்³த⁴ம்மோ. **பஸத்தா²னி** நிரவஜ்ஜத்தா **ரதனானி** முத்தாமணிஆதீ³னி, தேஸங் **ஆலயோ** பவத்திட்டா²னங், அம்போ⁴தி⁴. **பஸத்தா²னி** பு³த்³தா⁴தீ³ஹி அனேகதா⁴, வண்ணிதானி **ரதனானி** ஸத்ததிங்ஸபோ³தி⁴பக்கி²யத⁴ம்மஸங்க²தானி, தேஸங் ஆலயோ, ஸத்³த⁴ம்மோ. **க³ம்பீ⁴ரோ** ச அகா³த⁴த்தா ஸாக³ரோ ஸத்³த⁴ம்மோ ச அயமாபாதி³தோதி பகதங். அயங் விஸெஸ்யமத்தபி⁴ன்னா அபி⁴ன்னவிஸேஸனா விஸெஸ்யஸ்ஸ அம்போ⁴தி⁴னோ விவச்சி²தா ஸத்³த⁴ம்மா பி⁴ன்னத்தா, விஸுத்³தா⁴மதஸந்தா³யித்தாதி³னோ ச விஸேஸனஸ்ஸ வுத்தேன பகாரேனாபி⁴ன்னத்தாதி.

265. இதா³னி உதா³ஹரதி “**விஸுத்³தா⁴**”இச்சாதி³னா. **விஸுத்³தா⁴மதஸந்தா³யீ** லோகவோஹாரதோ தே³வாஸுரானங் ஸமுத்³த³மத²னே விஸேன அமிஸ்ஸத்தா விஸுத்³த⁴பூ⁴தபீயூஸதா³யகோ, உபமாபூ⁴தஸமுத்³த³வண்ணனாய பு³த்³தி⁴யங் வத்தமானஸ்ஸ ஸத்³த⁴ம்மஸ்ஸ பகாஸனதோ விஸுத்³தா⁴மதஸந்தா³யீ காமாமிஸாதி³தோ³ஸலவேனாபி அமிஸ்ஸிதத்தா அதினிம்மலங் ஜராமரணரஹிதங் நிப்³பா³னங் உபதே³ஸதா³னேன வேனெய்யானங் தா³யகோ, **பஸத்த²ரதனாலயோ** நித்³தோ³ஸத்தா பஸத்தா²னங் முத்தாமணிஆதீ³னங் ரதனானங் பவத்திட்டா²னபூ⁴தோ ஸமுத்³த³பக்கே², ஸத்³த⁴ம்மபக்கே² பன **பஸத்த²ரதனாலயோ** பு³த்³தா⁴தீ³ஹி பஸத்தா²னங்

ஸத்ததிங்ஸபோ³தி⁴பக்கி²யத⁴ம்மஸங்க²ரதனானங் பவத்திதே³ஸபூ⁴தோ, **க³ம்பீ⁴ரோ** பகதியாயேவ அகா³தோ⁴, ஏகத்தனயாதி³சதுப்³பி³த⁴னயேஹி **க³ம்பீ⁴ரோ அயங் அம்போ⁴தி⁴ ச** ஏஸோ ஸமுத்³தோ³ ச, சித்தேன க³ஹிதஸத்³த⁴ம்மோ ச **புஞ்ஞேன** ப⁴வந்தரோபசிதகுஸலகம்மேன மயா **ஆபாதி³தோ** பத்தோதி விஸெஸ்யபூ⁴தஸ்ஸ அம்போ⁴தி⁴னோ வத்துமிச்சி²தஸத்³த⁴ம்மதோ பி⁴ன்னத்தா ச, “விஸுத்³தா⁴மதஸந்தா³யீ”தி இச்சாதி³கானங் விஸேஸனானங் உப⁴யவிஸெஸ்யேபி யதா²வுத்தனயேன அபி⁴ன்னத்தா ச அயங் ஸமாஸவுத்தி விஸெஸ்யமத்தேன பி⁴ன்னா அபி⁴ன்னவிஸேஸனா ஹோதி.

பி⁴ன்னாபி⁴ன்னவிஸேஸன

266. **இச்சி²தத்த²பதோ³ ஸாரோ,**
ப²லபுப்போ²பஸோபி⁴தோ;
ஸச்சா²யோ’ய’மபுப்³போ³வ,
கப்பருக்கோ² ஸமுட்டி²தோ.

266. “**இச்சி²தே**”ச்சாதி³. அயம**புப்³போ³வ** வுத்தகு³ணயோகே³ன அச்ச²ரியரூபத்தா கப்பருக்கோ² ஸமுட்டி²தோ, கீதி³ஸோ? இச்சி²தங் லோகியங் யங் கிஞ்சி அத்த²ங் பத³தா³தீதி **இச்சி²தத்த²பதோ³**, கப்பருக்கோ². இச்சி²தங் லோகியலோகுத்தரங் யங் கிஞ்சி அத்த²ங் பத³தா³தீதி **இச்சி²தத்த²பதோ³**, ஜினோ. **ஸாரோ** ஸெட்டோ², கப்பருக்கோ² ஜினோ ச. ப²லானி புப்பா²னி, தேஹி உபஸோபி⁴தோ, கப்பருக்கோ². ஸஹ சா²யாய சந்த³ஸூரியாலோகவிலோமரூபாய வத்ததே **ஸச்சா²யோ**, கப்பருக்கோ². ஜினோ து புப்³பே³ வுத்தாய காயகந்தாதி³ரூபாய சா²யாய யுத்தோதி **ஸச்சா²யோதி**. அயங் விஸெஸ்யமத்தபி⁴ன்னா பி⁴ன்னாபி⁴ன்னவிஸேஸனா ஜினதோ விஸெஸ்யஸ்ஸ கப்பருக்க²ஸ்ஸ பி⁴ன்னத்தா, ப²லபுப்போ²பஸோபி⁴தத்த²ஸ்ஸ கப்பருக்கே²யேவ ஸம்ப⁴வா, இச்சி²தத்த²பத³த்த²ஸ்ஸ ஸாரதாய ஸச்சா²யதாய உப⁴யத்தே²வ பா⁴வதோ வுத்தவிதி⁴னாதி.

266. “**இச்சி²தத்தி²**”ச்சாதி³. **இச்சி²தத்த²பதோ³** ஸத்தேஹி இச்சி²தானங் லோகியஅவிஞ்ஞாணகவத்தா²ப⁴ரணாதீ³னங் தா³யகோ கப்பருக்க²வண்ணனாய சித்தே பதிட்டி²தஸ்ஸ ஜினபத³த்த²ஸ்ஸ கதே²துகாமதாய **இச்சி²தத்த²பதோ³** ஸத்தேஹி பத்தி²தானங் லோகியலோகுத்தரானங் ஸகலத்தா²னங் அனுரூபவஸேன தேஸங் தேஸங் ஸத்தானங் தா³யகோ, **ஸாரோ** ருக்கே²ஸு ஈதி³ஸருக்க²ஸ்ஸாபா⁴வதோ உத்தமோ, **ஸாரோ** ஸதே³வகாதி³ஸத்தலோகேஸு தாதி³ஸஸத்தவிஸேஸாபா⁴வதோ உத்தமோ, **ப²லபுப்போ²பஸோபி⁴தோ** கப்பத்³து³மானுரூபப²லேஹி புப்பே²ஹி ச

உபஸோபி⁴தோ, **ஸச்சா²யோ** சந்த³ஸூ²ரியாலோகேஹி ஆவரணீயருக்க²ச்சா²யாய ஸமன்னாக³தோ, **ஸச்சா²யோ** நீலபீதாதி³ச²ப்³பி³த⁴ரங்ஸிஜாலேஹி ஸமன்னாக³தோ, **அபுப்³போ³** புப்³பே³ அஸஞ்ஜாதோ **அயங் கப்பருக்கோ²** ஏஸோ பச்சக்கோ² கப்பபாத³போ **ஸமுட்டி²தோ** ஸத்தானங் புஞ்ஞானுபா⁴வேன லோகே பாதுபூ⁴தோதி. வத்துமிச்சி²தத்த²ஜினபத³த்த²தோ விஸெஸ்யஸ்ஸ கப்பருக்க²ஸ்ஸ பி⁴ன்னத்தா ச, இச்சி²தத்த²தா³னஸாரபா⁴வஸச்சா²யஸங்க²தானங் விஸேஸனானங் உப⁴யஸாதா⁴ரணத்தா ச, ப²லபுப்போ²பஸோபி⁴ததாய ருக்க²ஸ்ஸேவ விஸேஸனத்தா ச அயங் ஸமாஸவுத்தி விஸெஸ்யபி⁴ன்னாவ பி⁴ன்னாபி⁴ன்னவிஸேஸனா ஹோதி. இச்சி²தோ ச ஸோ அத்தோ² சேதி ச, தங் பத³தா³தீதி ச, ப²லபுப்பே²ஹி உபஸோபி⁴தோதி ச, ஸஹ சா²யாய வத்தமானோதி ச வாக்யங்.

267. **ஸாக³ரத்தேன ஸத்³த⁴ம்மோ,**
ருக்க²த்தேனோ'தி³தோ ஜினோ;
ஸப்³பே³ ஸாதா⁴ரணா த⁴ம்மா,
புப்³ப³த்ரா'ஞ்ஞத்ர து'த்தயங்.

267. தது³ப⁴யங் விவரதி "**ஸாக³ரத்தேனி**"ச்சாதி³னா. **ஸத்³த⁴ம்மோ** ஸம்பு³த்³த⁴பா⁴ஸிதோ **ஸாக³ரத்தேன** ஸாக³ரகு³ணஸதி³ஸத்தா ஸாக³ரரூபேன உதி³தோதி ஸம்ப³ந்தோ⁴, கித்திதோதி அத்தோ². ஜினோ **ருக்க²த்தேன** யதா²வுத்தனயேன **உதி³தோ** தங் பத்தோ அனுபெக்கி²தஸ்ஸ கக்க²வுத்தியா அம்போ⁴தி⁴ஆதி³ஸத்³தா³னங். பகரணாதி³னா து ததா² பதீத்யுத³யோ, அஞ்ஞதா² கத²ங் அம்போ⁴தி⁴ஆதி³ஸத்³தா³னங் த⁴ம்மாதி³ஸச்சா²யகத்தங் ஸியா. பே⁴தோ³ து அயங் **புப்³ப³த்ர** "விஸூத்³தா⁴மதஸந்தா³யி"ச்சாதி³கே **ஸப்³பே³** யே கேசி தத்ரோபாத்தா விஸூத்³தா⁴மதஸந்தா³யித்தாத³யோ **ஸாதா⁴ரணா** துல்யா **த⁴ம்மா** விஸேஸனானி உப⁴யத்ராபி ஸம்ப⁴வா, **அஞ்ஞத்ர து** அனந்தரவுத்த "இச்சி²தத்த²பதோ³"இச்சாதோ³ பன தயங் ஸாதா⁴ரணங் [த்³வயங் ஸாதா⁴ரணஞ்ச (க.)], அஸாதா⁴ரணஞ்ச விஸேஸனங் வுத்தனயேனேதி.

267. இதா³னி தேஹி த்³வீஹி ஸமாஸவுத்தேஹி வுத்தத்த²த்³வயங் பகாஸேதி "**ஸாக³ரி**"ச்சாதி³னா. **ஸாக³ரத்தேன** ஸாக³ரரூபேன **ஸத்³த⁴ம்மோ** ஸம்மாஸம்பு³த்³தே⁴ன தே³ஸிதபரியத்திஸத்³த⁴ம்மோ **உதி³தோ** கதி²தோ, ருக்க²த்தேன ஜினோ உதி³தோ. ஸாக³ரகப்பருக்கா²தி³ஸத்³தா³ அத்தனோ அபி⁴தெ⁴ய்யபூ⁴தஸாக³ரருக்கா²தி³கே அத்தே² முக்²யபா⁴வேன அபவத்தித்வா பு³த்³தி⁴யங் பவத்தஅத்த²ஸ்ஸாபி ஸாதா⁴ரணபூ⁴தவிஸேஸனபரிக்³க³ஹேன க³ம்மமானே வத்துமிச்சி²தஸத்³த⁴ம்மஜினபத³த்தே²யேவ பகரணாதி³தோ

தாதி³ஸஅத்த²ப்பதீதியாஸம்ப◌⁴வதோ முக்²யபா◌⁴வேன பவத்தந்தீதி அதி◌⁴ப்பாயோ. ததா² ஹி யதி³ ஏதே முக்²யத்தே²ன ந பவத்தந்தி, அம்போ◌⁴தி◌⁴கப்பருக்க²ஸத்³தா³ ஸத்³த◌⁴ம்மஜினபத³த்தே² கத²ங் பகாஸெந்தீதி தேஸு த்³வீஸு உதா³ஹரணேஸு **புப்³ப³த்ர** “விஸுத்³தா◌⁴மதஸந்தா³யீ”இச்சாதி³புப்³பு³தா³ஹரணே **ஸப்³பே³ த◌⁴ம்மா** “விஸுத்³தா◌⁴மதஸந்தா³யீ”தி ஸப்³பே³ விஸேஸனத◌⁴ம்மா **ஸாதா◌⁴ரணா** அம்போ◌⁴தி◌⁴ஸத்³த◌⁴ம்மானங் ஸமானா, **அஞ்ஞத்ர து** “இச்சி²தத்த²பதோ³”திஆதி³கே அஞ்ஞஸ்மிங் உதா³ஹரணே பன **தயங்** “இச்சி²தத்த²பதோ³, ஸாரோ, ஸச்சா²யோ”தி விஸேஸனத்தயங் ஸாதா◌⁴ரணங். ப²லபுப்போ²பஸோபி◌⁴தபா◌⁴வோ பன ருக்கா²வேணிகோ, “அபுப்³போ³”இச்சாதி³கங் விஸேஸனமேவ. ததா² ஹி இமினா ருக்க²த◌⁴ம்மபூ◌⁴தோ கோசி விஸேஸோ பகாஸிதோ ந ஹோதீதி விஸேஸனத்தங் அஞ்ஞேஸுயேவ வுத்தங்.

268. வத்து²னோ'ஞ்ஞப்பகாரேன, டி²தா வுத்தி தத³ஞ்ஞதா²;
பரிகப்பீயதே யத்த², ஸா ஹோதி பரிகப்பனா.

268. பரிகப்பனங் பரிகப்பேதி “**வத்து²னோ**”ச்சாதி³னா. **வத்து²னோ** ஸஜீவஸ்ஸ நிஜ்ஜீவஸ்ஸ வா **வுத்தி** அவத்தா² **அஞ்ஞப்பகாரேன** வத்துமிச்சி²தப்பகாராபெக்கா²ய அஞ்ஞேனேவ ரூபேன டி²தா, தஸ்ஸேவ ததோ யதா²வட்டி²தப்பகாரதோ **அஞ்ஞதா²** அஞ்ஞேன பகாரேன பரிகப்பீயதே **யத்த²** வுத்தியங், ஸா **பரிகப்பனா** ஹோதி, பரிகப்பீயதே அஞ்ஞதா² கரீயதே வத்து²ட்டி²தி ஏதிஸ்ஸந்தி கத்வா.

268. இதா³னி பரிகப்பனங் த³ஸ்ஸேதி “**வத்து²னோ**”இச்சாதி³னா. **வத்து²னோ** யஸ்ஸ கஸ்ஸசி ஸவிஞ்ஞாணகஅவிஞ்ஞாணகபத³த்த²ஸ்ஸ **வுத்தி** பவத்தி **அஞ்ஞப்பகாரேன** கப்பனீயப்பகாரதோ அஞ்ஞேன விஜ்ஜமானப்பகாரேன **டி²தா** பவத்தமானா, **தத³ஞ்ஞதா²** ததோ விஜ்ஜமானப்பகாரதோ அஞ்ஞேனாவிஜ்ஜமானப்பகாரேன **யத்த²** வுத்தியங் பரிகப்பீயதே, ஸா பரிகப்பனா நாம ஹோதி. பரிகப்பீயதே அஞ்ஞதா² கரீயதே வத்து²ட்டி²தி ஏதிஸ்ஸமிதி விக்³க³ஹோ.

269. உபமாப்³ப◌⁴ந்தரத்தேன, கிரியாதி³வஸேன ச;
கமேனோ'தா³ஹரிஸ்ஸாமி, விவிதா◌⁴ பரிகப்பனா.

269. பே◌⁴த³ங் தஸ்ஸா த³ஸ்ஸேதி “**உபமா**”இச்சாதி³னா. உபமா அப்³ப◌⁴ந்தரே யஸ்ஸா, தஸ்ஸா பா◌⁴வோ, தேன ச, கிரியாதி³வஸேன ச **விவிதா◌⁴** நானப்பகாரா பரிகப்பனா இதா³னி கமேன உதா³ஹரிஸ்ஸாமி.

269. இதா³னி தஸ்ஸ பே⁴த³ங் த³ஸ்ஸேதி **“உபமாப்³ப⁴ந்தரே”**ச்சாதி³னா. **உபமாப்³ப⁴ந்தரத்தேன** உபமாய அப்³ப⁴ந்தரே விஜ்ஜமானத்தா ச கிரியாதி³வஸேன ச விவிதா⁴ பரிகப்பனா கமேன உதா³ஹரிஸ்ஸாமி. உபமா அப்³ப⁴ந்தரே அஸ்ஸா பரிகப்பனாயேதி ச, தஸ்ஸா பா⁴வோதி ச, அனேகே விதா⁴ பகாரா யாஸமிதி ச விக்³க³ஹோ.

உபமாப்³ப⁴ந்தரபரிகப்பனா

270. **இச்சா²ப⁴ங்கா³துரா’ஸீனா,**
தா’தினிச்சல’மச்ச²ரா;
வஸங் நெந்தீவ தீ⁴ரங் தங்,
ததா³ யோகா³பி⁴யோக³தோ.

270. உதா³ஹரதி **“இச்சா²”**இச்சாதி³. இச்சா²ப⁴ங்கே³ன “பு³த்³த⁴ங் ப⁴க³வந்தங் வஸே வத்தெஸ்ஸாமா”தி போ³தி⁴மூலே கதாபி⁴லாஸவினாஸேன **ஆதுரா** து³க்கி²தா அதினிச்சலஸபா⁴வப்பத்தா **அதினிச்சலங்** நாஸிகக்³கே³ நயனே கதானதாவஸேன அச்சந்தமக்ரிய**மாஸீனா** நிஸின்னா **தா அச்ச²ரா** யோகி³னிஸங்காஸா மாரங்க³னாதி யதா²வட்டி²தாய ஸசேதனானங் மாரங்க³னாலக்க²ணானங் [மாரங்க³னாவலக்க²ணானங் (க॰)] வத்தூ²னங் வுத்தி வுத்தா, ஸாயமஞ்ஞுதா² பரிகப்பீயதே. **தீ⁴ரங்** தே³வங்க³னானம்பி ஸிங்கா³ரபா⁴வோபசரிதவிலாஸாதிஸயேனாபி அகம்பத்தா. **தங்** ப⁴க³வந்தங். **யோகோ³** மந்தானுட்டா²னங், தத்த² அபி⁴யோக³தோ யுஞ்ஜனேன **வஸ**மத்தனோ ஆயத்தபா⁴வங் ததா³ **நெந்தீவ** வஹந்தி மஞ்ஞேதி. எத்த² **இவ** ஸத்³த³ஸூதியா உபமாஸந்தே³ஹோ ந காதப்³போ³, ஸவஸானயனமகுப்³ப³ந்தியோ மாரங்க³னா வஸங் நெந்தீவாதி பரிகப்பீயந்தே. ஹோதி ச-

“வஸங் நெந்தீவ தீ⁴ர”ந்தி, நயனே நோ’பமானதா;
ந ஹி கத்துக்ரியாய’த்தி², உபமானோபமெய்யதாதி.

க்ரியாபரிகப்பத்தேபி அயமுபமாப்³ப⁴ந்தரா பரிகப்பனா, ந கேவலக்ரியாபரிகப்பனா மாரங்க³னானமசலோபவேஸனஸ்ஸ யோகா³பி⁴யோகே³ன ஸாம்யஸந்த³ஸ்ஸனதோ, ததா²பூ⁴தாய சோபவேஸனக்ரியாய தீ⁴ரஸ்ஸாபி தாதி³ஸஸ்ஸ ப⁴க³வதோ அவஸானயனத்தந்தி பரிகப்பனதோதி.

270. இதா³னி உதா³ஹரதி **“இச்சா²”**இச்சாதி³னா. **இச்சா²ப⁴ங்கா³துரா** அஜபாலனிக்³ரோத⁴மூலே நிஸின்னங் ப⁴க³வந்தங் “பலோபெ⁴ஸ்ஸாமா”தி மாரங்க³னா அத்தனாயேவ கதாய இச்சா²ய அனிப்³ப³த்தியா பீளிதா, அதினிச்சலங் ஹுத்வா நாஸிகக்³கே³ பதிததி³ட்டே²ஹி

ஸமன்னாக³தானஞ்ஞுவுத்தியா க்ரியந்தரவிரஹதோ. **ஆஸீனா** ஜா²யமானா நிஸின்னா **தா அச்ச²ரா** யோகி³னிஸதி³ஸா தண்ஹாஅரதிரகா³ஸங்கா²தா மாரங்க³னாயோ **தீ⁴ரங்** ஸிங்கா³ராதி⁴ப்பாயேன கதானேகலீலாவிலாஸேனாபி அகம்பமானங் **தங்** ப⁴க³வந்தங் **யோகா³பி⁴யோக³தோ** மந்தஜப்பனஸங்கா²தயோகே³ யுஞ்ஜனேன **வஸங்** அத்தனோ வஸங் **ததா³** அத்தனோ பராஜிதகாலே **நெந்தீவ** பாபெந்தி மஞ்ஞேதி. எத்த² புப்³ப³த்³தே⁴ன மாரங்க³னாஸங்கா²தஸஜீவபத³த்தா²னங் விஜ்ஜமானப்பகாரங் த³ஸ்ஸிதங். புன அபரத்³தே⁴ன தேஸமேவ அவிஜ்ஜமானயோகா³பி⁴யோகே³ன வஸீகரணங் கப்பிதங். மாரங்க³னானங் நிச்சலனிஸஜ்ஜாய யோகி³னீனங் மந்தஜ்ஜ²யனஸதி³ஸத்தா மாரங்க³னானங் யோகி³னீனங் உபமானோபமெய்யத்தங் ஸாமத்தி²யா க³ம்யதேதி ஏஸா உபமாப்³ப⁴ந்தரபரிகப்பனா நாம. "நெந்தி இவா"தி பயோகே³ கதேபி க்ரியாபரிகப்பனங் ந ஹோதேவ. இச்சா²ய ப⁴ங்கோ³தி ச, தேன ஆதுராதி ச, நிக்³க³தங் சலங் சலனங் அஸ்மா ஆஸனஸ்மாதி ச, அதிஸயேன நிச்சலந்தி ச, க்ரியாவிஸேஸனங், யோகே³ அபி⁴யோகோ³தி ச வாக்யங்.

"நெந்தி இவா"தி இத⁴ **இவஸத்³த³ஸுதியா** உபமாஜோதனத்த²ங் சேதி ஸங்ஸயோ ந காதப்³போ³, ஸாத⁴ம்மஸங்கா²தகு³ணவிஸேஸஸ்ஸ ஸம்ப³ந்தே⁴ அஸதி க்ரியாமத்தஸ்ஸ உபமாபா⁴வதோ. வுத்தங் ஹி-

> "வஸங் நெந்தீவ தீ⁴ர"ந்தி, நயேன நோ'பமானதா;
> ந ஹி கத்துக்ரியாய'த்தி², உபமானோபமெய்யதாதி.

"வஸங் நெந்தீவ தீ⁴ர"ந்தி எத்த² **நயனே** க³ம்யமானே பாபனே **உபமானதா** உபமானபா⁴வோ நத்தி², **ஹி** ததே²வ, **கத்துக்ரியாய** கத்துஸம்ப³ந்தி⁴யா க்ரியாய **உபமானோபமெய்யதா** உபமானபா⁴வோ உபமெய்யபா⁴வோ நத்தீ²தி அயங் ஹெத்த²த்தோ².

க்ரியாபரிகப்பனா

271. க³ஜங் மாரோ ஸமாருள்ஹோ, யுத்³தா⁴ய'ச்சந்த'முன்னதங்;
மக்³க³'மன்வேஸதி நூன, ஜினபீ⁴தோ பலாயிதுங்.

271. **"க³ஜ"**மிச்சாதி³. யுத்³தா⁴ய **அச்சந்த**மதிஸயேன **உன்னத**முச்சங் **க³ஜங்** ஹத்தி²ங் ஸமாருள்ஹோ **மாரோ** வஸவத்தீ தங் ஜினாதீதி அத்தே²ன **ஜினதோ** பீ⁴தோ பலாயிதுங் கிஞ்சி நிலீயனட்டா²னங் **மக்³க³ங்** பத²ங் அன்வேஸதி **நூன** மஞ்ஞே. இதி க்ரியாபரிகப்பனா ஆரோஹனக்ரியாய மக்³க³மன்வேஸனத்த²ந்தி பரிகப்பிதத்தா.

271. “**க³ஜ**”மிச்சாதி³. **யுத்³தா⁴ய** யுத்³த⁴த்த²ங் **அச்சந்**தங் அதிஸயேன **உன்னதங்** தி³யட்³ட⁴ஸதயோஜனாயாமானுரூபஉச்சகு³ணஸமன்னாக³தங் **க³ஜங்** கி³ரிமேக²லங் ஸமாருள்ஹோ மாரோ ஜினா பீ⁴தோ பலாயிதுங் **மக்³க³ங்** நிப்³ப⁴யங் பத²ங் **அன்வேஸதி நூன** க³வேஸதி மஞ்ஞே. யுத்³த⁴த்த²ங் குருமானோ க³ஜாரோஹனங் மக்³கா³ன்வேஸனத்த²மிதி கவினா பரிகப்பிதத்தா ஏஸா க்ரியாபரிகப்பனா நாம. அச்சந்தமிதி அஸங்க்²ய ஸஸங்க்²யபா⁴வேபி பகரணதோ ஆதி⁴க்கே ஏவ வத்ததி.

கு³ணபரிகப்பனா

272. **முனிந்த³ பாத³த்³வந்தே³ தே, சாருராஜீவஸூந்த³ரே;**
மஞ்ஞே பாபாபி⁴ஸம்மத்³த³-ஜாதஸோணேன ஸோணிமா.

272. முனிந்த³ தே சாரு ச தங் ராஜீவங் பது³மஞ்ச தமிவ ஸூந்த³ரங் தஸ்மிங்தே பாத³த்³வந்தே³ **ஸோணிமா** லோஹிதத்தகு³ணோ, இதி யதா²வட்டி²தா அசேதனஸ்ஸ லோஹிதத்தலக்க²ணஸ்ஸ வத்து²னோ வுத்தி வுத்தா, ஸாயமஞ்ஞுதா² பரிகப்பீயதே. **பாபானங்** கிலேஸாரீனங் **அபி⁴ஸம்மத்³தே³ன** அதிஸயங் ஸம்பிஸனேன ஜாதங் **ஸோணங்** ருதி⁴ரங், தேன ஜாதோதி மஞ்ஞே. இதி கு³ணபரிகப்பனா பாத³த்³வந்த³ஸன்னிஹிதலோஹிதத்தகு³ணஸ்ஸ “பாபா…பே॰… ஸோணேனே”தி பரிகப்பிதத்தா.

272. “**முனிந்தே³**”ச்சாதி³. ஹே **முனிந்த³ தே** தவ **சாருராஜீவஸூந்த³ரே** மனுஞ்ஞபது³மஸூந்த³ரே பாத³த்³வந்தே³ **ஸோணிமா** ரத்தவண்ணங் **பாபாபி⁴ஸம்மத்³த³ஜாதஸோணேன மஞ்ஞே** ஸபரஸந்தானக³தபாபானங் ஸம்மத்³த³னேன ஜாதேன ருதி⁴ரேனாதி மஞ்ஞே. ஸப்³ப³ஞ்ஞுனோ பாதே³ ப⁴வந்தரஸித்³த⁴புஞ்ஞகம்மானுபா⁴வேன ஜாதரத்தவண்ணங் “பாபாபி⁴ஸம்மத்³த³னேனா”தி பரிகப்பிதத்தா அயங் கு³ணபரிகப்பனா நாம. சாரு ச தங் ராஜீவஞ்சாதி ச, பாபானங் அபி⁴ஸம்மத்³தோ³தி ச, தேன ஜாதஞ்சாதி ச, தஞ்ச தங் ஸோணஞ்சாதி ச, ஸோணஸ்ஸ பா⁴வோதி ச விக்³க³ஹோ.

273. **மஞ்ஞேஸங்கே து⁴வங் நூன-மிவ’மிச்சேவமாதி³ஹி;**
ஸா’யங் ப்³யஞ்ஜீயதே க்வாபி, க்வாபி வாக்யேன க³ம்யதே.

273. வோஹாரத்த²ங் பரிகப்பனாஸூசகே ஸத்³தே³ த³ஸ்ஸெந்தோ ஆஹ “**மஞ்ஞே**”இச்சாதி³. **இதி** ஏவரூபோ ஸத்³த³ராஸி ஆதி³ யேஸங் “தக்கேமி, பரிகப்பேமி, சிந்தயாமி, யதே²”த்யேவமாதீ³னங், தேஹி **ஸாயங்** பரிகப்பனா **க்வாபி** யதா²வுத்தே **ப்³யஞ்ஜீயதே** பகாஸீயதே, **க்வாபி** கத்த²சி பன வாக்யேன க³ம்யதே **மஞ்ஞே**இச்சாதீ³னமபா⁴வேபீதி.

273. வோஹாரஸுக²த்த²ங் பரிகப்பனாபகாஸகே ஸத்³தே³ த³ஸ்ஸேதி **“மஞ்ஞே”**ச்சாதி³னா. மஞ்ஞே, ஸங்கே, து⁴வங், நூன, இவ, ஏவமாதீ³ஹி ஸத்³தே³ஹி **ஸாயங்** பரிகப்பனா **க்வாபி** எத்த² விய கத்த²சி **ப்³யஞ்ஜீயதே** பகாஸீயதே, **க்வாபி** கத்த²சி **வாக்யேன** க்ரியாகாரகஸம்ப³ந்த⁴ஸஹிதபத³ஸமுதா³யேன **க³ம்யதே** **இவாதி**³ஸத்³த³யோகா³பா⁴வேபி கேவலங் வாக்யஸாமத்தி²யேனேவ ஞாயதே. **“மஞ்ஞே”**ச்சாதி³பத³பஞ்சகங்த்³வந்த³ஸமாஸேன நித்³தி³ட்ட²ங். **இதி ஏவங்** பகாரோ ஸத்³த³ஸமுதா³யோ ஆதி³ யேஸங் “தக்கேமி, பரிகப்பேமி, சிந்தயாமி, யதா²”திஆனீனந்தி விக்³க³ஹோ.

க³ம்மபரிகப்பனா

274. **த³யாஸஞ்சாரஸரஸா** [த³யாஸஞ்ஜாதஸரஸா (க.)], **தே³ஹா**
நிக்க²ந்தகந்தியோ;
பீணெந்தா ஜின தே ஸாது⁴-ஜனங் ஸரஸதங் நயுங்.

274. உதா³ஹரதி **“த³யா”**இச்சாதி³. **ரஸோ** ஸினேஹோ, தேன ஸஹ வத்தமானோ **ஸரஸோ**. தே³ஹோ. **த³யாய** கருணாய **ஸஞ்சாரோ** து³க்கி²தஸத்தவிஸயா நிரந்தரப்பவத்தி, தேன ஸரஸோ, ததோ. ஜின தே **தே³ஹா** ஸரீரதோ நிக்க²ந்தகந்தியோ ஸாது⁴ஜனங் **பீணெந்தா** தப்பெந்தா தமேவ ஜனங் **ஸரஸதங்** ஸபேமதங் **நயுங்** பாபேஸுங், தாதி³ஸங் ததா²வித⁴தே³ஹனிக்க²ந்தகந்தீ நங் ஸாது⁴ஜனங் பீணெந்தி. க³ம்மமானபரிகப்பனாயங் யதோ கந்தியோ லத்³த⁴ஸரஸஸரீரஸங்ஸக்³கா³ ஸயம்பி ஸரஸா இவ அத்தானங் ஸேவமானம்பி ஸாது⁴ஜனங் ஸரஸதங் நெந்தீதி க³ம்யதே.

274. வாக்யக³ம்மபரிகப்பனமுதா³ஹரதி **“த³யே”**ச்சாதி³னா. ஹே **ஜின** தே **த³யாஸஞ்சாரஸரஸா** து³க்கி²தஸத்தவிஸயாய கருணாய ஸவிஸயே நிரந்தரப்பவத்தியா ஸஞ்ஜாதஸ்னேஹதோ **தே³ஹா** ஸரீரதோ **நிக்க²ந்தகந்தியோ** த³ஸதி³ஸாஸு நிக்³க³தா நீலாதி³ச²ப்³ப³ண்ணரங்ஸியோ **ஸாது⁴ஜனங்** கதபுஞ்ஞங் உத்தமஜனங் பீணெந்தா **ஸரஸதங்**ஸஸ்னேஹபா⁴வங் பேமஸஹிதத்தங் **நயுங்** தமேவ ஸாது⁴ஜனங் பாபேஸுங். “ஸரஸதங் நயு”ந்தி எத்த² “ஸாது⁴ஜன”ந்தி ஸுதஸம்ப³ந்தே⁴ன ஞாயதி. கருணாஸினேஹஸொம்மதே³ஹஸங்ஸக்³க³தோ கந்தியோ ஸயம்பி நிஸ்ஸயகு³ணதோ ஸொம்மபூ⁴தா அத்தானங் விஸயங் கத்வா பவத்தஜனேபி முது³ங் கரொந்தேவாதி **இவாதீ**³னங் அபா⁴வேபி வாக்யக³ம்மபரிகப்பனா. எத்த² அசேதனானங் கந்திவத்தூ²னங் ஜனபஸாத³ஸங்கா²தவத்து²ட்டி²தி “த³யாஸஞ்சாரஸரஸா இவா”தி ஏவமாதி³அஞ்ஞப்பகாரேன பரிகப்பிதோ. த³யாய ஸஞ்சாரோ புனப்புனங் பவத்தீதி ச, ஸஹ ரஸேன ஸ்னேஹேன

வத்தமானோதி ச, த³யாஸஞ்சாரேன ஸரஸோதி ச, நிக்க²ந்தா ச தா கந்தியோ ஸேதி ச, ஸாது◌⁴ ச ஸோ ஜனோ ஸேதி ச, ஸரஸஸ்ஸ பா◌⁴வோதி ச வாக்யங்.

275. ஆரப◌⁴ந்தஸ்ஸ யங் கிஞ்சி, கத்துங் புஞ்ஞுவஸா புன;
ஸாத◌⁴னந்தரலாபோ◌⁴ யோ, தங் வத³ந்தி ஸமாஹிதங்.

275. ஸமாஹிதங் ஸமாஹரதி "**ஆரப◌⁴ந்தஸ்ஸி**"ச்சாதி³னா. **யங் கிஞ்சி** காரியங் **கத்துங்** ஸத்துப◌⁴ங்கா³தி³கங் **ஆரப◌⁴ந்தஸ்ஸ** ஸஜ்ஜீபூ◌⁴தஸ்ஸ யஸ்ஸ கஸ்ஸசி புமுனோ **புஞ்ஞுவஸா** குஸலப³லேன காரணேன குஸலஸாமத்தி²யேன புன ஸாத்◌⁴யதே ஸாதி◌⁴யமனேனேதி **ஸாத◌⁴னங்,** ததோ தமேவ வா **அந்தர**மஞ்ஞங், தஸ்ஸ லாபோ◌⁴, அஞ்ஞகாரணலாபோ◌⁴தி அத்தோ². தங் ஸமாஹிதங் வத³ந்தி, ஸமாதா◌⁴னங் **ஸமாஹிதங்**.

275. இதா³னி ஸமாஹிதாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி "**ஆரப◌⁴**"மிச்சாதி³னா. **யங் கிஞ்சி** அமித்தவிஜயாதி³கங் கத்துங் ஆரப◌⁴ந்தஸ்ஸ யஸ்ஸ **புஞ்ஞுவஸா** குஸலப³லேன புன **யோ ஸாத◌⁴னந்தரலாபோ◌⁴** தஸ்ஸேவ காரியஸித்³தி◌⁴யா உபகாரகஸ்ஸ அஞ்ஞஸாத◌⁴னஸ்ஸ யோ லாபோ◌⁴ அத்தி², தங் காரணலாப◌⁴ங் **ஸமாஹிதங் வத³ந்தி** தஸ்ஸேவ காரியஸ்ஸ ஸமாதா◌⁴னத்தா பதிட்டி²தத்தா ஸமாஹிதங் இதி கவினோ கதெ²ந்தி. ஸாத்◌⁴யதே ஸாதி◌⁴யமனேனேதி ச, தஞ்ச தங் அந்தரமஞ்ஞஞ்சேதி ச, தஸ்ஸ லாபோ◌⁴தி ச, ஸமாதா◌⁴னமிதி ச வாக்யங்.

276. மாராரிப◌⁴ங்கா³பி◌⁴முக²-மனஸோ தஸ்ஸ ஸத்து²னோ;
மஹாமஹீ மஹாராவங், ரவீய'முபகாரிகா.

276. உதா³ஹரதி "**மார**"இச்சாதி³. **மாராரினோ** மாரஸத்துனோ **ப◌⁴ங்கே³** அபி◌⁴ப◌⁴வே **அபி◌⁴முக²ங்** ந பரம்முக²ங் மனங் யஸ்ஸ தஸ்ஸ ஸத்து²னோ **உபகாரிகா** ஆரத்³த◌⁴மாரப◌⁴ங்க³க்ரியானுக்³கா³ஹிகா மஹாமஹீ அயங் **மஹாராவங்** மாராரிது³ஸ்ஸஹங் மஹானாத³ங் **ரவீ** அகாஸி. இத◌⁴ மாராரிப◌⁴ஞ்ஜனங் காரியமாரத்³த◌⁴ங், தஸ்ஸ புஞ்ஞவஸேனேவ மஹீராவோ அபரங் ஸாத◌⁴னங் ஸமாபன்னந்தி லக்க²ணங் யோஜனீயங்.

276. "**மாராரி**"ச்சாதி³. **மாராரிப◌⁴ங்கா³பி◌⁴முக²மனஸோ** மாரஸங்கா²தஸ்ஸ ஸத்துனோ மத்³த³னே அபி◌⁴முக²சித்தஸ்ஸ தஸ்ஸ ஸத்து²னோ **உபகாரிகா** ஆரத்³த◌⁴மாரவிஜயஸ்ஸ உபத்த²ம்பி◌⁴கா அயங் மஹாமஹீ **மஹாராவங்** மாரஸ்ஸ ஹத³யவத்து²ங் மத்³த³ந்தோ [மத்³த³ந்தீ (?)] விய ஸஹிதுமஸக்குணெய்யங் மஹானாத³ங் **ரவீ** அகாஸி. எத்த² மாரப◌⁴ங்க³ஜனநங் ஸத்தூ²ஹி ஆரத்³த◌⁴காரியங், தஸ்ஸேவ ஸித்³தி◌⁴யா ஹேதுபூ◌⁴தங் அஞ்ஞகாரணங் நாம மஹீராவோ. மாரோ ஏவ அரி ஸத்தூதி ச,

தஸ்ஸ ப⁴ங்கோ³தி ச, தஸ்மிங் அபி⁴முக²ங் மனங் யஸ்ஸேதி ச, மஹந்தீ ச ஸா மஹீ சேதி ச விக்³க³ஹோ.

277. அவத்வா’பி⁴மதங் தஸ்ஸ, ஸித்³தி⁴யா த³ஸ்ஸன’ஞ்ஞதா²;
வத³ந்தி தங் பரியாய-வுத்தீதி ஸுசிபு³த்³த⁴யோ.

277. பரியாயவுத்திங் படிபாதே³தி “**அவத்வா**”இச்சாதி³னா. **அபி⁴மதங்** கிஞ்சி அத்த²ங் த⁴னதா³னாதி³லக்க²ணங் **அவத்வா** அஞ்ஜஸா வாசகப்³யாபாரேன அனாக்²யாய **தஸ்ஸா**பி⁴மதஸ்ஸத்த²ஸ்ஸ **ஸித்³தி⁴யா** நிப்பா²த³னத்த²ங் **அஞ்ஞதா²** அஞ்ஞேன பகாரேன தன்னிப்³ப³த்திஅனுகு³ணேன யங் **த³ஸ்ஸனங்** வசனங், தங் ஸுசிபு³த்³த⁴யோ பரியாயவுத்தீதி வத³ந்தி. பரியாயேன வசனங் **பரியாயவுத்தீ**தி.

277. இதா³னி பரியாயவுத்திங் த³ஸ்ஸேதி “**அவத்வா**”இச்சாதி³னா. **அபி⁴மதங்** இட்ட²ங் த⁴னதா³னாதி³ஸரூபங் [த⁴னத⁴ஞ்ஞாதி³ங் (ஸீஹளப்³யாக்²யாயங்)] யங் கிஞ்சி அத்த²ங் **அவத்வா** உஜுமகதெ²த்வா **தஸ்ஸ** அபி⁴மதத்த²ஸ்ஸ **ஸித்³தி⁴யா** நிப்ப²த்தியா **அஞ்ஞதா²** வத்துமிச்சி²தத்த²ஸ்ஸானுரூபேனாஞ்ஞப்பகாரேன **த³ஸ்ஸனங்** யங் கிஞ்சி த³ஸ்ஸனங் கத²னமத்தி², ஸுசிபு³த்³த⁴யோ பரியாயவுத்தீதி தங் வத³ந்தி. பரியாயேன வுத்தி கத²னமிதி ச, ஸுசி பு³த்³தி⁴ யேஸமிதி ச வாக்யங்.

278. விவடங்க³ணனிக்கி²த்தங், த⁴ன’மாரக்க²வஜ்ஜிதங்;
த⁴னகாம யதா²காமங், துவங் க³ச்ச² யதி³’ச்ச²ஸி.

278. உதா³ஹரதி “**விவடங்க³ணே**”ச்சாதி³. த⁴னங் **விவடே** கேனசி அனாவடத்தா **அங்க³ணே** பகாஸப்பதே³ஸே நிக்கி²த்தங் அத² ச பன ஆரக்க²வஜ்ஜிதங். **த⁴னங்** காமேதீதி **த⁴னகாமா**தி ஆமந்தனங். துவங் யதி³ இச்ச²ஸி க³ந்துங் த⁴னங் வா, யதா²காமங் க³ச்சே²தி த⁴னாவஹரணமிச்சி²தமஞ்ஜஸா அவத்வா தங்ஸித்³தி⁴யா ப்³யாஜேன வத³தி. பரியாயவுத்தி.

278. உதா³ஹரதி “**விவட**”மிச்சாதி³னா. **த⁴னங்** முத்தாமணிஆதி³ **விவடங்க³ணனிக்கி²த்தங்** பாகாராதி³பரிக்கே²பரஹிதத்தா நிராவரணட்டா²னே யேன கேனசி ட²பிதங் அபிச ஆரக்க²வஜ்ஜிதங். போ⁴ **த⁴னகாம** துவங் யதி³ச்ச²ஸி த⁴னங் க³மனங் வா, யதா²காமங் க³ச்சா²தி சித்தேனிச்சி²தத⁴னாவஹரணவிதா⁴னங் “த⁴னமாஹரா”தி உஜுமவத்வா ஏவங் ப்³யாஜேன வுத்தத்தா இத³ங் பரியாயவுத்தி நாம. விவடஞ்ச தங் அங்க³ணஞ்சேதி ச, தஸ்மிங் நிக்கி²த்தந்தி ச, ஆரக்கே²ன வஜ்ஜிதமிதி ச, த⁴னங்

காமேதீதி ச, காமங் தண்ஹங் தங்ஸம்பயுத்தங் வா சித்தமனதிக்கம்மாதி ச வாக்யங்.

279. **து²திங் கரோதி நிந்த³ந்தோ, விய தங் ப்³யாஜவண்ணனங்;**
தோ³ஸாபா⁴ஸா கு³ணா ஏவ, யந்தி ஸன்னிதி⁴’மத்ரஹி.

279. ப்³யாஜவண்ணனங் வண்ணேதி “**து²தி**”மிச்சாதி³னா. **நிந்த³ந்தோ விய** தோ³ஸங் நித³ஸ்ஸெந்தோ விய **து²திங் கரோதி** வண்ணங் பா⁴ஸதி, தங் ப்³யாஜது²திலக்க²ணங் ப்³யாஜவண்ணனங் நாம. கத²மெத்த² கு³ணா பதீயந்தீதி ஆஹ “**தோ³ஸி**”ச்சாதி³. **அத்ர** வுத்திவிஸேஸே தோ³ஸா விய ஆபா⁴ஸந்தி படிப⁴ந்தி. தாதி³ஸபதா³தி³னா **தோ³ஸாபா⁴ஸா** கு³ணா ஏவ இத்³தி⁴மந்ததாத³யோ ந தோ³ஸோபி கோசி **ஸன்னிதி⁴**மவட்டா²னங் யந்தி. ஹீதி அவதா⁴ரணே அத்ர ப்³யாஜவண்ணனமேவித³ங், ந நிந்த³கமிதி.

279. இதா³னி ப்³யாஜவண்ணனங் த³ஸ்ஸேதி “**து²தி**”ச்சாதி³னா. **நிந்த³ந்தோ விய** தோ³ஸங் த³ஸ்ஸெந்தோ விய **து²திங் கரோதி** வண்ணனங் கரோதி, **தங்** வண்ணனாகரணங் ப்³யாஜவண்ணனங் நாம ஹோதி. நிந்தா³ஸபா⁴வேன பவத்தது²தித்தா நிந்தா³ ஏவேதி சே? அத்ர அஸ்மிங் வுத்திவிஸேஸே **தோ³ஸாபா⁴ஸா** தோ³ஸா விய படிபா⁴ஸமானா **கு³ணா ஏவ** தாதி³ஸபத³ப்பயோகே³ன இத்³தி⁴மந்ததாத³யோ கு³ணாவ **ஸன்னிதி⁴ங்** கு³ணஸபா⁴வாவட்டா²னங் **யந்தி** பாபுணந்தீதி. ப்³யாஜேன வண்ணனமிதி ச, தோ³ஸா இவ ஆபா⁴ஸந்தி படிபா⁴ஸந்தீதி ச வாக்யங்.

280. **ஸஞ்சாலேது’மலங் த்வங்’ஸி, பு⁴ஸங் குவலயா’கி²லங்;**
விஸேஸங் தாவதா நாத², கு³ணானங் தே வதா³ம கிங்.

280. உதா³ஹரதி “**ஸஞ்சாலேது**”மிச்சாதி³னா. நாத² த்வங் அகி²லங் **குவலயங்** உப்பலங் பத²வீவலயஞ்சேதி ஸிலிட்ட²ங் **ஸஞ்சாலேதுங்** ப⁴மயிதுமிதோ சிதோ ச **பு⁴ஸமச்சந்தங் அலங்** ஸமத்தோ²பி **தாவதா** தங்மத்தேன தே கு³ணானங் **விஸேஸங்** அதிஸயலக்க²ணங் **கிங்** கேன காரணேன வதா³ம. இஹ உப்பலசாலனஸாமத்தி²யவிபா⁴வனவஸேன நிந்த³தி, தாவ நிகி²லபூ⁴மண்ட³லஸஞ்சாலாவிகரணதோ பரமாய து²தியா ஸங்யோஜிதோயங் ப⁴க³வா மஹானுபா⁴வங் விசிதவாதி பு⁴வனமண்ட³லஸிகா²மணீதி. ப்³யாஜவண்ணனமீதி³ஸமச்சந்தங் ரமணீயங், ததி³த³ஞ்ச ஸப்³ப³தா² ஸிலேஸமுபஜீவதி.

280. இதா³னி உதா³ஹரதி “**ஸஞ்சாலேது**”மிச்சாதி³னா. நாத² த்வங் **அகி²லங் குவலயங்** நிஸ்ஸேஸங் நீலுப்பலவனங் பத²வீமண்ட³லங் வா **ஸஞ்சாலேதுங்** கம்பேதுங் **பு⁴ஸமதிஸயேன அலங்** ஸமத்தோ², தாவதா தே கு³ணானங்

விஸேஸமதிஸயங் **கிங் வதா³ம** கத²ங் ப⁴ணாமாதி. **குவலய**ஸத்³த³ஸ்ஸ உப்பலவிஸேஸவாசகத்தா பட²மங் நிந்தா³வ, தஸ்ஸேவ ஸத்³த³ஸ்ஸ பத²வீமண்ட³லவாசகத்தா "இத்³தி⁴மதோ தவ இத³ங் கிங் விஸேஸ"ந்தி உத்தமகு³ணவண்ணனா கதா ஹோதி. ஈதி³ஸா ப்³யாஜவண்ணனா பஸத்தா², ஸா ச ஸப்³ப³தா² ஸிலேஸங் நிஸ்ஸாய பவத்ததீதி. குயா பத²வியா வலயங் மண்ட³லமிதி ஸமாஸோ.

281. **விஸேஸி'ச்சா²யங் த³ப்³ப³ஸ்ஸ, க்ரியாஜாதிகு³ணஸ்ஸ ச;**
வேகல்லத³ஸ்ஸனங் யத்ர, விஸேஸோ நாம'யங் ப⁴வே.

281. விஸேஸவுத்திங் வத்தேதி "**விஸேஸிச்சா²ய**"மிச்சாதி³னா. **விஸேஸே** அதிஸயே கிஸ்மிஞ்சிபி காரியவிஸேஸே இச்சா²யங் த³ப்³பா³தீ³னங் யத்ர **வேகல்லஸ்ஸ** அபா⁴வஸ்ஸ **த³ஸ்ஸனங்** வசனங், அயங் **விஸேஸோ நாம** விஸேஸவுத்தி நாம ப⁴வே.

281. இதா³னி விஸேஸாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி "**விஸேஸி**"ச்சாதி³னா. **விஸேஸிச்சா²யங்** அதிஸயே காரியவிஸேஸே இச்சா²யங் ஸதி த³ப்³ப³ஸ்ஸ ச க்ரியாஜாதிகு³ணஸ்ஸ ச **யத்ர** யஸ்மிங் வுத்திவிஸேஸே **வேகல்லத³ஸ்ஸனங்** அபா⁴வகத²னமத்தி², அயங் **விஸேஸோ** நாம **ப⁴வே** விஸேஸவுத்தி நாம ஸியாதி. விகலஸ்ஸ பா⁴வோதி ச, தஸ்ஸ த³ஸ்ஸனமிதி ச வாக்யங்.

282. **ந ரதா² ந ச மாதங்கா³, ந ஹயா ந பதா³தயோ;**
ஜிதோ மாராரி முனினா, ஸம்பா⁴ராவஜ்ஜனேன ஹி.

த³ப்³ப³விஸேஸவுத்தி.

282. உதா³ஹரதி "**ந ரதா²**"இச்சாதி³. ஸுபோ³த⁴ங். அத்ர ச விஜயோபகரணசதுரங்கா³னீகலக்க²ணத³ப்³பா³பா⁴வேன ஸமதிங்ஸபாரமிதாஸங்க²தஸம்பா⁴ராவஜ்ஜனஸ்ஸேவ மாராரிவிஜயலக்க²ணோ விஸேஸோ வுத்தோ.

282. "**ந ரதா²**"இச்சாதி³. **ரதா² தயோ** அந்தமஸோ ஸபரிவாரானங் திண்ணங் ரதா²னங் அனீகவோஹாரதோ தாதி³ஸா தயோ ரதா² ச நத்தி². **மாதங்கா³ தயோ** வுத்தனயேன அனீகஸங்கா²தா தயோ மாதங்கா³ ச நத்தி². **ந ஹயா தயோ** தாதி³ஸா அனீகஸங்கா²தா தயோ அஸ்ஸா ச நத்தி². **பதா³ ந** அந்தமஸோ ஸாயுதா⁴னங் சதுன்னங் புரிஸானங் அனீகவோஹாரதோ தாதி³ஸா சத்தாரோ புரிஸா பதா³ ச நத்தி². ததா²பி முனினா **ஸம்பா⁴ராவஜ்ஜனேன ஹி** ஸமதிங்ஸபாரமித⁴ம்மானங் ஆபோ⁴க³கரணேனேவ **மாராரி** மாரபச்சத்திகோ **ஜிதோ** அபி⁴ப⁴விதோ. இஹ ஜயோபகரணபா⁴வேன டி²தானங்

ரதா²னீகாதீ³னங் த³ப்³பா³னங் வேகல்லங் த³ஸ்ஸெத்வா ஸத்துவிஜயஸபா⁴வானங் ஸம்பா⁴ரானங் ஆவஜ்ஜனவிஸேஸஸ்ஸ வுத்தத்தா ஏஸா த³ப்³ப³விஸேஸவுத்தி நாம. ரதோ² நாம சதுபுரிஸபரிவாரோ, தாதி³ஸங் ரத²த்தயங் ரதா²னீகங் நாம. ஹத்தீ² பன த்³வாத³ஸபுரிஸபரிவாரோ ஹோதி, தாதி³ஸங் ஹத்தி²த்தயங் ஹத்தா²னீகங் நாம. அஸ்ஸோ திபுரிஸபரிவாரோ, தாதி³ஸங் ஹயத்தயங் ஹயானீகங் நாம. ஸாயுதா⁴ சத்தாரோ புரிஸா பதா³னீகங் நாம. இஹ ரதா²தீ³ஸு டி²தா விய ஸீக⁴ங் பாத³ப³லேன க³ந்த்வா யுஜ்ஜ²மானா புரிஸா பாதோ³பசாரேன "பாதா³"தி வுத்தா. ரதா²தீ³னங் பமாணங் தயோதி அனீகட்டா²னே த³ஸ்ஸெத்வா புரிஸபமாணஸ்ஸாவுத்தேபி அந்தமஸோ சத்தாரோ புரிஸா அனீகங் நாம ஹொந்தீதி பகரணதோ சத்தாரோதி ஞாயதி. நோ சே? ஸாவுத⁴புரிஸவாசகஸ்ஸ **பதா³தி**ஸத்³த³ஸ்ஸ "பதா³தயோ"தி ப³ஹுவசனேன ரூபஸம்ப⁴வதோ "ரதா² ந, மாதங்கா³ ந, ஹயா ந, பதா³தயோ ந" இதி ஸம்ப³ந்தோ⁴. **த³ப்³ப³விஸேஸவுத்தி** த³ப்³பே³ன த³ப்³ப³படிஸேத⁴னதோ விஸேஸகத²னங் விஸேஸஸ்ஸ வுத்தீதி ச, த³ப்³பே³ன த³ப்³ப³படிஸேதே⁴ன விஸேஸவுத்தீதி ச வாக்யங். க்ரியாவிஸேஸவுத்யாதி³த்தயம்பி ஏவமேவ த³ட்ட²ப்³ப³ங்.

283. **ந ப³த்³தா⁴ பூ⁴குடினேவ, பு²ரிதோ த³ஸனச்ச²தோ³;**
மாராரிப⁴ங்க³ஞ்சா'காஸி, முனிவீரோ வரோ ஸயங்.

க்ரியாவிஸேஸவுத்தி.

283. "**ந ப³த்³தா⁴**"இச்சாதி³. **பூ⁴குடி** ப⁴முப⁴ங்கோ³ கோபஜனிதோ **ந ப³த்³தா⁴** ந ரசிதா, **த³ஸனச்ச²தோ³** சாத⁴ரோ **நேவ பு²ரிதோ** நேவ கம்பிதோ கோபேன. ததா²பி ச **வரோ** உத்தமோ முனிவீரோ ஸயங் மாராரினோ **ப⁴ங்க³ங்** பராஜயங் அகாஸீதி. பூ⁴குடிப³ந்த⁴னாதி³க்ரியாவிக³மேன நிப்³பி³காரவிஜயலக்க²ணோ விஸேஸோ த³ஸ்ஸிதோ.

283. "**ந ப³த்³தா⁴**"இச்சாதி³. **பூ⁴குடி** கோபவிகாரபூ⁴தோ ப⁴முப⁴ங்கோ³பி **ந ப³த்³தா⁴** ந கதா, **த³ஸனச்ச²தோ³** த³ந்தாவரணோ **நேவ பு²ரிதோ** ந கம்பாபிதோ. ததா²பி **வரோ** உத்தமோ **முனிவீரோ** முனிகு³ணவீரகு³ணயுத்தோ ததா²க³தோ ஸயங் மாராரிப⁴ங்க³ஞ்ச அகாஸீதி. எத்த² ப⁴முப⁴ங்க³ரசனாதி³கங் க்ரியங் அகத்வா நிப்³பி³காரஸ்ஸ மாரப⁴ங்க³ஸபா⁴வவிஸேஸஸ்ஸ [நிப்³பி³காரமாரப⁴ங்க³ஸ்ஸ (க.)] வுத்தத்தா ஏஸா **க்ரியாவிஸேஸவுத்தி** நாம. பூ⁴னங் குடி வங்கதாதி ச, மாரோ ஏவ அரீதி ச, தேஸங் ப⁴ங்கோ³தி ச வாக்யங்.

284. **ந தி³ஸாஸு ப்³யத்தா** [ததா (ஸீ.)] **ரங்ஸி,**

நா’லோகோ லோகபத்த²டோ;
ததா²ப்ய’ந்த◌⁴தமஹரங்,
பரங் ஸாது◌⁴ஸுபா◌⁴ஸிதங்.

ஜாதிவிஸேஸவுத்தி.

284. “**நி**”ச்சாதி³. **தி³ஸாஸு** த³ஸஸு **ப்³யத்தா** பத்த²டா ரங்ஸி ந ப◌⁴வதி. **லோகே** ஸகலஸ்மிங் **பத்த²டோ** வித்த²தோ ஆலோகோன ப◌⁴வதி. **ததா²பீ**தி விஸேஸனிச்சா²யங், தஜ்ஜாதிகத்தாபா◌⁴வேபி ஸாதூ◌⁴னங் **ஸுபா◌⁴ஸிதங்** ஸத்³த◌⁴ம்மஸங்கா²தங் **பரம**ச்சந்தமேவ அந்த◌⁴தமங் இட்டா²னிட்டா²வேகல்லதோ பஞ்ஞாசக்கு²ஸ்ஸ அந்த◌⁴காரங் மோஹந்த◌⁴காரங் ஹரதீதி **அந்த◌⁴தமஹர**ந்தி. ரங்ஸியா அந்த◌⁴காராபஹாரஸமத்தா²ய நிவத்தியா விஸேஸோ ஸுபா◌⁴ஸிதஸ்ஸ த³ஸ்ஸிதோ.

284. “**ந தி³ஸாஸு**”இச்சாதி³. தி³ஸாஸு ப்³யத்தா பத்த²டா ரங்ஸிபி நத்தி², **லோகபத்த²டோ** ஆலோகோபி நத்தி². ததா²பி **ஸாது◌⁴ஸுபா◌⁴ஸிதங்** ஸத்³த◌⁴ம்மோ **பரம**ச்சந்தங் **அந்த◌⁴தமஹரங்** அத்தா²னத்த²தீரணக்க²மஸ்ஸ பஞ்ஞாசக்கு²ஸ்ஸ அந்த◌⁴காரகமோஹதமங் ஹரங் ஹோதீதி. இத◌⁴ அந்த◌⁴காரவித்³த◌⁴ங்ஸனே ஸமத்த²ங் ரங்ஸிஜாத்யாதி³கங் படிஸேதெ◌⁴த்வா ஸுபா◌⁴ஸிதஸ்ஸ அந்த◌⁴காராபஹரணஸங்கா²தஸ்ஸ விஸேஸஸ்ஸ வுத்தத்தா அயங் **ஜாதிவிஸேஸவுத்தி** நாம. லோகே பத்த²டோதி ச, அந்தே◌⁴தீதி அந்தோ◌⁴ மோஹோ, தமஸதி³ஸத்தா அந்தோ◌⁴யேவ தமோதி ச, தங் ஹரதீதி ச, ஸாதூ◌⁴னங் ஸுபா◌⁴ஸிதமிதி ச வாக்யங்.

285. **ந க²ரங் ந ஹி வா த²த்³த◌⁴ங், முனிந்த³ வசனங் தவ;**
ததா²பி கா³ள்ஹங் க²னதி, நிம்மூலங் ஜனதாமத³ங்.

கு³ணவிஸேஸவுத்தி.

285. “**ந க²ர**”மிச்சாதி³. முனிந்த³ தவ வசனங் **ந க²ரங்** ந லூக²ங், **ந த²த்³த◌⁴ங் வா** கடி²னஞ்ச ந ஹி. **ததா²பி** தாதி³ஸக²ரத்தாதி³கு³ணாபா◌⁴வேபி **ஜனதாய** ஜனஸமூஹஸ்ஸ **மத³ங் கா³ள்ஹங்** த³ள்ஹங் [தண்ஹங் (க.)] கத்வா நிம்மூலங் க²னதீதி. அயோஸங்கும்ஹி பஸித்³த◌⁴க²ரத்தாதி³கு³ணநிஸேதே◌⁴ன முனிந்த³வசனஸ்ஸ விஸேஸோ ஆவிகதோ.

285. “**ந க²ர**”மிச்சாதி³. ஹே **முனிந்த³** தவ வசனங் **க²ரங்** கக்கஸங் ந ஹோதி, த²த்³த◌⁴ங் வா ந ஹோதி. ததா²பி **ஜனதாமத³ங்** ஜனஸமூஹஸ்ஸ ஜாத்யாதி³ங் நிஸ்ஸாய பவத்தங் க³ப்³ப³ங் **கா³ள்ஹங்** த³ள்ஹங் கத்வா

நிம்மூலங் மூலமஸேஸெத்வா க²னதீதி. க²ணனக்க²மஅயோஸங்குஆதீ³ஸூலப்³ப⁴மானங் க²ரத்தாதி³கு³ணங் படிஸேதெ⁴த்வா பு³த்³த⁴வசனஸ்ஸ மத³க²ணனஸபா⁴வஸங்கா²தஸ்ஸ விஸேஸஸ்ஸ வுத்தத்தா அயங் **கு³ணவிஸேஸவுத்தி** நாம ஹோதி. நத்தி² மூலமஸ்ஸ க²ணனஸ்ஸாதி ச, ஜனானங் ஸமூஹோதி ச, தாய மதோ³தி ச விக்³க³ஹோ. "கா³ள்ஹங் நிம்மூல"ந்தி க²ணனக்ரியாய விஸேஸனத்தா கா³ள்ஹங் நிம்மூலங் க²ணனங் கரோதீதி யோஜனா.

286. **த³ஸ்ஸீயதே'திதி³த்தங்** [...திரித்தங் (க.)] **து,**
ஸூரவீரத்தனங் யஹிங்;
வத³ந்தி விஞ்ஞூ வசனங்,
ருள்ஹாஹங்காரமீதி³ஸங்.

286. ருள்ஹாஹங்காரங் வத³ந்தி.

286. இதா³னி ருள்ஹாஹங்காரங் த³ஸ்ஸேதி "**த³ஸ்ஸீயதே**" இச்சாதி³னா. **ஸூரவீரத்தனங்** ஸூரபா⁴வவீரபா⁴வங் **அதிதி³த்தங் து** அதிஸயேன பனதி³த்தங் **யஹிங்** வாக்யே த³ஸ்ஸீயதே, ஈதி³ஸங் வசனங் **விஞ்ஞூ** கவயோ ருள்ஹாஹங்காரமிதி வத³ந்தீதி. ஸூரோ ச வீரோ சாதி ச, தேஸங் பா⁴வோதி ச, ருள்ஹோ உக்³க³தோ அஹங்காரோ எத்த² வுத்திவிஸேஸேதி ச வாக்யங்.

287. **த³மே நந்தோ³பனந்த³ஸ்ஸ,**
கிங் மே ப்³யாபாரத³ஸ்ஸனா;
புத்தா மே பாத³ஸம்ப⁴த்தா,
ஸஜ்ஜா ஸந்தேவ தாதி³ஸே.

287. உதா³ஹரதி "**த³மே**"இச்சாதி³னா. **நந்தோ³பனந்த³ஸ்ஸ** நாக³ராஜஸ்ஸ அப்பமெய்யமஹானுபா⁴வஸ்ஸ **த³மே** த³மனே **மே** மம நிரவதி⁴ஸரந்திப்பமெய்யப்பபா⁴வானுசரிதகித்தினோபி பரஸ்ஸ **ப்³யாபாரத³ஸ்ஸனா** பயோக³படிபாத³னேன **கிங்** பயோஜனங், ந கிம்பி, யதோ மே **பாத³ஸம்ப⁴த்தா** பாதா³வனதா **தாதி³ஸே** கம்மனி **ஸஜ்ஜா** ப³த்³த⁴கச்சா² **ஸந்தேவ** விஜ்ஜந்தேவ, ததோதி யோஜனீயங்.

287. "**த³மே**"ச்சாதி³. **நந்தோ³பனந்த³ஸ்ஸ** நாக³ரஞ்ஞோ **த³மே** த³மகரணே **ப்³யாபாரத³ஸ்ஸனா** பு⁴வனத்தயே பவத்தமானஆனுபா⁴வேன ச ஸம்பவத்திதகித்திஸமூஹேன ச ஸமன்னாக³தஸ்ஸ மய்ஹங் தாதி³ஸபயோக³த³ஸ்ஸனேன **கிங்** பயோஜனங். யஸ்மா **மே பாத³ஸம்ப⁴த்தா** மய்ஹங் சரணாவனதா **தாதி³ஸே** கிச்சே **ஸஜ்ஜா** ஸன்னத்³தா⁴ **புத்தா** ப³ஹவோ ஸந்தி ஏவ, தஸ்மாதி. சேதோவஸிதாய ஸூரவீரபா⁴வோ இஹ

அதிதி³த்தோ த³ஸ்ஸிதோ ஹோதி. ப்³யாபாரஸ்ஸ த³ஸ்ஸனமிதி ச, பாதே³ஸு ஸம்ப⁴த்தாதி ச வாக்யங்.

288. ஸிலேஸோ வசனா'நேகா-
பி⁴தெ⁴ய்யே'கபதா³யுதங்;
அபி⁴ன்னபத³வாக்யாதி³-
வஸா தேதா⁴'ய'மீரிதோ.

288. ஸிலேஸங் நித்³தி³ஸதி "**ஸிலேஸோ**"இச்சாதி³னா. அனேகங் பி⁴ன்னமபி⁴தெ⁴ய்யத்தோ² யஸ்ஸாத்ய**நேகாபி⁴தெ⁴ய்யங். ஏகேன** ஸமானேன **பதே³ன** ஸரூபேன **ஆயுத**மன்விதங் யங் **வசனங்** வுத்தீதி அனுவதி³த்வா ஸோ ஸிலேஸோதி விதீ⁴யதே, யேன கேனசி ரூபேன உபமானோபமெய்யலக்க²ணத்தா²னங் ஸிலேஸனதோ. **அயஞ்சேவங்லக்க²ணோ** ஸிலேஸோ தேதா⁴ ஈரிதோ. கத²ங்? **அபி⁴ன்னபத³வாக்யாதி³வஸா** அபி⁴ன்னமேகங் பத³ங் ஸ்யாத்³யந்தத்யாத்³யந்தரூபங் யத்ர, தமேவ வாக்யங் வாக்யலக்க²ணோபேதத்தா. தங் ஆதி³ யேஸங், தேஸங் வஸாதி அத்தோ².

288. இதா³னி ஸிலேஸாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி "**ஸிலேஸோ**"ச்சாதி³னா. அனேகாபி⁴தெ⁴ய்யங் **ஏகபதா³யுதங்** உப⁴யத்த² ஸாதா⁴ரணத்தா துல்யேன ஸத்³த³ரூபேன யுத்தங் யங் வசனங் அத்தி², ஸோ ஸிலேஸோ நாம. ஸோ பன யேன கேனசி ஸாத⁴ம்மரூபேன உபமானோபமெய்யபூ⁴தானமத்தா²னங் ஸிலிட்ட²த்தா அஞ்ஞமஞ்ஞங் பு²ஸித்வா டி²தத்தா **ஸிலேஸோ** நாம. **அயங்** வுத்தலக்க²ணோ ஸிலேஸோ **அபி⁴ன்னபத³வாக்யாதி³வஸா** அகதவிகாரானங் ஸ்யாத்³யந்தத்யாத்³யந்தபத³ஸமன்னாக³தானங் வாக்யலக்க²ணோபேதவாக்யானங் பபே⁴தே³ன தேதா⁴ ஈரிதோதி. அனேகமபி⁴தெ⁴ய்யங் யஸ்ஸேதி ச, ஏகஞ்ச தங் பத³ஞ்சேதி ச, தேன ஆயுதந்தி ச, அபி⁴ன்னானி பதா³னி யஸ்மிந்தி ச, தஞ்ச தங் வாக்யஞ்சாதி ச, தங் ஆதி³ யேஸங் அபி⁴ன்னபத³வாக்யானந்தி ச, தேஸங் வஸோ பே⁴தோ³தி ச வாக்யங்.

289. அந்த⁴ந்தமஹரோ ஹாரீ, ஸமாருள்ஹோ மஹோத³யங்;
ராஜதே ரங்ஸிமாலீ'யங், ப⁴க³வா போ³த⁴யங் ஜனே.

அபி⁴ன்னபத³வாக்யஸிலேஸோ.

289. உதா³ஹரதி "**அந்த⁴ந்தமி**"ச்சாதி³. **அயங் ப⁴க³வா** ஸூரியோ மஹாமுனி ச. தத்த² ஸூரியோ தாவ **அந்த⁴ந்தமஹரோ** பகதியந்த⁴காரோபஹாரீ, மஹாமுனி து அந்த⁴காரமோஹதமாபஹாரீ. **ஹாரீ** மனுஞ்ஞோ ஸூரியோ மஹாமுனி ச, ஸூரியோ **மஹோத³யங்** மஹந்தங்

உத³யங் பப்³ப³தங் ஸமாருள்ஹோ, மஹாமுனி து **மஹோத³யங்** மஹந்தமப்³பு⁴த³யங் ஸம்மாஸம்போ³தி⁴ஸமதி⁴க³மரூபங் **ஸமாருள்ஹோ** பத்தோ. ரங்ஸீனங் மாலா, ஸா அஸ்ஸ அத்தீ²தி **ரங்ஸிமாலீ**, ஸூரியோ மஹாமுனி ச. ஜனே **போ³த⁴யங்** நித்³தா³பக³மனேன கிலேஸனித்³தா³பக³மனேன வா பபோ³த⁴யந்தோ **ராஜதே** தி³ப்³ப³தீதி. **அபி⁴ன்னபத³வாக்யஸிலேஸோ** ப⁴ங்கே³ன வினா யதா²வட்டா²னமுப⁴யத்த² பத³யோஜனதோ.

289. இதா³னி உதா³ஹரதி **"அந்த⁴"**மிச்சாதி³னா. **மஹோத³யங்** மஹந்தங் உத³யங் பப்³ப³தங், ஸப்³ப³ஞ்ஞுபத³விஸங்கா²தமஹாபி⁴வுத்³தி⁴ங் வா **ஸமாருள்ஹோ** ஆருள்ஹோ, ஸம்பத்தோ வா, **அந்த⁴ந்தமஹரோ** சக்கவாளக³ப்³பே⁴ பத்த²டபகதிக⁴னந்த⁴காரஸ்ஸ, ஞாணலோசனஸ்ஸ அந்த⁴கரணதோ அந்த⁴காரோதி வுத்தமோஹஸ்ஸ வா வித்³த⁴ங்ஸகோ, **ஹாரீ** தேனேவ மனுஞ்ஞோ **ரங்ஸிமாலீ** அத்தனோ ரங்ஸிமாலாய ஸமன்னாக³தோ **ஜனே** பகதினித்³தா³ய கிலேஸனித்³தா³ய வா ஸமன்னாக³தே ஸத்தே **போ³த⁴யங்** போ³த⁴யந்தோ **அயங் ப⁴க³வா** தி³வாகரோ, ச²ஹி ப⁴க³த⁴ம்மேஹி ஸமன்னாக³தோ பு³த்³தோ⁴ வா **ராஜதே** தி³ப்³ப³தீதி. த்³வீஸு பக்கே²ஸு பதா³னங் ஸமானபா⁴வேன டி²தத்தா அயங் **அபி⁴ன்னபத³வாக்யஸிலேஸோ**. அந்தோ⁴ ச ஸோ தமோ சேதி ச, தங் ஹரதீதி ச, மஹந்தோ ச ஸோ உத³யோ பப்³ப³தோ சாதி ச, மஹந்தோ ச ஸோ உத³யோ அப்³பு⁴த³யோ அபி⁴வுத்³தி⁴ சாதி ச, ரங்ஸீனங் மாலாதி ச, ஸா அஸ்ஸ அத்தீ²தி ச, ப⁴கோ³ ஸிரீ அஸ்ஸ ஸூரியஸ்ஸ அத்தீ²தி ச, ப⁴கோ³ ஸிரீகாமபயதனாதி³ப்பகாரோ அஸ்ஸ ஸத்து²னோ அத்தீ²தி ச விக்³க³ஹோ. அபி⁴ன்னபத³வாக்யஸங்கா²தோ ஸிலேஸோ. அபரோபி அத்தோ² எத்த² ஸிலிஸ்ஸதீதி **ஸிலேஸோ**. "பி⁴ன்னபத³வாக்யஸிலேஸோ"திஆதி³கம்பி இமினா நயேன ஞாதப்³ப³ங்.

290. ஸாரதா³மலகாபா⁴ஸோ, ஸமானீதபரிக்க²யோ;
குமுதா³கரஸம்போ³தோ⁴, பீணேதி ஜனதங் ஸுதீ⁴.

பி⁴ன்னபத³வாக்யஸிலேஸோ.

290. **"ஸாரதே³"**ச்சாதி³. ஸுதா⁴ அஸ்ஸ அத்தீ²தி **ஸுதீ⁴**, சந்தோ³. ஸோப⁴னா ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணரூபங் பு³த்³தி⁴ அஸ்ஸ அத்தீ²தி **ஸுதீ⁴**, ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴. **ஸாரதோ³** ஸரத³காலே ஸம்பூ⁴தோ **அமலகோ** நிம்மலோ **ஆபா⁴** ஸோபா⁴ யஸ்ஸ ஸோ, சந்தோ³. பரேஸங் நிப்³பா³னஸாரங் த³தா³தீதி **ஸாரதோ³**, அமலகோ ஆபா⁴ஸோ, அமலகஸ்ஸ ஹத்தா²மலகஸ்ஸேவ வா ஆபா⁴ஸோ அஸேஸஞெய்யாவபோ³தோ⁴ யஸ்ஸ ஸோ, ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴. **ஸங்** ஸம்மா கமேனானீயமானத்தா

ஆனீதோ **பரிக்க²யோ** கண்ஹபக்கோ² யேன ஸோ, சந்தோ³. **ஸமங்** வூபஸமங் ஆனீதோ **பரிக்க²யோ** ஹானி கிலேஸஸத்துகதோ அதி⁴க³தக்க²யத்தா யேனஸோ, ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴. குமுதா³கரஸ்ஸ குமுத³ஸ்ஸ ரங்ஸியா ஸம்போ³தி⁴ விகாஸோ யஸ்ஸ [ரங்ஸியோ ஸம்போ³தி⁴ விகாஸ'ஸ்ஸ (க॰)] ஸோ, சந்தோ³. குயா பத²வியா முத³ங் பீதிங் கரோதீதி **குமுதா³கரோ, ஸம்போ³தோ⁴** சதுஸச்சாவபோ³தோ⁴ யஸ்ஸ ஸோ, ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴, **ஜனதங்** ஜனஸமூஹங் பீணேதீதி. அயங் **பி⁴ன்னபத³வாக்யஸிலேஸோ** வுத்தேன விதி⁴னா பதா³னங் பி⁴ன்னத்தா.

290. **“ஸார”**இச்சாதி³. **ஸாரதோ³** ஸரத³காலே ஸம்பூ⁴தோ, வேனெய்யானங் நிப்³பா³னஸாரதா³யகோ வா, **அமலகாபா⁴ஸோ** நிம்மலஸோபோ⁴, நிம்மலகேதுமாலாஸமன்னாக³தத்தா தாதி³ஸமத்த²கஸோபோ⁴ வா, அத² வா **ஸாரதா³மலகாபா⁴ஸோ** ஸரத³காலே ஸஞ்ஜாதனிம்மலஸோபோ⁴, வேனெய்யானங் நிப்³பா³னஸாரதா³யகனிம்மலஸோபோ⁴ வா, அத² வா **ஸாரத³ஆமலகஆபா⁴ஸோ** நிப்³பா³னஸாரதா³யகஹத்தா²மலகஸதி³ஸஞெய்யாவபோ³தோ⁴. **ஸமானீதபரிக்க²யோ** கண்ஹபக்கே² ஸூட்டு² கமேன ஆனீதோ பரிக்க²யோ பரிபுண்ணோ வா சந்தோ³, ஸமஸங்க²தஸந்திங் ஆனீதகிலேஸபரிஹானிஸங்கா²தபரிக்க²யோ வா. **குமுதா³கரஸம்போ³தோ⁴** குமுத³விகாஸனேன ஸமன்னாக³தோ, குஸங்கா²தபத²வீனிஸ்ஸிதானங் ஜனானங் பீதிஜனநசதுஸச்சாவபோ³தே⁴ன ஸமன்னாக³தோ வா. **ஸுதீ⁴** ஸுதா⁴ஸங்கா²தஅமதவந்ததாய தன்னாமகோ சந்தோ³, ஸுந்த³ரபஞ்ஞவந்ததாய தன்னாமகோ ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴ வா. **ஜனதங்** ஜனஸமூஹங் பீணேதீதி. உப⁴யபக்கே²ஸு பத³ங் பி⁴ந்தி³த்வா அத்த²ஸ்ஸ யோஜனதோ அயங் **பி⁴ன்னபத³வாக்யஸிலேஸோ**. ஸரதே³ ப⁴வோ ஸாரதோ³, சந்தோ³. ஸாரங் த³தா³தீதி ஸாரதோ³, ப⁴க³வா. “ஸாரதோ³”தி இத³ங் “ஆபா⁴ஸோ”தி பத³ஸ்ஸ விஸேஸனங் ஹோதி. அமலகோனிம்மலோ ஆபா⁴ஸோ அஸ்ஸ சந்த³ஸ்ஸாதி ச, கம்ஹி மத்த²கே ஆபா⁴ஸோதி ச, அமலோ காபா⁴ஸோ அஸ்ஸ ஸத்து²னோதி ச, ஸாரதோ³ அமலகோ ஆபா⁴ஸோ யஸ்ஸ சந்த³ஸ்ஸ ப⁴க³வதோ வாதி ச, ஸாரதோ³ ஆமலகஸ்ஸ விய ஆபா⁴ஸோ ஞெய்யாவபோ³தோ⁴ அஸ்ஸ ப⁴க³வதோதி ச, ஸங் ஸம்மா ஆனீதோ பரிக்க²யோ கலாஹானி அனேனேதி ச, ஸமங் வூபஸமங் ஆனீதோ பரிக்க²யோ ஹானி கிலேஸஸத்துதோ யேனேதி ச, குமுதா³னங் ஆகரோதி ச, தேஸங் ஸம்போ³தோ⁴ விகாஸோ யஸ்ஸேதி ச, முத³ங் பீதிங் கரோதீதி முதா³கரோ. குயா பத²வியா முதா³கரோதி ச, ஸோ ஸம்போ³தோ⁴ சதுஸச்சாவபோ³தோ⁴ யஸ்ஸேதி ச, ஸுதா⁴ அமதங் அஸ்ஸ சந்த³ஸ்ஸ அத்தீ²தி ச, ஸு ஸோப⁴னா தீ⁴ பு³த்³தி⁴ அஸ்ஸ ஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸாதி ச விக்³க³ஹோ.

291. **ஸமாஹிதத்தவினயோ, அஹீனமத³மத்³த³னோ;**
ஸுக³தோ விஸத³ங் பாது, பாணினங் ஸோ வினாயகோ.

பி⁴ன்னாபி⁴ன்னபத³வாக்யஸிலேஸோ.

291. **“ஸமாஹிதே”**ச்சாதி³. **ஸங்** ஸம்மா **ஆஹிதோ** பதிட்டா²பிதோ அத்தஸ்ஸ **வினயோ** வினயனங் ஸப்³ப³த்த² ஸவிஸயே அப்படிஹதசாரவஸேன யஸ்ஸ ஸோ, க³ருளோ. **வினயனங்** பவிவித்தகாயசித்தப்பவத்திவஸேன த³மனங் யஸ்ஸ ஸோ, ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴. இதி அபி⁴ன்னபத³ங். அஹீனங் ஸப்பானங் இனா நாயகா, தேஸங் மத³ங் மத்³த³தீதி **அஹீனமத³மத்³த³னோ,** க³ருளோ. அஹீனானமுத்தமபுரிஸானம்பி மஹாப்³ரஹ்மாதீ³னங் மத³ங் மத்³த³தீதி **அஹீனமத³மத்³த³னோ,** ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴. ஸுந்த³ரங் க³தங் க³மனங் ஸமுத்³த³ங் பி⁴ந்தி³த்வா ஜலஸங்க³மதோ பட²மமேவஉக்³க³மனஸாமத்தி²யயோக³தோ யஸ்ஸ ஸோ, க³ருளோ. ஸுந்த³ரங் க³மனமஸ்ஸ நாக³விக்கந்தசாரத்தா **ஸுக³தோ,** ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴. அபி⁴ன்னபத³ங். **ஸோ** வீனங் பக்கீ²னங் நாயகோ, க³ருளோ. விஸங் த³தா³தீதி **விஸத³ங் பாணினங்** நாக³லோகங் **பாது** அஹிங்ஸனவஸேன பாலயது, **ஸோ** வினேதி வேனெய்யேதி **வினாயகோ,** ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴. **பாணினங்** ஸகலஸத்தலோகங் **விஸத³ங்** அஸல்லீனங் பாது. **பி⁴ன்னாபி⁴ன்னபத³வாக்யஸிலேஸோயங்** வுத்தனயேன பதா³னங் [பன (க॰)] உப⁴யமிஸ்ஸத்தா.

291. **“ஸமாஹிதே”**ச்சாதி³. **ஸமாஹிதத்தவினயோ** ஸம்மா ஆஹிதாய ட²பிதாய ஸரீரஸ்ஸ ஸவிஸயே க³தியா ஸமன்னாக³தோ, ஸம்மா ஆஹிதேன ட²பிதேன சித்தத³மனேன ஸமன்னாக³தோ வா, **அஹீனமத³மத்³த³னோ** நாக³ராஜூனங் மத³மத்³த³னோ, அஹீனானங் உத்தமானங் ப³கப்³ரஹ்மாதீ³னம்பி மத³மத்³த³னோ வா, **ஸுக³தோ** பக்க²வாதவேகே³ன ஸமுத்³த³ஜலங் த்³விதா⁴ கத்வா தஸ்மிங் ஜலே அனேகீபூ⁴தேயேவ நாக³ப⁴வனங் க³ந்த்வா நாகே³ க³ஹெத்வா க³மனே ஸமத்த²த்தா ஸுந்த³ரக³மனோ, ஸமந்தப⁴த்³த³கஅனேகப்பகாரக³மனோ வா, **வினாயகோ** பக்கீ²னங் நாயகோ **ஸோ** க³ருளராஜா **விஸத³ங்** கோ⁴ரவிஸத்தா விஸதா³யகங் **பாணினங்** நாக³லோகங் **பாது** அஹிங்ஸனவஸேன பாலேது. நோ சே, **வினாயகோ** வேனெய்யே வினெந்தோ **ஸோ** ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴ **பாணினங்** ஸகலஸத்தலோகங் **விஸத³ங்** விஸாரத³ங் கத்வா **பாது** அஹிதாபனயனஹிதோபனயனேன ரக்க²தூதி. உப⁴யபக்கே²ஸு “அஹீனமத³மத்³த³னோ”இச்சாதி³கேஹி பி⁴ன்னேஹி ச “ஸமாஹிதத்தவினயோ”இச்சாதி³கேஹி அபி⁴ன்னேஹி ச பதே³ஹி ஸமன்னாக³தத்தா அயங் **பி⁴ன்னாபி⁴ன்னபத³வாக்யஸிலேஸோ.**

அத்தஸ்ஸ வினயோதி ச, ஸமாஹிதோ அத்தவினயோ யஸ்ஸ க³ருளஸ்ஸ ததா²க³தஸ்ஸ வாதி ச, அஹீனங் இனா நாயகாதி ச, அஹீனானங் நாக³ராஜூனங் மதோ³தி ச, ஹீனேஹி அஞ்ஞே அஹீனா உத்தமா, தேஸங் மதோ³தி ச, தங் மத்³த³தீதி ச, வீனங் பக்கீ²னங் நாயகோதி ச, வேனெய்யஜனே வினேதீதி ச வாக்யங். து³தியபக்கே² “விஸத³”ந்தி க்ரியாவிஸேஸனங்.

292. விருத்³தா◌⁴விருத்³தா◌⁴பி◌⁴ன்ன-கம்மா நியமவா பரோ;
நியமக்கே²பவசனோ, அவிரோதி◌⁴ விரொத்◌⁴ய’பி.

293. ஓசித்யஸம்போஸகாதி³, ஸிலேஸோ பத³ஜாதி³’தி [பத³ஜாதிபி (க.)];
ஏஸங் நித³ஸ்ஸனெஸ்வேவ, ரூப’மாவிப◌⁴விஸ்ஸதி.

292-3. ஸிலேஸபே◌⁴த³மஞ்ஞுதா²பி த³ஸ்ஸேதுமாஹ “**விருத்³த◌⁴**”இச்சாதி³. விருத்³தா◌⁴னி சாவிருத்³தா◌⁴னி ச அஞ்ஞுமபி◌⁴ன்னஞ்ச, தானியேவ **கம்மானி** க்ரியானி யேஸங், தே தயோ ஸிலேஸா. நியமோ’வதா◌⁴ரணமஸ்மிங் அத்தீ²தி **நியமவா, பரோ** அஞ்ஞோ ஸிலேஸோபி. நியமஸ்ஸ **அக்கே²போ** நிஸேத◌⁴னங் யஸ்ஸ, தங் **வசன**மபி◌⁴தா◌⁴னங் யஸ்ஸ, தாதி³ஸோபி. நாஸ்ஸ விரோதோ◌⁴ அத்தீ²த்ய**விரோதி◌⁴,** ஸோபி. விரோதோ◌⁴ அஸங்க³தி எத்த² விஜ்ஜதீதி **விரோதி◌⁴,** ஸோபி. ஓசித்யங் ஸம்போஸேதீதி ஓசித்யஸம்போஸகோ, ஸோ ஆதி³ யஸ்ஸ அலங்காரந்தரகோ³சரஸ்ஸ ஸிலேஸஸ்ஸ, ஸோ பத³தோ ஜாதாதி³ஸிலேஸோபி. **இதி**தே பரேபி ஸிலேஸபே◌⁴தா³ ஸந்தி. **ஏஸங்** யதா²வுத்தானங் **நித³ஸ்ஸனேஸு** பயோகெ³ஸ்வேவ **ரூபங்** ஸபா◌⁴வோ லக்க²ணங் ஆவிப◌⁴விஸ்ஸதீதி.

292-3. அவுத்தஸிலேஸவிஸேஸே த³ஸ்ஸேதுங் உத்³தி³ஸதி “**விருத்³தா◌⁴**”இச்சாதி³. **விருத்³தா◌⁴விருத்³தா◌⁴பி◌⁴ன்னகம்மா அபி** உப◌⁴யத்த²ஸ்ஸ விருத்³தே◌⁴ன ச அவிருத்³தே◌⁴ன ச அபி◌⁴ன்னேன ச கம்மேன ஸமன்விதா தயோ ஸிலேஸா ச, **பரோ** அஞ்ஞோ **நியமவாபி** அவதா◌⁴ரணேன யுத்தஸிலேஸோ ச, **நியமக்கே²பவசனோபி** அவதா◌⁴ரணஸ்ஸ படிஸேத◌⁴பகாஸகாபி◌⁴தா◌⁴னஸிலேஸோ ச, **அவிரோதி◌⁴பி** உப◌⁴யபக்கா²விரோதி◌⁴ஸிலேஸோ ச, **விரோதி◌⁴அபி** உப◌⁴யத்த²ஸ்ஸ விரோதி◌⁴ஸிலேஸோ ச, **பத³ஜாதி³** பதே³ன ஜாதோ வாக்யேன ஜாதோ ஓசித்யஸம்போஸகாதி³ஸிலேஸோபீதி **ஏஸங்** ஸிலேஸானங் **நித³ஸ்ஸனெஸ்வேவ** நித³ஸ்ஸனஸங்க²தஉதா³ஹரணெஸ்வேவ **ரூபங்** ஸரூபங் தேஸங் லக்க²ணங் வா ஆவிப◌⁴விஸ்ஸதி, நித³ஸ்ஸியமானஉதா³ஹரணேனேவ லக்க²ணஸ்ஸ க³ம்மமானத்தா விஸுங் ந கதெ²ஸ்ஸாமீதி அதி◌⁴ப்பாயோ. விருத்³தா◌⁴னி ச அவிருத்³தா◌⁴னி ச அபி◌⁴ன்னஞ்சேதி ச, தமேவ கம்மங் க்ரியா யேஸங் ஸிலேஸானமிதி ச, நியமோ அவதா◌⁴ரணங் அஸ்மிங் அத்தீ²தி ச, நியமஸ்ஸ

அக்கே²போ படிஸேதோ⁴ அஸ்ஸ அத்தீ²தி ச, தங் வசனங் அபி⁴தா⁴னங் யஸ்ஸ ஸிலேஸஸ்ஸாதி ச, நாஸ்ஸ விரோதோ⁴ அத்தீ²தி ச, ஓசித்யங் ஸம்போஸேதீதி ச, ஸோ ஆதி³ யஸ்ஸ உபமாஸிலேஸாதி³னோதி ச, பத³தோ ஜாதோதி ச, ஸோ ஆதி³ யஸ்ஸ வாக்யஸ்ஸாதி ச விக்³க³ஹோ.

விருத்³த⁴கம்மஸிலேஸ

294. **ஸவஸே வத்தயங் லோகங், அகி²லங் கல்லவிக்³க³ஹோ** [கலவிக்³க³ஹோ (ஸீ.)];
பராப⁴வதி மாராரி, த⁴ம்மராஜா விஜம்ப⁴தே.

294. ததோ கமேன தேத³ஸ்ஸீயந்தி "**ஸவஸே**"இச்சாதி³. அகி²லங் லோகங் ஸவஸே வத்தயங் மாராரி த⁴ம்மராஜா ச, **கல்லோ** மனுஞ்ஞோ **விக்³க³ஹோ** கலஹோ யஸ்ஸ மாராரினோ, **விக்³க³ஹோ** ஸரீரஸம்பதா³ யஸ்ஸ த⁴ம்மராஜஸ்ஸ, தேஸு மாராரி **பராப⁴வதி** பராப⁴வமபேதி போ³தி⁴யங் படிலத்³த⁴பராஜயவஸேன, **த⁴ம்மராஜா** ஸமந்தப⁴த்³தோ³ து **விஜம்ப⁴தே** லோகத்தயப்³யாபிஸமுல்லபிதவிஜயத்³த⁴னிபவத்திவஸேன ஸமங் ப⁴வதீதி அயங் விருத்³த⁴கம்மஸிலேஸோ பராப⁴வவிஜம்ப⁴னானமஞ்ஞோஞ்ஞவிரோத⁴தோ.

294. இதா³னி உத்³தே³ஸக்கமேன உதா³ஹரதி "**ஸவஸே**"இச்சாதி³. அகி²லங் லோகங் **ஸவஸே வத்தயங்** அனத்தே² யுஞ்ஜனதோ அத்தனோ வஸே வத்தயந்தோ, நோ சே, ஸகலலோகங் ஹிதே யுஞ்ஜனதோ அத்தனோ வஸே வத்தயந்தோ **கல்லவிக்³க³ஹோ** மனுஞ்ஞகலஹோ, நோ சே, மனுஞ்ஞஸரீரஸம்பத்தியுத்தோ மாராரி **பராப⁴வதி** போ³தி⁴மூலே லத்³த⁴பராஜயவஸேன பராப⁴வங் பாபுணாதி, **த⁴ம்மராஜா** ததா²க³தோ பன **விஜம்ப⁴தே** லோகத்தயே பத்த²டஜயகோ⁴ஸவஸேன விஜம்ப⁴தீதி. பராப⁴வனவிஜம்ப⁴னக்ரியானங் அஞ்ஞமஞ்ஞவிருத்³த⁴த்தா அயங் விருத்³த⁴கம்மஸிலேஸோ நாம. ஸஸ்ஸ அத்தனோ வஸோ இஸ்ஸரியமிதி ச, கல்லோ மனுஞ்ஞோ விக்³க³ஹோ விவாதோ³ தே³ஹோ வா யஸ்ஸேதி ச வாக்யங்.

அவிருத்³த⁴கம்மஸிலேஸ

295. **ஸபா⁴வமது⁴ரங் புஞ்ஞ-விஸேஸோத³யஸம்ப⁴வங்;**
ஸுணந்தி வாசங் முனினோ, ஜனா பஸ்ஸந்தி சா²மதங்.

295. "**ஸபா⁴வே**"ச்சாதி³. ஸபா⁴வேனேவ **மது⁴ரா** பியா வாசா, மது⁴ரங் அமதங், புஞ்ஞவிஸேஸஸ்ஸ **உத³யோ** அபி⁴வட்³டி⁴, தேன ஸம்ப⁴வோ, யஸ்ஸ வா தங், **முனினோ வாசங்** ஸத்³த⁴ம்மஸங்கா²தங் ஜனா ஸுணந்தி,

தஸ்ஸயங் அமதஞ்ச [தஸ்ஸ ச நிஸ்ஸயங் அமதந்தி (க.)] பஸ்ஸந்தீதி அயமவிருத்³த⁴கம்மஸிலேஸோ ஸவனத³ஸ்ஸனானங் அவிருத்³த⁴த்தாதி.

295. “**ஸபா⁴வ**”மிச்சாதி³. **ஸபா⁴வமது⁴ரங்** “வாசாமது⁴ரங் கரிஸ்ஸாமீ”தி கத்தப்³ப³பயோக³ங் வினாபி மது⁴ரத்தா பகதிமது⁴ரங், நோ சே, கேனசி பச்சயேன அனுப்பன்னத்தா ஸங்க²ரவிஸேஸங் வினாபி பகதிபணீதங், **புஞ்ஞவிஸேஸோத³யஸம்ப⁴வங்** புஞ்ஞவிஸேஸதே³ஸகஸ்ஸ முனினோ கஸ்ஸசி குஸலவிஸேஸஸ்ஸ அபி⁴வுத்³தி⁴யா ஸம்பூ⁴தங், நோ சே, வேனெய்யஜனானங் நிப்³பா³னாதி⁴ப்பாயேன கதகுஸலவிஸேஸஸ்ஸ அபி⁴வுத்³தி⁴யா ஆரம்மணத்தேன படிலத்³த⁴ங் **முனினோ வாசங்** ஸத்³த⁴ம்மஸங்கா²தங் ஸுணந்தி, **அமதங்** நிப்³பா³னஞ்ச **ஜனா** வேனெய்யஜனா பஸ்ஸந்தீதி. ஸவனத³ஸ்ஸனக்ரியானங் அஞ்ஞமஞ்ஞாவிருத்³த⁴த்தா அயங் அவிருத்³த⁴கம்மஸிலேஸோ. ஸஸ்ஸ அத்தனோ பா⁴வோதி ச, தேன மது⁴ரா, மது⁴ரமிதி ச, புஞ்ஞமேவ விஸேஸோதி ச, தஸ்ஸோத³யோதி ச, தேன ஸம்ப⁴வோ யஸ்ஸேதி ச விக்³க³ஹோ.

அபி⁴ன்னகம்மஸிலேஸ

296. **அந்த⁴காராபஹாராய,**
ஸபா⁴வமது⁴ராய ச;
மனோ பீணேதி [தி⁴னோதி (ஸீ. அபி⁴னவடீகா ச)] **ஜந்தூனங்,**
ஜினோ வாசாய பா⁴ய ச.

296. “**அந்த⁴காரே**”ச்சாதி³. அந்த⁴காரங் மோஹஸங்கா²தங் பகதிஅந்த⁴காரங் வா அபஹரதீதி **அந்த⁴காராபஹாரா,** வாசா, பா⁴ ச. தாய ஸபா⁴வபா⁴ஸாய, ஸோபா⁴ய ச ஜினோ ஜந்தூனங் **மனோ** சித்தங் பீணேதீதி அயமபி⁴ன்னகம்மஸிலேஸோ பீணனலக்க²ணாயேகாய க்ரியாய வாசாய பா⁴ய ச ஸம்பன்னோதி.

296. “**அந்த⁴காரா**”இச்சாதி³. **அந்த⁴காராபஹாராய** மோஹந்த⁴காரங் பகதிஅந்த⁴காரங் வா அபஹரணாய **ஸபா⁴வமது⁴ராய** ச ஸபா⁴வதோ கண்ணஸுகா²ய, ஸபா⁴வதோ நெத்தாபி⁴ராமாய **வாசாய பா⁴ய** ஸரீரகந்தியா ச ஜினோ ஜந்தூனங் **மனோ** சித்தங் **தி⁴னோதி** பீணேதீதி. பீணயனஸபா⁴வாய ஏகாய க்ரியாய ஸத்³தி⁴ங் கரணபூ⁴தானங் த்³வின்னங் வாசாபா⁴னங் யோஜிதத்தா அயங் அபி⁴ன்னகம்மஸிலேஸோ. அந்த⁴கார'மபஹரதீதி ச, ஸபா⁴வேன மது⁴ராதி ச வாக்யங்.

நியமவந்தஸிலேஸ

297. **கேஸக்கீ²னங்வ கண்ஹத்தங், ஸமூனங்யேவ வங்கதா;**
பாணிபாதா³த⁴ரானங்வ, முனிந்த³ஸ்ஸா’திரத்ததா.

297. “**கேஸி**”ச்சாதி³. கண்ஹத்தங் கேஸக்கீ²னங்யேவ, ந மனஸி, கண்ஹத்தகு³ணோ பாபத்தஞ்ச ஸிலிட்ட²ங். வங்கதா ப⁴மூனங்யேவ, ந அஜ்ஜா²ஸயே, வங்கதானதத்தங் ஸட²த்தஞ்ச ஸிலிட்ட²ங். அதிரத்ததா பாணிபாதா³த⁴ரானங்யேவ, ந சித்தே, அதிரத்ததாகு³ணோ ராகோ³ ச ஸிலிஸ்ஸதே. “முனிந்த³ஸ்ஸா”தி “கண்ஹத்த”ந்திஆதீ³ஸு ஸப்³ப³த்த² ஸம்ப³ந்த⁴னீயங். நியமவா ஸிலேஸோ கேஸக்கீ²னங்வாதி அவதா⁴ரணப்பயோகா³தி.

297. “**கேஸக்கீ²ன**”மிச்சாதி³. முனிந்த³ஸ்ஸ கண்ஹத்தங் கேஸக்கீ²னங் ஏவ ஹோதி, கண்ஹத்தஸங்க²தமகுஸலங் ந சித்தே. வங்கதா ப⁴மூனங்யேவ, நஜ்ஜா²ஸயே. அதிரத்ததா பாணிபாதா³த⁴ரானங் ஏவ, ந கேஸுசி வத்தூ²ஸூதி. “கேஸக்கீ²னங்வா”திஆதீ³ஸு நியமஸங்கா²தஅவதா⁴ரணபத³ஸ்ஸ விஜ்ஜமானத்தா கண்ஹபா⁴வேன ஸத்³தி⁴ங் பாபத்தஸ்ஸ ச, வங்ககு³ணேன ஸத்³தி⁴ங் ஸாடெ²ய்யஸ்ஸ ச, ரத்தகு³ணேன ஸத்³தி⁴ங் ராக³ஸ்ஸ ச ஸிலிட்ட²த்தா அயங் நியமவந்தஸிலேஸோ நாம. கேஸானி ச அக்கீ²னி சேதி ச, கண்ஹஸ்ஸ பா⁴வோதி ச, வங்கஸ்ஸ பா⁴வோதி ச, பாணயோ ச பாதா³னி ச அத⁴ரானி சாதி ச, அதிரத்தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச விக்³க³ஹோ.

நியமக்கே²பஸிலேஸ

298. **பாணிபாதா³த⁴ரெஸ்வேவ, ஸாராகோ³ தவ தி³ஸ்ஸதி;**
தி³ஸ்ஸதே ஸோ’ய’மத² வா, நாத² ஸாது⁴கு³ணெஸ்வபி.

298. “**பாணி**”ச்சாதி³. நாத² தவ பாணிபாதா³த⁴ரெஸ்வேவ **ஸாராகோ³** ஸோப⁴னோ ரத்தவண்ணோ தி³ஸ்ஸதி, ந சித்தே, ஸாராகோ³ ரத்தவண்ணோ ச²ந்த³ராகோ³ சாதி ஸிலிட்ட²ங். அயங் நியமோ அக்கி²ப்யதே. **அத² வா** கத²ங் நியம்யதே, யதோ **ஸோ அயங்** ஸாராகோ³ ஸாதூ⁴னங் கு³ணெஸ்வேவ விராக³லக்க²ணோ தி³ஸ்ஸதே இதி. தஸ்மா கத²மவதா⁴ரீயதீதி நியமக்கே²பவசனோ ஸிலேஸோயங்.

298. “**பாணி**”ச்சாதி³. ஹே **நாத²** தவ **ஸாராகோ³** ஸோப⁴னோ ரத்தவண்ணோ பாணிபாதா³த⁴ரெஸ்வேவ தி³ஸ்ஸதி, சித்தே லோபோ⁴ பன ந தி³ஸ்ஸதி. அத² வா **ஸோ அயங்** ஸாராகோ³ கத்துகம்யதாகுஸலச்ச²ந்த³பூ⁴தோ **ஸாது⁴கு³ணெஸ்வபி** ஸஜ்ஜனானங் ஸீலாதி³கு³ணேஸுபி தி³ஸ்ஸதி. “ஏவா”தி த³ஸ்ஸிதனியமஸ்ஸ படிஸேத⁴கேன “**அத² வா**”தி வசனேன ஸமன்னாக³தத்தா

ரத்தவண்ணஸங்கா²தராகே³ன லோபா⁴ஸ்ஸ ஸிலிட்ட²த்தா ச அயங் நியமக்கே²பவசனஸிலேஸோ. ஸங் ஸோபா⁴னோ ராகோ³தி விக்³க³ஹோ.

அவிரோதி⁴ஸிலேஸ

299. **ஸலக்க²ணோ'திஸூபா⁴கோ³,**
தேஜஸ்ஸீ நியதோத³யோ;
லோகேஸோ ஜிதஸங்க்லேஸோ,
விபா⁴தி ஸமணிஸ்ஸரோ.

299. **"ஸலக்க²ணோ"**இச்சாதி³. ஸஹ லக்க²ணேன ஸஸரூபேன த்³வத்திங் ஸவரபுரிஸலக்க²ணேன வா வத்தமானோ **ஸலக்க²ணோ,** சந்தோ³ முனிந்தோ³ ச, அதிஸூபா⁴கோ³ ஸோ ச, **தேஜஸ்ஸீ** ஸூரியோ பபா⁴விஸேஸயுத்தோ ச, நியதோ பதிதி³னமுத³யோ பபா⁴லக்க²ணோ யஸ்ஸ ஸோ **நியதோத³யோ,** ஸூரியோ, நியதோ தி²ரோ உத³யோ ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ⁴ ஸம்போ³தி⁴ரூபோ யஸ்ஸ ஸோ **நியதோத³யோ,** முனிந்தோ³, **லோகேஸோ** ப்³ரஹ்மா முனிந்தோ³ ச, ஜிதோ ஸங்க்லேஸோ ஜா²னரதிவஸேன காயசித்தாபா³தோ⁴ யேன ஸோ, ப்³ரஹ்மா, ஜிதோ ஸங்க்லேஸோ த³ஸவிதோ⁴ அக்³க³மக்³க³ஞ்ஞாணலாபா⁴ யேன ஸோ. ஸோ மணீனங் இஸ்ஸரோ உபமணி [உத்தமமணி (?)], ஸமணானங் இஸ்ஸரோ முனிந்தோ³ விபா⁴தீதி யோஜ்ஜங். அயமவிரோதி⁴ஸிலேஸோ லக்க²ணஸூபா⁴கா³தீ³னமுபா⁴யத்தா²பி அப்³யவஹிதத்தா.

299. **"ஸலக்க²ணோ"**இச்சாதி³. **ஸலக்க²ணோ** லக்க²ணேன ஸஹிதோ, **அதிஸூபா⁴கோ³** அதிஸூந்த³ராய லக்கி²யா ஸமன்னாக³தோ, நோ சே, த்³வத்திங்ஸமஹாபுரிஸலக்க²ணேஹி ஸஹிதோ அதிவிய ஸோபா⁴தீ³ஹி யுத்தோ, **தேஜஸ்ஸீ** அந்த⁴காரவித⁴மனஸங்க²தமஹானுபா⁴வேன யுத்தோ, **நியதோத³யோ** பதிதி³னங் புப்³ப³ண்ஹகாலே நியமிதக³க³னுக்³க³மனோ, நோ சே, நிரந்தரபவத்தபு³த்³த⁴தேஜஸா யுத்தோ தி²ரஸப்³ப³ஞ்ஞுபத³விஸங்கா²தாபி⁴வுட்³டி⁴யா ஸமன்னாக³தோ, **லோகேஸோ** ப்³ரஹ்மபூ⁴தோ, **ஜிதஸங்க்லேஸோ** ஜா²னபீதியா விஜிதகாயசித்தத³ரதோ², நோ சே, திலோகஸ்ஸ இஸ்ஸரபூ⁴தோ சதுத்த²மக்³க³ஞ்ஞாணேன ஹதத³ஸவித⁴ஸங்கிலேஸோ, **ஸமணிஸ்ஸரோ** ஸோ உத்தமோ மணி **விபா⁴தி** ஸோப⁴தி, நோ சே, ஸமணானங் இஸ்ஸரோ **விபா⁴தி** தி³ப்³ப³தீதி. "ஸலக்க²ணோ ஸூபா⁴கோ³"இச்சாதி³கானங் த்³வின்னங் பதா³னங் அவிருத்³த⁴த்தா ச, பட²மபாதே³ சந்தே³ன து³தியே ஸூரியேன ததியே ப்³ரஹ்முனா சதுத்தே² மணினா ச ஸப்³ப³ஞ்ஞுபத³த்த²ஸ்ஸ ஸிலிட்ட²த்தா ச அயங் அவிரோதி⁴ஸிலேஸோ நாம. ஸஹ லக்க²ணேன வத்தமானோதி ச, அதிஸோபா⁴னோ பா⁴கோ³ ஸிரீ வா ஸிரீகாமபயதனாதி³கோ வா அஸ்ஸாதி

ச, தேஜோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி ச, நியதோ உத³யோ அஸ்ஸேதி ச, லோகஸ்ஸ இஸோ இஸ்ஸரோதி ச, ஜிதோ ஸங்க்லேஸோ யேனேதி ச, மணீனங் ஸமணானங் வா இஸ்ஸரோதி ச வாக்யங்.

விரோதி⁴ஸிலேஸ

300. **அஸமோபி ஸமோ லோகே,**
லோகேஸோபி நருத்தமோ;
ஸத³யொப்ய’த³யோ பாபே,
சித்தா’யங் முனினோ க³தி.

300. **"அஸமோபி"**ச்சாதி³. நத்தி² ஸமோ ராஜகு³ணாதீ³ஹி அஸ்ஸாதி **அஸமோ,** கோசி ராஜாதி³, "அஸமோ"தி லோகேகஸிகா²மணிபா⁴வேன முனி. தத்த² யதா³ அஸமோ ராஜாதி³, ததா³ லோகே ஸமோதி விருத்³த⁴ங் அஸமத்தா தஸ்ஸ. **அபி**ஸத்³தோ³ விரோத⁴ங் ஜோதேதி. பக்க²ந்தரே த்வவிருத்³த⁴ங், லோகே தே³வத³த்தாதீ³னங் விரோதி⁴ஸத்தானங் ராஹுலாதீ³னங் அவிரோதி⁴ஸத்தானஞ்ச ஸமத்தா, ததோயேவாயங் விரோதா⁴பா⁴ஸானஞ்சஸா விரோதோ⁴யேவ. **லோகேஸோ** ப்³ரஹ்மா முனி ச. தத்த² "ப்³ரஹ்மா நருத்தமோ"தி விருத்³த⁴ங் தி³ப்³ப³யோனித்தா தஸ்ஸ. பக்க²ந்தரே த்வப்³யாகா⁴தோ உத்தமனரத்தா தஸ்ஸ. த³யோ தா³னங், ஸஹ த³யேனாதி **ஸத³யோ,** கோசி புரிஸோ. ஸஹ த³யாய வத்ததீதி **ஸத³யோ,** முனி. தத்த² புரிஸோ தா³யகோ பாபே ஜனே கத²மத³யோதி விருஜ்ஜ²தி. முனி பாபே ராகா³தி³கே அத³யோதி விருஜ்ஜ²தி. தஸ்மா முனினோ **அயங்** யதா²வுத்தா **க³தி** பவத்தி **சித்தா** அப்³பு⁴தாதி அயங் வுத்தனயேன விரோதி⁴ஸிலேஸோ உதா³ஹடோ.

300. **"அஸமோ"**இச்சாதி³. **அஸமோபி** அதுல்யோபி கோசி ராஜாதி³கோ லோகே **ஸமோ** துல்யோ, நோ சே, ஸதி³ஸபுக்³க³லரஹிதோ ஏவ ராஹுலப⁴த்³ரதே³வத³த்தாதி³ஸப்³ப³லோகே அனுனயபடிகா⁴பா⁴வேன ஸமோ ஹோதி. **லோகேஸோபி** ப்³ரஹ்மபூ⁴தோபி **நருத்தமோ** நரவரோ ஹோதி, நோ சே, ஸகலலோகாதி⁴பதி ஹுத்வா ஏவ நருத்தமோ. **ஸத³யோபி** யாசகேஸு த³யஸங்கா²தேன தா³னேன யுத்தோபி **பாபே** பாபிட்டே² **அத³யோ** தா³னரஹிதோ, நோ சே, த³யாஸஹிதோ ஏவ அகுஸலே நித்³த³யோ. முனினோ அயங் **க³தி** பவத்தி **சித்தா** விசித்தாதி ராஜாதி³னோ அஸமஸமதா ச, ப்³ரஹ்மா ஹுத்வா உத்தமனரபா⁴வோ ச, தா³னஸஹிதஸ்ஸ கஸ்ஸசி புரிஸஸ்ஸ தா³னரஹிதபா⁴வோ ச விருத்³தோ⁴ ஹோதி. தஸ்மா ராஜப்³ரஹ்மபுரிஸேஹி முனினோ ஸிலிட்ட²த்தா அயங் விரோதி⁴ஸிலேஸோ நாம. புப்³ப³புப்³ப³பக்கே² விரோதோ⁴ அபராபரபக்கே²ஹி நிராகதோ ஹோதி. புப்³ப³பக்கே² **அபி**ஸத்³தோ³ விரோத⁴ங் ஜோதேதி, அபரபக்கே² அவதா⁴ரணந்தி. நத்தி² ஸமோ யஸ்ஸேதி

ச, நரோ ச ஸோ உத்தமோ சேதி ச, ஸஹ த³யேன த³யாய வா வத்தமானோதி ச, நத்தி² த³யோ த³யா வா அஸ்ஸேதி ச விக்³க³ஹோ.

ஓசித்யஸம்போஸகபத³ஸிலேஸ

301. **ஸங்ஸாரது³க்கோ²பஹதா-வனதா ஜனதா த்வயி;**
ஸுக²'மிச்சி²த'மச்சந்தங், அமதந்த³த³ விந்த³தி.

301. உதா³ஹரதி **"ஸங்ஸாரே"**ச்சாதி³. **ஸங்ஸாரோ** அப்³பொ³ச்சி²ன்னங் வத்தமானா க²ந்த⁴படிபாடியேவ **து³க்க²ங்** து³க்க²மத்தாதி³னா, தேன **உபஹதா** பஹடா ஜனதா, அமதங் ஸுக²ங் அமதங் வா நிப்³பா³னங் த³தா³தீதி **அமதந்த³தா³**தி ஆமந்தனங், த்வயி **அவனதா** பணாமவஸேன **இச்சி²த**மதிமதங் து³க்கா²பக³மனிப்³ப³த்தங் காயிகங் சேதஸிகஞ்ச **ஸுக²ங்** அச்சந்தங் **விந்த³தி** படிலப⁴தீதி. எத்த² அமதங் ஸுதா⁴ நிப்³பா³னஞ்ச, அமதந்த³தோ³ து³க்கோ²பஹதே ஸுக²யதீதி உசிதந்தி "அமதங் த³தா³தீ"தி பத³மதி⁴க³தே வத்து²னி ஓசித்யங் ஸம்போஸயதீதி ஓசித்யஸம்போஸகோ பத³ஸிலேஸோயங். **ஆதி³**ஸத்³தே³ன "ஸுக³ந்தி⁴ஸோபா⁴ஸம்ப³ந்தீ⁴"த்யாத³யுபமாஸிலேஸாத³யோ ஸங்க³ஹிதாதி.

301. **"ஸங்ஸார"**இச்சாதி³. **ஸங்ஸாரது³க்கோ²பஹதா** க²ந்த⁴தா⁴துஆயதனானங் நிரந்தரபவத்திஸங்கா²தேன து³க்கே²ன உபஹதா ஜனதா, **அமதந்த³த³** ஹே ஸுதா⁴தா³யக நோ சே, நிப்³பா³னதா³யக ததா²க³த த்வயி **அவனதா** பணமனவஸேன ஓனதா **இச்சி²தங்** அபி⁴மதங் **ஸுக²ங்** காயிகசேதஸிகஸுக²ங் **அச்சந்தங்** அதிஸயேன **விந்த³தி** ஸேவதீதி. அமததா³யகா து³க்கி²தே ஸுகி²தே கரொந்தீதி இத³ங் உசிதமேவேதி உப⁴யத்த²ஸ்ஸாபி வாசகங் "அமதங் த³தா³தீ"தி பத³ங் தாதி³ஸஜனஸ்ஸ ஸுக²தா³னே ஓசித்யங் போஸேதீதி அயங் ஓசித்யஸம்போஸகபத³ஸிலேஸோ. ஸங்ஸாரோயேவ து³க்க²ந்தி ச, தேன உபஹதாதி ச, அமதங் ஸுத⁴ங் நிப்³பா³னங் வா த³தா³தீதி ச வாக்யங்.

302. **கு³ணயுத்தேஹி வத்தூ²ஹி, ஸமங் கத்வான கஸ்ஸசி;**
ஸங்கித்தனங் ப⁴வதி யங், ஸா மதா துல்யயோகி³தா.

302. துல்யயோகி³தங் யோஜயதி **"கு³ணே"**ச்சாதி³னா. **கு³ணோ** த⁴ம்மோ ஸாது⁴ அஸாது⁴ வா, தேன யுத்தேஹி வத்தூ²ஹி ஸஹ **ஸமங் கத்வான** வத்து²தோ அஸாம்யேபி ததா²பா⁴வமாரொப்ய **கஸ்ஸசி** புரிஸாதி³னோ து²திநிந்த³த்த²ங் யங் **கித்தன**மாக்²யானங், **ஸா** துல்யக்க²ணா துல்யயோகி³தா

மதா, வத்துமிச்சி²தேன கு³ணேன தாதி³ஸானங் துல்யயோகி³தாபடிபாத³னதோ தத³த்தி²யேன துல்யயோகி³தா ததா² த்³விதா◌⁴ வத்ததி.

302. இதா³னி துல்யயோகி³தாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி "**கு³ணயுத்தேஹி**"இச்சாதி³னா. **கு³ணயுத்தேஹி** ஸுந்த³ராஸுந்த³ரேஹி யேஹி கேஹிசி கு³ணேஹி யுத்தேஹி வத்தூ²ஹி, **ஸமங் கத்வான** தத்வதோ அஸமானேஸுபி ஸமானத்தபு³த்³தி◌⁴யா ஆரோபனங் கத்வா, **கஸ்ஸசி** புரிஸாதி³னோ து²திங் நிந்த³ங் வா நிஸ்ஸாய யங் **ஸங்கித்தனங்** கு³ணாகு³ணகத²னங் ப◌⁴வதி, ஸா துல்யயோகி³தாதி மதாதி. கு³ணேஹி யுத்தாதி ச, துல்யேன கு³ணேன ஸஹ யோகோ³தி ச, ஸோ ஏதேஸங் ரங்ஸிமாலீப◌⁴க³வந்தாதீ³னமத்தீ²தி ச, தேஸங் பா◌⁴வோ துல்யகு³ணஸம்ப³ந்தோ◌⁴தி ச விக்³க³ஹோ. எத்த² துல்யகு³ணயுத்தபத³த்தா²னங் தக்³கு³ணஸம்ப³ந்த◌⁴ஸ்ஸ துல்யயோகி³தாபா◌⁴வதோ தப்படிபாத³கோ உத்திவிஸேஸோ தத³த்தி²யேன துல்யயோகி³தாதி ஞெய்யா.

303. **ஸம்பத்தஸம்மதோ³ லோகோ,**
ஸம்பத்தாலோகஸம்பதோ³;
உபோ◌⁴ஹி ரங்ஸிமாலீ ச,
ப◌⁴க³வா ச தமோனுதோ³.

303. உதா³ஹரதி "**ஸம்பத்தே**"ச்சாதி³. தமங் நுத³தீதி **தமோனுதோ³**. **ரங்ஸிமாலீ** ஸூரியோ ச, அத² வா ஸம்மாஸம்பு³த்³தோ◌⁴ சாதி **உபோ◌⁴ஹி** கரணபூ◌⁴தேஹி ஹேதுபூ◌⁴தேஹி வா **லோகோ** ஸத்தலோகோ, ஸம்பத்தோ ஸம்மதோ³ பீதி யேன ததா²விதோ◌⁴ ச, ஸம்பத்தோ ஆலோகஸ்ஸ ஸம்பதா³ யேன ததா²விதோ◌⁴ சாபீதி. எத்த² பீதிதா³னாதி³கு³ணயுத்தேன ரங்ஸிமாலினா ஸமங் கத்வா ப◌⁴க³வதோ து²திவஸேன கித்தனந்தி லக்க²ணங் யோஜனீயங்.

303. இதா³னி உதா³ஹரதி "**ஸம்பத்தி**"ச்சாதி³னா. **தமோனுதோ³** அந்த◌⁴காரங் பஹரந்தோ ரங்ஸிமாலீ ச ப◌⁴க³வா ச **உபோ◌⁴ஹி** கரணபூ◌⁴தேஹி ஹேதுபூ◌⁴தேஹி வா, **லோகோ** ஸத்தலோகோ **ஸம்பத்தஸம்மதோ³** படிலத்³த◌⁴பீதிகோ ச ஸம்பத்தாலோகஸம்பதா³ ச ஹோதீதி. எத்த² பீதிதா³னாலோககரணஸங்கா²தகு³ணயுத்தேன ஸூரியேன துல்யங் கத்வா ப◌⁴க³வதோ து²திவஸேன கு³ணகத²னங் ஹோதி. ஸம்பத்தோ ஸம்மதோ³ பீதி யேனேதி ச, ஆலோகஸ்ஸ ஸம்பதா³தி ச, ஸம்பத்தா ஆலோகஸம்பதா³ யேனேதி ச, தமங் நுத³தீதி ச வாக்யங். உதா³ஹரணே அத³ஸ்ஸிதேபி அஸாது◌⁴கு³ணயுத்தேன கேனசி வத்து²னா ஸமங் கத்வா கஸ்ஸசி காதப்³ப³னிந்தா³பி ஏவமேவ த³ட்ட²ப்³பா³.

304. **அத்த²ந்தரங் ஸாத◌⁴யதா, கிஞ்சி தங்ஸதி³ஸங் ப²லங்;**

த³ஸ்ஸீயதே அஸந்தங் வா, ஸந்தங் வா தங் நித³ஸ்ஸனங்.

304. நித³ஸ்ஸனங் பத³ஸ்ஸேதி “**அத்த²ந்தர**”மிச்சாதி³னா. **அத்த²ந்தரங்** நித³ஸ்ஸேதப்³பா³பெக்கா²ய அஞ்ஞங் கிஞ்சி உசிதங் காரியங் **ஸாத⁴யதா** கேனசி வத்து²னா ஹேதுபூ⁴தேன, தேன அத்த²ந்தரேனேவ **ஸதி³ஸங்** துல்யங் ப²லங் கிஞ்சி **அஸந்தங்** அனிட்ட²ங் வா **ஸந்தங்** இட்ட²ங் வா **த³ஸ்ஸீயதே** படிபாதீ³யதே, தங் ஏவங்லக்க²ணங் நித³ஸ்ஸனங் ஸியா.

304. இதா³னி நித³ஸ்ஸனாலங்காரங் நித³ஸ்ஸேதி “**அத்த²ந்தரி**”ச்சாதி³னா. **அத்த²ந்தரங்** நித்³தி³ஸிதப்³ப³தோ அஞ்ஞங் உசிதகாரியஸங்கா²தமத்தங் [உசிதகிச்ச… (க॰)] **ஸாத⁴யதா** ஸாத⁴யந்தேன கேனசி வத்து²னா **தங்ஸதி³ஸங்** தேன அத்த²ந்தரேன ஸமானங் **அஸந்தங்** அனிட்ட²ங் வா **ஸந்தங்** இட்ட²ங் வா கிஞ்சி ப²லங் **த³ஸ்ஸீயதே** வத்தூ²ஹி படிபாதீ³யதே, **தங்** தாதி³ஸங் ப²லங் நித³ஸ்ஸனங் நாமாதி. அத்தோ² ச ஸோ அந்தரோ அஞ்ஞோ சாதி ச, தேன அத்த²ந்தரேன ஸதி³ஸமிதி ச, நித³ஸ்ஸீயதேதி ச விக்³க³ஹோ.

அஸந்தப²லநித³ஸ்ஸன

305. **உத³யா ஸமணிந்த³ஸ்ஸ, யந்தி பாபா பராப⁴வங்;**
த⁴ம்மராஜவிருத்³தா⁴னங், ஸூசயந்தா [தீ³பயந்தா (ஸீ॰)] **து³ரந்ததங்**.

305. “**உத³யா**”இச்சாதி³. **ஸமணிந்த³ஸ்ஸ** மஹாமுனினோ **உத³யா** பாதுபா⁴வேன **பாபா** லோபா⁴த³யோ **பராப⁴வங்** நித⁴னங் யந்தி, பராப⁴வந்தீதி வுத்தங் ஹோதி. உத³யபுப்³ப³கேன பாபபராப⁴வனத்த²ந்தரேன ஸதி³ஸங் ப²லங் நித³ஸ்ஸேதி. கிங் கரொந்தா? **த⁴ம்மராஜா** த⁴ம்மானபேதோ ராஜா, முனிந்தோ³ சாதி ஸிலிட்ட²ங், தேன விருத்³தா⁴னங், து³ட்டோ² விருத்³தோ⁴ அந்தோ அவஸானங் யஸ்ஸ, தஸ்ஸ பா⁴வோ, தங் ஸூசயந்தாதி த⁴ம்மராஜவிரோத⁴ஹேதுகங் அஸந்தப²லமேதங் நித³ஸ்ஸனங் பராப⁴வஸ்ஸானிட்ட²த்தா.

305. இதா³னி உதா³ஹரதி “**உத³யா**”இச்சாதி³னா. **ஸமணிந்த³ஸ்ஸ** முனிந்த³ஸ்ஸ **உத³யா** லோகே பாதுபா⁴வேன **பாபா** லோபா⁴த³யோ **த⁴ம்மராஜவிருத்³தா⁴னங்** ராஜத⁴ம்மேஹி ஸமன்னாக³தராஜூஹி, த⁴ம்மாதி⁴பதினா முனிந்தே³ன வா விருத்³தா⁴னங் **து³ரந்ததங்** அனிட்டா²வஸானதங் **ஸூசயந்தா** பகாஸெந்தோ **பராப⁴வங்** பரிஹானிங் **யந்தி** பாபுணந்தீதி. எத்த² புப்³ப³த்³தே⁴ன உத³யபுப்³ப³கோ பாபபராப⁴வனஸங்கா²தோ அத்த²ந்தரோ த³ஸ்ஸிதோ, அபரத்³தே⁴ன தங்ஸதி³ஸவிரோத⁴ஹேதுகங் து³ரந்தஸங்கா²தங் அஸந்தப²லங் த³ஸ்ஸேதி. த⁴ம்மராஜவிரோத⁴ஹேதுகங் அஸந்தப²லமேதங் பராப⁴வஸ்ஸானிட்ட²த்தா. ஸமணானமிந்தோ³தி ச, த⁴ம்மேன யுத்தோ ராஜாதி வா த⁴ம்மேஸு ராஜாதி

வாதி ச, தேன விருத்³தா⁴தி ச, து³ட்டோ² விரூபோ அந்தோ பரியோஸானங் யேஸமிதி ச, தேஸங் பா⁴வோதி ச வாக்யங்.

ஸந்தப²லனித³ஸ்ஸன

> 306. **ஸிரோனிக்கி²த்தசரணோ-**
> **ச்ச²ரியான'ம்பு³ஜான'யங்;**
> **பரமப்³பு⁴ததங் லோகே,**
> **விஞ்ஞாபேத'த்தனோ ஜினோ**.

306. **"ஸிரோ"**ச்சாதி³. **அச்ச²ரியானங்** ப⁴க³வதோ சரணாரவிந்த³த்³வந்த³ஸம்படிக்³க³ஹணத்த²ங் பத²விங் பி⁴ந்தி³த்வா ஸமுக்³க³தானமச்ச²ரியகு³ணோபேதானமம்பு³ஜானங் **ஸிரஸி** மத்த²கே நிக்கி²த்தா சரணா யேன ஸோ ஜினோ. அம்பு³ஜோபரிசரணனிக்கே²பலக்க²ணேனத்த²ந்தரேன ஸதி³ஸங் ப²லங் த³ஸ்ஸேதி. அத்தனோ பரமச்ச²ரியபா⁴வங் விஞ்ஞாபேதி. ஸந்தப²லமித³ங் நித³ஸ்ஸனங் ஜினப்³பு⁴தத்த²தீ³பனஸ்ஸ இட்ட²த்தாதி.

306. **"ஸிரோ"**இச்சாதி³. அயங் ஜினோ **அச்ச²ரியானங்** அத்தனோ பாத³படிக்³க³ஹணத்த²ங் பத²விங் பி⁴ந்தி³த்வா உக்³க³தத்தா அச்ச²ராபஹரணயொக்³கா³னங் அம்பு³ஜானங் **ஸிரோனிக்கி²த்தசரணோ** மத்த²கே ட²பிதபாதோ³ **லோகே** ஸத்தலோகே அத்தனோ **பரமப்³பு⁴ததங்** அதிஅச்ச²ரியகு³ணங் **விஞ்ஞாபேதி** அவபோ³தே⁴தீதி. எத்த² அச்ச²ரியபது³மானங் மத்த²கே சரணனிக்கே²பஸங்கா²தேன அத்த²ந்தரேன பரமப்³பு⁴ததங் விஞ்ஞாபேதீதி அயங் ஸதி³ஸஸந்தப²லங் ஜினப்³பு⁴தத்த²தீ³பனஸ்ஸ இட்ட²த்தா. ஸிரஸி நிக்கி²த்தானி சரணானி யேனேதி ச, அச்ச²ரங் அச்ச²ராஸங்கா⁴தங் அரஹந்தீதி ச, பரமோ உத்தமோ அப்³பு⁴தோ கு³ணோ அஸ்ஸேதி ச, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச விக்³க³ஹோ.

> 307. **விபூ⁴தியாமஹந்தத்தங், அதி⁴ப்பாயஸ்ஸ வா ஸியா;**
> **பரமுக்கங்ஸதங் யாதங், தங் மஹந்தத்த'மீரிதங்**.

307. மஹந்தத்தமுபத³ஸ்ஸேதி **"விபூ⁴தியா"**இச்சாதி³னா. **விபூ⁴தியா** ஸம்பத்தியா **அதி⁴ப்பாயஸ்ஸ வா** அஜ்ஜா²ஸயஸ்ஸ வா **பரமுக்கங்ஸதங்** பரமாதிஸயபா⁴வங் **யாதங்** உபக³தங் மஹந்தத்தங் நாம **ஈரிதங்** கதி²தங்.

307. இதா³னி மஹந்தத்தாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி **"விபூ⁴தி"** இச்சாதி³னா. **விபூ⁴தியா** ஸம்பத்தியா வா **அதி⁴ப்பாயஸ்ஸ** அஜ்ஜா²ஸயஸ்ஸ வா **பரமுக்கங்ஸதங்** அத்யுக்கங்ஸபா⁴வங் **யாதங்** யங் மஹந்தத்தங் ஸியா, **தங்** மஹந்தத்தமிதி ஈரிதந்தி. மஹதோ பா⁴வோதி ச, பரமோ உக்கங்ஸோ அதிஸயோ யஸ்ஸேதி ச, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச வாக்யங்.

விபூ◌⁴திமஹந்தத்த

308. **கிரீடரதனச்சா²யா-நுவித்³தா◌⁴தபவாரணோ;**
புரா பரங் ஸிரிங் விந்தி³, போ³தி◌⁴ஸத்தோ'பி◌⁴னிக்க²மா.

308. உதா³ஹரதி “**கிரீடே**”ச்சாதி³. அபி◌⁴னிக்க²மா **புரா** புப்³பே³ **போ³தி◌⁴ஸத்தோ** மாயாதே³வியா புத்தோ **பர**முக்கட்ட²ங் அனாஞ்ஞஸாதா◌⁴ரணங் **ஸிரிங்** விபூ◌⁴திங் **விந்தி³** படிலபி◌⁴. கீதி³ஸோ? **கிரீடே** மகுடே ரதனானங் **சா²யாஹி** ஸோபா◌⁴ஹி **அனுவித்³தோ◌⁴** சு²ரிதோ **ஆதபவாரணோ** ஸேதச்ச²த்தங் யஸ்ஸ ஸோ தாதி³ஸோதி விபூ◌⁴தியா மஹந்தத்தங் வுத்தங் “ஆதபவாரணோ ரதனச்சா²யானுவித்³தோ◌⁴”தி.

308. இதா³னி உதா³ஹரதி “**கிரீட**”இச்சாதி³னா. **போ³தி◌⁴ஸத்தோ** அந்திமஜாதியங் மஹாபோ³தி◌⁴ஸத்தோ **அபி◌⁴னிக்க²மா** அபி◌⁴னிக்க²மனதோ **புரா** புப்³பே³ **கிரீடரதனச்சா²யானுவித்³தா◌⁴தபவாரணோ** மோலிரதனரங்ஸீஹி ரஞ்ஜிதஸேதச்ச²த்தோ **பர**முக்கட்ட²ங் **ஸிரிங்** விபூ◌⁴திங் **விந்தி³** அனுப◌⁴வீதி. எத்த² மோலிரதனகந்தியா ஸேதச்ச²த்தஸ்ஸ ஓவித்³த◌⁴பா◌⁴வகத²னேன விபூ◌⁴தியா மஹந்தத்தங் ஹோதி. கிரீடே ரதனானீதி ச, தேஸங் சா²யாயோதி ச, தாஹி அனுவித்³தோ◌⁴ சு²ரிதோ ஆதபவாரணோ யஸ்ஸேதி ச வாக்யங்.

அதி◌⁴ப்பாயமஹந்தத்த

309. **ஸத்தோ ஸம்போ³தி◌⁴யங் போ³தி◌⁴-**
ஸத்தோ ஸத்தஹிதாய ஸோ;
ஹித்வா ஸ்னேஹரஸாப³த்³த◌⁴-
மபி ராஹுலமாதரங்.

309. “**ஸத்தோ**”இச்சாதி³. **ஸ்னேஹேன** பியபா◌⁴வேன ஜாதேன **ரஸேன** ராகே³ன ஆப³த்³த◌⁴மத்தனி **ராஹுலமாதரங்** பி³ம்பா³தே³விம்பி, கிமுதஞ்ஞங் யுவதிஜனங், **ஹித்வா** அனபெக்கி²த்வா அனாஸத்தோ ஹுத்வா **ஸத்தானங் ஹிதாய** லோகியலோகுத்தராய வட்³டி◌⁴யா **போ³தி◌⁴ஸத்தோ** ஸித்³த◌⁴த்தோ² **ஸம்போ³தி◌⁴யங்** ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணேயேவ **ஸத்தோ** ஆஸத்தோ, தத்தே²வ லக்³கோ³தி அதி◌⁴ப்பாயோ. மஹந்தத்தமுக்கட்ட²ங் தாதி³ஸவனிதாரதனானாஸஜ்ஜனலக்க²ணமாலக்கீ²யதீதி.

309. “**ஸத்தோ**”இச்சாதி³. ஸோ போ³தி◌⁴ஸத்தோ **ஸ்னேஹரஸாப³த்³த◌⁴ங்** பியபா◌⁴வஸங்கா²தராகே³ன ஆப³த்³த◌⁴ங் **ராஹுலமாதரங் அபி** பி³ம்பா³தே³விம்பி ஹித்வா **ஸத்தஹிதாய** ஸத்தானங் லோகியலோகுத்தரத்தா²ய **ஸம்போ³தி◌⁴யங்** ஸப்³ப³ஞ்ஞுதஞ்ஞாணேயேவ **ஸத்தோ** லக்³கோ³தி. தாதி³ஸஇத்தி²ரதனேபி அலக்³க³தாகத²னேன

போ³தி⁴ஸத்தஸ்ஸ உக்கட்ட²ஜ்ஜா²ஸயமஹந்தத்தங் வுத்தங் ஹோதி. ஸம்மா பு³ஜ்ஜ²தி ஏதாயாதி ச, போ³தி⁴யங் ஸத்தோ லக்³கோ³தி ச, ஸத்தானங் ஹிதமிதி ச, ஸ்னேஹேன பியபா⁴வேன ஜாதோ ரஸோ ராகோ³தி ச, தேன ஆப³த்³தா⁴தி ச விக்³க³ஹோ.

310. **கோ³பெத்வா வண்ணனீயங் யங்,**
கிஞ்சி த³ஸ்ஸீயதே பரங்;
அஸமங் வா ஸமங் தஸ்ஸ,
யதி³ ஸா வஞ்சனா மதா.

310. வஞ்சனங் வத³தி “**கோ³பெத்வா**”இச்சாதி³னா, **வண்ணனீயங்** கிஞ்சி வத்து²ங் **கோ³பெத்வா** நிரங்கத்வா **தஸ்ஸ** வண்ணனீயஸ்ஸ **அஸமங்** விஸமங் விஸதி³ஸங் **பரமஞ்ஞங் யங் கிஞ்சி** வத்து² யதி³ த³ஸ்ஸீயதே கவினாதி அனுவதி³த்வா ஸா வஞ்சனா மதாதி விதீ⁴யதே.

310. இதா³னி வஞ்சனாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி “**கோ³பெத்வா**”இச்சாதி³னா. **வண்ணனீயங்** கிஞ்சி வத்து²ங் கோ³பெத்வா **தஸ்ஸ** வண்ணனீயஸ்ஸ **ஸமங்** ஸதி³ஸங் வா **அஸமங்** விஸதி³ஸங் வா **பரங் யங் கிஞ்சி** வத்து² யதி³ த³ஸ்ஸீயதே கவினா, ஸா வஞ்சனாஇதி மதாதி. வஞ்சேதி வண்ணனீயங் ஏதாய வுத்தியாதி வாக்யங்.

அஸமவஞ்சனா

311. **புரதோ ந ஸஹஸ்ஸேஸு,**
ந பஞ்சேஸு ச தாதி³னோ;
மாரோ பரேஸு தஸ்ஸே’ஸங்,
ஸஹஸ்ஸங் த³ஸவட்³டி⁴தங்.

311. உதா³ஹரதி “**புரதோ**”இச்சாதி³. **மாரோ** காமோ **தாதி³னோ** லோபா⁴தீ³ஸு தாதி³ஸத்தா முனினோ **புரதோ** ஸம்முகே² ஸஹஸ்ஸங் இஸவோ அஸ்ஸாதி **ஸஹஸ்ஸேஸு** ச ந ஹோதி. பஞ்ச இஸவோ அஸ்ஸாதி **பஞ்சேஸு** ச ந ஹோதீதி வண்ணனீயோ மாரொத்ர கொ³ப்யதே. **தஸ்ஸ** யோ திபு⁴வனங் ஜயீ. **பரேஸு** அஞ்ஞஸத்தேஸு ஸராகே³ஸு **ஏஸ**மிஸூனங் **த³ஸவட்³டி⁴தங்** த³ஸஹி கு³ணிதங் ஸஹஸ்ஸங், கத²மஞ்ஞதா²பு⁴வனத்தயங் ஜயெய்யாதி மாரங் கோ³பெத்வா த³ஸஸஹஸ்ஸோபலக்கி²தவத்த²ந்தரஸ்ஸ த³ஸ்ஸிதத்தா அஸமவஞ்சனாயங்.

311. இதா³னி உதா³ஹரதி “**புரதோ**”இச்சாதி³னா. மாரோ **தாதி³னோ** லாபா⁴லாபா⁴தீ³ஸு அவிகாரினோ ததா²க³தஸ்ஸ **புரதோ** அபி⁴முகே² **ஸஹஸ்ஸேஸு** ச ஸஹஸ்ஸஸரோபி ந ஹோதி, **பஞ்சேஸு** பஞ்ச இஸூ ச

தாதி³ஸே ட²பெத்வா பஞ்ச இஸூ ந ஹோாதி. **பரேஸூ** ஸூக³தஸம்முகே² ஈதி³ஸேஸூபி அஞ்ஞேஸூ ஸங்கிலேஸேஸூ **தஸ்ஸ** திலோகஜேதுனோ மாரஸ்ஸ **ஏஸங்** ஸரானங் **த³ஸவட்³டி◌⁴தங்** த³ஸக³ணனாய வட்³டி◌⁴தங் **ஸஹஸ்ஸங்** ஹோதி த³ஸஸஹஸ்ஸங் ஹோதீதி. வண்ணனீயங் மாரங் கோ³பெத்வா த³ஸஸஹஸ்ஸஸங்க்²யாஹி க³ணிதஸ்ஸ அஞ்ஞஸ்ஸ ஸரஸங்கா²தவத்து²னோ த³ஸ்ஸிதத்தா அயங் அஸமவஞ்சனா நாம. ஸஹஸ்ஸங் இஸவோ அஸ்ஸேதி ச, பஞ்ச இஸவோ அஸ்ஸேதி ச, த³ஸஹி வட்³டி◌⁴தந்தி ச வாக்யங்.

ஸமவஞ்சனா

312. **விவாத³’மனுயுஞ்ஜந்தோ,**
முனிந்த³வத³னிந்து³னா;
ஸம்புண்ணோ சந்தி³மா நா’யங்;
ச²த்த’மேதங் மனோபு◌⁴னோ.

312. “**விவாத³**”மிச்சாதி³. **மனோபு◌⁴னோ**தி காமஸ்ஸ. ஸமவஞ்சனாயங் புண்ணசந்த³ங் நிரங்கத்வா ச²த்தஸ்ஸ த³ஸ்ஸிதத்தா.

312. “**விவாத³**”இச்சாதி³. **முனிந்த³வத³னிந்து³னா** ஸப்³ப³ஞ்ஞுனோ முக²சந்தே³ன விவாத³ங் அனுயுஞ்ஜந்தோ ஸம்புண்ணோ **அயங்** பச்சக்கோ² சந்தி³மா ந ஹோதி. கிஞ்சரஹி **ஏதங்** சந்த³மண்ட³லங் **மனோபு◌⁴னோ** அனங்க³ஸ்ஸ உப்³பூ◌⁴தியங் **ச²த்தங்** ஸமுஸ்ஸிதஸேதச்ச²த்தந்தி. வண்ணனீயங் சந்த³மண்ட³லங் ட²பெத்வா ததோ அஞ்ஞஸ்ஸ சந்த³ஸதி³ஸஸ்ஸ ச²த்தஸ்ஸ த³ஸ்ஸிதத்தா அயங் வுத்தி ஸமவஞ்சனா நாம. முனீனங் இந்தோ³தி ச, தஸ்ஸ வத³னமிதி ச, இந்து³ஸதி³ஸோ இந்து³, முனிந்த³வத³னமேவ இந்தூ³தி ச, ஸமந்ததோ புண்ணோதி ச, மனஸி பூ◌⁴தோதி ச விக்³க³ஹோ.

313. **பரானுவத்தனாதீ³ஹி, நிப்³பி³ந்தே³னி’ஹ யா கதா;**
து²திர’ப்பகதே ஸா’யங், ஸியா அப்பகதத்து²தி.

313. அப்பகதத்து²திங் பகாஸேதி “**பரி**”ச்சாதி³னா. **பரேஸங்** யேஸங் கேஸஞ்சி **அனுவத்தனங்** ஸேவா, தமாதி³ யேஸங் தேஹி **நிப்³பி³ந்தே³ன** விரத்தேன **அப்பகதே** அஸன்னிஹிதே பு³த்³தி◌⁴விஸயேயேவ **இஹ** கிஸ்மிஞ்சி வத்து²ம்ஹி கதா யா **து²தி** ஸங்ராத◌⁴னங், ஸாயங் அப்பகதத்து²தி ஸியா.

313. இதா³னி அப்பகதத்து²திங் த³ஸ்ஸேதி “**பரானு**”ச்சாதி³னா. **பரானுவத்தனாதீ³ஹி** அஞ்ஞஸ்ஸ யஸ்ஸ கஸ்ஸசி அனுவத்தனாதீ³ஹி **நிப்³பி³ந்தே³ன** உப்³பே³க³ங் பத்தேன **அப்பகதே** அனதி◌⁴க³தே பு³த்³தி◌⁴விஸயே

ஏவ **இஹ** இமஸ்மிங் கிஸ்மிஞ்சி வத்து²ம்ஹி கதா யா **து²தி** ஸங்ராத⁴னஸங்கா²தா பஸங்ஸா அத்தி², ஸா அயங் அப்பகதத்து²தி நாம ஸியாதி. பரேஸமனுவத்தனமிதி ச, தங் ஆதி³ யேஸங் பரபீளாதீ³னமிதி ச, ந பகதோதி ச, ரகாரோ ஸந்தி⁴ஜோ, அப்பகதே கதா து²தீதி ச வாக்யங்.

314. ஸுக²ங் ஜீவந்தி ஹரிணா, வனெஸ்வ'பரஸேவினோ;
அனாயாஸோபலாபே⁴ஹி, ஜலத³ப்³ப³ங்குராதி³பி⁴.

314. உதா³ஹரதி “**ஸுக²**”மிச்சாதி³. ஜலேஹி **த³ப்³ப³ங்குரேஹி** த³ப்³ப³திணுக்³க³மேஹி. **ஆதி³**ஸத்³தே³ன தருபல்லவாதீ³ஹி. கீதி³ஸேஹி? **அனாயாஸேன** ஸேவாபரிக்லேஸாதி³னா வினா **உபலாபே⁴ஹி** பாபுணிதப்³பே³ஹி. பரமஞ்ஞுங் கிஞ்சி ந ஸேவந்தி ஸீலேனேதி **அபரஸேவினோ**. பரசித்தாராத⁴னப்³யஸனபரம்முகா² ஹரிணா வனேஸு **ஸுக²ங்** நிராகுலங் ஜீவந்தீதி. எத்த² ராஜானுவத்தனக்லேஸனிப்³பி³ந்தே³ன ஸன்னிஹிதா மிக³வுத்தி பஸங்ஸிதாதி.

314. இதா³னி உதா³ஹரதி “**ஸுக²**”மிச்சாதி³னா. **ஹரிணா** மிகா³ **அபரஸேவினோ** வுத்திங் நிஸ்ஸாய பரங் அஸேவமானா **அனாயாஸோபலாபே⁴ஹி** பரபரிக்³க³ஹாபா⁴வதோ பரஸேவாபரிஸ்ஸமங் வினா லப்³ப⁴னீயேஹி **ஜலத³ப்³ப³ங்குராதி³பி⁴** உத³கத³ப்³ப³ங்குரருக்க²லதாபல்லவாதீ³ஹி **வனேஸு** இச்சி²திச்சி²தாரஞ்ஞேஸு **ஸுக²ங் ஜீவந்தி** ஸுக²ஜீவனங் கரொந்தீதி. எத்த² ராஜஸேவாப்³யஸனப்பத்தேன கேனசி அனதி⁴க³தாபி மிக³ஜீவிகா பஸங்ஸிதா ஹோதி. பரங் ந ஸேவந்தி ஸீலேனாதி ச, அபா⁴வோ ஆயாஸஸ்ஸேதி ச, தேன உபலபி⁴தப்³பா³தி ச, த³ப்³பா³னங் அங்குரானீதி ச, ஜலஞ்ச த³ப்³ப³ங்குரானி சேதி ச, தானி ஆதி³ யேஸங் பல்லவாதீ³னமிதி ச விக்³க³ஹோ.

315. உத்தரங் உத்தரங் யத்த², புப்³ப³புப்³ப³விஸேஸனங்;
ஸியா ஏகாவலீ ஸா'யங், த்³விதா⁴ விதி⁴னிஸேத⁴தோ.

315. ஏகாவலிங் கத²யதி “**உத்தர**”மிச்சா²தி³னா. **யத்த²** வுத்தியங் **உத்தரங் உத்தரங்** உபரிட்டா²னமுபரிட்டா²னங் புப்³ப³ஸ்ஸ புப்³ப³ஸ்ஸ விஸேஸனங் விதி⁴னிஸேத⁴னவஸேன ஏகாவலி நாம ஸியா. **அயங்** ஏகாவலி **விதி⁴னிஸேத⁴தோ** விதி⁴வஸேன நிஸேத⁴னவஸேன ச த்³விதா⁴.

315. இதா³னி ஏகாவலிங் த³ஸ்ஸேதி “**உத்தர**”மிச்சாதி³னா. **யத்த²** உத்தியங் **உத்தரங் உத்தரங்** உபரூபரிப⁴வங் பத³ங் **புப்³ப³புப்³ப³விஸேஸனங்** புப்³ப³புப்³ப³பத³ஸ்ஸ விதி⁴னிஸேத⁴னவஸேன விஸேஸனங் ஹோதி, ஸா ஏகாவலி நாம ஸியா. **அயங்** ஏகாவலி **விதி⁴னிஸேத⁴தோ**

விதி◌⁴னிஸேத◌⁴வஸேன த்³விதா◌⁴ ஹோதீதி. உத்தரங் புப்³ப³ந்தி டா²னூபசாரேன டா²னீபூ◌⁴தங் பத³மேவ வுச்சதி. புப்³ப³ஸ்ஸ புப்³ப³ஸ்ஸ விஸேஸனமிதி ச, ஏகதோ ஆவலியந்தி ஸங்வலியந்தி பதா³னி ஏதாயாதி ச, விதி◌⁴விதா◌⁴னஞ்ச நிஸேதோ◌⁴ படிஸேதோ◌⁴ சாதி ச வாக்யங். எத்த² "உத்தரங் உத்தர"ந்தி ச "புப்³ப³ஸ்ஸ புப்³ப³ஸ்ஸ"இதி ச கமேன விஸேஸனவிஸெஸ்யகு³ணேன ப்³யாபனிச்சா²யங் நிப்³ப³சனங், விஸெஸ்யகு³ணங் க³ம்மமானமேவ.

விதி◌⁴ஏகாவலி

316. **பாதா³ நகா²லிருசிரா,**
நகா²லீ ரங்ஸிபா◌⁴ஸுரா;
ரங்ஸீ தமோபஹானேக [...பஹாரேக (ஸீ.)] -
ரஸா ஸோப◌⁴ந்தி ஸத்து²னோ.

316. உதா³ஹரதி "**பாதா³**"இச்சாதி³. ஸுக³ம்மங். எத்த² பாதா³தீ³னங் விஸெஸ்யானங் நகா²லிருசிரத்தாதி³விதா◌⁴னேன விஸேஸனேன விஸேஸிதப்³ப³த்தா அயங் விதி◌⁴ஏகாவலி.

316. இதா³னி உதா³ஹரதி "**பாதா³**"இச்சாதி³னா. ஸத்து²னோ பாதா³ **நகா²லிருசிரா** நக²பந்தீஹி மனுஞ்ஞா **நகா²லீ** நக²பந்தியோ **ரங்ஸிபா◌⁴ஸுரா** ரங்ஸீஹி தி³ப்³ப³மானா **ரங்ஸீ** கந்தியோ **தமோபஹானேகரஸா** அந்த◌⁴காரவித◌⁴மனே அஸஹாயகிச்சா ஹுத்வா ஸோப◌⁴ந்தீதி. எத்த² பாதா³தீ³னங் புப்³ப³பதா³னங் நகா²லிருசிரத்தாதி³விதா◌⁴யகேஹி உத்தரஉத்தரவிஸேஸனேஹி விஸேஸிதத்தா அயங் விதி◌⁴ஏகாவலி நாம. நகா²னங் ஆலி பாளீதி ச, நகா²லீஹி ருசிராதி ச, ரங்ஸீஹி பா◌⁴ஸுராதி ச, தமஸோ அபஹாரோ அபஹரணமிதி ச, ஸோ ஏகோ ரஸோ கிச்சங் ஏதாஸங் ரங்ஸீனமிதி ச விக்³க³ஹோ.

நிஸேத◌⁴ஏகாவலி

317. **அஸந்துட்டோ² யதீ நேவ,**
ஸந்தோஸோ நா'லயாஹதோ;
நா'லயோ யோ ஸஜந்தூனங்,
நா'நந்தப்³யஸனாவஹோ.

317. "**அஸந்துட்டோ²**"இச்சாதி³. **அஸந்துட்டோ²** சதுபச்சயஸந்தோஸவஸேன யோ கோசி யதி நாம நேவ ஸியா. **ஆலயேன** தண்ஹாய ஆஹதோ ச யோ, ஸோ ஸந்தோஸோ நாம ந ஹோதி. யோ **ஜந்தூனங்** ஸத்தானங் அனந்தப்³யஸனாவஹோ ந ஹோதி, ஸோ ஆலயோ நாம ந ப◌⁴வதீதி.

அஸந்துட்டா²தீ³னங் யதித்தாதி³னிஸேத⁴னவஸேன விஸேஸனானங் பவத்தியா நிஸேத⁴ஏகாவலி அயங்.

317. **“அஸந்துட்டோ²”**இச்சாதி³. **அஸந்துட்டோ²** சீவராதீ³ஸு சதூஸு பச்சயேஸு த³ஸ்ஸிதத்³வாத³ஸவித⁴ஸந்தோஸானங் அஞ்ஞதரேன அஸந்துட்டோ² **யதி ந ஏவ** பி⁴க்கு² நாம ந ஹோதி. **ஆலயாஹதோ** தண்ஹாய பஹதோ ஸந்தோஸோ ந ஹோதி. யோ ஜந்தூனங் **அனந்தப்³யஸனாவஹோ ந** யோ ஸத்தானங் அபரியந்தபீளாபாபகோ ந ஹோதி, ஸோ ஆலயோ ந ஹோதீதி. அஸந்துட்டா²தீ³னங் யதிபா⁴வாதி³படிஸேத⁴வஸேன விஸேஸனானங் பவத்தத்தா அயங் நிஸேத⁴ஏகாவலி நாம. அஸந்துட்ட²பத³ங் யதிஸஹிதஸகலஸத்தஸமுதா³யஸ்ஸ ஸாதா⁴ரணபா⁴வேன டி²தங், யதி ந ப⁴வதீதி யதிதோ அஞ்ஞேஸு ஸகலஸத்தஸங்கா²தேஸு அவயவேஸு பதிட்டா²பனதோ “அஸந்துட்டோ²”தி விஸெஸ்யோ, “யதி நே”தி இத³ங் விஸேஸனங். ஸேஸேஸுபி விஸேஸனவிஸெஸ்யத்தங் வுத்தனியாமேன யதா²ரஹங் யோஜேதப்³பங். ந ஸந்துஸ்ஸதீதி ச, ஆலயேன ஹதோதி ச, நத்தி² அந்தோ ஏதேஸமிதி ச, தானி ச தானி ப்³யஸனானி சேதி ச, தானி ஆவஹதீதி ச வாக்யங்.

318. **யஹிங் பூ⁴ஸியபூ⁴ஸத்தங், அஞ்ஞமஞ்ஞங் து வத்து²னங்;**
வினாவ ஸதி³ஸத்தங் தங், அஞ்ஞமஞ்ஞவிபூ⁴ஸனங்.

318. அஞ்ஞமஞ்ஞமாஹ **“யஹி”**மிச்சாதி³னா. யஹிங் ஸதி³ஸத்தங் வினா ஏவ **வத்து²னங்** பத³த்தா²னங் அஞ்ஞமஞ்ஞங் பூ⁴ஸியபூ⁴ஸத்தங், தங் அஞ்ஞமஞ்ஞங் நாம விபூ⁴ஸனமலங்காரோதி.

318. இதா³னி அஞ்ஞமஞ்ஞாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி **“யஹி”**மிச்சாதி³னா. **யஹிங்** அலங்காரே ஸதி³ஸத்தங் வினா ஏவ வத்து²னங் அஞ்ஞமஞ்ஞங் து **பூ⁴ஸியபூ⁴ஸத்தங்** அலங்காரியஅலங்காரத்தங் ஹோதி, **தங்** அஞ்ஞமஞ்ஞவிபூ⁴ஸனங் ஹோதீதி. பூ⁴ஸியஞ்ச பூ⁴ஸா சாதி ச, தாஸங் பா⁴வோதி ச, அஞ்ஞஞ்ச அஞ்ஞஞ்சேதி ச விக்³க³ஹோ. “அஞ்ஞமஞ்ஞ”ந்தி எத்த² ச²ட்டு²ந்தஅஸங்க்²யமப்³யயங், ஸஸங்க்²யே சேதி “பூ⁴ஸியபூ⁴ஸத்த”ந்தி இமஸ்ஸ விஸேஸனங் கத்வா வத்தப்³பங். அலங்காரியமபெக்கா²ய அலங்காரவத்து² ச, தமபெக்கா²ய அலங்காரியவத்து² ச அஞ்ஞமஞ்ஞங் நாம. தந்தீ³பகாலங்காரோபி தத³த்தி²யேன தன்னாமகோ ஹோதி.

319. **ப்³யாமங்ஸுமண்ட³லங் தேன, முனினா லோகப³ந்து⁴னா;**
மஹந்திங் விந்த³தீ கந்திங், ஸோபி தேனேவ தாதி³ஸிங்.

319. உதா³ஹரதி “**ப்³யாமங்ஸு**”இச்சாதி³னா. ஸுபோ³த⁴ங்.

319. இதா³னி உதா³ஹரதி “**ப்³யாமங்ஸு**”இச்சாதி³னா. **ப்³யாமங்ஸுமண்ட³லங்** ப்³யாமபபா⁴மண்ட³லங் **லோகப³ந்து⁴னா தேன முனினா** கரணபூ⁴தேன **மஹந்திங்** மஹதிங் பூஜனீயங் வா **கந்திங்** ஸோப⁴ங் **விந்த³தி** ஸேவதி, **ஸோபி** முனி **தேன ஏவ** ப்³யாமங்ஸுமண்ட³லேன தாதி³ஸிங் கந்திங் விந்த³தீதி. அஞ்ஞமஞ்ஞங் அஸதி³ஸானங் ப்³யாமங்ஸுமண்ட³லமுனிஸங்கா²தானங் த்³வின்னங் வத்தூ²னங் ப்³யாமங்ஸுமண்ட³லங் பட²மவாக்யே அலங்காரியங் ஹோதி, முனிபத³த்தோ² அலங்காரோ ஹோதி. அபரவாக்யே இமே த்³வே விபல்லாஸேன அலங்காரியஅலங்காரா ஹொந்தி. அங்ஸூனங் மண்ட³லமிதி ச, ப்³யாமங் ஏவ அங்ஸுமண்ட³லமிதி ச, லோகோ ப³ந்து⁴ அஸ்ஸேதி ச, ஸா விய தி³ஸ்ஸதீதி ச விக்³க³ஹோ.

320. **கத²னங் ஸஹபா⁴வஸ்ஸ, க்ரியாய ச கு³ணஸ்ஸ ச;**
ஸஹவுத்தீதி விஞ்ஞெய்யங், தது³தா³ஹரணங் யதா².

320. ஸஹவுத்திங் வத³தி “**கத²ன**”மிச்சாதி³னா. ஸுபோ³த⁴ங்.

320. இதா³னி ஸஹவுத்திங் த³ஸ்ஸேதி “**கத²ன**”மிச்சாதி³னா. க்ரியாய கு³ணஸ்ஸ சாதி த்³வின்னங் **ஸஹபா⁴வஸ்ஸ** ஸஹத்தஸ்ஸ கத²னங் ஸஹவுத்தீதி விஞ்ஞெய்யங். **தது³தா³ஹரணங் யதா²** தஸ்ஸ உதா³ஹரணங் ஏவங் வக்க²மானநயேன த³ட்ட²ப்³ப³ந்தி. ஸஹ ஸத்³தி⁴ங் ப⁴வனமிதி ச, ஸஹபா⁴வஸ்ஸ வுத்தி கத²னமிதி ச, தஸ்ஸ உதா³ஹரணமிதி ச விக்³க³ஹோ. ஸஹபா⁴வோ சந்த³ரஸ்மினக²ங்ஸுஆதீ³னங் பத³த்தா²னங். ஏவங் ஸந்தேபி தேஸங் தங்ஸஹத்தங் யஸ்ஸங் க்ரியாயங் கு³ணே வா ப⁴வதீதி ஸஹத்தங் க்ரியாகு³ணானங் ஹோதீதி கத்வா “கத²னங் ஸஹபா⁴வஸ்ஸ க்ரியாய ச கு³ணஸ்ஸ சா”தி வுத்தங்.

க்ரியாஸஹவுத்தி

321. **ஜலந்தி சந்த³ரங்ஸீஹி, ஸமங் ஸத்து² நக²ங்ஸவோ;**
விஜம்ப⁴தி ச சந்தே³ன, ஸமங் தம்முக²சந்தி³மா.

321. “**ஜலந்தி**”இச்சாதி³. ஸமந்தி ஸஹ, தஸ்ஸ ஸத்து²னோ முக²சந்தி³மா. ஸேஸங் ஸுபோ³த⁴ங். எத்த² ஜலனவிஜம்ப⁴னானங் உப⁴யஸாதா⁴ரணானங் க்ரியானங் ஸஹபா⁴வோ விஹிதோதி க்ரியாஸஹவுத்தி அயந்தி.

321. இதா³னி யதா²படிஞ்ஞாதஉதா³ஹரணங் த³ஸ்ஸேதி "**ஜலந்தி**"இச்சாதி³னா. **ஸத்து²** ஸத்து²னோ **நக²ங்ஸவோ** நக²கிரணா சந்த³ரங்ஸீஹி ஸமங் ஜலந்தி, தம்முக²சந்தி³மா ச சந்தே³ன ஸமங் விஜம்ப⁴தீதி. எத்த² உப⁴யபத³த்தா²னங் ஸாதா⁴ரணபூ⁴தஜலனவிஜம்ப⁴னக்ரியானங் ஸஹபா⁴வஸ்ஸ வுத்தத்தா ஏஸா க்ரியாஸஹவுத்தி நாம. சந்த³ஸ்ஸ ரங்ஸியோதி ச, நகா²னங் அங்ஸவோதி ச, தஸ்ஸ ஸத்து²னோ முக²ந்தி ச, தமேவ சந்தி³மஸதி³ஸத்தா சந்தி³மாதி ச வாக்யங். **ஸமங்**இதி **ஸஹ**பரியாயோ நிபாதோ.

கு³ணஸஹவுத்தி

322. **ஜினோத³யேன மலினங், ஸஹ து³ஜ்ஜனசேதஸா;**
பாபங் தி³ஸா ஸுவிமலா, ஸஹ ஸஜ்ஜனசேதஸா.

322. "**ஜினோத³யேன**"ச்சாதி³. **ஜினோத³யேன** கரணபூ⁴தேன, ஹேதுபூ⁴தேன வா து³ஜ்ஜனசேதஸா ஸஹ பாபங் **மலினங்** கிலிட்ட²ங், **ஸஜ்ஜனசேதஸா** ஸஹ **தி³ஸா** த³ஸவிதா⁴பி **ஸுவிமலா** அச்சந்தனிம்மலா ஸுவிமலயஸோமாலாவலயிதத்தா ஸஜ்ஜனசேதோ பாபாபக³மேனேதி. எத்த² மலினத்தஸ்ஸ ச ஸுவிமலத்தஸ்ஸ ஞாயஸம்ப³ந்தி⁴னோ ஸஹபா⁴வோ வுத்தோதி அயங் கு³ணஸஹவுத்தி.

322. "**ஜினோ**"இச்சாதி³. **ஜினோத³யேன** ஜிதமாரஸ்ஸ ப⁴க³வதோ பாதுபா⁴வேன, கரணபூ⁴தேன ஹேதுபூ⁴தேன வா **பாபங்** லோபா⁴தி³த⁴ம்மங் **து³ஜ்ஜனசேதஸா** து³ஜ்ஜனானங் சித்தேன ஸஹ **மலினங்** கிலிட்ட²ங் ஹோதி. இமினாயேவ ஜினோத³யேன **தி³ஸா** த³ஸ தி³ஸாயோ **ஸஜ்ஜனசேதஸா ஸஹ ஸுவிமலா** ஸஜ்ஜனசேதஸந்தானதோ பாபானங் அபக³மேன கித்திமாலாய பு⁴வனத்தயே பத்த²டத்தா அதினிம்மலாதி உப⁴யபத³த்தா²னங் ஸாதா⁴ரணபூ⁴தமலினபா⁴வஸுவிமலபா⁴வஸங்கா²தஸ்ஸ கு³ணஸ்ஸ ஸஹபா⁴வஸ்ஸ வுத்தத்தா ஏஸா கு³ணஸஹவுத்தி நாம. ஜினஸ்ஸ உத³யோதி ச, து³ஜ்ஜனானங் சேதோதி ச, விக³தங் மலங் ஏதாஹிதி ச, ஸு அதிஸயேன விமலாதி ச, ஸந்தோ ச தே ஜனா சேதி ச, தேஸங் சேதோதி ச வாக்யங்.

323. **விரோதீ⁴னங் பத³த்தா²னங், யத்த² ஸங்ஸக்³க³த³ஸ்ஸனங்;**
ஸமுக்கங்ஸாபி⁴தா⁴னத்த²ங், மதா ஸா'யங் விரோதி⁴தா.

323. விரோத⁴ங் விபா⁴வேதி "**விரோதீ⁴ன**"மிச்சாதி³. **விரோதீ⁴னங்** அஞ்ஞமஞ்ஞவிருத்³தா⁴னங் க்ரியாதீ³னங் **யத்த²** வுத்திவிஸேஸே

ஸங்ஸக்³க³ஸ்ஸ ஸன்னிதி◌⁴னோ த³ஸ்ஸனங், கிமத்த²ங்? **ஸமுக்கங்ஸஸ்ஸ** அதிஸயஸ்ஸ **அபி◌⁴தா◌⁴னத்த²ங்** கத²னத்தா²ய, ஸா அயங் **விரோதி◌⁴தா** விரோதீ◌⁴தி மதா.

323. இதா³னி விரோதா◌⁴லங்காரங் த³ஸ்ஸேதி "**விரோதீ◌⁴ன**"மிச்சாதி³னா. **யத்த²** உத்திவிஸேஸே **ஸமுக்கங்ஸாபி◌⁴தா◌⁴னத்த²ங்** வண்ணனீயவத்து²க³தஅதி◌⁴ககத²னாய **விரோதீ◌⁴னங்** அஞ்ஞமஞ்ஞவிருத்³தா◌⁴னங் **பத³த்தா²னங்** க்ரியாகு³ணாதீ³னங் **ஸங்ஸக்³க³த³ஸ்ஸனங்** ஸன்னிட்டா²னத³ஸ்ஸனங் ஸம்ப³ந்த◌⁴த³ஸ்ஸனங் ஹோதி, **ஸா அயங்** உத்தி விரோதி◌⁴தாதி மதாதி. விரோதோ◌⁴ ஏதேஸங் கு³ணாதீ³னங் அத்தீ²தி ச, ஸங்ஸக்³க³ஸ்ஸ ஸம்ப³ந்த◌⁴ஸ்ஸ த³ஸ்ஸனமிதி ச, ஸமுக்கங்ஸஸ்ஸ அதி◌⁴கஸ்ஸ அபி◌⁴தா◌⁴னந்தி ச, விரோதீ◌⁴னங் பா◌⁴வோ அஸங்க³ஹிதோதி ச வாக்யங். விரோதி◌⁴தாதீ³பகவுத்தி தத³த்தே²ன தன்னாமிகா ஹோதி.

324. **கு³ணா ஸபா◌⁴வமது◌⁴ரா, அபி லோகேகப³ந்து◌⁴னோ;**
ஸேவிதா பாபஸேவீனங், ஸம்பதூ³ஸெந்தி [ஸம்பதூ³ஸந்தி (க.)]
மானஸங்.

324. உதா³ஹரதி "**கு³ணா**"இச்சாதி³. **லோகேகப³ந்து◌⁴னோ** லோகனாத²ஸ்ஸ **ஸபா◌⁴வமது◌⁴ரா** ஸாது◌⁴ஜனஸம்பீணனேகசாதுரா அபி **கு³ணா** அரஹந்ததாத³யோ **ஸேவிதா** பாபஸேவீஹி தேஸங் பாபஸேவீனங் மானஸங் **ஸம்பதூ³ஸெந்தி** தோ³ஸது³ட்டா²பாத³னவஸேனாவிகரொந்தி "தாதி³ஸோ கு³ணாதிஸயோ தஸ்ஸா"தி. எத்த² கு³ணானங் ஸபா◌⁴வமது◌⁴ரானங் பீதிவிஸேஸுப்பாத³னயொக்³கா³னங் ஸம்பதூ³ஸனேன ஸஹ விரோதோ◌⁴தி த³ட்ட²ப்³ப³ங்.

324. உதா³ஹரதி "**கு³ணா**"இச்சாதி³னா. **லோகேகப³ந்து◌⁴னோ** பு³த்³த◌⁴ஸ்ஸ **கு³ணா** அரஹத்தாத³யோ **ஸபா◌⁴வமது◌⁴ரா அபி** பகதிமது◌⁴ரா அபி **ஸேவிதா** பாபஸேவீஹி ஸேவிதா ஸமானா பாபஸேவீனங் மானஸங் **ஸம்பதூ³ஸெந்தி** அதிஸயேன கோபெந்தீதி. ஏவங் ஹீனாதி◌⁴முத்திகேஹி ஸஹிதுமஸக்குணெய்யோ தஸ்ஸ கு³ணாதிஸயோ வத்ததி. நனு ஸபா◌⁴வமது◌⁴ரோ கு³ணோ பீதிங் வினா ஸம்பதூ³ஸனங் ந கரெய்ய, ஸம்பதூ³ஸனம்பி தாதி³ஸஸபா◌⁴வமது◌⁴ரங் வினா ந ப◌⁴வெய்யாதி அஞ்ஞோஞ்ஞவிருத்³தா◌⁴னமேஸங் மது◌⁴ரகு³ணஸம்பதூ³ஸனக்ரியானங் ஸங்ஸக்³க³கு³ணாதி◌⁴கத³ஸ்ஸனத்த²ந்தி லக்க²ணேன யோஜேதப்³ப³ங். **அபி**ஸத்³தோ³ விரோத◌⁴த்தே² வத்ததே. ஸபா◌⁴வேன மது◌⁴ராதி ச, ஏகோ ச ஸோ ப³ந்து◌⁴ சாதி ச, லோகஸ்ஸ ஏகப³ந்தூ◌⁴தி ச, பாபங் ஸேவந்தி ஸீலேனாதி ச வாக்யங்.

325. **யஸ்ஸ கஸ்ஸசி தா³னேன, யஸ்ஸ கஸ்ஸசி வத்து²னோ;**
விஸிட்ட²ஸ்ஸ ய'மாதா³னங், பரிவுத்தீதி ஸா மதா.

325. பரிவுத்திங் பவத்தேதி "**யஸ்ஸ**"இச்சாதி³னா. **யஸ்ஸ கஸ்ஸசீதி** படிக்³கா³ஹகங் த³ஸ்ஸேதி. விஸிட்ட²ஸ்ஸ யங் ஆதா³னந்தி ஸம்ப³ந்தோ⁴. ஸேஸங் ஸுபோ³த⁴ங்.

325. இதா³னி பரிவுத்திங் த³ஸ்ஸேதி "**யஸ்ஸ கஸ்ஸசி**"ச்சாதி³னா. **யஸ்ஸ கஸ்ஸசி வத்து²னோ** கு²த்³த³கவத்து²னோ **யஸ்ஸ கஸ்ஸசி** படிக்³கா³ஹகஸ்ஸ **தா³னேன** ஹேதுபூ⁴தேன **விஸிட்ட²ஸ்ஸ** உத்தமவத்து²னோ யங் **ஆதா³னங்** க³ஹணங் அத்தி², ஸா பரிவுத்தீதி மதாதி. தா³னக்³க³ஹணபரிவுத்தத்தா பரிவுத்தி நாம.

326. **புரா பரேஸங் த³த்வான, மனுஞ்ஞங் நயனாதி³கங்;**
முனினா ஸமனுப்பத்தா, தா³னி ஸப்³ப³ஞ்ஞுதாஸிரீ [முனிந்த³ ஸமனுப்பத்தா, தா³னி ஸப்³ப³ஞ்ஞுதாஸிரிங் (க॰)].

326. உதா³ஹரதி "**புரா**"இச்சாதி³. ஸுபோ³த⁴ங். எத்த² நயனாதி³தா³னேன ஸப்³ப³ஞ்ஞுதாஸிரியா ஆதா³னந்தி பரிவுத்தி அயங்.

326. இதா³னி உதா³ஹரதி "**புரா**"இச்சாதி³னா. முனினா **புரா** புப்³பே³ பரேஸங் மனுஞ்ஞங் நயனாதி³கங் த³த்வான இதா³னி **ஸப்³ப³ஞ்ஞுதாஸிரீ** ஸப்³ப³ஞ்ஞுதாஸங்கா²தா அனஞ்ஞஸாதா⁴ரணா ஸிரீ ஸமனுபத்தாதி. இஹ யஸ்ஸ தி³ன்னங் ததோ ஏவ க³ஹணே பரிவுத்திஸத்³த³ஸ்ஸ நிருள்ஹத்தா நயனாதீ³னங் தா³னேன ஸப்³ப³ஞ்ஞுதாஸிரியா ஆதா³னதோ, தா³னாபா⁴வே ஆதா³னாபா⁴வதோ ச படிக்³கா³ஹகஜனே அவிஜ்ஜமானேபி ஸப்³ப³ஞ்ஞுதா விஜ்ஜமானத்தேன பரிகப்பிதாதி பரிவுத்தி ஹோதி. தேனேவ த³ண்டி³யங்-

"ஸத்த²ப்பஹரணங் த³த்வா, பு⁴ஜேன தவ ராஜுனங்;
சிரங் சிதாப⁴டோ தேஸங், யஸோ குமுத³பண்ட³ரோ"தி [காப்³யாதா³ஸ 2.356].

இமஸ்மிங் உதா³ஹரணே பச்சத்தி²கானங் ஆயுத⁴ப்பஹாரங் த³த்வா தவ பா³ஹுனா தேஸங் ராஜூனங் சிரங் ராஸிகதோ கேரவனிம்மலோ யஸோ ஆப⁴டோதி. த³தா³தி கம்மயுத்ததோ ஏவ ஆதா³னங் த³ஸ்ஸெத்வா பரிவுத்திபு²டா கதா. நயனானி ஆதீ³னி யஸ்ஸ உத்தமங்கா³தி³னோதி ச, ஸப்³ப³ங் ஜானாதீதி ச, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச வாக்யங்.

327. **கிஞ்சி தி³ஸ்வான விஞ்ஞாதா,**
படிபஜ்ஜதி தங்ஸமங்;

ஸங்ஸயாபக³தங் வத்து²ங்,
யத்த² ஸோ’யங் ப⁴மோ மதோ.

327. ப⁴மங் ஸம்பா⁴வேதி “**கிஞ்சீ**”திஆதி³னா. **விஞ்ஞாதா** புரிஸோ **கிஞ்சி தி³ஸ்வா** உஜ்ஜலனாதி³கங் தி³ஸ்வான **தங்ஸமங்** தஸ்ஸ புரே தி³ஸ்ஸமானஸ்ஸ பத³த்த²ஸ்ஸ ஸதி³ஸமஞ்ஞங் வத்து²ங் **ஸங்ஸயாபக³தங்** அஸன்னிதி⁴ங் கத்வா **படிபஜ்ஜதி** ஜானாதி **யத்த²** விஸேஸே, ஸாயங் ப⁴மோ மதோ.

327. இதா³னி ப⁴மாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி “**கிஞ்சி**”இச்சாதி³னா. **யத்த²** உத்திவிஸேஸே **விஞ்ஞாதா** அவபோ³த⁴காரகோ **கிஞ்சி** தி³ஸாவிலோசனாதி³கங் தி³ஸ்வான **தங்ஸமங்** வத்து²ங் தேன தி³ஸ்ஸமானவத்து²னா துல்யமஞ்ஞங் வத்து²ங் **ஸங்ஸயாபக³தங்** நிஸ்ஸங்ஸயங் கத்வா **படிபஜ்ஜதி** ஜானாதி, **ஸோ அயங்** அலங்காரோ ப⁴மோதி மதோதி. தேன தஸ்ஸ வா ஸமந்தி ச, ஸங்ஸயோ அபக³தோ ஏதஸ்மாதி ச, ப⁴மனங் அனவட்டா²னங் வத்தூ²னந்தி ச விக்³க³ஹோ. ஸங்ஸயாபக³தந்தி க்ரியாவிஸேஸனங்.

328. **ஸமங் தி³ஸாஸு’ஜ்ஜலாஸு, ஜினபாத³னக²ங்ஸுனா;**
பஸ்ஸந்தா அபி⁴னந்த³ந்தி, சந்தா³தபமனா ஜனா.

328. உதா³ஹரதி “**ஸம**”மிச்சாதி³. ஜினஸ்ஸ பாதே³ஸு நக²ங்ஸுனா **தி³ஸாஸு** ஸப்³பா³ஸு **ஸமங்** ஏகதோ **உஜ்ஜலாஸு** ஸஜோதீஸு தா உஜ்ஜலா தி³ஸா பஸ்ஸந்தா ஜனா, சந்தா³தபோதி மனோ யேஸங் தே ததா²விதா⁴. **அபி⁴னந்த³ந்தி** ஸந்துஸ்ஸந்தீதி.

328. இதா³னி உதா³ஹரதி “**ஸம**”மிச்சாதி³னா. **ஜினபாத³னக²ங்ஸுனா** கரணபூ⁴தேன **தி³ஸாஸு** த³ஸஸு **ஸமங்** ஏகக்க²ணே உஜ்ஜலாஸு தா உஜ்ஜலா தி³ஸா பஸ்ஸந்தா ஜனா **சந்தா³தபமனா** சந்தா³தபோதி பவத்தசித்தா அபி⁴னந்த³ந்தீதி. விஜ்ஜமானநக²மரீசியங் பு³த்³தி⁴மகத்வா சந்தா³தபே பு³த்³தி⁴யா பவத்தாபனதோ ப⁴மோ நாம. **ஸமந்தி** அஸங்க்²யங். சந்தா³தபோஇதி மனோ யேஸந்தி வாக்யங்.

329. **பவுச்சதே யங் நாமாதி³,**
கவீனங் பா⁴வபோ³த⁴னங்;
யேன கேனசி வண்ணேன,
பா⁴வோனாமா’ய’மீரிதோ.

329. பா⁴வங் பா⁴வேதி “**பவுச்சதே**”ச்சாதி³னா. கவீனங் **பா⁴வோ** அதி⁴ப்பாயோ, தங் போ³தே⁴தீதி **பா⁴வபோ³த⁴னங்** யங் நாமாதி³.

ஆதி³ஸத்³தே³ன விஸேஸனவாக்யானங் க³ஹணங். **யேன கேனசி** நிஸேத◌⁴னரூபேன ஆகாரேன பவுச்சதே, அயங் பா◌⁴வோ நாம ஈரிதோதி.

329. இதா³னி பா◌⁴வாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி “**பவுச்சதே**” இச்சாதி³னா. கவீனங் வத்தூனங் **பா◌⁴வபோ³த◌⁴னங்** அதி◌⁴ப்பாயபகாஸகங் யங் **நாமாதி**³ நாமபத³விஸேஸனபதா³தி³ யேன கேனசி **வண்ணேன** ஆகாரேன ஸாக³ராதி³அத்த²ந்தரங் படிஸேதெ◌⁴த்வா வா நோ வா பவுச்சதே, அயங் பா◌⁴வோ நாமாதி ஈரிதோதி. நாமங் ஆதி³ யஸ்ஸ விஸேஸனவாக்யத³வயஸ்ஸேதி ச, பா◌⁴வங் போ³தே◌⁴தீதி ச வாக்யங். கவீனங் அதி◌⁴ப்பாயஸங்கா²தபா◌⁴வபகாஸகோ உத்திவிஸேஸோ தத³த்தே²ன பா◌⁴வோ நாம, தஸ்ஸ நிஸ்ஸயபூ◌⁴தங் நாமாதி³பத³ஸந்தானங் இஹ நிஸ்ஸிதோபசாரேன பா◌⁴வோ நாமாதி ஈரிதங்.

330. **நனு தேயே’வ ஸந்தா நோ,**
ஸாக³ரா ந குலாசலா;
மனம்பி மரியாத³ங் யே,
ஸங்வட்டேபி ஜஹந்தி நோ.

330. உதா³ஹரதி “**நனு**”ச்சாதி³. **மனம்பீ**தி ஈஸகம்பி. **மரியாத**³ந்தி அத்தனோ ஆசாரஸீமங், **ஸங்வட்டேபி** பலயகாலேபி. ஸேஸங் ஸுபோ³த◌⁴ங். எத்த² ந இமே பகதிஸமுத்³தா³த³யோ ஸமுத்³தா³த³யோ ஹொந்தி, யே பலயகாலே அத்தனோ வேலானுல்லங்க◌⁴னஸங்கா²தங் அசலத்தஸங்கா²தஞ்ச மரியாத³ங் பரிச்சஜந்தி. கிஞ்சரஹி ஸந்தா ஏவேதே ஸமுத்³தா³த³யோ, யே யதி³ பலயகாலேபி ஸமாபதெய்யுங், ததா³பி அத்தனோ மரியாத³ங் ந முஞ்சந்தி. கோசி விபத்திங் பத்தோ நிரதிஸயங் தீ◌⁴ரத்தமத்தனோவபோ³தே◌⁴தீதி அஞ்ஞனிஸேதே◌⁴ன கதி²தங் நாமங் கவிஸபா◌⁴வங் யதா²வுத்தங் போ³தே◌⁴தீதி பா◌⁴வோயமிதி.

330. இதா³னி உதா³ஹரதி “**நனு**”ச்சாதி³னா. **ஸாக³ரா** ஸங்வட்டகாலே தீரமரியாத³ங் அதிக்கமெந்தா பகதிஸமுத்³தா³ ஸாக³ரா ந ப◌⁴வந்தி. **குலாசலா** தாதி³ஸகாலே அசலஸங்கா²தமரியாத³மதிக்கமெந்தா ஸத்த குலபப்³ப³தா குலாசலா நாம ந ப◌⁴வந்தி. கிஞ்சரஹி ஸாக³ராத³யோ. **யே** ஸாத◌⁴வோ **ஸங்வட்டேபி** ஸப்³ப³வத்து²வினாஸககப்பவினாஸகாலேபி **மரியாத**³**ங்** அத்தனோ ஆசாரமரியாத³ங் **மனம்பி** ஈஸகம்பி நோ ஜஹந்தி. ஸந்தா ஏவ தே ஸாக³ராத³யோ நாம ஹொந்தி நனூதி. கோசி ப்³யஸனங் பத்தோ அத்தனோ அனஞ்ஞஸாதா◌⁴ரணங் தீ◌⁴ரத்தங் பகாஸேதீதி இஹ ஸாக³ராதி³அத்த²ந்தரபடிஸேத◌⁴ரூபேன த³ஸ்ஸிதஸாக³ராதி³னா வத்துனோ அகம்பனாதி◌⁴ப்பாயங் அவபோ³தே◌⁴தீதி அயங் பா◌⁴வாலங்காரோ நாம. **மன**ந்தி அப்பகாலவாசகமஸங்க்²யங். **அபீ**தி ஸம்பா◌⁴வனே.

331. **அங்க³ங்கீ³பா◌⁴வா ஸதி³ஸ-ப³லபா◌⁴வா ச ப³ந்த◌⁴னே;**
ஸங்ஸக்³கோ³'லங்கதீனங் யோ, தங் மிஸ்ஸந்தி பவுச்சதி.

331. மிஸ்ஸங் த³ஸ்ஸேதி "**அங்க³**"இச்சாதி³னா. **அங்க³**முபகாரகங், **அங்கீ³** உபகாரியங், தேஸங் பா◌⁴வோ **அங்க³ங்கி³பா◌⁴வோ** ஸாதி◌⁴யஸாத◌⁴னத்தங், ததோ ச. ஸதி³ஸங் ஸமங் ப³லங் யேஸங் தே, தேஸங் பா◌⁴வோ அங்க³ங்கி³பா◌⁴வமந்தரேன அப்பதா◌⁴னபா◌⁴வேனாவட்டா²னங் ததோ ச ஹேதுதோ. **ப³ந்த◌⁴னே** விஸயே, யோ அலங்கதீனங் **ஸங்ஸக்³கோ³** ஏகத்த² ஸன்னிதா◌⁴னங், தங் மிஸ்ஸந்தி பவுச்சதி.

331. இதா³னி மிஸ்ஸாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி "**அங்க³ங்கீ³**"ச்சாதி³னா. **அங்க³ங்கீ³பா◌⁴வா** உபகாரகஉபகாரியஸங்கா²தபடிபாத³கபடிபாத³னீயஸபா◌⁴வேன ஹேதுபூ◌⁴தேன **ஸதி³ஸப³லபா◌⁴வா** ச ஸாதி◌⁴யஸாத◌⁴னபா◌⁴வங் வினா ஸமானப³லவந்தபா◌⁴வேன ச **ப³ந்த◌⁴னே** பஜ்ஜாதி³ப³ந்த◌⁴னவிஸயே **அலங்கதீனங்** அலங்காரானங் யோ **ஸங்ஸக்³கோ³** ஸன்னிதா◌⁴னங், தங் மிஸ்ஸந்தி பவுச்சதீதி. அங்க³ங் ஸாத◌⁴னங் அஸ்ஸ ஸாதி◌⁴யஸ்ஸ அத்தீ²தி ச, அங்க³ஞ்ச அங்கீ³ சேதி ச, தேஸங் பா◌⁴வோ ஸாதி◌⁴யஸாத◌⁴னஸங்கா²தோ ஸம்ப³ந்தோ◌⁴தி ச, ஸதி³ஸங் ப³லங் யேஸமலங்காரானமிதி ச, தேஸங் பா◌⁴வோ அஞ்ஞமஞ்ஞனிரபெக்க²தாதி ச, மிஸ்ஸனங் மிஸ்ஸீப◌⁴வனமிதி ச வாக்யங்.

அங்க³ங்கி³பா◌⁴வமிஸ்ஸ

332. **பஸத்தா² முனினோ பாத³-நக²ரங்ஸிமஹானதீ³;**
அஹோ கா³ள்ஹங் நிமுக்³கே³பி, ஸுக²யத்யே'வ தே ஜனே.

332. உதா³ஹரதி "**பஸத்தா² முனி**"ச்சாதி³. முனினோ பாதே³ஸு நகா² தேஸங் ரங்ஸி ஏவ மஹானதீ³ஸதி³ஸத்தா **மஹானதீ³**, ஸா **பஸத்தா²** அச்ச²ரியப்பத்திஸப்³பா◌⁴வதோ **கா³ள்ஹ**மச்சந்தங் நிமுக்³கே³பி தே ஜனே ஸுக²யத்யேவ, **அஹோ** அச்ச²ரியங் யதோ ஸேஸனதீ³விது◌⁴ரங். "அயங் அத்தனி கா³ள்ஹங் நிமுக்³கே³பி ஸுக²யதீ"தி எத்த² "நிமுக்³கே³பீ"தி ஸமாதி◌⁴னோ ஸாதி◌⁴யத்தேனங்கி³தாயாவட்டி²தஸ்ஸ "பாத³னக²ரங்ஸிமஹானதீ³"தி ரூபகங் ஸாத◌⁴னத்தேனங்க³தாயாவட்டி²தந்தி மிஸ்ஸமித³மலங்கரணங்.

332. இதா³னி உதா³ஹரதி "**பஸத்தா²**" இச்சாதி³னா. **முனினோ பஸத்தா²** அச்ச²ரியத்தா பஸங்ஸனீயா **பாத³னக²ரங்ஸிமஹானதீ³** சரணனக²கிரணஸங்கா²தமஹாக³ங்கா³ **கா³ள்ஹங்** அதிஸயேன நிமுக்³கே³பி

தே **ஜனே** ஸாது◌⁴ஸப்புரிஸே **ஸுக²யதி ஏவ** ஸுகி²தே கதோ ஏவ. **அஹோ** அச்ச²ரியங் ஸேஸனதீ³னமேஸா பவத்தி விருத்³தா◌⁴தி. எத்த² ஸாத◌⁴னீயபா◌⁴வேன அங்கி³னோ "நிமுக்³கே³"தி ஸமாதி◌⁴அலங்காரஸ்ஸ "பாத³னக²ரங்ஸிமஹானதீ³"தி ரூபகாலங்காரோ ஸாத◌⁴னபா◌⁴வேன அங்க³ந்தி கத்வா அங்கா³அங்கீ³பா◌⁴வேன இமேஸங் அலங்காரானங் மிஸ்ஸிதா. பாதே³ஸு நகா²தி ச, தேஸங் ரங்ஸீதி ச, மஹதீ ச ஸா நதீ³ சேதி ச, மஹானதீ³ விய மஹானதீ³ பாத³னக²ரங்ஸியோ ஏவ மஹானதீ³தி ச வாக்யங். **கா³ள்ஹந்**தி க்ரியாவிஸேஸனங். கா³ள்ஹங் நிமுஜ்ஜனங் யே அகங்ஸு, தேபீதி யோஜனா. ஸுக²ஸமங்கி³னோ ஜனா ஸுகி²தே ஸுகே² கரோதீதி வாக்யங்.

ஸதி³ஸப³லபா◌⁴வமிஸ்ஸ

333. **வேஸோ ஸபா◌⁴வமது◌⁴ரோ, ரூபங் நெத்தரஸாயனங்;**
மதூ◌⁴வமுனினோ வாசா, ந ஸம்பீணேதி கங் ஜனங்.

333. "**வேஸோ**"இச்சாதி³ ஸுபோ³த◌⁴ங். இத³ங் பன ஸமாதி◌⁴ரூபகோபமாமிஸ்ஸஸதி³ஸப³லந்தி.

333. "**வேஸோ**"இச்சாதி³. முனினோ **ஸபா◌⁴வமது◌⁴ரோ** பகதிமது◌⁴ரோ **வேஸோ** ஜினாவேணிகோ பு³த்³த◌⁴வேஸோ ச **நெத்தரஸாயனங் ரூபங்** லக்க²ணானுப்³யஞ்ஜனஸம்பன்னங் ரூபஞ்ச **மதூ◌⁴வ** மது◌⁴ரத்தேன மது◌⁴ஸமானா **வாசா** பா◌⁴ரதீ ச கங் ஜனங் ந ஸம்பீணேதீதி. "ஸபா◌⁴வமது◌⁴ரோ"தி ஸமாதி◌⁴அலங்காரோ ச, "நெத்தரஸாயன"ந்தி ரூபகாலங்காரோ ச, "மதூ◌⁴வா"தி உபமாலங்காரோ சாதி இமே தயோ பீணனே அஞ்ஞமஞ்ஞாபெக்க²ரஹிதத்தா துல்யப³லாதி இமேஸங் மிஸ்ஸத்தங் ஹோதி. ஸபா◌⁴வேன மது◌⁴ரோதி ச, ரஸீயதி அஸ்ஸாதீ³யதீதி ச, ரஸோ ரஸபூ◌⁴தோ ஆயனங் க³தி பவத்தி அஸ்ஸாதி ரஸாயனங், ரஸவத்து². ரஸாயனமிவ ரூபங் ரஸாயனங், நெத்தானங் ரஸாயனந்தி ச வாக்யங்.

334. **ஆஸீ நாம ஸியா'த்த²ஸ்ஸ,**
இட்ட²ஸ்ஸா'ஸீஸனங் யதா²;
திலோகேகக³தீ நாதோ²,
பாது லோக'மபாயதோ.

334. ஆஸிங் த³ஸ்ஸேதி "**ஆஸி**"ச்சாதி³னா. **இட்ட²ஸ்ஸ** அபி◌⁴மதஸ்ஸ வத்து²னோ **ஆஸீஸனங்** பத்த²னமித்யனுவதி³த்வா ஆஸீ நாம ஸியாதி விதீ◌⁴யதே. "**யதே²**"த்யுதா³ஹரதி. **திலோகஸ்ஸ** லோகத்தயவத்தினோ ஜனஸ்ஸ **ஏகக³தி** அஸஹாயக³தி படிஸரணபூ◌⁴தோ நாதோ² **லோகங்**

ஸத்தலோகங் அபாயதோ **பாது** பாலேதூதி. எத்தா²திலஸிதங் பாலனமாஸீஸிதந்தி.

334. இதா³னி ஆஸீஅலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி **“ஆஸீ”** இச்சாதி³னா. **இட்ட²ஸ்ஸ அத்த²ஸ்ஸ** இச்சி²தவத்து²னோ **ஆஸீஸனா** பத்த²னா ஆஸீ நாம ஸியா. **யதா²** தத்தோ²தா³ஹரணமேவங். **திலோகேகக³தி** திப◌⁴வஸ்ஸ அஸஹாயஸரணபூ◌⁴தோ **நாதோ²** லோகஸாமி **லோகங்** ஸத்தலோகங் அபாயதோ **பாது** ரக்க²தூதி. ஆஸீ நாம பத்த²னா, தத்³தீ³பிகாபி உத்தி தன்னாமிகாவ ஹோதி. “திலோகேகக³தீ”தி இமஸ்மிங் உதா³ஹரணே பாலனங் ஆஸீஸிதங். திண்ணங் லோகானங் ஸமாஹாரோதி ச, ஏகோயேவ க³தி படிஸரணந்தி ச, திலோகஸ்ஸ ஏகக³தீதி ச வாக்யங்.

335. **ரஸப்பதீதிஜனகங், ஜாயதே யங் விபூ◌⁴ஸனங்;**
ரஸவந்தந்தி தங் ஞெய்யங், ரஸவந்தவிதா◌⁴னதோ.

335. ரஸவந்தமுதா³ஹரதி **“ரஸ”**இச்சாதி³னா. **யங் விபூ◌⁴ஸன**மலங்கரணங் ரஸாபா◌⁴ஸாதி³னோ **பதீதிஜனகங்** அவக³மஸம்பாத³கங் ஜாயதே, **தங்** விபூ◌⁴ஸனங் **ரஸவந்தவிதா◌⁴னதோ** ஸம்பாத³னதோ “ரஸவந்த”ந்தி விஞ்ஞெய்யங் யதா² அத்த²ப்பதீதி ஜனகோ ஸத்³தோ³ “அத்த²வா”தி.

335. உத்³தே³ஸே ரஸீதி உத்³தி³ட்ட²ரஸாலங்காரங் த³ஸ்ஸேதி **“ரஸ”**இச்சாதி³னா. **யங் விபூ◌⁴ஸனங்** வுத்தாலங்காரானமந்தரே யோ கோசி அலங்காரோ **ரஸப்பதீதிஜனகங்** ஸிங்கா³ராதி³னவவித◌⁴ரஸேஸு ஏகஸ்ஸ ரஸஸ்ஸ வா தஸ்ஸேவ ரஸாபா◌⁴ஸஸ்ஸ வா அவபோ³த◌⁴னங் ஸம்பாதெ³ந்தோ ஜாயதே, **தங்** விபூ◌⁴ஸனங் **ரஸவந்தவிதா◌⁴னதோ** அத்தனோ ரஸஸஹிதபா◌⁴வஸ்ஸ பகாஸனதோ **ரஸவந்தந்தி** ரஸீதி ஞெய்யந்தி. யதா² அத்த²ப்பதீதிஜனகோ ஸத்³தோ³ “அத்த²வா”தி வுச்சதி, ஏவங் ரஸப்பதீதிஜனகோ அலங்காரோ ரஸவந்தோ “ரஸீ”தி ச வுச்சதி. ரஸஸ்ஸ பதீதி ச, தங் ஜனேதீதி ச, ரஸோ அஸ்ஸ அத்தீ²தி ச, ரஸவதோ பா◌⁴வோதி ச, தஸ்ஸ விதா◌⁴னங் ஸம்பாத³னந்தி ச வாக்யங்.

336. **ராகா³னதப்³பு◌⁴தஸரோஜமுக²ங் த◌⁴ராய,**
பாதா³ திலோககு³ருனோ’தி◌⁴கப³த்³த◌⁴ராகா³;
ஆதா³ய நிச்சஸரஸேன கரேன கா³ள்ஹங்,
ஸஞ்சும்ப³யந்தி ஸததாஹிதஸம்ப◌⁴மேன.

336. உதா³ஹரதி **“ராக³”**இச்சாதி³. **த◌⁴ராய** பத²வீஅங்க³னாய ராகே³ன ஆனதங், முக²ங். **ராக³ங்** ரத்தவண்ணங் **ஆனதங்** நின்னமிதங், ஸரோஜங். பட²மே அப்³பு◌⁴தஸரோஜஸதி³ஸதாய முக²ங், தேன ஸமானாதி◌⁴கரணந்தி

ராகா³னதேன ஸமாஸோ. து³தியே து ராகா³னதஞ்ச தங் அப்³பு⁴தஸரோஜங் பத²விங் பி⁴ந்தி³த்வா ஸிரீபாத³ஸம்படிக்³க³ஹணத்த²ங் உட்ட²ஹமச்ச²ரியபது³மஞ்ச, தமேவ தஸ்ஸா முக²ஸதி³ஸத்தா முக²ந்தி **ராகா³னதப்³பு⁴தஸரோஜமுக²ங். திலோககு³ருனோ** ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ பாதா³. கீதி³ஸா? அதி⁴கப³ந்தோ⁴ **ராகோ³** அனுராகோ³, ரத்தவண்ணோ வா யேஸங் தே, ததா²விதா⁴. **நிச்ச**மனவரதங் **ஸரஸேன** ரஸவதா **கரேன** ஹத்தே²ன, ரங்ஸினா வா கா³ள்ஹங் **ஆதா³ய** க³ஹெத்வா **ஸததங்** நிச்சங் ஆஹிதோ **ஸம்ப⁴மோ** ஆத³ரோ, தத³பி⁴முக²தா வா, தேன ஸஞ்சும்ப³யந்தி, நிக்கி²பந்தி வா. எத்த² ஸிலேஸரூபகேஹி ஸம்போ⁴க³ஸிங்கா³ரரஸாபா⁴ஸோ ஜன்யதே. ஸிங்கா³ரோ து³விதோ⁴ விப்பலம்போ⁴, ஸம்போ⁴கோ³ சேதி. தேஸு விப்பலம்போ⁴வ ஸமக்³க³வண்ணனாதா⁴ரத்தா மனோஹரோ, நேதி³ஸோ ஸம்போ⁴கோ³. ஸம்போ⁴கா³பா⁴ஸே து வத்தப்³ப³மேவ நத்தி². ததா²பி'ஹா'தி⁴க³தங் ஸம்போ⁴கா³பா⁴ஸோதா³ஹரணங் பா³லப்பபோ³த⁴னத்த²ங் கிஞ்சி விசாரெஸ்ஸாம. தத்ர பாதா³னங் காமுகத்தங் த⁴ராய காமினித்தஞ்ச வாக்யஸாமத்தி²யா விஞ்ஞாயதே. ஸத்³தே³ன வுச்சமானங் புன வுத்தங் ஸியா. அத்ர பாதா³னங் தங் விஞ்ஞெய்யங், ரத்யுக்கங்ஸாபா⁴ஸோ யதி³ கவினா படிபாதே³தப்³போ³ ந ப⁴வெய்ய, ததா³ கா³தா²யமனுபபன்னங் ஸியாதி ஏவங்வித⁴வசனதோவ பாதா³ ரத்யாபா⁴ஸவந்தோதி க³ம்யதே. ரதியா ஆலம்ப³ணவிபா⁴வாபா⁴ஸோ த⁴ராகாமினி, ரம்மதே³ஸாதி³விஸேஸாபா⁴வே அச்ச²ரியபது³முக்³க³மனாபா⁴வதோ அப்³பு⁴தஸரோஜஸத்³த³ஸவனேன க³ம்மமானா ரம்மதே³ஸாத³யோ உத்³தீ³பனவிபா⁴வாபா⁴ஸா, ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வாபா⁴ஸபோ³த⁴கானி கவிவசனானி அனுபா⁴வாபா⁴ஸோ. ததா² ஹி "நிச்சஸரஸேன கரேன கா³ள்ஹங் ஆதா³யா"தி கரஸ்ஸ ஸரஸதாகா³ள்ஹக்³க³ஹணகத²னேன ஹரிஸாத³யோ க³ம்யந்தே. "ஸததாஹிதஸம்ப⁴மேனா"தி இமினா உஸ்ஸுக்கத்தாத³யோ பஹீயந்தீதி ஏவங் ப³ந்த⁴வுத்தீதி விபா⁴வாதீ³ஹி ப³ந்த⁴த்தா²பா⁴ஸானங் மனஸி யோ உப்பஜ்ஜதி ஆனந்தா³பா⁴ஸோ, ஸோ ரஸாபா⁴ஸோ ஸம்போ⁴க³ரஸாபா⁴ஸோ வுத்தோதி.

336. இதா³னி உதா³ஹரணங் த³ஸ்ஸெந்தோ உத்தரிபி த³ஸ்ஸேதப்³ப³ஸிங்கா³ரஹஸ்ஸகருணாதி³ரஸுத்³தே³ஸஸ்ஸ அனுரூபதோ ஸிங்கா³ரரஸயுத்தமேவ த³ஸ்ஸேதி "**ராகா³**"இச்சாதி³னா. **த⁴ராய** மஹீஅங்க³னாய **ராகா³னதப்³பு⁴தஸரோஜமுக²ங்** ராகே³ன அனுராகே³ன அபி⁴முக²ங் கத்வா நமிதங் அச்ச²ரியகு³ணோபேதபது³மஸதி³ஸானநங் நோ சே, ரத்தவண்ணங் ஆனதங் அப்³பு⁴தஸரோஜஸங்க²தமுக²ங் **திலோககு³ருனோ** பு⁴வனத்தயானுஸாஸகஸ்ஸ ஸம்மாஸம்பு³த்³த⁴ஸ்ஸ பாதா³ **அதி⁴கப³த்³த⁴ராகா³** அதி⁴கப³த்³தா⁴னுராக³வந்தா நோ சே, புப்³ப³கம்மேன கதஅதி⁴கரத்தவண்ணா **நிச்சஸரஸேன கரேன** ஸததானுராக³யுத்தேன

ஹத்தே²ன நோ சே, அவிகலத்தா ஸததஸம்பத்திஸஹிதேன கிரணேன **கா³ள்ஹங் ஆதா³ய** கா³ள்ஹங் க³ஹெத்வா நோ சே, பு²ஸித்வா **ஸததாஹிதஸம்ப⁴மேன** நிச்சங் கதாத³ரேன நோ சே, நிரந்தராஹிதஅபி⁴முக²பா⁴வேன **ஸஞ்சும்ப³யந்தி** சும்ப³ந்தி நோ சே, டி²திக்ரியாஸாத⁴னத்தேன பு²ஸந்தீதி.

ராகே³ன அனுராகே³ன ஆனதங் அபி⁴முகீ²கதமிதி ச, அப்³பு⁴தஞ்ச தங் ஸரோஜஞ்சேதி ச, தேன ஸதி³ஸதாய அப்³பு⁴தஸரோஜஞ்ச தங் முக²ஞ்சேதி ச, ராகா³னதஞ்ச தங் அப்³பு⁴தஸரோஜமுக²ஞ்சேதி ச, ராக³ங் ரத்தவண்ணங் ஆனதங் நின்னமிதி ச, தஞ்ச தங் அப்³பு⁴தஸரோஜஞ்சேதி ச, தமேவ தாதி³ஸமுக²ஸதி³ஸத்தா முக²மிதி ச, திலோகஸ்ஸ கு³ரூதி ச, அதி⁴கங் கத்வா ப³த்³தோ⁴, அத்தனோ புப்³ப³கம்மேன வா கதோ, ராகோ³ அனுராகோ³ ரத்தவண்ணோ வா யேஸமிதி ச, ரஸேன அனுராகே³ன ஸம்பத்தியா வா ஸஹ வத்தமானோதி ச, ஆஹிதோ விஹிதோ ச ஸோ ஸம்ப⁴மோ ஆத³ரோ தத³பி⁴முக²பா⁴வோ வா சேதி ச விக்³க³ஹோ.

எத்த² "ராகா³னதா"திஆதி³கேன ஸிலேஸாலங்காரேன ச "அப்³பு⁴தஸரோஜமுக²"ந்தி ரூபகாலங்காரேன ச ஸம்போ⁴க³ஸிங்கா³ரரஸாபா⁴ஸோ உப்பாதீ³யதி. தாதி³ஸங் இத்தி²புரிஸானங் ஸம்போ⁴கா³பா⁴வேன, ததா³காரேன ச கப்பிதத்தா ரஸாபா⁴ஸோ நாமாதி த³ட்ட²ப்³போ³. ஸிங்கா³ரஸ்ஸ ஆயோக³விப்பயோக³ஸம்போ⁴க³வஸேன திவித⁴த்தேபி ஆயோக³விப்பயோக³த்³வயங் விப்பலம்ப⁴மேவாதி விப்பலம்போ⁴, ஸம்போ⁴கோ³ சேதி து³விதோ⁴ ஹோதி. தேஸு விப்பலம்போ⁴வ அனூனவண்ணனாய பூ⁴மித்தா மனோஹரோ. ஸம்போ⁴கோ³ பன தாதி³ஸோ ந ஹோதி. ஸம்போ⁴கா³பா⁴ஸோபி ஹீனோ ஹோதி. ஏவங் ஸந்தே பயோக³ங் கத்வா குருமானாய வண்ணனாய உசிதபா⁴வேன இஹாதி⁴க³தஸம்போ⁴க³ஸிங்கா³ரரஸாபா⁴ஸேன ரஸிபூ⁴தாலங்காரஸ்ஸ உதா³ஹரணே ரஸாபா⁴ஸோ ஏவங் வேதி³தப்³போ³. பாதா³னங் காமுகபா⁴வாபா⁴ஸே ச த⁴ராய காமினீபா⁴வாபா⁴ஸே ச வாசகபதே³ன அவுத்தேபி "த⁴ராய பாதா³ திலோககு³ருனோ"தி இத³ங் ட²பெத்வா பாணித⁴ம்மபகாஸகேஹி அவஸேஸபதே³ஹி ஞாயதே.

த்³வின்னங் அஞ்ஞமஞ்ஞங் ரதிஆபா⁴ஸோ "அதி⁴கப³த்³த⁴ராகா³ ராகா³னத"ந்தி இமேஹி வுத்தோ. அயங் ரதிஆபா⁴ஸோ இத⁴ டா²யீபா⁴வோ புரிஸரதியா இத்தி²யா ச, இத்தி²ரதியா புரிஸஸ்ஸ ச ஆலம்ப³ணத்தா பாத³காமுகத⁴ராகாமினியோ த்³வே அஞ்ஞமஞ்ஞங் ஆலம்ப³ணவிபா⁴வாபா⁴ஸா ஹொந்தி. ரம்மதே³ஸாதி³விஸேஸங் வினா அச்ச²ரியபது³மோத³யஸ்ஸ அபா⁴வதோ அப்³பு⁴தஸரோஜஸத்³த³ஸ்ஸ உச்சாரணேன க³ம்மமானா ரம்மதே³ஸாத³யோ ரதிங் உத்³தீ³பயந்தீதி

உத்³தீ³பனவிபா⁴வாபா⁴ஸா நாம. “நிச்சஸரஸேன கரேன கா³ள்ஹமாதா³யா”தி இமினா கரஸ்ஸ ஸரஸபா⁴வஸ்ஸ ச கா³ள்ஹங் க³ஹணஸ்ஸ ச வுத்தத்தா ஹரிஸாத³யோ ஞாயந்தே. “ஸததாஹிதஸம்ப⁴மேனா”தி இமினா உஸ்ஸாஹாத³யோ ஞாயந்தி. தத்த² ஹரிஸஉஸ்ஸாஹாத³யோ ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வாபா⁴ஸா நாம ஹொந்தி. தே ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வாபா⁴ஸே பகாஸெந்தானி யதா²வுத்தகவிவசனானி அனுபா⁴வாபா⁴ஸா நாமாதி ஏவங் ப³ந்தே⁴ தி³ஸ்ஸமானடா²யீபா⁴வப்³யபி⁴சாரீபா⁴வவிபா⁴வஅனுபா⁴வேஹி அத்தா²வபோ³த⁴ங் கரொந்தானங் பண்டி³தானங் உப்பஜ்ஜமானோ யோ ஸந்தோஸாபா⁴ஸஸங்கா²தோ ரஸாபா⁴ஸோ அத்தி², ஸோ இத⁴ ஸம்போ⁴க³ரஸாபா⁴ஸோதி கதி²தோதி. டா²யீபா⁴வாத³யோ உபரி ஆவிப⁴விஸ்ஸந்தி.

337. **இச்சா’னுக³ம்ம புரிமாசரியானுபா⁴வங்,**
ஸங்கே²பதோ நிக³தி³தோ’ய’மலங்கதீனங்;
பே⁴தோ³’பரூபரி கவீஹி விகப்பியானங்,
கோ நாம பஸ்ஸிது’மலங் க²லு தாஸ’மந்தங்.

இதி ஸங்க⁴ரக்கி²தமஹாஸாமிபாத³விரசிதே

ஸுபோ³தா⁴லங்காரே

அத்தா²லங்காராவபோ³தோ⁴ நாம

சதுத்தோ² பரிச்சே²தோ³.

337. ஏவமுத்³தே³ஸானுக்கமேன யதா²படிஞ்ஞாதங் நிட்ட²பெத்வா இதா³னி நிக³மனபுப்³ப³கங் ப³ஹுத்தமேஸங் நித்³தி³ஸிதுமாஹ “**இச்சி**”ச்சாதி³. **இதி** இமினா வுத்தப்பகாரேன புரிமானங் த³ண்டி³ஆதீ³னங் **ஆசரியானங் ஆனுபா⁴வங்** ப³ந்த⁴லக்க²ணானி **அனுக³ம்ம** அனுக³ந்த்வா **அலங்கதீன**மலங்காரானங் அயங் பே⁴தோ³ ஸங்கே²பதோ **நிக³தி³தோ** கதி²தோ. ஸங்கே²பதோதி வுத்தோ, கஸ்மாதி ஆஹ “**உபரூபரீ**”திஆதி³. **உபரூபரி** தீ³க⁴காலமாரப்³ப⁴ யாவேதா³னி மத்த²கமத்த²கே கவீஹி **விகப்பியானங்** பபே⁴தி³யமானானங் **தாஸ**மலங்கதீனங் **அந்தங்** பரியந்தங் பஸ்ஸிதுங் **க²லு ஏகந்தேன கோ நாம** ஜனோ **அலங்** ஸமத்தோ².

இதி மஹாஸாமினாமிகாயங் ஸுபோ³தா⁴லங்காரடீகாயங்

சதுத்தோ² பரிச்சே²தோ³.

337. ஏவங் உத்³தே³ஸக்கமேன யதா²படிஞ்ஞாதே அத்தா²லங்காரே நிட்ட²பெத்வா இதா³னி நிக³மனமுகே²ன ஏஸங் அத்தா²லங்காரானங்

ப³ஹுபா⁴வங் த³ஸ்ஸேதி “**இச்சானுக³ம்ம**”இச்சாதி³னா. **இதி** யதா²வுத்தனயேன **புரிமாசரியானுபா⁴வங்** புப்³ப³காலிகானங் த³ண்ட³ப⁴த்³த³பாணாதீ³னங் அலங்காரஸத்த²ஸங்கா²தானுபா⁴வங் அனுக³ம்ம அலங்கதீனங் அயங் பே⁴தோ³ **ஸங்கே²பதோ நிக³தி³தோ** மயா வுத்தோ ஸங்க³ஹிதோ. கஸ்மாதி சே? **உபரூபரி** தீ³க⁴காலதோ பட்டா²ய யாவஜ்ஜதனா **கவீஹி** ரசனாகத்தாரேஹி **விகப்பியானங்** அனேகப்பகாரதோ கப்பியமானத்தா புத²க்கரியமானானங் **தாஸ**மலங்கதீனங் **அந்தங்** பரியந்தங் பஸ்ஸிதுங் **க²லு** ஏகந்தேன **கோ நாம** புக்³க³லோ **அலங்** ஸமத்தோ²தி. ஸங்க³ஹமனாதி³யித்வா கேனாபி பரியந்தங் அதி⁴க³ந்துங் ந ஸக்காதி அதி⁴ப்பாயோ. புரே ப⁴வாதி ச, புரிமா ச தே ஆசரியா சேதி ச, தேஸமானுபா⁴வோதி ச, விஸேஸதோ அஸங்கரதோ கப்பியந்தி ச வாக்யங்.

இதி ஸுபோ³தா⁴லங்காரனிஸ்ஸயே

சதுத்தோ² பரிச்சே²தோ³.

5. பா⁴வாவபோ³த⁴பரிச்சே²த³

338. **படிபா⁴னவதா லோக-வோஹாரமனுஸாரினா;**
ததோ'சித்யஸமுல்லாஸ-வேதி³னா கவினா பரங்.

338. ததே³வ யதா²படிஞ்ஞாதமலங்காரவிபா⁴க³ங் போ³தெ⁴த்வா ஸம்பதி ரஸவந்தாலங்காரப்பஸங்கே³னாதி⁴க³தங் ரஸங் ஸகல ஸங்ஸாரது³க்க²னிஸ்ஸ ரணேகனிமித்தவிமுத்திரஸேகரஸவிஸூத்³த⁴ஸத்³த⁴ம்மாக³மவிக்³கா³ஹஸப்பீணனோணதமதீனங் பரமஸத்³தா⁴லூனமனதி⁴க³தத்தேபி லக்க²ணமத்தேன லோகவோஹாரகோஸல்லமத்தபரிக்³க³ஹாய கிஞ்சிமத்தமுபதி³ஸிதுங் ந ஸாகல்லேன "**படிபா⁴னவதா**"திஆதி³மாஹ. **படிபா⁴னங்** தங்தங்டா²னானுரூபப்பவத்தா பஞ்ஞா. ஸா ஹி ஸரஸரசனாயச்சந்தோபகாரிகா, ததோவ கப்³ப³ங் "படிபா⁴ன"ந்தி வுச்சதி. தேனாஹ "**படிபா⁴னவதா**"தி. கவினா லோகவோஹாரானுக³ந்தப்³போ³. யோ ஹி ஸகலங் லோகவோஹாரங் நானுஸரதி, ஸோ கவியேவ ந ஹோதி. தேனாஹ "**லோகவோஹாரமனுஸாரினா**"தி. யதோ ஓசித்யங் நாம கவீனங் பரமங் ரஹஸ்ஸங் லோகவோஹாரேபி உசிதஞ்ஞூயேவ பஸங்ஸீயதே, ஸமுசிதலோகவோஹாரானுஸாரேனேவ ச வக்க²மானானுக்கமேன விரசிதா ரசனா ஸசேதனானங் ரஸஸ்ஸாதா³ய ஸம்பஜ்ஜதே, தஸ்மா ஓசித்யே ஸமுல்லஸத்தங் தி³த்தங் பு²டமேவ ப³ந்த⁴னங் காதுங் வட்டதி. ததோவச்சந்தமோசித்யஸமுல்லாஸவேதி³னா கவினா ப⁴விதப்³ப³ங். தேனாஹ "**பரங் ஓசித்யஸமுல்லாஸவேதி³னா**"தி. ஸப்³ப³ஞ்சேதங் "கவினா"தி எத்த² விஸேஸனங், "**கவினா**"தி சேதங் "நிப³ந்தா⁴"தி எத்த² அவுத்தோ கத்தா.

338. ஏவங் யதா²படிஞ்ஞாதானமலங்காரானங் த³ஸ்ஸனாவஸரே ரஸவந்தாலங்காரப்பஸங்கே³னாதி⁴க³தனவவித⁴ஸிங்கா³ராதி³ரஸே ஸகலஸங்ஸாரது³க்க²னிஸ்ஸரணஅஸஹாயகரணபூ⁴தவிமுத்திரஸேன ஏகரஸபூ⁴தே அதிபணீதே ஸத்³த⁴ம்மாமதரஸேயேவ லுத்³தா⁴னங் ஸத்³தா⁴பா³ஹுல்லஸூத்³த⁴ஸங்யமானங் விமுகே²பி லக்க²ணமத்தபரிஞ்ஞாணேன லோகவோஹாரேஸூ அஸம்மோஹத்த²ங் ஸங்கே²பேன த³ஸ்ஸேதுகாமோ இதா³னி "**படிபா⁴னவதா**"இச்சாதி³மாஹ. **படிபா⁴னவதா** ஸரஸரசனாய அச்சந்தோபகாரட்டா²னோசிதபஞ்ஞாவிஸேஸவதா **லோகவோஹாரமனுஸாரினா** ஸகலலோகே வோஹாரானுரூபமனுக³தேன **ததோ** யஸ்மா ஓசித்யங் நாம ஹத³யதோ அப³ஹி காதப்³ப³ங், ரஹஸ்ஸமிவ ப³ந்த⁴தோ வியோஜனீயங் ந ஹோதி. தஸ்மா **பரமதிஸயேன ஓசித்யஸமுல்லாஸவேதி³னா** உசிதபா⁴வேன வத்துமிச்சி²தத்த²ஸ்ஸ உத்³தீ³பனஸ்ஸேவ அனுரூபப்பகாரேன இட்ட²த்த²ஸ்ஸ ஸமுல்லாஸனங் தி³த்திங் ஜானந்தேன **கவினா** ப³ந்த⁴காரகேன நிப³ந்தா⁴தி ஸம்ப³ந்தோ⁴. படிபா⁴ படிபா⁴னந்தி பஞ்ஞாயேதங் நாமங், ததோ ஜாதகப்³ப³ஸ்ஸபி படிபா⁴தி வுச்சமானத்தா அயங் பஞ்ஞாவிஸேஸோ ரசனாய அச்சந்தோபகாரோதி ஞாதப்³போ³. படிபா⁴னமஸ்ஸத்தீ²தி ச, லோகஸ்ஸ வோஹாரோதி ச, தங் அனுக³ச்ச²தி ஸீலேனாதி ச, ஓசித்யேன ஸமுல்லாஸோதி ச, தங் விஜானாதி ஸீலேனாதி ச விக்³க³ஹோ.

339. **டா²யீஸம்ப³ந்தி⁴னோ பா⁴வ-விபா⁴வா ஸானுபா⁴வகா;**
ஸம்பஜ்ஜந்தி நிப³ந்தா⁴ தே, ரஸஸ்ஸாதா³ய ஸாது⁴னங்.

339. "**டா²யி**"ச்சாதி³. டா²யினோ வக்க²மானரத்யாத³யோ தேஹி ஸஹ ஸம்ப³ந்தோ⁴ விபா⁴வாதீ³ஹி யோகே³ ரத்யாதீ³னமஸ்ஸாதி³யத்தமானீயமானத்தா ஏதேஸமத்தீ²தி **டா²யீஸம்ப³ந்தி⁴னோ**. ஸஹ அனுபா⁴வேஹி வக்க²மானலக்க²ணேஹீதி **ஸானுபா⁴வகா**,

பா⁴வோ விபா⁴வோ ச, வக்க²மானோ பா⁴வேன பா⁴வாபா⁴ஸோபி இமினாவ ஸங்க³ஹிதோ, ரஸஸ்ஸாதா³ய ஸம்பஜ்ஜந்தீதி ஸம்ப³ந்தோ⁴.

339. **“டா²யி”**ச்சாதி³. **டா²யீஸம்ப³ந்தி⁴னோ** டா²யீபதே³ன, தேன வாச்சரதிஹாஸாதி³அத்தே²ன வா ஸம்ப³ந்து⁴பக³தா **ஸானுபா⁴வகா** வக்க²மானானுபா⁴வேஹி ஸஹ பவத்தா **பா⁴வவிபா⁴வா** வக்க²மானபா⁴வவிபா⁴வா **நிப³ந்தா⁴** வுத்தகு³ணோபேதகவினா ப³ந்தி⁴தா ஏகத்த² ஆஹரித்வா த³ஸ்ஸிதா **ஸாது⁴னங்** இஸ்ஸாதி³தோ³ஸரஹிதானங் ஸஜ்ஜனானங் **ரஸஸ்ஸாதா³ய** ஸிங்கா³ராதி³வக்க²மானரஸஸ்ஸ அஸ்ஸாத³னத்த²ங் **ஸம்பஜ்ஜந்தி** பவத்தந்தீதி. இமாய கா³தா²ய டா²யீபா⁴வோ ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வோ கேவலபா⁴வோ விபா⁴வோ அனுபா⁴வோ ரஸோ சேதி இமே உத்³தி³ட்டா² ப⁴வந்தி, கத²ந்தி சே? பா⁴வவிபா⁴வானங் “டா²யீஸம்ப³ந்தி⁴னோ”தி விஸேஸனங் ப⁴வதி, தேன பா⁴வஸ்ஸ டா²யீ ச ஸோ பா⁴வோ சேதி ச டா²யீபதே³ன ஸம்ப³ந்த⁴த்தா டா²யீபா⁴வோ ச, புன ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வே ஸதி “டா²யீபா⁴வோ”தி இமஸ்ஸ ஸாத⁴கத்தா இமஸ்ஸேவ டா²யீபா⁴வபத³ஸ்ஸ பயோக³ஸாமத்தி²யேன க³ம்மமானோ ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வோ ச, புன டா²யீபதே³ன ஸமாஸமகத்வா விஸுங் த³ஸ்ஸிதபா⁴வஸத்³த³ஸுதியா டா²யீபா⁴வப்³யபி⁴சாரீபா⁴வேஹி அஞ்ஞோ பா⁴வோ ச, ததா² ஏவ டா²யீபதே³ன வாச்சரதிஹாஸாதி³அத்த²ஸ்ஸ உப்பத்திஉத்³தீ³பனத்³வயங் விபூ⁴தங் கத்வா ஸஜ்ஜெத்வா டி²தத்தா தேஹி ரதிஹாஸாதீ³ஹி அத்தே²ஹி ஸம்ப³ந்தி⁴னோ ஆலம்ப³ணஉத்³தீ³பனஸங்க²தவிவித⁴விபா⁴வா ச, ஏவமேவ ஸானுபா⁴வகபதே³ன ஸமாயோகே³ன த³ஸ்ஸிதானுபா⁴வோ ச, “ரஸஸ்ஸாதா³யா”தி இமினா நித்³தி³ட்ட²ரஸோ சாதி ஏவமிமே டா²யீபா⁴வாத³யோ உத்³தி³ட்டா² ஹொந்தி. டா²யினா ஸஹ ஸம்ப³ந்தோ⁴தி ச, ஸோ ஏதேஸமத்தீ²தி ச, பா⁴வோ ச விபா⁴வோ சேதி ச, ஸஹ அனுபா⁴வேஹி வத்தந்தீதி ச, ரஸஸ்ஸ அஸ்ஸாதோ³தி ச வாக்யங்.

பா⁴வஅதி⁴ப்பாய

340. **சித்தவுத்திவிஸேஸா து, பா⁴வயந்தி ரஸே யதோ;**
ரத்யாத³யோ ததோ பா⁴வ-ஸத்³தே³ன பரிகித்திதா.

340. இதா³னி யதா²உத்³தி³ட்டே²ஸு டா²யாதீ³ஹி பா⁴வவிபா⁴வானுபா⁴வரஸேஸு பட²மங் பா⁴வங் விபா⁴வேதுங் பா⁴வஸத்³த³மன்வத்த²யதி **“சித்த”**இச்சாதி³னா. சித்தஸ்ஸ வுத்தியோ ரமணஹஸனாதி³ஆகாரேன பவத்தியோ, தாவ விஸேஸா விஸிட்ட²ஸபா⁴வத்தா²தி **சித்தவுத்திவிஸேஸா. ரத்யாத³யோ** டா²யீப்³யபி⁴சாரீஸாத்திகா. **து**ஸத்³தோ³ விஸேஸே. யதோ **ரஸே** ஸிங்கா³ராத³யோ **பா⁴வயந்தி** நிப்பா²தெ³ந்தி. ததோ பா⁴வஸத்³தே³ன **பரிகித்திதா** ப⁴ரதாதீ³ஹி கதி²தா. எத்த² ஹி ண்யந்தோ பூ⁴தா⁴து கரணே வத்ததே. யதோ சாயங் ந கேவலங் கரணேயேவ வத்ததே, அத² கோ² ப்³யாபனே, படிபாத³னே ச, தஸ்மாஸ்ஸ படிபா⁴னங் சித்தங் பா⁴வயந்தி ப்³யாபெந்தி. அத² வா கவினோ லோகட்டி²திஞாணலக்க²ணங் அதி⁴ப்பாயங் பா⁴வயந்தி படிபாதெ³ந்தீதி **பா⁴வா**தி ஏவமெத்த² அத்தோ² த³ட்ட²ப்³போ³.

340. இதா³னி உத்³தி³ட்டே²ஸு டா²யீபா⁴வாதீ³ஸு டா²யீஆதீ³னங் [டா²யீபா⁴வாதீ³னங் (க॰)] திண்ணங் ஸாதா⁴ரணோ பா⁴வோ நாம ஏஸோதி த³ஸ்ஸெந்தோ அன்வத்த²வஸேன த³ஸ்ஸேதி **“சித்த”**இச்சாதி³. **சித்தவுத்திவிஸேஸா து** சித்தஸ்ஸ உத்தரி வக்க²மானாரம்மணஹஸனஸோசனாதீ³ஹி, நிப்³பே³தா³தீ³ஹி, த²ம்பா⁴தீ³ஹி ச ஆகாரேஹி பவத்திஸங்கா²தா அஞ்ஞமஞ்ஞங் அஸங்கராகாரஸங்கா²தா விஸேஸா பன டா²யீப்³யபி⁴சாரீஸாத்திகா **யதோ** யஸ்மா **ரஸே** ஸிங்கா³ராதி³ரஸே **பா⁴வயந்தி** நிப்பா²தெ³ந்தி கரொந்தி. நோ சே, **ரஸே** ஸிங்கா³ராதி³ரஸவிஸயே பண்டி³தானங் சித்தங் **பா⁴வயந்தி** ப்³யாபனங் கரொந்தி. நோ சே, தஸ்மிங்யேவ ரஸவிஸயே கவினோ லோகஸபா⁴வங் விஸயங் கத்வா பவத்தஞாணலக்க²ணங் அதி⁴ப்பாயங் **பா⁴வயந்தி** படிபாத³னங் கரொந்தி. ததோ **பா⁴வஸத்³தே³ன** ஹேதுகத்தரி நிப்ப²ன்னேன **ரத்யாத³யோ** ரதிஹாஸாத³யோ **பரிகித்திதா**

ப⁴ரதாதீ³ஹி வுத்தா ஹொந்தீதி. "ரத்யாத³யோ"தி எத்த² **ஆதி**³ஸத்³தே³ன ஹாஸாத³யோ டா²யிபா⁴வா ச, நிப்³பே³தா³த³யோ ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வா ச, த²ம்ப⁴பலயாத³யோ ஸாத்திகபா⁴வா ச ஸங்க³ஹிதாதி த³ட்ட²ப்³பா³. சித்தஸ்ஸ வுத்தியோதி ச, தா ஏவ விஸேஸாதி ச, பா⁴வோ இதி ஸத்³தோ³தி ச வாக்யங்.

டா²யீபா⁴வஅதி⁴ப்பாய

341. **விரோதி⁴னா'ஞ்ஞபா⁴வேன,**
யோ பா⁴வோ ந திரோஹிதோ;
ஸீலேன திட்ட²தி'ச்சே'ஸோ,
டா²யீபா⁴வோதி ஸத்³தி³தோ.

341. டா²யாதி³கே திவிதே⁴ பா⁴வே கமேனாஹ "**விரோதி⁴னா**"இச்சாதி³னா. விரோதி⁴னா **அஞ்ஞேன** ஜிகு³ச்சா²தி³னா பா⁴வேன **யோ பா⁴வோ** ரத்யாதி³கோ **ந திரோஹிதோ** நச்சா²தி³தோ, **ஏஸோ** பா⁴வோ அனுச்சி²ஜ்ஜமானத்தா ஏவ திட்ட²தி ஸீலேனாதி, டா²யீ ஏவ பா⁴வோதி **டா²யீபா⁴வோதி ஸத்³தி³தோ** கதி²தோ. யோ பா⁴வாதீ³ஹி ஆலோகிதஸ்ஸாத³ங் நீதோ ஸமானீதோ, ஸோ ஸாமாஜிகேஹி அஸ்ஸாதி³யமானத்தா ரஸோதி வுச்சதி. வக்க²தி ஹி "ஸவிபா⁴வ"இச்சாதி³.

341. இதா³னி டா²யீஆதி³கே திவித⁴பா⁴வே கமேன நித்³தி³ஸதி "**விரோதி⁴**"இச்சாதி³னா. **விரோதி⁴னா அஞ்ஞபா⁴வேன** ரதிஹாஸாதீ³னங் விருத்³தே⁴ன ஜிகு³ச்சா²தி³னா அஞ்ஞபா⁴வேன **யோ பா⁴வோ** ரதிஹாஸாதி³கோ **திரோஹிதோ ந** ப்³யவஹிதோ ந ஹோதி, **ஏஸோ** விருத்³த⁴பா⁴வேன அப்³யவஹிதோ பா⁴வோ திட்ட²தி ஸீலேனாதி இமினா அத்தே²ன டா²யீ நாம ஹோதீதி கத்வா **டா²யீபா⁴வோதி ஸத்³தி³தோ** கதி²தோதி. யோ விபா⁴வானுபா⁴வாதீ³ஹி அஸ்ஸாத³னீயத்தங் பாபிதோ ஸப்³பே⁴ஹி அஸ்ஸாத³னீயத்தா ரஸோதி வுச்சதி, ஸோ டா²யீ நாமாதி வுச்சதி. அஞ்ஞோ ச ஸோ பா⁴வோ சேதி ச, திரோ கயிரித்தா²தி ச, டா²யீ ச ஸோ பா⁴வோ சேதி ச விக்³க³ஹோ.

டா²யீபா⁴வப்பபே⁴த³உத்³தே³ஸ

342. **ரதிஹாஸா ச ஸோகோ ச,**
கோது⁴ஸ்ஸாஹப⁴ய'ம்பி ச;
ஜிகு³ச்சா²விம்ஹயா சேவ,
ஸமோ ச நவ டா²யினோ.

342. ரத்யாதீ³னங் நவன்னமேவ டா²யித்வங் ஸம்ப⁴வதீத்யாஹ "**ரதி**"ச்சாதி³. ஸமோ சேதி ஏவங் டா²யினோ நவாதி யோஜனா. நவேவேதே ஸகஸகவிபா⁴வானுபா⁴வேஹி ஸமுல்லாஸிதா விஸும்பி ப³ந்தி⁴தப்³பா³ கவினா, அபி⁴னேதப்³பா³ ச நடேன, ததா² ஸேஸபா⁴வாபி. தத்த² யதி³ பனாயங் ரதி அஸேஸஇத்தி²புரிஸகு³ணயுத்தானங் இத்தி²புரிஸானங் அஞ்ஞமஞ்ஞங் ஜனிதா, சந்தா³தீ³ஹி உத்³தீ³பனவிபா⁴வேஹி உத்³தீ³பிதா, உஸ்ஸுக்கதாதி³பா³த⁴கேஹி அனுபா⁴வேஹி பரிபோஸிதா, ஸகஸகானுபா⁴வஸாமத்தி²யா பதீயமானேஹி அனேகரூபேஹி ப்³யபி⁴சாரீஹி சித்ததா ஸியா, ததா³ து டா²யீ ரதி நடாபி⁴னயேன, ஸுப³ந்த⁴ஸவனேன வா ஸப்³பே⁴ஹி அஸ்ஸாதி³யமானா ஸிங்கா³ரரஸத்தமாபஜ்ஜதே. ஏவங் யதா²யோக³ங் ஹாஸாதி³டா²யீபா⁴வானங் ஹஸ்ஸரஸாதி³பா⁴வாபஜ்ஜனே யுத்திங் ஸமன்னெய்ய.

342. டா²யீபா⁴வோ நாம ரத்யாத³யோ நவேவேதி த³ஸ்ஸேதுங் "**ரதிஹாஸா**"திஆதி³மாஹ. ரதிஹாஸா ச ஸோகோ ச கோது⁴ஸ்ஸாஹப⁴யம்பி ச ஜிகு³ச்சா²விம்ஹயா சேவ **ஸமோ** ஸந்தகு³ணோ சாதி ஏவங் டா²யினோ நவ ஹொந்தி. இமேஸங் ரத்யாதீ³னங் நவன்னங்

ஸரூபகத²னங் “ஸிங்கா³ரஹஸ்ஸகருணா”திஆதி³காய உத்³தே³ஸகா³தா²ய அனந்தரே நித்³தே³ஸே பாகடோ ஹோதி. ரதி ச ஹாஸோ சாதி ச, கோதோ⁴ ச உஸ்ஸாஹோ ச ப⁴யஞ்சேதி ச, ஜிகு³ச்சா² ச விம்ஹயா சேதி ச வாக்யங். இமே நவ ச ஏவங் ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வஸாத்திகாபா⁴வோ சேதி இமே யதா²ஸகமனுரூபவிபா⁴வானுபா⁴வேஹி தி³த்தங் கத்வா பச்சேகங் கவினா ப³ந்தி⁴தப்³பா³, நடேன க³ஹெத்வா த³ஸ்ஸிதப்³பா³ ச. இமேஸு திவித⁴பா⁴வேஸு அயங் ரதி அஸேஸபுமித்தி²கு³ணேஹி யுத்தேஹி நரநாரீஹி அஞ்ஞமஞ்ஞங் உப்பாதி³தா, சந்தா³தீ³ஹி உத்³தீ³பனவிபா⁴வேஹி உத்³தீ³பிதா, உஸ்ஸாஹாதி³பகாஸககாயிகவாசஸிகபயோக³ஸங்கா²தானுபா⁴வேன போஸிதா, ஸகஸகானுபா⁴வஸாமத்தி²யேஹி க³ம்மமானானேகப்பகாரப்³யபி⁴சாரீபா⁴வேஹி விசித்தகதா ஹோதி. ஈதி³ஸா'யங் ரதி நடஸ்ஸ அபி⁴னயேன ச பஸத்த²ப³ந்த⁴ஸவனேன ச ஸப்³பே⁴ஹி அஸ்ஸாதி³யமானஸிங்கா³ராதி³ரஸத்தங் பாபுணாதீதி விஞ்ஞாதப்³பா³. ஹாஸாதீ³னங் ஸேஸடா²யீபா⁴வானங் ஹஸ்ஸரஸாதி³பா⁴வாபத்தியங் யுத்தி ஏவங் யதா²ரஹங் வேதி³தப்³பா³தி.

ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வஅதி⁴ப்பாய

343. **திரோபா⁴வாவிபா⁴வாதி³-**
விஸேஸேனா'பி⁴முக்²யதோ;
யேதே சரந்தி ஸீலேன,
தே ஹொந்தி ப்³யபி⁴சாரினோ.

343. ப்³யபி⁴சாரினோ ஆஹ “**திரோபா⁴வ**”இச்சாதி³னா. **திரோபா⁴வோ** டா²யீனங் ஏகஸ்ஸாபி பா⁴வஸ்ஸ நிப்³பே³தா³தி³னோ அசிரட்டா²யிதா ச **ஆவிபா⁴வோ** பாகடதா ச நானாரஸனிஸ்ஸயத்தா தே ஆத³யோ யஸ்ஸ. **ஆதி**³ஸத்³தே³ன டா²யீத⁴ம்மஸ்ஸ ஸுக²து³க்கா²தி³ரூபஸ்ஸ க³ஹணங், ஸோவ விஸேஸோ, தேன. டா²யீத⁴ம்மஸ்ஸ ஸுக²து³க்க²ரூபஸ்ஸ க³ஹணங், அத்தனோ த⁴ம்மஸ்ஸ ஸுக²து³க்க²ரூபஸ்ஸ டா²யினி ஸமாரோபனஞ்சா**பி⁴முக்²யங்**. ததா² ஹி ரதியங் பரிஸமோ ஸுகா²னுவித்³தோ⁴ ப⁴வதி, ஸோகே து³க்கா²னுவித்³தோ⁴. ரதியங் ஸுக²ஸபா⁴வாபி கி³லானிப்பபு⁴தயோ ப்³யபி⁴சாரினோ ஸகம்மங் து³க்க²மிமங் ஸமாரோபயந்தேவ. ததோ தேன அபி⁴முக²பா⁴வேன **யே ஏதே** பா⁴வா ஸீலேன **சரந்தி** பவத்தந்தி, தே ப்³யபி⁴சாரினோ ஹொந்தீதி.

343. இதா³னி உத்³தே³ஸக்கமேன ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வே லக்க²ணதோ த³ஸ்ஸேதி “**திரோபா⁴வா**”இச்சாதி³னா. **திரோபா⁴வாவிபா⁴வாதி³விஸேஸேன** ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வானங் அத்தனோ அனேகரஸங் நிஸ்ஸாய பவத்தத்தா, லோகஸ்ஸ பி⁴ன்னருசிகத்தா ச கிஸ்மிஞ்சி டா²யீபா⁴வே ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வானமத்தனோ கு³ணஸ்ஸ லீனத்தஞ்ச கிஸ்மிஞ்சி தஸ்ஸேவ கு³ணஸ்ஸ பாகடத்தஞ்சாதிஆதி³கேன விஸேஸேன **அபி⁴முக்²யதோ** டா²யீபா⁴வானங் ஸுக²து³க்க²ரூபங் அத்தனி ச அத்தனோ ஸுக²து³க்க²ரூபங் டா²யீபா⁴வேஸு ச ஆரோபனஸங்கா²தேன அபி⁴முக²பா⁴வேன **யேதே** பா⁴வா **ஸீலேன சரந்தி** பகதியா பவத்தந்தி, **தே** பா⁴வா ப்³யபி⁴சாரினோ நாம ஹொந்தீதி. ஏவமேவ [ஏவரூபா (க.)] பீளா ஸரூபேன ஏகோ பரிஸமஸங்க²தப்³யபி⁴சாரீபா⁴வோ ரதியங் ஸகு³ணேன லீனோ ஸுகா²னுவித்³தோ⁴ ஹுத்வா, ஸோகே ஸகு³ணேன பாகடோ து³க்கா²னுவித்³தோ⁴ ச ஹுத்வா பவத்ததே. ஏவமேவ ஸுக²ஸபா⁴வரதியங் கி³லானாத³யோ ப்³யபி⁴சாரினோ ஸகியங் து³க்க²ஸரூபங் ஆரோபெந்தீதி கத்வா திரோபா⁴வவிபா⁴வாதி³விஸேஸேன அபி⁴முக²ங் பவத்தந்தி. திரோப⁴வனமிதி ச, ஆவிப⁴வனமிதி ச, திரோபா⁴வோ ச ஆவிபா⁴வோ சேதி ச, தே ஆத³யோ யஸ்ஸ டா²யீபா⁴வேஸு விஜ்ஜமானானங் ஸுக²து³க்க²ஸபா⁴வானங் அத்தனி ஆரோபனஸ்ஸேதி ச, ஸோயேவ விஸேஸோதி ச, அபி⁴முகா²னங் பா⁴வோதி ச விக்³க³ஹோ. ப்³யபி⁴சாரீபதே³ **விஸத்³தோ³** விஸேஸத்தே² **அபி⁴ஸத்³தோ³** அபி⁴முக²பா⁴வே வத்ததி.

344. **நிப்³பே³தோ³ தக்கஸங்கா ஸம-**
தி⁴திஜளதா தீ³னதுக்³கா³லஸத்தங்,
ஸுத்தங் தாஸோ கி³லானு'ஸ்ஸுகஹரிஸ-
ஸதிஸ்ஸாவிஸாதா³ப³ஹித்தா².

சிந்தா க³ப்³பா³'பமாரோ'மரிஸமத³-
மதும்மாத³மோஹா விபோ³தோ⁴,
நித்³தா³வேகா³ ஸபி³ளங் மரண-
ஸசபலாப்³யாதி⁴ தெத்திங்ஸமே'தே.

344. தே த³ஸ்ஸேதி **"நிப்³பே³தோ³"**இச்சாதி³னா. **தீ³னதுக்³கா³லஸத்த**ந்தி தீ³னதா ச உக்³க³தஞ்ச ஆலஸத்தஞ்ச, கி³லானி **உஸ்ஸுக**இதி உஸ்ஸுக்கங். சபலஇதி சாபல்லங், ஸஹ சபலேன ஸசபலோ, ஸோ சாயங் ப்³யாதி⁴ ச, மரணஞ்ச ஸசபலப்³யாதி⁴ ச ஸமாஹாரே. தஞ்ச ஸஹ பி³ளாய வத்ததீதி **ஸபி³ளந்தி ஏதே** யதா²வுத்தப்³யபி⁴சாரீபா⁴வா தெத்திங்ஸ ஹொந்தீதி. உஸ்ஸாஹவதா வீரரஸோ தங்வஸேனேவ அஸ்ஸாதீ³யதி. பீ⁴ருனா து ஸோவ ப⁴யானகரஸவஸேனேதி லோகஸபா⁴வஸ்ஸ அனேகத்தா தத³த்த²மேதே ப்³யபி⁴சாரினோ ஏகேகஸ்ஸரஸஸ்ஸ ப³ஹவோ வண்ணனீயா, யதோ தங்வண்ணனாத்³வாரேன ஸப்³போ³பி தேஸு கிஞ்சி அஸ்ஸாதே³தீதி. தத்த² யஸ்மா பன மாரணோபக³தவேரித³ஸ்ஸனமேகமேவ தங்க²ணேயேவ பி⁴ன்னங் பகதிவஸேன பீ⁴ருனோ ப⁴யஸ்ஸ ஹேது, ஸங்கா³மலோலஸ்ஸ து உஸ்ஸாஹனிமித்தங் ஸியா. ததா² நடேன கதங் விகதமாப⁴ரணங் க்ரியாவா நீசபகதீனங் டா²யினோ ஹாஸஸ்ஸ ஹேது, க³ம்பீ⁴ரபகதீனங் ப்³யபி⁴சாரினோ ஹாஸஸ்ஸ, தஸ்மா பா⁴வே வண்ணயதா கவினா பா⁴வா ததா² வண்ணனீயா, யதோ²சித்யபரிபோஸோ ஸியா. ஓசித்யப⁴ங்கோ³ து மஹதா வாயாமேன பரிஹரிதப்³போ³.

தேஸு **நிப்³பே³தோ³** அத்தாவமானநங். தஸ்ஸ ச இத்தீ²னஞ்ச நீசானஞ்ச தா³லித்³தி³யங் விபா⁴வோ, யோகீ³னங் து தத்வஸங்வேத³னங் விபா⁴வோ, அஸ்ஸுபதனசிந்தாத³யோ எத்த² அனுபா⁴வா.

தக்கோ விதக்கனங். தஸ்ஸ ஸந்தே³ஹோ விபா⁴வோ, ஸிரோகம்பாதி³ அனுபா⁴வோ.

ஸங்காய விருத்³த⁴சரணங் விபா⁴வோ, கம்பாத³யோ அனுபா⁴வோ.

ஸமோ கே²தோ³. தத்த² க³த்யாதி³ விபா⁴வோ, ஸேதா³தி³ அனுபா⁴வோ.

தி⁴தி ஸந்தோஸோ. ஞாணாதி³ விபா⁴வோ, அனுபா⁴வோ போ⁴கா³லோலதாதி³.

ஜளதா அப்படிபத்தி. தஸ்ஸா இட்டா²னிட்ட²த³ஸ்ஸனாதி³ விபா⁴வோ, அனிமிஸனயனாலோசனாதி³ அனுபா⁴வோ.

தீ³னதா சேதஸோ அனோஜதா. தஸ்ஸா விபா⁴வோ து³க்³க³ததாதி³, அனுபா⁴வோ மலினவத்த²தாதி³.

உக்³க³தா தா³ருணத்தங். தஸ்ஸா விபா⁴வோ ப³லவாபராதா⁴தி³, தஸ்ஸ அனுபா⁴வோ தஜ்ஜனாதி³.

ஆலஸத்தஸ்ஸ பரிஸமாதி³ விபா⁴வோ, ஜிம்ஹதாதி³ அனுபா⁴வோ.

ஸுத்தஸ்ஸ நித்³தா³ விபா⁴வோ, தஸ்ஸாதா³த³யோ அனுபா⁴வோ.

தாஸோ சித்தக்கோ²போ⁴. விபா⁴வோ அஸ்ஸ க³ஜ்ஜிதாதி³, கம்பனாதி³ அனுபா⁴வோ.

ஆயாஸபிபாஸாதி³ விபா⁴வோ **கி³லானியா**, விவண்ணதாத³யோ அனுபா⁴வோ.

காலக்க²மதா **உஸ்ஸுகங்**. விபா⁴வோ தஸ்ஸ ரமணீயத³ஸ்ஸனிச்சா²தி³, அனுபா⁴வோ துரிததாதி³.

சேதோபஸாதோ³ **ஹரிதோ**. தத்ர உஸ்ஸவாதி³ விபா⁴வோ, அஸ்ஸுஸேதா³த³யோ அனுபா⁴வோ.

ஸதி³ஸத³ஸ்ஸனாதி³ விபா⁴வோ **ஸதி**யா, அனுபா⁴வோ ப⁴முஸமுன்னமனாதி³.

பரேஸமுக்கங்ஸாஸஹனதா **இஸ்ஸா**. தஸ்ஸா து³ஜ்ஜனத்தக³ப்³பா³த³யோ விபா⁴வோ, தோ³ஸகத²னாவஜானநாத³யோ அனுபா⁴வோ.

விஸாதோ³ கே²தோ³. விபா⁴வோ தஸ்ஸ ஆரத்³த⁴காரியாஸித்³தா⁴தி³, பா³த⁴யதாபாதி³ அனுபா⁴வோ.

அப³ஹித்தா² காயஸங்வரணங். தஸ்ஸா விபா⁴வோ லஜ்ஜாதி³, அனுபா⁴வோ'ஞ்ஞுவிக்ரியா.

சிந்தா இட்டா²லாபா⁴தீ³ஹி, அனுபா⁴வோ முகுலிதனயனாதி³.

க³ப்³போ³ அபி⁴மானோ. விபா⁴வொஸ்ஸ இஸ்ஸரியாதி³, அனுபா⁴வோ அவஜானநாதி³.

அபமாரோ கா³ஹருக்கா²தீ³ஹி [கா³ஹருக்க²பதனாதீ³ஹி (?)], பூ⁴பாதாத³யோ எத்த² அனுபா⁴வோ.

அமரிஸோ அக்க²மதா. விபா⁴வோ அஸ்ஸாவமானநாதி³, ஸிரோகம்பனதஜ்ஜனாத³யோ அனுபா⁴வோ.

மதோ³ பமாது³க்கங்ஸோ. தஸ்ஸ விபா⁴வோ பானங், சலமானங்க³வசோக³திஹாஸாத³யோ அனுபா⁴வோ.

மதி கங்க²ச்சே²தோ³. உபதே³ஸாதி³ விபா⁴வோ, முக²விகாஸாதி³ எத்த² அனுபா⁴வோ.

அஸமெக்கி²தகாரிதா **உம்மாதோ³**. தஸ்ஸ விபா⁴வோ ஸன்னிபாதக³ஹணாதி³, அட்டா²னருதி³தகீ³தஹாஸாத³யோ அனுபா⁴வோ.

மோஹோ ப⁴யாதீ³ஹி, அனுபா⁴வோ த²ம்ப⁴கம்பாதி³.

து³ராசாராதீ³ஹி **பி³ளங்**, அதோ⁴முக²தாதி³ அனுபா⁴வோ.

மரணங் விபா⁴வஅனுபா⁴வேஹி ஸுபஸித்³த⁴ங்.

சபலதா ராக³தோ³ஸாதீ³ஹி, ஸச்ச²ந்த³சரணாதி³ அனுபா⁴வோ. **ப்³யாதி⁴** பாகடோ.

யே வா பனஞ்ஞே இத⁴ நித்³தி³ட்டா² சித்தவுத்திவிஸேஸாபி ஸங்விஜ்ஜந்தி ஸுகு²மபே⁴தா³, தேஸு கேசி வுத்தெஸ்வந்தோக³தா⁴ ஹொந்தி. யதா² ஹி இச்சா²ஸபா⁴வா ஸப்³பே³ காமா ரதியங் அந்தோக³தா⁴, ததா² தோ³ஸப்பகாரா கோதா⁴ மரிஸஇஸ்ஸாதீ³ஸ்வந்தோக³தா⁴, து³க்க²ஸபா⁴வா ஸோகஸமப்³யாதி⁴கி³லானி விஸாதா³தீ³ஸ்வந்தோக³தா⁴. பீத்யாத³யோ ஸுக²ஸபா⁴வா ஹரிஸேதி த³ட்ட²ப்³ப³ங். தேஸு ப⁴யா தாஸோ அஞ்ஞோ, ஸங்கா ததா² அமரிஸோ. தஸ்மா இஸ்ஸா, ததா² கி³லானிதோ ஸமோ, நித்³தா³ய ஸுத்தங், உஸ்ஸுகா சபலதா, ததா² மோஹா பலயோ வக்க²மானோ அஞ்ஞோதி மந்தப்³ப³ங்.

344. இதா³னி தே ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வே ஸரூபேன த³ஸ்ஸேதி “**நிப்³பே³தோ³**”இச்சாதி³னா. **நிப்³பே³தோ³** அத்தனிந்தா³ஸங்க²தோ ச, தக்கஸங்கா ச, **ஸமதி⁴திஜளதா** பரிஸமோ ஸந்தோஸலக்க²ணா தி⁴தி ஜளதா ச, **தீ³னதுக்³கா³லஸத்தங்** தீ³னபா⁴வதா³ருணபா⁴வஅலஸபா⁴வா ச, **ஸுத்தங்** ஸயனஞ்ச, **தாஸோ** சித்தக்கோ²போ⁴ ச, கி³லானபரிமத்³தி³தபா⁴வோ ச, **உஸ்ஸுகஹரிஸஸதிஸ்ஸாவிஸாதா³ப³ஹித்தா²** உஸ்ஸாஹபிதிஸதிஇஸ்ஸாகே²த³ஆகாரஸங்வரா ச, சிந்தா ச, **க³ப்³போ³** அபி⁴மானோ ச, அபமாரோ ச, **அமரிஸமத³மதும்மாத³மோஹா** அக்க²ந்திபமாதா³தி⁴க்கா கங்க²ச்சே²த³உம்மாத³மோஹா ச, **விபோ³தோ⁴** பபோ³தோ⁴ ச, **நித்³தா³வேகா³** நித்³தா³ ச, ஆவேக³ஸங்கா²தோ ஸம்ப⁴மோ ச, **ஸபி³ளங்** லஜ்ஜாஸஹிதங் **மரணஸசபலாப்³யாதி⁴** மரணஞ்ச சாபல்யஸஹிதா ப்³யாதி⁴ சேதி. **ஏதே தெத்திங்ஸ** ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வா நாம ஹொந்தி. தக்கோ ச ஸங்கா சேதி ச, ஸமோ ச தி⁴தி ச ஜளதா சேதி ச, தீ³னதா ச உக்³கோ³ ச அலஸத்தஞ்சாதி ச, உஸ்ஸுகஞ்சஹரிஸோ ச ஸதி ச இஸ்ஸா ச விஸாதோ³ ச அப³ஹித்தா² சேதி ச, அமரிஸோ ச மதோ³ ச மதி ச உம்மாதோ³ ச மோஹோ சேதி ச, நித்³தா³ ச ஆவேகோ³ சேதி ச, ஸஹ பி³ளாய வத்ததீதி ச, ஸஹ சபலேன சாபல்யேன வத்ததீதி ச, ஸசபலோ ச ஸோ ப்³யாதி⁴சேதி ச, மரணஞ்ச ஸசபலப்³யாதி⁴ சேதி ச வாக்யங். மரணஸசபலாப்³யாதீ⁴தி ஸமாஹாரத்³வந்தோ³. தஸ்மா “ஸபி³ள”ந்தி பத³ங் ஏதஸ்ஸ விஸேஸனங் ஹோதி.

லோகஸபா⁴வஸ்ஸ அனேகவித⁴த்தா ஏகோயேவ வீரரஸோ உஸ்ஸாஹவதா வீரரஸாகாரேன அஸ்ஸாத³னீயோ ஹோதி, ஸோயேவ பீ⁴ருனா ப⁴யாகாரேன அஸ்ஸாத³னீயோ ஹோதி. தஸ்மா ஏகேகஸ்ஸ ரஸஸ்ஸ இமே ப³ஹூ ப்³யபி⁴சாரினோ வண்ணேதப்³பா³ ஹொந்தி. ஏவங் ஸதி அனேகாதி⁴ப்பாயகோ லோகோ தேஸு கிஞ்சி அஸ்ஸாதே³தி. ஏவங் ஸதி ப³ந்தோ⁴ ஸப்³ப³ஜனஸ்ஸ கந்தோ ஹோதி. தஸ்ஸங் பா⁴வவண்ணனாயங் யஸ்மா மாரேதுமாக³ச்ச²ந்தானங் ஸத்தூனங் த³ஸ்ஸனமேகமேவ தங்க²ணே ஜனாதி⁴ப்பாயதோ பி⁴ஜ்ஜித்வா பகதிபீ⁴ரூனங் புரிஸானங் ப⁴யஸ்ஸ ச யுத்³த⁴லோலஸ்ஸ உஸ்ஸாஹனஸ்ஸ ச காரணங் ஹோதி. ஏவங் நடேன ஹஸனத்த²ங் கதவிகதமாப⁴ரணஞ்ச தாதி³ஸகிரியா ச உத்தானபகதிகானங் புரிஸானங் டா²யீஹாஸஸ்ஸ ச க³ம்பீ⁴ரபகதிகானங் ப்³யபி⁴சாரீஹாஸஸ்ஸ ச ஹேது ப⁴வெய்ய. தஸ்மா பா⁴வே வண்ணெந்தேன கவினா ஓசித்யப⁴ங்க³மகத்வா ஸக்கச்சமோசித்யங் ஸஜ்ஜெத்வா பா⁴வப்பகாஸகானி ஸவிபா⁴வானுபா⁴வகவிவசனானி வண்ணேதப்³பா³னி. எத்த² பா⁴வாவபோ³த⁴கவிபா⁴வாதீ³னங் ஜானிதப்³ப³த்தா தேஹி தேஹி பா⁴வேஹி ஸத்³தி⁴ங் ஏவங் வேதி³தப்³பா³.

தேஸு பா⁴வேஸு அத்தாவமானநலக்க²ணோ **நிப்³பே³தோ³**. இத்தீ²னங், ஹீனானங் [ஹீனாசாரானங் (க.)] வா உப்பஜ்ஜதி சே, தா³லித்³தி³யங் ஆலம்ப³ணவிபா⁴வோ நாம, யோகீ³னங் சே, ததா²வபோ³தோ⁴ ஆலம்ப³ணவிபா⁴வோ, எத்த² அஸ்ஸுபதனசிந்தாதி³கங் அனுபா⁴வோ நாம.

விதக்கஸ்ஸ ஸந்தே³ஹோ உத்³தீ³பனவிபா⁴வோ நாம, ஸிரோகம்பாதி³கங் அனுபா⁴வோ நாம.

ஸங்காய விருத்³த⁴ப்பவத்தி உத்³தீ³பனவிபா⁴வோ, கம்பாதி³கோ அனுபா⁴வோ. உபரி “விபா⁴வோ”தி வுத்தே ஆலம்ப³ணுத்³தீ³பனேஸு த்³வீஸு யங் யுஜ்ஜதி, தங் க³ஹேதப்³ப³ங்.

கே²த³லக்க²ணஸ்ஸ **ஸமஸ்ஸ** க³மனாதி³கங் விபா⁴வோ, ஸேதா³தி³ அனுபா⁴வோ.

ஸந்தோஸலக்க²ணாய **தி⁴தி**யா ஞாணாதி³ விபா⁴வோ, போ⁴கே³ஸு அலோலபா⁴வாதி³ அனுபா⁴வோ.

அயொக்³க³தாலக்க²ணாய **ஜளதா**ய இட்டா²னிட்டா²னங் அஜானநாதி³ விபா◌⁴வோ, விவடனயனேஹி அபி◌⁴முக²விலோகனதாதி³ அனுபா◌⁴வோ.

சித்தஸ்ஸனித்தேஜலக்க²ணாய **தீ³னதா**ய து³க்³க³ததாதி³ விபா◌⁴வோ, மலினவத்த²தாதி³ அனுபா◌⁴வோ.

தா³ருணதாலக்க²ணஸ்ஸ **உக்³க**³பா◌⁴வஸ்ஸாதிஸயாபராதா◌⁴தி³ விபா◌⁴வோ, தஜ்ஜனாதி³ அனுபா◌⁴வோ.

அலஸத்தஸ்ஸ அட்டா²னபரிஸமாதி³ விபா◌⁴வோ, வங்கிகபா◌⁴வோ அனுபா◌⁴வோ.

ஸயனஸங்கா²தஸ்ஸ **ஸுத்த**ஸ்ஸ நித்³தா³தி³ விபா◌⁴வோ, அஸ்ஸாதா³தி³ அனுபா◌⁴வோ. எத்த² அஸ்ஸாத³னங் நாம ஸெய்யஸுக²பஸ்ஸஸுகா²தி³கங்.

சித்தக்கோ²ப◌⁴ஸங்கா²தஸ்ஸ **தாஸஸ்ஸ** க³ஜ்ஜிதாதி³ விபா◌⁴வோ, க³ஜ்ஜிதங் நாம ப◌⁴யஜனகவசனங். கோபேன கம்பனா அனுபா◌⁴வோ.

பீளாஸங்கா²தஸ்ஸ **கி³லான**ஸ்ஸ ஆயாஸபிபாஸாதி³ விபா◌⁴வோ, து³ப்³ப³ண்ணதாதி³ அனுபா◌⁴வோ.

அனுரூபகாலஸ்ஸ அனோலோகனஸ்ஸ உஸ்ஸுக்கஸ்ஸ ரம்மவத்து²த³ஸ்ஸனிச்சா²தி³ விபா◌⁴வோ, துரிததாதி³ அனுபா◌⁴வோ.

சேதோபஸாத³லக்க²ணஸ்ஸ **ஹரிஸ**ஸ்ஸ மங்க³லகீளாதி³ விபா◌⁴வோ, ஸந்தோஸவசனாதி³ அனுபா◌⁴வோ.

ஸரணலக்க²ணாய **ஸதி**யா ஸஞ்ஞாணத³ஸ்ஸனாதி³ விபா◌⁴வோ, ப◌⁴முக்கே²பாதி³ அனுபா◌⁴வோ.

பரஸம்பத்திஅஸஹனலக்க²ணாய **இஸ்ஸா**ய து³ஜ்ஜனபா◌⁴வக³ப்³பா³தி³ விபா◌⁴வோ, தோ³ஸகத²னாவஜானநாதி³ அனுப◌⁴வோ.

கே²த³லக்க²ணஸ்ஸ **விஸாத³**ஸ்ஸ ஆரத்³த◌⁴காரியாஸித்³தி◌⁴காரியப்³யாபத்திஆதி³ விபா◌⁴வோ, மனோஸந்தாபாதி³ அனுபா◌⁴வோ.

ஆகாரஸங்வரணலக்க²ணாய, ரஸஸபா◌⁴வபடிச்சா²த³னலக்க²ணாய வா அப³ஹித்த²யலஜ்ஜாதி³ விபா◌⁴வோ, தத³ஞ்ஞக்ரியாகரணங், அதோ◌⁴முக²கரணங், பாதே³ஹி பூ◌⁴மிக²ணனந்திஆதி³ அனுபா◌⁴வோ.

சிந்தாய இட்ட²த்தா²லாபா◌⁴தீ³ விபா◌⁴வோ, மகுலிதனயனாதி³ அதோ◌⁴கி²த்தசக்கா²தி³ வா அனுபா◌⁴வோ.

க³ப்³ப³ஸ்ஸ இஸ்ஸரியாதி³ விபா◌⁴வோ, அவஜானநாதி³ அனுபா◌⁴வோ.

அபமாரஸ்ஸ யக்க²பீளாதி³ விபா◌⁴வோ, பூ◌⁴மிபதனாத³யோ அனுபா◌⁴வோ.

அக்க²மலக்க²ணஸ்ஸ **அமரிஸ**ஸ்ஸ அவமானநாதி³ விபா◌⁴வோ, ஸிரோகம்பனதஜ்ஜனாதி³ அனுபா◌⁴வோ.

பமாதா³தி◌⁴க்கலக்க²ணஸ்ஸ **மத³**ஸ்ஸ ஸந்தோஸபானங் விபா◌⁴வோ, கம்பமானஹத்த²பாத³வசனக³மனஹாஸாதீ³ அனுபா◌⁴வோ.

கங்கா²ச்சே²த³னலக்க²ணாய **மதி**யா உபதே³ஸாதி³ விபா⁴வோ, முக²ஸந்தோஸாதி³ அனுபா⁴வோ.

அனுபபரிக்க²காரிதாலக்க²ணஸ்ஸ **உம்மாத³**ஸ்ஸ ஸன்னிபாதஜ்ஜரயக்கா²தி³ விபா⁴வோ, அகாரணரோத³னஹஸனாதி³ அனுபா⁴வோ.

முய்ஹனலக்க²ணஸ்ஸ **மோஹ**ஸ்ஸ அதி⁴கப⁴யாதி³ விபா⁴வோ, ஸபா⁴வானவபோ³த⁴னாதி³ அனுபா⁴வோ.

நித்³தா³பக³மஸங்கா²தஸ்ஸ **விபோ³த⁴**ஸ்ஸ காலபரிணாமாதி³ ஆலோகஸரணாதி³ வா விபா⁴வோ, அக்கி²மத்³த³னாதி³ அனுபா⁴வோ.

மனோஸம்பீளனலக்க²ணாய **நித்³தா³**ய கஸ்ஸசி அசிந்தனஅகரணாதி³ விபா⁴வோ, அக்கி²பித³ஹனாதி³ அனுபா⁴வோ.

ப⁴யாகம³னலக்க²ணஸ்ஸ **ஆவேக³**ஸ்ஸ பச்சத்தி²கத³ஸ்ஸனாதி³ விபா⁴வோ, உத்ராஸகம்பாதி³ அனுபா⁴வோ.

லஜ்ஜாலக்க²ணாய **பி³ளா**ய து³ராசாராதி³ விபா⁴வோ, அதோ⁴முக²தாதி³ அனுபா⁴வோ.

மரணஸ்ஸ ஸத்த²பஹாரரோகா³தி³ விபா⁴வோ, முக²விகாராதி³ அனுபா⁴வோ.

சாபல்லஸ்ஸ ராக³தோ³ஸாதி³ விபா⁴வோ, அத்தனோ ஸச்ச²ந்த³சரணாதி³ அனுபா⁴வோ.

ப்³யாதி⁴யா வாதபித்தாதீ³னங் உஸ்ஸத³பா⁴வாதி³ விபா⁴வோ, நித்து²னநாதி³ அனுபா⁴வோ.

இமஸ்மிங் ஸுபோ³தா⁴லங்காரே அத³ஸ்ஸிதஸுகு²மபே⁴தா³ அஞ்ஞாபி சித்தவுத்திவிஸேஸா ஸந்தி, தேஸு இச்சா²ஸபா⁴வா ஸப்³பே³ பே⁴தா³ காமரதியஞ்ச, தோ³ஸபகாரா கோத⁴அமரிஸஇஸ்ஸாதீ³ஸு ச, து³க்க²ஸபா⁴வா ஸோகஸமப்³யாதி⁴கி³லானவிஸாதா³தீ³ஸு ச, பிதிஆத³யோ ஹரிஸே ச அந்தோக³தா⁴தி வேதி³தப்³பா³. ஏவங் ஸமானானங் ஸங்க³ஹே ஸதிபி தாஸதோ ப⁴யஸ்ஸ ச, ஸங்காய அமரிஸ்ஸ ச, அமரிஸதோ இஸ்ஸாய ச, கி³லானதோ ஸமஸ்ஸ ச, நித்³தா³ய ஸுத்தஸ்ஸ ச, உஸ்ஸுக்கதோ சபலதாய ச, மோஹதோ வக்க²மானபலயஸ்ஸ ச பாகடவிஸேஸேன அஞ்ஞதா² விஸுங் விஸுங் த³ஸ்ஸிதந்தி த³ட்ட²ப்³ப³ங்.

ஸாத்திகபா⁴வஅதி⁴ப்பாய

345. **ஸமாஹிதத்தப்பப⁴வங், ஸத்தங் தேனோ'பபாதி³தா;**
ஸாத்திகா'ப்ய'நுபா⁴வத்தே, விஸுங் பா⁴வாப⁴வந்தி தே.

345. ஸாத்திகே வத³தி "**ஸமாஹிதே**"ச்சாதி³னா. **ஸமாஹிதோ** ஏகக்³க³தாபா⁴வாபாத³னேன கதஸமாதா⁴னோ **அத்தா** சித்தங் ததோ **பப⁴வங்** உப்பன்னங் யங், தங் ஸத்தங் நாம. **தேன** ஸத்தேன **உபபாதி³தா** நிப்³ப³த்திதா த²ம்பா⁴த³யோ ஸாத்திகா வுச்சந்தே. தே ச புன அனுபா⁴வாபி ப⁴வந்தி த²ம்பா⁴தி³பா⁴வஸங்ஸூசனஸபா⁴வவிகாரரூபத்தா. தஞ்ச "சித்தவுத்திவிஸேஸத்தா"இச்சாதி³னா வக்க²தி. தேனாஹ "**அனுபா⁴வத்தேபீ**"தி. ஏவங் ஸத்யபி தே ஸாத்திகா **விஸுங்** புத²கே³வ பா⁴வா ப⁴வந்தி, வுத்தனயேன சித்தப⁴வத்தவிரூபத்தா தேஸந்தி.

345. இதா³னி உத்³தே³ஸக்கமேனாதி⁴க³தகேவலபா⁴வஸங்கா²தங் ஸாத்திகாபா⁴வங் த³ஸ்ஸேதி "**ஸமாஹித**"இச்சாதி³னா. **ஸமாஹிதத்தப்பப⁴வங்** ஏகக்³க³தாபா⁴வாபாத³னேன கதஸமாதா⁴னசித்ததோ ஸம்பூ⁴தங் ஸத்தங் நாம ஹோதி. **தேன** லாபா⁴லாபா⁴தீ³ஸு

ஏகாகாரஸ்ஸ ஹேதுனா தி²ரபா⁴வேன **உபபாதி³தா** நிப்பா²தி³தா த²ம்பா⁴த³யோ ஸாத்திகா நாம ப⁴வந்தி. **தே** ஸாத்திகா **அனுபா⁴வத்தேபி**
சித்தாகாரஸங்கா²தத²ம்பா⁴தி³பகாஸனஸபா⁴வவிகாரஸரூபத்தா அத்தனோ அனுபா⁴வத்தே ஸதிபி விஸுங் **பா⁴வா ப⁴வந்தி** யதா²வுத்த "சித்தவுத்திவிஸேஸா து, பா⁴வயந்தி ரஸே யதோ"திஆதி³னா பா⁴வா நாம ஹொந்தீதி. இமே ஸாத்திகாபா⁴வானுபா⁴வவஸேன து³விதா⁴ ஹொந்தி. ஸமாஹிதோ ச ஸோ அத்தா சேதி ச, ததோ பப⁴வமிதி ச, ஸந்தோ உபஸந்தோ ச ஸோ அத்தா சேதி ச, ஸத்ததோ ப⁴வந்தீதி ச, ஸத்தேன உப்பாதி³தாதி ச, அனுபா⁴வானங் பா⁴வோதி ச வாக்யங். **அபீ**தி அனுக்³க³ஹத்தே² நிபாதோ.

ஸாத்திகபா⁴வப்பபே⁴த³

346. **த²ம்போ⁴ பலயரோமஞ்சா,**
ததா² ஸேத³ஸ்ஸுவேபது²;
வேவண்ணியங் விஸ்ஸரதா,
பா⁴வா'ட்டே²'தே து ஸாத்திகா.

346. தே த³ஸ்ஸேதி "**த²ம்போ⁴**"இச்சாதி³னா. எத்த² **த²ம்போ⁴** அவிஸ்ஸரகாயசித்ததா. **பலயோ** அஸ்ஸாஸபஸ்ஸாஸமத்தாவஸேஸோ ஸுத்தாவத்தா²ஸபா⁴வோ நித்³தா³பப⁴வோ. ஸுப்³யத்தலக்க²ணா ஸேஸா.

346. இதா³னி ஸாத்திகே த³ஸ்ஸேதி "**த²ம்போ⁴**"இச்சாதி³னா. **த²ம்போ⁴** காயசித்தானங் அவிஸரபா⁴வஸங்கா²தோ ச **பலயரோமஞ்சா** நித்³தா³ய உப்பஜ்ஜமானஅஸ்ஸாஸபஸ்ஸாஸமத்தாதிரித்தஸுத்தாவத்தா² ச பஸாதா³தி³ஸம்ப⁴வோ ரோமுக்³க³மோ ச **ததா²** ஏவங் **ஸேத³ஸ்ஸுவேபது²** ச ப⁴யாதீ³ஹி உப்பஜ்ஜமானதா³ஹோ ச ஸந்தோஸாதீ³ஹி உப்பஜ்ஜமானஅஸ்ஸு ச கம்பா ச **வேவண்ணியங்** விரூபதா ச **விஸ்ஸரதா** விரூபஸத்³த³தா சாதி ஏதே அட்ட² ஸாத்திகா பா⁴வா நாம ஹொந்தி. ரோமானங் அஞ்சோ உக்³க³மோதி ச, பலயோ ச ரோமஞ்சோ சேதி ச, வேபனங் கம்பனமிதி ச, ஸேதோ³ ச அஸ்ஸு ச வேபது² சாதி ச, விரூபோ வண்ணோ அஸ்ஸேதி ச, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச, விரூபோ ஸரோ அஸ்ஸேதி ச, தஸ்ஸ பா⁴வோதி ச வாக்யங்.

347. **யதா³ ரத்யாத³யோ பா⁴வா,**
டி²திஸீலா ந ஹொந்தி சே;
ததா³ ஸப்³பே³பி தே பா⁴வா,
ப⁴வந்தி ப்³யபி⁴சாரினோ.

347. ந கேவலங் வுத்தாயேவ ப்³யபி⁴சாரினோ, ரத்யாத³யோபீதி ஆஹ "**யதா³**"இச்சாதி³. **ப⁴வந்தி ப்³யபி⁴சாரினோ**தி யதா²யோக³ங் யதா²ஸம்ப³ந்த⁴ங் ப்³யபி⁴சாரினோ ஹொந்தீதி அத்தோ². ஸேஸங் ஸுபோ³த⁴ங்.

347. இதா³னி நிப்³பே³தா³த³யோ விய ரதிஹாஸாத³யோபி கிஸ்மிஞ்சி காலே ப்³யபி⁴சாரினோபி ஹொந்தீதி த³ஸ்ஸேதி "**யதா³**" இச்சாதி³னா. **ரத்யாத³யோ** ரதிஹாஸாத³யோ **பா⁴வா** நவ டா²யீபா⁴வா யதா³ **டி²திஸீலா ந ஹொந்தி சே** விரோதீ⁴ஹி தேஹி தேஹி பா⁴வந்தரேஹி ப்³யவஹிதத்தா ஸபா⁴வதோ டி²திஸபா⁴வா யதி³ ந ஹொந்தி, ததா³ **தே பா⁴வா** ரத்யாத³யோ ஸப்³பே³பி ப்³யபி⁴சாரினோ ப⁴வந்தீதி. யதா²ஸகங்
ப்³யபி⁴சாரிதானுரூபவிபா⁴வானுபா⁴வானங் யோகா³னுரூபேன ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வா ஹொந்தி. ரதிஆதி³ யேஸங் ஹாஸாதீ³னமிதி ச, டி²தி ஸீலங் யேஸங் ரத்யாதீ³னமிதி ச விக்³க³ஹோ.

348. **விபா⁴வோ காரணங் தேஸு'-**

ப்பத்தியு'த்³தீ³பனே ததா²;
யோ ஸியா போ³த⁴கோ தேஸ-
மனுபா⁴வோ'ய'மீரிதோ.

348. இதா³னி விபா⁴வானுபா⁴வே த³ஸ்ஸேதி "**விபா⁴வோ**"இச்சாதி³னா. **தேஸங்** ரத்யாதீ³னங் பா⁴வானங் உப்பத்தியா, ததா² உத்³தீ³பனே ச **காரணங்** ஆலம்ப³ணஉத்³தீ³பனவஸேன து³விதோ⁴ விபா⁴வோ நாம. தத்த² ஆலம்ப³ணவிபா⁴வோ கந்தாதி³, உத்³தீ³பனவிபா⁴வோ சந்தா³தி³. தேஸங் **போ³த⁴கோ** ஞாபகோ காயிகோ ச வாசஸிகோ ச ப்³யாபாரோ ஸியா, அயங் அனுபா⁴வோ ஈரிதோ.

348. இதா³னி விபா⁴வானுபா⁴வே த³ஸ்ஸேதி "**விபா⁴வோ**"இச்சாதி³னா. **தேஸங்** டா²யீபா⁴வாதீ³னங் திண்ணங் உப்பத்தியா ச ததா² **உத்³தீ³பனே ச** உப்பன்னானங் தீ³பனே ச **காரணங்** ஆலம்ப³ணஉத்³தீ³பனவஸேன து³விதோ⁴ ஹேது விபா⁴வோ நாம, **தேஸங்** டா²யீபா⁴வாதீ³னங் **போ³த⁴கோ** காயிகவாசஸிகோ **யோ ஸியா** நடகவீனங் ப்³யாபாரோ அத்தி², அயங் அனுபா⁴வோதி ஈரிதோதி. விஸேஸேன பா⁴வேதி வட்³டே⁴தீதி **விபா⁴வோ**. அனுபா⁴வேதி போ³தே⁴தீதி **அனுபா⁴வோ**. எத்த² **விபா⁴வோ** நாம ரதிவிஸயே நரனாரீனங் அஞ்ஞமஞ்ஞங் ஆலம்ப³ணவிபா⁴வோ, சந்த³ரம்மதே³ஸாதி³ உத்³தீ³பனவிபா⁴வோ சேதி து³விதோ⁴. ஹாஸாதீ³னம்பி து³வித⁴விபா⁴வங் யதா²ரஹங் யோஜேதப்³ப³ங். **அனுபா⁴வோ** நாம டா²யீபா⁴வாதீ³னங் தேஸங் தேஸங் பா⁴வானங் பகாஸகவாசஸிகப்³யாபாரஸங்கா²தகவிபயோகோ³ ச காயிகபயோக³பூ⁴தோ நடானங் அபி⁴னயஸங்கா²தோ தங்தங்பா⁴வஸரூபனிரூபகோ சேதி து³விதோ⁴ ப்³யாபாரோ.

349. **நேகஹேதுங் மனோவுத்தி-விஸேஸஞ்ச விபா⁴விதுங்;**
பா⁴வங் விபா⁴வானுபா⁴வா, வண்ணியா ப³ந்த⁴னே பு²டங்.

349. விபா⁴வாதி³வண்ணனாயமேவ பா⁴வவிஸேஸாவபோ³தோ⁴ ஸியா, அஞ்ஞதா² "தே³வத³த்தஸ்ஸ ஸாஸ்ஸூலோசனயுக³ங் ஸஞ்ஜாத"மிதி வுத்தே ஸோகா ஆனந்தா³ ரோகா³ சேதி கோ நாம ஸக்கோதி காரணங் நிச்சி²துங், சித்தவுத்திவிஸேஸஞ்ச பா⁴வங் வினா விபா⁴வானுபா⁴வங் கவி வண்ணேதுங் நடோபி⁴னேதுங் ஸாமஜ்ஜிகோ வா விஞ்ஞாதுங் கோ ஸக்கோதீதி த³ஸ்ஸேதுமாஹ "**நேக**"இச்சாதி³. **நேகஹேதுங்** ப³ஹுஹேதுங் மனோவுத்திவிஸேஸஞ்ச பா⁴வங் **விபா⁴விதுங்** பகாஸேதுங் **விபா⁴வானுபா⁴வா** வுத்தலக்க²ணா **ப³ந்த⁴னே** ஸபா⁴வனிரூபகபதே³ பு²டங் வண்ணனீயா, விபா⁴வாதி³ரூபகேனேவ அவுத்தம்பி கிஞ்சி பதீயதே.

349. "தே³வத³த்தஸ்ஸ சக்கூ²னி அஸ்ஸுபுண்ணானீ"தி வுத்தே ஸோகேன ஸந்தோஸேன ரோகே³ன வாதி யதா² அஸ்ஸுகாரணகத²னங் வினா ந ஜானாதி, ஏவங் சித்தஸ்ஸ பவத்திஸங்கா²தா ரதிஹாஸாத³யோ தே தே பா⁴வா அத்தனோ பதீதியானுரூபங் விபா⁴வானுபா⁴வகத²னங் வினா கவீஹி வண்ணேதப்³பா³, நடேஹி த³ஸ்ஸேதப்³பா³, ஸப்³பே⁴ஹி அஸ்ஸாத³னீயா நத்தீ²தி டா²யீஆதீ³னங் வண்ணனமேவ காதப்³ப³ந்தி இதா³னி அனுஸாஸெந்தோ ஆஹ "**நேக**"இச்சாதி³. **நேகஹேதுங்** தேஸங் தேஸங் பா⁴வானங் உப்பத்யாதோ³ ஆலம்ப³ணவிபா⁴வாதி³ப³ஹுகாரணவந்தங் **மனோவுத்திவிஸேஸங் பா⁴வஞ்ச** சித்தஸ்ஸ பவத்திவிஸேஸஸங்கா²தபா⁴வஞ்ச **விபா⁴விதுங்** பகாஸேதுங் **விபா⁴வானுபா⁴வா** அனந்தரனித்³தி³ட்டா² **ப³ந்த⁴னே** ரஸபா⁴வப்பகாஸனே **பு²டங்** பகாஸங் கத்வா **வண்ணியா** கவினா வண்ணனீயா ஹொந்தீதி. ந ஏகோதி ச, ஸோ ஹேது அஸ்ஸேதி ச, மனஸோ வுத்தீதி ச, தாய விஸேஸோதி ச, விபா⁴வோ ச அனுபா⁴வோ சேதி ச வாக்யங்.

350. **ஸவிபா⁴வானுபா⁴வேஹி, பா⁴வா தே தே யதா²ரஹங்;**
வண்ணனீயா யதோ²சித்யங், லோகரூபானுகா³மினா.

350. இதா³னி தே பா⁴வா லோகஸபா⁴வானதிக்கமேன விபா⁴வாதீ³ஹி வண்ணனீயாதி ஆஹ "**ஸவிபா⁴வே**"ச்சாதி³. ஸஹ விபா⁴வேஹி ஸவிபா⁴வா, தே ச தே அனுபா⁴வா ச, தேஹி. **யதா²ரஹ**ந்தி அத்தனோ ஸம்ப³ந்தீ⁴னங் வஸேன யதா²ரஹங் வண்ணனீயா.

350. இதா³னி விபா⁴வானுபா⁴வே நிஸ்ஸாய வண்ணனீயா தே பா⁴வா லோகஸபா⁴வமனதிக்கம்ம காதப்³பா³தி அனுஸாஸந்தோ ஆஹ "**ஸவிபா⁴வா**"இச்சாதி³. **லோகரூபானுகா³மினா** லோகவோஹாரமனுவத்தமானேன **தே தே பா⁴வா** டா²யீபா⁴வாத³யோ தயோ **யதோ²சித்யங்** ஓசித்யானுரூபங் **ஸவிபா⁴வானுபா⁴வேஹி** விபா⁴வஸஹிதேஹி அனுபா⁴வேஹி கரணபூ⁴தேஹி **யதா²ரஹங்** தேஹி தேஹி பா⁴வேஹி ஸம்ப³ந்தீ⁴னங் விபா⁴வாதீ³னங் வஸேன அனுரூபதோ **வண்ணனீயா** வண்ணேதப்³பா³ ஹொந்தீதி. விபா⁴வேஹி ஸஹ யே வத்தந்தீதி ச, தே ச தே அனுபா⁴வா சேதி ச, அனதிக்கம்ம அரஹந்தி ச, அனதிக்கம்ம ஓசித்யமிதி ச, லோகஸ்ஸ ரூபங் ஸரூபமிதி ச, தங் அனுக³ச்ச²தி ஸீலேனாதி ச விக்³க³ஹோ.

351. **சித்தவுத்தி விஸேஸத்தா, மானஸா ஸாத்திக'ங்க³தோ;**
ப³ஹினிஸ்ஸடஸேதா³தி³-அனுபா⁴வேஹி வண்ணியா.

351. ஸாத்திகா கத²ங் வண்ணனீயாதி ஆஹ "**சித்தே**"ச்சாதி³. சித்தஸ்ஸ வுத்திவிஸேஸோ யேஸங், தேஸங் பா⁴வோ, தஸ்மா **மானஸா** மனஸி ப⁴வா ஸாத்திகா **அங்க³தோ** ஸரீரதோ **ப³ஹினிஸ்ஸடேஹி** நிக்³க³தேஹி ஸேதா³தீ³ஹி அனுபா⁴வேஹி வண்ணனீயா, ந பன ஸேத³ஸலிலமேவ பா⁴வோதி அதி⁴ப்பாயோ.

351. ஏவங் ஸாமஞ்ஞேன பா⁴வவண்ணனக்கமங் த³ஸ்ஸெத்வா இதா³னி விஸேஸேன ஸாத்திகபா⁴வவண்ணனா ஈதி³ஸாதி த³ஸ்ஸேதி "**சித்த**"இச்சாதி³னா. **சித்தவுத்திவிஸேஸத்தா** சித்தஸ்ஸ பவத்திவிஸேஸத்தா **மானஸா** சித்தே ப⁴வா ஸாத்திகாபா⁴வா **அங்க³தோ** ஸரீரதோ **ப³ஹினிஸ்ஸடஸேதா³தி³அனுபா⁴வேஹி** ப³ஹினிக்க²ந்தஸேதா³தீ³ஹி அனுபா⁴வேஹி கரணபூ⁴தேஹி **வண்ணியா** வண்ணனீயா ஹொந்தீதி, அங்க³தோ ப³ஹி நிஸ்ஸடந்தி விஸேஸனேன விஸிட்ட²பூ⁴தஸேதா³தீ³னமேவ பா⁴வானுபா⁴வத்தங் வினா கேவலங் ஸேதா³த³யோ வுத்தா ஸமானா பா⁴வாத³யோ நாம ந ஹொந்தீதி அதி⁴ப்பாயோ. சித்தஸ்ஸ வுத்தீதி ச, ஸா ஏவ விஸேஸோ யேஸங் ஸாத்திகானமிதி ச, தேஸங் பா⁴வோதி ச, மனஸி ப⁴வாதி ச, ஸேதோ³ ஆதி³ யேஸங் கே²ளாதீ³னமிதி ச, நிஸ்ஸடா நிக்³க³தா ச தே ஸேதா³த³யோ சேதி ச, தே ஏவ அனுபா⁴வாதி ச வாக்யங்.

ரஸஅதி⁴ப்பாய

352. **ஸாமஜ்ஜிகான'மானந்தோ³, யோ ப³ந்த⁴த்தா²னுஸாரினங்;**
ரஸீயதீதி தஞ்ஞூஹி, ரஸோ நாமா'ய'மீரிதோ.

352. இதா³னி "ரஸஸ்ஸாதா³ய ஸாதூ⁴ன"ந்தி வுத்தத்தா ரஸே நித்³தி³ஸந்தோ ஆஹ "**ஸாமஜ்ஜிகான**"மிச்சாதி³. ப³ந்த⁴ஸ்ஸ அத்தோ², தத³னுஸ்ஸரந்தி மனோபா⁴வனாவஸேனாதி **ப³ந்த⁴த்தா²னுஸாரினோ,** தேஸங் **ஸாமஜ்ஜிகானங்** ஸப்³பா⁴னங் மனஸி யோ ஆனந்தோ³, அயங் லோகமது⁴ராதி³ரஸோ விய ப³ந்தே⁴ ஸிங்கா³ராதி³ ரஸோ நாம ஈரிதோ **தஞ்ஞூஹி** ரஸஞ்ஞூஹி. கத²மித்யாஹ "**ரஸீயதீ**"தி, அஸ்ஸாதீ³யதீதி அத்தோ². கிஞ்ச? யதா² நானாப்³யஞ்ஜனஸங்க²தமன்னங் பு⁴ஞ்ஜமானா ரஸே அஸ்ஸாதி³யந்தி ஸுமானஸா புரிஸா ஸந்தோஸஞ்சாதி⁴க³ச்ச²ந்தி, ததா² நானாபி⁴னயப்³யஞ்ஜிதே வாசங்க³ஸத்தோ²பேதே டா²யீபா⁴வே அஸ்ஸாதெ³ந்தி ஸுமானஸாபெக்க²கா, தஸ்மா ஏதே நாட்யாதிபி வுச்சந்தி.

352. இதா³னி "ரஸஸ்ஸாதா³ய ஸாதூ⁴ன"ந்தி வத்வா உத்³தி³ட்ட²க்கமேன ஸம்பத்தங் ரஸங் த³ஸ்ஸேதி "**ஸாம**"இச்சாதி³னா. **ப³ந்த⁴த்தா²னுஸாரினங்** ப³ந்த⁴ஸ்ஸ அத்தா²னுரூபஸாரீனங்

பு³த்³தி⁴யா பவத்தானங் **ஸாமஜ்ஜிகானங்** ஸப்³பா⁴னங் சித்தே ப⁴வோ யோ **ஆனந்தோ³** ஸந்தோஸோ அத்தி², அயங் லோகே மது⁴ராதி³ரஸோ விய அஸ்ஸாத³னீயோ ஹோதீதி அத்த²யுத்தேன "ரஸீயதீ"தி இமினா வசனத்தே²ன ரஸோ நாமாதி **தஞ்ஞூஹி**ரஸஞ்ஞூஹி **ஈரிதோ** கதி²தோதி. ஸமஜ்ஜாயங் நியுத்தாதி ச, ப³ந்த⁴ஸ்ஸ அத்தோ²தி ச, தங் அனுஸ்ஸரந்தீதி ச, தங் ஜானந்தீதி ச வாக்யங். யதா² நானாப்³யஞ்ஜனேஹி அபி⁴ஸங்க²தமாஹாரங் பரிபு⁴ஞ்ஜந்தா ஸத்தா லவணம்பி³லாத³யோ தே தே ரஸே அஸ்ஸாதெ³ய்யுங், ஸந்துட்டா² ச ப⁴வெய்யுங், ஏவமேவ நானப்பகாரஅபி⁴னயேஹி பகாஸிதவண்ணனாய அங்க³பூ⁴தேஹி அனுரூபேஹி ஸத்தே²ஹி யுத்தே டா²யீபா⁴வே இஸ்ஸாதி³ரஹிதபஞ்ஞவந்தா அஸ்ஸாதெ³ந்தி, தஸ்மா இமே டா²யீபா⁴வா நடாபி⁴னயேஹி ப்³யஞ்ஜிதத்தா ச ஸப்³பா⁴னங் ஸந்தோஸஸங்க²தரஸஸ்ஸ ஹேதுத்தா ச நடரஸாதிபி வுச்சந்தி.

ரஸப்பபே⁴த³

353. **ஸவிபா⁴வானுபா⁴வேஹி,**
ஸாத்திகாப்³யபி⁴சாரிஹி;
அஸ்ஸாதி³யத்த'மானீய-
மானோ டா²யேவ ஸோ ரஸோ.

353. டா²யீனமேவ ரஸத்தாபத்திமாஹ "**ஸவிபா⁴வே**"ச்சாதி³னா. **டா²யேவ ஸோ**தி ஸோ யதா²வுத்தோ ரஸோ டா²யீபா⁴வோயேவ, நாஞ்ஞோதி அத்தோ².

353. இதா³னி டா²யீபா⁴வானமேவ ரஸஸரூபஸ்ஸ பாபுணனத்த²ங் விபா⁴வேதி "**ஸவிபா⁴வா**"இச்சாதி³னா. **ஸோ ரஸோ** அனந்தரனித்³தி³ட்டோ² **ஸவிபா⁴வானுபா⁴வேஹி** தேஸங் தேஸங் டா²யீனங் அனுரூபேஹி விபா⁴வஸஹிதேஹி அனுபா⁴வேஹி ச, **ஸாத்திகாப்³யபி⁴சாரிஹி** பகாஸேதப்³ப³டா²யீபா⁴வஸ்ஸேவ அனுகூலஸாத்திகபா⁴வப்³யபி⁴சாரீபா⁴வேஹி கரணபூ⁴தேஹி **அஸ்ஸாதி³யத்தங் ஆனீயமானோ** கவினோ ஸாமத்தி²யா பாபுணியமானோ **டா²யேவ** டா²யீபா⁴வோ ஏவாதி காரியோபசாரேன ரஸோ நாமாதி வேதி³தப்³போ³தி. ஸஹ பா⁴வேஹி பவத்தந்தீதி ச, ஸவிபா⁴வா ச தே அனுபா⁴வா சேதி ச, ஸாத்திகா ச ப்³யபி⁴சாரினோ சேதி ச, அஸ்ஸாதி³யஸ்ஸ பா⁴வோதி ச வாக்யங்.

354. **ஸிங்கா³ரஹஸ்ஸகருணா, ருத்³த³வீரப⁴யானகா;**
பீ³ப⁴ச்ச²ப்³பு⁴தஸந்தா ச, ரஸா டா²யீன'நுக்கமா.

354. தேஸங் நாமவஸேன விபா⁴க³மாஹ "**ஸிங்கா³ரே**"ச்சாதி³னா. **டா²யீனநுக்கமா**தி "ரதிஹாஸா ச ஸோகோ சா"திஆதி³னா வுத்தானங் டா²யீபா⁴வானங் அனுக்கமா, படிபாடியாதி அத்தோ².

354. ரஸாவத்தா²ஸம்பத்தரதிஹாஸாதீ³னங் டா²யீபா⁴வானங் இதா³னி கமேன நாமந்தரங் த³ஸ்ஸேதி "**ஸிங்கா³ர**"இச்சாதி³னா. **டா²யீனங்** ஹெட்டா² வுத்தானங் ரதிஹாஸாதி³டா²யீபா⁴வானங் **அனுக்கமா** படிபாடியா **ஸிங்கா³ரஹஸ்ஸகருணா** ஸிங்கா³ரோ ஹஸ்ஸோ கருணா ச **ருத்³த³வீரப⁴யானகா** ருத்³தோ³ வீரோ ப⁴யானகோ ச **பீ³ப⁴ச்ச²ப்³பு⁴தஸந்தா ச** பி³ப⁴ச்சோ² அப்³பு⁴தோ ஸந்தோ சேதி நவ ரஸா நாம ஹொந்தீதி. ஸிங்கா³ரரஸோ ஹஸ்ஸரஸோதிஆதி³னா **ரஸ**ஸத்³தோ³ பச்சேகங் யோஜேதப்³போ³. ஸிங்கா³ரோ ச ஹஸ்ஸோ ச கருணா சேதி ச விக்³க³ஹோ. ஸேஸேஸூபி லிங்க³ஸமாஸா இமேயேவ. இமே ஸிங்கா³ராதீ³னங் ரத்யாதீ³ஹி அனஞ்ஞத்தா உபரி ரத்யாதி³விவரணேயேவ ஞாதப்³பா³.

355. **து³க்க²ரூபே'ய'மானந்தோ³,**

கத²ங் நு கருணாதி³கே;
ஸியா ஸோதூன’மானந்தோ³,
ஸோகோ வெஸ்ஸந்தரஸ்ஸ ஹி.

355. ஸோகாதி³ரூபோகருணாதி³ கத²ங் ரஸோ ஸியாதி ஆஹ “**து³க்கே²**”ச்சாதி³. வெஸ்ஸந்தரஸ்ஸ புத்ததா³ரவியோகா³ கருணா ஸோகரூபோ து³க்க²மேவ அஹோஸி, ஸம்பதி பன **ஸோதூனங்** ஸப்³பா◌⁴னங் ஆனந்தோ³யேவாதி எத்தா²தி◌⁴ப்பாயோ.

355. ஹெட்டா² வுத்தரஸோ ஸந்தோஸோவ, ஸோககோதா◌⁴தி³லக்க²ணோ கருணாருத்³தா³தி³கோ கத²ங் ரஸோ நாம ப◌⁴வெய்யாதி ஆஸங்காயமாஹ “**து³க்க²ரூபே**”இச்சாதி³. **அயங் ஆனந்தோ³** “ஸாமஜ்ஜிகானமானந்தோ³”திஆதி³னா நித்³தி³ட்டோ² **து³க்க²ரூபே** து³க்க²லக்க²ணே **கருணாதி³கே** கருணாருத்³தா³தி³கே விஸயே கத²ங் ப◌⁴வெய்யாதி சே, நேஸ தோ³ஸோ **ஹி** ததே²வ **வெஸ்ஸந்தரஸ்ஸ** போ³தி◌⁴ஸத்தஸ்ஸ **ஸோகோ** புத்ததா³ரவிரஹதோ ஜாதஸோகோ **ஸோதூனங்** இதா³னி ஸுணந்தானங் ஸப்³பா◌⁴னங் **ஆனந்தோ³ ஸியா** ஆனந்த³ஸ்ஸ காரணத்தா காரியோபசாரேன ஸந்தோஸோ நாம ப◌⁴வெய்யாதி. வத்துனோ ஸாமத்தி²யா கருணாரஸாதி³கங் பாபெத்வா பகாஸியமானஸ்ஸ ஸோகாதி³கஸ்ஸ து³க்க²ரூபேன டி²தத்தா ஸுணந்தானங் பீதி உப்பாதி³யதேவாதி அதி◌⁴ப்பாயோ. து³க்க²ங் ரூபங் ஸபா◌⁴வோ யஸ்ஸ கருணாதி³னோதி ச, கருணா ஆதி³ யஸ்ஸ ருத்³தா³தி³னோதி ச வாக்யங்.

டா²யீபா⁴வனித்³தே³ஸ

ரதிடா²யீபா⁴வ

356. **ரம்மதே³ஸகலாகால-வேஸாதி³படிஸேவனா;**
யுவான’ஞ்ஞோஞ்ஞரத்தானங், பமோதோ³ரதி ருச்சதே.

356. ஸிங்கா³ராத³யோ விபா⁴க³தோ த³ஸ்ஸேதுமாஹ **“ரம்மே”**ச்சாதி³. தத்த² **“ரம்மதே³ஸ”**இச்சாதி³னா உத்³தீ³பனவிபா⁴வா த³ஸ்ஸிதா. **“யுவான”**ந்தி இமினா ஆலம்ப³ணவிபா⁴வோ. இத்தீ² ஹி புரிஸஸ்ஸ, புரிஸோ இத்தி²யா ஆலம்ப³ணவிபா⁴வோ. **பமோதோ³**தி அஞ்ஞமஞ்ஞாபி⁴ரமணவஸேன ஆமோத³ரூபோ.

356. இதா³னி ஸிங்கா³ராதி³னாமகே தேரத்யாதி³கே கமேன நித்³தி³ஸதி **“ரம்ம”**இச்சாதி³னா. **ரம்மதே³ஸகலாகாலவேஸாதி³படிஸேவனா** ரமணீயனிராவரணஸுசிபவித்தவாஸாரஹதே³ஸோ ரம்மகீ³திகாதி³கலா ரதிஜனகவஸந்தாதி³அனுரூபகாலோ மாலாக³ந்தா⁴தி³ உபஸோபி⁴தகிரியாதி³ மனுஞ்ஞவேஸோ, **ஆதி**³ஸத்³தே³ன நித்³தி³ட்ட²பா⁴ஸிதமிஹிதாதி³சேதி இமேஸங் தி³ட்ட²ஸுதமுதாதீ³ஸு தி³ட்டா²தி³மத்தமகத்வா பஞ்ஞாய தேன தேனாகாரேன புனப்புனானுப⁴வனேன **அஞ்ஞோஞ்ஞரத்தானங்** அஞ்ஞமஞ்ஞங் நிமித்தானுப்³யஞ்ஜனஸங்கப்பவஸேனாதிரத்தானங் **யுவானங்** தருணித்தி² புரிஸானங் **பமோதோ³** அபி⁴ரமணவஸேன ஸந்தோஸோ பீதி **ரதி ருச்சதே** ருச்சனதோ “ரதீ”தி வுச்சதீதி. இமஸ்மிங் பக்கே² ரகாரோ ஸந்தி⁴ஜோ. தே³ஸோ ச கலா ச காலோ ச வேஸோ சேதி ச, தே ஆத³யோ யேஸமிதி ச, ரம்மா ச தே தே³ஸ…பே॰… வேஸாத³யோ சேதி ச, தேஸங் படி புனப்புனங் ஸேவனமிதி ச, அஞ்ஞோ ச அஞ்ஞோ சேதி ச, தேஸு ரத்தாதி ச வாக்யங்.

357. **யுத்யா பா⁴வானுபா⁴வா தே,**
நிப³ந்தா⁴ போஸயந்தி நங்;
ஸொப்யா’யோக³விப்பயோக³-
ஸம்போ⁴கா³னங் வஸா திதா⁴.

357. **“யுத்யா”**இச்சாதி³. **தே** யதா²வுத்தா **பா⁴வானுபா⁴வா யுத்யா** ஆலஸியஉக்³க³தாஜிகு³ச்சா²வஜ்ஜிதா யே ஸங்காஉஸ்ஸூக்காத³யோ பா⁴வா தங்ப்³யஞ்ஜகா தத³னுரூபா அனுபா⁴வா ச அயோகா³தி³கே ஸிங்கா³ரே யதா² யதா² யுஞ்ஜந்தி, தாதி³ஸியாவ யுத்தியா நிப³ந்தா⁴ **நங்** ரதிங் ஸம்போஸயந்தி, **ஸோ**யேவமேவங் போஸிதோ ஸிங்கா³ரோ நாம ரஸோ ஸம்பஜ்ஜதே. ஸோபி திதா⁴தி ஸம்ப³ந்தோ⁴. தத்த² **அயோகோ³** நாம புப்³பே³ அஸங்க³தானங் அனுராகே³ன ஸங்க³மமிச்ச²ந்தானங் இத்தி²புரிஸானமஸங்க³மோ.

அதிஸயவிருள்ஹபேமானமுபி⁴ன்னம்பி ஸிலேஸோ **விப்பயோகோ³**. ப³லவகாமாவேஸவிஸேஸானங் காமீனங் த³ஸ்ஸனாதி³ஸமஞ்ஜனங் **ஸம்போ⁴கோ³**.

357. இதா³னி ரதியா புட்ட²காரணங் புட்ட²பயோக³ஞ்ச த³ஸ்ஸேதி "**யுத்யா**"இச்சாதி³னா. **தே பா⁴வானுபா⁴வா** நித்³தி³ட்ட²ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வேஸு ரத்யானுரூபப்³யபி⁴சாரீபா⁴வோ தப்பகாஸகோ அனுபா⁴வோ சேதி இமே த்³வே **யுத்யா** ஹேதுபூ⁴தாய அயோக³விப்பயோக³ஸம்போ⁴க³ஸங்க²தானங் திண்ணங் ஸிங்கா³ரானங் அனுகூலத்தே²ன ரதியா விருத்³த⁴த்தா ஆலஸியஉக்³க³ஜிகு³ச்சா²தி³கே பரிவஜ்ஜெத்வா ஸங்காஉஸ்ஸுக்காதீ³னங் ரத்யானுகூலபா⁴வானங் வஸேன யதா²யோக³ங் **நிப³ந்தா⁴** கவீஹி ப³ந்தா⁴ **நங்** ரதிங் **போஸயந்தி** யதா² தப்பகாஸனேன பூரெந்தி ஸஜ்ஜெந்தி, ஏவங் ஸஜ்ஜிதோ ரதிஸிங்கா³ரோ நாம ரஸோ ஹோதி. **ஸோபி** ஸாமஞ்ஞேன நித்³தி³ட்ட²ஸிங்கா³ரரஸோபி **அயோக³விப்பயோக³ஸம்போ⁴கா³னங்** ஸிங்கா³ரானங் **வஸா** பே⁴தே³ன திதா⁴ ப⁴வதீதி. தத்த² **அயோகோ³** நாம புப்³பே³ அஞ்ஞமஞ்ஞஸங்க³மரஹிதானங் அபி⁴னவானுராக³ப³லேன ஸங்க³மங் பத்தெ²ந்தானங் தீ²புமானங் அஸங்க³மோ. **விப்பயோகோ³** நாம ஸங்க³மாதிஸயேன விருள்ஹபேமானங் தீ²புமானங் அஞ்ஞமஞ்ஞவிஸிலேஸோ. **ஸம்போ⁴கோ³** நாம ப³லவகாமதண்ஹாவிஸேஸவஸேன யுத்தானங் காமினிகாமுகானங் அஞ்ஞமஞ்ஞங் த³ஸ்ஸனாதி³அஸ்ஸாதோ³. பா⁴வோ ச அனுபா⁴வோ சேதி ச, அயோகோ³ ச விப்பயோகோ³ ச ஸம்போ⁴கோ³ சேதி ச வாக்யங்.

இமமலங்காரங் கரொந்தேன ஆசரியஸங்க⁴ரக்கி²தமஹாஸாமிபாதே³ன பன பரமமது⁴ரஸத்³த⁴ம்மாமதலுத்³த⁴ஸுத்³த⁴ஸந்தானானங் தபோத⁴னானங் அஞ்ஞரஸாவபோ³த⁴னே பயோஜனாபா⁴வேபி லோகியேஸு தேஸு தேஸு வோஹாரேஸு அஸம்மோஹத்த²ங் ஸிங்கா³ராதி³னவவித⁴ரஸானங் லக்க²ணமத்தஸ்ஸேவ த³ஸ்ஸிதத்தா தத³னுரூபலக்கி²யபரிக்³க³ஹே அஸதி லக்க²ணாவபோ³த⁴ஸ்ஸ ஸுப்³யத்தாபா⁴வதோ வுத்தலக்க²ணாவபோ³த⁴த்த²ங் தங்தங்லக்க²ணகத²னானந்தரங் தஸ்ஸ தஸ்ஸ லக்கி²யஸ்ஸ முக²மத்தங் த³ஸ்ஸேதப்³ப³ங் ஹோதி. ஹெட்டா² "ராகா³னதப்³பு⁴தஸரோஜமுக²ங் த⁴ராயா"திஆதி³னா நித்³தி³ட்ட²ஸம்போ⁴க³ஸிங்கா³ரரஸாபா⁴ஸேனேவ ஹஸாபா⁴ஸாதீ³னங் அட்ட²ன்னங் ரஸாபா⁴ஸரூபஸ்ஸ பா⁴வாபா⁴ஸஸ்ஸ, விபா⁴வாபா⁴ஸஸ்ஸ, அனுபா⁴வாபா⁴ஸஸ்ஸ ச ஞாதப்³ப³த்தா ஸிங்கா³ரரஸஸ்ஸ லக்கி²யமேவங் வேதி³தப்³ப³ங்.

> கீ³தஸ்ஸரேன உபகட்³டி⁴ய நெத்தரஸ்மி-
> ப³ந்த⁴ங் கரங்வ விவஸஞ்ச கரக்³க³ஹேன;

யா தாதி³ஸேபி வினியோஜயி து³க்கரே மங்,
ஸேரந்த³தீ அதி◌⁴க³தா விதி◌⁴னா மயஜ்ஜாதி.

கீ³தஸ்ஸரேன ஹத்தீ²னங் கீ³திகாய பியத்தா கீ³திகாத◌⁴னினா **உபகட்³டி◌⁴ய** அத்தனோ ஸமீபங் ஆகட்³டி◌⁴த்வா **நெத்தரஸ்மிப³ந்த◌⁴ங்** நெத்தஸங்கா²தஹத்தா²சரியஸ்ஸ ரஜ்ஜுனா ப³ந்த◌⁴ங் **கரக்³க³ஹேன** ஹத்த²க்³கா³ஹேன ஸொண்ட³க்³க³ஹணேன **விவஸஞ்ச** அபக³தஇச்சா²சாரங் பரவஸங் **கரங் இவ** ஹத்த²ங் இவ **கீ³தஸ்ஸரேன** அத்தனோ லீலோபேதகீ³திகாத◌⁴னினா **உபகட்³டி◌⁴ய** அத்தனோ ஸமீபங் நெத்வா **நெத்தரஸ்மிப³ந்த◌⁴ங்** அத்தனோ நயனகந்தியா படிப³ந்த◌⁴ங் **கரக்³க³ஹேன** ஹத்த²க்³கா³ஹேன விவஸஞ்ச அபக³ததி◌⁴திங் மூள்ஹங் **மங் யா** கந்தா தாதி³ஸேபி து³க்கரே வினியோஜயி, **ஸா இரந்த³தீ** இரந்த³தீ நாம நாக³மானவிகா மயா அஜ்ஜ **விதி◌⁴னா** பா◌⁴க்³யேன **அதி◌⁴க³தா** லத்³தா◌⁴தி.

எத்த² கீ³தஸ்ஸரனெத்தரஸ்மிகரக்³க³ஹஸங்க²தாஹி இமாஹி பதா³வலீஹி உத்³தீ³பனவிபா◌⁴வோ த³ஸ்ஸிதோ. தி²யா புரிஸோ ச, புரிஸஸ்ஸ தீ² ச ஆலம்ப³ணங் ஹோதீதி “ஸா இரந்த³தீ மயா”தி இமினா ஆரம்மணவிபா◌⁴வோ த³ஸ்ஸிதோ. “உபகட்³டி◌⁴ய ப³ந்த◌⁴ங் விவஸ”ந்தி இமேஹி காமேன உத்³தீ³பிதடா²யீபா◌⁴வஸங்க²தா ரதி த³ஸ்ஸிதா. “தாதி³ஸேபி து³க்கரே வினியோஜயீ”தி இமேஹி உஸ்ஸாஹாதி³கா ச “விதி◌⁴னா அதி◌⁴க³தா மயஜ்ஜா”தி இமேஹி ஹரிஸாதி³கா ச ப்³யபி◌⁴சாரீபா◌⁴வா த³ஸ்ஸிதா. ரதியா விருத்³தே◌⁴ நிப்³பே³த³ஆலஸியஉக்³க³தஜிகு³ச்சா²தி³கே ப்³யபி◌⁴சாரீபா◌⁴வே வஜ்ஜெத்வா வுத்தப்பகாரவிபா◌⁴வாதி³கே பகாஸந்தோ “கீ³தஸ்ஸரேனே”ச்சாதி³கா ரதிப்பதீதியா அனுரூபங் பயுத்தா கவிப்பயோகா³ இத◌⁴ அனுபா◌⁴வா நாம ஹொந்தி. நாடகாதி³த³ஸ்ஸனீயஸத்தே² அபி◌⁴னயோ அனுபா◌⁴வோ. ரம்மதே³ஸரம்மகாலரம்மவேஸாத³யோ தத³பா◌⁴வே ரதியா அனுப்பஜ்ஜனதோ ஸாமத்தி²யா க³ம்யா ப◌⁴வந்தீதி ஏவங் லக்க²ணானுக³தலக்கி²யபரிக்³கா³ஹோ ஸப்³ப³த்த² காதப்³போ³. ஏவங் ஸதிப³ந்த◌⁴த்தா²வபோ³த◌⁴கானங் ஸப்³பா◌⁴னங் உப்பஜ்ஜமானாயபீதியா காரணத்தா காரியோபசாரேன ஏஸோ ப³ந்தோ◌⁴ ரஸோ நாம ஹோதீதி. உபரிபி ஏவமேவ.

ஹஸ்ஸடா²யீபா◌⁴வ

358. **விகாராகதிஆதீ³ஹி,**
அத்தனோ’த² பரஸ்ஸ வா;
ஹாஸோ நித்³தா³ ஸமாலஸ்ய-
முச்சா²தி³ப்³யபி◌⁴சாரிபி◌⁴;
பரிபோஸே ஸியா ஹஸ்ஸோ,

பி◌⁴ய்யோ’த்தி²பபு◌⁴தீன ஸோ.

358. “**விகாரே**”ச்சாதி³. **விகாராகதி** தே³ஸவயாதீ³னங் விபரீதோ கேஸப³ந்த◌⁴னாதி³, ஸோ ஆதி³ யேஸங் அஞ்ஞாகத்யாதி³னச்சனாதீ³னங், தேஹி விபா◌⁴வேஹி **ஹாஸோ** சேதோவிகாஸோ, ஸோபி அத்தனோ ஸம்ப³ந்தீ◌⁴ வா அத² பரஸ்ஸ ஸம்ப³ந்தீ◌⁴ வா, தத்த² யோ விபா◌⁴வஸாமத்தி²யாயேவாபி◌⁴ப்³யத்திங் யாதி, ஸோ அத்தட்டோ². யோ பன விபா◌⁴வத³ஸ்ஸனா உப்பன்னாபி புரிஸஸ்ஸ க³ம்பீ◌⁴ரத்தாதி³னா சா²தி³தோ ஸமானோ புரிஸந்தரே ஹஸத்யாபி◌⁴ப்³யத்தோ, ஸோ பரட்டோ². ஸோ ஹாஸோ நித்³தா³தீ³ஹி ப்³யபி◌⁴சாரீஹியேவ, அனுபா◌⁴வபக்கே² **ஆதி³**ஸத்³தே³ன அக்கி²ப²ந்த³னாத³யோ க³ஹிதா. பரிபோஸே ஸதி ஹஸ்ஸோ நாம ரஸோ ஸியா. ஸோ ஹஸ்ஸோ பி◌⁴ய்யோ இத்தி²பபு◌⁴தீனங் ஸியாதி ஸம்ப³ந்தோ◌⁴. எத்த² **பபு◌⁴தி**ஸத்³தே³ன நீசபகதயோ ஸங்க³ண்ஹந்தி.

358. இதா³னி ஹஸ்ஸரஸஸ்ஸ போஸனாகாரங் த³ஸ்ஸேதுமாஹ “**விகார**”இச்சாதி³. **விகாராகதிஆதீ³ஹி** தே³ஸவயோலிங்கா³னங் விபரீதேஹி கேஸப³ந்த◌⁴க³திட்டி²திஆதி³கேஹி, நச்சகீ³தஆதி³கேஹி ச து³விதே◌⁴ஹி ஆகதிஸங்க²தேஹி ஹேதுபூ◌⁴தேஹி அத்தனோ வா அத² பரஸ்ஸ வா ஸம்ப³ந்தீ◌⁴ ஸோ **ஹாஸோ** சேதோ விகாஸலக்க²ணோ **நித்³தா³ஸமாலஸ்யமுச்சா²தி³ப்³யபி◌⁴சாரிபி◌⁴** நித்³தா³ஸமஆலஸ்யமுச்சா²அக்கி²ப²ந்த³னாதீ³ஹி அனுபா◌⁴வேஹி ஸூதஸம்ப³ந்தே◌⁴ன தேஹேவ நித்³தா³ஸமாலஸ்யமுச்சா²ஸங்க²தப்³யபி◌⁴சாரீஹி கரணபூ◌⁴தேஹி பரிபோஸே ஸதி **ஹஸ்ஸோ** ஹஸ்ஸோ நாம ரஸோ ஸியா, **ஸோ** ஹஸ்ஸோ பி◌⁴ய்யோ இத்தி²பபு◌⁴தீனங், நீசபகதீனஞ்ச ஸியாதி. விகாரா ச ஸா ஆகதி சேதி ச, ஸோ ஆதி³ யேஸந்தி ச, நித்³தா³ ச ஸமோ ச ஆலஸ்யஞ்ச முச்சா² சேதி ச, தே ஆதி³ யேஸங் அக்கி²ப²ந்த³னாதீ³னங் அனுபா◌⁴வானந்தி ச, தே ச ப்³யபி◌⁴சாரினோ சேதி ச, இத்தீ² பபு◌⁴தி யேஸங் நீசபகதீனந்தி ச வாக்யங்.

ஹஸ்ஸப்பபே◌⁴த³

359. **ஸிதமிஹ விகாஸினயனங்,**
கிஞ்சா’லக்கி²யதி³ஜந்து தங் ஹஸிதங்;
மது◌⁴ரஸ்ஸரங் விஹஸிதங்,
ஸங்ஸஸிரோகம்பமுபஹஸிதங்.

360. **அபஹஸிதங் ஸஞ்ஜல’க்கி²,**
விக்கி²த்தங்க³ங் ப◌⁴வத்ய’திஹஸிதங்;
த்³வே த்³வே ஹஸ்ஸா கதி²தா சே’ஸங்,

ஜெட்டே² மஜ்ஜே²த⁴மேபி ச கமஸோ.

359-360. ஹஸ்ஸே பே⁴த³மாஹ “**ஸித**”மிச்சாதி³னா. **இஹ** ஹஸ்ஸே விகாஸீனி நயனானி யஸ்ஸ தங் ஸிதங், கிஞ்சி ஆலக்கி²யா **தி³ஜா** த³ந்தா யஸ்ஸ தங் ஹஸிதங். ஏவங் மது⁴ரோ ஸரோ ஸத்³தோ³ யஸ்ஸ தங் விஹஸிதங். அங்ஸஸிரோகம்பேன ஸஹ வத்தமானங் உபஹஸிதங், ஸஹ **ஜலேன** அஸ்ஸுனா வத்தமானானி அக்கீ²னி யஸ்ஸ தங் அபஹஸிதங். விக்கி²த்தானி இதோ ததோ பஸாரிதானி அங்கா³னி யஸ்ஸ தங் அதிஹஸிதங் நாம. ஏஸஞ்ச ஸிதாதீ³னங் மஜ்ஜே² த்³வே த்³வே ஹஸ்ஸா ஆதி³தோ பட்டா²ய **கமஸோ** யதா²க்கமேன ஜெட்டே² மஜ்ஜே² அத⁴மேபி ச கதி²தாதி ஸம்ப³ந்தோ⁴. புராதனேஹீதி விஞ்ஞாயதி.

359-360. இதா³னி ஹஸ்ஸபே⁴த³ங் த³ஸ்ஸேதி “**ஸித**”மிச்சாதி³னா. **இஹ** இமஸ்மிங் ஹஸ்ஸவிஸயே **விகாஸினயனங்** விவடனயனங் ஸிதங் நாம. **கிஞ்சி ஆலக்கி²யதி³ஜங் து** கிஞ்சி தி³ஸ்ஸமானத³ந்தங், தங் ஹஸிதங் நாம. **மது⁴ரஸ்ஸரங்** மது⁴ரனாத³ங் விஹஸிதங் நாம. **ஸங்ஸஸிரோகம்பங்** அங்ஸஸிரோகம்பஸஹிதங் உபஹஸிதங் நாம. **ஸஜலக்கி²** அஸ்ஸுவிலோசனஸஹிதங் அபஹஸிதங் நாம. **விக்கி²த்தங்க³ங்** அட்டா²னே பஸாரணவஸேன விக்கி²த்தஹத்த²பாதா³தி³அவயவந்தங் அதிஹஸிதங் நாம ப⁴வதி. **ஏஸங்** ச²ன்னங் **கமஸோ** கமேன த்³வே த்³வே ஜெட்டே² மஜ்ஜே² அத⁴மேபி விஸயே கதி²தா புராதனேஹி பா⁴ஸிதாதி. விகாஸீனி நயனானி அஸ்ஸேதி ச, கிஞ்சி ஈஸகங் ஆலக்கி²யா தி³ஜா யஸ்ஸேதி ச, மது⁴ரோ ஸரோ அஸ்ஸேதி ச, அங்ஸோ ச ஸிரோ சேதி ச, அங்ஸஸிரஸோ கம்போதி ச, தேன ஸஹ வத்ததீதி ச, ஸஹ ஜலேன வத்தமானானி அக்கீ²னி யஸ்ஸேதி ச, அனுஸ்வராக³மோ. விக்கி²த்தானி அங்கா³னி யஸ்ஸேதி ச வாக்யங். ஸிதஹஸிதத்³வயங் உத்தமே, விஹஸிதஉபஹஸிதத்³வயங் மஜ்ஜி²மே, அபஹஸிதஅதிஹஸிதத்³வயங் அத⁴மே வத்ததே. ஏவங் ஸிதாத³யோ அனுரூபவிபா⁴வாதி³னா பயுத்தா இமே ரஸா’வத்த²ங் பாபுணந்தீதி அதி⁴ப்பாயோ.

ஹஸ்ஸரஸஸ்ஸ ஏவமுதா³ஹரணங் ஞாதப்³ப³ங் -

> பூஜேஸி கண்ட²மணினா அபி யோ பஸன்னோ,
> த⁴ம்மே புரா’ஸமது⁴ரங் விது⁴ரங் ஸ ஹந்துங்;
> கோ³பெந்தியாபி வசனேன தி²யா ஸபா⁴வங்;
> ப⁴த்திங் அகாஸி ப²ருஸே மயி நாக³ராஜாதி.

யோ **புரா** புப்³பே³ **த⁴ம்மே** தஸ்ஸ த⁴ம்மகத²னே **பஸன்னோ கண்ட²மணினா அபி** அத்தனோ அனக்³க⁴கண்ட²மணினாபி தங் பூஜேஸி, **ஸோ** நாக³ராஜா **ஸபா⁴வங்** அத்தனோ அதி⁴ப்பாயங் கோ³பெந்தியா அபி

தி²யா **வசனேன** இத்தி²யா வசனேன **அஸமது⁴ரங்** துல்யரஹிதங் **விது⁴ரங்** விது⁴ரபண்டி³தங் **ஹந்துங்** வினாஸனத்த²ங் **ப²ருஸே** சண்டே³ மயி ப⁴த்திங் அகாஸீதி. இஹ ஏகஸ்மிங்யேவ வத்து²னி நாக³ராஜஸ்ஸ பஸாத³வத⁴விதா⁴னாதி³விபரீதப்பவத்தி ஆலம்ப³ணவிபா⁴வோ, பட²மங் அனக்³க⁴பியவத்தூ²ஹி பூஜிதபா⁴வோ ச போ³தி⁴ஸத்தஸ்ஸ அதுல்யபா⁴வோ ச இத்தி²வசனஸ்ஸ ஸம்படிச்ச²னபா⁴வோ ச தஸ்ஸாதி⁴ப்பாயஸ்ஸ அஞ்ஞாதபா⁴வோ ச புண்ணகஸ்ஸ சண்ட³பா⁴வோ சேதி இமேஹி ஸப்³ப³வசனேஹி உத்³தீ³பனவிபா⁴வோ த³ஸ்ஸிதோ. இமேஹி உத்³தீ³பிதடா²யீபா⁴வஸங்க²தோ ஹாஸோ வாக்யஸாமத்தி²யா பகாஸிதோ ஹாஸவிரோதி⁴னிப்³பே³தா³தி³வஜ்ஜிதா ஸமாலஸியஸந்தோஸஅஸ்ஸுவேபதா²தி³கா ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வா ஸாத்திகாபா⁴வா ச ஏவங் ஸாமத்தி²யேன தீ³பிதா. தத³னுரூபவிபா⁴வாதி³பகாஸகா யதா²வுத்தகவிப்பயோகா³ அனுபா⁴வா நாம ஹொந்தி. ஹஸ்ஸபே⁴தே³ன மஜ்ஜி²மே புரிஸே வத்தப்³பா³பி ஹஸிதஉபஹஸிதா த்³வே இமா த³ட்ட²ப்³பா³.

கருணாடா²யீபா⁴வ

361. **ஸோகரூபோ து கருணோ-**
நிட்ட²பத்திட்ட²னாஸதோ;
தத்தா²னுபா⁴வா ருதி³த-
பலயத்த²ம்ப⁴காத³யோ;
விஸாதா³லஸ்யமரண-
சிந்தாதீ³ ப்³யபி⁴சாரினோ.

361. “**ஸோகே**”ச்சாதி³. **அனிட்ட²ஸ்ஸ** புத்தவியோகா³தி³னோ தே³ஸனிக்கட்³ட⁴னாதி³னோ பத்தி ச **இட்ட²ஸ்ஸ** த⁴ம்மஸ்ஸ, த⁴னாதி³னோ வா நாஸோ ச ததோ விபா⁴வபூ⁴தேஹி ஸம்பன்னோ **ஸோகரூபோ** ஸோகஸபா⁴வோ து கருணோ ரஸோ நாம. தத்த² உத்தமானங் ஸோகோ புத்தவியோகா³தி³அனிட்டு²ப்பத்திதோ, த⁴ம்மாதி³இட்ட²னாஸதோ ச ஜாயதே. நீசானங் து தே³ஸனிக்கட்³ட⁴னாதி³அனிட்டு²ப்பத்திதோ, த⁴னாதி³இட்ட²னாஸதோ ச, பரேஸங் த⁴னாதி³னாஸதோ து உத்தமஸ்ஸேவ மஹாகாருணிகத்தா, ஸேஸங் ஸுபோ³த⁴ங். அனுபா⁴வோ பனெத்த² யதோ²சித்யங் நிரூபயிதப்³போ³.

361. இதா³னி கருணாரஸபோஸனக்கமங் த³ஸ்ஸேதி “**ஸோக**”இச்சாதி³னா. **அனிட்ட²ப்பத்திட்ட²னாஸதோ** புத்தவியோகா³தி³னோ, தே³ஸசாகா³தி³னோ வா அனிட்ட²ஸ்ஸ உப்பத்தி ச ஸீலாதி³னோ, த⁴னாதி³னோ வா **இட்ட²ஸ்ஸ** கந்திவத்து²னோ வினாஸோ சாதி இமேஹி ஆலம்ப³ணவிபா⁴வேஹி

கரணபூ⁴தேஹி உப்பன்னோ **ஸோகரூபோ து** ஸோகஸபா⁴வோ பன **கருணோ** கருணாரஸோ நாம ஹோதி. **தத்த²** கருணாரஸே **ருதி³தபலயத்த²ம்ப⁴காத³யோ** ருதி³தோ பலயோ த²ம்போ⁴திஆத³யோ அனுபா⁴வா நாம ப⁴வந்தீதி. த²ம்பா⁴தீ³னங் ஸரூபோ ஹெட்டா² வுத்தோவ. விஸாத³ஆலஸ்யமரணசிந்தாத³யோ ப்³யபி⁴சாரினோ தஸ்மிங்யேவ ப்³யபி⁴சாரினோ ப⁴வந்தி. இஹ புத்தவியோகா³தி³அனிட்ட²ப்பத்தியா ச ஸீலத⁴ம்மாதி³இட்ட²னாஸனேன ச உத்தமானங் ஸோகோ உப்பஜ்ஜதி, தே³ஸசாகா³தி³அனிட்ட²ப்பத்தியா ச த⁴னாதி³இட்ட²னாஸனேன ச நீசானங். அஞ்ஞேஸங் த⁴னாதி³வினாஸனேன பன மஹாகருணிகத்தா உத்தமஸ்ஸேவ உப்பஜ்ஜதி. தஸ்மிங் விஸயே ஸோ ஸோகோ ஸேஸானங் நுப்பஜ்ஜதி. தஸ்மா யதா²ரஹங் பயோகோ³ காதப்³போ³. ஸோகஸ்ஸ ரூபோ ஸபா⁴வோதி ச, அனிட்ட²ஸ்ஸ பத்தீதி ச, இட்ட²ஸ்ஸ நாஸோதி ச, அனிட்ட²ப்பத்தி ச இட்ட²னாஸோ சேதி ச, ருதி³தஞ்ச பலயோ ச த²ம்ப⁴கோ சேதி ச, தே ஆதி³ யேஸமிதி ச, விஸாதோ³ ச ஆலஸ்யஞ்ச மரணஞ்ச சிந்தா சேதி ச, தா ஆதி³ யேஸமிதி ச வாக்யங். இமஸ்ஸ கருணாரஸஸ்ஸ லக்கி²யமேவங் த³ட்ட²ப்³ப³ங் -

> ஆகட்³டி⁴தே’கஸதராஜபுரக்க²தோ யோ,
> த⁴ம்மேன ஆஸனமலங்குருதே ஜினோவ;
> ஸோ அஸ்ஸவாலமவலம்பி³ய தா³னி நீதோ,
> யக்கே²ன லோகதிலகோ குருதே கிமேகோதி.

யோ **ஏகஸதராஜபுரக்க²தோ** ராஜூனங் ஏகஸதேன பரிவாரிதோ **ஜினோ இவ** பு³த்³தோ⁴ இவ **த⁴ம்மேன** மது⁴ரத⁴ம்மகத²னேன **ஆஸனங்** த⁴ம்மாஸனங் **அலங்குருதே** ஸஜ்ஜேதி, **லோகதிலகோ** லோகஸ்ஸ பியதாய திலகாலங்காரபூ⁴தோ **ஸோ** விது⁴ரபண்டி³தோ **யக்கே²ன** புண்ணகேன ஆகட்³டி⁴தோ ஹுத்வா நீதோ அஸ்ஸவாலங் அவலம்பி³ய இதா³னி ஏகோ கிங் குருதேதி. இஹானீதோதி த³ஸ்ஸிதபியவத்து²வியோகோ³ ஸோகஸ்ஸ ஆலம்ப³ணவிபா⁴வோ ஹோதி. “ஆகட்³டி⁴தேகஸதராஜே”ச்சாதி³னா ஸகலேன வாக்யேன உத்³தீ³பனவிபா⁴வோ த³ஸ்ஸிதோ, உத்³தீ³பிதஸோகஸங்கா²தடா²யீபா⁴வோ ச விஸாதா³லஸ்யசிந்தாதி³கோ ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வோ ச ருதி³தபலயத²ம்ப⁴காதி³கா விபா⁴வாதி³போ³த⁴கஅனுபா⁴வா ச வாக்யஸாமத்தி²யேன தீ³பிதா ஹொந்தி.

ருத்³த³டா²யீபா⁴வ

362. **கோதோ⁴ மச்ச²ரியாதீ³ஹி, போஸே தாஸமதா³தி³பி⁴;**
நயனாருணதாதீ³ஹி, ருத்³தோ³ நாம ரஸோ ப⁴வே.

362. **“கோதோ◌⁴”**இச்சாதி³, ஸுபோ³த◌⁴ங். எத்த² பட²மேன **ஆதி**³ஸத்³தே³ன அவிக்கே²பஉபஹாஸாத³யோ விபா◌⁴வா க³ஹிதா, து³தியேன உக்³க³ஸம்ப◌⁴மாத³யோ ப்³யபி◌⁴சாரினோ, ததியேன பூ◌⁴குடிபுரணஒட்ட²னிப்பீளனாத³யோ அனுபா◌⁴வா.

362. இதா³னி ருத்³த³ரஸஸ்ஸ போஸனக்கமங் த³ஸ்ஸேதி **“கோதோ◌⁴”**இச்சாதி³னா. கோதோ◌⁴ **மச்ச²ரியாதீ³ஹி** மச்ச²ரியஅவிக்கே²பஉபஹாஸாதீ³ஹி ஆலம்ப³ணாதீ³ஹி விபா◌⁴வேஹி ச ஹேதுபூ◌⁴தேஹி **தாஸமதா³தீ³ஹி** தாஸமத³உக்³க³தஸம்ப◌⁴மாதீ³ஹி ப்³யபி◌⁴சாரீபா◌⁴வேஹி **ச நயனாருணதாதீ³ஹி** நெத்தரத்தஸுப◌⁴ங்க³ஒட்ட²பீளனாதீ³ஹி அனுபா◌⁴வேஹி ச கரணபூ◌⁴தேஹி போஸே ஸதி ருத்³தோ³ நாம ரஸோ ப◌⁴வேதி. மச்ச²ரியங் ஆதி³ யேஸந்தி ச, தாஸோ ச மதோ³ சேதி ச, தே ஆதி³ யேஸமிதி ச, நயனானி ச தானி அருணானி சாதி ச, தேஸங் பா◌⁴வோதி ச, ஸா ஆதி³ யேஸமிதி ச வாக்யங்.

ருத்³த³ரஸஸ்ஸ உதா³ஹரணமேவங் த³ட்ட²ப்³ப³ங் -

யக்கே²ன போ◌⁴ அதி◌⁴க³தோஸி மனுஸ்ஸப◌⁴க்கே²,
நா’ஸ்ஸஸ்ஸ வால’மவலம்ப³ புரங் அவெக்க²;
வேரம்ப◌⁴வாதமுக²சுண்ணிதஸப்³ப³க³த்தோ,
மச்சோ கத²ங் புனபி பஸ்ஸதி ஜீவலோகந்தி.

போ◌⁴ மனுஸ்ஸப◌⁴க்கே²ன யக்கே²ன **அதி◌⁴க³தோஸி** க³ஹிதோ அஸி, அஸ்ஸஸ்ஸ **வாலமவலம்ப³** வாலதி◌⁴ங் க³ஹெத்வா இதா³னேவ **புரங் அவெக்க²** துய்ஹங் நக³ரங் ஓலோகேஹி, ததே²வ ஹி **வேரம்ப◌⁴வாதமுக²சுண்ணிதஸப்³ப³க³த்தோ** வேரம்ப◌⁴வாதஸ்ஸ அபி◌⁴முகி²சுண்ணிதஸகலஸரீரோ **மச்சோ** மனுஸ்ஸோ **ஜீவலோகங்** ஸத்தலோகங் புனபி கத²ங் பஸ்ஸதீதி. இஹ மச்ச²ரியாதி³விபா◌⁴வா ச கோதா◌⁴தி³ஸங்கா²தோ டா²யீபா◌⁴வோ ச வாக்யஸாமத்தி²யா தீ³பிதா ஹொந்தி, அபரத்³தே◌⁴ன தாஸமத³உக்³க³தாதி³ப்³யபி◌⁴சாரீபா◌⁴வா விபா◌⁴விதா ஹொந்தி. ஸமுதா³யேன நயனாருணதாத³யோ அனுபா◌⁴வா ஸூசிதா ஹொந்தி.

வீரடா²யீபா◌⁴வ

363. **பதாபவிக்கமாதீ³ஹு-ஸ்ஸாஹோ விரோதி ஸஞ்ஞிதோ;**
ரணதா³னத³யாயோகா³, வீரோ’யங் திவிதோ◌⁴ ப◌⁴வே;
தேவா’னுபா◌⁴வா தி◌⁴திம-த்யாத³யோ ப்³யபி◌⁴சாரினோ.

363. **“பதாபி”**ச்சாதி³. **பதாபோ** ஸத்துஸந்தாபகாரீ தேஜோ, **விக்கமோ** பரமண்ட³லக்கமந்தங், தே ஆத³யோ யேஸங் ப³லாவிக்கே²பாதீ³னங்

படிபுக்³க³லக³தானங் விபா◌⁴வானங், தேஹி ஜாதோ **உஸ்ஸாஹோ** ரஸத்தமாபன்னோ வீரோ ரஸோதி ஸஞ்ஞிதோ, அயங் வீரோ ரணதா³னத³யாயோகா³ திவிதோ◌⁴ ப◌⁴வே யுத்³த◌⁴வீரோ தா³னவீரோ த³யாவீரோதி, **தே** யுத்³த◌⁴கரணாத³யோ ஏவ தத்த² அனுபா◌⁴வா ப◌⁴வந்தி. தி◌⁴திமதிஉக்³க³தாத³யோ ப்³யபி◌⁴சாரினோ ப◌⁴வந்தீதி.

363. இதா³னி வீரரஸபே◌⁴த³ங், போஸனக்கமஞ்ச த³ஸ்ஸேதி **“பதாப”**இச்சாதி³னா. **பதாபவிக்கமாதீ³ஹி** அஞ்ஞராஜூனங் த³ண்ட³ஜதேஜஸங்க²தபதாபோ, தேஸமேவ பரமண்ட³லக்கமனஸங்கா²தவிக்கமோ ப²லபே◌⁴தோ³ சேதிஆதீ³ஹி உப்பன்னோ உஸ்ஸாஹோ **வீரோதி** வீரரஸோதி **ஸஞ்ஞிதோ** கவீஹி ஞாதோ, அயங் வீரரஸோ **ரணதா³னத³யாயோகா³** யுத்³த◌⁴சாக³கருணாயோகே³ன ஹேதுபூ◌⁴தேன திவிதோ◌⁴ ப◌⁴வே. **தே ஏவ** ரணதா³னத³யா ஏவ இமா அனுபா◌⁴வா நாம ஹொந்தி. **தி◌⁴திமத்யாத³யோ** தி◌⁴திமதிஉக்³க³தக³ப்³பா³த³யோ ப்³யபி◌⁴சாரினோ பா◌⁴வா ஹொந்தீதி. யுத்³த◌⁴வீரதா³னவீரத³யாவீரவஸேன வீரரஸோ திவிதோ◌⁴ ஹோதி. பதாபோ ச விக்கமோ சேதி ச, தே ஆதி³ யேஸமிதி ச, ரணோ ச தா³னஞ்ச த³யா சேதி ச, தாஹி யோகோ³தி ச, தயோ விதா◌⁴ பகாரா அஸ்ஸாதி ச, தி◌⁴தி ச மதி சேதி ச, தா ஆதி³ யேஸமிதி ச வாக்யங்.

வீரரஸஸ்ஸ உதா³ஹரணமேவங் த³ட்ட²ப்³ப³ங் -

விஞ்ஞாபெத்வா குவேரங் ஸுமஹதி-
மபி சே’கோவகும்ப◌⁴ண்ட³ஸேனங்,
உத்தாஸெத்வா க³ஹெத்வா மணிரதனவரங்
லக்க²மாதா◌⁴ய ஜூதே;
ஜெத்வா கோரப்³யராஜங் ஸசிவரதன-
முத்³த◌⁴ச்ச ரஞ்ஞங் ஸதம்ஹா,
எத்தா²னெத்வா’தி³யிஸ்ஸங் ஸுயுவதிரதனங்
கோ மமே’த்த²’த்தி² பா◌⁴ரோதி.

குவேரங் வெஸ்ஸவணமஹாராஜங் **விஞ்ஞாபெத்வா** போ³தெ◌⁴த்வா **ஸுமஹதிமபி கும்ப◌⁴ண்ட³ஸேனங்** அதிமஹந்திங் கும்ப◌⁴ண்ட³ஸேனங் ஏகோவ **உத்தாஸெத்வா** ப◌⁴யங் ஜனெத்வா மணிரதனவரங் க³ஹெத்வா **ஜூதே** அக்க²கீளாயங் லக்க²ங் **ஆதா◌⁴ய** ட²பெத்வா கோரப்³யராஜங் ஜெத்வா **ரஞ்ஞங் ஸதம்ஹா** ராஜஸம்ப³ந்தி◌⁴னா ஸதேன **ஸசிவரதனங்** அமச்சரதனங் **உத்³த◌⁴ச்ச** உத்³த◌⁴ரித்வா எத்தா²னெத்வா **ஸுயுவதிரதனங்** ஸோப◌⁴னஇத்தி²ரதனங் **ஆதி³யிஸ்ஸங்** க³ண்ஹிஸ்ஸாமி, **எத்த²** யதா²வுத்தேஸு மம கோ பா◌⁴ரோ அத்தீ²தி. எத்த² “கோ மமெத்த²த்தி²

பா◌⁴ரோ’’தி இமினா உஸ்ஸாஹஸங்கா²தோ டா²யீபா◌⁴வோ பகாஸிதோ. ஏதஸ்ஸ உப்பத்திஉத்³தீ³பனேஸு காரணபூ◌⁴தஸ்ஸ இத்தி²ரதனஸ்ஸ ஆதா³னக்²யாதனாக³ராஜக³தபதாபவிக்கமாதி³விபா◌⁴வோ ச, தங்தங்ரூபப்பகாஸககவிவசனஸங்கா²தானுபா◌⁴வோ ச “விஞ்ஞாபெத்வா’’இச்சாதி³னா வாக்யஸாமத்தி²யேன படிபாத³னீயா ஹொந்தி. “ஸுமஹதிமபி கும்ப◌⁴ண்ட³ஸேனங் ஏகோ’’தி ச, “ரஞ்ஞங் ஸதம்ஹா ஸசிவரதனமுத்³த◌⁴ச்சா’’தி ச இமேஹி தி◌⁴திஉக்³க³தக³ப்³பா³த³யோ ச, “விஞ்ஞாபெத்வா குவேர’’ந்தி ச, “உத்தாஸெத்வா கோரப்³யராஜ’’ந்தி ச, “எத்தா²னெத்வா இச்சாத³யோ’’தி ச இமேஹி மத்யாத³யோ ச ப்³யபி◌⁴சாரினோ பா◌⁴வா விபா◌⁴விதா ஹொந்தி. இமேஹி விபா◌⁴வானுபா◌⁴வப்³யபி◌⁴சாரீபா◌⁴வேஹி யுத்³த◌⁴வீரரஸோ போஸிதோதி த³ட்ட²ப்³போ³. இமினாயேவ நயேன தா³னவீராத³யோ விஞ்ஞாதப்³பா³.

ப◌⁴யடா²யீபா◌⁴வ

364. **விகாரிஸனஸத்தாதி³-**
ப◌⁴யுக்கங்ஸோ ப◌⁴யானகோ;
ஸேதா³த³யோ’நுபா◌⁴வே’த்த²,
தாஸாதீ³ ப்³யபி◌⁴சாரினோ.

364. “**விகாரி**”ச்சாதி³. **விகாரி** அஸபா◌⁴வப்பவத்தோ விருத்³தோ◌⁴ **ஸனோ** ஸத்³தோ³ ஸத்தோ ச, தே ஆத³யோ யேஸங் ஸுஞ்ஞாரஞ்ஞாதீ³னங் இத்தி²னீசப்பகதிஸம்ப◌⁴வந்தானங், விபா◌⁴வானங், கு³ருஆதீ³னங் வா உத்தமானங், தேஹி ஜாதஸ்ஸ ப◌⁴யஸ்ஸ, கித்திமஸ்ஸ வா உக்கங்ஸோ ப◌⁴யானகோ நாம ரஸோ. எத்த² ஸேத³கம்பனபாத³சலனாத³யோ அனுபா◌⁴வா, தாஸாத³யோ ப்³யபி◌⁴சாரினோ.

364. இதா³னி ப◌⁴யானகரஸஸ்ஸ போஸனக்கமங் த³ஸ்ஸேதி “**விகாரி**”ச்சாதி³னா. **விகாரிஸனஸத்தாதி³ப◌⁴யுக்கங்ஸோ** பகதிவிரஹேன விகாரவந்தேஹி விருத்³தே◌⁴ஹி அஸனிஸத்³தா³தி³ஸத்³தே³ஹி, ரக்க²ஸாதி³ஸத்தேஹி வா விபா◌⁴வேஹி ஹேதுபூ◌⁴தேஹி ஸஞ்ஜாதோ ஸாபா◌⁴விகோ, கித்திமோ வா ப◌⁴யபடிப³ந்தோ◌⁴ உக்கங்ஸோ ப◌⁴யானகரஸோ நாம ஹோதி. **எத்த²** ப◌⁴யானகரஸவிஸயே **ஸேதா³த³யோ** தா³ஹஸரீரகம்பனாத³யோ **அனுபா◌⁴வா** காயிகவாசஸிகப்பயோக³ஸங்க²தா அனுபா◌⁴வா ஹொந்தி. **தாஸாதீ³ ப்³யபி◌⁴சாரினோ** தாஸஸங்காத³யோ இஹ ப்³யபி◌⁴சாரீபா◌⁴வா ஹொந்தீதி. ஸனோ ச ஸத்தோ சேதி ச, விகாரோ ஏதேஸங் அத்தீ²தி ச, விகாரினோ ச தே ஸனஸத்தா சேதி ச, தே ஆத³யோ யேஸங் ஸுஞ்ஞாரஞ்ஞாதீ³னமிதி ச, தேஹி ஜாதங் ப◌⁴யமிதி ச, மஜ்ஜே² பத³லோபோ, தஸ்ஸ உக்கங்ஸோதி ச, ஸேதோ³ ஆதி³ யேஸங்

கம்பனாதீ³னமிதி ச, தாஸோ ஆதி³ யேஸங் ஸங்காதீ³னமிதி ச வாக்யங். இத்தி²னீசப்பகதிகானங் ப⁴யஹேது விகாரிஸனஸத்தாதி³, உத்தமானங் கு³ருஆதி³.

எத்த² லக்கி²யமேவங் வேதி³தப்³ப³ங் -

யங் தி³ட்டி²ஸத்த²பதனேன பரிப்பு²ரந்தீ,
கும்ப⁴ண்ட³ரக்க²ஸசமூ க³மிதா ஸமந்தா;
ஆசக்கவாளனக³மஸ்ஸக³தங் புரீவ,
போ⁴தோ முஹுங் முஹு’மபஸ்ஸி ஸ புண்ணகோ’ஹந்தி.

தி³ட்டி²ஸத்த²பதனேன தி³ட்டி²ஸல்லஸம்பாதனேன **பரிப்பு²ரந்தீ** கம்பமானா **ஸமந்தா** பரிஸமந்ததோ **ஆசக்கவாளனக³ங்** சக்கவாளபப்³ப³தாவதி⁴ **க³மிதா** பலாபிதா **கும்ப⁴ண்ட³ரக்க²ஸசமூ** கும்ப⁴ண்ட³ரக்க²ஸானங் ஸேனா யங் **அஸ்ஸக³தங்** அஸ்ஸபிட்டே² நிஸின்னகங் **போ⁴தோ** ப⁴வதங் தும்ஹாகங் **புரீ இவ** புரியா த³ஸ்ஸனமிவ **முஹுங் முஹுங் அபஸ்ஸி** க²ணே க²ணே அபஸ்ஸித்த², **ஸோ** அஹங் புண்ணகோ நாம யக்கோ²தி. எத்த² "தி³ட்டி²ஸத்த²பதனேனா"தி தி³ட்டி²ஸத்தா²ரோபனேன ச "ஸ புண்ணகோ அஹ"ந்தி இமினா ச ப⁴யஜனநஸ்ஸ ஹேதுபூ⁴தவிருத்³த⁴ஸத்தஸங்கா²தா விபா⁴வா நித்³தி³ட்டா², "முஹுங் முஹு’மபஸ்ஸீ"தி ரஸாவத்த²ஸம்பத்தப⁴யுக்கங்ஸஸங்க²தோ டா²யீபா⁴வோ விபா⁴விதோ, "கும்ப⁴ண்ட³ரக்க²ஸசமூ க³மிதா ஸமந்தா ஆசக்கவாளனக³"ந்தி தாஸஸங்காதி³கா ப்³யபி⁴சாரினோ பா⁴வா ஜோதிதா. "பரிப்பு²ரந்தீ"தி ஸேத³கம்பாத³யோ அனுபா⁴வா த³ஸ்ஸிதா ஹொந்தி.

ஜிகு³ச்சா²டா²யீபா⁴வ

365. **ஜிகு³ச்சா² ருதி⁴ராதீ³ஹி,**
பூத்யாதீ³ஹி விராக³தோ;
பீ³ப⁴ச்சோ² கோ²ப⁴னு’ப்³பே³கீ³,
கமேன கருணாயுதோ;
நாஸாவிகுனநாதீ³ஹி,
ஸங்காதீ³ஹி’ஸ்ஸ போஸனங்.

365. **"ஜிகு³ச்சா²"**இச்சாதி³. ருதி⁴ரந்தாதீ³ஹி பூதிகிமிஆதீ³ஹி விராக³தோ ச ஜாதா **ஜிகு³ச்சா²** க³ரஹா கமேன கோ²ப⁴னோ உப்³பே³கீ³ கருணாயுதோ ச பீ³ப⁴ச்சோ² ப⁴வதி, நாஸாவிகுனநமுக²ச்ச²த³னாதீ³ஹி அனுபா⁴வேஹி, ஸங்காவேகா³தீ³ஹி ப்³யபி⁴சாரீஹி ச அஸ்ஸ போஸனங் ப⁴வதீதி.

365. இதா³னி பீ³ப⁴ச்ச²ரஸஸ்ஸ போஸனக்கமங் த³ஸ்ஸேதி **“ஜிகு³ச்சா²”**இச்சாதி³னா. **ருதி⁴ராதீ³ஹி** ரத்தந்தகு³ணாதீ³ஹி ச, **பூத்யாதீ³ஹி** பூதிகிமிஆதீ³ஹி ச, **விராக³தோ** விரத்தபா⁴வேன சாதி இமேஹி தீஹி விபா⁴வேஹி ஹேதுபூ⁴தேஹி உப்பஜ்ஜமானா ஜிகு³ச்சா² **கமேன** ருதி⁴ராதீ³னங் திண்ணங் விபா⁴வானங் படிபாடியா **கோ²ப⁴னோ** அனவட்டா²னோ அஸமாஹிதோ **உப்³பே³கீ³** உப்³பே³க³வா **கருணாயுதோ** ஸோகரூபேன ஸஹிதோ சாதி ஏவங் பீ³ப⁴ச்சோ² ரஸோ நாம ஹோதி. **நாஸாவிகுனநாதீ³ஹி** நாஸஸங்கோசனமுக²பித³ஹனாதீ³ஹி அனுபா⁴வேஹி ச **ஸங்காதீ³ஹி** ச ஸங்காஆவேகா³தீ³ஹி ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வேஹி ச கரணபூ⁴தேஹி **அஸ்ஸ** பீ³ப⁴ச்ச²ரஸஸ்ஸ போஸனங் ஹோதீதி. ருதி⁴ராதீ³ஸு தீஸு பதே³ஸு, கோ²ப⁴னாதீ³ஸு தீஸு ச க³ம்யமானத்தா அவுத்தோபி **சஸத்³தோ³** யோஜேதப்³போ³, தஸ்மா கோ²ப⁴னாதீ³ஹி தீஹி யுத்தோவ பீ³ப⁴ச்ச²ரஸோ நாமாதி த³ட்ட²ப்³போ³. ருதி⁴ரங் ஆதி³ யேஸங் அந்தாதீ³னமிதி ச, பூதிஆதி³ யேஸங் கிமிஆதீ³னமிதி ச, உப்³பே³கோ³ அஸ்ஸ பீ³ப⁴ச்ச²ஸ்ஸ அத்தீ²தி ச, கருணேன ஆயுதோதி ச, நாஸாய விகுனநங் ஸங்கோசனமிதி ச, தங் ஆதி³ யேஸங் முக²ச்சா²த³னாதீ³னமிதி ச, ஸங்கா ஆதி³ யேஸங் ஆவேகா³தீ³னமிதி ச வாக்யங்.

இமஸ்ஸ பீ³ப⁴ச்ச²ஸ்ஸோதா³ஹரணமேவங் வேதி³தப்³ப³ங் -

> யக்கா² மச்சகரங்ககங்கனத⁴ரா யே நிம்மிதா புண்ணகே-
> நு’த்தங்ஸீகதபாணிபல்லவத⁴ரா ஹாரீகதந்தோரகா³;
> லித்தா லோஹிதகுங்குமேஹி விது⁴ரேனே’தே பிவந்தா வஸா-
> மஜ்ஜங் ஸீஸகபாலபாதிஹி புரே து⁴த்தா வியோ’பெக்கி²தாதி.

புண்ணகேன யக்கே²ன நிம்மிதா **மச்சகரங்ககங்கனத⁴ரா** மனுஸ்ஸட்டி²ஸங்கா²தகரபூ⁴ஸனதா⁴ரினோ **உத்தங்ஸீகதபாணிபல்லவத⁴ரா** மத்த²கமாலிகதஹத்த²தலஸங்க²தபல்லவதா⁴ரினோ **ஹாரீகதந்தோரகா³** முத்தாஹாரீகதமனுஸ்ஸந்தஸங்கா²தஉரக³ஸம்பயுத்தா **லோஹிதகுங்குமேஹி** ருதி⁴ரஸங்கா²தகுங்குமகக்கேஹி லித்தா **ஸீஸகபாலபாதிஹி** ஸீஸகபாலஸங்கா²தேஹி ஸராவேஹி **வஸாமஜ்ஜங்** வஸாஸங்கா²தஸுரங் **புரே** அபி⁴முகே² பிவந்தா யே யக்கா² ஸியுங், ஏதே யக்கா² **விது⁴ரேன** பண்டி³தேன **து⁴த்தா விய** நக³ரே ஸுராது⁴த்தா விய உபெக்கி²தா ஹொந்தீதி. இஹ “லித்தா லோஹிதகுங்குமேஹீ”தி ச “உத்தங்ஸீகதபாணிபல்லவத⁴ரா”தி ச “ஹாரீகதந்தோரகா³”தி ச இமேஹி சித்தக்கோ²ப⁴காரணபூ⁴தோ ருதி⁴ராதி³விபா⁴வோ ச, “மச்சகரங்ககங்கனரோ”தி ச “ஸீஸகபாலபாதிஹி வஸாமஜ்ஜங் பிவந்தா”தி ச இமேஹி உப்³பே³க³வந்தஸபா⁴வஸ்ஸ ஹேதுபூ⁴தோ பூத்யாதி³விபா⁴வோ ச

பகாஸிதோ. கருணாயுதஸபா◌⁴வஸ்ஸ காரணபூ◌⁴தவிரஜ்ஜனவிபா◌⁴வோ ச நாஸாவிகுனநாதி³அனுபா◌⁴வோ ச ஸங்காவேகா³தி³ப்³யபி◌⁴சாரீபா◌⁴வோ ச பீ³ப◌⁴ச்ச²ஸங்கா²தடா²யீபா◌⁴வோ சாதி இமே ஸப்³பே³ வாக்யஸாமத்தி²யேன க³ம்மாதி வேதி³தப்³பா³.

விம்ஹயடா²யீபா◌⁴வ

366. **அதிலோகபத³த்தே²ஹி,**
விம்ஹயோ’யங் ரஸோ’ப்³பு◌⁴தோ;
தஸ்ஸா’நுபா◌⁴வா ஸேத³ஸ்ஸூ-
ஸாது◌⁴வாதா³த³யோ ஸியுங்;
தாஸாவேக³தி◌⁴திப்பஞ்ஞா,
ஹொந்தே’த்த² ப்³யபி◌⁴சாரினோ.

366. “**அதி**”ச்சாதி³. **அதிலோகேஹி** லோகாதிவுத்தீஹி மாயாதி³ப்³ப³கே³ஹாராமாதீ³ஹி பத³த்தே²ஹி ஜாதோ அயங் **விம்ஹயோ** சித்தவிகாரஸங்கா²தோ டா²யீபா◌⁴வோ அப்³பு◌⁴தோ ரஸோ நாம. ஸேத³அஸ்ஸூஸாது◌⁴வாத³ரோமஞ்சாத³யோ தஸ்ஸ அனுபா◌⁴வா ஸியுங், தாஸாத³யோ ப்³யபி◌⁴சாரினோ ஹொந்தீதி.

366. இதா³னி விம்ஹயரஸஸ்ஸ போஸனக்கமங் த³ஸ்ஸேதி “**அதி**”இச்சாதி³னா. **அதிலோகபத³த்தே²ஹி** லோகட்டி²திமதிக்கம்ம பவத்தேஹி மாயாதி³ப்³ப³ப◌⁴வனஆராமவிமானாதி³பத³த்தே²ஹி ஹேதுபூ◌⁴தேஹி உப்பஜ்ஜமானோ அயங் **விம்ஹயோ** சித்தப்³யாபனஸங்கா²தோ டா²யீபா◌⁴வோ **அப்³பு◌⁴தோ ரஸோ** அப்³பு◌⁴தரஸோ நாம ப◌⁴வே, ஸேத³ஸ்ஸூஸாது◌⁴வாதா³த³யோ **தஸ்ஸ** அப்³பு◌⁴தரஸஸ்ஸ அனுபா◌⁴வா ஸியுங், தாஸாவேக³தி◌⁴திப்பஞ்ஞா **எத்த²** அப்³பு◌⁴தரஸவிஸயே ப்³யபி◌⁴சாரினோ பா◌⁴வா ஹொந்தீதி. அதிக்கந்தா லோகமிதி ச, தே ச தே பத³த்தா² சேதி ச, ஸாது◌⁴இதி வாதோ³தி ச, ஸேதோ³ ச அஸ்ஸூ ச ஸாது◌⁴வாதோ³ சேதி ச, தே ஆதி³ யேஸங் ரோமஞ்சாதீ³னமிதி ச, தாஸோ ச ஆவேகோ³ ச தி◌⁴தி ச பஞ்ஞா சேதி ச வாக்யங்.

இமஸ்ஸ அப்³பு◌⁴தரஸஸ்ஸோதா³ஹரணமேவங் த³ட்ட²ப்³ப³ங் -

ஸ புண்ணகேனா’ஹடனேகபி◌⁴ங்ஸனே-
ஸ்வ’ஹோ நடேனேவ ஸுனிச்சலோ’சலா;
நிபாதிதோ தேன அவங்ஸிரோபதங்,
அஸந்தஸங் தங் மினி தி³ட்டி²யட்டி²யாதி.

ஸோ விது◌⁴ரபண்டி³தோ **புண்ணகேன** யக்கே²ன **நடேன** இவ அனேகவிகாரத³ஸ்ஸனகேன நாடகேன விய **ஆஹடனேகபி◌⁴ங்ஸனேஸு** ப◌⁴யத்தமானீதானேகவித◌⁴பி◌⁴ங்ஸனேஸு வத்தமானேஸு ஸுனிச்சலோ **தேன** புண்ணகேன **அசலா** ஸட்டி²யோஜனுப்³பே³த◌⁴காளாகி³ரிபப்³ப³தமத்த²கதோ நிபாதிதோ **அவங்ஸிரோபதங்** அதோ◌⁴ஸீஸங் பதந்தோ **அஸந்தஸங்** ஏவங் அப்பதிட்டே²பி அனுத்தஸந்தோ **தங்** பப்³ப³தங் தி³ட்டி²யட்டி²யா **மினி** பமாணமகாஸி, **அஹோ** அச்ச²ரியந்தி. எத்த² ப◌⁴யஹேதும்ஹி ஸதி பீ◌⁴தியா ச தத்த² பரிஜானநாபா◌⁴வஸ்ஸ ச லோகஸபா◌⁴வத்தா தமதிக்கம்ம ப◌⁴யகரணே அஸந்தாஸஸ்ஸ ச தி³ட்டி²யா பப்³ப³தமினநஸ்ஸ ச பவத்தபா◌⁴வகத²னேன லோகாதிக்கந்தபத³த்த²ஸங்கா²தோ விபா◌⁴வோ "அஸந்தஸங் தங் மினி தி³ட்டி²யட்டி²யா"தி இமினா பகாஸிதோ. "அஹோ"தி வசனேன, தஸ்ஸ ஸாமத்தி²யேன ச ஸாது◌⁴வாத³ஸேத³அஸ்ஸுஆத³யோ அனுபா◌⁴வா விபா◌⁴விதா. தாஸஆவேக³தி◌⁴திச்சாதி³ப்³யபி◌⁴சாரீபா◌⁴வா, விம்ஹயஸங்கா²தடா²யீபா◌⁴வோ ச ஸமுதி³தவாக்யஸாமத்தி²யேன ஜோதிதோ.

ஸமடா²யீபா◌⁴வ

367. **டா²யீபா◌⁴வோ ஸமோ மெத்தா-**
த³யாமோதா³தி³ஸம்ப◌⁴வோ;
பா◌⁴வாதீ³ஹி தது³க்கங்ஸோ,
ஸந்தோ ஸந்தனிஸேவிதோ.

இதி ஸங்க◌⁴ரக்கி²தமஹாஸாமிபாத³விரசிதே

ஸுபோ³தா◌⁴லங்காரே

ரஸபா◌⁴வாவபோ³தோ◌⁴ நாம பஞ்சமோ பரிச்சே²தோ³.

ஸுபோ³தா◌⁴லங்காரோ ஸமத்தோ.

367. **"டா²யி"**ச்சாதி³. மெத்தாதி³ஸம்ப◌⁴வோ **ஸமோ** உபஸமஸங்கா²தோ டா²யீபா◌⁴வோ ப◌⁴வதி, தத³னுரூபேஹி பா◌⁴வானுபா◌⁴வேஹி தஸ்ஸ உக்கங்ஸோ யஸ்ஸ, ஸோ ஸந்தோ நாம ரஸோ ப◌⁴வதி, ஸோ ச ஸந்தனிஸேவிதோதி.

இதி ஸுபோ³தா◌⁴லங்காரே மஹாஸாமினாமிகாயங் டீகாயங்

ரஸபா◌⁴வாவபோ³தோ◌⁴ பஞ்சமோ பரிச்சே²தோ³.

367. இதா³னி ஸந்தரஸஸ்ஸ போஸனக்கமங் த³ஸ்ஸேதி **"டா²யி"**ச்சாதி³னா. **மெத்தாத³யாமோதா³தி³ஸம்ப◌⁴வோ** மெத்தாகருணாபீதிஆதி³விபா◌⁴வேஹி

ஸம்பூ⁴தோ **ஸமோ** காயசித்தோபஸமோ டா²யீபா⁴வோ நாம ஹோதி, **பா⁴வாதீ³ஹி** ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வாதீ³ஹி கரணபூ⁴தேஹி, அபிச தஸ்ஸ ஸமஸ்ஸ அனுரூபேஹி ப்³யபி⁴சாரீபா⁴வானுபா⁴வேஹி **தது³க்கங்ஸோ** தஸ்ஸ டா²யீபா⁴வஸ்ஸ உக்கங்ஸயுத்தோ **ஸந்தனிஸேவிதோ** ஸாதூ⁴ஹி ஸேவிதோ **ஸந்தோ** ஸந்தரஸோ நாம ஹோதீதி. மெத்தா ச த³யா ச மோதோ³ சேதி ச, தே ஆத³யோ யேஸமிதி ச, தேஹி ஸம்ப⁴வோ யஸ்ஸேதி ச, தஸ்ஸ உக்கங்ஸோ அஸ்ஸ ஸந்தஸ்ஸேதி ச, ஸதங் நிஸேவிதோதி ச வாக்யங்.

அஸ்ஸ ஸந்தரஸஸ்ஸோதா³ஹரணமேவங் த³ட்ட²ப்³ப³ங் -

> எந்தேஸு கேஸரிகரீஸ்வ'பி வேட²யந்தே,
> நாகே³ நக³ங் மத³க³ஜே விய வேளுகு³ம்ப³ங்;
> யக்கே² விசாலயதி நோசலி ஈஸகம்பி,
> ஸந்திங் க³தோவ விது⁴ரோ மது⁴ராபி பா⁴வோதி.

கேஸரிகரீஸு ஸீஹஹத்தீ²ஸு **எந்தேஸு அபி** பி⁴ங்ஸனாகாரேன ஸமீபமாக³ச்ச²ந்தேஸுபி **நாகே³ வேட²யந்தேபி** நாகே³ஸு ஸரீரங் வேட²யந்தேஸுபி. ஜாத்யாபெக்கா²யேகவசனங், வேளுகு³ம்ப³ங் **மத³க³ஜே விய விசாலயதி** மத³க³ளிதஹத்தி²ம்ஹி சாலெந்தே இவ **யக்கே²** புண்ணகே **நக³ங்** காளாகி³ரிபப்³ப³தங் **விசாலயதிபி** அனேகப்பகாரே சாலெந்தேபி **விது⁴ரோ** பண்டி³தோ **ஸந்திங் க³தோவ** நிப்³பா³னங் ஆலம்ப³ணகரணவஸேன ஸம்பத்தோ விய ப²லஸமாபத்திஸமாபன்னோ இவ அத² வா தி³ட்ட²த⁴ம்மனிப்³பா³னஸங்க²தனிரோத⁴ஸமாபத்திஸமாபன்னோ விய **ஈஸகம்பி** அப்பகம்பி **மது⁴ரா பா⁴வா அபி** மது⁴ரஸபா⁴வதோபி நோ சலி, நிஸின்னட்டா²னதோ பகே³வாதி அதி⁴ப்பாயோ. எத்த² தா⁴வனரோத³னகம்பனாதீ³னங் கரணபூ⁴தங் ஸீஹாதீ³னமாக³மனங் நாக³வேட²னங் பப்³ப³தகம்பனந்திஆதீ³ஸு வத்தமானேஸுபி நிப்³பி³காரத்தேன ஸந்திங் க³தோதி இமினா ஸந்தரஸஸ்ஸ பகதிபூ⁴தே உத்³தே³ஸே த³ஸ்ஸிதோ நவமோ டா²யீபா⁴வோ த³ஸ்ஸிதோ ஹோதி, ஏதஸ்ஸ உப்பத்திஉத்³தீ³பனானங் காரணபூ⁴தா மெத்தாத³யாமோதா³தி³விபா⁴வா ஸாமத்தி²யா த³ஸ்ஸிதா ஹொந்தீதி. தி⁴திமதிஸதிஆத³யோ தத³னுரூபப்³யபி⁴சாரீபா⁴வா ச தாதி³ஸானுபா⁴வா ச "எந்தேஸு வேட²யந்தே விசாலயதீ"தி இமினா, ஸகலவாக்யஸாமத்தி²யேன ச பகாஸிதாதி த³ட்ட²ப்³பா³.

இதி ஸுபோ³தா⁴லங்காரனிஸ்ஸயே

ரஸபா⁴வாவபோ³தோ⁴ நாம பஞ்சமோ பரிச்சே²தோ³.

ஸுபோ³தா⁴லங்காரடீகா ஸமத்தா.